

Nummer	Titel		Grondslag	Grondslag	Grondslag	Grondslag
A1	RE Bilateraal Overleg MJenV Telegram .pdf	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		5.1.2.i
A2	RE Verslag Bilateraal Overleg MJenV.pdf	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e	5.2.1	
A3	FW [DL 31 01] PO Bespreekpunten.pdf	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A3.1	Internationale discussie Telegram en non-paper Terrorism Dialogues.pdf	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a			5.1.2.i
A4	FW Fwd Wie sag ich s Telegram	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
A5	FW Was gegen Telegram-Straftaten wirklich hilft	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
A6	FW Wie Telegram sich dem Zugriff des Staates entzieht	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
A7	FW Urgent request regarding the use of Telegram	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		5.1.2.i
A8	FW Urgent request regarding the use of Telegram - reply from MS	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A9	RE Urgent request regarding the use of Telegram	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e	5.2.1	
A10	RE Urgent request regarding the use of Telegram	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e	5.2.1	
A11	RE Urgent request regarding the use of Telegram	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A12	Bezoek MP Rutte - telegram 2	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A13	RE Bezoek MP Rutte - telegram.pdf	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A14	RE Bezoek MP Rutte - telegram	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A14.1	Annotatie Telegram.pdf	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		
A15	Gesprek - Telegram.pdf	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
A16	RE Telegram.pdf	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
A17	RE contacten Telegram	gedeeltelijk openbaar	5.1.2a	5.1.2.e		5.1.2.i
A18	RE Telegram open en gesloten.pdf	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B1	RE Invulling verordening Terroristische content online	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B2	beslispunten overleg CT-DRC over KiPo-TCO 30 april 2020	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B3	Memo gesprek NCTV, DRC en BZK versie 20200527	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B3.1	Vragen en Antwoorden voor gesprek met BZK over de inrichting van een ZBO	geheel openbaar				
B3.2	Bijlage Organisatievorm toezichthouder	geheel openbaar				
B4	Verslag overleg ZBO tussen directeuren DRC en NCTV en BZK	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B5	intern overleg gisteren ZBO etc.	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B5.1	intern RE Motivering voor plaatsing op afstand bij an.	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B5.2	intern RE zbo's	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	5.1.2i
B5.3	intern ZBO argumentatie -	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B5.4	intern ZBO argumentatie	niet openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B5.5	intern Argumentatie ZBO	geheel openbaar				
B6	RE ZBO vragen autoriteit NCTV en DRC	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B6.1	Antwoorden aan JenV over de nieuwe autoriteit	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B7	RE gesprek Minister J&V - stas BZK	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B7.1	MR Versie -Nader rapport inzake advies Afdeling advisering van de Raad van State over ministeriële v 23 sept	geheel openbaar				
B7.2	RE Stukken voor gesprek MJV-BZK - oplegnota en...	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		

B7.3	RE_gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B7.4	FW_gesprek Minister J&V - stas BZK	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B7.5	RE_gesprek MJV-BZK morgen uitgesteld	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B7.6	RE_MJV akkoord met ZBO voor autoriteit TCO_KiPo	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B8	Oplegnota gesprek MJV-SBZK 9 oktober 2020- ZBO voor autoriteit TCO-KiPo (1)	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B8.1	Bijlage 1 argumentatie ZBO (1)	geheel openbaar				
B8.2	Bijlage 2 achtergrondinformatie KiPo	gedeeltelijk openbaar				5.1.2i
B8.3	Bijlage 3 achtergrond informatie TCO	gedeeltelijk openbaar				5.1.2i
B9	Annotatie Staf Minister J&V 12 oktober	geheel openbaar				
B10	oplegmemo wnd plv NCTV voor gesprek 28-10 met DG BZK	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e	5.2.1	
B10.1	Aanvullende nota - alternatieve optie BZK (concept)	geheel openbaar				
B11	annotatie staf Minister J&V 3 november TCO-ZBO	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B11.1	RE_document voor de lijn	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B12	Nota overeenstemming met BZK over ZBO voor autoriteit TCO-KiPo & gesprek met stas BZK 11-11	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B12.1	Passage BZK taakuitoefening Competente autoriteit	geheel openbaar				
B13	Nota stand van Zaken implementatie verordening Terroristische Online Inhoud (TOI- verordening)	gedeeltelijk openbaar		5.1.2.e		
B13.1	BIJLAGE I bij nota - toelichting bij stand van zaken implementatie TOI verordening en implementatiedatum 7 juni 20	gedeeltelijk openbaar				5.1.2i
B13.2	Bijlage 2 bij nota - juridische overwegingen	geheel openbaar				
B13.3	Meest recente communicatie met de TK	geheel openbaar				
B13.4	antwoorden op vragen MJV - DBO	gedeeltelijk openbaar			5.2.1	

Van: [redacted]
Aan: [redacted] 5.1.2.e
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV Telegram
Datum: dinsdag 21 december 2021 09:07:28

OK. [redacted] 5.1.2.a

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 21 december 2021 08:48 5.1.2.e

Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV Telegram
 Dag allen,
 Dank voor jullie input! Ook contact gehad met ambassadeeraad in [redacted]: we gaan eerst ook even goed uitzoeken wat de [redacted] precies willen. [redacted] melden dat MinJenV heeft toegezegd tijdens een bilateraal overleg met VAE dit op te brengen. Dat overleg is nog niet gepland.
 Groet,

[redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: maandag 20 december 2021 09:31
Aan: [redacted] 5.1.2.e

CC: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV Telegram 5.1.2.a

Dat vind ik ook prima. Laten we er wel voor zorgen dat we dan ook goed op de hoogte blijven van elkaars input.

Van: [redacted] 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 17 december 2021 17:26

Aan: [redacted] 5.1.2.e
CC: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV Telegram 5.1.2.a
 5.1.2.e

Dank [redacted], allen, even korte reactie op 'dat DRC contact met NCTV zal onderhouden': als de discussie direct gelinkt is aan extremisme en terrorisme (op internet) dan handiger als DEIA ook direct blijft schakelen met NCTV. Fijn weekend!

Van: [redacted] 5.1.2.e
Datum: vrijdag 17 dec. 2021 4:19 PM

Aan: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV Telegram 5.1.2.a
 5.1.2.e

Hallo [redacted],
 Je mag mij en mijn collega [redacted] hiervoor benaderen. Wij zullen ook het contact met de NCTV onderhouden. 5.1.2.e

Voor nu kunnen we het volgende melden:

- We zien, mede gezien Europese afspraken met de grote platformen als Facebook (waar ook WhatsApp onderdeel van is), dat ongewenste activiteiten als haat en

opruiming zich verplaatsen van online platformen en berichten-apps als WhatsApp en Signal naar platformen en berichten-apps die geen zetel in de EU hebben (en dus niet of in ieder geval lastiger aanspreekbaar zijn), zoals V-Kontakte en Telegram.

- [REDACTED] 5.1.2.i
[REDACTED] Tot nu toe zijn deze alt-tech platformen lastig aan te pakken of überhaupt lastig om mee in contact te komen.

- Op dit moment is Telegram (oorspronkelijk Russische eigenaar) nergens bij aangesloten. Ze hebben echter wel in het verleden samengewerkt met Europol in 2018 voor het verwijderen van content gelinkt aan IS.

[REDACTED] 5.1.2.i

[REDACTED] 5.1.2.a

BOODSCHAP MINISTER:

- Het is zeer wenselijk dat bedrijven die hun diensten aanbieden binnen de EU ook een zetel hebben in tenminste één van de EU-landen. Op den duur kan de minister ook niet uitsluiten dat bedrijven die hier niet aan voldoen geen toegang meer krijgen tot het web in de EU. Zo bevat het e-evidencepakket bevat een verplichting om een wettelijke vertegenwoordiger in de EU aan te wijzen tbv vorderingen voor digitaal bewijs in opsporingsonderzoeken.

- De minister kan pleiten voor een contactpersoon en een klachtmechanisme voor autoriteiten. Daarnaast kan het helpen om platformen aan te moedigen om aan te sluiten bij fora als GIFCT (Global Internet Forum to Counter Terrorism) of het EU internetforum.

- [REDACTED] 5.1.2.i

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 17 december 2021 12:53

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: FW: Bilateraal Overleg MJenV-[REDACTED] - Telegram 5.1.2.a

Ook (en met name) voor jullie

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Datum: donderdag 16 dec. 2021 4:10 PM

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED] 5.1.2.e

Kopie: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: Bilateraal Overleg MJenV-[REDACTED] Telegram 5.1.2.a

Dag collega's,

Gister had MJenV Grapperhaus een kennismakingsgesprek met de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken van [REDACTED], [REDACTED]. Daarbij merkte [REDACTED] op dat haat en opruiming via virtuele media toenemen m.n. via Telegram. 5.1.2.a

[REDACTED] 5.1.2.a
[REDACTED] Het bedrijf zetels in de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). [REDACTED] wil graag in gesprek treden met Telegram, zodat mensen niet naar Dubai hoeven met hun klacht, maar in de EU in actie kunnen komen. 5.1.2.a

[REDACTED] 5.1.2.a

Ik begreep van [REDACTED] dat ik hiervoor bij jullie moet zijn. Is dit in NL ook een probleem? Is dit 5.1.2.e

iets waar we iets in kunnen betekenen? Wanneer we dit bij VAE insteken, wat zou dan de boodschap moeten zijn?

Wellicht kunnen we hier kort een overlegje voor inplannen, wmb samen met de NCTV.

Groet,

5.1.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
Noord toren, etage 11

M 06 –

@minjenv.nl

Van: [REDACTED] 5.1.2.e
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [REDACTED]
Datum: vrijdag 17 december 2021 16:27:19

Hoi [REDACTED], 5.1.2.e

[REDACTED] 5.2.1

Groetjes,

[REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [REDACTED] 5.1.2.e
Datum: vrijdag 17 dec. 2021 4:04 PM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [REDACTED]

Dank voor jullie input!

Van: [REDACTED] 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 17 december 2021 15:52
Aan: [REDACTED] 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [REDACTED]

Hoi [REDACTED],

Telegram speelt een belangrijke rol als platform waar vooral op het gesloten gedeelte strategievorming en netwerkvorming plaatsvinden voor extremistische en terroristische doeleinden. Tot nu toe zijn deze alt-tech platformen lastig aan te pakken of uberhaupt lastig om mee in contact te komen.

Op dit moment is Telegram (oorspronkelijk Russische eigenaar) nergens bij aangesloten zo ver ik kan dat kan zien. Ze hebben echter wel in het verleden samengewerkt met Europol in 2018 voor het verwijderen van content gelinkt aan IS. Binnen rechts-extremistische bewegingen (accelerationisme) is Telegram een populair platform. Ik heb geen inzicht of UAE of Telegram hier ook tegen optreedt. [REDACTED] 5.2.1.

[REDACTED] 5.1.2.a

In [REDACTED] hebben ze ook last van het accelerationisme wat flink groeit en willen daarom waarschijnlijk met Telegram in contact komen. [REDACTED] 5.2.1.

Daarnaast kan het helpen om platformen aan te moedigen om aan te sluiten bij fora als GIFCT (Global Internet Forum to Counter Terrorism) of het EU internetforum.

Hopelijk heb ik je hiermee geholpen. Mocht je verdere vragen hebben bel mij gerust.

[REDACTED] 5.1.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 16 december 2021 16:17
Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [REDACTED]
 Hi [REDACTED], 5.1.2.e

Dank voor je mail.

[Redacted]

5.1.2.e
& 5.2.1.

Groet,

[Redacted]

5.1.2.e

Van: [Redacted]

Verzonden: donderdag 16 december 2021 15:54

Aan: [Redacted]

CC: [Redacted]

Onderwerp: RE: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [Redacted]

Hallo [Redacted]

5.1.2.e

Goed om [Redacted] van NCTV PNI hierin mee te nemen. [Redacted]

5.1.2.e

Wat Telegram op dit gebied doet of nalaat is ook voor de NCTV en dus voor JenV zelf relevant. Zij zal ook even checken of en waar Telegram aansluit in internationale overleg gremia. Kan de minister ook wat munitie geven om de zaak aan te kaarten.

Groet

[Redacted]

5.1.2.e
5.1.2.e

Van: [Redacted]

Verzonden: donderdag 16 december 2021 10:19

Aan: [Redacted]

5.1.2.e

Onderwerp: RE: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [Redacted]

Thanks. Gister de toezegging mondeling van [Redacted] gehoord. Neem ik op met DRC. Moet ik dat ook met jullie afstemmen?

5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: [Redacted]

Datum: donderdag 16 dec. 2021 9:52 AM

5.1.2.e

Aan: [Redacted]

5.1.2.e

Onderwerp: FW: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [Redacted]

Hi [Redacted],

Zag dat deze wel naar [Redacted] was gegaan maar misschien niet naar jou.

5.1.2.e.
5.1.2.e

Mijn oog viel op de toezegging van minJenV mbt VAE/Telegram

Groet

[Redacted]

5.1.2.e

Van: [Redacted]

5.1.2.e

Verzonden: woensdag 15 december 2021 11:01

Aan: [Redacted]

[Redacted]

5.1.2.e

[Redacted text block]

5.1.2.e

5.1.2.a

CC: [Redacted text block]

Onderwerp: Verslag Bilateraal Overleg MJenV [Redacted]

Beste collega's,

Hieronder treffen jullie het verslag aan van het bilaterale overleg tussen minister Grapperhaus en de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken, [Redacted]. Mochten er naar aanleiding van het verslag nog vragen zijn, dan hoor ik dat uiteraard graag.

5.1.2.a

Met dank aan [Redacted] voor het verslag.

5.1.2.e

Groet,

[Redacted signature]

5.1.2.e

[Redacted text line]

5.1.2.a

Terugkoppeling gesprek minister van Justitie en Veiligheid Ferdinand Grapperhaus met de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken [Redacted]

5.1.2.a

De ontmoeting vond plaats via Webex. Tijdens de JBZ-Raad van 7 en 8 december hadden de bewindspersonen al kort fysiek met elkaar kennismemaakt en afgesproken snel met elkaar in gesprek te gaan. Mede aanwezig waren [Redacted] (ambassadeur JenV [Redacted]) en [Redacted]. Grapperhaus feliciteert [Redacted] nogmaals met [Redacted] benoeming als minister [Redacted] bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

5.1.2.e

5.1.2.a

Er stonden twee punten op de agenda:

- COVID-rellen, Accelerationisme en Rechtsextremisme
- Ondernijning, m.n. de uitnodiging aan te sluiten bij het FRA-NL (BEL-SPA)

COVID-rellen, accelerationisme en rechts-extremisme

Grapperhaus schetst de situatie van afgelopen jaar, de corona-demonstraties – en rellen die steeds gewelddadiger worden tegen politie en andere ambtsdragers. Met name het toenemende rechtsextremisme en het (online) accelerationisme baart zorgen en vraagt om optreden. Grapperhaus gaat uitgebreid in op de rellen in Den Haag, Amsterdam en Rotterdam, waarbij is geschoten en ook politiepaarden het moesten ontgelden. Hij schetst ook de tactiek van de zogenaamde *Defend*-groepen bij demonstraties.

[Redacted text block]

5.1.2.a

[Redacted text block]

5.1.2.a

5.1.2.a

Initiatief tegen ondermijning.

[Redacted text block]

valt niet
onder
WOO
verzoek

Acties:

1. Voorbereiden en afstemmen gezamenlijk statement Grapperhaus [Redacted] inzake rechtsextremisme (nog voor de Kerst uit).
2. In de relatie NL met VAE op Justitie-terrein bezien hoe we het probleem met Messenger aan de orde kunnen stellen.

5.1.2.a

[Redacted text block]

5.1.2.e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid | Ministry of Justice and Security
Directie Europese en Internationale Aangelegenheden | European and International Affairs Department
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

.....
[Redacted text block]

5.1.2.e

.....
Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: [DL: 31/01] PO [REDACTED] | Bespreekpunten
Datum: maandag 31 januari 2022 10:42:12
Bijlagen: [Internationale discussie Telegram en non-paper Terrorism Dialogues.docx](#)

Ter info

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden: maandag 31 januari 2022 10:40

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED] 5.1.2.e

CC: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: [DL: 31/01] PO [REDACTED] | Bespreekpunten

Hoi [REDACTED], 5.1.2.e

Bijna de deadline gehaald ;-). Maar om het goed te maken heb ik nog wel een extra agendapunt toegevoegd in de annotatie, namelijk de discussie die speelt met Telegram [REDACTED]. Hopelijk geen probleem om toe te voegen.

Dank alvast! 5.1.2.a

Groet, [REDACTED] 5.1.2.e

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 27 januari 2022 15:15

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: [DL: 31/01] PO [REDACTED] | Bespreekpunten

Dag collega's,

A.s. dinsdag 1 februari heeft [REDACTED] een regulier persoonlijk gesprek met [REDACTED]. Graag vraag ik jullie om een aantal korte regels/bullets ter voorbereiding van het gesprek. De onderwerpen die op dit moment op de agenda staan zijn de volgende:

1. NAVO weerbaarheid [REDACTED]

•

2. Strategische reisagenda [REDACTED] 5.1.2.e

•

3. Non-paper TCO [REDACTED] 5.1.2.e

•

4. Inzet in de EU [REDACTED] 5.1.2.e

•

Ter achtergrond:

5. Internationaal p-beleid [REDACTED] 5.1.2.e

•

6. JBZ-Raad [REDACTED] 5.1.2.e

•

Graag ontvang ik jullie bijdragen uiterlijk **maandag 31 januari 10:00**, zodat deze voor het gesprek op dinsdag 1 februari met [REDACTED] gedeeld kunnen worden.

Alvast veel dank!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

5.1.2.e

5.1.2.e

Keramenheid Strategie

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

E: [REDACTED] nctv.minienv.nl

M: +31 [REDACTED]

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Internationale discussie Telegram

Spreekpunten:

- [REDACTED] 5.1.2.i
- Als NCTV leveren we graag een inhoudelijke bijdrage aan de expertmeetings en aan de inhoudelijke overleggen op EU-niveau en bilateraal.
- Noodzakelijk om de inlichtingendiensten op de hoogte te houden gezien inlichtingenpositie op Telegram. NCTV kan hiervoor de juiste contacten aanwenden.
- Gezien waterbedeffect ziet NCTV graag dat de discussie ook breder op EU-niveau wordt gevoerd over alt-tech en gesloten berichtendiensten dan enkel over Telegram.

Achtergrond

- [REDACTED] heeft in gesprek met MJ&V aangekaart dat er zorgen zijn over Telegram en het gebruik van rechtsextremisten vermengd met corona-demonstranten. [REDACTED] wilt graag een contactpunt en klachtmechanisme voor autoriteiten. [REDACTED] krijgt geen medewerking van Telegram. 5.1.2.a
- Recent (d.d. 12 januari 2022) heft [REDACTED] minister van Binnenlandse Zaken aangekondigd dat ze bereid is Telegram te verbieden. [REDACTED] ministerie van Justitie wilde in 2021 Telegram al aanpakken, omdat het niet voldoet aan de [REDACTED] wetgeving. 5.1.2.a
- Ons voormalige minister heeft toezegging gedaan aan [REDACTED] om hierover met UAE in contact te treden. Gezien continuïteit is daarop besloten om dit punt aan MP mee te geven tijdens werkbezoek UAE. Dit bezoek is echter uitgesteld vanwege formatie. Nu besloten om het de ambassadeur in UAE mee te geven. 5.1.2.a
- Na het overleg tussen Grapperhaus en [REDACTED] is afgesproken een expert-meeting te organiseren tussen NLD en [REDACTED]. Eerste bijeenkomst zou eerste week februari moeten plaatsvinden, hoe om te gaan met messengerdiensten als Telegram. De expertbijeenkomst zou op korte termijn plaats moeten vinden, gezien de FRA ambities v.w.b. de DSA. 5.1.2.a
- [REDACTED] 5.1.2.i
- Discussie Telegram ook voor ons van belang namelijk, gezien de problematiek op Telegram op open en gesloten gedeelte en de TOI-verordening die een contactpunt vereist voor het open gedeelte van Telegram. Ook de Kamer vraagt aandacht voor het gebruik van Telegram.

Online content non-paper Terrorism Dialogues

Spreekpunten

- Aangeven dat NCTV contact heeft met counterparts [REDACTED] en dat NCTV deze week een eerste outline leverten vervolgens [REDACTED] ook input geeft. 5.1.2.a
- Mocht DEIA suggesties hebben over proces en planning dat horen we dat graag. 5.1.2.a

Achtergrond

- Bij PNI TCO bestaat een behoefte om Europees de handen in een te slaan in de strijd tegen de dreiging die ontstaat door online extremisme en terrorisme.
- Idee is om hiervoor een non-paper op te stellen dat als basis kan dienen voor een discussie over een versterkte Europese aanpak van de problemen als bijvoorbeeld alt-tech platformen en het beperkte handelingsperspectief voor awfull but lawfull content. Ook kan Europese aanpak Telegram-discussie worden meegenomen.

- Deze non-paper dient als discussiestuk voor de break-fast meeting/Terrorism Dialogue van likeminded landen, voorafgaand aan de JBZ-raad begin maart. Dit werd eerder ook wel de kopgroep genoemd en is op ministersniveau.
- Het thema is "threat coming from online extremist ideologies, from all ends of the spectrum, to the offline world, and the instruments we have to act against these threats".
- [redacted] heeft aangegeven graag een bijdrage te leveren aan deze non-paper. Ook [redacted] heeft aangegeven dat ze graag zien dat er naast brede dreigingsverhaal ook nog specifiek wordt ingezoomd op corona-extremisme. Finland wilt ook graag iets terugzien over misbruik nieuwe technologieën.

5.1.2.a
 5.1.2.a
 5.1.2.a
- Afsproken met [redacted] dat we als Nederland deze week een eerste outline leveren en vervolgens [redacted] ook input geeft.

5.1.2.a
 5.1.2a

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Fwd: Wie sag ich's Telegram?
Datum: woensdag 9 februari 2022 12:21:48

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [REDACTED]
Datum: woensdag 09 feb. 2022 11:54 AM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: Wie sag ich's Telegram?

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED]
Datum: 9 februari 2022 om 08:53:27 CET
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Wie sag ich's Telegram?

5.1.2.e

5.1.2.e

Hassrede im Internet

Wie sag ich's Telegram?

Die EU-Justizminister wollen schärfer gegen Aufstachelung zum Hass vorgehen. Ein deutscher Fall zeigt, wie schwer es ist, bestehendes Recht durchzusetzen.

Mehr erfahren Sie auf FAZ.NET unter:

<https://www.faz.net/aktuell/politik/eu-justizminister-wollen-gegen-hassrede-auf-telegram-vorgehen-17780645.html?premium=0x116999262aaa9a4b5d02836bb78bce3b&GEPC=s5>

Gesendet aus FAZ.NET [Erhältlich im App Store](#)

Verstuurd vanaf mijn iPad

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Was gegen Telegram-Straftaten wirklich hilft
Datum: maandag 14 februari 2022 09:18:18

5.1.2.e

5.1.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: zondag 13 februari 2022 19:51

5.1.2.e

Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Was gegen Telegram-Straftaten wirklich hilft

5.1.2.e

HASS UND HETZE

Was gegen Telegram-Straftaten wirklich hilft

Die Bundesinnenministerin hat eine Telegram-Taskforce beim Bundeskriminalamt eingerichtet. Das wird nicht ausreichen, ob Straftaten auf Telegram zu bekämpfen. Ebenso wichtig ist eine bessere Ausstattung der Polizei und mehr Tempo bei der internationalen Strafverfolgung.

Mehr erfahren Sie auf FAZ.NET unter:

<https://www.faz.net/aktuell/politik/was-gegen-telegram-straftaten-wirklich-hilft-17791978.html?premium=0x23459afc2bf98dd2f8110d3d9c25163d&GEPC=s5>

Gesendet aus FAZ.NET [Erhältlich im App Store](#)

Verstuurd vanaf mijn iPad

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Wie Telegram sich dem Zugriff des Staates entzieht
Datum: maandag 14 februari 2022 09:17:49

5.1.2.e

5.1.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: zondag 13 februari 2022 19:44

5.1.2.e

Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: Wie Telegram sich dem Zugriff des Staates entzieht

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED]
Datum: 13 februari 2022 om 19:41:45 CET
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Wie Telegram sich dem Zugriff des Staates entzieht

5.1.2.e

5.1.2.e

Messengerdienst

Wie Telegram sich dem Zugriff des Staates entzieht

Telegram ist die Lieblings-App der Querdenker. Nun will die Bundesregierung sie besser regulieren. Kann ihr gelingen, woran selbst Diktaturen scheitern?

Mehr erfahren Sie auf FAZ.NET unter:
<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/wie-telegram-sich-dem-zugriff-des-staates-entzieht-17797970.html?premium=0x475f83601a2c49f4b3e4c40b11b0fd5a&GEPC=s5>

Gesendet aus FAZ.NET [Erhältlich im App Store](#)

Verstuurd vanaf mijn iPad

Van:
Aan:
Cc:
Onderwerp: FW: Urgent request regarding the use of Telegram
Datum: woensdag 16 februari 2022 17:39:00
Bijlagen: [image005.jpg](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.png](#)

5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e

Ha allen,
Aangezien [REDACTED] ook in de kopgroep zit wellicht nuttig om hen al op korte termijn te informeren over voorstel van [REDACTED] om gebrek aan medewerking van techplatformen gevestigd in derde landen onderdeel te laten zijn van de EU CT-dialoog? Kunnen we morgen even bespreken tijdens ons overleg inzake het laten landen van het paper hier in Brussel.

5.12 a

5.1.2.a

Nogmaals ter info: vrijwel alle [redacted] die tot nu toe gereageerd hebben op de uitvraag van [redacted] geven aan geen maatregelen te voorzien richting Telegram [redacted]

512a

5.12 a

5.1.2.a

Groet,

5.1.2.e

From: [REDACTED]
Sent: woensdag 16 februari 2022 17:24

5.12 e,
5.12 a

To: [REDACTED]

5.1.2.e

Subject: AW: Urgent request regarding the use of Telegram

Many thanks, [REDACTED] this is very helpful for us!!

512e

Best regards and have a nice evening,

5.1.2.e

100

512e

5.1.2.e
5.1.2.a

Government	Percentage
Current government	85%
Previous government	15%

Cc:

512e

RE: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear [REDACTED], dear colleagues,

5.1.2.e

The Netherlands does not have concrete measures in place yet, but we do recognize the problem that you are describing and it has our attention.

Telegram operates in the legal twilight, considering the new TCO and upcoming DSA. Until now Telegram has been unresponsive to requests to discuss the responsible use of their platform.

5.12 i

services.

Kind regards,

5.12.e

5.12.e

5.12.e
5.12.a

From:

5.12.e

Sent: woensdag 16 februari 2022 16:13

To:

5.12.e,
5.12.a

Cc:

5.12.e

Subject: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear

5.12.e

dear colleagues,

5.12.A

p.s. would be interested to learn about ^{5.12.a} approach on this (when appropriate, of course).

Kind regards,

5.12.e

5.12.e

5.12.e

5.12.A

From: [REDACTED]

5.1.2.e

Sent: [REDACTED]

5.1.2.a

To [REDACTED]

5.1.2.e

[REDACTED]

Subject: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

5.1.2.e

Dear [REDACTED],

[REDACTED]

5.1.2.A

Best

Sent with BlackBerry Work

www.blackberry.com

From: [REDACTED]

5.1.2.e,
5.1.2.a

Date: Wednesday, 16 Feb 2022, 12:14 PM

To [REDACTED]

5.1.2.e

[REDACTED]

[REDACTED]

Subject: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear Colleagues,

An urgent request from my capital: Could you indicate whether your national authorities have developed plans or have the intention to regulate/introduce certain measures with regard to the use of Telegram? If so, how would these measures look like?

Background is that we have observed the rise of fake news and the spread of illegal content through Telegram and would be interested in the experience/plans of the Member States.

If possible, I would need the answer today, or latest tomorrow before 9:30.

Thank you very much!

Best regards,

Permanent Representation of [REDACTED] to the EU

Home Affairs

5.1.2.e

5.1.2.a

5.1.2.e

[REDACTED]

5.1.2.a

The information contained in this email may be confidential and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any form of disclosure, reproduction, distribution or any action taken or refrained from in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify the sender immediately.

[REDACTED]

5.1.2.a

This is the e-mail message of the [REDACTED] and its contents are intended solely for the attention and use of the intended recipient. If you are not the intended recipient or the person eligible to receive this message, please contact the sender and delete this e-mail message from your system. You are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance on the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful.

5.1.2.a

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de

geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Urgent request regarding the use of Telegram - reply [redacted]
Datum: donderdag 17 februari 2022 08:50:09

5.1.2.e

5.1.2.e

Ter info: [redacted] stuurde nog onderstaande reactie. De [redacted] heeft (in het kort) aangegeven geen actie te ondernemen t.a.v. Telegram.

5.1.2.a

From: [redacted]
Sent: woensdag 16 februari 2022 18:16
To: [redacted]

5.1.2.e 5.1.2.a

5.1.2.e

Subject: RE: Urgent request regarding the use of Telegram - reply [redacted]

5.1.2.e

Dear [redacted],

5.1.2.e

Please find below the reply from [redacted].

5.1.2.a

5.1.2.a

5.1.2.a

[REDACTED]

5.1.2.a

[REDACTED]

5.1.2.e

[REDACTED]

5.1.2.e

[REDACTED]

5.1.2.e,
5.1.2.a

[REDACTED]

5.1.2.a

Urgent request regarding the use of Telegram

Dear Colleagues,

An urgent request from my capital: Could you indicate whether your national authorities have developed plans or have the intention to regulate/introduce certain measures with regard to the use of Telegram? If so, how would these measures look like?

Background is that we have observed the rise of fake news and the spread of illegal content through Telegram and would be interested in the experience/plans of the Member States. If possible, I would need the answer today, or latest tomorrow before 9:30.

Thank you very much!

Best regards,

[REDACTED]

5.1.2.e

Permanent Representation of [REDACTED] to the EU

[REDACTED]

5.1.2.
e,
5.1.2.a

The information contained in this email may be confidential and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any form of disclosure, reproduction, distribution or any action taken or refrained from in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify the sender immediately.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen

aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Subject: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear Colleagues,

An urgent request from my capital: Could you indicate whether your national authorities have developed plans or have the intention to regulate/introduce certain measures with regard to the use of Telegram? If so, how would these measures look like?

Background is that we have observed the rise of fake news and the spread of illegal content through Telegram and would be interested in the experience/plans of the Member States.

If possible, I would need the answer today, or latest tomorrow before 9:30.

Thank you very much!

Best regards,

5.1.2.e 5.1.2.a

The information contained in this email may be confidential and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any form of disclosure, reproduction, distribution or any action taken or refrained from in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify the sender immediately.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Urgent request regarding the use of Telegram
Datum: woensdag 16 februari 2022 17:30:13
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[RE Urgent request regarding the use of Telegram.msg](#)

5.1.2.e

Beste allen,

Zie ter info bijgevoegd de reactie namens NL, op basis van instructie [redacted]. 5.1.2.e
 Ter info: vrijwel alle LS die tot nu toe gereageerd hebben op de uitvraag van [redacted] geven aan
 geen maatregelen te nemen [redacted]

5.1.2.a

Hartelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

From: [redacted] 5.1.2.e

5.1.2.e

Cc: [redacted] 5.1.2.e

Subject: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

Check, [redacted] (PV-EU) is bezig met reactie opstellen aan [redacted] zie onze input e-mailuitwisseling bijlage op basis
 annotatie demarche [redacted] Demarche heeft nog niet plaatsgevonden begreep ik van

5.1.2.e

5.1.2.a

5.1.2.e

Groet [redacted]

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 16 februari 2022 15:30

Aan: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

5.1.2.e

Dag [redacted],

Inderdaad in combi NCTV/DRC. Collega's ook in cc opgenomen.

Regulatie van Telegram (of andersoortige alt-tech interpersoonlijke communicatiekanalen) is mij niet bekend.

[redacted] minister sprak zich daar recentelijk bv wel over uit, [redacted]

5.2.1

Wat we bv wel in gang hebben gezet is een demarche van onze [redacted] om er op te wijzen dat

5.1.2.e

5.2.1

@ [redacted], heeft deze demarche al plaatsgevonden?

5.1.2.e

@ [redacted] CTV-collega's, vul vooral aan, waar nodig.

Groet, [redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 16 februari 2022 12:35

Aan: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

Hey hoi,

Dan zitten we in een combi van NCTV/DRC. [redacted] is betrokken geweest bij voorbereidingen voor expert meeting onder andere hierover met de [redacted], dus die haak ik even aan. Voor zover ik weet nog geen maatregelen anders dan proberen telegram aan te spreken op verantwoordelijkheden. [redacted]

5.1.2.a

Van: [redacted]

Verzonden: woensdag 16 februari 2022 12

5.1.2.e

Aan: [redacted]

5.1.2.e

Onderwerp: FW: Urgent request regarding the use of Telegram

Beste dames,

Geen idee waar dit belegd is in Den Haag, maar hebben jullie een idee?

5.1.2.e

Groet [redacted]

From: [redacted]

5.1.2.e

Sent: woensdag 16 februari 2022 12:13

5.1.2.a

To: [redacted]

5.1.2.e 5.1.2.a

Subject: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear Colleagues,

An urgent request from my capital: Could you indicate whether your national authorities have developed plans or have the intention to regulate/introduce certain measures with regard to the use of Telegram? If so, how would these measures look like?

Background is that we have observed the rise of fake news and the spread of illegal content through Telegram and would be interested in the experience/plans of the Member States.

If possible, I would need the answer today, or latest tomorrow before 9:30.

Thank you very much!

Best regards,

5.1.2.e 5.1.2.a

The information contained in this email may be confidential and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any form of disclosure, reproduction, distribution or any action taken or refrained from in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify the sender immediately.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.e
5.1.2.a

Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Urgent request regarding the use of Telegram
Bijlagen: [image005.jpg](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.png](#)

Dear [REDACTED], dear colleagues,

5.1.2.e

The Netherlands does not have concrete measures in place yet, but we do recognize the problem that you are describing and it has our attention.

Telegram operates in the legal twilight, considering the new TCO and upcoming DSA. Until now Telegram has been unresponsive to requests to discuss the responsible use of their platform. The NL believes it would be helpful if Telegram would establish a point of contact and complaint mechanism for authorities. Currently we do not have such a point of contact and complaint mechanism for authorities with regard to Telegram, as opposed to other social media messenger services.

Kind regards,

?

Tel:

5.1.2.e

5.1.2.e

From: [REDACTED]
Sent: woensdag 16 februari 2022 16:13

To:

5.1.2.e,
5.1.2a

[Redacted]

5.1.2.e

Cc: [Redacted]

Subject: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear [Redacted],

5.1.2.e

dear colleagues,

[Redacted]

5.1.2.a.

[Redacted]

p.s. would be interested to learn about ^{5.1.2.a} [Redacted] approach on this (when appropriate, of course).

Kind regards,

[Redacted]

5.1.2.e

5.1.2.a.

5.1.2.e&
5.1.2.a.

From: [Redacted]

Sent: [Redacted]

To: [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

5.1.2.e
5.1.2.a

Subject: RE: Urgent request regarding the use of Telegram

5.1.2.e

Dear [Redacted],

[Redacted]

5.1.2.a.

Best

Sent with BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

From: [Redacted]

5.1.2.e

Date: Wednesday, 16 Feb 2022, 12:14 PM

To: [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

5.1.2.e
5.1.2.a

[Redacted]

[REDACTED]

5.1.2.e
5.1.2.a

Subject: Urgent request regarding the use of Telegram

Dear Colleagues,

An urgent request from my capital: Could you indicate whether your national authorities have developed plans or have the intention to regulate/introduce certain measures with regard to the use of Telegram? If so, how would these measures look like?

Background is that we have observed the rise of fake news and the spread of illegal content through Telegram and would be interested in the experience/plans of the Member States.

If possible, I would need the answer today, or latest tomorrow before 9:30.

Thank you very much!

Best regards,

5.1.2.e

5.1.2.e. & 5.1.2.a

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

The information contained in this email may be confidential and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any form of disclosure, reproduction, distribution or any action taken or refrained from in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify the sender immediately.

5.1.2.a

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

This is the e-mail message of the [REDACTED] and its contents are intended solely for the attention and use of the intended recipient. If you are not the intended recipient or the person eligible to receive this message, please contact the sender and delete this e-mail message from your system. You are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance on the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful.

5.1.2.a

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Bezoek MP Rutte VAE - telegram
Datum: woensdag 22 december 2021 17:40:26

Dag collega's,
MP Rutte zal op 17 en 18 januari een bezoek afleggen aan VAE (onder voorbehoud van maatregelen). Daar spreekt hij onder meer met [REDACTED]. Insteek is om Rutte mee te geven een opmerking te maken over toegang tot Telegram, omdat Grapperhaus tegen die tijd mogelijk weg is en het voor de continuïteit beter is om dat door Rutte te laten doen. Ik heb, op basis van jullie informatie, onderstaande spreektekst en achtergrond geformuleerd. Is dit wat jullie betreft ok?

5.1.2a

Wel nog een vraag aan jullie allen: speelt dit probleem in NL ook, zoals het in [REDACTED] speelt? We kunnen makkelijker hier een opmerking over maken als we er zelf ook last van hebben en baat bij hebben dat het opgepakt gaat worden.

5.1.2 A

Groet,
[REDACTED]

5.1.2.e

5.1.2.i en 5.2

5.1.2.a

5.1.2 A

5.1.2 A

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram
Datum: vrijdag 14 januari 2022 14:52:10

5.1.2.e

5.1.2.e

Hi [REDACTED],

5.1.2.e

Dank voor je snelle reactie. Als het zou kunnen op enigszins korte termijn. Moeten vooral voorbeelden zijn die we ook met VAE kunnen bespreken.

Groet,

5.1.2.e

Van: [REDACTED]

5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 14 januari 2022 14:51

Aan: [REDACTED]

5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

Hoi [REDACTED],

5.1.2.e

NCTV is meer een beleidsonderdeel en heeft niet zelf op operationeel niveau te maken met Telegram. Voorbeelden hebben de politie en de AIVD wellicht. Op welk termijn heb je het nodig?

Groet, [REDACTED]

5.1.2.e

Van: [REDACTED]

5.1.2.e

Datum: vrijdag 14 jan. 2022 2:34 PM

Aan: [REDACTED]

5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

5.1.2.e

Ha [REDACTED],

We gaan via [REDACTED] het probleem met Telegram aankondigen. Heb jij een aantal concrete voorbeelden waar de NCTV tegenaan is gelopen met Telegram? Dat helpt in het gesprek.

Groet,

5.1.2.e

Van: [REDACTED]

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 23 december 2021 16:59

Aan: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

Hoi [REDACTED],

5.1.2.e

Dank voor opstellen van notitie! Paar aanvullingen.

Groet, [REDACTED]

5.1.2.e

5.1.2i, 5.2

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 23 december 2021 15:39

Aan: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram
[Wat mij betreft prima zo.](#)

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 22 december 2021 17:40

Aan: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

Dag collega's,

MP Rutte zal op 17 en 18 januari een bezoek afleggen aan VAE (onder voorbehoud van maatregelen). Daar spreekt hij onder meer met [redacted]. Insteek is om Rutte mee te geven een opmerking te maken over toegang tot Telegram, omdat Grapperhaus tegen die tijd mogelijk weg is en het voor de continuïteit beter is om dat door Rutte te laten doen. Ik heb, op basis van jullie informatie, onderstaande spreektekst en achtergrond geformuleerd. Is dit wat jullie betreft ok?

5.1.2a

Wel nog een vraag aan jullie allen: speelt dit probleem in NL ook, zoals het in [redacted] speelt? We kunnen makkelijker hier een opmerking over maken als we er zelf ook last van hebben en baat bij hebben dat het opgepakt gaat worden.

5.1.
2.a.

Groet,

5.1.2.e

5.1.2i, 5.2

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram
Datum: vrijdag 14 januari 2022 14:34:36
Bijlagen: [Annotatie VAE \[REDACTED\].docx](#)

5.1.2.e

5.1.2.e

Ha [REDACTED],
 We gaan via de [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] het probleem met Telegram aankondigen. Heb
 jij een aantal concrete voorbe en waar de NCTV tegenaan is gelopen met Telegram?
 Dat helpt in het gesprek.
 Groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 23 december 2021 16:59

5.1.2.e

Aan: [REDACTED]
 [REDACTED]

5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

Hoi [REDACTED],

5.1.2.e

Dank voor opstellen van notitie! Paar aanvullingen.

Groet, [REDACTED]

5.1.2.e

Spreektekst

5.1.2i, 5.2

5.1.2.i, 5.2

Van: [redacted]

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 23 december 2021 15:39

Aan: [redacted]
[redacted]

5.1.2.e

Onderwerp: RE: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

[Wat mij betreft prima zo.](#)

Van: [redacted]

5.1.2.e

Verzonden: woensdag 22 december 2021 17:40

Aan: [redacted]
[redacted]

5.1.2.e

Onderwerp: Bezoek MP Rutte VAE - telegram

Dag collega's,

MP Rutte zal op 17 en 18 januari een bezoek afleggen aan VAE (onder voorbehoud van maatregelen). Daar spreekt hij onder meer met [redacted]. Insteek is om Rutte mee te geven een opmerking te maken over toegang tot Telegram, omdat Grapperhaus tegen die tijd mogelijk weg is en het voor de continuïteit beter is om dat door Rutte te laten doen. Ik heb, op basis van jullie informatie, onderstaande spreektekst en achtergrond geformuleerd. Is dit wat jullie betreft ok?

5.1.2a

Wel nog een vraag aan jullie allen: speelt dit probleem in NL ook, zoals het in [redacted] speelt? We kunnen makkelijker hier een opmerking over maken als we er zelf ook last van hebben en baat bij hebben dat het opgepakt gaat worden.

Groet,
[redacted]

5.1.2.e

Spreektekst

5.1.2.i, 5.2

Spreektekst

5.1.2.i, 5.2

Achtergrondinformatie

5.1.2.i, 5.2

Van:**Aan:**

5.1.2.e

Onderwerp:

Gesprek VAE - Telegram

Datum:

dinsdag 1 maart 2022 19:53:50

Dag collega's,

Vandaag ontving ik van de LO het bericht dat [REDACTED] gesproken heeft met MinJenV en MinBiZa om de afscheidsbrieven te overhandigen. Daarbij is van de gelegenheid gebruik gemaakt om te spreken over Telegram en gevraagd om een contactpersoon. VAE gaf aan het probleem te herkennen, maar heeft niet direct een contactpersoon. Er volgt een officiële reactie op het gesprek hierover, zodat we dat kunnen gebruiken om door te praten over dit onderwerpen. Het onderwerp is dus geagendeerd en zal vervolgd kunnen worden.

5.1.2e

Vriendelijke groet.

5.1.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2.e

.....

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Telegram
Datum: donderdag 16 december 2021 17:55:08

5.1.2.e

In dit (heel interessante) bericht staat dat Dld (en dus ook de nieuwe minister) graag wil dat Telegram voldoet aan hun eigen wetgeving: ([Telegram: How politics wants to regulate an uncooperative chat service - Market Research Telecast](#)).

In datzelfde artikel staat dat Telegram tevens “waarschijnlijk” op verzoek van Rusland berichten van IS verwijderd, en sommige andere illegale content. Sluit enigszins aan op wat Thomas heeft gevonden. (On the controversial Messenger, groups can have up to 200,000 and push-message channels can have an unlimited number of members. With WhatsApp, the limit is 256 participants. **The Telegram makers hardly get involved in the debate about dangerous, harmful or, in some countries, illegal content. They expressly do not follow local laws that limit freedom of expression. The website says: Nobody will be prevented from “expressing alternative opinions in a peaceful manner”.**

Probably at the instigation of Russia, Telegram intervenes on bots and channels that spread propaganda for the Islamic State: They are “blocked by us”. The company has also blocked the channels of Attila Hildmann, through which the vegan chef spread conspiracy stories and hostility towards politicians, for Android and iOS. **Apple and Google are said to have suggested this to the provider.** This is supported by the fact that users can still follow Hildmann via the web version of Telegram.)

In de Q&A van Telegram staat expliciet dat “The operator also states that it does not answer any deletion requests for private conversations and group chats. The company is explicitly pursuing the goal of offering users a platform that cannot be controlled by governments.”

In het artikel is ook te lezen dat de Duitse autoriteiten op Telegram aan het drukken zijn om een contactpersoon en klachtmechanisme voor autoriteiten in te stellen. [REDACTED]

5.2.1

Moet zo gaan dus ik kan er morgenochtend nog even verder naar kijken!!

Groet,

5.1.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 16 december 2021 17:32
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Telegram

5.1.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 16 december 2021 16:24
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Telegram

5.1.2.e

Hoi [REDACTED]

5.1.2.e

Tot nu kan ik alleen vinden dat Telegram (actief) samenwerkt met Europol. Deze samenwerking stamt uit 2018 en is voornamelijk gericht op het tegengaan van ISIS groepen/content. Zie [Europol and Telegram take on terrorist propaganda online | Europol \(europa.eu\)](#)

Ze hebben een tool waar je kan zien hoeveel ISIS gerelateerde content ze verwijderen: [ISIS Watch – Telegram](#). Best interessant aangezien dit elke dag minimaal 600 berichten/groepen zijn.

5.2.1

Hierbuiten kan ik echt niets vinden, maar ik zal morgen nog even rondkijken.

Groetjes,

[Redacted]

Ministerie van Justitie en Veiligheid

5.1.2.e

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

M: 06 [Redacted]

[Redacted]

minienv.nl

W: www.nctv.nl

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: contacten Telegram donderdag
Datum: 20 januari 2022 15:26:42
Bijlagen: [image001.jpg](#)

5.1.2.e

Hoi [REDACTED]

[REDACTED] maar jouw signaal over de samenwerking wordt wel herkend.

5.1.2.i

Ik heb verder contact gehad met de IRU collegae. [REDACTED]

5.1.2.i

Vanuit de IRU/NTA-taak verloopt ook het contact met Telegram en het verwijderen van [REDACTED] content via Europol. [REDACTED]

5.1.2.i

Mvg,

5.1.2.e

Van: [REDACTED]

5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 15:00

Aan: [REDACTED]

5.1.2.e

Onderwerp: contacten Telegram

Ho [REDACTED]

Op verschillende fronten worden zorgen geuit over Telegram en de berichtgeving die op dit platform, vooral het gesloten gedeelte, plaatsvindt. [REDACTED]

5.1.2.a

Het zou nuttig zijn voor de discussie als we weten of en hoe het contact loopt vanuit Nederland en dan vooral Politie met Telegram. Ook goed om concrete voorbeelden te hebben waar het contact al dan niet goed is verlopen.

[REDACTED] Zou je deze geanonimiseerd kunnen aanleveren indien beschikbaar?

5.1.2.i

Hoor het graag, veel dank alvast!

5.1.2.e

[REDACTED]
 Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
 Directie Contraterrorisme
 T 06 [REDACTED]
 [REDACTED] [@nctv.minienv.nl](#)

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

The information sent in this E-mail message (including any attachments) is exclusively intended for the individual(s) to whom it is addressed and for the individual(s) who has/have had permission from the recipient(s) to read this message.

Access by others is not permitted.

The information in this E-mail message (including any attachments) may be of a confidential nature and may form part of the duty of confidentiality and/or the right of non-disclosure.

If you have received this E-mail message in error, please notify the sender without delay and delete the E-mail message (including any attachments).

In conformity with the security policy of the Police, E-mails from and to the Police are checked for viruses, spam and phishing and this E-mail must meet the standards of the government-imposed E-mail security as set by the Standardization Forum.

Any E-mail failing to meet said security policy may be blocked as a result of which it will not reach the intended recipient. The recipient concerned will not be notified.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Telegram open en gesloten
Datum: donderdag 27 januari 2022 11:13:07
Bijlagen: [image001.jpg](#)

5.1.2.e

Ik heb gekeken naar de lijst van deelnemers van de GIFCT technical working group en daar nemen ze niet aan deel. Ik durf niet met zekerheid te zeggen of ze wel deelnemen aan het EU internetforum, maar kan het me niet herinneren (kan het ook niet controleren want ik zit niet in dat overleg).

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 27 januari 2022 11:02

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Telegram open en gesloten

Duidelijke tekst! Wel nog een vraag. Ik heb een document met een lijst dat ze lid zijn van het EU Internetforum. Daarnaast meen ik mij te herinneren dat ze ook deelnamen aan de technische werkgroep van GIFCT?

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 27 januari 2022 10:49

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Telegram open en gesloten

Hoi hoi!

Yes natuurlijk!

- Telegram wordt, net als veel vergelijkbare interpersoonlijke communicatie apps, gebruikt om te communiceren met één of meerdere personen.
- Telegram geeft de mogelijkheid om naast gesloten chatgroepen, waarbij een persoon actief kiest wie hij of zij uitnodigt voor een groep ook een open deel.
- Het open deel betreft groepchats waar een uitnodigingslink online wordt gedeeld op andere platformen, zoals Facebook, en waar iedereen met een Telegram account aan kan deelnemen zonder goedkeuring van de beheerder van de groep.
- Gezien deze groepen automatische toegang mogelijk maken voor een potentieel ongelimiteerd aantal deelnemers, wordt dit gezien als het open gedeelte van het internet.
- Gezien het laatste gegeven vallen dit soort Telegram-groepen onder de reikwijdte van de TCO-verordening.

Belangrijk: Telegram heeft deelgenomen aan de laatste TCO-implementation meeting maar is geen deelnemer van de GIFCT noch neemt het actief deel aan andere Europese overleggen.

Van: [REDACTED] 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 27 januari 2022 10:28

Aan: [REDACTED] 5.1.2.e

Onderwerp: Telegram open en gesloten

Hoi [REDACTED], 5.1.2.e

Er is een Kamervraag binnengekomen hoe andere landen extremistische uitingen op Telegram aanpakken. Ik wil ook even toelichten wat precies open en gesloten gedeelte van Telegram is en waarom TOI van toepassing is op open gedeelte. Zou jij dit kort kunnen schetsen voor mij? Verder zal ik ook EU Internetforum en GIFCT toelichten dat hier samenwerking plaatsvindt. Als je nog nadere info heeft over rol die Telegram pakt binnen GIFCT dan hoor ik het ook graag. Veel dank alvast!

Groet, [REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED]
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

Directie Contraterrorisme

T 06 [REDACTED]

[REDACTED] nctv.minienv.nl

5.1.2.e

Van: [redacted]
Aan: [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/DRC/CV
Cc: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PLR; [redacted]
Onderwerp: RE: Invulling verordening Terroristische content online
Datum: vrijdag 24 april 2020 17:42:40
Bijlagen: image001.jpg

Beste [redacted] 5.1.2.e

In de verkenning staat dat de overwegingen voor de autoriteit kindermisbruik en de autoriteit TCO gelijk zijn en ook dat één organisatie voor beide onderwerpen te overwegen is. Vandaar dat ik jullie beiden e-mail [redacted] 5.1.2.e
[redacted] 5.2.1

[redacted] Er is bij mijn weten sinds 27 maart, het laatste e-mailcontact, echter geen contact opgenomen met mijn afdelingshoofd. Het lijkt me weinig praktisch het commentaar dat [redacted] op de business case hadden te herhalen, vandaar de volgende vraag aan jullie: zijn jullie van plan contact op te nemen zoals eerder besproken en zo ja, is het dan niet handig beide onderwerpen in één keer te pakken in plaats van tweemaal gesprekken voeren. We horen graag van jullie. 5.1.2.e

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PACT 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 24 april 2020 15:45

Aan: [redacted] 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PLR 5.1.2.e

Onderwerp: Invulling verordening Terroristische content online

Beste [redacted] 5.1.2.e

In november vorig jaar hebben collega [redacted] en ik met jou gesproken. Tijdens dit overleg hebben wij gesproken over verschillende organisatievormen die binnen het Rijk denkbaar zijn. Zoals toen aangegeven waren wij op zoek naar een organisatievorm die passend is bij de op te richten competente autoriteit ter invulling van de verordening Terroristische Content Online (TCO). In ons gesprek zijn vier organisatievormen besproken: 5.1.2.e

1. Een dienstonderdeel
2. Een inspectie
3. ZBO
4. Agentschap

Zoals toentertijd aangegeven had het ons voorkeur om de autoriteitstaak vorm te geven binnen een bestaande organisatie, gezien wij een implementatie termijn hebben van 12 maanden. Om tot een gedegen conclusie te komen is door ons een verkenning uitgevoerd. In de verkenning hebben we o.a. gekeken naar welke criteria de competente autoriteit dient te voldoen. Een van de belangrijkste criteria dat naar voren kwam is dat de competente autoriteit onafhankelijke oordelen velt. Alle vormen bezien, wordt geconcludeerd dat toch het beste kan worden gekozen voor het oprichten van een nieuwe autoriteit met als organisatievorm een ZBO. Jij gaf tijdens ons overleg aan dat BZK akkoord dient te geven op een ZBO, gezien dit een uitzondering betreft. Daarom mail ik jou. Graag zou ik bijgevoegde concept verkenning voorleggen, met concreet één verzoek:

1. Het bekijken van hoofdstuk 4. Hier worden diverse opties voorgelegd en beargumenteerd waarom naar ons inziens het beste kan worden gekozen voor een ZBO. Graag hoor ik hierop de zienswijze van BZK, mogelijke feitelijke onjuistheden en aanvullende argumenten aan te dragen waarom een ZBO inderdaad de beste vorm is.

Het zou fijn zijn een schriftelijke reactie te ontvangen. Dan kan ik deze ook bespreken met mijn collega's. Mocht een en ander onduidelijk zijn, ben ik (samen met collega Sander van Schilt) van harte bereid om een digitaal overleg te houden. 5.1.2.e

Ik verneem graag van je.

Met hartelijke groet,

[redacted]
 Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
 Directie Contraterrorisme

5.1.2.e

5.1.2.e

E @nctv.minvenj.nl
www.nctv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid
en
Directie Rechtshandhaving
en Criminaliteitsbestrijding
Contactpersoon

Datum
30 april 2020

Ons kenmerk

Notulist

5.1.2e

verslag

Verbinden bestuursrechtelijke Aanpak Kinderporno (DRC)
en TCO verordening (NCTV)

Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Aanwezig

30 april 2020, 15:15 uur
Telefonisch

5.1.2.e

Beslispunten

1. Gemeenschappelijke stip op de horizon

DRC en de NCTV zich committeren aan een samenwerking die toewerkt naar de volgende stip op de horizon:

In de toekomst heeft Nederland één bestuursrechtelijke autoriteit die de online aanpak van zowel kinderporno als terroristische content.

NB: Het gaat hier nadrukkelijk om de *bestuursrechtelijke* aanpak van de online manifestatie van beide fenomenen en niet om de strafrechtelijke aanpak.

Belangrijk is dat rekening wordt gehouden met van elkaar afwijkende tijdspaden (faseverschil in realisatie). Het betreft twee op zichzelf staande wets-/beleidstrajecten. [redacted] brengen nadere randvoorwaarden (o.a. financiën) in beeld.

5.1.2e

2. Gesprek met BZK over een ZBO

DGRR en DCT schalen gezamenlijk op richting BZK. NCTV neemt initiatief tot gezamenlijk gesprek van [redacted] en [redacted] met [redacted] [redacted] bereiden gesprek voor, inclusief reactie op belangrijkste argumenten BZK.

5.1.2e

5.1.2e

3. Synergievoordelen

De adviseur die voor DRC de business case KiPo heeft opgesteld, zal worden gevraagd een quick scan uit te voeren naar de (financiële) synergie voordelen van het onderbrengen van de bestuursrechtelijke online aanpak van KiPo en

TCO bij één autoriteit. Bekostiging vindt in beginsel plaats vanuit programmabudget DRC.

Datum
30 april 2020

Ons kenmerk

4. Kwartiermaker

Het voornemen wordt uitgesproken om gezamenlijk een kwartiermaker aan te stellen voor het (voorbereiden van) de inrichting van de autoriteit. Mede op basis van de business case KiPo en de nog uit te werken business case TCO streven DRC en NCTV ernaar om in de loop van de zomer hiervoor een gezamenlijke een opdracht formuleren en uit zetten. Bij de inrichting van de autoriteit is flexibiliteit van belang, zodat kan worden ingespeeld op ontwikkelingen in beide dossiers (o.a. fase verschil in realisatie).

5. Informeren MJV

DRC en NCTV zullen MJV op korte termijn (ca. 4 weken) informeren over het voornemen gezamenlijk op te trekken en de gezamenlijke stip op de horizon.

Afgesproken wordt periodiek te overleggen. Volgend overleg na hierboven genoemde stappen (BZK, quick scan, MJV) en mhoo opdracht kwartiermaker.

Minister van Justitie en
Veiligheid

Datum
2 juni 2020

Bijlagen
1. Q en A's
2. Beslispunten overleg DRC –
NCTV.
3. Achtergrondinfo KiPo en
TCO.

(NCTV)
(DRC)

agenda

Overleg ZBO voor bestuursrechtelijke autoriteit KiPo en
TCO met (BZK)

Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Aanwezig

2 juni 2020, 12:00 uur
WEBEX

(NCTV)
(DRC)

(BZK)
(NCTV)
(DRC)
(NCTV)

5.1.2.e

Doel gesprek

Doel van het gesprek is bij BZK te motiveren waarom een ZBO de meest wenselijke optie is voor een autoriteit die toezicht houdt op de internetsector met het oog op het beperken van de beschikbaarheid van kinderpornografische en terroristische content op internet.

Op lager ambtelijk niveau heeft BZK aangegeven de onderbouwing onvoldoende gemotiveerd te vinden en zich afgevraagd waarom het onderbrengen van de autoriteit bij de inspectie geen optie zou zijn.

Mocht duidelijk worden dat ambtelijk geen overeenstemming kan worden bereikt, dan aangeven dat JenV bereid is op te schalen naar ministerieel niveau. Ook de minister van JenV ziet geen andere mogelijkheid dan een ZBO.

Aanleiding

- Uit zowel de business case KiPo als verkenning TCO volgt dat een ZBO de meest wenselijke wijze van inrichting is van de toezichthouder/competente autoriteit.
- In het overleg op 30 april jl. tussen DRC en de NCTV is geconcludeerd indien mogelijk toe te werken naar één gezamenlijke bestuursrechtelijke autoriteit voor de aanpak KiPo en aanpak TCO en gezamenlijk het gesprek te voeren met BZK over de wenselijkheid van een ZBO.
- BZK heeft tegenover DRC op ambtelijk niveau schriftelijk (e-mail) het volgende aangegeven:

"Wij zijn niet overtuigd van de noodzaak van het beleggen van deze taak op afstand, hetzij bij een bestaand ZBO, hetzij een nieuwe. Onvoldoende is duidelijk waarom een ZBO beter past dan een rijksinspectie. De noodzaak van een nieuwe rijksinspectie is daarnaast onvoldoende inzichtelijk gemaakt. We hebben onze afdelingshoofden op de hoogte gesteld van het voorstel."

Minister van Justitie en
Veiligheid

Datum
25 mei 2020

- BZK heeft tegenover de NCTV naar deze argumentatie verwezen toen het recentelijk gevraagd werd te reageren op het definitieve concept van de verkenning naar een competente autoriteit voor de uitvoering van de TCO (ter bespreking in directeuren overleg terrorisme op 16 juni).
- BZK heeft geen nadere specifieke argumentatie gegeven waarom een ZBO in het geval van de aanpak KiPo of TCO niet passend zou zijn, maar zich constructief opgesteld ten aanzien van het opschalen van het gesprek naar hoger ambtelijk niveau.
- De argumentatie van BZK is gebaseerd op staand kabinetsbeleid om terughoudend om te gaan met het beleggen van taken bij (nieuw in te richten) ZBO's (zie hieronder).

Inhoudelijke argumentatie waarom ZBO

Argumentatie volgende uit business case aanpak KiPo en verkenning TCO

Startpunt voor zowel de aanpak van TCO als voor die van KiPo is dat voor de inrichting van een autoriteit een bestuursrechtelijke grondslag te verkiezen is boven een strafrechtelijke. Daarvoor is ten eerste relevant dat de wetgeving/verordening een reparatoir karakter heeft. Ze hebben niet tot doel om diegenen die kinderpornografische/terroristische content produceren en op internet plaatsen op te sporen en te vervolgen; ze zijn er louter op gericht om online kinderpornografische/terroristisch content zo snel mogelijk ontoegankelijk te maken en dit zo nodig af te dwingen.

Daarbij geldt dat toezicht op de naleving van wettelijke normen gecombineerd met handhavend optreden (door bijvoorbeeld het opleggen van een last onder dwangsom of bestuurlijke boete) waar die naleving onvoldoende is naar hun aard bevoegdheden zijn, die binnen het bestuursrecht wordt uitgeoefend.

De volgende stap is de keuze voor een ZBO. Deze volgt uit de overweging dat het verwijderen van content raakt aan de vrijheid van meningsuiting. De beoogde bevoegdheid ziet op het (laten) verwijderen van uitingen van internet, louter en alleen vanwege de *inhoud* van die uitingen. JenV stelt dat dit principieel geen taak zou moeten zijn van enige politieke ambtsdrager, Voorkomen moet worden dat de Minister zich tegen over de TK moet verantwoorden over het verwijderen van specifieke content (casuïstiek).

Hierbij wordt benadrukt dat met name in het TCO-traject de TK zich zeer kritisch heeft uitgelaten over de bescherming van fundamentele rechten. NL heeft zich op dit punt ook zeer kritisch opgesteld tijdens de TCO-onderhandelingen in Brussel en tegen de 'general approach' van de Raad (gemeenschappelijke inzet van de Raad (alle lidstaten) voor de onderhandelingen over de Verordening met de Europese Commissie en het Europees Parlement) gestemd.

Uit dit alles volgt dat er een sterke voorkeur bestaat voor het op afstand plaatsen van de beoogde autoriteit van politieke besluitvorming. Een ZBO waarbij sprake is

van beperkte ministeriele verantwoordelijkheid is hiermee aldus JenV voor zowel KiPo als TCO de meeste geëigende vorm.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**

Voorts wordt opgemerkt dat de Minister van JenV in overleg heeft aangegeven in te zetten op, ook hij ziet geen andere opties.

Datum
25 mei 2020

Argumentatie getoetst aan de Kaderwet ZBO's

Sinds het kabinet Rutte I is het is kabinetsbeleid om terughoudend om te gaan met het toekennen van taken aan (nieuwe) ZBO's. Deze terughoudendheid volgt uit de noodzaak van het doorvoeren van transparante verantwoordelijkheid bij de inrichting van publieke taken. Het beleggen van taken bij ZBO's kan wenselijk zijn, maar kent per definitie enige "transparantieschade" als het gaat om parlementaire verantwoording. Dit betekent dat publieke taken bij een voorkeur onder directe ministeriele verantwoordelijkheid worden gebracht

Dit betekent dat de oprichting van nieuwe ZBO's al enige jaren een uitzondering is. Onmogelijk is dit evenwel niet. In de periode 2012-2016 zijn 6 nieuwe ZBO's opgericht. En ook meer recentelijk is er een klein aantal bijgekomen, waaronder twee onder verantwoordelijkheid van BZK (het instituut voor bouwkwaliteit en het huis voor klokkenluiders).

De Kaderwet zelfstandige bestuursorganen schrijft voor dat een ZBO slechts kan worden ingesteld als aan de volgende specifieke eisen wordt voldaan:

1. Onafhankelijkheid - er is behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van een specifieke deskundigheid;
2. Regel gebonden uitvoering - er is sprake van strikt regel gebonden uitvoering in een groot aantal individuele gevallen;
3. Participatie - de participatie van maatschappelijke organisaties is van bijzonder belang.

Voor de bestuursrechtelijke autoriteit kinderporno en TCO lijken de toezichtprincipes zonder meer van toepassing. De taak van de autoriteit is een brede maatschappelijke opgave, waarbij in een sterke samenwerking (coöperatiemodel) met andere stakeholders en de bedrijven wordt samengewerkt. Zeker als bijvoorbeeld in de TCO-verordening aan bedrijven technische maatregelen kunnen worden opgelegd die de zelfstandige allertering en verwijdering door bedrijven bevordert.

Daarnaast geven zowel de concept wet van DRC als de verordening TCO duidelijke kaders en strikt regel gebonden uitvoering. Met een sector van circa 10.000 hostingsservice providers in Nederland kan worden gesproken over een potentieel groot aantal individuele gevallen.

Doorslaggevend is evenwel het onafhankelijkheidsmotief. Sinds Rutte I is dit leidend is bij de vraag of er een nieuwe ZBO dient te worden opgericht. Het gaat hierbij om onafhankelijkheid ten aanzien van politieke besluitvorming/de minister en niet op grond van specifieke deskundigheid. Ook aan deze specifieke eis lijkt in het geval van KiPo en TCO te worden voldaan:

1. Onafhankelijkheid is van belang doordat de autoriteit werkt op de scheidslijn van netwerk(infrastructuur) en content. De inhoud van

internetverkeer (en de regulering hiervan) raakt direct aan fundamentele vrijheden (censuur door overheid).

2. Daarnaast is de online infrastructuur een essentiële functie voor het economisch verkeer. Het toepassen van open normen op bedrijven dient gepaard te gaan met voldoende waarborgen m.b.t. vrijheden en reguleringszekerheid.
3. Beide aspecten (fundamentele en economische vrijheden) pleiten ervoor de toezichthouder rol nadrukkelijk op afstand van politiek en minister te organiseren, net zoals dat bijv. geldt t.a.v. toezicht op de financiële markten, toezicht op privacy, toezicht op media en toezicht op mededinging.

Minister van Justitie en
Veiligheid

Datum
25 mei 2020

Tenslotte, de oprichting van een nieuwe ZBO is opportuun omdat er geen bestaande ZBO is met de taken waarvan de autoriteit logisch is. Daarnaast biedt een nieuwe autoriteit ruimte voor mogelijke aanvullende content regulering op het internet.

Aanvullende argumenten bij het onafhankelijkheidscriterium

Ook speelt een rol dat in andere gevallen markttoezichthouders een ZBO zijn: Autoriteit Persoonsgegevens en Kansspelautoriteit (in JenV-domein), Autoriteit Consument en Markt (EZK), Autoriteit Financiële Markten (Financiën) en Nederlandse Zorgautoriteit (VWS). Een bestuursrechtelijke bevoegdheid om gegevens van internet te (laten) verwijderen is bij een ZBO is belegd: in het wetsvoorstel Kansspelen op afstand is aan de Kansspelautoriteit de bevoegdheid geattribueerd om de ontoegankelijkmaking van onlinegegevens te vorderen, als dat nodig is om - kort gezegd - kansspelen zonder vergunning tegen te gaan. Dit is weliswaar een bestaand ZBO, maar hieruit blijkt ook dat er bij het kabinet geen principiële bezwaren bestonden om een dergelijke taak bij een ZBO te beleggen.

Inhoudelijke argumentatie waarom geen inspectie

NB dit is een gedeeld standpunt van DRC, NCTV en de inspectie JenV.

De inspectie van JenV houdt toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering door organisaties werkzaam op het terrein van Justitie en Veiligheid. Daarbij onderzoekt de Inspectie of deze organisaties zich houden aan de wet- en regelgeving om vervolgens leerpunten te benoemen, zo nodig aanvullingen te formuleren en door te interveniëren.

De uitvoering van de wettelijke taken van de autoriteit TCO en KiPo past niet bij bovenstaande kerntaak. De Inspectie houdt namelijk toezicht op andere organisaties op het terrein van JenV. De nieuwe autoriteit gaat echter over het **uitvoeren** van wet- en regelgeving, en niet het toezicht erop.

Daarnaast zou de uitvoering van de autoriteitstaken op gespannen voet staan met de huidige toezichthoudertaken van de inspectie. Een voorbeeld hiervan is het versturen van verwijderbevelen. Hier zal de Nederlandse autoriteit moeten afwegen of er bezwaren zijn in het verwijderen van content en of de verwijdering wenselijk is (bv doorkruising lopende opsporings- en/of inlichtingenonderzoeken). Om te voorkomen dat dit plaatsvindt zal de competente autoriteit moeten samenwerken met onder meer de Politie. Nu de Inspectie ook toezichthouder op de taakuitvoering van de Politie is, is vermenging van de toezichthoudende taak met deze uitvoerende taak zeer onwenselijk.

Tot slot is een inspectie niet onafhankelijk van de politiek en minister gezien zij direct onder de ministeriële verantwoordelijkheid vallen van de minister. **De Aanwijzingen Rijksinspecties - waarin de onafhankelijkheid van de Inspectie van JenV, is gewaarborgd - zien op de uitoefening van toezichtstaken die de Inspectie uitvoert. Uitvoeringstaken, waaronder de voorgestelde taken in het kader van de TCO-verordening, vallen daar niet onder.**

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
25 mei 2020

Politiek bestuurlijke context

- Verwacht wordt dat de ambtelijke speelruimte van BZK klein is, opschalen naar politiek niveau is een reële optie.
- De Aanpak van Kinderporno is veelal een politieke "no-brainer" en de verwijdering van Terroristische Content Online is een verplichting vanuit EU-wetgeving, maar komt van een toezichthouder voor content op internet is dat niet. Het fundament dat nu wordt gelegd en het feit dat beide onderwerpen samen gaan biedt een meer volwaardige autoriteit, biedt synergievoordelen en kan toewerken naar een geaccepteerd partner door de industrie.
- De kans dat in het wetgevingstraject bij de (internet)consultatie of in de Tweede of Eerste Kamer wordt aangedrongen op afstand tot de politiek is aanwezig. Het frame dat 'de Minister van Justitie en Veiligheid gaat bepalen wat er op internet staat' is reëel. Dit zou in lijn zijn met de zeer kritische houding van de Kamer t.a.v. de TCO-verordening door het ontbreken van afdoende (fundamentele) waarborgen rondom de onafhankelijkheid van besluitvorming.
- Dit is het oogstjaar voor de Aanpak van kinderporno. Met een vlotte internetconsultatie doen we recht aan de inspanningen van minister Grapperhaus.
- De trilogie (onderhandelingen Raad, Commissie en EP) in Brussel voor de TCO-verordening zijn in de afrondende fase. Na overeenstemming en publicatie dient de is er een implementatieperiode van 12 maanden.

Afstemming

- Deze inzet is afgestemd met DWJZ en EZK.
- EZK heeft een zeer uitgesproken voorkeur voor een ZBO. Een vorm dichterbij de politiek vindt EZK zowel politiek riskant als bestuurlijk rommelig. Private sector steunt de positie van EZK hierin.
- DWJZ heeft geen uitgesproken voorkeur voor een ZBO, maar wanneer de ZBO-optie niet zou lukken, vindt ze de enige logische overgebleven optie de taak onder te brengen bij het departement, onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid. Echter, gezien in de TCO-verordening het onafhankelijkheidscriterium mogelijk verplicht wordt gesteld, is een ZBO de veiligste optie.

BIJLAGE: Vragen en Antwoorden voor gesprek met BZK over de inrichting van een ZBO voor het onderbrengen van de Autoriteit KiPo/TCO.

I. Waarom kiezen we voor een ZBO?

Waarom bestuursrecht?

- a) Met de directie Wetgeving hebben we geconstateerd dat de autoriteit op bestuursrechtelijke grondslag moet worden ingericht en niet op strafrechtelijke.
 - De wetgeving voor de aanpak KiPo en TCO heeft een reparatoir karakter. Ze is gericht op het toegankelijk maken van content, niet op het vervolgen van producenten.
 - De taken betreffen toezicht op naleving van wettelijke normen, gecombineerd met handhavend optreden waar dit onvoldoende is. Deze bevoegdheid wordt naar zijn aard binnen het bestuursrecht uitgeoefend.

Wanneer bestuursrecht, waarom dan ZBO?

- b) Het verdient de voorkeur deze bevoegdheid zoveel mogelijk op afstand van de politieke besluitvorming uit te oefenen.
 - Het verwijderen van content raakt aan artikel 7 van de grondwet (vrijheid van meningsuiting). De (schijn) van overheids censuur moet worden vermeden. Een ZBO, waarvoor beperkte ministeriele verantwoordelijkheid geldt, komt hieraan het meest tegemoet.
 - Dit punt (bescherming grondrechten) ligt gevoelig in de TK.
 - NL heeft, als enige EU lidstaat, vanwege zorg om voldoende bescherming van grondrechten, steun onthouden aan de finale tekst van de TCO verordening, die de basis vormt voor de onderhandelingen met het EP en de Commissie.

II. Waarom ligt het niet in de rede om de competente autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak KiPO en TCO onder te brengen bij de inspectie V&J (of de inspectie met deze taak te belasten)?

- a) De taak is wezensvreemd aan het werk van de inspectie. De inspectie houdt toezicht op de taakuitvoering door V&J organisaties. De praktische uitvoering van taken die voortvloeien uit de wetgeving KiPo/TCO past hier niet bij.
- b) De vermenging van uitvoerende – en toezichtstaken is onwenselijk omdat de inspectie in dat geval toezicht houdt op uitvoeringsprocessen waar ze zelf bij betrokken is en op partnerorganisaties die dat ook zijn (de politie).
- c) De onafhankelijkheid zoals neergelegd in de Aanwijzingen Rijksinspecties betreft alleen toezichtstaken, niet eventuele uitvoeringstaken.

III. Waarom zou er voor het toezicht op de bestuursrechtelijke aanpak van KiPO en TCO een uitzondering dienen te worden gemaakt op kabinetsbeleid om terughoudend om te gaan de inrichting van ZBO's.

- Wij begrijpen dat de terughoudendheid voortvloeit uit de wens overheidstaken dicht bij de minister in te richten om transparante verantwoording (aan de TK) te waarborgen.
- JenV meent in dit specifieke geval dat de borging van fundamentele rechten en het vermijden van de (schijn) van overheids censuur het juist wenselijk maken om deze taak op afstand van de politieke besluitvorming te organiseren.
- Het verwijderen van content zou niet het werk van een politieke ambtsdrager moeten zijn.
- Wij realiseren ons dat daarbij enige transparantieschade optreedt. Maar ook bij een ZBO blijft een vorm van ministeriele verantwoordelijkheid bestaan.

NB: terughoudend maar niet onmogelijk, zie onderaan document overzicht recent opgerichte ZBO's.

IV. De kaderwet ZBO's kent een aantal criteria (onafhankelijkheid, regel gebonden uitvoering en participatie) voor de instelling van ZBO's. Waarom wordt bij de oprichting van een ZBO voor het onderbrengen van een autoriteit die toezicht houdt op de bestuursrechtelijke aanpak van KiPo en TCO aan deze criteria voldaan.

Onafhankelijkheid

- De autoriteit werkt op de scheidslijn van netwerk(infrastructuur) en content. De (regulering van de) inhoud van internetverkeer raakt direct aan fundamentele vrijheden (censuur door overheid).
- De online infrastructuur is essentieel voor het economisch verkeer. Het toepassen van open normen op bedrijven moet gepaard gaan met voldoende waarborgen mbt vrijheden en reguleringszekerheid.
- Beiden aspecten (fundamentele en economische vrijheden) pleiten voor een toezichthouder op afstand van de minister (vgl. toezicht op de financiële markten, privacy, media en mededinging).

Participatie

- De taak van de autoriteit is een brede maatschappelijke opgave, waarbij in een sterke samenwerking (coöperatiemodel) met andere stakeholders en de bedrijven wordt samengewerkt.

Regel gebonden uitvoering

- Zowel de TCO-verordening als de KiPo wetgeving hanteren duidelijke definities en taken voor de autoriteit definieert.

V. Waarom wordt gemikt op een gezamenlijke autoriteit voor zowel de aanpak KiPo als de aanpak TCO?

- a) Door twee gelijksoortige taken bij één organisatie te beleggen, kan deze zich tot een (meer) volwaardige en gezaghebbende autoriteit ontwikkelen (kennis- en expertise opbouw: OSINT-kennis, juridische kennis, klachtenprocedures, psychische ondersteuning medewerkers etc.).
- b) Daarnaast kent het gezamenlijk optrekken de voorkeur van private organisaties omdat zij één aanspreekpunt krijgen. We kunnen zo toewerken naar een geaccepteerd partner door de industrie.
- c) Er worden doelmatigheidsvoordelen verwacht door het delen van backoffice functies en door 'economies of scale' (1 gebouw ipv 2 etc.).

VI. Er wordt gekozen voor een nieuw op te richten organisatie. Kan de Autoriteit niet worden ondergebracht bij een bestaande ZBO?

- In theorie wel, in de praktijk blijkt dat er geen ZBO is waar deze taak 'logisch' kan worden ondergebracht.
- Verkend is of de Autoriteit, Consument en Markt geschikt zou zijn. Maar de taken zijn ongelijksoortig aan haar bestaande toezichtfuncties (post, telecom, zorg) en ook de aard van de content en de onbekendheid met de veiligheidsketen maken haar ongeschikt.

➤ **Bij III: Overzicht enkele recent opgerichte ZBO's**

		Ingesteld per	Bijzonderheden/aanleiding
Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)	I&W	2017	Internationale verplichting
Instituut voor Bouwkwiteit	BZK	2021	Toezicht op private kwaliteitsborging
Dopingautoriteit	VWS	2019	
Keurmerkinstituut Jeugdzorg	JenV	2015	Gevolg decentralisatie jeugdzorg
Huis voor klokkenluiders	BZK	2016	
Nederlandse Emissieautoriteit	EZK	2012	EU verplichting
Kansspelautoriteit	JenV	2012	

BIJLAGE**Organisatievorm toezichthouder online kindermisbruik.****Samenvatting en advies**

Deze bijlage gaat in op de organisatievorm van een nieuwe toezichthouder voor de bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno, verder: Autoriteit Kindermisbruik (AKM). In de Business Case is geadviseerd om de AKM een ZBO-status te laten hebben. Met BZK is hierover twee keer overleg geweest. BZK is van mening dat een ZBO-niet de juiste vorm is en de taak daar niet belegd mag worden. Volgens BZK kan de AKM een inspectie zijn. Verder vindt BZK het ongewenst dat er een nieuw ZBO of nieuwe rijksinspectie komt. Kortom: BZK vindt dat deze taak alleen bij een bestaande inspectie kan worden ingebed. BZK geeft geen verdere onderbouwing van hun standpunt.

U wordt geadviseerd om over deze zaak met uw counterpart van BZK contact te hebben en aan te geven dat een ZBO de wenselijke organisatievorm is, vanwege:

- Onafhankelijkheid van de politiek: het verwijderen van content betekent een (forse) ingreep in vrijheden. Niet alleen de kans op overheids censuur moeten we minimaliseren. Ook is het zaak om zoveel mogelijk te voorkomen dat deze beeldvorming ontstaat.
- De gewenste hybride aanpak van de toezichthouder werkt het best met plaatsing op afstand van de minister: het vrij kunnen schakelen tussen het (horizontaal) aangaan van de verbinding met de sector (rondetafel continueren, werkgroepen) evenals het (verticaal) afdwingen middels bestuursrechtelijke sancties (last onder dwangsom, bestuurlijke boete);
- Het bedrijfsleven (koepelorganisaties) vraagt zeer nadrukkelijk om een onafhankelijke toezichthouder met afstand tot de politiek;
- Reële kans op een groeimodel: wanneer er meer taken komen die onder deze toezichthouder vallen, worden de eerste twee punten alleen maar belangrijker.

Waarom een AKM? Taken en bevoegdheden

In de bestuursrechtelijke aanpak is er een sterke onafhankelijke toezichthouder nodig. Die moet namelijk de volgende taken uitvoeren:

- Het geven van een bindende aanwijzing, die ertoe strekt dat KP ontoegankelijk wordt gemaakt;
- Het opleggen van bestuurlijke sancties, in het bijzonder een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete;
- Het openbaar maken van boetebesluiten;
- Het structureel uitvoeren en openbaar maken van de monitor Delft;
- Overleg met marktpartijen over de optimale aanpak van KP, bijvoorbeeld maken van werkafspraken en geven van voorlichting (PPS-bijeenkomsten).

Voorzien wordt dat de AKM (met andere naam) ook wordt belast met de uitvoering van de TCO-verordening, met soortgelijke taken maar dan gericht op terroristische online content.

Verder wordt verwacht dat, in de eerste fase, de AKM tot 10 fte's in omvang zal groeien. Wanneer het toezicht op de TCO erbij komt, neemt dat toe. Met de NCTV is inmiddels nauw contact. De NCTV steunt de DRC-lijn inzake een ZBO.

Inspectie of ZBO

In een kort overzicht zijn de + punten en de - punten van ZBO en inspectie de volgende:

Taakelement	ZBO	Inspectie
Open normen	+ geëquipeerd om beleid te ontwikkelen	- Regel gebonden cultuur: beperkt ontwikkelings-gerichte opstelling van AKM
Hybride cultuur	+ afstand tot minister maakt AKM een partij die ook horizontaal kan opereren	- Binding aan regels maakt AKM minder flexibel in schakelen
Raakvlak met 'content'	+ onafhankelijke oordeelsvorming	- politieke sturing mogelijk
Samenwerking met EOKM/OM	+ afstand tot minister maakt AKM gelijkwaardiger partij	- Verlengstuk minister

Beleidskader ZBO's

BZK onderbouwt niet scherp waarom een bestaande rijksinspectie de enige optie kan zijn. Kijken we vanuit DRC naar het beleid ten aanzien van ZBO's, dan blijkt de instelling daarvan terughoudend, wat ligt besloten in de uitgangspunten van de Kaderwet ZBO's. De memorie van toelichting noemt drie motieven voor de instelling van een ZBO:

- Onafhankelijkheid: er is behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van een specifieke deskundigheid;
- Regel gebonden uitvoering: er is sprake van strikt regel gebonden uitvoering in een groot aantal individuele gevallen;
- Participatie: de participatie van maatschappelijke organisaties is van bijzonder belang.

Dit beleidskader geldt nog steeds. Wel is inmiddels het onafhankelijkheidsmotief geherformuleerd als "onafhankelijkheid van de minister" en niet vanwege "expertise". En als het een ZBO moet zijn, dan is in beginsel alleen het bestuur een ZBO.

De Kaderwet ZBO's is inmiddels tweemaal geëvalueerd; de jongste evaluatie is in 2018 aan de Kamer gezonden.¹ Daarbij ging de aandacht vooral uit naar een goede borging van de beheersmatige aspecten in het opdrachtgevers-eigenaar-opdrachtnemersmodel. Ook wordt belang gehecht aan de efficiëntie van de bedrijfsvoering, het toepassen van het shared services principe. De inhoudelijke criteria voor de instelling van ZBO's zijn niet veranderd. De evaluatie laat zien dat het ZBO-landschap niet stilstaat. In de periode 2012-2016 zijn er zes nieuwe ZBO's opgericht².

Beoordeling AKM aan de hand van het beleidskader ZBO's,

Naar onze mening voldoet de AKM aan de eisen van het beleidskader ZBO's:

- De AKM is qua aard een markttoezichthouder, vergelijkbaar met AP, Kansspelautoriteit (beide in JenV-domein) en met ACM (EZK), AFM (Financiën) en NZa (VWS). Het onafhankelijkheidsmotief geldt voor markttoezichthouders.
- Het optreden van de AKM moet voor de bedrijven waarborgen hebben van onafhankelijkheid van de politiek. Dit is ook de reden dat onze PPS-partners aandringen op een ZBO.
- Onafhankelijkheid is voor de AKM temeer van belang, omdat hij werkt op de scheidslijn van netwerk(infrastructuur) en content. De inhoud van internetverkeer kan direct raken aan fundamentele vrijheden. Dat geldt zeker als we de mogelijkheden van meer toezicht op onlineverkeer beschouwen, denk hierbij aan het beoogde verordening TCO (Terroristische Content Online – NCTV).
- Verder is de online infrastructuur een essentiële functie voor het economisch verkeer. Het toepassen van open normen op bedrijven moet daarop voldoende waarborgen geven m.b.t. vrijheden en reguleringzekerheid. Hierbij is ook relevant om dit vanuit internationaal perspectief te bezien, gezien het landsgrensoverschrijdend karakter van het internetverkeer.

Conclusie

Beide aspecten (fundamentele en economische vrijheden) pleiten ervoor dat deze functie nadrukkelijk op afstand van politiek en minister worden georganiseerd, net zoals dat bijv. geldt t.a.v. toezicht op financiële markten, toezicht op privacy, toezicht op media en toezicht op de mededinging. Hierbij is punt van aandacht dat de AKM een groeimodel is, waardoor de onafhankelijke positie t.a.v. de taakelementen alleen maar aan belang wint. De ZBO-vorm is de organisatievorm die zich het beste leent voor het positioneren van onafhankelijk toezicht. We voorzien hierbij dat alleen het bestuur een ZBO is (cf het ZBO-beleidskader).

Overleg met BZK

Overleg met BZK wijst uit dat men een zware bewijslast neerlegt m.b.t. onafhankelijkheid van de politiek. Dat komt met name omdat men geen nieuwe zbo's wenselijk vindt. Dit laatste geldt overigens ook m.b.t. rijksinspecties. Omdat een zelfstandige autoriteit de beste vorm is, biedt de inspectievorm dus ook geen soelaas.

Met minister JenV is eerder gesproken over een start van de AKM als shared service ZBO. Zo'n startmodel zou nog steeds een optie kunnen zijn als uitkomst, omdat dan de beoogde ZBO wordt gekoppeld aan een bestaande, bijvoorbeeld de KSA. Dan ontstaat ook niet het beeld, dat er een enorme nieuwe en grote toezichthouder komt. In een latere fase, als zowel de KP-taken als de TCO-taken goed lopen, zou de autoriteit zelfstandig verder kunnen gaan.

¹ Brief Staatssecretaris BZK, 8 juni 2018, Kamerstuk 33147, nr. 4.

² Evaluatie Kaderwet zelfstandige bestuursorganen 2012-2016, bijlage bij voetnoot 10.

Ministerie van Justitie en
Veiligheid en ministerie
van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Datum
2 juni 2020

Ons kenmerk

Notulist
NCTV

verslag

Overleg JenV (DRC + NCTV) en BZK aangaande de oprichting van een nieuwe ZBO

Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Aanwezig

2 juni 2020, 12:00 uur
WEBex

5.1.2.e

Samenvatting en conclusie

BZK geeft aan niet overtuigd te zijn over de noodzaak van het oprichten van een nieuwe bestuursrechtelijke combi autoriteit. Belangrijkste in het gesprek genoemde overwegingen zijn:

- BZK toetst aan het formele kader van de kaderwet ZBO's. Op basis hiervan adviseert het de staatssecretaris (Knops, CDA). Mocht er een nieuwe ZBO komen, dan is dat uiteindelijk een beslissing van de MR.
- BZK oordeelt ambtelijk de argumentatie van JenV niet overtuigend genoeg te vinden.
- Verwijst hierbij naar de mogelijkheid de taken onder te brengen bij een inspectie. De aanwijzing Rijksinspecties biedt hier ruimte voor. Anders dan de Inspectie JenV zijn er inspecties die een vorm handhaving uitvoeren op burgers of bedrijven.
- Ook het agentschap telecom wordt als mogelijkheid genoemd om de taken van autoriteit onder te brengen. Tijdens het gesprek blijkt dat BZK het argument om de taken op afstand te plaatsen anders interpreteert dan bedoeld. BZK geeft dat de gevoeligheid een argument is voor een model van directe verantwoordelijkheid en parlementaire verantwoording. JenV licht toe dat het niet gaat om parlementaire verantwoording, maar om de onafhankelijke beoordeling van te verwijderen content (casuïstiek). Dat is geen politieke taak.

Noot van notulist: BZK geeft in het gesprek niet aan waarom de argumentatie van JenV onvoldoende is om te voldoen aan de criteria zoals genoemd in de kaderwet ZBO's.

Conclusies/Vervolg

Geconcludeerd wordt dat we er ambtelijk niet uitkomen en dat wordt opgeschaald naar politiek niveau. Voor BZK is dit niet ongebruikelijk. Verzoek van BZK is om een gezamenlijke nota met argumenten pro- en contra op te stellen.

NB: t.b.v. nota nog eens goed kijken naar argumentatie en deze leggen naast criteria ZBO-kaderwet. Vooral argument voor plaatsten op afstand en relatie tot vrijheid van meningsuiting scherper toelichten.

Datum

30 april 2020

Ons kenmerk

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 Aan: [redacted] - BD/PLR; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/DRC/CV; [redacted] - 5.1.2.e
 BD/DWJZ/SBR; [redacted] - BD/KS 5.1.2.e
 Onderwerp: overleg gisteren ZBO etc.
 Datum: woensdag 17 juni 2020 09:39:05

Beste collega's,

Veel dank voor het overleg van gistermiddag. Hier even kort de volgende stappen:

- Contact met BZK om opheldering te vragen over 1) langs welke criteria/voorwaarden leggen we argumentatie nu (ter controle én klopt het dat er eigenlijk maar één criterium toe doet, dit maakt het advies van [redacted] aan [redacted] een beetje vreemd namelijk) en 2) hoe hoog moeten we springen. 5.1.2.e
- Op basis van materiaal wat we hebben stellen we puntsgewijs nota op met
 - 1) argumentatie per criterium kaderwet (onafhankelijkheid, regel gebonden uitvoering én participatie)
 - 2) aanvullende motivering (politiek): internationaal, grondrechten vs internet, EP/TK/NL focus op grondrechten, waarborgen en onafhankelijkheid in discussie rond verordening, argumenten [redacted] (sorry, ben ze even kwijt, iets met EZK, level playing field, zelfreguleringklonk goed in ieder geval) 5.1.2.e
- Check motivering recente ZBO's

Voorstel is dat wij contact leggen met BZK en op basis van materiaal dat er ligt opzet maken van argumentatie kaderwet en politieke argumentatie (met inachtneming van opmerkingen [redacted] in zijn mail van zojuist, waarvoor dank!). Verzoek aan [redacted]/DRC is zijn eigen argumentatie uit te schrijven. Wilde uitzoek werk ZBO's even verdelen tussen DRC en ons. 5.1.2.e 5.1.2.e

[redacted] graag meelesen/aanvullen/aanscherpen (algemeen) en in het bijzonder nog even gedachten laten gaan of onafhankelijkheidsargumentatie. 5.1.2.e
 Argumentatie dat besluitvorming rond casuïstiek niet van minister is, moet staan als een huis.

Ik stel voor het strak te houden. Dacht aan 2 a 3 A-4, ca. 2 alinea's per argument.

[redacted] we komen nog even op de lijn voor het tijdpad, 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/KS 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/DRC/CV; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/PLR; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
Cc: [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Motivering voor plaatsing op afstand bij andere ZBO's in MvT's
Datum: donderdag 18 juni 2020 13:09:15 5.1.2.e

Voor zover nog niet bekend maar wellicht nuttig: de lijst met ZBO's die anno 2020 onder verantwoordelijkheid van Jenv vallen

http://www.rijksbegroting.nl/2020/voorbereiding/begroting,kst264845_31.html

Groeten

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 18 juni 2020 12:43
Aan: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PLR <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/KS <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: Motivering voor plaatsing op afstand bij andere ZBO's in MvT's 5.1.2.e

Beste collega's,

Eenduidig is het allemaal niet. In de businesscase Kipo staat dat tussen 2012-2016 6 ZBO's zijn opgericht. Hierbij wordt gewezen naar het evaluatierapport ZBO's 2012-2016, noot 17, maar daar staat:

Daarbij moet worden gerealiseerd dat het zbo-landschap niet stilstaat. Naast de per 1 januari 2012 aangekondigde voornemens zijn gedurende de evaluatieperiode zes nieuwe zbo's opgericht. Deze zijn op één na onder de toepassing van Kaderwet gebracht.

Om welke ZBO's het gaat wordt niet gemeld. Hier schieten we dus niets mee op. Maar op basis van het mailtje van [redacted] (zie onder), is mijn voorstel in de MvT's bij de instellingswetgeving, de motivering bij de volgende ZBO's te bekijken:

ANVS – 2017 – [redacted] (vanwege internationale verplichting) 5.1.2.e
 Kansspel autoriteit – 2012 – DRC
 Huis voor de Klokkenluiders – 2016 – DRC
 Doping autoriteit – 2019 – [redacted] 5.1.2.e

En los daarvan

Commissariaat van de media – [redacted] (misschien is CvM te oud) 5.1.2.e
 Autoriteit Consument en Markt (NB: dit is een samenvoeging van NMA, CA en OPTA, dus mogelijk doorklikken naar deze) – [redacted] (eventueel [redacted] bijspringen als NMA, CA, OPTA afzonderlijk moeten). 5.1.2.e

Mochten jullie andere suggesties hebben, laat het weten.

Planning: verzoek was om tekstjes met argumentatie voor de toetsingscriteria aan te leveren vrijdag einde dag (zie mail gisteren).

Dit dan maar dinsdag 23/6 doen? Einde dag. Graag sturen naar [redacted] en mij. Dan kunnen wij dat woensdag naast elkaar leggen. En bij de argumentatie voor de toetsingscriteria voegen. 5.1.2.e

Thanks en groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED] - BD/DRC/CV <[REDACTED]@minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 28 mei 2020 12:19

Aan: [REDACTED] - BD/PACT <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>; [REDACTED] -

5.1.2.e

BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: FW: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Ter info, we bellen aan t einde van de dag!

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [REDACTED] - BD/DBAenV/IenK <[REDACTED]@minjenv.nl>

5.1.2.e

Datum: donderdag 28 mei 2020 8:47 AM

Aan: [REDACTED] - BD/DRC/CV <[REDACTED]@minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Dag [REDACTED]

5.1.2.e

Ik heb nog een aantal voorbeelden gevonden van vrij recente zbo's. hierbij een lijstje, dat ik, o.a. na raadpleging van het zbo register (www.almanak.overheid) heb gemaakt.

		Ingesteld per	Bijzonderheden/aanleiding
Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)	I&W	2017	Internationale verplichting
Instituut voor Bouwkwiteit	BZK	2021	Toezicht op private kwaliteitsborging
Dopingautoriteit	VWS	2019	
Keurmerkinstituut Jeugdzorg	JenV	2015	Gevolg decentralisatie jeugdzorg
Huis voor klokkenluiders	BZK	2016	
Nederlandse Emissieautoriteit	EZK	2012	EU verplichting
Kansspelautoriteit	JenV	2012	

Verder nog van belang dat ZBO-toezichthouder vaak hun bron vinden in EU regelgeving, die onafhankelijkheid van de nationale politiek borgt.
Dat geldt voor AFM, ACM, AP, DNB, Nea.

Het lijkt logisch dat de TCO verordening die een 'competente autoriteit' verplicht, tot een ZBO leidt. Zeker omdat het bij TCO om potentieel politiek gevoelige onderwerpen gaat,

bijv. op het grensvlak tussen vrijheid van meningsuiting en terrorisme.

Interessant is dat in dit lijstje twee recente ZBO's op terrein van BZK zelf zijn.

Je kunt deze info natuurlijk delen met de collega's van NCTV.

Groet,

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: zbo's
Datum: woensdag 17 juni 2020 10:37:38

5.1.2.e
 5.1.2.e
 5.1.2.e

Ha [redacted]

5.1.2.e

Dit heb ik met een glimlach gelezen – universitaire specialisatie op het gebied van toxicologie vs cursus van twee weken. Ik geloof dat het je punt duidelijk is ☺.

Groeten en dank voor de toelichting,

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 10:26

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV
 <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PLR <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] -
 BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/KS
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Onderwerp: RE: zbo's

Ja, 'een boekje' was misschien te terughoudend geformuleerd. Hij heeft het overigens niet zelf geschreven, maar voerde de redactie. Mogelijk scheelt dat ☺.

Over de deskundigheid: tja, ook dat is een begrip dat voor meerderlei uitleg vatbaar is. Maar als ik kijk naar zbo's die op deze grondslag zijn opgericht, gaat het om een zeer hoge mate van deskundigheid met onafhankelijke deskundigen. Een voorbeeld is het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden: het merendeel van de medewerkers heeft een universitaire specialisatie op het gebied van toxicologie en milieueffecten, en een derde is daarop zelfs gepromoveerd. Zie ook de Autoriteit nucleaire veiligheid, die beslist over nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.

Zonder af te doen aan de kwalificatie van kipo en TCO – maar dat lijkt van een andere orde. In een eerder gesprek met de OvJ over kipo werd verteld dat hun medewerkers een [redacted] om kipo als zodanig te herkennen. De zorgvuldige afweging van grondrechten blijft natuurlijk een punt, maar als iets eenmaal is gekwalificeerd als kinderpornografisch of als terroristisch, dan is die afweging niet moeilijk meer. Ter illustratie; bij de IND worden ook aan de lopende band afwegingen gemaakt over grondrechten, [redacted] schaal 9 en 10. En ook bij gemeenten vinden afwegingen plaats over grondrechten (bijvoorbeeld bij het al dan niet toestaan van betogingen), en dat zijn ook 'gewoon' ambtenaren. Dan blijft over het treffen van proactieve maatregelen; dat vergt technische kennis, waar ik eigenlijk geen goed beeld van heb. Wellicht valt daar nog wat te halen? Overigens: ik geef dit allemaal voor beter, maar op het eerste gezicht ligt de lat hoog.

5.1.2.i

5.1.2.i

Groet, [redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 09:58

Aan: [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] -
 BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PLR <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted]
 [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/KS
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Onderwerp: RE: zbo's

Veel dank, [REDACTED]

5.1.2.e

5.2.1.

Als in mijn mail hiervoor. Veel dank voor deze aanvullende gedachten. We nemen ze mee.

Vraag, waarom doet het argument van specifieke deskundigheid zich niet voor? Voor het herkennen van content, de zorgvuldige afweging met grondrechten en de dialoog met de sector over pro actieve maatregelen heb je specifieke deskundigheid nodig. Of wordt dat door de wetgever anders uitgelegd?

Groeten,

5.1.2.e

Van: [REDACTED] - BD/DWJZ/SBR <[REDACTED]@minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 09:05

Aan: [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/DRC/CV

5.1.2.e

<[REDACTED]@minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/PLR <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>; [REDACTED] -

5.1.2.e

BD/PACT <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/KS

5.1.2.e

<[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: zbo's

Ha allen,

Na ons overleg van gisteren over zbo's nog wat losse gedachten, in vervolg op wat we gisteren bespraken. Wellicht helpt het bij het aanscherpen van onze argumentatie.

Hoofregel is dat publieke taken onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid worden uitgeoefend. Reden: als er een overheidstaak wordt uitgeoefend buiten de ministeriële verantwoordelijkheid, is er een 'leemte'. De overheid grijpt in en oefent bevoegdheden uit, terwijl de er geen minister is die volledig verantwoordelijk en bevoegd is. Daardoor kan ook de Kamer haar controlerende rol minder goed vervullen. Een zbo kan daarom alleen bij wet worden ingesteld: de minister kan niet zonder het parlement zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheid inperken.

De drie in de Kaderwet neergelegde hoofdmotieven om te verzelfstandigen zijn deels achterhaald. Het tweede hoofdmotief (strikt regel gebonden uitvoering) en het derde hoofdmotief (participatie van maatschappelijke organisaties) zijn geen overtuigende redenen meer om te verzelfstandigen. Zij spelen als zelfstandig motief geen rol meer. Dat is ook verklaarbaar. Er is een veelheid aan dienstonderdelen die (in principe) voldoen aan het tweede hoofdmotief (regelgebonden uitvoering). Denk aan de IND, en aan de Belastingdienst. Toch zijn dit geen zbo's. Het tweede motief is dus nauwelijks onderscheidend. Dat geldt ook voor het derde motief (participatie). Er staat weinig aan in de weg dat een onderdeel van de Rijksoverheid naar buiten treedt en in overleg en in samenwerking met 'de markt' zijn taak vervult. Ook dat komt regelmatig voor, en daar is geen zbo voor nodig. Zie voor meer informatie hierover:

- BZK heeft in 2019 een boekje uitgebracht over zbo's. In dat boekje staan voorbeelden van zbo's en wordt ingegaan op de redenen om voor een zbo te kiezen. Dat boekje stond overigens onder redactie van [REDACTED]. Het eerste hoofdmotief komt daar aan bod. Zoek op 'onafhankelijke oordeelsvorming'.
- De Raad van State heeft afgelopen maandag advies uitgebracht over de ministeriële verantwoordelijkheid. Dat gaat ook over zbo's en de voor- en nadelen daarvan. Zoek ook daar op 'zelfstandig bestuursorgaan'.

5.1.2.e

Het kabinetsbeleid is dan ook dat een zbo alleen kan worden gemotiveerd met het

instellingsmotief onafhankelijke oordeelsvorming. Dat roept de vraag op wanneer de behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming voldoende zwaarwegend is om tot een zbo te komen. De Kaderwet biedt daarvoor geen heldere criteria. Kennelijk heeft [] die criteria ook niet. Duidelijk is dat zbo's als de Kiesraad hieraan voldoen, maar onze casus is wat minder duidelijk (maar wel verdedigbaar!). Dat betekent dat er een grijs gebied is.

5.1.2.e

Afrondend:

1. Ik denk dat de hoofdvraag daarom is: in hoeverre zou het departement deze taak kunnen vervullen, en in hoeverre is de onafhankelijke oordeelsvorming in de departementale en ambtelijke context nog voldoende gegarandeerd? Vinden we dat het de taak is van een politieke ambtsdrager om meningen en uitingen van het internet te schonen? Omdat het tweede en derde hoofdmotief niet meer relevant is, moet onze nota zich vooral toespitsen op het eerste hoofdmotief, dus de onafhankelijke oordeelsvorming. Het tweede onderdeel van dat hoofdmotief (specifieke deskundigheid) doet zich in onze casus niet voor. Voor het vaststellen of iets kipo of terroristische content is, heb je geen specifieke deskundigheid nodig.
 - o Eventuele andere argumenten (financiële voordelen, steun van de markt) zijn niet zwaarwegend. Wij wegen ze natuurlijk mee, maar alleen de Kaderwet biedt het toetsingskader.
2. Die gewenste onafhankelijke oordeelsvorming moet worden afgezet tegen het verlies van ministeriële bevoegdheid en verantwoordelijkheid. BZK heeft een punt als ze zeggen dat de minister daardoor minder goed kan sturen, en dat dit juist bij een onderwerp als dit mogelijk wel van belang is. Wat weegt voor ons zwaarder? Dat moeten we expliciet maken, zo mogelijk door dat af te zetten tegen andere zbo's die in de afgelopen jaren zijn opgericht (zie ook het boekje van []).
3. We spraken gisteren ook nog even over aanvullende redenen om een zbo in te stellen. De suggestie van [] om te kijken of er (internationale) normen zijn over de vrijheid van meningsuiting en onafhankelijk ingrijpen daarin, lijkt me goed. Echter, dat blijft dan bij niet-bindende aanbevelingen of andere vormen van 'soft law'. Er zijn geen harde juridische regels of bindende normen waaruit volgt dat een organisatie die ingrijpt in de vrijheid van meningsuiting onafhankelijk moet zijn. Een voorbeeld: uit oogpunt van Unierecht is het eigenlijk altijd al voldoende als er een onafhankelijke rechter naar kijkt (6 EVRM/47 Handvest). Ter illustratie: de organisatie die in Frankrijk het web schoont van terroristische content, PHAROS, zit bij de politie en is dus niet 'onafhankelijk'.
4. []

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e
en
5.2.1

Wat ook de uitkomst is van dit gesprek met BZK – het is van belang dat we de argumentatie scherp krijgen. []

5.2.1

[] Uiteindelijk gaat het er niet alleen om of we een politiek akkoord krijgen, maar of we in de toelichting bij beide wetten overtuigend kunnen uitleggen waarom een zbo wel (of niet) aangewezen is. We moeten immers ook nog langs de Raad van State, en die zal zich weinig aantrekken van een politiek akkoord: alleen argumentatie die is gestoeld op de Kaderwet is dan van belang.

5.1.2.e

Groet, []

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 Aan: [redacted] - BD/KS; [redacted] - BD/DWJZ/SBR; [redacted] - BD/DRC/CV; [redacted] 5.1.2.e
 Cc: [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PLR 5.1.2.e
 Onderwerp: ZBO argumentatie - competente autoriteit KiPo/TCO
 Datum: vrijdag 3 juli 2020 16:31:21
 Bijlagen: ZBO argumentatie 005.docx
 Argumentatie ZBO - [redacted]

Beste [redacted] (en collega's),

5.1.2.e

Hierbij een vrij uitgebreide argumentatie waarom een ZBO. Heel fijn als jullie mee zouden kunnen lezen. Zoals verwacht betreft het overgrote deel van de argumentatie het onafhankelijkheidscriterium. Een paar opmerkingen vooraf:

- Het onafhankelijkheidscriterium is het belangrijkste criterium. We willen een ZBO omdat we zo min mogelijk politieke beïnvloeding willen van individuele besluiten om specifieke content wel of niet te verwijderen. Motivering hiervan is artikel 7 van de grondwet, bescherming vrijheid van meningsuiting.
- Verzoek aan DGWJZ en/of NCTV/JZ is om te kijken of dit argument nog verder juridisch onderbouwd kan worden (of sluitend gemaakt). Omdat het zo'n open deur is, voelt het alsof deze argumentatie onvoldoende is, terwijl dit argument alleen al heel zwaarwegend zou moeten zijn (vergelijk markttoezichthouders: als de vrije markt (geen grondwettelijk recht, toch?) een onafhankelijke toezichthouder verdient, dan de vrijheid van meningsuiting (wel een grondwettelijk recht) zeker, zou je zeggen).
- Omdat dit een noodzakelijk, maar geen voldoende argument is aldus de kaderwet, hebben we een hele reeks aanvullende argumenten om dit onafhankelijkheidsprincipe nader te staven.
- Verzoek is ook nog even te kijken naar het participatie criterium en het regel gebonden uitvoering criterium. Voor KiPo hebben we het participatiecriterium opgenomen, kunnen we zo'n argument ook maken voor TCO?
- We hebben bij BZK de vraag uitstaan in hoeverre deze twee argumenten nog worden meegewogen. Zoals Laurens Brouwer al aangaf en zoals blijkt uit kamerstukken en andere stukken bestaat sterk de indruk dat deze er eigenlijk niet meer toe doen. Vooralsnog geen antwoord ontvangen.
- De argumentatie van andere ZBO's is niet eenduidig. Bijgaand ook een document waarin eea op een rijtje is gezet. Maar argumentatie lijkt erg geval specifiek. Commissariaat van de Media komt het dichtst in de buurt, van bescherming van het grondwettelijk recht op vrije media kan een stap worden gemaakt naar de bescherming van het grondwettelijk recht op vrije meningsuiting.
- Dit laatste betekent ook dat de argumentatie voor een ZBO in het kader van de internet content autoriteit tamelijk uniek is (bescherming vrijheid van meningsuiting). Precedent werking lijkt uitgesloten. Dit lijkt me een argument vóór.

Ale gezegd, zou fijn zijn jullie [redacted] nog even kunnen meelezen en bijvoorbeeld dinsdag middag eventuele opmerkingen kunnen laten weten. Dan kan het nog voor de vakantie naar [redacted] sturen.

5.1.2.e

5.1.2.e

Weet dat het kort dag en daarvoor excuus, maar dit viel niet echt mee (maar hoe dan ook nuttig voor de argumentatie voor onze Minister).

Veel dank alvast,

Met vriendelijke groet en goed weekend,

5.1.2.e

[redacted]

[redacted]

5.1.2.e

Dopingautoriteit

DA was in eerste instantie een stichting en is in 2019 een zbo geworden met de volgende argumentatie.

Publiekrechtelijke taak als grondslag verwerking persoonsgegevens

DA verwerkt persoonsgegevens en deed dit op basis van toestemming. Echter, deze basis is onvoldoende gebleken. Dit komt omdat er eigenlijk geen sprake is van toestemming: wanneer geen toestemming wordt gegeven, mag desbetreffende sporter niet meedoen aan toernooi. Om toch de persoonsgegevens te mogen verwerken, was dus een andere grondslag nodig.

"De Dopingautoriteit is enige nationale antidopingorganisatie en dit komt in het bijzonder tot uiting bij het verrichten van intelligence & investigations-activiteiten en de beoogde gegevensuitwisseling met andere overheidsorganen zoals de douane en de Inspectie voor de Gezondheidszorg, het afgeven van medische dispensaties en het verwerken van de whereabouts-gegevens van sporters."

De best passende grondslag is de gegevensverwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak. Om een beroep te kunnen doen op deze grondslag is vereist dat een publiekrechtelijke regeling bestaat die één of meer taken opdraagt aan een bestuursorgaan, in casu de Dopingautoriteit.

Onafhankelijkheidsprincipe omschreven in Art.20.5.1 jo. Art.22.6 van de Code

"Op grond van artikel 3, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Kaderwet, kan een zelfstandig bestuursorgaan worden ingesteld indien er behoefte is aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van specifieke deskundigheid. Zoals reeds werd aangegeven in de brief van 1 december 2014, is naar de opvatting van de regering hiervan sprake: het is wenselijk dat sportorganisaties zelf hun verantwoordelijkheid nemen in de strijd tegen doping in de sport; zij worden daarin ondersteund door de overheid. **Bovendien is de uitvoering van dopingcontroles goeddeels een zeer technische aangelegenheid die de aanwezigheid van specifieke kennis vereist. Deze expertise is binnen Nederland bij uitstek en uitsluitend aanwezig bij de reeds bestaande stichting Dopingautoriteit. Daarnaast wordt de Dopingautoriteit geacht haar activiteiten in het kader van de dopingbestrijding uit te voeren in onafhankelijkheid (artikel 20.5.1 van de Code). Voorts kan worden verwezen naar artikel 22.6 van de Code, dat bepaalt dat overheden de autonomie van antidopingorganisaties respecteren en zich niet mengen in operationele beslissingen en activiteiten.** Het huidige wetsvoorstel voldoet daarmee naar de opvatting van de regering aan de door de Kaderwet voorgeschreven grond voor de oprichting van een zelfstandig bestuursorgaan."

- ➔ Zodra in de TCO verordening wordt opgenomen dat de CA geacht wordt de activiteiten omtrent verwijdering van terroristische content in onafhankelijkheid uit te voeren, kan voor CA TCO eenzelfde argumentatie worden gevolgd.

Uitsluiting vernietigingsbevoegdheid Kaderwet

N.b. artikel 22 van de kaderwet is uitgesloten voor DA.

"Daarbij wordt voorgesteld om op één onderdeel af te wijken van het algemene toezichtregime van de Kaderwet, namelijk om de vernietigingsbevoegdheid van de Minister uit te sluiten. De reden daarvoor is dat een dergelijke bevoegdheid op gespannen voet staat met de onafhankelijke en op specifieke deskundigheid gebaseerde uitvoering van het dopingcontroleproces bij individuele sporters. Een voorbeeld van een besluit dat door de Dopingautoriteit zou kunnen worden genomen, is een beslissing op een dispensatieverzoek. Daarbij wordt beoordeeld of het een sporter in een concreet

geval wordt toegestaan om voor therapeutische doeleinden een in beginsel verboden stof of methode te gebruiken. Dit zijn besluiten over individuele sporters die niet onder verantwoordelijkheid van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zouden moeten worden gebracht. Met de vernietiging van dergelijke besluiten zou de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zich niet langer beperken tot het stellen van kaders voor een effectieve en deugdelijke dopingbestrijding, maar ook invulling geven aan die kaders. Dat zou tot gevolg hebben dat de onafhankelijkheid van de uitvoering van het dopingcontroleproces, die wordt vereist door de reeds genoemde artikelen 20.5.1 en 22.6 van de Code, niet langer kan worden gewaarborgd. **Om die reden moet de vernietigingsbevoegdheid (artikel 22 van de Kaderwet) worden uitgesloten, ook in uitzonderlijke gevallen."**

Commissariaat van de Media

Commissariaat van de Media is al sinds 1988 een zbo. Onlangs is de mediawet herzien en is een nieuwe Memorie van Toelichting geschreven. Hierin staat echter niet expliciet beargumenteerd waarom CvM een zbo moet zijn. Logisch, gezien het al een zbo was. Belang van onafhankelijkheid wordt echter wel benadrukt.

"Het Commissariaat heeft als onafhankelijke toezichthouder een andere positie dan de hiervoor behandelde mediaorganisaties. Het Commissariaat is immers niet belast met de bestuurlijke organisatie van de publieke omroep of de productie van media-aanbod.

Toch is de positie van het Commissariaat als externe toezichthouder op grond van de Mediawet 2008, mede in het licht van de grondwettelijke bescherming van de media, een bijzondere. De waarborging van de onafhankelijkheid van de media tegenover beïnvloeding van de inhoud van programma's, of die nu vanuit een commercieel of politiek belang zou plaatsvinden, vereist een bij uitstek onafhankelijke toezichthouder. Dit heeft gevolgen voor de manier waarop de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van OCW voor het Commissariaat doorwerkt in de benoemingsprocedure. Volgens de regering dient de bijzondere positie er namelijk toe te leiden dat bij de benoeming van bestuurders van het Commissariaat de onafhankelijkheid extra wordt benadrukt. **De afweging van het belang van een onafhankelijke externe toezichthouder en de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van OCW heeft geresulteerd in een specifiek op het Commissariaat toegesneden procedure die nadere invulling geeft aan het benoemingsrecht van de Minister op grond van de Kaderwet zbo's, met een versterkt accent op de onafhankelijkheid. Hiermee wordt ook uitvoering gegeven aan de aangenomen motie-Paternotte/Van der Molen."**

Autoriteit Consument en Markt

De NMa is zelfstandig bestuursorgaan zonder eigen rechtspersoonlijkheid en zonder eigen personeel, OPTA is zelfstandig bestuursorgaan met eigen rechtspersoonlijkheid en eigen personeel en de CA is een dienstonderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. De samenvoeging van deze drie toezichthouders in de ACM brengt mee dat niet langer sprake kan zijn van drie verschillende juridische statussen; de ACM moet een eenduidige juridische status hebben. **Op grond van Europese regelgeving op het gebied van energie, telecommunicatie, post en vervoer dient de uitvoering van de taken en bevoegdheden van de ACM volledig onafhankelijk van de politiek en de minister belegd te zijn.** Gelet daarop is het aangewezen om de ACM vorm te geven als zelfstandig bestuursorgaan. Dit past ook in de opzet van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (Kaderwet zbo's) die uitsluitend in drie gevallen instelling van een zelfstandig bestuursorgaan gerechtvaardigd acht. De situatie, zoals hier aan de orde, dat er behoefte is aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van specifieke deskundigheid is één van die gevallen. In het kabinetsstandpunt over het rapport «Een herkenbare staat: investeren in de overheid» (Kamerstukken II 2004/05, 25 268, nr. 20) is neergelegd dat het onafhankelijkheidsmotief geldt voor markttoezicht-houders, waaronder de NMa en OPTA (de CA bestond op dat moment nog niet).

Voor de taken die door de NMa en OPTA worden uitgevoerd, geldt dan ook dat ze door een zelfstandig bestuursorgaan worden uitgevoerd vanwege de gewenste onafhankelijkheid. Voor de taken op het gebied van consumentenbescherming, die nu door de CA worden uitgeoefend, is nog geen sprake van een uitvoering op afstand door een zelfstandig bestuursorgaan. Bij de oprichting van de CA is ervoor gekozen om de CA niet van meet af aan de status van zelfstandig bestuursorgaan te geven, ondanks dat de wens daartoe vanuit de Tweede Kamer en Eerste Kamer werd geuit (Handelingen EK 2006/07, 5, p. 196). De reden daarvoor was destijds het feit dat de CA een nieuwe toezichthouder was, die zich nog moest ontwikkelen en die daarom beleidsmatig dichtbij het toenmalige ministerie van Economische Zaken werd geplaatst. Dit sturingsargument werd op dat moment zwaarwegender geacht dan het onafhankelijkheidsmotief, dat ten aanzien van de CA als markttoezichthouder op grond van het kabinetsstandpunt over het rapport «Een herkenbare staat: investeren in de overheid» ook geldt. Het onafhankelijkheidsmotief werd desondanks wel onderkend: de CA is op een andere wijze een zekere mate van onafhankelijke oordeelsvorming toegestaan. Zo heeft de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie niet het recht om besluiten van de CA te vernietigen. Dit recht, dat krachtens artikel 10:34 van de Algemene wet bestuursrecht slechts bij wet kan worden verleend, is niet in de Wet handhaving consumentenbescherming opgenomen. Gelet op het onafhankelijkheidsmotief werd bij de oprichting van de CA uitdrukkelijk niet uitgesloten dat de CA op termijn – zodra zij een volwassen toezichthouder is geworden – de status van zelfstandig bestuursorgaan zou krijgen (Kamerstukken I 2006/07, 30 411, C). Inmiddels, nu zij bijna vijf jaar bestaat, heeft de CA zich gepositioneerd als een gezaghebbende autoriteit. Bijsturing door de minister is in die periode nooit nodig gebleken. Daarom is het wenselijk om de samenvoeging met de NMa en OPTA aan te grijpen om ook de taken van de CA, in lijn met het hierboven aangehaalde kabinetsstandpunt, onder te brengen bij een zelfstandig bestuursorgaan.

Gekozen is vervolgens voor een zelfstandig bestuursorgaan zonder eigen rechtspersoonlijkheid en zonder eigen personeel. Er is geen noodzaak om de ACM zelfstandig aan het vermogensrechtelijke verkeer te laten deelnemen. Aan de ACM zal door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie personeel ter beschikking worden gesteld. Het niet hebben van rechtspersoonlijkheid en eigen personeel laat de onafhankelijke taakuitvoering onverlet. Op deze wijze is de gewenste mate van ministeriële verantwoordelijkheid geborgd en krijgt de relatie tussen de

betrokken ministers en de ACM efficiënt en slagvaardig gestalte. Ook om redenen van bedrijfsvoering is voor de genoemde juridische vorm gekozen.

Bij de oprichting van OPTA in 1997 is ervoor gekozen deze toezichthouder wel rechtspersoonlijkheid toe te kennen. De twee voornaamste redenen hiervoor waren ten eerste dat het ontbreken van rechtspersoonlijkheid twijfel zou kunnen doen rijzen met betrekking tot het onafhankelijk functioneren van het ondersteunend apparaat en daarmee met betrekking tot het gezag en de onafhankelijkheid van de beslissingen van het college en ten tweede dat het niet toekennen van rechtspersoonlijkheid een minder duidelijke en minder werkzame verdeling van beheersmatige verantwoordelijkheden tussen de minister, het college en het ondersteunend apparaat zou doen ontstaan (vergelijk ook de toelichting op aanwijzing 124d van de Aanwijzingen voor de regelgeving). Deze vrees is echter, gelet op de ervaringen die nadien zijn opgedaan met de NMa, die in 2005 de status van zelfstandig bestuursorgaan zonder rechtspersoonlijkheid kreeg, ongegrond gebleken. Net zoals de NMa zal de ACM op onafhankelijke wijze en met de benodigde beheersmatige slagvaardigheid kunnen functioneren. Dat rechtspersoonlijkheid geen noodzakelijke voorwaarde is voor onafhankelijkheid blijkt ook uit voorbeelden van andere zelfstandige bestuursorganen. Zo is bij de Kiesraad onafhankelijkheid zéér gewenst, maar beschikt de Kiesraad niet over rechtspersoonlijkheid.

Net als bij de NMa, OPTA en CA heeft de minister niet het recht om beschikkingen van de ACM te vernietigen. Wel krijgt de minister het recht om besluiten van algemene strekking te vernietigen indien de ACM een besluit heeft genomen zonder dat het daartoe de bevoegdheid had (*ultra vires*). Het niet van toepassing verklaren van het vernietigingsrecht op beschikkingen houdt verband met de onwenselijkheid dat de minister besluiten van een onafhankelijke markttoezichthouder ten aanzien van individuele gevallen kan vernietigen. Dit is in lijn met het eerdergenoemde kabinetsstandpunt over het rapport «Een herkenbare staat: investeren in de overheid», waarin is aangegeven dat een vernietigingsrecht onwenselijk is ten aanzien van besluiten van markttoezichthouders in individuele gevallen. Voorts kan de minister, op grond van artikel 21 van de Kaderwet zbo's, beleidsregels vaststellen met betrekking tot de taakuitoefening door de ACM. Ten slotte kan de minister, op grond van artikel 23 van de Kaderwet zbo's, de noodzakelijke voorzieningen treffen bij ernstige taakverwaarlozing door de ACM.

De keuze voor een zelfstandig bestuursorgaan zonder eigen rechtspersoonlijkheid en zonder eigen personeel heeft voor de organisatie en het personeel van de NMa geen gevolgen. De NMa is immers ook een zelfstandig bestuursorgaan zonder eigen rechtspersoonlijkheid en zonder eigen personeel. Voor de organisatie van de CA en OPTA is dat anders. Voor de CA betekent de samenvoeging, zoals hiervoor is toegelicht, dat de besluiten op het gebied van haar taken voortaan door een zelfstandig bestuursorgaan worden genomen en niet langer binnen een ambtelijke dienst van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. De arbeidsrechtelijke positie van het personeel blijft overigens onveranderd. Voor OPTA, die door de samenvoeging haar rechtspersoonlijkheid verliest, heeft de samenvoeging juist wel consequenties voor de arbeidsrechtelijke positie van het personeel. Dat komt in algemene dienst van het Rijk. In het overgangsrecht van dit wetsvoorstel is geregeld dat de rechtspositie van het OPTA-personeel door de samenvoeging tenminste gelijkwaardig blijft aan de rechtspositie onmiddellijk voorafgaand aan de samenvoeging.

Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)

De Minister van Economische Zaken was verantwoordelijk. Deze organisatie van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden sloot niet optimaal aan bij de intentie van de internationale verdragen en regelgeving van het Euratom en het Internationale Atoomenergieagentschap (verder: IAEA). Deze verdragen en regelgeving vereisen dat het regulerende lichaam voor nucleaire veiligheid en stralingsbescherming voldoende onafhankelijk moet zijn. Dit betekent: met voldoende afstand van de politiek, geen onderdeel van grotere organisaties en daarmee van afwegingen die ook niet-nucleaire zaken betreffen en beschikken over een exclusief eigen budget voor nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.

In overweging 6 van de richtlijn wordt een sterk regulerend lichaam met daadwerkelijke onafhankelijkheid in zijn besluitvorming bij regulering namelijk een fundamenteel vereiste van het regelgevingskader van de Gemeenschap voor nucleaire veiligheid genoemd.. Reguleringsbeslissingen en handhavingsacties op het gebied van nucleaire veiligheid moeten op basis van **objectieve** technische en veiligheidsgerelateerde **overwegingen** worden vastgesteld zonder **ongepaste externe invloeden** die afbreuk kunnen doen aan de veiligheid, zoals de ongepaste **beïnvloeding in verband met veranderende politieke, economische en maatschappelijke omstandigheden**.

De bevoegdheid om beleidsregels te kunnen vaststellen met betrekking tot de taakuitoefening van een zbo is bedoeld om een kader te stellen, of bij te stellen, waarbinnen de taakuitoefening van door het zbo moet plaatsvinden (Kamerstukken II 2001/02, 27 426, nr. 21). Een dergelijke bevoegdheid verdraagt zich slecht met de hiervoor omschreven onafhankelijkheid. Beleidsregels, ook al zijn deze algemeen geformuleerd, hebben immers juist de bedoeling om de besluitvorming in individuele gevallen te sturen.

Voor TCO wordt niet direct vanuit internationale regelgeving de verplichting opgelegd om onafhankelijk te zijn. Wel is er soft-law dat wijst op de onafhankelijkheid van de autoriteit. Punt dat voor TCO ook kan worden gebruikt is het gebruik van beleidsregels mits het niet onafhankelijk is. Deze beleidsregels maakt dat er in individuele gevallen een uitzonderpositie kan worden gemaakt. Dit kan een risico zijn voor de betrouwbaarheid in de afwegingen die de aankomende autoriteit TCO kan gaan maken. Als er individueel kan worden afgeweken kan er dus altijd politieke beïnvloeding plaatsvinden. Deze schijn moet juist worden vermeden. Verder wil je ook niet dat maatschappelijke, sociale factoren er voor kunnen zorgen dat bepaalde content wel op internet mag blijven en andere soortige content eraf wordt gehaald. Net zoals bij nucleaire veiligheid wil je geen externe invloeden hebben op besluitvorming ter bescherming van de vrijheid van meningsuiting.

Huis voor de Klokkenluiders

"Het Huis voor klokkenluiders is een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan, dat wil zeggen een bestuursorgaan op het niveau van de centrale overheid, dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een Minister. ... Aan het Huis wordt door de omvorming tot zelfstandig bestuursorgaan de vereiste onafhankelijke positie gegeven.

Het onafhankelijkheidscriterium is het belangrijkste in combinatie met 'specifieke deskundigheid'.

"Hoewel de toepasselijkheid van de Kaderwet ZBO's al uit die wet zelf volgt, is dit voor de duidelijkheid uitdrukkelijk in het wetsvoorstel bepaald. Het Huis zal geheel zelfstandig en in onafhankelijkheid optreden. **De reden voor de instelling van het Huis als ZBO is dat er behoefte is aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van specifieke deskundigheid (artikel 3, eerste lid, onderdeel a van de Kaderwet ZBO's).** Het vergt specifieke deskundigheid op het terrein van klokkenluiden en de gevolgen die dat kan hebben voor een werknemer.

De taken van het Huis dienen in onafhankelijkheid te worden uitgevoerd. In dit kader dient van een aantal bevoegdheden van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ten aanzien van sturing en toezicht, zoals opgenomen in de Kaderwet ZBO's, te worden afgeweken. Er wordt afgeweken van de volgende artikelen:

1. Benoeming, schorsing en ontslag leden bij koninklijk besluit (artikel 12 van de Kaderwet ZBO's)

De initiatiefnemers achten het, gelet op de bijzondere taak en positie van het Huis, wenselijk dat de leden en voorzitter door de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden benoemd, geschorst en ontslagen. Er wordt afgeweken van artikel 12 van de Kaderwet ZBO's dat voorziet in benoeming, schorsing en ontslag door de Minister.

2. Inlichtingenplicht (artikel 20 van de Kaderwet ZBO's)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan van het Huis geen inlichtingenverlangen met betrekking tot de inhoud en aanpak van concrete onderzoeken. Het is in het kader van onafhankelijk onderzoek onwenselijk dat kan worden gevraagd of een bepaalde zaak wordt onderzocht en wat de stand van zaken van het onderzoek is.

3. Beleidsregels vaststellen (artikel 21 van de Kaderwet ZBO's)

De onafhankelijkheid van het Huis brengt met zich mee dat de in artikel 21 van de Kaderwet ZBO's opgenomen mogelijkheid voor de Minister om beleidsregels te stellen met betrekking tot de taakuitoefening dient te worden uitgesloten. Dergelijke beleidsregels kunnen immers een inhoudelijke sturing stimuleren en dit past niet bij de onafhankelijke positie van het Huis.

4. Vernietigingsbevoegdheid (artikel 22 van de Kaderwet ZBO's)

Artikel 22 van de Kaderwet ZBO's geeft de Minister de bevoegdheid om besluiten van een ZBO te vernietigen. Toepasselijkheid van deze bevoegdheid op de taak het Huis is ongewenst. Een vernietigingsbevoegdheid past niet bij de onafhankelijke positie van het Huis. Artikel 22 van de Kaderwet ZBO's wordt daarom voor de gehele taakuitoefening van het Huis uitgezonderd."

Kansspelautoriteit

"Anders gezegd: een zbo kan alleen worden ingesteld als er sprake is van óf noodzaak van onafhankelijkheid van de minister, óf de wenselijkheid van een bestuurlijke medeverantwoordelijkheid van andere (maatschappelijke) organisaties, óf om de minister te ontlasten van uitvoeringsbeslissingen waarbij beleidsmatige overwegingen en dus het gebruik van discretionaire bevoegdheden geen rol kunnen en mogen spelen.

Voor de instelling van een nieuw zbo is alleen het eerste motief (onafhankelijkheid) van overwegend belang. Het tweede motief (regelgebonden uitvoering) kan, gelet op het kabinetsstandpunt op het rapport Kohnstamm alsmede het advies van het begeleidingsteam Kaderwet zbo's, een aanvullende rol spelen."

"Met name het onafhankelijkheidsmotief is van doorslaggevende betekenis voor de keuze voor een zbo. **Als uitvoering, toezicht en handhaving intern zouden worden geregeld, is (de schijn van) belangenverstrengeling niet ondenkbaar.** In de kansspelsector is de overheid zowel vergunningverlener als belanghebbende (ontvanger) van de opbrengsten van de monopolisten (Holland Casino en de Staatsloterij). De overheid zou dan speler en spelbepaler zijn en kan dan in een lastig parket komen als het gaat om het uitvoeren van bovengenoemde taken. Het extern positioneren van de taken en de vermindering van ministeriële bevoegdheden zal (de schijn van) belangenverstrengeling voorkomen of zelfs doen opheffen. Het zal tevens de transparantie ten goede komen. Conform de uitgangspunten van het Programma «Een ander Justitie» inzake de scheiding van beleid en uitvoering, behoren beleidstaken bij het kerndepartement als onlosmakelijk onderdeel van de ministeriële verantwoordelijkheid. Het gaat hier om klassieke beleidsverantwoordelijkheden. Daarbij kan worden gedacht aan de beleidsontwikkeling en de vertaling daarvan in regelgeving, het (laten) uitvoeren van onderzoek en evaluaties, het inwinnen van (strategisch) advies en het instellen en begeleiden van onafhankelijke commissies met betrekking tot beleidsadvisering, het onderhouden van contacten met relevante actoren in de beleidsomgeving, onder meer de verslavingszorg, de handhavende- en toezichthoudende instanties, consumentenorganisaties, vergunninghouders, diverse branche-organisaties, gemeenten en de VNG. Deze taken blijven binnen het ministerie belegd."

Van: [redacted] 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PACT 5.1.2.e
Cc: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/DRC/CV; [redacted] 5.1.2.e
Onderwerp: RE: ZBO vragen autoriteit NCTV en DRC
Datum: vrijdag 3 juli 2020 17:35:33
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[Antwoorden aan JenV over de nieuwe autoriteit.docx](#)

Beste [redacted] er [redacted] 5.1.2.e

Bij dezen enige 'verheldering'.

Groet en een goed weekeinde, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 16:48

Aan: [redacted] - BD/PACT'

CC: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

Onderwerp: RE: ZBO vragen autoriteit NCTV en DRC

Beste [redacted] er [redacted],

Natuurlijk, ik heb iets op papier gezet en ik heb aan [redacted] (CZW) gevraagd of ze nog aanvullingen heeft. Dan kunnen we daarna alsnog van gedachten wisselen. Jullie horen van ons. 5.1.2.e

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 24 juni 2020 10:44

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

CC: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: ZBO vragen autoriteit NCTV en DRC

Beste [redacted], 5.1.2.e

Naar aanleiding van ons recente overleg en met het oog op onze gezamenlijke nota hebben wij intern nogmaals de kaderwet en relevante Kamerbrieven gelezen met als doel een beter begrip te krijgen van de criteria waaraan de instelling van een nieuwe ZBO wordt getoetst en daarmee de motivering voor afwijking van de norm dat publieke taken onder directe ministeriele verantwoordelijkheid worden geplaatst. Aangezien jij, zoals [redacted] ook omschreef, 'alles weet van ZBO's', vroegen wij onze af of je enige verheldering kan geven op enkele punten. 5.1.2.e

Als wij de Kaderwet en relevante Kamerbrieven goed begrijpen zijn er drie criteria waaraan de instelling van een nieuwe ZBO wordt getoetst. Dit zijn, geparafraseerd:

- 1) een onafhankelijke oordeelsvorming is noodzakelijk (lees: los van de politiek),
- 2) werkzaamheden ten uitvoering van specifieke regels en
- 3) maatschappelijke participatie.

Uit Kamerbrieven lijkt naar voren te komen, dat de criteria uit de Kaderwet deels achterhaald zijn en dat criteria 2 en 3 eigenlijk geen overtuigende redenen meer zijn. Hieruit concluderen wij dat het criterium van onafhankelijke oordeelsvorming het doorslaggevend criterium is voor de instelling van een ZBO. Kan jij deze interpretatie bevestigen en betekent dat inderdaad dat we de criteria 2 en 3 niet uitgebreid hoeven te motiveren?

[redacted] 5.2.1.
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Wij lezen ook dat de drie criteria op zichzelf echter niet voldoende zijn om een ZBO op te richten. Er dient een aanvullende motivering te zijn zoals een internationale eis of de mogelijkheid tot

interbestuurlijke samenwerking.

Over deze punten zouden wij graag wat verheldering ontvangen. We hopen dat je hiertoe bereid bent. Dan kan schriftelijk, in reactie op deze mail, maar we zijn ook gaarne bereid telefonisch (of via WEBex) met je van gedachten te wisselen. Dan kunnen meteen even overleggen hoe we de gezamenlijke nota voorbereiden.

Ik hoor graag van je.

Ook namens [REDACTED]

5.1.2.e

Met hartelijke groet,

[REDACTED]
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid

Directie Contraterrorisme

T [REDACTED]

E [REDACTED]@nctv.minvenj.nl

www.nctv.nl

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Antwoorden aan JenV over de nieuwe autoriteit

Opmerking vooraf

[Redacted text block]

5.2.1

Drie instellingsmotieven

De drie instellingsmotieven in de Kaderwet zijn niet cumulatief van aard, dus argumentatie van een van deze is voldoende. Overigens is argumentatie voor het motief geen rechtvaardiging voor het op afstand zetten, het is meer het halen van die specifieke drempel. Het klopt dat het tweede en derde instellingsmotief tegenwoordig geen rechtvaardiging meer kunnen bieden voor een nieuw op te richten zbo (voor de tweede is bijvoorbeeld het agentschapsmodel bedacht), hooguit voor een nieuwe taak bij een reeds bestaand zbo (de reden waarom ze nog in de Kaderwet staan).

Aanvullende motivering

De aanvullende redenering is vaak de motivering die het op afstand zetten in het begin nodig maakt. Bij andere casuïstiek zie vaak een oorzakelijk verband: zo staat het Instituut Mijnbouwschade Groningen op afstand omdat het vertrouwen onder de Groningers in een ministerie laag was, ook toen tijdelijk tot een mandaatconstructie werd besloten waarin een organisatie vooral in naam van de minister besluiten nam. In het 'Concept verkenning competente autoriteit TCO' staat dat de Tweede Kamer zich kritisch opstelt ten opzichte van de verordening en dat de minister nadrukkelijk aandacht heeft gevraagd voor juridische waarborgen in de Europese Unie.

[Redacted text block]

5.2.1

5.1.2.e

Onafhankelijkheid

Een zbo op grond van het belang van onafhankelijkheid en onafhankelijke oordeelsvorming, is een ultimum remedium. Het is niet dat een zbo de enige manier is waarop autonoom functioneren is gewaarborgd, want andere organisatievormen kennen ook een mate van deze autonomie.

[Redacted text block]

5.2.1.

In de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties staat dat een bewindspersoon algemene en bijzondere aanwijzingen kan geven. Algemene aanwijzingen zijn bij zbo's ook mogelijk in de vorm van beleidsregels. Bijzondere aanwijzingen zien bij inspecties niet op "het weerhouden van een rijksinspectie om een specifiek onderzoek te verrichten of af te ronden", "de wijze waarop een rijksinspectie een specifiek onderzoek verricht" en "de bevindingen oordelen en

adviezen van een rijksinspectie". Bovendien moeten bijzondere aanwijzingen direct aan de Staten-Generaal worden gemeld en kan de aanwijzingsbevoegdheid niet worden gemandateerd. Dit limiteert de mogelijkheden van een minister aanzienlijk.

Enkele andere zaken die lijken op zbo's: rapporten kunnen op verscheidene wijzen openbaar worden gemaakt. De IG biedt de minister jaarlijks een verslag aan over de wijze waarop toezicht is gehouden en de resultaten van het toezicht. Dit is feitelijk een jaarverslag dat naar de Staten-Generaal wordt gestuurd, vergelijkbaar met zbo's. Ook een werkprogramma is natuurlijk niet bijzonder ten opzichte van andere organisaties. Het juridische punt dat de uitvoeringstaken van de organisatie, in tegenstelling tot de toezichtstaken, niet onder de Aanwijzingen vallen, is overigens op te lossen door daarover in de wet waarborgen op te nemen.

5.2.1

Dan zou je nog kunnen denken dat ook als deze waarborgen in de Aanwijzingen staan, in de praktijk een zbo veel autonomer kan handelen. Dat is de vraag. De minister is bij zowel een inspectie als bij zbo's onderdeel Staat verantwoordelijk voor een goede bedrijfsvoering. En als je kijkt bij bijvoorbeeld DEA, dan zijn agentschappen, zbo's en de inspectie in hetzelfde driehoeksmodel van eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer geplaatst. Meer praktisch van aard zijn ook het belang van voorspelbaarheid en reguleringszekerheid die jullie noemen, evenals nauw contact met de sector. Inspecties hebben hiermee veel ervaring. Ze wisselen kennis uit in de Inspectieraad, de Aanwijzingen zijn meer toegesneden op de toezichthoudende taak van de inspectie dan de generiekere Kaderwet.

5.2.1

Van: [redacted] 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
Cc: [redacted] BD/DRC/CV; [redacted]; [redacted] 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK
Datum: dinsdag 29 september 2020 22:07:40

Hallo [redacted] 5.1.2.e

In mijn afwezigheid de komende twee dagen kun je de stukken ook sturen naar [redacted]. [redacted] 5.2.1

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 16:02

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag [redacted], 5.1.2.e

Dank voor je reactie. Wij vernamen vanmiddag dat het overleg Grapperhaus – Knops op vrijdag 9 oktober plaatsvindt om 0915 uur. Wij dienen stukken aan het einde van de week aan te leveren (bij voorkeur donderdag 1200 uur). Wij bespreken maandagochtend even de voorbereiding intern. Misschien goed om daarna even contact te hebben.

Met vriendelijke groet en goed weekend, 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 12:39

Aan: [redacted] 5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK 5.1.2.e

Hallo [redacted]

Het gaat via de MR maar wanneer durf ik niet te zeggen.

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 12:18

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT 5.1.2.e

<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

5.1.2.e

Beste [redacted]

Dank je wel.

Komt dit nog in de MR?

Groet,

5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 10:03

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

5.1.2.e

Beste [redacted]

Dat is prima. Ter informatie geef ik je het nader rapport als kabinetsreactie op het ongevraagd advies van de RvS over ministeriële onafhankelijkheid mee, zie 2.1 voor organisaties op afstand, onder meer zbo's.

Groet, [redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 24 september 2020 14:52

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste [redacted]

5.1.2.e

Het is alweer enige tijd geleden dat wij elkaar gesproken over de mogelijkheid om de competente autoriteit die wij dienen in te richten om uitvoering te geven aan de EU TCO Verordening (Terrorist Content Online) vorm te geven als een ZBO. Helaas nam het, mede door de zomerperiode, wat meer tijd in beslag dan verwacht om een richtinggevende uitspraak van de Minister van Justitie en Veiligheid te verkrijgen ten aanzien hiervan.

Afgelopen maandag hij evenwel aangeven graag met staatssecretaris Knops het gesprek te voeren over de inrichting van één autoriteit met twee taken, namelijk de bestuursrechtelijke aanpak van online terroristische uitingen én de bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal.

Het secretariaat van de Minister zal contact leggen met het secretariaat van stas BZK om een afspraak te plannen. Ik stel voor dat we zodra er een datum geprikt is, even contact hebben over de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Aan de Koning

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2020-0000567370

Uw kenmerk

Datum

Betreft Nader rapport inzake advies Afdeling advisering van de Raad
van State over ministeriële verantwoordelijkheid

De Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft op 15 juni jl. uit eigen beweging een advies uitgebracht over ministeriële verantwoordelijkheid. Het advies is op 16 juni jl. ook aan de Kamer aangeboden.¹ Daartoe gemachtigd door de ministerraad, moge ik U, mede namens de Minister-President, Minister van Algemene Zaken en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), verzoeken goed te vinden dat dit nader rapport openbaar wordt gemaakt door toezending aan de Tweede Kamer.

In dit nader rapport ga ik allereerst in algemene zin in op het advies van de Afdeling. Daarna geef ik aan op welke wijze het kabinet de adviezen ter hand wil nemen die zien op het samenspel tussen het parlement, het kabinet en ambtenaren. Waar nodig voor de juiste context zal ik in deze brief het advies van de Afdeling parafraseren. Dit is gecursiveerd weergegeven.

1. Algemene reactie

De Afdeling concludeert dat sprake is van een haperend samenspel tussen de Kamer, kabinet en ambtenaren. De spelregels die het samenspel beheersen zijn op de achtergrond geraakt. Ook zijn geleidelijk verschillende beelden en opvattingen over de spelregels ontstaan. Het samenspel is in verandering en raakt daarmee ook rechtstreeks de werking van de Grondwet. Dit veroorzaakt bij de spelers steeds groter ongemak en leidt tot spanning in de onderlinge verhoudingen. Dit leidt tot een afname van de effectiviteit van de ministeriële verantwoordelijkheid.

De Afdeling schetst in haar advies vijf met elkaar samenhangende ontwikkelingen, die daartoe hebben geleid:

- 1. Het in toenemende mate op afstand plaatsen van taken en bevoegdheden in (semi-) onafhankelijke instanties, wat de ministeriële verantwoordelijkheid diffuus en onhelder maakt.*
- 2. Het hiermee verband houdende gebruik van de term 'stelsel- of systeemverantwoordelijkheid' om terrein terug te winnen waar taken eerder op*

¹ Kamerstukken II 2019/20, 35300, nr. 78.

- afstand waren geplaatst. Dit leidt volgens de Afdeling tot overspannen verwachtingen en een te ruime uitleg van de ministeriële verantwoordelijkheid.*
- 3. Een in toenemende mate incidentgedreven verantwoordingscultuur in de Tweede Kamer. In dat kader staat de Afdeling stil bij problemen rondom de informatievoorziening en de focus op de schuldvraag. Zij meent dat dit averechtse effecten met zich brengt, zoals bewindslieden die zich indekken of afzijdig houden en het overvoeren van het parlement met grote hoeveelheden ongeordende informatie. De Afdeling concludeert dat de ministeriële verantwoordelijkheid daardoor in haar tegendeel gaat werken.*
 - 4. De incidentgedreven en persoonsgerichte verantwoordingscultuur is zich steeds meer gaan uitstrekken tot de ambtelijke dienst. In toenemende mate zijn er bij ambtenaren gevoelens van onveiligheid en angst om fouten te maken. Steeds vaker wordt een onafhankelijke commissie ingesteld om onderzoek te doen naar het ambtelijk handelen, gaat het debat over niet afgeronde interne ambtelijke stukken en e-mails en komen ambtenaren met naam en toenaam in de publiciteit. Dit leidt ertoe dat kwalitatief hoogwaardige beleidsvoorbereiding en -uitvoering steeds verder in het gedrang raken.*
 - 5. De ambtelijke blik richt zich meer op de behandeling van incidenten; het werk wordt naar het oordeel van de Afdeling politieker. Dit leidt soms tot een overreactie die doorwerkt in de uitvoering. Er is te weinig oog voor de vraag of de voorgestelde regels wel uitvoerbaar zijn. Ook in de verantwoording werkt de afstand tussen politiek en uitvoering door. Informatie is niet altijd direct beschikbaar en onderliggende uitvoeringsproblematiek is niet altijd snel oplosbaar. Het aftreden van de verantwoordelijk bewindspersoon biedt niet vanzelfsprekend uitkomst.*

De Afdeling heeft – bij wijze van tussenstand – handelingsperspectieven gegeven ter verbetering van de effectiviteit van de ministeriële verantwoordelijkheid. Zij beveelt verder aan de dialoog aan te gaan over welke maatregelen nuttig en nodig zijn en de nadere uitwerking daarvan. Ook beveelt de Afdeling aan om na verloop van tijd de resultaten van de getroffen maatregelen te bespreken. Het kabinet is de Afdeling zeer erkentelijk voor haar heldere en toegankelijke advies. Het kabinet onderschrijft de conclusie dat het samenspel tussen de hoofdrolspelers hapert en dat de effectiviteit van de ministeriële verantwoordelijkheid daardoor afneemt. Het kabinet deelt de analyse van de Afdeling die daaraan ten grondslag ligt. Het kabinet vindt de geschetste ontwikkelingen herkenbaar en deelt op alle punten de zorgen van de Afdeling. Het kabinet staat ook positief tegenover de door de Afdeling geschetste handelingsperspectieven. Ook vindt het kabinet de aanbeveling om de dialoog aan te gaan over het advies, zeer waardevol. Het is belangrijk dat het ongemak en de spanning afneemt en de hoofdrolspelers samen een helder beeld hebben van en gezamenlijke opvattingen hebben over de regels van het samenspel. Dat belang stijgt uit boven het individuele belang van de hoofdrolspelers. Als het stelsel van de ministeriële verantwoordelijkheid afnemend effectief is, dan raakt dat immers, zoals de Afdeling terecht opmerkt, het hart van de parlementaire democratie.

De aanbevelingen en adviezen van de Afdeling richten zich tot de hoofdrolspelers van het samenspel: het kabinet, de Kamer(s) en de ambtelijke organisatie. Het kabinet is zeer doordrongen van het gewicht van het advies en de noodzaak hier

tot verandering te komen. De hoofdrolspelers hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het kabinet is zich er evenwel van bewust dat er geen gemakkelijke oplossingen zijn voor de door de Afdeling geconstateerde knelpunten en onderschrijft de noodzaak om te bezien of de knelpunten breder gedeeld worden en welke verbeteringen mogelijk zijn. Het kabinet wil daarom graag een brede dialoog voeren over de analyse en de aanbevelingen van de Afdeling over het samenspel tussen kabinet, Kamerleden en ambtenaren. De ambitie daarbij is te komen tot meer wederzijds begrip, ontspanning in het samenspel en een gedeelde visie op gezamenlijke spelregels, met als doel het samenspel voor alle betrokken partijen te optimaliseren. Wat het kabinet betreft wordt de dialoog benut om bijvoorbeeld te spreken over wat nodig is aan de zijde van het kabinet en de Kamer(s) om de informatierelatie tussen het kabinet en de Kamer te verbeteren. Hierbij kan dieper worden ingegaan op wat nodig is om de informatiehuishouding te verbeteren en kan uitgebreider stil worden gestaan bij de omgang met de inlichtingenplicht door de hoofdrolspelers. Ook de (publieke) positie van topambtenaren kan daarbij aan de orde komen. Tevens spreekt het kabinet graag nader met de beide Kamer(s) over het effect op de ministeriële verantwoordelijkheid wanneer taken niet worden belegd onder volledige verantwoordelijkheid van een minister en dus op afstand van een minister. Het lijkt het kabinet nuttig en noodzakelijk om als overkoepelend thema in de dialoog met de Kamer(s) en ambtenaren telkens aandacht te besteden aan wat nodig is voor het herstel van vertrouwen tussen de hoofdrolspelers onderling, maar ook aan het herstel van het vertrouwen van de burger in de overheid en de politiek. Het kabinet stelt zich voor dat er tussen de hoofdrolspelers gesprekken plaatsvinden en ook tussen de hoofdrolspelers en maatschappelijke actoren, waaronder de media. Het kabinet zou de dialoog dit najaar willen starten met een bijeenkomst met leden van de Afdeling advisering van de Raad van State, leden van het parlement, een delegatie van het kabinet en een ambtelijke afvaardiging. Deze bijeenkomst kan worden aangegrepen om te spreken over de opzet van de dialoog: de te bespreken thema's, de planning, de samenstelling en het doel. Zoals gezegd betreft een goed functionerend samenspel en een gedeelde visie over de geldende spelregels een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle hoofdrolspelers. De inzet van een van de hoofdrolspelers alleen zal hierin niet het verschil maken voor de effectieve werking van de ministeriële verantwoordelijkheid. Het tweewegbrengen van de gewenste verandering vereist een gezamenlijke inspanning van alle hoofdrolspelers, meent het kabinet. Het kabinet is daarom zeer benieuwd naar de opvattingen en ideeën die bij de Kamer(s) leven over het advies van de Afdeling en het vervolg dat de Kamer daaraan wenst te geven. Het kabinet gaat hierover graag met de Kamer(s) in gesprek.

2. Reactie op de aanbevelingen

In Hoofdstuk 4 van het advies van de Afdeling staat een aantal concrete aanbevelingen. Zoals de Afdeling opmerkt gaat het hierbij om een tussenstand en verdient het nadere overdenking welke maatregelen verder nuttig en nodig zijn en hoe deze moeten worden uitgewerkt. Om die reden omarmt het kabinet de aanbeveling van de Afdeling dat de hoofdrolspelers van het samenspel hierover met elkaar van gedachten wisselen. Zie daarvoor de vorige paragraaf. In deze

paragraaf wordt op de handelingsperspectieven ingegaan die de Afdeling in haar advies heeft aanbevolen.

2.1 Behoud en herijking ministeriële verantwoordelijkheid

De Afdeling adviseert tot behoud en herijking van de ministeriële verantwoordelijkheid. Zij concludeert dat ook tegenwoordig de ministeriële verantwoordelijkheid binnen het parlementair stelsel nog steeds de beste manier is om de overheidsmacht democratisch te legitimeren en controleerbaar te maken. Wel ziet de Afdeling aanleiding om goed te kijken naar de invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid in de praktijk door de rolopvattingen en spelregels opnieuw tegen het licht te houden.

De Afdeling merkt terecht op dat concentratie van deze verantwoordelijkheid bij een beperkt aantal ambtsdragers in plaats van bij een groot aantal functionarissen, het mogelijk maakt uit te stijgen boven deelbelangen en – aspecten en om te komen tot een integrale afweging van het algemeen belang. Met de Afdeling is het kabinet van oordeel dat de ministeriële verantwoordelijkheid, alhoewel in de praktijk misschien soms onvolkomen, nog steeds een onmisbare functie vervult in onze democratische rechtsstaat. Het kabinet is het met de Afdeling eens dat opnieuw moet worden gekeken naar de invulling daarvan. De ministeriële verantwoordelijkheid is de kern van het Nederlandse staatsbestel: zij vormt het staatsrechtelijke fundament voor de verwezenlijking van het beginsel van democratische controle op het openbaar bestuur. De ratio erachter is dat geen macht wordt uitgeoefend zonder controle daarop. De ministeriële verantwoordelijkheid maakt het mogelijk dat het parlement het handelen van de regering kan controleren. Het in stand houden en op de lange termijn waarborgen van de effectiviteit van de ministeriële verantwoordelijkheid is dus van cruciaal belang. Niet alleen voor het kabinet, de Kamers en de ambtenaren, maar ook voor het vertrouwen van burgers in het bestuur en de politiek.

Op zich is het in Nederland niet slecht gesteld met het vertrouwen in de overheid. Cijfers leren dat Nederland zich samen met de Scandinavische landen bevindt op de hoogste treden van de vertrouwensladder.² Het vertrouwen in de pers, banken, ambtenaren, politie, Tweede Kamer en Europese Unie is in 2017 en 2018 gestegen, zo valt te lezen in een rapport van het CBS uit 2020.³ Dit neemt niet weg dat recente protestuitingen uit de samenleving zoals van boeren, onderwijzend personeel en corona sceptici, duiden op maatschappelijk onbehagen en zorgen over de toekomst in Nederland.

2.2 De rol van "onafhankelijke instellingen"

De Afdeling stelt vast dat de Rijksoverheid een groot aantal (semi-)onafhankelijke instanties kent met een grote verscheidenheid aan taken en bevoegdheden. De Afdeling wijst ook op specifieke Europese regels die taken beleggen bij onafhankelijke markttoezichthouders. De ministeriële verantwoordelijkheid voor

² CBS, Statline, 2019a.

³ CBS, Statistische Trends, Vertrouwen, maatschappelijk onbehagen en pessimisme.

de taakuitoefening door marktautoriteiten is op basis van die Europese regels zeer beperkt. De Afdeling signaleert een tendens om ook op andere terreinen – waar dat niet rechtsreeks voortvloeit uit Europese regels - bij beleidsvormende taken een sterkere rol toe te kennen aan "onafhankelijke instellingen". Deze sterkere rol voor zbo's, planbureaus, inspecties, autoriteiten en andere onafhankelijke instellingen levert volgens de Afdeling een onoverzichtelijke en niet altijd consistente verdeling van taken en verantwoordelijkheden op, die door elke instelling vanuit deelaspecten en deelbelangen wordt uitgeoefend. De verantwoordelijkheid voor en aanspreekbaarheid op het geheel worden daardoor meer diffuus en de samenwerking wordt daardoor bemoeilijkt. De Afdeling signaleert dat in de praktijk ministers, ondanks het bekleden van een zelfstandig bestuursorgaan met openbaar gezag, toch volledig verantwoordelijk worden gehouden.

De Afdeling adviseert om de instellingsmotieven voor zbo's te heroverwegen. Daarnaast vraagt de Afdeling aandacht voor de toekenning van bevoegdheden aan een onafhankelijke instelling voor onafhankelijke oordeelsvorming en in het bijzonder de criteria daarvoor. De Afdeling stelt voor dat publieke verantwoording van toezichthouders beter gewaarborgd wordt in het kader van Europese wetgeving.

Het kabinet herkent de spanning met de ministeriële verantwoordelijkheid bij zelfstandige instellingen en het risico dat de verantwoordelijkheid voor het geheel diffuus wordt. Om de (beperkte) ministeriële verantwoordelijkheid te regelen, zijn er kaders voor dergelijke zelfstandige organisaties. Terughoudendheid bij het op afstand plaatsen van taken, bevoegdheden en onderzoek vormt al geruime tijd uitgangspunt van beleid. Ook harmonisatie en duidelijkheid over de reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid zijn centrale aspecten daarvan. Niettemin constateert de Afdeling ook dat enkele markttoezichthouders een onafhankelijke positie hebben die door Europees recht wordt vereist. Mede door de verdergaande Europese regulering en de daaruit voortvloeiende institutionele inbedding is de ministeriële verantwoordelijkheid voor de taakuitoefening door marktautoriteiten zeer beperkt tot nihil.

Het kabinet erkent dat, ondanks de terughoudendheid, er een grote variëteit van zelfstandig instellingen is ontstaan met een beperking van de ministeriële verantwoordelijkheid als gevolg. De vraag kan gesteld worden of dit in alle gevallen effectief is en of democratische controle (via de ministeriële verantwoordelijkheid) voldoende kan plaatsvinden. Ook worden op grond van Europese regelgeving soms bevoegdheden onttrokken aan de ministeriële verantwoordelijkheid. Hierover vindt vanzelfsprekend wel overleg plaats met het parlement. Gezien dit beeld en de geschetste spanning met de ministeriële verantwoordelijkheid is het volgens het kabinet goed om in de volle breedte, inclusief het effect op de werking van de ministeriële verantwoordelijkheid, het beleid en de praktijk bij het instellen en het beleggen van een taak op afstand tegen het licht te houden. Aangezien de kaders allemaal toe zijn aan een evaluatie, laat het kabinet de kaderstelling voor de onafhankelijke instellingen integraal onderzoeken in de zogenoemde brede evaluatie van kaders van organisaties op afstand.⁴ De analyse en aanbevelingen van de Afdeling worden

⁴ Kamerstukken I 2019/20, 34430, nr. I.

hierbij nadrukkelijk betrokken. Zo zal het kabinet aandacht besteden aan de instellingsmotieven voor zbo's in de Kaderwet zbo's, aan de instelling van commissies en aan de verhouding tussen organisatiekaders en Europese regelgeving. Bij dat laatste aspect wordt rekening gehouden met de noodzakelijke onafhankelijkheid en daarmee corresponderende Europese of internationale verplichtingen.⁵ De resultaten van deze brede evaluatie worden eind 2021 verwacht. De planning is erop gericht de Kamer in december over de resultaten betreffende het deel Aanwijzingen inzake de rijksinspecties te informeren.⁶ Het is aan een volgend kabinet om hier stappen in te zetten, mede op basis van de eerdergenoemde brede evaluatie. Intussen zal het kabinet nieuwe voorstellen die het geschetste complex van onafhankelijke instellingen uitbreiden of versterken, bezien in het licht van de aanbevelingen van de Afdeling.

Voorts gaat de Afdeling in op de rol van onafhankelijke onderzoekscommissies die een minister instelt om onderzoek te doen naar het handelen van een ambtelijke dienst die onder zijn verantwoordelijkheid valt. Dit gebeurt meestal naar aanleiding van een incident. Het roept volgens de Afdeling de schijn op dat de ministeriële verantwoordelijkheid kan worden 'opgeschort': lopende het onderzoek hoeft een minister zich niet te verantwoorden; aan opvolging van het advies van een commissie ontkomt de minister vervolgens niet. Gelet op de ministeriële verantwoordelijkheid beveelt de Afdeling aan om de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder een onderzoekscommissie wordt ingesteld nader te doordenken. Terughoudendheid zou ook hier uitgangspunt moeten zijn.

Het kabinet erkent dat er sprake is van een toenemende druk op het instellen van externe tijdelijke commissies voor onafhankelijk onderzoek en dat daarmee de schijn van het opschorten van de ministeriële verantwoordelijkheid ontstaat. Het kabinet vindt dat geen goede ontwikkeling met het oog op het functioneren van onderdelen van de Rijksdienst, en zal in voorkomende gevallen bezien of de figuur van intern onderzoek vaker kan worden benut. In het kabinet is recentelijk het uitgangspunt herbevestigd om terughoudend te zijn met het instellen van nieuwe commissies en tevens de Staatssecretaris van BZK tijdig te betrekken vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het adviesstelsel. Om harmonisatie te realiseren, ook onder commissies buiten de Kaderwet, is in het SG-overleg een Leidraad externe commissies vastgesteld. Het kabinet acht het van belang dat, als er gekozen wordt voor het instellen van een commissie, er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de werkgeversverantwoordelijkheid en de politieke verantwoordelijkheid van een minister. In dit licht is bijvoorbeeld relevant of het onderzoek de beleidsvorming of uitvoering van beleid betreft, of is gericht op inrichtingsvraagstukken (op organisatieniveau of op het niveau van werkprocessen), dan wel raakt aan het functioneren van een of meer organisatieonderdelen en/of specifieke functionarissen. De ministeriële verantwoordelijkheid omvat ook het handelen van ambtenaren. De minister kan

⁵ Zie bijvoorbeeld het arrest van het Hof van Justitie 'Commissie tegen Hongarije' (C-122/12) "dat het loutere gevaar dat de instanties die belast zijn met het overheidstoezicht een politieke invloed kunnen uitoefenen op de beslissingen van de toezichthoudende autoriteiten, volstaat om de onafhankelijke vervulling van de taken van deze autoriteiten te hinderen. Daaruit zou immers (...), een „geanticiperde gehoorzaamheid" van deze autoriteiten kunnen voortvloeien."

⁶ Kamerstukken II 31490, nr. 282.

daarop ook in de Kamer worden aangesproken. Het oordeel over het functioneren van personen is echter een interne personeelsaangelegenheid, die is voorbehouden aan de minister die het werkgeversgezag over de ambtenaar uitoefent. Gesprekken daarover horen niet thuis in het openbaar debat. Het kabinet zal onderzoeken wat in voorkomende gevallen een goede manier is om het functioneren van ambtelijke diensten te beoordelen en de verschillende verantwoordelijkheden van de minister daarbij te onderscheiden. Daarbij zal lering getrokken worden uit ervaringen die zijn opgedaan.

2.3 Systeem- of stelselverantwoordelijkheid

De Afdeling stelt dat een scherpere definiëring van het concept 'systeemverantwoordelijkheid' of 'stelselverantwoordelijkheid' nodig is, aangezien deze concepten in de praktijk tot misverstanden leiden. Ze worden soms gebruikt om de minister verantwoordelijk te houden of om een verantwoordelijkheid te construeren voor zaken waarvoor hij staatsrechtelijk gezien niet verantwoordelijk is. De ministeriële verantwoordelijkheid reikt namelijk zover als de bevoegdheden van een minister reiken. Het gebruik van deze begrippen leidt tot een te ruime uitleg van de ministeriële verantwoordelijkheid en tot overspannen verwachtingen van wat de overheid kan en mag. De Afdeling acht dit ongewenst.

Zoals de Afdeling terecht opmerkt betreft de systeemverantwoordelijkheid een eindverantwoordelijkheid waarbij een minister aanspreekbaar is voor het behartigen van een publieke taak of voor de werking van een wettelijk stelsel. Hieruit vloeit voort dat de minister de werking van een deel van de publieke sector stelselmatig volgt en ingrijpt indien een wijziging van het systeem gewenst is (bijv. door het initiëren van wetgeving). Dit kan dus worden opgevat als een brede politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een onder de minister ressorterend beleidsdomein. Uit de aard van het begrip 'systeemverantwoordelijkheid' volgt dat het lastig is dit altijd precies vooraf te duiden, zeker waar het gaat om interventies bij onverwachte ontwikkelingen.

Ter illustratie hiervan kan de rol van de Minister van Financiën dienen. De Minister van Financiën is systeemverantwoordelijk voor het stelsel van toezicht op de financiële markten. Hij is daarmee verantwoordelijk voor het beleid, tezamen met de Europese wetgever voor de wetgeving, en houdt toezicht op afstand⁷ op de toezichthouders AFM en DNB. AFM en DNB passen vervolgens het wettelijk kader toe in hun toezicht op individuele ondernemingen.

De Minister van Financiën is daarbij tevens samen met de toezichthouders (zowel nationaal als Europees) verantwoordelijk voor de stabiliteit van het financieel stelsel. Uit dien hoofde heeft de Minister van Financiën bijzondere eigen bevoegdheden, waaronder de bevoegdheid om bij een onmiddellijk dreigend gevaar voor de stabiliteit van het financieel stelsel een financiële onderneming te onteigenen. Deze bevoegdheid is in 2013 toegepast op SNS REAAL. Tevens kan hij - zoals in de financiële crisis in 2008 - overgaan tot het inzetten van publieke middelen om financiële instellingen in problemen overeind te houden. Dit is in 2008 en 2009 gebeurd bij onder meer ABN AMRO, ING en AEGON. Omdat de

⁷ Zie Kamerstukken II 2018/19 32468, nr. 15.

inzet van publieke middelen om financiële instellingen overeind te houden in beginsel onwenselijk is, is naar aanleiding van de financiële crisis het wettelijk kader vervolgens ingrijpend aangepast. De weerbaarheid van financiële instellingen is vergroot door de buffereisen te verhogen en er is op Europees en nationaal niveau wetgeving geïntroduceerd om zonder de inzet van belastingmiddelen falende financiële instellingen af te wikkelen. Aldus komen alle hierboven genoemde onderdelen van de systeemverantwoordelijkheid van de Minister van Financiën terug in zijn rol als systeemverantwoordelijke voor het stelsel van toezicht op de financiële markten.

Overigens is de systeemrol van de minister niet alleen in geval van een crisis van belang. Een minister wordt ook geacht het functioneren van de publieke sector op zijn beleidsterrein te volgen – de strategische functie in de Rijksdienst – en waar nodig voorstellen te doen voor verbeteringen, inclusief nieuwe wetgeving of ingrepen in instituties. Waar de systeemverantwoordelijkheid begint en waar zij eindigt, moet steeds worden beoordeeld in het licht van de omstandigheden, in samenhang met de wettelijke bevoegdheden (en dus: de ministeriële verantwoordelijkheid).

Het eerste advies van de Afdeling is om vaker te markeren wat de grenzen zijn van de ministeriële verantwoordelijkheid. Daarnaast adviseert de Afdeling in overleg met de Tweede Kamer te inventariseren op welke terreinen nadere afspraken noodzakelijk zijn over de vraag waarop precies de meest betrokken ministers kunnen worden aangesproken. Dit draagt bij aan de afbakening van de systeemverantwoordelijkheid.

Het kabinet neemt de aanbeveling om vaker de grenzen van de ministeriële verantwoordelijkheid te markeren ter harte en zal, wanneer dit aan de orde is in overleggen met de Kamer, duidelijker uiteenzetten wat de reikwijdte is van de ministeriële verantwoordelijkheid. Verder wil het kabinet de duiding en de praktische toepassing van het begrip betrekken bij de brede dialoog over het samenspel als aangekondigd in paragraaf 1. Ook kan dan aan de orde komen op welke gebieden verduidelijking nodig is van de systeemverantwoordelijkheid en in het verlengde daarvan, de ministeriële verantwoordelijkheid. Het kabinet vindt het belangrijk met het parlement in gesprek te blijven over de werking van het gehele systeem ten behoeve van het realiseren van de maatschappelijke opgaven, ook al zijn de bevoegdheden (en daarmee de verantwoordelijkheid) van de minister beperkt. Het is daarnaast essentieel dat er bij de ministeries onderzoek en analyses plaatsvinden over de werking van een systeem als geheel. Dit raakt aan de algemene politiek-strategische functie van de beleidskernen op centraal niveau. Een onderwerp dat bij de dialoog ook aandacht verdient, is de aanspreekbaarheid op dossiers die het beleidsdomein van meerdere ministers raken of waarbij er sprake is van een coördinerend bewindspersoon. Veel van de complexe maatschappelijke opgaven vragen om een integrale, departement overstijgende aanpak. Ook moeten bewindsliden en de Kamers aandacht hebben voor de rol van de afzonderlijke bestuurslagen en de democratie op decentraal niveau respecteren.

2.4 Betere informatievoorziening aan het parlement

Artikel 68 Grondwet

In het advies gaat de Afdeling ook in op de informatievoorziening aan het parlement. De inlichtingenplicht in artikel 68 van de Grondwet vloeit voort uit de ministeriële verantwoordelijkheid in artikel 42 van de Grondwet. De inlichtingenplicht wordt ook wel de hoeksteen van onze parlementaire democratie genoemd. Zonder de mogelijkheid om informatie te verkrijgen van de regering kan het parlement zijn controlerende taak immers niet goed vervullen. De inlichtingenplicht is een zwaarwegende plicht, maar is niet onbegrensd. Deze plicht wordt begrensd door het belang van de staat. Belangen als de nationale veiligheid, de eenheid van de Kroon of privacy kunnen beperkingen met zich brengen bij het verstrekken van informatie. Dan zal informatie bijvoorbeeld zo veel als mogelijk op geobjectiveerde of geanonimiseerde wijze worden verstrekt. Naast de passieve inlichtingenplicht op basis van artikel 68 Grondwet, bestaat er ook een actieve inlichtingenplicht: de plicht om het parlement uit eigen beweging van informatie te voorzien. Bij de wijziging van de Grondwet heeft de regering betoogd dat bewindslieden het parlement actief moeten informeren wanneer "dat in het belang van een goede en democratische bestuursvoering wenselijk is".⁸ Het kabinet is voorstander van het zo veel mogelijk verstrekken van informatie aan de Kamer. Zowel bij actieve informatieverstrekking als bij informatieverstrekking op verzoek, zijn wat het kabinet betreft openheid en transparantie de norm. De Kamers dienen te allen tijde te worden voorzien van de benodigde inlichtingen. Tegelijkertijd moet de Kamer niet worden overladen met informatie.⁹ De kwaliteit van de informatie moet voorop staan. Het doel van het informeren van de Kamer is immers dat deze op een effectieve wijze de regering kan controleren. Het past bij de ministeriële verantwoordelijkheid om de juiste balans te zoeken binnen dit spanningsveld en daarover aan het parlement verantwoording af te leggen.

De Afdeling signaleert dat de discussie over de reikwijdte van artikel 68 Grondwet in een nieuwe fase is beland. Hierin verzoeken (leden van) de Kamers steeds vaker om achterliggende interne ambtelijke stukken en correspondentie terwijl het kabinet zeer terughoudend omgaat met dergelijke verzoeken.

Deze discussie heeft eerder dit jaar geleid tot de aanvaarding van twee moties-Omtzigt c.s., waarin de regering verzocht wordt te bevestigen dat een Kamerlid het recht heeft op specifieke documenten en waarin de regering wordt verzocht stukken voor intern beraad te verstrekken, ontdaan van persoonlijke beleidsopvattingen.¹⁰ Achtergrond van deze moties is (onder andere) de verhouding tussen de informatievoorziening aan de Kamer en de informatie die openbaar wordt gemaakt bij Wob-besluiten. Het regime van de Wob is niet van toepassing op de verhouding tussen de Kamer(s) en het kabinet. De Wob vormt wel een ondergrens voor de informatieverstrekking aan de Kamer. Als bij een Wob-besluit informatie vrijgegeven wordt die de bewindspersoon relevant acht

⁸ Kamerstukken II 19014, nr. 5, p. 6.

⁹ In het rapport van de stuurgroep die tussen 2007 en 2009 de parlementaire zelfreflectie van de Tweede Kamer begeleidde, werd geconstateerd "dat de Kamer heel veel informatie van de regering krijgt en door de regering met enige regelmaat zelfs overladen wordt met informatie." Kamerstukken II 31845, nrs. 2-3, p. 45.

¹⁰ Kamerstukken II 2019/20, 28362, nrs. 25 en 26.

voor de Kamer, wordt de Kamer daarover gelijktijdig geïnformeerd. Het zou niet moeten voorkomen dat essentiële informatie via de Wob naar buiten komt, zonder dat de Kamer daarover wordt geïnformeerd. In algemene zin geldt dat de inlichtingenplicht aan de Kamer ten minste even ver en soms verder reikt dan informatie die op grond van de Wob wordt verstrekt. Het belang van een goed geïnformeerd Kamerlid is immers van een andere orde dan het belang van de openbaarheid van bestuur jegens de burger. De praktijk is echter dat dit door Kamerleden helaas niet altijd zo wordt ervaren. Eerder heeft het kabinet erkend dat het verschil tussen het detailniveau van de verstrekte informatie bij de Wob en van de verstrekte informatie aan de Kamer, de indruk kan wekken dat Wob-verzoekers meer informatie krijgen.¹¹ Daarnaast is er – begrijpelijk – onvrede bij de Kamer over gevallen waarin via de Wob informatie naar boven kwam die de Kamer niet gekregen had.¹² Het kabinet onderstreept de onwenselijkheid van dergelijke voorvallen en het wantrouwen dat dit teweegbrengt in de informatierelatie. Het kabinet acht een goede vertrouwens- en informatierelatie tussen de Kamer(s) en het kabinet van groot belang. De Minister-President vraagt met enige regelmaat aandacht in de ministerraad voor de informatierelatie met het parlement. Ook heeft hij recentelijk met de Voorzitter van de Tweede Kamer gesproken over de verhouding tussen de Wob en de informatieplicht jegens de Kamer. In de debatten over artikel 68 Grondwet zijn deze onderwerpen ook ter sprake gekomen en zijn de eerder genoemde moties-Omtzigt ingediend. Daarop is aangegeven dat het kabinet deze moties wil bezien in het licht van dit advies van de Afdeling.

De Afdeling stelt voorop dat het risico van een te zeer op de juridische reikwijdte van artikel 68 Grondwet gerichte discussie is, dat de relatie tussen het parlement en bewindslieden gejuridiseerd raakt. Dat brengt echte oplossingen niet dichterbij. Zij acht het vooral van belang dat in de relatie tussen Kamerleden, bewindslieden en ambtenaren meer begrip en ontspanning wordt gebracht zodat artikel 68 Grondwet in de praktijk beter en effectiever gaat werken. Ook merkt de Afdeling op dat een verbetering van de informatievoorziening niet gemakkelijk te realiseren is omdat zij nauw verweven is met de huidige politieke en ambtelijke cultuur. De Afdeling markeert de risico's van door tijdsdruk ingegeven slordigheden of onhandigheden. Ook behoeft de attitude van ambtenaren en bewindspersonen bij het beheren van informatie aandacht.

Het kabinet ziet een verbetering van de informatierelatie tussen kabinet en parlement als een essentieel punt. Niet alleen voor de werking van de instituties zelf, maar ook om het vertrouwen van de burger in de politiek en de overheid te borgen. Het kabinet is het eens met de constatering dat een discussie die te zeer gericht is op de reikwijdte van artikel 68 Grondwet, echte oplossingen in de informatierelatie niet dichterbij brengt. Het kabinet hecht eraan te werken aan de verbetering van de informatie- en vertrouwensrelatie door te laten zien open en transparant te zijn en altijd aanspreekbaar wanneer daarover een verschil van inzicht bestaat met één of meer leden van de Kamer. Voor een effectieve en betere werking van artikel 68 Grondwet is meer begrip, ontspanning en

¹¹ Kamerstukken II 2015/16, 28362, nr. 8, p. 4-5. Zie ook Kamerstukken 2001/02, 28362, nr. 2, p. 6 e.v.

¹² Zie bijvoorbeeld Kamerstukken II 2018/19, 28362, nrs. 20 en 21.

vertrouwen tussen kabinet, Kamers en ambtenaren essentieel. Als belangrijk onderdeel van het samenspel zou de informatierelatie tussen kabinet en parlement – en als onderdeel daarvan de politieke en ambtelijke cultuur – ook gespreksonderwerp moeten zijn van de brede dialoog (zie paragraaf 1).

De Afdeling gaat in het advies niet in op de precieze juridische reikwijdte van artikel 68 Grondwet of op de vraag of een Kamerlid recht heeft op specifieke documenten als bedoeld in de moties. Wel vraagt de Afdeling zich in algemene zin af of de verstrekking van interne departementale stukken (al dan niet ontdaan van persoonlijke beleidsopvattingen) de effectiviteit van de ministeriële verantwoordelijkheid bevordert. De Afdeling merkt op dat het naar boven halen en selecteren van de relevante informatie de nodige tijd, geld en menskracht kost en er vaak te gemakkelijk van uit wordt gegaan dat informatie te allen tijde en onmiddellijk beschikbaar kan zijn. Zij waarschuwt voor het risico dat Kamerleden dreigen te worden overvoerd met grote hoeveelheden ongeordende informatie die zij vervolgens zelf van een duiding moeten voorzien. Bovendien merkt de Afdeling op dat het verstrekken van interne stukken, ook als de namen van de betrokkenen zijn weggelakt, leidt tot risicomijdend gedrag bij bewindslieden en ambtenaren. Omdat veel interne stukken indirect vaak tot personen herleidbaar zullen zijn, zullen ambtenaren intern minder ruimte voelen tot reflectie en tegenspraak.

Het kabinet deelt deze analyse van de Afdeling. Ambtenaren moeten te allen tijde vrijelijk kunnen adviseren en tegenspraak kunnen bieden. Dat is voor het kabinet het uitgangspunt. De gevolgen die de Afdeling schetst zullen zich echter minder voordoen naarmate een verzoek gericht is, de specifieke documenten in kwestie worden ontdaan van persoonlijke beleidsopvattingen en de betrokken bewindspersoon bij het verstrekken van dergelijke documenten voorziet in een duiding van de inhoud daarvan. Dergelijke gerichte verzoeken zouden in beginsel ook moeten kunnen worden afgehandeld binnen de termijnen die gelden voor het beantwoorden van Kamervragen. Bij ongerichte verzoeken is dat gecompliceerder. Het honoreren van ongerichte verzoeken kan impact hebben op de bescherming van het intern beraad en het veilig en vrijelijk kunnen adviseren van bewindspersonen. Het is zoeken naar een balans tussen de gewenste informatievoorziening ten behoeve van een effectieve controle en bescherming van het intern beraad.

Het kabinet is er – zoals gezegd – veel aan gelegen meer begrip en ontspanning te brengen in de relatie tussen Kamerleden, bewindslieden en ambtenaren en een bijdrage te leveren aan het doorbreken van, zoals de Afdeling het noemt, 'de neergaande spiraal van polarisatie en wantrouwen'. Gelet op deze achtergrond zal het kabinet gerichte verzoeken om specifieke documenten, binnen de in de voorgaande alinea beschreven kaders, honoreren. In voorkomende gevallen vindt hierover uiteraard overleg plaats tussen het kabinet en de Kamer. Het kabinet hoopt dat dit samen met de bespreking van het samenspel in de brede dialoog, zal bijdragen aan een betere informatie- en vertrouwensrelatie. Het kabinet is ook benieuwd naar de reactie van het parlement op het door de Afdeling geconstateerde knelpunt en de wijze waarop het parlement dit punt wenst te adresseren.

Informatiehuishouding

De Afdeling stelt in haar advies dat de informatiehuishouding binnen de Rijksdienst beter moet en dat - mede op basis daarvan - de informatievoorziening aan het parlement beter moet worden gestructureerd. De Afdeling adviseert dat ambtelijke organisaties de informatiehuishouding (informatiebeheer, waaronder begrepen digitalisering en archivering) beter op orde brengen, om ervoor te zorgen dat relevante informatie sneller en gemakkelijker vindbaar en (duurzaam) toegankelijker wordt. De Afdeling schrijft dat de informatiehuishouding lang niet altijd op orde is door onvoldoende prioriteit en door reorganisaties en bezuinigingen in het verleden; overzicht ontbreekt ondanks technologische mogelijkheden. De Afdeling zegt ook dat de voorgestelde verbetering niet mag worden onderschat; het gaat om een grote operatie die tijd, capaciteit en extra financiële middelen vergt. Geïnventariseerd moet worden wat de aard van de knelpunten is, waar deze zich binnen de ambtelijke organisatie met name voordoen, en welke maatregelen nodig zijn. Voor deze grote operatie moeten de politiek en de (top van de) ambtelijke organisatie bepalen wie waarvoor zorg draagt.

Het kabinet is ook van mening dat de informatiehuishouding beter kan. Het kabinet wil de informatiehuishouding verbeteren en voelt zich daarbij gesteund door de analyse van de Afdeling. Het vergt een majeure investering over meerdere jaren om de informatiehuishouding beter op orde te krijgen. Hiervoor zijn zowel departementaal als centraal projecten en programma's gestart. Goede informatiehuishouding is onmisbaar voor het betrouwbaar kunnen voldoen aan verzoeken om inlichtingen op grond van artikel 68 Grondwet en voor het actief informeren van het parlement. Ook is het van cruciaal belang voor zowel de taakuitoefening en de sturing binnen de Rijksdienst, als de verantwoording daarover.

Met de programma's Vernieuwing Rijksdienst (2007-2010) en Compacte Rijksdienst (2011-2014) is in het verleden gedigitaliseerd en gecentraliseerd. Ook is er bezuinigd op de archief functie, maar zijn de bijbehorende taken niet geautomatiseerd. De benodigde kennis en capaciteit hiervoor is niet ingevuld. Daarnaast is de afgelopen jaren de diversiteit van en hoeveelheid aan informatie enorm toegenomen. Ook dit vraagt om beheersing door specialisten.

Alle departementen hebben, in lijn met het Rijksbrede meerjarenplan voor verbetering van de digitale informatiehuishouding, een eigen (programma/project)aanpak voor verbetering van de eigen informatiehuishouding. Daarnaast is er een programma gericht op kennisdeling en concrete Rijksbrede verbeteracties. Het meerjarige en interdepartementale Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI) helpt voor de periode 2019-2023 bij het toekomstbestendig maken van de informatiehuishouding van het Rijk in de vorm van (Rijks)kaders, handreikingen, pilots en communicatie. Het programma ondersteunt de departementale programma's en is gepositioneerd als onderdeel van uitvoering van de Strategische I-agenda 2019-2021 van de Chief Information Officer Rijk.

Door de eerdere bezuinigingsoperaties is de slagkracht op de departementen echter te beperkt. Het kabinet wil daarom de prioriteit van de informatiehuishouding verhogen en de slagkracht op de departementen en bij

uitvoeringsinstanties vergroten. Onderdeel hiervan is dat het kabinet nog deze kabinetsperiode een gerichte inventarisatie wil starten om te kijken naar de knelpunten in de informatiehuishouding zoals genoemd in het advies. De inventarisatie moet leiden tot concrete aanbevelingen rond informatieprocessen- en beheer, benodigde kennis en capaciteit. De inventarisatie kan een aanzet of advies voor een volgend kabinet zijn om gericht te investeren in de informatiehuishouding. Maatregelen volgend uit dit onderzoek worden in de volgende kabinetsperiode genomen, aanvullend op of ingebed in de reeds lopende initiatieven ter versterking van de informatiehuishouding.

Aanwijzingen externe contacten

Als manier om begrip en ontspanning te brengen in het samenspel, pleit de Afdeling ervoor de ruimte binnen de 'Aanwijzingen inzake externe contacten van Rijksambtenaren' (hierna: de Aanwijzingen) voor contacten tussen ambtenaren en de beide Kamers, beter te benutten. Kabinet, Kamers en ambtenaren moeten door het verder uitwerken van de spelregels komen tot een meer eenduidige interpretatie en toepassing van de Aanwijzingen. Op deze wijze kan worden geëxperimenteerd met meer feitelijke informatieverschaffing en -toelichting door ambtenaren aan de Kamers, binnen de kaders van de ministeriële verantwoordelijkheid.

Eerder al heeft de Staatscommissie parlementair stelsel ervoor gepleit de Aanwijzingen (die ook wel bekend staan als de 'Oekaze-Kok') te actualiseren. Het kabinet heeft daarop aangekondigd dit te zullen doen en ook in te zetten op een vergroting van de bekendheid van de regels voor contacten tussen Kamerleden en ambtenaren van ministeries.¹³ Het kabinet ziet in het advies van de Afdeling een extra aanmoediging om het vervolg op het advies van de Staatscommissie gepaard te laten gaan met een traject waarbij actief wordt ingezet op bewustwording en kennisdeling onder bewindslieden, ambtenaren en Kamerleden over de toepassing van de Aanwijzingen in de praktijk. Het kabinet is het met de Afdeling eens dat de Aanwijzingen in de praktijk onterecht als knellend worden ervaren. De Aanwijzingen staan op zichzelf een ruimhartige uitleg toe, waarbij de kern is dat ambtenaren bij hun externe contacten rekening houden met het feit dat zij optreden namens of ten behoeve van de minister. Als onderdeel van de brede dialoog gaat het kabinet graag in gesprek met het parlement en ambtenarij over de werking van de spelregels over contacten tussen ambtenaren en Kamerleden. Ook staat het kabinet positief tegenover een experiment met meer feitelijke informatieverschaffing en -toelichting door ambtenaren aan de Kamers. De handelingsperspectieven uit het traject Werk aan uitvoering zullen hier ook bij worden betrokken. Het kabinet deelt het oordeel van de Afdeling dat zowel Kamerleden, bewindslieden en ambtenaren daarbij rolvast dienen te zijn en gedisciplineerd te werk moeten gaan. Dit betekent dat ambtenaren zich houden aan hun rol als ambtelijke professional en het 'politieke handwerk' aan hun minister overlaten. Voor bewindslieden houdt dit in dat zij ruimte bieden maar ook met hun ambtenaren de rolverdeling afspreken om verrassingen te voorkomen. De implicatie voor Kamerleden is dat zij de ambtelijke rol respecteren en ambtenaren niet 'afrekenen'. Het kabinet lijkt het wenselijk om na verloop van

¹³ Kamerstukken II 2018/19, 34430, nr. 10, p. 18.

tijd met alle hoofdrolspelers de resultaten en ervaringen te evalueren en te bespreken wat het vervolg is.

2.5 De verbetering van de politiek-ambtelijke verhoudingen

De Afdeling signaleert een toenemende onzekerheid en soms ook gevoelens van onveiligheid bij ambtenaren op alle niveaus. Ambtenaren weten vaak niet goed meer wat hun precieze rol en positie is en wat zij van ambtelijke meerderen en van bewindslieden mogen verwachten. Er is onduidelijkheid ontstaan over de geldende politiek-ambtelijke spelregels. Om de dialoog over de rollen en posities van bewindslieden en ambtenaren te stimuleren, adviseert de Afdeling een code of een protocol op te stellen en daarin ook de rol van bewindslieden te betrekken. De Afdeling pleit voor een herwaardering van het ambtelijk vakmanschap en wijst op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ambtelijke beroepsgroep, de regering en de beide Kamers in het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de ambtelijke dienst.

Het kabinet onderschrijft het belang van een kwalitatief hoogwaardige ambtelijke dienst, het waarborgen van de ambtelijke waarden en van de ambtelijke professionele autonomie. Het kabinet streeft een professionele ambtelijke dienst na die maatschappelijke opgaven centraal stelt en waar nodig over de grenzen van organisaties heen samenwerkt. Een ambtelijke dienst die op basis van kennis en een gedegen belangenafweging tot handelen komt en ook voortdurend met de opgave voor ogen op het eigen handelen reflecteert om ervan te leren. Ook moet er aandacht zijn voor het aantrekkelijk houden van het ambt, mede met het oog op toekomstige invulling van vacatures. Met de Afdeling is het kabinet van mening dat hier sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ambtenaren, bewindspersonen en parlement. Het kabinet omarmt de aanbeveling om te komen tot een code of protocol. Het kabinet ziet meerwaarde in het op toegankelijke wijze vastleggen van eenduidige uitgangspunten over de rol en positie van Rijksambtenaren en hoe ambtelijk vakmanschap het werken aan de publieke opgave versterkt. Om te komen tot een code of protocol wil het kabinet in gesprek gaan met diverse betrokken partijen. De uitkomsten hiervan worden geborgd en zullen regelmatig worden herijkt. Ook de door het kabinet voorgestelde dialoog tussen de hoofdrolspelers en maatschappelijke actoren (zie paragraaf 1) kan voeding geven aan de code of het protocol. Ook op het punt van deze onderlinge relaties bevat het traject inzake Werk aan uitvoering verschillende voorstellen die ter hand zullen worden genomen.

De Afdeling doet in haar advies de oproep de kwaliteit van de Rijksdienst, het personeels- en arbeidsvoorwaardenbeleid, de Rijksbrede bedrijfsvoering, de informatievoorziening en -huishouding, en digitalisering en ICT niet per departement te regelen, maar hiervoor een minister te benoemen die verantwoordelijk is voor de Rijksdienst. Al deze onderwerpen vragen, aldus de Afdeling, eenheid van regeringsbeleid en dus beraadslaging en besluitvorming binnen de ministerraad. Al deze onderwerpen vergen ook een in onderlinge samenhang te bezien veranderingsproces. Dit hervormingsproces zou in het teken moeten staan van de kwaliteit van de Rijksdienst, met hernieuwde aandacht voor vakinhoudelijke deskundigheid en kwaliteit en ambtelijke kernwaarden. In het

bijzonder zou volgens de Afdeling ook de wijze van benoeming van topambtenaren opnieuw moeten worden gezien.

Vrijwel elk kabinet vanaf de jaren '70 van de vorige eeuw kende programma's over de organisatie en vernieuwing van de Rijksdienst, elk met hun bij de tijd passende invalshoeken en accenten. Grote delen van de door de diverse commissies gedane voorstellen zijn in de loop van de tijd overgenomen en geïncorporeerd in de werkwijze van de huidige Rijksdienst. Het idee van een Minister voor de Rijksdienst is ook niet nieuw. Door de tijd heen is al een aantal maal één centrale functionaris aangewezen om veranderingen in de organisatie van de Rijksdienst te bevorderen. Op dit moment is de verantwoordelijkheid voor een deel van de taken van de Rijksdienst ondergebracht als coördinerende taak bij de Minister en Staatssecretaris van BZK. De kwaliteit van de Rijksdienst heeft de continue aandacht van het kabinet. Zo is de kaderstellende bevoegdheid van de Minister en de Staatssecretaris van BZK op deze terreinen onlangs nog versterkt met een aanpassing van het Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen Rijksdienst.

De oproep om de kwaliteit van de Rijksdienst, het personeels- en arbeidsvoorwaardenbeleid, de Rijksbrede bedrijfsvoering, de informatievoorziening en -huishouding, en digitalisering en ICT niet per departement te regelen, vat het kabinet zó op, dat dit geen zaken zijn die volledig aan de afzonderlijke departementen kunnen worden overgelaten, maar dat hier Rijksbrede sturing gewenst is. Samenwerking loopt via verschillende Rijksbrede programma's, zoals de Doorontwikkeling van de Rijksbrede Bedrijfsvoering, het Strategisch Personeelsbeleid Rijk 2025, Strategische I-agenda en het Rijksprogramma Duurzame Digitale Informatie Huishouding. Verder is in paragraaf 2.3 vermeld wat het kabinet wil doen ter verbetering van de informatiehuishouding. Voorts lopen er bij het Rijk verschillende andere trajecten, zoals de bevordering van grenzeloos samenwerken op grote maatschappelijke opgaven die departementale en bestuurlijke grenzen overschrijden, de doorontwikkeling van technologische innovaties en de inspanningen op de pijlers in het rapport Werk aan Uitvoering zoals genoemd in paragraaf 2.5. Het advies, maar ook nieuwe omstandigheden zoals de Coronacrisis geven aanleiding te bezien waar aanscherping of nieuwe initiatieven nodig zijn om de kwaliteit van de rijksdienst op orde te houden en te versterken. Het kabinet wil de dialoog inzetten om helderheid te verkrijgen over de manier waarop de benodigde veranderingen ter versterking van de Rijksdienst (verder) het beste tot stand kunnen komen. De aanbeveling van de Afdeling om een van de ministers expliciet aan te wijzen als (coördinerend) minister om deze veranderingen te (doen) implementeren, is daarbij te overwegen, maar uiteindelijke besluitvorming daarover is aan een volgend kabinet.

Over de aanbeveling van de Afdeling over de wijze waarop topambtenaren worden benoemd, wijst het kabinet op de opdracht die - naar aanleiding van de motie Lodders¹⁴ - is verleend aan de Universiteit Utrecht (USBO) om onderzoek uit te voeren naar het functioneren van de Algemene Bestuursdienst (ABD). In dit

¹⁴ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 570, Nader gewijzigde motie van het lid Lodders c.s. ter vervanging van die gedrukt onder nr. 569, voorgesteld 19 december 2019.

onderzoek zal ook gereflecteerd worden op de wijze van benoeming van topambtenaren conform de aanbeveling in het advies van de Afdeling.

2.6 Betere balans tussen wetgeving, beleid en uitvoering

De Afdeling maakt tot slot enkele opmerkingen over de politieke cultuur; er moet een betere verdeling in aandacht zijn tussen wetgeving, beleid, uitvoering en toezicht. De Afdeling wijst op de analyse uit het rapport Werk aan Uitvoering¹⁵ en de handelingsperspectieven die daarin zijn opgenomen. Belangrijk is dat bij het tot stand komen van beleid en wetgeving de uitvoerbaarheid – met inbegrip van het burgerperspectief – een veel grotere rol dient te spelen.

Net als het advies van de Afdeling bevat het eindrapport Werk aan Uitvoering beschouwingen over de rol van de politiek en beleidsmakers. Het kabinet wil de uitvoerbaarheid ingrijpend verbeteren. Dat is een breder vraagstuk waarbij ook zal worden gezien of een verplichte uitvoeringstoets zoals de Raad van State noemt daarbij een rol kan spelen. Openbaar maken van deze uitvoeringstoets kan volgens het kabinet een kleine stap in de goede richting zijn.¹⁶ Er is echter veel meer nodig voor de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving. Hierbij spelen ook de verhoudingen tussen de verschillende actoren een belangrijke rol en is ook de Kamer zelf betrokken, zowel als medewetgever als bij de parlementaire controle op de uitvoering. Om de uitvoering te verbeteren komt het kabinet later dit jaar met een uitgewerkte werkagenda in aansluiting op het eindrapport Werk aan Uitvoering. In elk geval zal het kabinet, onder regie van de ministeriële commissie uitvoering, zich in deze kabinetsperiode maximaal inspannen om verder te werken langs de pijlers in het rapport: toekomstbestendige dienstverlening, het versnellen van de invoering van de digitale agenda, het intensiveren van samenwerking en sturing (in de besturingsdriehoek), toekomstbestendige wet- en regelgeving, en statuut en aantrekkelijkheid van de uitvoering. Om de relatie tussen ministeries en uitvoering te versterken tot een goed werkend systeem dat zowel rekening houdt met het perspectief van politiek en beleid als met het perspectief van de uitvoering (inclusief het burgerperspectief), is voorts de dialoog in de besturingsdriehoek (eigenaar, opdrachtgever, uitvoeringsorganisatie) essentieel. Het gaat dan om zaken als het inrichten van een werkbaar besturingsmodel, een bestuurlijke werkagenda met aandacht voor duurzame continuïteit en het samen staan voor de prioriteiten en uitvoerbaarheid van politieke ambities. Het kabinet wil dat in de eerdergenoemde brede dialoog de uitvoerbaarheid uitdrukkelijke aandacht krijgt, mede door het betrekken van medewerkers uit de uitvoering en burgers daarbij. De betere balans in aandacht voor wetgeving, beleid, uitvoering en toezicht en de gewenste andere politieke cultuur zijn een zaak van lange adem. Het kabinet is ervan overtuigd dat deze ontwikkeling ook door een volgend kabinet zal moeten worden voortgezet.

3. Conclusie

Het effectief functioneren van de ministeriële verantwoordelijkheid is afhankelijk van kabinet, Kamers en ambtenaren gezamenlijk. Het belang daarvan is evident: de ministeriële verantwoordelijkheid maakt controle van het bestuur door de

¹⁵ PM

¹⁶ Kamerstukken II 2016/17, 33009, nr. 39.

Datum
22 september 2020

Kenmerk
2020-0000567370

volksvertegenwoordiging mogelijk. De cultuur en de spelregels van het samenspel bepalen of het samenspel uiteindelijk ten dienste staat van een betere overheid voor de burger. Of de ministeriële verantwoordelijkheid goed functioneert is daardoor van invloed op het vertrouwen van burgers in het bestuur en de politiek en daarmee in onze democratie. Het kabinet zet zich graag in voor een structurele verbetering van de werking van de ministeriële verantwoordelijkheid en ziet uit naar een constructieve dialoog. Ook is het kabinet zeer benieuwd welke handelingsperspectieven de Kamer voor zich ziet.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Van: [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/KS; [redacted] - BD/DWJZ/SBR; [redacted] - BD/KS; 5.1.2.e
Cc: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Stukken voor gesprek MJV-BZK - oplegnota en bijlage argumenten - laatste toevoegingen graag vandaag voor 14h00 5.1.2.e
Datum: donderdag 1 oktober 2020 17:56:12
Bijlagen: 20200929 Nota ZBO tbv gesprek MJV-BZK [redacted].docx 5.1.2.e

Hoi [redacted] de stukken zijn prima, heel mooi. 5.1.2.e
 Tav je vragen onder 1)

- Wij hebben op gewoon ambtelijk niveau contact gehad met BZK op 5 november 2019 en op 16 januari 2020.
- De alternatieve opties heb ik op twee punten aangevuld (hoop dat dit OK is). De terugvaloptie bij de politie is voor KP niet zo logisch als voor TCO. Dit omdat de aanleiding voor KP juist was om de politie te ontlasten zodat ze meer en beter kunnen gaan opsporen. Mijn voorkeur zit dus meer op terugval opties 1 en 2.

Excuses voor de late reactie, groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 09:59
Aan: [redacted] - BD/KS <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
 <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/KS <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
 [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
 <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: Stukken voor gesprek MJV-BZK - oplegnota en bijlage argumenten - laatste toevoegingen graag vandaag voor 14h00

Beste collega's

Als gemeld, we streven ernaar vandaag een aantal stukken af te ronden, zodat ze mee kunnen in de weekend tas. Hierbij mijn iets herziene stuk(ken) met de ZBO motivatie, nu opgeknipt in een oplegnota en bijlage.

Mochten jullie nog opmerkingen hebben graag voor 14 uur. Met bijzondere aandacht voor:

- 1) Oplegnota – ik heb deze iets uitgerkt mhoo op het doel van het gesprek.
 @ [redacted] **ik wil nog even toevoegen welke gesprekken we met BZK hebben gehad. Ik weet van juni op directeureniveau, maar jullie hebben nog een keer gesproken. Kunnen jullie aangeven wanneer ongeveer en op welk niveau?** 5.1.2.e
 @ [redacted] **voor de volledigheid heb ik de alternatieve opties genoemd (wat hebben we verkend en waarom past het niet). Kunnen jullie aangeven of deze toevoeging (laatste stukje van de nota) ook voor jullie kan.** 5.1.2.e
- 2) Bijlage met argumenten – hiervoor geldt dat ik de opmerkingen van [redacted] heb overgenomen (veel dank [redacted]).
 @ [redacted] **ik zou nog – heel kort, twee zinnen – graag een verwijzing opnemen over hoe de verordening zich verhoudt tot het punt van 'onafhankelijkheid' en dat dit nog onderdeel van onderhandeling is. Dit kan bijvoorbeeld op blz 2 waarover internationale verplichtingen wordt gesproken.** 5.1.2.e
 5.1.2.e

Verder sturen we voor het weekend dus de factsheets TCO/KiPo mee. Na het weekend de spreeklijn (incl. overzicht met motivering) en eventuele aanvullingen, zoals een reactie op de concept kabinetsreactie op het Advies van de RvS.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI

5.1.2.e

Verzonden: maandag 28 september 2020 18:12

Aan: [redacted] - BD/KS <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR

5.1.2.e

<[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/KS <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted]

5.1.2.e

[redacted] BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV

5.1.2.e

<[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI

5.1.2.e

<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: voorbereiding gesprek MJV- stas BZK 9 oktober

Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Eerder vanmiddag, spraken [redacted] en ik over de voorbereiding van het dossier voor MJV voor zijn gesprek met BZK op vrijdag 9 oktober. Wij dachten aan de volgende documenten, waarbij we jullie een verzoek doen om mee te lezen/bij te dragen.

5.1.2.e

1. MJV heeft DRC gevraagd om een A4 toe te voegen met een toelichting/beschrijving van wat hij al doet op online KiPo en waarom een bestuursrechtelijke aanpak een noodzakelijke aanvulling is. Vanuit de NCTV vullen wij dit aan (waarom is TCO een probleem en waarom de verordening). Eea vanuit de gedachte dat stas BZK niet bekend is met problematiek. Een gesprek dat hiermee begint wordt 'politieker'.
2. Daarnaast voegen we de argumentatie toe waarom we een ZBO de meest wenselijke optie vinden. Hiertoe gebruiken we de concept nota die we eerder met jullie input hebben gemaakt (zie bijlage).
Deze vullen we kort aan met 1) suggesties DEA: het feit dat de autoriteit openbaar gezag uitoefenend is een belangrijke extra argument aldus DEA en 2) korte reactie op concept kabinets reactie op advies RvS inzake ministeriele verantwoordelijkheid (zie bijlage paragraaf 2.1. en 2.2.)
3. We maken een spreeklijn op basis hiervan waarmee we beginnen met benoemen problematiek (hierboven 1) en toewerken naar argumentatie waarom dan een ZBO wenselijk is (2).

Taakverdeling

- DRC maakt toelichting aanpak KiPo + bullets spreeklijn 5.1.2.e
- [redacted] maakt toelichting aanpak TCO + bullets spreeklijn 5.1.2.e
@ [redacted] **kunnen jullie van input voorzien op de strafrechtelijk aanpak van CT content (om het plaatje voor BZK compleet te maken)? [redacted] komt even op de lijn.** 5.1.2.e
- [redacted] vult ZBO nota aan legt contact met DEA + bullets spreeklijn 5.1.2.e
[redacted] **kan jij nog een keer je kritisch oog laten gaan over de nota (morgen eind van de dag zou fijn zijn). En meedenken over reactie op kabinetsreactie RvS (maar daarvoor ga ik eerst even langs DEA).**

Sprak BZK zojuist. Afsproken dat we de beschrijving van de problematiek (1) en de ZBO nota (2) sturen we ook aan BZK. BZK stuurt ons hun argumentatie (die we deels al hebben).

Op basis hiervan beoordelen we even of nog meer nodig is (bv overzichtje met argumenten BZK en reactie daarop).

DBO heeft het liefst dat we donderdag aanleveren. Dat is vrij strak. Hierover overleggen we nog intern. We mikken voor nu om woensdag 12.00 eerste versie 1 en 2 rond te hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/DWJZ/SBR; [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK
Datum: donderdag 1 oktober 2020 11:28:13

Geen reactie op dit argument bedoel ik ☺

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 11:26
Aan: [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.e
 [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT 5.1.2.e
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK

Thanks, ik kijk er even naar,

Maar strikt genomen gaan ze niet in op ons belangrijkste argument (weer niet)

[redacted] spreekt over toezicht dat onder ministeriele verantwoordelijkheid kan worden uitgevoerd 5.1.2.e

Ons belangrijkste argument is niet dat toezicht niet kan worden uitgevoerd, maar dat het ten principale niet aan een minister zou moeten zijn om te moeten oordelen of content wel of niet op internet mag staan.

BZK geeft met onderstaande argumentatie reactie op dit argument.

Van: [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 11:17
Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.e
 [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK

Volgens mij is dit inderdaad de kern van BZK: de door JenV gewenste onafhankelijkheid is niet zwaarwegend genoeg om een zbo op te richten ('haalt de lat niet'). Daarom wordt met op afstand zetten van taken de ministeriële verantwoordelijk onnodig doorkruist en de controle mogelijkheden door het parlement teveel beperkt. Ik heb in de nota een tekstje geopperd zodat MJenV dit standpunt in één zin scherp heeft, want BZK zal hier ongetwijfeld op terugkomen in het gesprek.

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 10:52
Aan: [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
 <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.e
 [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK

T.i.

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 10:02

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV
<[redacted]@minjenv.nl>

5.1.2.e

5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag [redacted]

5.1.2.e

Vanuit Justitie heeft [redacted] meegewerkt aan het nader rapport, volgens mij zit hij bij DWJZ. 5.1.2.e

Het advies van de Raad van State waar dit nader rapport een reactie op is, gaat over ministeriële verantwoordelijkheid. De RvS heeft om meerdere redenen aanleiding gezien om aandacht te besteden aan ministeriële verantwoordelijk. Een van die redenen betreft de hoeveelheid onafhankelijke organisaties en commissies die we inmiddels kennen. Onze representatieve democratie draait onder meer op een verantwoordelijke minister die informatie/inlichtingen verstrekt aan het parlement zodat zij hun controleren rol kunnen vervullen. Een minister moet over die informatie kunnen beschikken. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijk en daarmee dus ook controle mogelijkheden door het parlement.

Zowel het ongevraagd advies van de Raad van State als het nader rapport onderstrepen dus het beleid waar [redacted] met jou over gesproken hebben. Het ongevraagd advies is nog nieuw; het nader rapport is afgelopen vrijdag door de MR gegaan. Dat betekent dat de politiek zich nogmaals heeft gevoegd bij het beleid dat er terughoudendheid betracht moet worden bij het op afstand zetten van taken.

5.1.2.e

5.2.1

Hopelijk heb ik je zo voldoende geïnformeerd,

Groeten,

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 09:12

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV
<[redacted]@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK

Rest van dit document is
gelijk aan document
B7.4 Zie dit document
voor openbaarmaking.

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 10:03

Aan: [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>

CC: [REDACTED] - BD/DRC/CV <[REDACTED]@minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/PACT
<[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 24 september 2020 14:52

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@minbzk.nl>

CC: [REDACTED] - BD/DRC/CV <[REDACTED]@minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/PACT
<[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>; [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: gesprek Minister J&V - stas BZK

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
Cc: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/PACT; [redacted] 5.1.2.e
Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK
Datum: vrijdag 9 oktober 2020 12:11:50 5.1.2.e

Ha [redacted] en collega's 5.1.2.e

Voor de zekerheid. Het gesprek maandag tussen MJV en Stas BZK gaat niet door. BZK insisteert op een gesprek op DG niveau, met de volgende argumentatie in de mail aan [redacted] 5.1.2.e

[redacted] 5.2.1

[redacted] Hieronder een mailtje van [redacted] 5.2.1/
waarin alvast een alternatief wordt benoemd. 5.1.2.e

Er wordt nu gezocht naar een moment voor een afspraak op DG niveau.

Met vriendelijke groet en goed weekend.

5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 8 oktober 2020 15:32

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

5.1.2.e

Dag [redacted]

Dank voor je reactie. Onze DG vroeg ons of wij gezamenlijk nog andere opties zien dan een zbo of een inspectie. [redacted] 5.2.1

[redacted] 5.2.1

Zien jullie nog andere, creatieve opties om mee te geven voor het DG-overleg?

Ik hoor het graag,
Hartelijke groeten,

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 8 oktober 2020 11:14

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
 <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste [redacted] 5.1.2.e

Vooruitlopend op een meer formele beantwoording van de mail van [redacted] 5.1.2.e
 [redacted] laat ik jullie weten dat we akkoord gaan met een gesprek op DG niveau, zoals 5.1.2.e
 voorgesteld. Dat zal waarschijnlijk met [redacted] zijn. Ik informeer het
 secretariaat van de Minister terzake.

Met vriendelijke groet,
 [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 11:27
Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
 <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
 <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Hallo [redacted] 5.1.2.e

Dank, wat zijn de twee namen van de topambtenaren die erbij zijn betrokken (ik dacht dat
 iemand was vertrokken)? Onze DG overweegt nog een keer te bellen.

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 10:46
Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag [redacted] 5.1.2.e

Dank voor bericht. We zullen je ze snel mogelijk antwoorden.

Groeten,
 [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 09:17
Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
 <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Hallo [REDACTED] 5.1.2.e

[REDACTED], onze DGOO, wil eerst proberen er hoog-ambtelijk (DG-niveau) uit te komen; 5.2.1
[REDACTED] Ik hoor graag jullie reactie.

Groet, [REDACTED] 5.1.2.e

Van: [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 13:08

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [REDACTED] <[REDACTED]@minbzk.nl>; [REDACTED] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

<[REDACTED]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste [REDACTED] 5.1.2.e

Dank voor je reactie. Helder. Voor nu – voorbereiding vrijdag - goed om te lezen dat het RvS advies een nadere bevestiging van eerder benoemde uitgangspunten.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 5.1.2.e

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 10:02

Aan: [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

CC: [REDACTED] <[REDACTED]@minbzk.nl>; [REDACTED] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

<[REDACTED]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag [REDACTED] 5.1.2.e

Vanuit Justitie heeft [REDACTED] meegewerkt aan het nader rapport, volgens mij zit hij bij DWJZ. 5.1.2.e

Het advies van de Raad van State waar dit nader rapport een reactie op is, gaat over ministeriële verantwoordelijkheid. De RvS heeft om meerdere redenen aanleiding gezien om aandacht te besteden aan ministeriële verantwoordelijk. Een van die redenen betreft de hoeveelheid onafhankelijke organisaties en commissies die we inmiddels kennen. Onze representatieve democratie draait onder meer op een verantwoordelijke minister die informatie/inlichtingen verstrekt aan het parlement zodat zij hun controleren rol kunnen vervullen. Een minister moet over die informatie kunnen beschikken. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijk en daarmee dus ook controle mogelijkheden door het parlement.

Zowel het ongevraagd advies van de Raad van State als het nader rapport onderstrepen dus het beleid waar Sanne Reinders en Thijs met jou over gesproken hebben. Het ongevraagd advies is nog nieuw; het nader rapport is afgelopen vrijdag door de MR gegaan. Dat betekent dat de politiek zich nogmaals heeft gevoegd bij het beleid dat er terughoudendheid betracht moet worden bij het op afstand zetten van taken. 5.1.2.e
5.2.1

Hopelijk heb ik je zo voldoende geïnformeerd,

Groeten, [REDACTED] 5.1.2.e

Van: [REDACTED] - BD/PNI <[REDACTED]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 09:12

5.1.2.e

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV
<[redacted]@minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste [redacted]

5.1.2.e

In afwezigheid van [redacted] een vraag naar aanleiding van deze concept kabinetsreactie. [redacted] stuurt hem toe zonder verdere toelichting. We vernemen graag wat jullie precies aan de orde willen stellen in het gesprek stellen en wie vanuit J&V bij het opstellen van deze kabinetsreactie betrokken is.

5.1.2.e

5.1.2.e

Veel dank,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 10:03

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT
<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

5.1.2.e

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste [redacted]

5.1.2.e

Dat is prima. Ter informatie geef ik je het nader rapport als kabinetsreactie op het ongevraagd advies van de RvS over ministeriële onafhankelijkheid mee, zie 2.1 voor organisaties op afstand, onder meer zbo's.

Groet, [redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 24 september 2020 14:52

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT
<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

5.1.2.e

Onderwerp: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste [redacted]

5.1.2.e

Het is alweer enige tijd geleden dat wij elkaar gesproken over de mogelijkheid om de competente autoriteit die wij dienen in te richten om uitvoering te geven aan de EU TCO Verordening (Terrorist Content Online) vorm te geven als een ZBO. Helaas nam het, mede door de zomerperiode, wat meer tijd in beslag dan verwacht om een richtinggevende uitspraak van de Minister van Justitie en Veiligheid te verkrijgen ten aanzien hiervan.

Afgelopen maandag hij evenwel aangeven graag met staatssecretaris Knops het gesprek te voeren over de inrichting van één autoriteit met twee taken, namelijk de bestuursrechtelijke aanpak van online terroristische uitingen én de bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal.

Het secretariaat van de Minister zal contact leggen met het secretariaat van stas BZK om een afspraak te plannen. Ik stel voor dat we zodra er een datum geprikt is, even contact hebben

over de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

5.1.2.e

5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [REDACTED] 5.1.2.e
Aan: [REDACTED] - BD/PNI; [REDACTED] 5.1.2.e
Onderwerp: RE: gesprek MJV-BZK morgen uitgesteld
Datum: donderdag 29 oktober 2020 10:30:08

Prima aanpak.

Van: [REDACTED] - BD/PNI 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 29 oktober 2020 10:02
Aan: [REDACTED] 5.1.2.e
CC: [REDACTED] 5.1.2.e
Onderwerp: gesprek MJV-BZK morgen uitgesteld 5.1.2.e

Beste [REDACTED]

Veel dank voor het constructieve gesprek gisteren.

Ik krijg zojuist een mail van het secretariaat van minister J&V dat het overleg van morgen is uitgesteld naar 11 november (misschien goed om even te checken bij jullie stas.). Dit betekent dat we niet vanochtend een tekstje hoeven te hebben om de minister te overtuigen dat het gesprek morgen geen doorgang hoeft te vinden (dat heeft zichzelf opgelost). Wel willen we jullie vragen om een kort tekstje op te stellen, zodat we de minister maandagochtend in het stafoverleg kunnen informeren. Dat zou we dan graag morgen rond het middaguur ontvangen. Is dat haalbaar?

Los daarvan kunnen we met elkaar even kijken hoe we de gisteren besproken optie de komende twee weken (voor 11/11?) kunnen uitwerken (waarbij we dan onderweg kunne beoordelen dat gesprek dient door te gaan). Maar verneem ook graag jullie ideeën daarover.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - 5.1.2.e
 BD/NCTV; [redacted] - BD/PACT; [redacted] - BD/PNI; [redacted] - BD/PACT; 5.1.2.
 BD/DRC/CV; [redacted] - BD/DWJZ/SBR; [redacted] - BD/KS; [redacted] - BD/KS; 5.1.2.e
 [redacted] - BD/PPAC 5.1.2.e
Onderwerp: RE: MJV akkoord met ZBO voor autoriteit TCO/KiPo
Datum: dinsdag 22 september 2020 09:17:41

Ha [redacted] dat is erg goed nieuws, heel mooi. 5.1.2.e

De minister heeft in februari gesproken met de bestuursvoorzitter [redacted] van de ACM (niet met autoriteit telecom voor zover ik weet). Dat was een kennismaking en daar heeft hij het ook over aanpak KP gehad. De ACM zag daar geen rol voor zichzelf. 5.1.2.e

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: maandag 21 september 2020 16:52

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT 5.1.2.e

<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/NCTV <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.e

[redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e

<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PACT <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e

[redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

<[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>; 5.1.2.e

[redacted] - BD/KS <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/KS 5.1.2.e

<[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] - BD/PPAC <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: MJV akkoord met ZBO voor autoriteit TCO/KiPo

Beste collega's,

Goed nieuws!

MJV heeft vanochtend in het staf overleg NCTV laten weten graag op hele korte termijn het gesprek aan te gaan met BZK/stas Knops over een ZBO voor de autoriteit TCO/KiPo.

Vraagt om strakke annotatie cf lijn: zo gaan we het doen, geen nader onderzoek meer (Verkenning vindt ie goed onderbouwd en voor KiPo heeft ie al gesprekken gevoerd met autoriteit Telecom (? Was het die, [redacted]?) 5.1.2.e

Wenst dat we ook samengaan TCO en KiPo benadrukken en de voordelen daarvan benoemen. Benadrukte verder de toekomstbestendigheid, nu TCO & KiPo, in de toekomst mogelijk meer, afhankelijk van de ontwikkelingen in de discussie over toezicht/normstelling op internet.

Wij gaan secretariaten een datum laten plannen en komen bij jullie op de lijn mhoo op de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

5.1.2.e

[redacted]

5.1.2.e

MJV

PBI

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon

[Redacted]

5.1.2.e

T

[Redacted]

Datum

1 oktober 2020

Ons kenmerk

3047677

nota

Oplegnota gesprek MJV-SBZK 9 oktober 2020: ZBO voor
autoriteit TCO/KIPo

Advies

- Met staatssecretaris van BZK overeenstemming bereiken over de inrichting van een nieuw Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) voor de bestuurlijke aanpak van terroristische content online (TCO) en online kinderpornografische materiaal afbeeldingen (KIPo). (Eén autoriteit, twee taken). Dit vergt dat de staatssecretaris van BZK de beide wetsvoorstellen te zijner tijd mede ondertekent¹.
- Belangrijkste argument hierbij is dat het onafhankelijkheidscriterium zo zwaarwegend is, dat dit reden is om af te wijken van het terughoudende beleid ten aanzien van de inrichting van nieuwe ZBO's. Het verwijderen van content *omwille van de inhoud van die content* zou ten principale geen taak van de minister moeten zijn gelet de vrijheid van meningsuiting.

Hierbij geldt dat een ZBO meer dan een dienstonderdeel (incl. agentschap) institutioneel uitdrukking geeft aan de precare balans die maatschappelijk gevonden dient worden tussen enerzijds de toenemende behoefte aan een grotere normstellende rol van de overheid op het internet (om uitwassen tegen te gaan) en anderzijds het behoud van een open en vrij internet.

- Kennisnemen van deze nota en bijlagen.

Aanleiding

Op vrijdag 9 oktober 2020 om 09u15 heeft u een gesprek met staatssecretaris van BZK, Raymond Knops (Tobias Asserzaal). Aanleiding voor het gesprek is onze wens om de autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak van TCO en KIPo vorm te geven als nieuw in te richten ZBO.

Achtergrond

Door DRC en de NCTV wordt gewerkt aan trajecten om invulling te geven aan de bestuurlijk aanpak van respectievelijk TCO en KIPo. Het TCO-traject vloeit voort uit de EU verordening ter voorkoming van de verspreiding van terroristische online inhoud. De onderhandelingen hierover worden hoogstwaarschijnlijk voor

¹ Dit volgt uit art. 6, eerste lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

het einde van het jaar afgerond. Hierna is er een implementatietermijn van 12 maanden voor inrichting van de autoriteit.

PBI

Het KiPo traject is onderdeel van het nationale programma 'hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'. De bestuursrechtelijke aanpak is noodzakelijk onderdeel van een pakket aan maatregelen waar ook preventie en een strafrechtelijke aanpak deel van uitmaken.

Datum
1 oktober 2020

Ons kenmerk
3047677

In beide trajecten is geconcludeerd dat de inrichting van een nieuwe ZBO de meest wenselijke inrichtingsvorm is voor de autoriteit, die de bestuursrechtelijke maatregelen dient te handhaven.

Het ministerie van BZK, verantwoordelijk voor het stelsel van ZBO's, geeft ambtelijk aan niet overtuigd te zijn van de noodzaak voor de inrichting van een ZBO. Belangrijkste argument hiervoor is dat de uitvoering van publieke taken maximaal transparant dient te zijn en daarom onder volledige ministeriele verantwoordelijkheid dient te vallen. Slechts bij uitzondering kan hiervan, gemotiveerd, worden afgeweken. De Kaderwet ZBO's biedt hiervoor toetsingscriteria. Volgens BZK is de door JenV gewenste onafhankelijkheid niet voldoende zwaarwegend om voor een ZBO te kiezen. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook van de controlemogelijkheden door het parlement. BZK geeft er daarom de voorkeur aan de taken onder te brengen als regulier dienstonderdeel (binnen het departement zoals de NCTV of een agentschap zoals de IND) of inspectie.

Met BZK is afgesproken dat u en staatssecretaris Knops tot nadere overeenstemming trachten te komen (BZK heeft ambtelijk weinig bewegingsruimte).

NB: Het verschil van inzicht tussen BZK en J&V betreft de keuze tussen transparante ministeriele verantwoordelijkheid (BZK) en het borgen van de vrijheid van meningsuiting (J&V). Hierbij wordt opgemerkt dat de keuze om al dan niet voor een ZBO te kiezen niet een louter juridische is, maar enige beleidsruimte kent. Het kabinetsbeleid is ook ingegeven door de wens om het aantal ZBO's te beperken.

Alternatieven

Voor zowel de bestuursrechtelijke aanpak KiPo als TCO zijn verschillende alternatieven voor inrichting van de autoriteit verkend. Een ZBO kwam hier nadrukkelijk als meest passende en meest gewenste optie uit naar voren.

Alle andere opties (behalve 5 hieronder) schieten tekort op het principiële criterium van afstand tot politiek-bestuurlijke besluitvorming (rechtstreekse politieke verantwoordelijkheid voor content). Voor het merendeel van de opties gelden ook aanvullende bezwaren:

- 1) Dienstonderdeel van Ministerie van Justitie en Veiligheid (incl. agentschap).
Aanvullende bezwaar: organiseren op het departement is onwenselijk, want uitvoeringsorganisatie.
- 2) Agentschap Telecom.
Aanvullend bezwaar: onnodige complex, want a) taak moet worden opgeknipt. AT kan verwijderbevelen uitvaardigen, maar kan niet internet

monitoren op TCO/KiPo content, b) mandaatconstructie nodig want onderdeel Ministerie EZK.

PBI

3) Uitbreiden functie Internet Referral Unit (politie).

Aanvullend bezwaar: 1) bestuursrechtelijke taken passen niet bij kerntaak van de politie (strafrechtelijke handhaving) 2) horizontale (samenwerkings)relatie met sector moeilijk, vanwege aard politieorganisatie.

Datum

1 oktober 2020

Ons kenmerk
3047677

4) Inspectie Justitie:

Aanvullend bezwaar: 1) kerntaak is toezichthouden op kwaliteit uitvoering justitieorganisaties, niet uitvoering van wet- en regelgevingen 2) taakvermenging: autoriteit moet samenwerken met bv politie waarop inspectie ook toezicht houdt.

5) Autoriteit Consument en Markt (bestaande ZBO).

Aanvullend bezwaar: 1) wezensvreemde organisatie, ongelijksoortige taken, onbekende sector, onbekende keten. 2) onnodig complex, valt onder EZK. 3) mist draagvlak, ACM heeft aan u aangegeven ook zelf niet te willen.

Opzet gesprek en bijlagen

Bijgevoegd treft u een aantal bijlagen aan. Hierbij licht u zowel de KiPO en TCO problematiek toe als de motivering vóór een ZBO boven andere vormen van taakorganisaties/dienstonderdelen.

1. Argumentatie voor ZBO (delen met BZK, eerder ambtelijk besproken)
2. Achtergrondinformatie KiPo (delen met BZK).
3. Achtergrondinformatie TCO (delen met BZK)
4. Spreeklijn (wordt nog toegevoegd)

BIJLAGE 3: ARGUMENTATIE VOOR EEN ZBO EN POSITIE BZK

Hieronder wordt ingegaan op:

- A. Het beleid tav de instelling van ZBO's zoals neergelegd in de Kaderwet ZBO's
- B. De argumenten voor een ZBO: het onafhankelijkheidscriterium
- C. De argumenten voor een ZBO: aanvullende overwegingen
- D. Waarom geen inspectie (zoals voorgesteld door BZK)

A. Het beleidskader ZBO's

Het beleid ten aanzien van ZBO's is neergelegd in de Kaderwet ZBO's (2005). Achtereenvolgende kabinetten hebben de interpretatie van de criteria die de wet voorschrijft voor de inrichting van nieuwe ZBO's nader aangescherpt. Meest recentelijk het Kabinet Rutte I. Belangrijk uitgangspunt van de Kaderwet en het beleid is dat publieke taken zoveel mogelijk onder ministeriële verantwoordelijkheid worden uitgevoerd (dienstonderdeel, tenzij).

De motivering voor deze terughoudendheid is gelegen in het feit dat "het parlement de uitvoering van overheidsbeleid moet kunnen controleren (. . .) Daartoe kan het de vakminister aanspreken op de wijze waarop hij zijn wettelijke verantwoordelijkheden invult en zijn bevoegdheden gebruikt. Voor het parlement is maximaal transparant, als de publieke taak onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid wordt uitgevoerd". Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook van de controlemogelijkheden door het parlement, aldus BZK. "Niettemin kan besloten worden tot instelling van een ZBO. Een deel van bovenbedoelde transparantie wordt dan bewust opgeofferd voor een ander publiek belang, een publiek belang dat de burger directer raakt dan de interne organisatie van de Rijksoverheid.¹"

Als toetsingskader hiervoor geldt de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Deze schrijft voor dat een ZBO slechts kan worden ingesteld als aan één van de volgende noodzakelijke voorwaarden is voldaan:

1. Onafhankelijkheid: er is behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van een specifieke deskundigheid;
2. Regel gebonden uitvoering: er is sprake van strikt regel gebonden uitvoering in een groot aantal individuele gevallen;
3. Participatie: de participatie van maatschappelijke organisaties is van bijzonder belang.

Deze criteria zijn *niet cumulatief*. Daarbij geldt dat het onafhankelijkheidsargument inmiddels het enige criterium is waaraan getoetst wordt voor het instellen van een *nieuwe* ZBO. Het onafhankelijkheidsmotief dient hierbij geïnterpreteerd te worden als "onafhankelijkheid van de politiek". Het tweede en derde instellingsmotief bieden geen rechtvaardiging voor het instellen van een nieuwe ZBO (wel voor het onderbrengen van taken bij bestaande ZBO's).

De genoemde voorwaarden zijn weliswaar noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarden voor oprichting van een ZBO. Er is dus altijd aanvullende argumentatie nodig. Dit maakt het gesprek met BZK lastig. De kaderwet kent bovendien geen drempel of norm waaraan kan worden getoetst of de

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 25 268, nr. 83

argumentatie voldoende is. Het is dus niet geheel duidelijk welke mate van onafhankelijkheid voldoende is om op dit criterium een nieuw ZBO in te richten. Slechts een internationale verplichting (bijvoorbeeld een verplichting uit een EU-verordening) of evidente belangenverstrengeling (bijvoorbeeld in geval van de Kiesraad of de Kansspelautoriteit) lijken harde criteria. In alle andere gevallen geeft dit BZK veel interpretatieruimte. Maar dit betekent ook dat het oprichten van een ZBO niet een louter juridische afweging is, maar dat er ook enige beleidsruimte is.

Het terughoudende beleid, betekent niet dat geen ZBO's worden opgericht. Zo zijn in de periode 2012-2016 zes nieuwe ZBO's ingericht. En ook meer recentelijk zijn onder meer ingericht het Huis voor de Klokkenluiders (2016), de Dopingautoriteit (2019) en Instituut voor Bouwkwaliiteit (2021).

B. Argumenten voor een ZBO: het onafhankelijkheidscriterium

1. Bescherming vrijheid van meningsuiting

In geval van de competente autoriteit (CA) is de belangrijkste overweging om een uitzondering te maken op het uitgangspunt publieke taken onder directe ministeriële verantwoordelijkheid te organiseren, dat zij beslissingen zal moeten nemen die direct raken aan artikel 7 van de Grondwet, de vrijheid van meningsuiting. De onafhankelijkheid betreft de taak van de beoordeling van specifieke content en de afweging of deze content van het internet verwijderd dient te worden.

Het gaat om het verwijderen van uitingen, vanwege de inhoud van die uitingen. Dat zou principieel geen taak moeten zijn van politieke ambtsdragers. Vanwege de fundamentele betekenis van de vrijheid van meningsuiting voor de democratische rechtsorde is het van groot belang dat deze taak zoveel mogelijk gevrijwaard is van politieke beïnvloeding. Daarom is het onwenselijk dat deze taak door de minister wordt uitgevoerd.

Deze specifieke uitvoeringstaak zou daarom onder beperkte ministeriële verantwoordelijkheid moeten worden georganiseerd. Telkens wanneer sprake is van een bevel of verzoek tot verwijdering van terroristische content, dient zorgvuldig getoetst te worden aan deze grondrechten. Deskundige en zo onafhankelijk mogelijke oordeelsvorming, **los van (de schijn van) politieke beïnvloeding**, is daarom wenselijk.

2. Vertrouwen van burgers en bedrijven

Ter ondersteuning van dit principiële punt geldt, dat **een onafhankelijke positie wenselijk is voor het vertrouwen van burgers in internetbedrijven en van (veelal internationaal opererende) internetbedrijven in de Nederlandse overheid.** Gebruikers dienen ervan overtuigd te zijn dat hun gegevens en uitingen 'veilig' zijn bij internetbedrijven en dat zij niet het risico lopen dat overheden, anders dan onder zeer uitzonderlijke omstandigheden, specifieke uitingen ontoegankelijk kunnen maken. Deze garantie is ook de kern van het bedrijfsmodel van veel internetbedrijven. De voorspelbaarheid van het optreden van een markttoezichthouder op juist dit punt onderscheidt de sector van Hosting Service Providers van andere sectoren en is essentieel voor de noodzakelijk geachte reguleringszekerheid. Een autoriteit met beperkte ministeriële verantwoordelijkheid draagt bij aan dit vertrouwen.

3. Transparante overheidsregulering

Daarbij geldt ook dat een ZBO de meest transparante manier is om een vorm van overheidsregulering van het internet te organiseren en tegemoetkomt aan belangrijke maatschappelijke bezwaren. **Vanaf de begindagen van het internet zijn EU-lidstaten uiterst terughoudend geweest met het nemen van maatregelen om content op internet te reguleren.** Het unieke karakter van het internet en de mogelijkheid die het biedt om grondrechten te bevorderen, hebben ertoe bijgedragen dat lang is ingezet op zelfregulering door het bedrijfsleven om verspreiding van ongewenste online content tegen te gaan.

De afgelopen jaren is een verschuiving zichtbaar. In diverse lidstaten is wetgeving aangenomen met een meer verplichtend karakter van content regulering. Nederland staat hier niet principieel afwijzend tegenover, omdat voor het behouden van een open en vrij internet ook moet worden bepaald wat niet op het internet thuishoort. **Echter, de discussie hierover ligt uitermate gevoelig, in de samenleving, in de Tweede Kamer en in het Europees Parlement.** Hierbij treden maatschappelijke organisaties nadrukkelijk op als beschermers van het vrije en open internet alsmede van de grondrechten (gegevensbescherming) van degenen die daarop actief zijn. Deze gevoeligheid wordt zichtbaar op vrijwel alle 'digitale' dossiers waarbij overheid zich dient te verhouden tot het vrij en open gebruik van internet.

Juist ook tegen deze achtergrond ligt een ZBO-status voor de competente autoriteit voor de hand. **Erkend wordt dat enerzijds een vorm van regulering van het internet noodzakelijk is, en anderzijds dat directe politieke bemoeienis onwenselijk is. Het risico van het frame dat 'de Minister van Justitie en Veiligheid gaat bepalen wat er op internet staat' is reëel.** Een ZBO-status beslecht deze discussie op een heldere transparante manier en maakt de taak om internet te schonen van slechts hele specifieke soorten content toekomstbestendig.

C. Aanvullende overwegingen (politiek, beleidsmatig)

4. Positie van Nederland in EU/internationaal verband

In de onderhandelingen over de TCO-verordening heeft Nederland zich hard gemaakt voor voldoende juridische waarborgen. Hoe zwaar deze rechtswaarborgen wegen, illustreert het feit dat de TK unaniem een motie heeft aangenomen, waarin ze het kabinet oproept zich te verzetten tegen een grensoverschrijdend verwijderbevel, wanneer er geen nationale rechtsgang is. Mede hierom heeft NL als een van de weinige lidstaten tegen de algemene oriëntatie van de Raad gestemd².

Voor rechtsbescherming is een ZBO niet noodzakelijk. De TCO-verordening dwingt ook niet tot de oprichting van een ZBO, al kan dit gedurende de nog lopende onderhandelingen nog veranderen. Hoe dan ook draagt een onafhankelijke CA ertoe bij dat ten behoeve van de vrijheid van meningsuiting aan de 'voorkant' een waarborg wordt gerealiseerd en niet alleen aan de 'achterkant' via een bezwaar- of beroepsprocedure. **Met inrichting van een ZBO geeft NL daarom binnen de EU een helder signaal af.** Daarbij toont de keuze voor een ZBO, dat NL zich bewust is van de kwetsbaarheid van de vrijheid van meningsuiting. **Dit past bij de positie die NL in breder internationaal verband inneemt** als pleitbezorger

² Finland, Tsjechië, Denemarken en Slovenië stemden ook tegen.

voor internet als forum van vrije informatie-uitwisseling en aanjager van mensenrechten.

5. Coöperatie met sector

De beoogde CA is niet alleen gericht op het verwijderen van terroristische en kinderpornografische content. Om effectief invulling te geven aan haar opdracht, zal zij aanvullende activiteiten ontplooiën, bijvoorbeeld door de introductie van een zorgplicht, monitoring, analyse, horizon scanning en benchmarken. **Deze functies kan de CA alleen deugdelijk uitvoeren indien het een goede gesprekspartner is van het bedrijfsleven**, zodat in gezamenlijkheid kan worden gekomen tot innovatie en tot gedeelde analyses.

Dit coöperatieve karakter en het toepassen van open normen op bedrijven, biedt waarborgen op vrijheden en reguleringszekerheid. Dit laatste is van belang als Nederland haar economische positie op het internet vast wil houden. **Daarom hebben vertegenwoordigers van de hosting sector in Nederland en de grote internetbedrijven aangegeven de positie van Nederland ten aanzien van een onafhankelijke autoriteit te steunen.** Deze steun is ook internationaal diverse malen uitgesproken. Dit draagvlak is bijzonder belangrijk voor een vliegende start van de beoogde CA.

C. Waarom geen inspectie (zoals gesuggereerd door BZK)?

BZK benadrukt dat het inrichten van een ZBO vanwege de onafhankelijkheid een *ultimum remedium* is, dat alleen kan worden overwogen indien er geen geschikte alternatieven voorhanden zijn. BZK meent dat dit voor de inrichting van een competente autoriteit wél het geval is en wijst erop dat een inspectie ook een mate van autonomie kent. Het belangrijkste argument van BZK hiervoor is dat de Aanwijzingen Rijksinspecties een aantal beperkingen omvatten voor bijzondere aanwijzingen die de minister aan een inspectie kan geven. Dit zou de mogelijkheden van de minister behoorlijk limiteren.

Het belangrijkste argument tegen het onderbrengen van de competente autoriteit bij een Rijksinspectie, is evenwel dat **het inspectie model de ministeriele verantwoordelijkheid niet beperkt.** Zoals hierboven onder B1 beargumenteerd zou het verwijderen van uitingen, vanwege de inhoud van die uitingen, ten principale geen taak dienen te zijn voor een minister.

Voorts zien de Aanwijzingen Rijksinspecties, waarin de onafhankelijkheid van de een Rijksinspectie is geregeld, op de toezichthoudende taak van de Rijksinspectie. Uitvoeringstaken, zoals die van de competente autoriteit, vallen daar niet onder. BZK stelt dat dit kan worden ondervangen door hiervoor in de wet waarborgen op te nemen. In het geval van de competente autoriteit zou dit het wettelijk **uitsluiten van ministeriele bevoegdheden** betekenen, zodanig dat de minister geen invloed mag uitoefenen op het handelen van zijn ambtenaren (en dus geen politieke verantwoording hoeft af te leggen). **Een dergelijke oplossing lijkt zich moeizaam te verhouden tot artikel 44 van de Grondwet.** Hier komt bij dat de uitsluiting van ministeriele bevoegdheden de kerntaken van de nieuw in te richten inspectierol zou betreffen. De vraag die in dat geval rijst is, waarom dan überhaupt kiezen voor een inspectie?

Verder gaat deze oplossing voorbij aan de noodzaak om overheidsregulering ten aanzien van internetcontent op zo transparant mogelijk wijze te organiseren, zoals hierboven betoogd onder B3. Alleen al de keuze voor een ZBO laat zien regering van deze noodzaak bewust is. Zij geeft hiermee dus een krachtig signaal

af. Een ZBO is daarmee een meer vanzelfsprekende hoeder van het precaire evenwicht tussen regulering en vrije meningsuiting op internet, dan een inspectie.

Context en achtergrondinformatie over integrale aanpak online seksueel kindermisbruik

Daders opsporen en vervolgen

Seksueel misbruik van kinderen is buitengewoon ingrijpend voor slachtoffers, betrokkenen alsmede onze samenleving als geheel. Het identificeren en berechten van makers, verspreiders en downloaders van kinderporno (verder: CSAM) is daarom een belangrijk speerpunt. De nadruk van de strafrechtelijke aanpak ligt op het zo snel mogelijk beëindigen van het fysieke misbruik en het bevrijden van kinderen uit acute, schrijnende misbruiksituaties en het opsporen van de daders.

5.1.2i

Aanvullende maatregelen

Het enkel opsporen en vervolgen van daders volstaat echter niet. De enorme hoeveelheid kinderpornografische content verdwijnt daarmee niet van de servers. Strafbaar beeldmateriaal van kindermisbruik blijft dan online beschikbaar en slachtoffers worden er eindeloos opnieuw mee geconfronteerd. Bovendien is een strafrechtelijke interventie pas aan de orde nadat een strafbaar feit is gepleegd, terwijl het streven is om seksueel misbruik van kinderen zoveel mogelijk te voorkomen. Een effectieve bestrijding van kinderporno behoeft tevens het inzetten op preventieve maatregelen zodat aan de voorkant van het probleem worden geacteerd; en het snel en accuraat verwijderen van online beeldmateriaal, waarbij ook internetbedrijven een maatschappelijke verantwoordelijkheid op zich dienen te nemen.

Preventie

Kinderen en adolescenten moeten beschermd worden tegen seksueel misbruik en seksueel geweld. Het is daarbij van belang te investeren in voorlichting op scholen, om zo de seksuele weerbaarheid en het digitaal burgerschap van jongeren te versterken. Dit behoeft onder meer een onderwijs-curriculum waarin veilig internetten en seksualiteit zijn opgenomen in de leerdoelen van zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. Het bespreken, stellen en respecteren van wensen en grenzen op scholen wordt daarmee een vast onderdeel van het onderwijs.

Met name bij de kwetsbare groep jonge kinderen (0 - 12 jaar) is het belangrijk om preventie tevens te richten op ouders. Daartoe dient te worden geïnvesteerd in de (online) competenties van ouders en kinderen om hun kennis en kunde op het gebied van de virtuele wereld te vergroten en hen in staat te stellen om zich op een weerbare manier op het internet te begeven. Gedragsbeïnvloeding is daarbij van groot belang, omdat jongeren vaak wel bekend zijn met online gevaren, maar daar niet altijd naar handelen. Ouders zijn verantwoordelijk om hun kinderen weerbaar te maken tegen gevaren als grooming, sextorsion en exposing, maar voelen zich vaak handelingsverlegen.

Aanvullend richt de aanpak ook op mensen die pedofiele gevoelens hebben. Het belangrijkste doel hiervan is om te voorkomen dat personen met een seksuele voorkeur voor kinderen daadwerkelijk misbruik plegen. In de praktijk blijkt het zeer lastig te zijn om deze doelgroep te bereiken en te behandelen, mede omdat er een enorm taboe rust op dit onderwerp. De anonieme hulplijn Stop it Now biedt de mogelijkheid om laagdrempelig over pedofiele gevoelens te praten, zodat mensen met pedofiele gevoelens niet op zoek hoeven te gaan naar gelijkgestemden op het darkweb.¹

¹ Bij de Nederlandse, door het ministerie van Justitie en Veiligheid gesubsidieerde hulplijn *Stop it Now* werken specialisten die advies op maat kunnen geven en kunnen doorverwijzen naar gratis hulpverlening. *Stop it Now*

Ook moet worden voorkomen dat mensen CSAM gaan downloaden. Uit recent onderzoek blijkt dat een grote groep downloaders van kinderporno geen pedofiele gevoelens heeft². Hier blijkt sprake te zijn van bijvoorbeeld psychosociale problematiek, een pornoverslaving of verveling. Onderzocht wordt welke barrières kunnen worden opgeworpen om te voorkomen dat deze groep afglijdt naar het downloaden van CSAM.

Een schoon internet; maatschappelijke verantwoordelijkheid bedrijven

Een effectieve aanpak van CSAM richt zich expliciet ook op de ICT-sector, die daders en downloaders (ongewild) kunnen faciliteren bij het opslaan en verspreiden van CSAM. De ICT-sector heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid om het internet schoon te houden van illegaal beeldmateriaal zoals CSAM. Het enkel passief invulling geven aan deze verantwoordelijkheid is onvoldoende. Er is in de laatste jaren flink geïnvesteerd in een publiek-private samenwerking met de sector, waarin het snel en accuraat opschonen van internet centraal staat.

De samenwerking richt zich op vier pijlers, die gezamenlijk effectiever zullen zijn dan de optelsom van de afzonderlijke componenten:

1. Versterking van de zelfregulering van bedrijven. De sector heeft een convenant ondertekend waarin staat vastgelegd dat een melding van kinderpornografisch beeldmateriaal altijd worden opgevolgd binnen een tijdsbestek van maximaal 24 uur.
2. In samenwerking met de TU Delft is een wetenschappelijk meetinstrument ontwikkeld, waarmee gemonitord kan worden welk bedrijf, hoe vaak en hoelang een melding over kinderporno open heeft staan. Deze onafhankelijke monitor benchmarkt bedrijven in hun opvolging van meldingen. De TU Delft heeft hun rapport opgeleverd en deze is met de Tweede Kamer gedeeld. Daarmee werden namen en prestaties van bedrijven openbaar die CSAM hosten (naming and shaming).
3. Het bieden van handelingsperspectief aan het bedrijfsleven. Het Meldpunt Kinderporno bouwde in samenwerking met de politie de "HashCheckService". Aan de hand van een door de politie gehoste database met 1,4 miljoen hashcodes (digitale vingerafdrukken) van kinderpornografisch beeldmateriaal, kunnen bedrijven met deze service kosteloos elektronisch checken of beeldmateriaal op hun servers CSAM is en daar vervolgens naar handelen.
4. En als sluitstuk bestuursrechtelijke optreden tegen bedrijven die onvoldoende gevolg geven aan een melding van kinderporno op hun server: als een bedrijf 24 uur na een melding van kinderporno deze content niet heeft verwijderd, verbeurt het een dwangsom. Dit toezicht kan worden belegd bij een onafhankelijke nationale autoriteit die hiervoor voldoende wettelijke handhavingsmiddelen ter beschikking krijgt. De beoogde bestuursrechtelijke procedure onderscheidt zich zowel in focus als snelheid onderscheiden van de bestaande strafrechtelijke procedure. Ook kan een zorgplicht voor bedrijven worden geïntroduceerd, waarmee preventieve acties worden afgedwongen. Het schoonhouden van het internet wordt daarmee uit de vrijblijvende sfeer gehaald en worden beschouwd als een belangrijke verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Hiertoe is een wet in voorbereiding genomen.

biedt daarmee een uitweg voor mensen met een verhoogd risico (eenzaamheid, verwarring en verlies van controle over eigen handelen) en voorkomt dat zij de fout ingaan.

² Rapport Bureau Beke, 2019. Downloaders van kinderporno; een literatuuronderzoek.

Achtergrondinformatie Terrorist Content Online

Ontwikkelingen 2014-2018

Terroristische aanslagen in de afgelopen jaren hebben aangetoond dat terroristen het internet gebruiken om nieuwe aanwas te verwerven, voorbereidende en faciliterende activiteiten te ontplooiën en om angst onder het publiek aan te wakkeren. Voornamelijk in de periode 2014 – 2018 werd de digitale aantrekkingskracht van terroristische content van bijvoorbeeld de Islamitische Staat (ISIS) duidelijk. Jongeren raakten geïnspireerd door het narratief, door online propagandavoering door jihadistische groeperingen en door jihadisten aangehangen geestelijken die meenden dat er vanuit de theologie een noodzaak was om deel te nemen aan de jihadistische strijd. De aanwezigheid van dergelijke uitingen op online platforms heeft radicalisering bevorderd. Een ander voorbeeld dat aantoont dat terroristische content inspirerend kan werken op zogenoemde 'lone actors' is de aanslag op twee moskeeën in Christchurch (Nieuw-Zeeland) in maart 2019.

Vrijwillige samenwerking met Hosting Service Providers

Terroristische content wordt online gedeeld via hosting service providers (HSP's). Ook voor hen heeft terroristische content negatieve gevolgen. (o.a. reputatieschade). Sociale media platformen zoals Facebook en Twitter hebben systemen ontwikkeld om dit soort content snel op te sporen en, op basis van hun gebruikersvoorwaarden, vrijwillig te verwijderen. Facebook heeft bijvoorbeeld in het tweede kwartaal van 2020 circa 8,7 miljoen online items verwijderd.

De vrijwillige inzet van een deel van de sociale media platformen is mede het gevolg van druk van nationale overheden en de Europese Commissie, die stellen dat HSP's een actieve zorgplicht hebben om dit type content tegen te gaan. Sinds 2015 bestaat het EU Internetforum waarin EU lidstaten, Europese Commissie en grote sociale mediabedrijven op vrijwillige basis afspraken maken over de aanpak van terroristische content.

Internet Referral Unit

Diverse EU lidstaten, het VK en Europol hebben zogenoemde Internet Referral Units (IRU's) ingericht. Deze sturen internetbedrijven een verwijderverzoek (referral) wanneer zij content aantreffen die terroristisch van aard is. De afgelopen jaren zijn op deze wijze in de EU door diverse IRU's honderdduizenden online items 'geflagged'.

Verwijderverzoeken kunnen gedaan worden ten aanzien van alle soorten terroristische content. Prioriteit heeft de afgelopen jaren gelegen bij jihadistische content. Een aantal lidstaten signaleert sinds een aantal jaar ook een toename van gewelddadige rechts-extremistische en terroristische uitingen online.

Aanpak Nederland

In Nederland is bij de Nationale Politie een IRU ingericht. Deze heeft in het afgelopen jaar circa [REDACTED] items beoordeeld op terroristische content, die zij beoordeeld op basis van een aan het strafrecht ontleend toetsingskader [REDACTED]

5.1.2.i

5.1.2.i

Naast de inzet om het internet te vrijwaren van terroristische uitingen is er een strafrechtelijke aanpak. Deze is gericht op vervolging en bestraffing van een (natuurlijk) persoon en heeft niet tot doel het tegengaan van *verspreiding* van terroristische inhoud. Wanneer het gaat om uitingen die aanzetten tot haat, opruien tot het plegen van strafbare feiten, werven voor de gewapende strijd of

waarmee personen worden bedreigd of beledigd is het mogelijk om strafrechtelijk te vervolgen. Bij de beoordeling speelt het spanningsveld tussen de strafbaarstelling van extremistische boodschappen enerzijds en de vrijheid van meningsuiting anderzijds een belangrijke rol. Het recht op vrijheid van meningsuiting houdt op daar waar uitingen de inhoud aannemen van belediging, werven voor de gewapende strijd, aanzetten tot haat, opruiing of bedreiging.

De inspanningen om het internet vrij te houden van terroristische content en de strafrechtelijke aanpak van terroristische uitingen, zijn complementair aan elkaar.

TCO-Verordening

Als gevolg van aanhoudende terroristische dreiging en ondersteund door Duitsland, Frankrijk en het VK, die in 2016 en 2017 geconfronteerd werden met aanslagen in Nice, Berlijn en Manchester, concludeerden de Europese Commissie en de EU lidstaten dat nog steeds te veel terroristische content online beschikbaar is. Deze vormt een aanhoudende dreiging voor de veiligheid van de EU en zijn lidstaten. Ook werd geoordeeld dat de kaders voor vrijwillige samenwerking met de sector te vrijblijvend zijn. Tegen deze achtergrond heeft de Europese Commissie in september 2018 een voorstel gedaan voor een verordening ter voorkoming van de verspreiding van terroristische online-inhoud.

Deze Verordening vult de op vrijwilligheid gebaseerde samenwerking aan met een verplichting voor internetbedrijven om actief te bevorderen dat hun platformen gevrijwaard zijn van terroristische content. Daarnaast introduceert de Verordening een wettelijke basis voor het versturen van een grensoverschrijdend verwijderbevel aan HSP's bij welke terroristische content wordt aangetroffen. Ook biedt de Verordening de mogelijkheid tot het opleggen van aanvullende proactieve (preventieve) maatregelen om meer sturend invulling te geven aan de zorgplicht van HSP's.

EU lidstaten dienen, op basis van de Verordening, een competente autoriteit in te richten die invulling geeft aan de uit de verordening voortvloeiende maatregelen. Voor Nederland betekent dit dat een autoriteit op bestuursrechtelijke grondslag wordt ingericht, omdat de taken nadrukkelijk een reparatoir en niet-punitief karakter hebben. De Nederlandse autoriteit richt zich met name op de Nederlandse hosting sector (relatief groot, ongeveer 10.000 HSP's, merendeel klein).

Annotatie: Gesprek TCO eerst op DG niveau**(bijlage oplegnota voor gesprek met stas BZK)**

- Op maandag 12 oktober stond een gesprek gepland tussen MJV en Staatssecretaris Knops van BZK over onze wens om de autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak van terroristische online content en kinderpornografisch materiaal vorm te geven als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO).
- Dit gesprek is op verzoek van BZK uitgesteld.
- BZK heeft aangegeven graag nog een keer op DG niveau te overleggen
- Hierbij heeft het laten weten *"dat er oplossingen denkbaar zijn, die J&V zouden kunnen accommoderen in de organisatorische vraag, zonder af te doen aan de bestuurbaarheid van de rijksdienst of de democratische controle (via de ministeriele verantwoordelijkheid).*
- Uiteraard zijn wij van harte bereid deze mogelijkheden te verkennen alvorens te beoordelen of een gesprek op bewindsliden niveau nodig is.
- Met BZK zijn eerder diverse contacten geweest, waaronder een gesprek op directeursniveau (NCTV/CT, DRC, BZK). Hierin heeft BZK steeds aangegeven onze argumentatie voor een ZBO onvoldoende te vinden en ambtelijk geen ruimte te hebben van dit standpunt af te wijken.
- Tot nu toe heeft BZK geargumenteed dat het de door JenV gewenste onafhankelijkheid niet voldoende zwaarwegend te vindt om voor een ZBO te kiezen. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook van de controlemogelijkheden door het parlement.
- Dat BZK nu wel bereid alternatieven te onderzoeken is positief.
- Dit betekent overigens niet we er zonder meer van uit kunnen gaan dat BZK ambtelijk akkoord zal gaan met een ZBO.
- Zoals uit de onderbouwing van het verzoek om overleg op DG niveau blijkt, ziet BZK ook andere mogelijkheden om ruimte te creëren voor onafhankelijke beoordeling van content, waarbij niet wordt afgedaan aan de democratische controle (ministeriële verantwoordelijkheid).

5.1.2.e

PBI

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon

5.1.2.e

5.1.2.e

Datum

27 oktober 2020

memo

gesprek met DGRR en DGOO (BZK) over ZBO voor
autoriteit KiPo & TCO

Op woensdag 28/10 om 17.15 uur heeft u een gesprek met de DG
Overheidsorganisatie van BZK, [REDACTED], over onze wens om de
autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak van online terroristische en
kinderpornografische uitingen vorm te geven als ZBO.

U voert het gesprek samen met de DGRR, [REDACTED]. Verder zijn bij het
gesprek aanwezig: [REDACTED]

5.1.2.e

Over dit onderwerp was reeds een gesprek op bewindsliedenniveau gepland (9
oktober). Dit is op verzoek van BZK uitgesteld. BZK wil graag nader overleg op
DG niveau om alternatieve mogelijkheden te verkennen. MJV heeft evenwel
aangedrongen op snel overleg met stas BZK, Knops. Dit overleg staat nu op
vrijdag 30/10 gepland.

Als achtergrond informatie treft u aan:

- 1) De oplegnota + bijlage + spreektekst die zijn opgesteld voor het overleg
op bewindslieden niveau van 9 oktober. Hierin treft u onze belangrijkste
argumenten vóór een ZBO aan alsmede de positie van BZK, die deze
argumenten niet zwaarwegend genoeg vindt.
- 2) Een aanvullende concept nota met een alternatief voorstel van BZK om
specifieke taken (de beoordeling van online content) te deconcentreren,
dwz om deze taken aan specifieke ambtenaren te attribueren en de
ministeriële aanwijzingsbevoegdheid ten aanzien van deze taken te
beperken.

De DG BZK zal tijdens het gesprek aangeven waarom BZK geen voorstander is
van een ZBO en de onder 2) genoemde optie nader toelichten.

BZK komt ons hiermee ten dele tegemoet, maar blijven er bezwaren. Zo kan de
minister bij deze optie geen invloed op het handelen van zijn ambtenaren
uitoefenen, maar blijft hij wél volledig politiek verantwoordelijk. Ook neemt de

optie voor de buitenwereld en de internetsector de schijn van politieke inmenging niet weg.

PBI

Er lijkt dus geen aanleiding om van een ZBO af te zien en MJV voor het overleg met Stas BZK anders te adviseren.

Datum
27 oktober 2020

NB: De SG heeft in commentaar op onze nota aan MJV aangegeven

5.2.1

[REDACTED]
[REDACTED] spreken de SG woensdag
28/10 om 13 uur voor een toelichting hierop.

5.1.2.e

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

MinJ&V

Programma Versterken
Contraterrorisme keten -
nationaal en internationaal

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Datum
26 oktober 2020

Ons kenmerk

nota

Gesprek met staatssecretaris BZK over ZBO voor
autoriteit TCO en KiPo.

Advies

- Kennisnemen van aanvullende optie van BZK voor inrichting autoriteit KiPo/TCO.
- Geen aanleiding tot wijzigen van standpunt dat een ZBO de meest wenselijke optie is voor het inrichten van de autoriteit KiPo/TCO.

Aanleiding

Op vrijdag 30/10 heeft u een overleg met staatssecretaris van BZK, Knops, over onze wens de autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak van TCO en KiPo vorm te geven als nieuw in te richten ZBO.

Dit gesprek stond aanvankelijk gepland op 9/10, maar is op verzoek van BZK uitgesteld. BZK wilde graag nader overleg op DG-niveau om alternatieve opties te bespreken. Dit DG-overleg vindt plaats op woensdag 28/10.

In aanvulling op het eerdere advies met een motivering voor de keuze van een ZBO, treft u hieronder de door BZK voorgestelde alternatieve optie aan met onze weging daarvan.

Alternatieve optie BZK: deconcentratie van specifieke bevoegdheden.

BZK stelt zich op het standpunt dat de door JenV gewenste onafhankelijkheid niet voldoende zwaarwegend is om voor een ZBO te kiezen. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van de ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook van de controlemogelijkheden door het parlement. Daarbij is het kabinetsbeleid om terughoudend te zijn met de inrichting van nieuwe ZBO's. BZK adviseert daarom de taken onder te brengen als regulier dienstonderdeel of inspectie (BZK vindt een inspectie, omdat deze is omkleed met de waarborgen op grond van de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties, logischer, maar is niet tegen een inspectie).

Om aan de door JenV gewenste onafhankelijkheid tegemoet te komen, stelt BZK deconcentratie voor: de bevoegdheid wordt niet aan de minister toegekend (geattribueerd), maar aan ondergeschikte ambten en dienstonderdelen van de minister. Bovendien wordt de bevoegdheid van de minister om aan die ambtenaren of dienstonderdelen aanwijzingen te geven, wettelijk geclausuleerd of

beperkt. Hiervan bestaan verschillende voorbeelden binnen de Rijksdienst. De inspectie (of dienstonderdeel) is dan in eigen naam en niet namens de minister verantwoordelijk voor de genomen besluiten.

Programma Versterken
Contraterrorisme keten -
nat onaal en internationaal

Gedeconcentreerde diensten of ambten blijven *staatsrechtelijk* volledig ondergeschikt aan de minister. De ministeriële verantwoordelijkheid blijft ook geheel intact: de minister is voor al het doen en laten van die ambtenaren nog steeds volledig aanspreekbaar door het parlement, maar zijn bevoegdheid in te grijpen is beperkt.

Datum
8 juli 2020

Ons kenmerk

In het geval van de autoriteit KiPo/TCO kan dit bijvoorbeeld betekenen dat ambt of dienstonderdeel met de uitvoering van de taken wordt belast, en de minister slechts beperkte *bijzondere* aanwijzingen mag geven op bepaalde onderdelen van de uitvoeringswet, naast *algemene* aanwijzingen. Ook kan worden opgenomen dat dat elke aanwijzing schriftelijk wordt gedaan en aan de Staten-Generaal wordt gecommuniceerd.

Deze constructie zorgt ervoor dat de minister geen invloed heeft op de beoordeling van individuele zaken, en er dus meer onafhankelijke oordeelsvorming kan plaatsvinden.

De voorgestelde constructie kan zowel toegepast worden bij een dienstonderdeel als bij een inspectie. Een inspectie zou nog iets meer aan de gewenste onafhankelijkheid tegemoetkomen, vanwege de Aanwijzingen rijksinspecties, die de onafhankelijke rol van de inspectie borgen, al blijft ook hier de ministeriële verantwoordelijkheid staatsrechtelijk intact.

Concluderend:

Ons belangrijkste argument voor een ZBO is dat het onwenselijk is dat een minister een oordeel dient te vellen of content al dan niet van internet dient te worden verwijderd omwille van de inhoud van die content. Vanwege het grote belang van de vrijheid van meningsuiting, menen wij dat dit in dit geval de oprichting van een ZBO en de daarmee gepaard gaande inperking van de ministeriële verantwoordelijkheid rechtvaardigt.

Het voorstel van BZK komt bestuurlijk deels aan onze wens tot onafhankelijke oordeelvorming tegemoet, maar beperkt de *ministeriële verantwoordelijkheid* niet, ook niet wanneer de aanwijzingsbevoegdheid van de minister in de wet wordt beperkt. Concluderend maken wij dan ook de volgende kanttekeningen:

- 1) Het **belangrijkste bezwaar** van deze optie is dat de minister beperkt is in de aanwijzingen die hij kan geven aan zijn eigen, aan hem ondergeschikte, ambtenaren, terwijl hij wel ten volle verantwoordelijk blijft voor de wijze waarop die ambtenaren hun bevoegdheden uitoefenen. Met andere woorden: de minister kan minder of **geen invloed** uitoefenen op bepaalde taken, maar is **wel verantwoordelijk** voor de manier waarop die taken worden vervuld. De minister kan en wordt dus alsnog verantwoordelijk gehouden voor besluiten en uitvoering van de autoriteit en dus ook voor afweging in de beoordeling van content.
- 2) Een belangrijk argument voor een ZBO is de **precaire balans** tussen de wenselijkheid van een open internet, als instrument voor de bevordering

van vrije meningsuiting, en de noodzaak van normstelling door de overheid. De gevoeligheid hiervan komt terug in het politieke en maatschappelijke debat over vrijwel ieder internetdossier waar een grotere rol van de overheid wordt overwogen. De instelling van een ZBO maakt duidelijk dat de wetgever zich van deze gevoeligheid bewust is en wil voorkomen dat het beeld ontstaat dat de minister bepaalt welke content op internet staat en welke niet. Een **ZBO is een krachtig signaal** voor de buitenwereld, inclusief de internetsector. De door BZK voorgestelde oplossing is er eentje voor **staatsrechtelijke fijnproevers**. Het is onwaarschijnlijk dat de buitenwereld deze nuance herkent en als voldoende onafhankelijk beoordeelt. De schijn van politieke beïnvloeding wordt niet weggenomen met een dergelijke oplossing.

Programma Versterken
Contraterroisme keten -
nat onaal en internationaal

Datum
8 juli 2020

Ons kenmerk

- 3) Het uitsluiten van bijzondere aanwijzingen is vooral relevant voor de taken van het beoordelen van content en daaropvolgend het uitsturen van verwijderbevelen. Echter, in geval van de autoriteit KiPo/TCO kan geen onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende bevoegdheden. Alle taken vloeien voort uit één en dezelfde taak, namelijk de mogelijkheid van het uitvoeren van een verwijderbevel en de handhaving daarvan. **Dit betekent de facto dat de hele autoriteit van de aanwijzingsbevoegdheid wordt uitgesloten** (en niet één of enkele taken).
- 4) Nu BZK de wenselijkheid onderkent van een van de minister onafhankelijke oordeelsvorming over het al dan niet verwijderen van content, **waarom dan niet kiezen voor de daarvoor beschikbare staatsrechtelijke vorm**, een ZBO, maar voor een onduidelijke juridische tussenvorm.
- 5) Wanneer de suggestie van BZK wordt gevolgd en de autoriteit wordt ingericht als een dienstonderdeel of zelfs bij de inspectie, dan zal dit **het karakter en uitstraling van de autoriteit beïnvloeden**. Het is in dat geval nog maar de vraag of naast het verticale toezicht (handhaving dmv bestuurlijke boetes, last onder dwangsom) het gewenste horizontale toezicht (samenwerking, partner van de sector, innovatie, gezamenlijke analyses etc.) voldoende uit de verf kan komen.

Annotatie: terugkoppeling van gesprek met BZK op DG niveau over ZBO voor autoriteit TCO/KiPo.

- Op woensdag 28 oktober is op DG niveau* gesproken met BZK over onze wens om de autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak van terroristische online content en kinderpornografisch materiaal vorm te geven als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO).

5.1.2.e

- Dit gesprek vond plaats op verzoek van BZK. Om deze reden is het overleg tussen MJV en staatssecretaris Knops, dat aanvankelijk was gepland op 12 oktober, uitgesteld.
- Het gesprek met BZK op DG niveau was (verrassend) constructief.
- BZK heeft aangeboden te verkennen op welke wijze de specifieke context van het grondrecht op vrijheid van meningsuiting, kan worden ingezet om invulling te geven aan de wettelijke redenen voor het instellen van zbo's.
- Dit zou de inrichting van de autoriteit TCO/KiPo als ZBO mogelijk maken.
- Hierbij heeft BZK de verwachting uitgesproken dat zulks gaat lukken.
- BZK heeft echter wat tijd nodig om de redenering zodanig vorm te kunnen geven dat daarvan geen olievlekwerking uitgaat ten aanzien van andere instanties die zich bewegen op het terrein van verschillende grondrechten.
- Het gesprek van MJV met staatssecretaris Knops staat thans gepland voor 11 november.
- Het streven is om de redenering samen met BZK voor die datum uit te werken.

NB: De bereidheid van BZK te zoeken naar een oplossing en de getoonde flexibiliteit worden gewaardeerd. In voorafgaande contacten hield BZK vast aan het argument dat de door JenV gewenste onafhankelijkheid niet voldoende zwaarwegend was om voor een ZBO te kiezen. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook van de controlemogelijkheden door het parlement. Nu ziet BZK toch ruimte.

Van: [redacted] 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PNI; [redacted] 5.1.2.e
Cc: [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
Onderwerp: RE: document voor de lijn 5.1.2.e
Datum: dinsdag 10 november 2020 14:53:07

Ha [redacted] 5.1.2.e

StassBZK is akkoord met het voorstel. De afspraak kan daarmee geschrapt worden uit de agenda's.

Witte rook dus ☺

Groeten, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 12:42

Aan: [redacted] ; [redacted] 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn 5.1.2.e

Dag [redacted], 5.1.2.e

Wachten we het nog even af.

Groeten

[redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 12:30

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e

<[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Dag [redacted] 5.1.2.e

Nog geen witte rook. De stukken liggen bij de secretaresse van de staatssecretaris. Zodra hij een moment vrij heeft worden de stukken aan hem voorgelegd.

Uiteraard laten we het je direct weten als we iets vernemen.

Groeten, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 12:26

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Dag [redacted] en [redacted], 5.1.2.e

Weten jullie al meer van de staatssecretaris? Hebben jullie al witte rook?

Groeten,

[redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: maandag 9 november 2020 17:17

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Hallo [redacted], 5.1.2.e

Bij ons is het hetzelfde als wat jij telefonisch zei: we gaan uiteraard de staatssecretaris voorleggen dat dit de richting is die hij moet kiezen. Voor het gesprek is het wel zo dat dat er nog in staat en dat we er pas vanuit gaan dat dat niet doorgaat als jullie het eruit halen, want dat kunnen wij niet doen.

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: maandag 9 november 2020 15:37

Aan: [redacted] - BD/PNI' <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
<[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Hallo [redacted], 5.1.2.e

Hebben jullie al iets gehoord over het gesprek van woensdag?

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 17:38

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Beste [redacted] 5.1.2.e

Wij zijn akkoord met de strekking van de tekst (DGRR, DWJZ en CT hebben geparafeerd, we wachten nog op die van onze DG NCTV, maar daar voorzien we geen probleem).

Maandag bespreken we het in de staf met de minister. We kunnen ons voorstellen dat we gezamenlijk met jullie nog wel moeten kijken naar hoe deze argumentatie wordt opgenomen in de wetgeving die thans in voorbereiding is.

Met vriendelijke groet en goed weekend,

[redacted] 5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Datum: vrijdag 06 nov. 2020 9:58 AM

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e

<[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Kopie: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e

<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Hallo [redacted], 5.1.2.e

Hierbij de schone versie die jullie kunnen gebruiken; mochten we maandag een update krijgen dan sturen we die natuurlijk zo snel mogelijk.

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 09:32

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

<[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Ha [redacted] 5.1.2.e

Dank voor bericht. IK bel [redacted] wel even straks. Maar we hebben niet zo heel veel tijd. Anders doen we jouw suggestie. Ik kan ook altijd de concept versie in de lijn doen, met de mededeling dat de definitieve versie maandag komt. 5.1.2.e

Groeten

5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 09:24

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

5.1.2.e

Hoi [redacted],

Ik heb zometeen overleg, dus ben niet zo goed bereikbaar, maar [redacted] wel.

5.1.2.e

Hij probeert nu contact te leggen met [redacted] en is verder op de hoogte van de afspraken die we gemaakt hebben.

Groeten, [redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 5 november 2020 18:17

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Ha [redacted]

5.1.2.e

Dank voor bericht. Dat is prima. Moet lukken.

We bellen morgenochtend even,

Fijne avond,

5.1.2.e

PS en de groeten aan [redacted], zij heeft een tijdje een klus bij de NCTV gedaan.

5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Datum: donderdag 05 nov. 2020 6:13 PM

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>, [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: document voor de lijn

Ha [redacted],

5.1.2.e

[redacted] heeft helaas niet kunnen kijken omdat citrix haar in de steek liet.

5.1.2.e

Laten we morgen voor 10 uur nog even contact hebben. Ik begrijp dat je je minister iets voor moet leggen om maandag uitsluitel te kunnen krijgen over het gesprek van woensdag. Dus als ik voor 10 uur nog niks gehoord heb schrappen we de vragen uit de kantlijn en werken we die in een verder stadium wel uit. Dan kun je het huidige stuk naar de minister sturen.

Het heeft wat voet in de aarde, maar we komen er wel!

5.1.2.e

Groeten, [redacted]

Niet werkzaam op maandagen in even weken

Directie Ambtenaar & Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T [redacted]

5.1.2.e

[redacted]@minbzk.nl

Meer lezen over zbo's? Bekijk dan nu het [verzelfstandigingsplaza](#)!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor

schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [redacted] 5.1.2.e
Aan: [redacted] - BD/PNI; [redacted] 5.1.2.e
Cc: [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
Onderwerp: RE: document voor de lijn
Datum: dinsdag 10 november 2020 14:53:07

Ha [redacted] 5.1.2.e

StassBZK is akkoord met het voorstel. De afspraak kan daarmee geschrapt worden uit de agenda's.

Witte rook dus ☺

Groeten, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 12:42

Aan: [redacted] 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn 5.1.2.e

Dag [redacted] 5.1.2.e

Wachten we het nog even af.

Groeten

[redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 12:30

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e

<[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Dag [redacted] 5.1.2.e

Nog geen witte rook. De stukken liggen bij de secretaresse van de staatssecretaris. Zodra hij een moment vrij heeft worden de stukken aan hem voorgelegd.

Uiteraard laten we het je direct weten als we iets vernemen.

Groeten, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 10 november 2020 12:26

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Dag [redacted] 5.1.2.e

Weten jullie al meer van de staatssecretaris? Hebben jullie al witte rook?

Groeten,

[redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Verzonden: maandag 9 november 2020 17:17

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Hallo [redacted] 5.1.2.e

Bij ons is het hetzelfde als wat jij telefonisch zei: we gaan uiteraard de staatssecretaris voorleggen dat dit de richting is die hij moet kiezen. Voor het gesprek is het wel zo dat dat er nog in staat en dat we er pas vanuit gaan dat dat niet doorgaat als jullie het eruit halen, want dat kunnen wij niet doen.

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] 5.1.2.e

Verzonden: maandag 9 november 2020 15:37

Aan: [redacted] - BD/PNI' <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
<[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Hallo [redacted] 5.1.2.e

Hebben jullie al iets gehoord over het gesprek van woensdag?

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 17:38

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Beste [redacted] 5.1.2.e

Wij zijn akkoord met de strekking van de tekst (DGRR, DWJZ en CT hebben geparafeerd, we wachten nog op die van onze DG NCTV, maar daar voorzien we geen probleem).

Maandag bespreken we het in de staf met de minister. We kunnen ons voorstellen dat we gezamenlijk met jullie nog wel moeten kijken naar hoe deze argumentatie wordt opgenomen in de wetgeving die thans in voorbereiding is.

Met vriendelijke groet en goed weekend,

[redacted] 5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Datum: vrijdag 06 nov. 2020 9:58 AM

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2.e
<[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e

Kopie: [redacted] - BD/DRC/CV <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Hallo [redacted] 5.1.2.e

Hierbij de schone versie die jullie kunnen gebruiken; mochten we maandag een update krijgen dan sturen we die natuurlijk zo snel mogelijk.

Groet, [redacted] 5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl> 5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 09:32

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl> 5.1.2.e
CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] - BD/DRC/CV 5.1.2.e
<[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl> 5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

[redacted] 5.1.2.e

Ha [redacted]

Dank voor bericht. IK bel [redacted] wel even straks. Maar we hebben niet zo heel veel tijd. Anders doen we jouw suggestie. Ik kan ook altijd de concept versie in de lijn doen, met de mededeling dat de definitieve versie maandag komt. 5.1.2.e

Groeten

5.1.2.e

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 09:24

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

5.1.2.e

Hoi [redacted]

Ik heb zometeen overleg, dus ben niet zo goed bereikbaar, maar [redacted] wel.

5.1.2.e

Hij probeert nu contact te leggen met Irma en is verder op de hoogte van de afspraken die we gemaakt hebben.

Groeten, [redacted]

5.1.2.e

Van: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>

5.1.2.e

Verzonden: donderdag 5 november 2020 18:17

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: RE: document voor de lijn

Ha [redacted]

5.1.2.e

Dank voor bericht. Dat is prima. Moet lukken.

We bellen morgenochtend even,

Fijne avond,

5.1.2.e

PS en de groeten aan [redacted] zij heeft een tijdje een klus bij de NCTV gedaan.

5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Datum: donderdag 05 nov. 2020 6:13 PM

Aan: [redacted] - BD/PNI <[redacted]@nctv.minjenv.nl>, [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

5.1.2.e

Onderwerp: document voor de lijn

Ha [redacted]

5.1.2.e

[redacted] heeft helaas niet kunnen kijken omdat citrix haar in de steek liet.

5.1.2.e

Laten we morgen voor 10 uur nog even contact hebben. Ik begrijp dat je je minister iets voor moet leggen om maandag uitsluitel te kunnen krijgen over het gesprek van woensdag. Dus als ik voor 10 uur nog niks gehoord heb schrappen we de vragen uit de kantlijn en werken we die in een verder stadium wel uit. Dan kun je het huidige stuk naar de minister sturen.

Het heeft wat voet in de aarde, maar we komen er wel!

5.1.2.e

Groeten, [redacted]

[redacted]

Niet werkzaam op maandagen in even weken

Directie Ambtenaar & Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T [redacted]

5.1.2.e

[redacted]@minbzk.nl

Meer lezen over zbo's? Bekijk dan nu het [verzelfstandigingsplaza!](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor

schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

MJV

PBI

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon

5.1.2.e

nota

Overeenstemming met BZK over ZBO voor autoriteit
TCO/KiPo & gesprek met stas BZK 11/11

Datum

5 november 2020

Ons kenmerk

3085990

Aanleiding

Op woensdag 11 november 2020 staat een overleg gepland met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, Knops, om te spreken over onze wens om de autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak TCO/KiPo in te richten als een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO). Dit overleg stond eerder gepland op 9 oktober, maar is op verzoek van BZK uitgesteld. Er is in de tussentijd ambtelijk overeenstemming bereikt met BZK over een onderbouwing voor een ZBO.

Advies

- Kennisnemen van deze nota en van de bijlage met een door BZK en J&V (NCTV, DRC) opgestelde onderbouwing voor de inrichting van een ZBO voor de bestuursrechtelijke aanpak van online KiPo en TCO.
- Ambtelijk is met BZK overeenstemming bereikt over een argumentatie voor de inrichting van een ZBO. Ambtelijk BZK ziet geen noodzaak het overleg doorgang te laten vinden. Twee opties doen zich nu voor:
 - In het overleg met de staatssecretaris van BZK de overeenstemming bekrachtigen;
 - Het overleg met BZK annuleren gezien de met BZK bereikte ambtelijke overeenstemming.

NB: Gelijktijdig met deze nota aan u, legt BZK de argumentatie aan Staatssecretaris Knops voor met een positief advies. Met het oog op de interne advisering zet BZK nog de puntjes op de i. De bijgevoegde door BZK opgestelde onderbouwing is derhalve een concept. Over de kern van de argumentatie bestaat overeenstemming tussen J&V en BZK.

ADVIES: Het overleg met Staatssecretaris Knops van BZK op 11 november 2020 over de inrichting van een ZBO niet door laten gaan (mits staatssecretaris BZK ook definitief akkoord is).

Toelichting

Op verzoek van BZK heeft op woensdag 28/10 overleg op DG niveau plaatsgevonden over de wens van J&V (DRC & NCTV) om de voorgenomen

autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak KiPo en TCO in te richten als een nieuwe ZBO. Dit overleg verliep constructief.

PBI

BZK heeft zich in eerder ambtelijk overleg steeds kritisch opgesteld jegens onze wens om een ZBO in te richten. De kern van de argumentatie van J&V is dat het verwijderen van content *omwille van de inhoud van die content* ten principale geen taak van de minister zou moeten zijn gelet de vrijheid van meningsuiting.

Datum

5 november 2020

Ons kenmerk

3085990

BZK was niet direct overtuigd dat er voor een ZBO gekozen moest worden. Immers het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van de ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook van de controlemogelijkheden door het parlement. Daarbij is het kabinetsbeleid om terughoudend te zijn met de inrichting van nieuwe ZBO's.

In het DG overleg heeft BZK het aanbod gedaan te verkennen op welke wijze de specifieke context van het grondrecht op vrijheid van meningsuiting kan worden ingezet om invulling te geven aan de wettelijke redenen voor het instellen van zbo's en, tegelijkertijd, de redenering zodanig kan worden vorm gegeven dat daarvan geen olievlekwerking uitgaat ten aanzien van andere instanties die zich bewegen op het terrein van verschillende grondrechten. Hierbij sprak BZK nadrukkelijk de verwachting hier uit te komen.

BZK heeft daarop samen met ons de argumentatie voor de inrichting van een ZBO, die eerder door J&V was opgesteld, verder aangescherpt. Deze tekst geeft de essentie van de argumentatie van BZK weer en die kunnen wij onderschrijven. Deze tekst is als bijlage bij de nota gevoegd. Ook is bijgevoegd de oorspronkelijke door J&V opgestelde en met BZK gedeelde argumentatie voor een ZBO (eerder met u gedeeld ter voorbereiding op het uitgestelde gesprek met staatssecretaris Knops).

Gezamenlijk met BZK zal de aangescherpte argumentatie nader worden uitgewerkt tot een tekst voor opname in de thans in voorbereiding zijnde wetgevingstrajecten voor zowel de bestuursrechtelijke aanpak van KiPo en voor de bestuursrechtelijke aanpak TCO.

Bijlagen:

- 1) Onderbouwing voor ZBO (tekst BZK, akkoord J&V)
- 2) Nota voor gesprek met staatssecretaris BZK 9 oktober 2020
- 3) Onderbouwing voor ZBO (oorspronkelijke argumentatie J&V)

Taakuitoefening van een Competente autoriteit (BZK 3 11 2020)

In deze casus zijn er goede redenen om in afwijking van de generieke, terughoudende lijn t.a.v. de oprichting van zbos, wel over te gaan tot een instelling van een zbo als onafhankelijk instituut. In aanvulling op de notitie van JenV, onder B.1., is daarbij het volgende van belang.

Reden voor een zbo is in dit geval primair de vereiste onafhankelijkheid (ten opzichte van de minister en de beleidskern), gelet op de specifieke taakuitoefening van deze autoriteit, namelijk de beperking van de vrijheid van meningsuiting bij de afweging of bepaalde content verboden is en dat deze content van het internet verwijderd dient te worden, zo nodig content te laten verwijderen en daarop te handhaven.

Deze taak raakt rechtstreeks aan de vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet). Dit vrijheidsrecht is cruciaal in en voor de democratische rechtsstaat. Op grond van artikel 7 Grondwet is censuur (preventief overheidstoezicht) verboden en met legitieme en noodzakelijke beperkingen dient uiterst terughoudend te worden omgegaan, mede vanwege mogelijke 'chilling effects' (verstikkende effecten en mogelijke 'zelfcensuur', waarmee bedoeld wordt dat individuen de vrijheid om zich uit te drukken niet meer ervaren) die van beperkingen kunnen uitgaan, aldus vaste jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Idealiter is het daarom slechts de onafhankelijke rechter die kan overgaan op een eventuele beperking van de vrijheid van meningsuiting. Niettemin is denkbaar dat een ander orgaan de bevoegdheid of taak krijgt om bepaalde verboden uitingen te beëindigen met het oog op zwaarwegende maatschappelijke belangen, zoals in het geval van de in dit geval specifieke problematiek van internetuitingen (waaronder de massaliteit), onverminderd rechtsbescherming door de rechter. Een dergelijk orgaan dient zo onafhankelijk mogelijk te zijn van de uitvoerende macht en daarmee op zo groot mogelijke afstand daartoe te staan, gelet op de trias politica althans stelsel van check and balances; de uitvoerende macht kan immers een bepaald (politiek en daarmee niet-onafhankelijk) belang hebben bij het verwijderen van bepaalde uitingen of informatie. Dat is bijvoorbeeld ook de reden waarom het kabinet geen voorstander is van een (juridisch dwingende) overheidsrol in het tegengaan van desinformatie. Een dergelijke maximale onafhankelijkheid is gewaarborgd bij een zbo. De specifieke aard van deze taak brengt derhalve mee dat beperking van de ministeriële verantwoordelijkheid is aangewezen.

BIJLAGE

JenV-notitie, onder B.1.

"In geval van de competente autoriteit is de belangrijkste overweging om een uitzondering te maken op het uitgangspunt publieke taken onder directe ministeriële verantwoordelijkheid te organiseren, dat zij beslissingen zal moeten nemen die direct raken aan artikel 7 van de Grondwet, de vrijheid van meningsuiting. De onafhankelijkheid betreft de taak van de beoordeling van specifieke content en de afweging of deze content van het internet verwijderd dient te worden.

Het gaat om het verwijderen van uitingen, vanwege de inhoud van die uitingen. Dat zou principieel geen taak moeten zijn van politieke ambtsdragers. Vanwege de fundamentele betekenis van de vrijheid van meningsuiting voor de democratische rechtsorde is het van groot belang dat deze taak zoveel mogelijk gevrijwaard is van politieke beïnvloeding. Daarom is het onwenselijk dat deze taak door de minister wordt uitgevoerd.

Deze specifieke uitvoeringstaak zou daarom onder beperkte ministeriële verantwoordelijkheid moeten worden georganiseerd. Telkens wanneer sprake is van een bevel of verzoek tot verwijdering van terroristische content, dient zorgvuldig getoetst te worden aan deze grondrechten. Deskundige en zo onafhankelijk mogelijke oordeelsvorming, **los van (de schijn van) politieke beïnvloeding**, is daarom wenselijk."

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dep. VERTROUWELIJK
Aan Minister Justitie en Veiligheid

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid
Programma Versterken
Contraterrorisme keten -
nationaal en internationaal

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon
[redacted]@minjenv.nl

5.1.2.e

[redacted]
nctv.minjenv.nl

5.1.2.e

Datum
30 mei 2022
Oms kenmerk

nota

Stand van Zaken implementatie Terroristische Online Inhoud - verordening

I Advies

- 1) Kennismaken van het feit dat de implementatie van de Verordening voor het beperken van de verspreiding van terroristisch online content (TOI-verordening) niet gereed is op de implementatiedatum van 7 juni 2022.
- 2) Kennismaken van het feit dat de uitvoeringswetgeving nodig is voor het aanwijzen van een bevoegde autoriteit. Het uitvoeren van taken uit de Verordening zonder deze wetgeving is juridisch onmogelijk en principieel onwenselijk.
- 3) Bij TK en EK bevorderen dat uitvoeringswetgeving vlot wordt geagendeerd.
- 4) Instemmen met beantwoording Kamervragen van CU over dit onderwerp (beantwoording bijgevoegd).
- 5) Instemmen met het versturen van een separate brief over implementatie TOI-verordening aan de TK voor het commissiedebat CT van 16 juni.

II Kern

Op 7 juni 2022 wordt de TOI-verordening van toepassing maar de Nationale uitvoeringswetgeving is op deze datum nog niet gereed. Dit geldt ook voor de inrichting van de bevoegde autoriteit die Nederland (ATKM, autoriteit online terroristisch en kinderpornografisch materiaal) op grond van de verordening dient aan te wijzen. Belangrijkste reden hiervoor is de korte implementatietermijn van de Verordening van ongeveer een jaar. Hiervoor heeft Nederland tijdens de EU-onderhandelingen over de Verordening gewaarschuwd.

Zonder uitvoeringswetgeving is het juridisch onmogelijk om de taken van de Verordening uit te voeren. Dit is principieel ook onwenselijk. De beslissing om content te verwijderen grijpt zodanig in op de grondrechten van burgers dat dit alleen maar wenselijk is als sprake is van een solide juridische grondslag.

De implementatie loopt voorspoedig. Het bovenstaande betekent evenwel dat de Verordening in Nederland enkele maanden later zal worden uitgevoerd. De uitvoeringswetgeving is/wordt deze week aan de TK verzonden en een volwaardige basisorganisatie is naar verwachting uiterlijk in 4^e kwartaal gereed.

Bij deze nota zijn twee bijlagen gevoegd: bijlage 1 met een nadere toelichting en bijlage 2 met juridische overwegingen.

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 1 van 3

*Is er geen
ten here juridische
toezichting?
De rela
Commented
niet?!
even de
dit*

Dit gebeurt dus ook echt

III Risico's

Het feit dat de implementatie niet gereed is op 7 juni heeft een aantal consequenties, maar die lijken beheersbaar.

Datum
9 mei 2022

Ons kenmerk

- 1) Nederland blijft in gebreke ten aanzien van de uitvoering van de Verordening. Hiermee riskeert Nederland een infractieprocedure door de Europese Commissie en mogelijk boetes. Het risico hierop lijkt beperkt. De ervaring leert dat de Commissie niet onmiddellijk overgaat tot formele procedures. Mocht dit onverhoopt toch op enig moment gebeuren, dan nemen de verschillende stappen in het proces ongeveer een half jaar in beslag voordat de Commissie bij het EU Hof van Justitie kan verzoeken een infractieprocedure te starten. Verwachting is dat op dat moment de uitvoeringswetgeving is vastgesteld en de basisorganisatie staat.

5.1.2.e

- 2) Er bestaat een - beperkte - kans dat een andere EU-lidstaat een verwijderingsbevel aan een NL aanbieder van hostingdiensten stuurt. Dit bevel kan dan niet aan de Verordening en het EU Handvest van grondrechten worden getoetst door de NL autoriteit. Dit betekent dat gedurende een aantal maanden een toetsingsmogelijkheid in eigen land ontbreekt. Hierbij gelden de volgende overwegingen:

Commented [1]: Vraag [1] Hoe weegt het feit dat Nederland een belangrijk digitaal knooppunt is mee in deze inschatting?

- Inschatting is dat in de eerste maanden het aantal verwijderingsbevelen beperkt zal zijn, omdat ook andere lidstaten nog niet (volledig) operationeel zijn.
- NL internetgebruikers maken het meest gebruik van grote sociale media platforms die hun hoofdplaats van vestiging niet in Nederland hebben, maar bijvoorbeeld in Ierland. Nederlandse internetgebruikers dienen zich ook tot die autoriteit te wenden voor het doen van een toets op het verwijderingsbevel.
- Aanbieders van hostingdiensten en aanbieders van inhoud (content providers) genieten rechtsbescherming in het land dat het verwijderingsbevel verstuurt. Hier kunnen ze een bezwaar- en eventueel beroepsprocedure starten.

- 3) Er bestaat een politiek risico dat u kritisch bevraagd wordt op het feit dat de implementatie niet gereed is op 7 juni. De Kamer heeft tijdens de onderhandelingen over de Verordening de regering via een motie verzocht te "zich te verzetten tegen een voorstel waarin een verwijderingsbevel uit een andere lidstaat rechtsreeks, zonder tussenkomst van een autoriteit in de ontvangende lidstaat, moet worden opgevolgd door een internetbedrijf, als daar tegen geen rechtsmiddel open staat in de ontvangende lidstaat. De toetsmogelijkheid voorziet hier ten dele in. Zo zijn er Kamervragen gesteld door de Christen Unie. Hierbij gelden de volgende overwegingen:

- Nederland pakt de implementatie voortvarend op. Waarschijnlijk zijn we in ongeveer 1,5 jaar klaar met wetgeving en implementatie van een nieuwe organisatie. Dat is snel en een betekenisvolle stap vooruit

→ toelichten
waarom dit
relevant
is voor
het feit dat
we niet op
de 7e
klaar zijn

→ waarom is
dit de Kamer
gevoel?

Dep. **VERTROUWELIJK**

Programma Versterken
Contraterrorisme keten -
nationaal en internationaal

- Wij richten een nieuwe toezichthouder op, die bovendien twee taken uitvoert: toezicht op terroristische content én op kinderpornografisch materiaal. Dit kost altijd iets meer tijd dan het aanwijzen van een bestaande organisatie, zoals een aantal andere EU lidstaten doet.
- Zorgvuldigheid en bescherming van grondrechten verdienen de voorkeur boven hals-over-kop implementatie zonder goede grondslagen. Dit laatste brengt het risico met zich mee van het zonder bevoegdheid uitvoeren van taken op grond van de Verordening, die impact hebben op (grondrechten van) burgers en bedrijven, zoals het doen verwijderen van online uitingen.
- Ook al is de autoriteit nog niet operationeel, op internetbedrijven rust onder de Verordening een zorgplicht de verspreiding van extremistische uitingen tegen te gaan en een verplichting om opvolging te geven aan verwijderingsbevelen uit andere EU lidstaten. Echter, handhaving kan niet plaatsvinden, aangezien alleen de Nederlandse autoriteit hiertoe bevoegd is (ook bij verwijderingsbevelen uit een andere EU lidstaat).

Handwritten notes:
→ *Wacht tot 9 mei 2022*
Ons kenmerk
voor toelichting

U wordt geadviseerd naast de antwoorden op de Kamervragen een separate brief over de implementatie van de Verordening aan de TK te zenden voor het Commissiedebat van 16 juni. Hierin kan een nadere toelichting worden gegeven langs de lijnen zoals in de nota en bijlage geschetst.

IV Acties voor komende maanden:

De komende maanden wordt langs vier sporen doorgewerkt aan de implementatie van de ATKM:

- 1) het bevorderen vlotte behandeling van wetgeving in TK en EK met als doel afronding parlementaire traject in het najaar.
- 2) intensieve communicatie en outreach naar de sector. Dit betreft zowel advisering en voorlichting over haar taken en plichten onder de Verordening als voorbereiding op daadwerkelijke start autoriteit in NL.
- 3) voortvarend doorzetten van het inrichten van de nieuwe ZBO met als oogmerk dat een volwaardig basisinrichting uiterlijk in het vierde kwartaal 2022 gereed is.
- 4) transparante communicatie met Europese Commissie teneinde voortgang over voetlicht te brengen en infractieprocedure te voorkomen. Hierbij hoort ook overleg met Commissie en andere EU lidstaten om de implementatie van de Verordening in deze fase te begeleiden en knelpunten – ook voor de sector – zoveel mogelijk te voorkomen.

NB: Tot het operationeel worden van de autoriteit in Nederland, blijft de huidige internetaanpak van kracht. De Internet Referral Unit van de politie kan verwijderbevelen versturen via Europol bij signalering van extremistische (jihadistische) content. De inlichtingendiensten hebben aandacht voor gesloten internetgroepen (accelerationisme).

Dep. **VERTROUWELIJK**

Pagina 3 van 3

BIJLAGE I: stand van zaken implementatie autoriteit TOI en implementatiedatum van 7 juni.

In deze bijlage treft u een nadere toelichting aan op het in de nota gestelde. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op:

1. De korte implementatietermijn
2. De consequenties van niet tijdig gereed zijn
 - In gebreke blijven tav EU-regelgeving
 - Niet kunnen toetsen van buitenlandse verwijderingsbevelen
3. Alternatief is onwenselijk (Verordening uitvoeren zonder grondslag)
4. Handelingsperspectief richting start autoriteit
5. Aanpak online content tot start autoriteit.
6. Achtergrond TOI-verordening en ZBO.

AD. 1. Korte implementatietermijn

Voor de implementatie van de TOI-verordening in Nederland is een nationale uitvoeringswet nodig. Weliswaar vloeien de verplichtingen voor de internetsector rechtstreeks voort uit de Verordening, de wetgever dient een instantie aan te wijzen als bevoegde autoriteit die wordt belast met de taken en bevoegdheden uit de verordening.

De besluitvorming over deze wetgeving is op 7 juni echter nog niet afgerond. Deze implementatiewetgeving is inmiddels gereed, door de Raad van State van advies voorzien en aan u aangeboden voor verzending aan het parlement. Parlementaire behandeling moet nog plaatsvinden.

De korte implementatietermijn voor de TOI-verordening van ongeveer een jaar is de belangrijkste reden waarom het wetgevingsproces op 7 juni nog niet is afgerond. Een wetgevingstraject in Nederland neemt in de regel meer tijd in beslag, ook als het enkel om de uitvoering van een verordening gaat. Nederland heeft hiervoor gewaarschuwd tijdens de EU-onderhandelingen over de Verordening. Het vooruitzicht is nu dat de wetgeving uiterlijk in het vierde kwartaal 2022 door zowel Tweede als Eerste Kamer kan zijn behandeld.

Naast het wetgevingstraject, is daar de feitelijke inrichting van de bevoegde autoriteit. Nu Nederland hiervoor een nieuwe ZBO inricht en geen bestaande organisatie aanwijst, is ook hiervoor de implementatietermijn krap. Het inrichten van een nieuwe ZBO kost meer tijd dan het aanwijzen van een bestaande organisatie als bevoegde autoriteit, zoals een aantal andere EU-lidstaten (zoals Roemenië, Hongarije, Frankrijk, Zweden en Estland) van plan zijn.

Voor de inrichting is per 1 mei 2021 een kwartiermaker aangetrokken, die ernaar streeft zo snel mogelijk een werkende basisvoorziening gereed te hebben. De inrichting verloopt voortvarend, maar voor een volwaardige basisvoorziening (kantoor, inrichting, werkprocessen, ICT, personeel, bestuur) komt de datum van 7 juni te snel. Zoals het er nu naar uit ziet is deze basisvoorziening in het vierde kwartaal van 2022 gereed.

Ad 2. Consequenties van niet tijdig gereed zijn

Het is belangrijk om vast te stellen dat Nederland, wanneer wetgeving en feitelijke inrichting in het vierde kwartaal gereed zijn, de Verordening alleszins voortvarend heeft geïmplementeerd. Desalniettemin is bovengenoemde datum van 7 juni niet gerealiseerd. Dat heeft consequenties, die echter beheersbaar lijken.

- 1) In gebreke blijven ten aanzien van de implementatie van de Verordening.
- 2) Het niet kunnen uitvoeren van taken die uit de Verordening voortkomen, met name het toetsen van een grensoverschrijdend verwijderbevel.

- ***In gebreke blijven ten aanzien van EU-regelgeving:***

Wanneer Nederland niet tijdig de Verordening implementeert, voldoet Nederland niet aan EU-regelgeving. Dit betekent dat Nederland alsnog zo snel mogelijk aan de Verordening dient te voldoen, omdat het anders een infractieprocedure en daarmee boetes riskeert.

Het risico dat Nederland ook daadwerkelijk met een dergelijke procedure wordt geconfronteerd lijkt evenwel beperkt. De ervaring leert dat de Europese Commissie niet onmiddellijk tot formele stappen zal overgaan. Vaak wordt eerst bij lidstaten gesondeerd en wordt een inschatting gemaakt wanneer lidstaten gereed kunnen zijn met implementatie.

Mocht de Commissie onverhoopt toch overgaan tot een formele procedure, dan neemt het proces in aanloop naar een daadwerkelijke infractieprocedure minimaal 4 tot 6 maanden in beslag (zie juridische bijlage). Als hierboven aangegeven, is sprake van goede voortgang zowel wat betreft het wetgevingstraject als de feitelijke implementatie. Het vooruitzicht bestaat dat beiden uiterlijk voor het einde van het jaar en mogelijk eerder zijn afgerond. Het is derhalve reëel te verwachten dat het Nederlandse implementatietraject zal zijn afgerond, voordat de Commissie het Europese Hof zal verzoeken een infractieprocedure te starten.

Daarbij worstelen ook andere lidstaten met de tijdige implementatie van (onderdelen) van de Verordening. Hoewel een groot aantal lidstaten nog geen helderheid heeft gegeven over de stand van zaken, is bekend dat Duitsland ook niet per 7 juni gereed zal zijn en worstelt ook Ierland met het tijdig operationaliseren van processen voor de omgang met buitenlandse verwijderingsbevelen. Juist Ierland is van belang in dit verband, omdat het land de vestigingsplaats is van vrijwel alle grote sociale mediaplatforms en daardoor veel grensoverschrijdende verwijderingsbevelen kan verwachten.

Naast de voortgang die Nederland ontegenzeggelijk boekt, heeft Nederland ook een goede inhoudelijke motivering om niet overhaast maatregelen uit de Verordening uit te voeren. Het verwijderen van uitingen omwille van de inhoud van die uitingen, is een zó zwaarwegende inbreuk op grondrechten, dat dit alleen maar wenselijk is met een stevige wettelijke grondslag (zie voor nadere motivering hieronder).

- Nederland kan geen uitvoering geven aan de taken die voortvloeien uit de verordening, het toetsen van verwijderbevelen van uit andere lidstaten.

De nationale uitvoeringswet biedt de grondslag voor het aanwijzen van een bevoegde autoriteit en van het uitvoeren van taken die uit de Verordening voortkomen. Wanneer Nederland geen autoriteit kan aanwijzen, kan het geen uitvoering geven aan taken die voortvloeien uit de Verordening.

Voor de binnenlandse situatie waarin de Nederlandse autoriteit toezicht houdt op in Nederland gevestigde internetbedrijven, betekent dit dat er geen autoriteit is die de Verordening uitvoert en verwijderingsbevelen kan uitvaardigen. Dit leidt evenwel niet onmiddellijk tot knelpunten. Het betekent dat de uitvoering van de Verordening enkele maanden later van start gaat. In de tussentijd zal de huidige aanpak van terroristisch online materiaal van kracht blijven (zie onderstaand).

Het ontbreken van een autoriteit, kan zichtbaar worden wanneer een autoriteit uit een andere EU-lidstaat een verwijderingsbevel stuurt aan een internetbedrijf dat in Nederland gevestigd is. De Verordening kent de Nederlandse autoriteit in die gevallen de bevoegdheid toe om te toetsen of dit bevel een kennelijke inbreuk inhoudt op de Verordening of op de grondrechten en vrijheden zoals verankerd in het Handvest. De toets kan worden uitgevoerd op eigen initiatief, op verzoek van de aanbieder van hosting diensten die het verwijderingsbevel heeft ontvangen of op verzoek van de content provider van wie de geüploade online uitingen verwijderd zouden moeten worden. Deze toetsingsmogelijkheid geeft de Nederlandse autoriteit een de facto veto over verwijderingsbevelen uit andere EU-lidstaten. Wanneer de Nederlandse autoriteit oordeelt dat een verwijderingsbevel niet rechtmatig is, dan dient dit bevel te worden ingetrokken.

De Kamer heeft tijdens de onderhandelingen over de Verordening unaniem de motie van Van Nispen en Toorenburg aangenomen, die de regering oproept om "Zich te verzetten tegen een voorstel

waarin een verwijderingsbevel uit een andere lidstaat rechtsreeks, zonder tussenkomst van een autoriteit in de ontvangende lidstaat, moet worden opgevolgd door een internetbedrijf, als daar tegen geen rechtsmiddel open staat in de ontvangende lidstaat." Het toetsingsrecht voorziet ten dele in deze mogelijkheid, als het gaat om materiaal dat door Nederlandse gebruikers op Nederlandse platformen is opgeslagen. Deze mogelijkheid zal ontbreken zolang de Nederlandse implementatietraject niet is afgerond.

Deze situatie is niet ideaal, maar de mogelijke gevolgen lijken om de volgende redenen beheersbaar:

- 1) Het is de verwachting dat het aantal verwijderingsbevelen uit andere lidstaten is in de eerste fase zeer beperkt is. Ook andere lidstaten zijn nog niet gereed met de implementatie en samen met de Commissie en Europol zal in de eerste fase moeten worden verkend hoe het nieuwe stelsel zal gaan werken. Ook de implementatie van het systeem waarmee autoriteiten met elkaar en met de sector kunnen communiceren zal nog enige tijd kosten. Europol stelt een rudimentaire versie van het systeem op of rond 7 juni beschikbaar.
- 2) Nederlandse internetgebruikers die actief zijn op het open internet, zijn veelal actief op de sociale media platformen (Facebook/Meta, Alphabet/Google, Microsoft, Twitter etc.). Al deze bedrijven hebben *geen* hoofdvestiging in Nederland. Dat betekent dat Nederlandse internetgebruikers die actief zijn op deze platformen en van wie de content wordt verwijderd, ook wanneer de Nederlandse uitvoeringswet in werking is getreden is, *niet* bij de Nederlandse autoriteit terecht kunnen voor een toetsing. Dit kunnen zij alleen maar bij de autoriteit van het land waar genoemde bedrijven hun hoofdvestiging voor de EU hebben. In veel gevallen is dit Ierland.
- 3) Het is niet zo dat Nederlandse aanbieders van hosting diensten en content providers geen rechtsmiddel ter beschikking staat, tegen een eventueel verwijderingsbevel. Beiden genieten rechtsbescherming in de lidstaat vanuit welke het verwijderingsbevel wordt verzonden en kunnen daar een bezwaar- en eventueel een beroepsprocedure starten.

Ad 3. Alternatief onwenselijk: verwijderen van content raakt grondrechten en behoeft solide juridische grondslag

Vanwege het tijdelijk ontbreken van de toetsingsmogelijkheid voor Nederlandse aanbieders van hostingdiensten en content providers is verkend in hoeverre het juridisch wenselijk en praktisch haalbaar is om deze taak zonder wettelijke grondslag uit te voeren. Concreet zou dit betekenen dat een bestaand organisatieonderdeel tijdelijk als autoriteit moet worden aangewezen.

Hier kleven grote bezwaren aan. De taken van de Verordening kunnen zonder nationale implementatiewetgeving niet worden uitgevoerd, omdat dan een wettelijke grondslag ontbreekt. Ook een aanwijzing van een tijdelijke autoriteit dient bij wet te gebeuren. Dit is derhalve alleen praktisch gezien al, geen begaanbare weg, omdat hiervoor een wetsvoorstel en het daarbij behorende traject nodig is.

Daarbij is het uitvoeren van taken zonder wettelijk grondslag, ten principale onwenselijk. Doet J&V dat toch, dan bestaat de mogelijkheid dat een rechter oordeelt dat de toets van een buitenlands verwijderingsbevel onbevoegd heeft plaatsgevonden, mocht een hosting service provider rechtsmiddelen aanwenden jegens een toets door de NL autoriteit met het oordeel dat het verwijderingsbevel rechtmatig is.

Daarbij zou dit op gespannen voet staan met de nagestreefde onafhankelijkheid, de belangrijkste motivering voor de keuze voor een zelfstandig bestuursorgaan. Los van de strikt juridische overwegingen, ondermijnt een "tijdelijke oplossing" hiermee de onderbouwing van het lopende wetgevingstraject, waarvan onafhankelijke oordeelsvorming een hoeksteen vormt, en dreigt daarmee een vlotte Kamerbehandeling te verstoren.

Ad. 4. Handelingsperspectief richting start autoriteit

Het niet tijdig gereed zijn ligt besloten in de korte implementatietermijn en de keuze die we hebben gemaakt voor een nieuw op te richten ZBO. Teneinde zo snel mogelijk aan de Verordening te voldoen, wordt de komende maanden langs de volgende lijnen gewerkt:

- 1) Bevorderen van een snelle behandeling van de implementatiewetgeving door de Tweede en Eerste Kamer. Het is wenselijk dat het parlementaire traject in het najaar, maar uiterlijk voor het einde van het jaar is afgerond.
- 2) Voortvarend doorgaan met de inrichting van de nieuwe autoriteit. Een werkende basisvoorziening zou, zoals het er nu naar uit ziet, in oktober of november gereed kunnen zijn. De wervingsprocedures van bestuurders is in gang gezet. Met name de werving van de voorzitter kan iets langer duren, omdat naast een mogelijke opzegtermijn en een veiligheidsonderzoek, meer personen/functionarissen een stem hebben in de werving, waaronder u, de Minister van J&V. Hiervoor wordt ruimte in het proces ingebouwd.
- 3) Uitbouwen communicatietraject richting Nederlandse Internetsector, voortbouwend op reeds bestaande contacten. Niet alleen betreft dit voorlichting over de verplichtingen die voor de sector uit de Verordening voortvloeien, maar ook het opbouwen van een samenwerkingsrelatie in aanloop naar de daadwerkelijke start van de autoriteit. Door hier nu al mee te beginnen kan eventueel ongemak over het tijdelijk niet beschikbaar zijn van de toetsingsfunctie worden ondervangen.
- 4) Met de Europese Commissie open en transparant zijn. Het is van belang de Commissie goed te informeren, zodat deze een goed beeld heeft van het Nederlandse implementatietraject. Op deze wijze kan worden bevorderd dat de Commissie een positief beeld heeft van de voortgang in dit traject en zal zij mogelijk minder snel tot formele procedures overgaan.

Ad. 5. Aanpak online content tot start autoriteit

Tot de start van de autoriteit blijft de huidige aanpak van extremistische en terroristische online content op publiek toegankelijke platformen gehandhaafd.

5.1.2.i

Daarnaast wordt de dialoog met de sector waarbij wordt gewezen op de eigen verantwoordelijkheid voor het tegengaan van de verspreiding van terroristisch en extremistisch materiaal gecontinueerd. De zorgplicht is een belangrijk uitgangspunt van de Verordening. Deze plicht rust ook op de sector wanneer de autoriteit nog niet operationeel is en niet kan handhaven.

In dit kader zal wel worden bezien hoe constructief kan worden omgegaan met eventuele verwijderingsbevelen. Uitgangspunt blijft eigen verantwoordelijkheid van de sector, zeker in evidente gevallen.

5.1.2.i

Ad. 6. TOI-verordening en keuze ZBO

De Verordening inzake het tegengaan van de verspreiding van terroristische online inhoud (TOI-verordening) is op 29 april 2021 van kracht geworden en treedt op 7 juni 2022 in werking. De

Verordening legt internetbedrijven die in de EU actief zijn een zorgplicht op om de verspreiding van terroristisch materiaal op hun platformen tegen te gaan.

Tevens verplicht zijn EU-lidstaten een bevoegde autoriteit aan te wijzen of in te stellen die toezicht houdt op de sector, verwijderingsbevelen kan verzenden, bedrijven kan verplichten specifieke maatregelen te nemen wanneer is vastgesteld dat zij aan terroristische online materiaal zijn blootgesteld en zo nodig sancties kan opleggen. Tevens kan de autoriteit verwijderingsbevelen van een autoriteit van een andere EU-lidstaten toetsen op rechtmatigheid.

In Nederland is ervoor gekozen de autoriteit in te richten als een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) en tevens een rol te geven als toezichthouder voor de internetsector in het kader van de bestuursrechtelijke aanpak van kinderpornografisch materiaal. De keuze voor bestuursrechtelijke grondslag is gelegen in het feit dat de verordening niet gericht is op opsporen maar op het zo snel mogelijk offline halen van terroristische online-inhoud. Dat past beter in het bestuursrecht dan in het strafrecht.

Een belangrijke overweging om de autoriteit in te richten als ZBO is dat het verwijderen van content raakt aan de vrijheid van meningsuiting. Het is van belang dat de beoordeling of content wél of niet verwijderd moet worden omwille van de inhoud van die content, zonder de schijn van politieke beïnvloeding wordt gemaakt. Door de inrichting van de ZBO wordt de besluitvorming op afstand van de minister geplaatst en wordt voorzien in de gewenste (inhoudelijke) onafhankelijkheid.

BIJLAGE 2: Juridische overwegingen ivm niet tijdige uitvoering van de verordening:

Infractionprocedure

1. Na 7 juni 2022 is NL – zonder uitvoeringswet die op dat moment in werking is getreden – in gebreke voor het uitvoeren van de verordening.
2. Op dat moment kan de EC op eigen initiatief of op basis van een bijvoorbeeld klachten van burgers NL in gebreke stellen. NL krijgt dan nog twee maanden de tijd om de EC van informatie te voorzien. Dat kan het moment zijn om de EC mee te nemen in het lopende wetstraject voor de uitvoeringswet.
3. Als de verordening op dat moment nog steeds niet wordt uitgevoerd kan de EC NL een met redenen omkleed advies sturen. Dit is een formeel verzoek om aan het EU-recht te voldoen. Meestal wordt er weer 2 maanden toegekend door de EC voor het reageren op dat advies door aan te geven welke maatregelen worden getroffen.
4. Als de verordening vervolgens nog steeds niet wordt uitgevoerd, dan kan de EC een rechtszaak aanhangig maken bij het Hof van Justitie, waarbij de EC het Hof kan verzoeken om boetes op te leggen aan de in gebreke gestelde lidstaat.
5. Al met al duurt het in elk geval 4 a 5 maanden voordat de zaak aanhangig is bij het Hof, mocht de EC voortvarend handelen.
6. De verwachting is dat tegen de tijd dat een zaak aanhangig is gemaakt bij het Hof, het lopende wetstraject is afgerond en de uitvoeringswet in werking is getreden.
7. Dat pleit ervoor om de EC tijdens een eventuele inbreukprocedure mee te nemen in het lopende nationale traject, zonder tijdelijke maatregelen te treffen.
8. Het nadeel hiervan is dat verwijderingsbevelen van buitenlandse autoriteiten niet getoetst kunnen worden in NL
9. Daar staat echter weer tegenover dat buitenlandse verwijderingsbevelen alsnog aangevochten kunnen worden in de lidstaat van de autoriteit die het verwijderingsbevel heeft opgelegd.

Tijdelijke uitvoering onder verantwoordelijkheid van de Minister

10. De TOI-verordening draagt lidstaten op een Autoriteit aan te wijzen. Hoewel de verordening niets zegt over de vorm waarin een lidstaat een Autoriteit moet aanwijzen, dient dit op grond van ons nationale recht bij wet te gebeuren. Hieruit volgt dat Nederland wel zou kunnen besluiten om een andere organisatie als Autoriteit aan te wijzen, maar dat daarvoor ook een wet nodig is.. Praktisch gezien zou dit het proces niet versnellen.
11. Daarbij, om de bevoegdheden van de Autoriteit uit te oefenen, is een wet nodig. Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens of het opleggen van een bestuurlijke sanctie zijn bevoegdheden die de Autoriteit toekomen. Zonder aanwijzing van de Autoriteit bij wet kunnen deze bevoegdheden niet worden uitgeoefend omdat er geen bevoegde autoriteit is. Hiervoor hebben we echt de Uitvoeringswet nodig.
12. Het toetsen van verwijderingsbevelen – als een van de taken van de bevoegde autoriteit (artikel 12, eerste lid, onderdeel b, van de verordening) – is een taak

van de Autoriteit. Om die taak te kunnen uitoefenen dient er een Autoriteit te zijn aangewezen, waarvoor een wettelijke grondslag nodig is. Dit is te meer van belang nu kan worden ingegrepen in de rechten en plichten van burgers (legaliteitsbeginsel). Immers, als de bevoegde autoriteit bevestigt dat een buitenlands verwijderingsbevel geen ernstige of kennelijke inbreuk maakt op de verordening of het Handvest, dan is dat een beslissing gericht op rechtsgevolg in de zin van de Awb.

13. Bovendien zou het alternatief, waarbij een dienstonderdeel van JenV het buitenlandse verwijderingsbevel toetst en een besluit neemt zonder wettelijke grondslag, het risico met zich brengen dat een besluit van de minister wordt aangevochten in NL. Dat zal het geval zijn als wordt geconcludeerd dat het verwijderingsbevel geen ernstige of kennelijke inbreuk op de grondrechten of het Handvest inhoudt.

In dat geval kan in elk geval bij een negatief besluit (het verwijderingsbevel wordt bevestigd) worden gesteld dat het besluit onbevoegd is genomen, wat in een rechterlijke procedure kan leiden tot vernietiging van het besluit.

14. Maar zelfs met de tijdelijke oplossing van een rechtmatige aanwijzing van de minister als bevoegde autoriteit voor het beoordelen van buitenlandse verwijderingsbevelen blijft het bezwaar staan dat die beoordeling door de minister zich lastig verhoudt tot de noodzakelijk geachte onafhankelijkheid van de bevoegde autoriteit. Dat is immers de reden waarom in de Uitvoeringswet gekozen is voor oprichting van een zbo. Als dat onafhankelijkheidsvereiste bij het toetsen van buitenlandse verwijderingsbevelen wordt losgelaten, dan kan dat een negatieve weerslag hebben op de behandeling (en verdediging) van de uitvoeringswet en de daarin gemaakte keuze voor een zbo als bevoegde autoriteit.

Meest recente communicatie met de TK***Commissiedebat 26 januari 2022***

In antwoord op vragen van het lid Michon (VVD)

Minister **Yesilgöz-Zegerius**: Ik was toegekomen aan de Verordening terroristische online-inhoud. Mevrouw Michon stelde daar vragen over, onder andere: hoe staat het daarmee, want in juni moet dat toch rond zijn? Wat is de stand van zaken? Zij heeft helemaal gelijk. Per 7 juni moet de autoriteit operationeel zijn en de nationale uitvoeringswet moet dan ook gereed zijn. Er wordt op dit moment gewerkt om het zo snel mogelijk in procedure te brengen. De nationale uitvoeringswet is in voorbereiding. Er zit een zeer korte uitvoeringstermijn aan. Er is een start gemaakt met de feitelijke inrichting van het zelfstandige bestuursorgaan waar het over gaat. Ik geef een heel erg ambtelijk antwoord, maar de inhoud en waarom het zo ontzettend belangrijk is, heeft mevrouw Michon al heel goed geschetst in haar betoog. We doen er eigenlijk alles aan om ervoor te zorgen dat het per 7 juni operationeel kan zijn. In opdracht van mijn ministerie is er een kwartiermakersteam aangesteld dat ervoor moet zorgen dat de autoriteit aan het einde van de implementatietermijn met haar werkzaamheden van start kan gaan. Dus daar wordt ontzettend hard aan gewerkt. Voor het onderdeel van de autoriteit dat gericht is tegen kinderpornografisch materiaal, wordt waar mogelijk op dit tijdsad aangesloten. Dat komt dan dus bijeen. Het komt ook snel in uw richting.

Verslag schriftelijk overleg JBZ-raad 4 maart 2022

In antwoord op vragen van de VVD-fractie: Klopt het dat is voorzien dat de TCO-verordening op 7 juni 2022 in werking zal treden, en wanneer kan het wetsvoorstel tegemoet zien.

Het klopt dat de TOI-verordening van kracht wordt op 7 juni 2022. Op deze datum moet de autoriteit operationeel zijn en de nationale uitvoeringswet gereed. De autoriteit richt zich zowel op het tegengaan van verspreiding van terroristisch als van kinder[1]pornografisch online materiaal. De nationale uitvoeringswet van de TOI-verordening is in voorbereiding. Er wordt gewerkt aan het zo snel mogelijk in procedure brengen van het wetsvoorstel in verband met de zeer korte uitvoeringstermijn. Ook is er een start gemaakt met de feitelijke inrichting van de autoriteit. Hiervoor is een kwartiermakersteam aangesteld dat ervoor moet zorgen dat de autoriteit aan het einde van de implementatietermijn met haar werkzaamheden van start kan gaan. Voor het onderdeel van de autoriteit gericht tegen kinderpornografisch materiaal wordt waar mogelijk op dit tijdsad aangesloten.

Antwoord op vragen MJV/DBO naar aanleiding van nota TOI-verordening**Wat hebben we eerder aan de TK gemeld?**

Wij hebben vanaf het begin van de onderhandelingen over de Verordening laten weten dat de (voorgestelde) implementatietermijn (te) kort was. Dit was onderdeel van de formele Nederlandse onderhandelingsinzet vanaf 2018 en is ook zo verwoord in het BNC-fiche terzake, dat met de TK is gedeeld. Het aanvankelijke voorstel was 6 maanden, de Nederlandse inzet 24 maanden. Sinds dat moment is de TK er telkens op gewezen dat de implementatietermijn kort is, maar dat we alles in het werk zouden stellen deze te halen.

Recentelijk is de TK niet expliciet gemeld dat we de implementatietermijn niet zouden halen. Recente communicatie heeft plaatsgevonden in het Commissiedebat van 26 januari jl. en het schriftelijke overleg JBZ raad 3 en 4 maart. **Zie bijlage meest recente communicatie met TK.**

De TK heeft in het onderhandelingstraject over de Verordening zorgvuldigheid en waarborgen voor fundamentele rechten en vrijheden benadrukt en niet snelheid van de besluitvorming. Nederland heeft bijvoorbeeld tegen de Algemene Oriëntatie van de Europese Raad gestemd (standpunt van lidstaten voor onderhandelingen met Europese Commissie en Europees Parlement).

Er zijn twee belangrijke communicatiemomenten met de Kamer geweest over de wijze waarop Nederland de autoriteit vormgeeft. Het betreft de brief van MJV aan de TK over de inrichting van de autoriteit KP/TOI van 20 november 2020. Hierin is de TK geïnformeerd over de keuze voor een ZBO en om bij de autoriteit 2 taken onder te brengen (KP en TOI). En de antwoorden van MJV in het kader van een SO met de TK van 23 maart 2021. Hierin is onder meer ingegaan op de waarborgen voor grondrechten, waarbij nadrukkelijk wordt gesteld dat een ZBO een belangrijke waarborg hiervoor is. Feitelijk wordt gesteld dat de implementatietermijn 12 maanden is.

Had het echt niet sneller gekund?

In het kader van het implementatietraject zijn scenario's overwogen om een tijdelijke oplossing te realiseren. Dit staat nader toegelicht in de bijlage van de nota die aan MJV is toegezonden. Een tussenoplossing zou zijn geweest om de taken voor de nationale autoriteit bij JenV te beleggen of om een tijdelijke nieuwe organisatie op te richten (de vorm zou dan nog nader bepaald moeten worden). Maar ook die oplossingen vragen om een wettelijke grondslag en een wetgevingstraject. Dit zou het proces niet wezenlijk versneld hebben. Daarbij zou de capaciteit en tijd die nodig is om die tijdelijke oplossing in te richten afgaan van de capaciteit en tijd die nodig is om de ZBO in te stellen en operationeel te maken. Het doen uitvoeren van onderdelen van de Verordening door een onderdeel van ministerie *zonder* wettelijke grondslag, is niet mogelijk.

Voor wat betreft de vraag of het wetgevingstraject niet sneller had gekund het volgende. Een wetgevingstraject in Nederland neemt tijd in beslag. Daarom is bij de onderhandelingen over de verordening ook aangedrongen op een implementatietermijn van 2 jaar. In de verordening is echter een termijn van 1 jaar opgenomen. Het opstellen van wetgeving en de daarbij behorende stappen zijn daarom vlot ter hand genomen.

5.2.1

Ook het (verplichte) advies van de Afdeling advisering heeft iets langer op zich laten wachten dan gehoopt. De voorgaande ontwikkelingen zijn op zich zelf niet uitzonderlijk in het Nederlandse wetgevingsproces en destijds reden om een langere implementatietermijn te vragen. Niettemin is de Uitvoeringswet TOI-verordening inmiddels gereed voor indiening bij en behandeling in het Parlement.

Hoe zit het met andere EU-lidstaten?

Wat betreft andere EU Lidstaten, bekend is dat een aantal ook moeite heeft met het de implementatiedatum van 7 juni. Hoewel een deel van de lidstaten niet prijsgeeft of ze wel of niet tijdig de implementatiedeadline van de Verordening halen, is bekend dat Duitsland de deadline van 7 juni ook niet zal halen. Zij hebben aangegeven dat ernaar wordt gestreefd de implementatie rond de zomer gereed zijn. Ierland, een belangrijk land voor de uitvoering van de TCO-verordening (aangezien zij vrijwel alle grote sociale mediaplatformen huisvesten), is niet op tijd klaar met het operationaliseren van processen voor de omgang met buitenlandse verwijderingsbevelen. Vanwege de aanwezigheid van veel grote sociale mediaplatformen kunnen zij veel grensoverschrijdende verwijderingsbevelen verwachten. Zij hebben daarbij, voor zover bekend, geen tussenoplossing bedacht om deze grensoverschrijdende verwijderingsbevelen te behandelen. Tot slot heeft een flink aantal andere Lidstaten (Bulgarije, Zweden, Finland, Cyprus, Griekenland, Spanje) in maart jl. aangegeven er überhaupt nog niet definitief uit te zijn wie de bevoegde autoriteit wordt. Aandachtspunt bij de implementatie van andere LS is dat de meeste de autoriteit onderbrengen bij een bestaande organisatie. Het kan zijn sommige weliswaar de autoriteit aanwijzen, maar nog niet de achterliggende processen hebben ingericht.

Aanvullend: Keuze voor ZBO/nieuwe autoriteit

In het jaar voorafgaand aan de publicatie van de Verordening, hebben wij met DWJZ en andere departementen (EZK, BZK) een Verkenning uitgevoerd naar de manier waarop een bevoegde autoriteit het beste zou kunnen worden ingericht. Hierbij is ook overwogen de autoriteit bij een bestaande organisatie onder te brengen. Conclusie hiervan was dat de taken in de Nederlandse context het beste op bestuursrechtelijke grondslag konden worden ingericht en dat een alles overwegende een nieuwe in te richten ZBO de meest geschikte organisatievorm zou zijn. Dit vanwege de nagestreefde onafhankelijke besluitvorming en het feit dat de taken niet goed pasten bij bestaande toezichthouders, zoals de ACM. Zie ook toelichting bij nota aan MJV 3/6.

ID	Doc. nr.	Datum	Documentnaam	Beoordeling	Beoordelingsgrond	Vindplaats
75032776	1	3-10-2016	TNO.pdf	Reeds Openbaar		https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ecf0bfc2-9aa9-11e6-868c-01aa75ed71a1
75032804	2	23-11-2016	Enquête van het Vz EU inzake encryptie en criminaliteitsbestrijding; Encryption; Challenges for criminal justice in relation to the use of encryption; future steps.pdf	Reeds Openbaar		https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14711-2016-INIT/en/pdf
75032781	3	13-7-2018	VN rapport follow up 2018 EncryptionAnonymityFollowUpReport.pdf	Reeds Openbaar		https://freedex.org/wp-content/blogs.dir/2015/files/2018/07/EncryptionAnonymityFollowUpReport.pdf https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G18/213/16/PDF/G1821316.pdf?OpenElement
75458724	4	22-1-2019	e-mail Varianten inrichting toezichthouder KP v.2.2 - schoon.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75617413	5	14-1-2019	Varianten inrichting toezichthouder KP v.2.2 - schoon.docx	Niet Openbaar	5.1.2e; 5.1.2i; 5.2	
75458634	6	7-3-2019	e-mail Aanpak KP in DGRR Staf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032798	7	11-3-2019	Varianten inrichting toezichthouder KP versie.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75617426	8	3-7-2019	Voortgangsbrief aanpak Online seksueel kindermisbruik en bestuursrechtelijke handhaving.docx	Reeds Openbaar		https://open.overheid.nl/repository/ronl-698dc4ec-3af3-4061-9b6e-fafe7ff5524c/1/pdf/tk-voortgangsbrief-aanpak-online-seksueel-kindermisbruik-en-bestuursrechtelijke-handhaving.pdf
75458630	9	11-9-2019	e-mail Businesscase autoriteit kindermisbruik" voor commentaar en ter bespreking"	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032775	10	4-10-2019	20191004A Terugkoppeling presentatie OTT aan MinJenV (encryptie).pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458678	11	4-10-2019	Inbreng anno AUS NCTV bezoek oktober 2019 .docx	Reeds Openbaar		
75458666	12	16-10-2019	e-mail Nota toezichthouder KP	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458665	13	30-10-2019	e-mail Nota Toezichthouder Online seksueel kindermisbruik	Deels Openbaar	5.1.2e	

75458722	14	6-11-2019	e-mail Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op online content van seksueel kindermisbruik2 (4).docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458723	15	14-11-2019	e-mail Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op online content van seksueel kindermisbruik2.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032795	16	26-11-2019	e-mail TCO en KiPo.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458721	17	26-11-2019	e-mail TCO en KiPo	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458669	18	3-12-2019	e-mail Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032748	19	4-12-2019	e-mail RE_Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458668	20	6-12-2019	e-mail Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 incl	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032771	21	9-12-2019	e-mail ZBO Online seksueel kindermisbruik.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458640	22	3-10-2022	Organisatievorm autoriteit kindermisbruik vBZK.docx	Deels Openbaar		
75458698	23	9-12-2019	e-mail RE_Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 incl .docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032783	24	12-12-2019	e-mail RE_ZBO online kindermisbruik.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458709	25	12-12-2019	e-mail RE_ZBO online kindermisbruik	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032792	26	17-1-2020	e-mail RE_bestuursrechtelijke aanpak kipo(4).pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458711	27	17-1-2020	e-mail RE_bestuursrechtelijke aanpak kipo	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032779	28	27-1-2020	KV FRA wil internationale aanpak encryptie.pdf	Reeds Openbaar		https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20162017-221.pdf
75032801	29	3-2-2020	e-mail FW_ Standpunt BZK inzake Autoriteit KP.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458729	30	5-2-2020	e-mail memo opschalen BZK	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032770	31	7-2-2020	e-mail Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogdepdf	Deels Openbaar	5.1.2e	

75458641	32	3-10-2022	Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032769	33	10-2-2020	e-mail FW_ Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoo....pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458667	34	10-2-2020	e-mail Opschalen naar BZK: ZBO als Autoriteit voor verwijderen van kinderporno.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032774	35	11-2-2020	e-mail RE_ Nota.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032788	36	10-3-2020	e-mail RE_ nota ter bespreking met minister.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032762	37	23-3-2020	20191105C2 Overleg Encryptie_ Bijlage 2 Overleg nav Uitspraken MinJenV over toegang tot versleutelde chatberichten.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032796	38	23-4-2020	e-mail RE_ Memo voor commentaar(2).pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458674	39	16-4-2020	DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Programmaplan 2020 Digijust-versie.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032799	40	30-4-2020	beslispunten overleg CT-DRC over KiPo-TCO 30 .docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458646	41	30-4-2020	e-mail DigiJust document Bestuursrechtelijke aanpak kinderporno en Programmaplan voor 2020""	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458645	42	4-5-2020	e-mail DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Programmaplan 2020 Digijust-versie	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458690	43	18-5-2020	e-mail RE_ Memo voor commentaar	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458635	44	27-5-2020	e-mail Afspraken DRC-NCTV	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032759	45	3-6-2020	e-mail FW_ voorbeelden van nieuwe zbo's..pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458720	46	17-6-2020	e-mail RE_zbo"s	Niet Openbaar	5.1.2e	
75032761	47	18-6-2020	e-mail RE_ Motivering voor plaatsing op afstand bij an....pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458659	48	18-6-2020	e-mail Motivering voor plaatsing op afstand bij andere ZBOs in MvT"s"	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458651	49	20-7-2020	e-mail FW_Nota aanwijzing CA voor uitvoering TCO-verordening	Deels Openbaar	5.1.2e	

75458688	50	22-9-2020	e-mail RE_MJV akkoord met ZBO voor autoriteit TCO/KiPo	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458700	51	1-10-2020	e-mail RE_Stukken voor gesprek MJV-BZK - oplegnota en bijlage argumenten - laatste toevoegingen graag vandaag voor 14h00	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458713	52	1-10-2020	e-mail RE_gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458654	53	9-10-2020	e-mail FW_gesprek Minister J&V - stas BZK	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032739	54	18-11-2020	brief TK Autoriteit kinderpornografische en terroristi.docx	Reeds Openbaar	5.1.2e	https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/kst-31015-208.html#ID-957690-d36e83
75032750	55	18-11-2020	e-mail RE_ platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen....pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458733	56	18-11-2020	e-mail platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen TCO	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032744	57	19-11-2020	e-mail FW_ Brief aan TK.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458623	58	3-10-2022	object0001.docx	Reeds Openbaar	5.1.2e	https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/kst-31015-208.html#ID-957690-d36e83
75458670	59	19-11-2020	e-mail Persbericht	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458648	60	24-11-2020	e-mail FW_CU begroting	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458663	61	17-12-2020	e-mail MvT nieuwe aanvullingen	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458662	62	22-12-2020	e-mail MvT nieuwe aanvullingen 4.1	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458671	63	7-1-2021	e-mail RE_Brief aan TK	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458718	64	7-1-2021	e-mail RE_wetsvoorstel autoriteit aanpak online kinderporno	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458675	65	8-1-2021	e-mail RE_Brief aan TK	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458693	66	8-1-2021	e-mail RE_MvT nieuwe aanvullingen 4.1	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458695	67	8-1-2021	e-mail RE_MvT nieuwe aanvullingen 4.1	Deels Openbaar	5.1.2e	

75032772	68	11-1-2021	final_report_of_the_observatory_function.pdf	Reeds Openbaar		https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/2019-01/2019-01_Joint-EP-EJ-Report_Observatory-Function-on-Encryption_EN.pdf
75458696	69	11-1-2021	e-mail RE_MvT nieuwe aanvullingen 4.1	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032786	70	12-1-2021	e-mail RE_Concepten wet kipo(1).pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458642	71	3-10-2022	MvT 20210108 MD.docx	Reeds Openbaar		https://www.internetconsultatie.nl/autoriteitkp/document/6672
75458643	72	3-10-2022	Wet 20210108 MD.docx	Reeds Openbaar		https://www.internetconsultatie.nl/autoriteitkp/document/6670
75032777	73	14-1-2021	e-mail RE_Wet kipo_stukken(1).pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032782	74	15-1-2021	e-mail FW_Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458631	75	3-10-2022	MvT 20210108 concept schoon.docx	Reeds Openbaar		https://www.internetconsultatie.nl/autoriteitkp/document/6672
75458632	76	3-10-2022	Benoemingen bij ZBO's DEF.PDF	Openbaar		
75458633	77	3-10-2022	Wet 20210108 concept schoon.docx	Reeds Openbaar		https://www.internetconsultatie.nl/autoriteitkp/document/6670
75032791	78	18-1-2021	e-mail RE_Concepten wet kipo.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458706	79	3-10-2022	Nota MJenV consultatie.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458681	80	18-1-2021	e-mail RE_Concepten wet kipo	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458653	81	19-1-2021	e-mail FW_Wet en MvT Autoriteit KP	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458660	82	19-1-2021	e-mail MvT 20210108 - opm - reactie	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458708	83	19-1-2021	e-mail RE_Wet kipo: stukken	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458664	84	20-1-2021	e-mail Nota MJenV consultatie	Deels Openbaar	5.1.2e	
75616559	85	20-1-2021	Nota MJenV (internet)consultatie wetsvoorstel bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal	Niet Openbaar	5.1.2e; 5.1.2i	
75458684	86	22-1-2021	e-mail RE_Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo	Deels Openbaar	5.1.2e	

75458683	87	25-1-2021	e-mail RE_Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032778	88	31-1-2021	MCEV nota Interceptie OTT diensten.docx	Reeds Openbaar	5.1.2f	https://open.overheid.nl/documenten/ronl-9c49dcebb667366ae1f82ac74bfe1c22e8d8bd08/pdf/document/C012a
75032745	89	16-2-2021	Aanbiedingsform MCEV OTT feb 2021.pdf	Deels Openbaar	5.1.2a; 5.1.2c; 5.1.2e; 5.1.2f; 5.1.2i	Een nota valt onder de reikwijdte en is al openbaar: zie doc C012a https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2022/04/28/besluit-op-wob-verzoek-inzake-informatie-betreffende-het-onderzoek-van-het-ministerie-van-justitie-en-veiligheid-naar-de-aftapbaarheid-van-ott-communicatiediensten
75032765	90	16-2-2021	RE Verzoek NOS Telegram .msg	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032797	91	22-4-2021	startnotitie_3218_intern.pdf	Reeds Openbaar	5.1.2e; 5.1.2f	
75032751	92	12-5-2021	e-mail FW_ oprichting zbo ivm EU-verordening.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e; 5.1.2i	
75032800	93	19-5-2021	Terugkoppeling gesprek MJenV met het veld over encryptie en toegang tot informatie.msg	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458717	94	17-6-2021	e-mail RE_voorbespreking overleg BZK	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032746	95	17-6-2021	Bijlage 2 Achtergrond over tapbare digitale communicatie.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458705	96	23-6-2021	e-mail RE_Toepassing artikel 21 Kaderwet	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032764	97	30-6-2021	Questionnaire A1.docx	Niet Openbaar	5.1.2a; 5.1.2c	
75032802	98	5-7-2021	e-mail RE_Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458701	99	8-7-2021	e-mail RE_Stukken voor lijn	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032784	100	16-7-2021	e-mail Business case.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458629	101	11-10-2022	object0001.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75458702	102	30-8-2021	e-mail RE_Stukken voor lijn	Deels Openbaar	5.1.2e	

75458644	103	5-10-2021	e-mail CBJ 12/10: adviezen	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032756	104	9-11-2021	DEF Questionnaire B 20210712 (1).docx	Niet Openbaar	5.1.2a	
75032760	105	11-11-2021	Argumentenkaart inperking encryptie 9 nov 2021.pdf	Reeds Openbaar		https://ecp.nl/wp-content/uploads/2021/11/Argumentenkaart-inperking-encryptie2.pdf
75032749	106	21-12-2021	RE Bilateraal Overleg MJenV-Faeser - Telegram .msg	Deels Openbaar	5.1.2e	https://ecp.nl/wp-content/uploads/2021/11/Argumentenkaart-inperking-encryptie2.pdf
75032754	107	23-12-2021	RE Bezoek MP Rutte VAE - telegram.msg	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032790	108	1-2-2022	RE Vraag.msg	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032793	109	19-5-2022	RE DHS Criminal Investigations and Network Analysis (CINA).msg	Deels Openbaar	5.1.2a; 5.1.2e	
75032753	110	30-6-2022	FW Antw Vraag telegram.msg	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032742	111	29-9-2022	nota Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032787	112	3-10-2022	e-mail ZBO online kindermisbruik.pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032768	113	3-10-2022	Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogd.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032767	114	3-10-2022	Organisatievorm autoriteit kindermisbruik - B.docx	Deels Openbaar		
75032773	115	3-10-2022	Memo bestuursrechtelijke aanpak kinderporno.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032763	116	3-10-2022	DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Prog.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032747	117	3-10-2022	Argumentatie ZBO - DA CvM ACM ANVS HvdK KA.docx	Reeds Openbaar		
75032780	118	3-10-2022	Oplegnota verkenning Competente Autoriteit vo.docx	Deels Openbaar	5.1.2e	
75032794	119	3-10-2022	persbericht atkm.docx	Reeds Openbaar		
75032766	120	3-10-2022	e-mail RE_ Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo(3).pdf	Deels Openbaar	5.1.2e	

75032741	121	7-10-2022	implications end2end encryption.pdf	Reeds Openbaar		https://www.rsaconference.com/library/presentation/usa/2020/implications-of-the-global-push-to-ban-end-to-end-encryption
75032755	122	7-10-2022	Literatuuronderzoek.pdf	Niet Openbaar	5.1.2i; 5.2	
75032789	123	7-10-2022	Syllabus CyberCongres.pdf	Niet Openbaar - Valt buiten de reikwijdte van het verzoek		

Van: 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Varianten inrichting toezichthouder KP v.2.2 -schoon.docx
Datum: dinsdag 22 januari 2019 15:23:43
Bijlagen: Varianten inrichting toezichthouder KP v.2.2 -schoon.docx

Deze had je nog van mij tegoe: de meest recente conceptversie over varianten op een toezichthouder. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2a - BD/DBAenV/TenK
Aan: 5.1.2e - 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - 5.1.2e - BD/DBAenV/TenK
Onderwerp: Aanpak KP in DGRR Staf
Datum: donderdag 7 maart 2019 14:19:07
Bijlagen: [Stand van zaken Aanpak KP februari 2019 def.docx](#)
[Varianten inrichting toezichthouder KP versie voor stafoverleg DGRR.docx](#)
[Opleg memo Staf overleg DGRR over bestuursrechtelijke aanpak online seksueel kindermisbruik.docx](#)

Ha 5.1.2a en 5.1.2e ,
Zie bijgaande stukken voor komend stafoverleg met de minister.
Groet, 5.1.2e

Varianten inrichting toezichthouder Kinderporno

Inleiding

In het kader van onderzoek naar de haalbaarheid van een bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno (KP) heeft AKD een advies opgesteld. Dat bespreekt bestuursrechtelijke normen en sancties. Het onderzoek wijst uit dat hiervoor mogelijkheden zijn. De praktische uitvoering wordt in een ander traject uitgewerkt¹

Een aparte vraag is hoe de toepassing van normen en sancties vorm krijgt. Hoe ziet een bestuursrechtelijke toezichtfunctie er uit en welke overwegingen en varianten zijn er? Deze notitie onderscheidt vijf varianten en stelt voor om er twee verder uit te werken.

Context. Zelfregulering, spelers.

De aanpak om KP op het openbare web tegen te gaan loopt voor een belangrijk deel via de weg van zelfregulering van het bedrijfsleven: ISP's, HSP's, Google, Facebook, e.a. Er is een code met een "Notice & Take Down" (NTD)-procedure die partijen verplicht om direct actie te ondernemen als op hun servers 'abuse' voorkomt. De NTD-procedure richt zich op 'abuse' in den brede, met een specifieke regeling voor KP. Het bona fide bedrijfsleven heeft er veel zakelijk belang bij dat op hun servers geen KP materiaal staat. De dekkinggraad van de code is hoog en de aangesloten bedrijven zijn gemotiveerd en actief.

Dit bedrijfsleven is actief participant in het EOKM, het Expertisebureau Online Kindermisbruik. Het EOKM is een non-profit NGO, deels gefinancierd door bedrijven, deels door de overheid (JenV, Europese Commissie). Particulieren en bedrijven kunnen anoniem melding doen van sites waarop KP staat. Het EOKM past de NTD-procedure toe voor KP en is hier een 'trusted flagger'.

Het EOKM geeft meldingen door aan de aangesloten bedrijven, die daarop actie ondernemen. Ook voert het EOKM analyses uit en werkt samen met internationale partnerorganisaties.

Het OM richt zich primair op de 'harde' criminaliteit waarbij het "dark web" (TOR) wordt gebruikt. Voor het schonen van het open web heeft het OM onvoldoende capaciteit. Dit komt ook doordat de strafrechtelijke aanpak bewerkelijk is en niet goed passend op de schaal en dynamiek van de internet- en ICT-wereld. Dit is een kernreden voor de introductie van een bestuursrechtelijke aanpak. Het OM acht zich geholpen met een taakverdeling waarbij KP op het openbare web wordt getackeld door een combinatie van zelfregulering en bestuursrechtelijke aanpak en het OM zorgt voor het sluitstuk waar van evidente criminaliteit sprake is (bijvoorbeeld een acute misbruiksituatie stoppen) en zich daarbij vooral focust op het dark web.

Omdat alle KP strafrechtelijk is genormeerd, is er een belangrijke samenwerkingsrelatie van spelers op het gebied van zelfregulering (en straks de bestuursrechtelijke toezichthouder) met Politie en OM. Ook het EOKM werkt samen met politie en OM. Zo staat het OM aan het EOKM via vrijwarings toe, dat men KP materiaal downloadt om te beoordelen of sprake is van verboden materiaal en om als liaison naar betrokken bedrijven te kunnen optreden. EOKM mag alleen op het open web optreden en mag geen opsporingswerk verrichten. Verder hecht het OM aan 'containment': zij wil niet dat anderen, zoals burgercollectieven, dezelfde soort functies gaat verrichten als het EOKM dat nu doet. Dit houdt verband met het bovenliggende aspect van strafbaarheid van KP.

Voor het bedrijfsleven geldt dat men bereid is om zelf orde op zaken te stellen, maar tevens beducht is voor nieuwe overheidsregels i.v.m. content. Deze belast de business case en de relatie met klanten. Waar er publieke normen worden gesteld, heeft het bedrijfsleven een voorkeur voor harde normen (bijv. verplichte medewerking) boven zachte regels (bijv. verzoek om medewerking).

Wat houdt een bestuursrechtelijke norm in ?

Een bestuursrechtelijke aanpak heeft een tussenpositie tussen zelfregulering en strafrecht. Deze is complementair aan zelfregulering, ondersteunt deze en pakt (alleen) actoren aan die zich niet bij die zelfregulering aansluiten. Aan de andere kant zorgt de bestuursrechtelijke aanpak voor

¹ Aan bureau Dialogic is opdracht gegeven om uit te werken hoe de last onder bestuursdwang in de praktijk vorm zou moeten krijgen.

taakverlichting bij de strafrechtelijke aanpak, zodat die zich kan richten op "harde" criminaliteit. Er is dus een escalatieladder: zelfregulering > bestuursrechtelijke aanpak > strafrechtelijke aanpak.

De bestuursrechtelijke normering heeft als aanknopingspunt de bestaande NTD procedure. Een lichte vorm is dat de huidige procedure wordt doorlopen, d.w.z. melding door EOKM. Pas als een bedrijf bij wie een KP-melding plaatsvindt, niet tijdig tot actie overgaat, treedt de autoriteit op. Die kan een aanwijzing geven en bij niet opvolging daarvan sancties toepassen. Voor de inhoud van de aanwijzing zijn diverse varianten (licht = vrijheid bedrijf om vorm te kiezen, zwaar = autoriteit kiest de vorm) en dat geldt ook voor de sancties.

Een andere (zwaardere) aanpak is dat de melding niet langer door EOKM wordt gedaan, maar door de autoriteit. Hierbij zou de bestaande private werkwijze worden overgenomen door de overheid. De scope van de norm kan klein of groot zijn: klein is alleen HSP's en ISP's, groot is: alle aanbieders van communicatiediensten. Zie voor de gradaties en onderwerpen p.8 en 9 van het AKD advies.

Het beleidsmatige uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk ruimte is voor zelfregulering en EOKM. Bestuursrechtelijke normering en toezicht is een sluitstuk, dat zo beperkt mogelijk blijft.

Welke uitvoerende en toezichthoudende taken zijn er?

Eerst kijken we naar de taken die moeten worden uitgevoerd, vervolgens naar de vraag wie wat moet doen.

1. Intake en doorgifte. Meldingen komen binnen, er is een check of actie nodig is, zo ja dan vindt doorgifte plaats. Er wordt gevolgd of betrokken bedrijven follow-up wordt gegeven. Dit is de logistieke kant van de NTD procedure.
2. Monitoring en Analyse. Er zijn tools nodig voor het signaleren van KP-locaties en de bewegingen daarvan. Hiervoor heeft de TU Delft met hulp van de bij de NTD bedrijven (en met subsidie van JenV en EZK) een monitor ontwikkeld. Er moet een organisatie zijn om zicht te houden op de omvang en verschijningsvormen van KP en daarover analyses te maken. Primair om leads en flagging te geven voor bedrijven. Deze monitor- en analysefunctie is ook nodig om handhavende actie te ondernemen. En voor advisering van het beleidsorgaan (JenV).
3. Ontwikkeling, ondersteuning zelfregulering en meta-toezicht. Het is belangrijk dat het bedrijfsleven gemotiveerd blijft om zelf het maximale te doen om KP tegen te gaan. Dat betekent ook dat maximale inspanningen blijvend worden gemobiliseerd om aan de "frontier" te blijven in deze ICT-wapenwedloop. Een rol is om de zelfregulering te stimuleren, zorgen dat er tijdig onderhoud plaatsvindt en te ondersteunen bij tools voor bedrijven om zelfregulering toe te passen. De overheid heeft hier een partnerrol. Het is nuttig dat de overheid dit goed volgt en zo nodig aanzet tot actieve toepassing.
4. Interfacing en networking. De bestrijding van KP is een netwerk-taak met diverse spelers; private en publieke. Een rol is dan ook zorgen voor verbinding met andere autoriteiten en instanties, die rollen/functies/taken hebben, zoals politie en OM, EOKM, onderzoeksinstituten, ICT-operators, buitenlandse counterparts. Dit uit een oogpunt van kennis, tijdige actie, handhaving, en advisering.
5. Toezicht en handhaving van wettelijke normen. De bestuursrechtelijke normen zullen vooral in beeld komen voor bedrijven die niet zijn aangesloten op de zelfregulering of die deze stelselmatig niet voldoende naleven. Zo nodig – als sprake is van aperte criminaliteit – moet er opgeschaald worden naar strafrechtelijke handhaving.

Deze taken overziend is sprake van de volgende clusters van taken (rollen):

- A. Operationele taken. Uitvoeren, informeren, communiceren vallen daar onder. Dit betreft het uitvoeren van de NTD en de informerende en ondersteunende taken richting het bedrijfsleven van zelfregulering, voorlichting, communicatie, compliance acties m.b.t. de wettelijke normen. Verder de sleutelrol in het netwerk om relevante partijen tot actie aan te zetten. Dit vraagt inlevingsvermogen, relationeel vermogen, kennis en gezag op de inhoud. Geschatte omvang: 15 fte.

- B. Analytische taken. Monitoren, analyseren en ontwikkelen vallen hieronder. Het betreft zaken waar zowel praktijkkennis voor nodig is, als ook enige afstand en reflectie. Geschatte omvang: 5 fte.
- C. Gezag uitoefenen. Hier gaat het om vaststellingen doen, beoordelingen uitvoeren en op basis daarvan beslissingen nemen en afdwingen (bestuursrechtelijk). Daarvoor moet een orgaan weten wat er speelt op de inhoud. Dit vraagt toegang tot informatie, analytische kennis, en expertkennis op ICT/internet gebied. Dit vraagt juridische kennis, onafhankelijkheid, bestuurlijke sensitiviteit. Dit gaat om gezag op bevoegdheden. Geschatte omvang: 5 fte.

Cluster A kan in een zelfreguleringsorganisatie worden belegd. Deze taken worden nu grotendeels in de praktijk door het EOKM uitgevoerd. Toch gaat het om hybride taken, omdat het EOKM een semipublieke functie heeft (vgl. de relatie met het OM) en deels met publieke middelen wordt bekostigd.

Cluster B is goed in een zelfreguleringsorganisatie te beleggen, gezien de verbinding met de praktijk. Ook passen deze taken goed in een overheidsorganisatie gezien de onafhankelijkheid en afstand.

Cluster C is een kerntaak van de overheid als het gaat om het opleggen en afdwingen van normen. Omdat het om beslissingen in individuele gevallen gaat, en onafhankelijkheid van de beleidsfunctie daarmee belangrijk is, is de ZBO vorm een geschikte vorm. De C-taken vragen een sterke gezagspositie op inhoud (met een hoog ICT/internet-kennisiniveau), relatie en besliskracht. Dat vraagt een positie met een duidelijk eigen profiel en autoriteit. Dit laatste vanwege de toezichtfunctie. Te overwegen is om de organisatie of het organisatieonderdeel als toezichthouder te positioneren. Daarbij is te denken aan een ZBO.

Afwegingskader

Voor de beoordeling van varianten passen we het volgende afwegingskader toe.

1	Stabiliteit	Stevigheid van de tzh ² als organisatie (beheer, continuïteit).
2	Onafhankelijkheid	Relatie tot stakeholders (bedrijven, overheden), vermogen tot zelfstandige oordeelsvorming, conflicterende rollen/belangen.
3	Sensitiviteit publieke rol	Gevoel voor bestuur en beleid, verwachte rol.
4	Complementariteit op zelfregulering	Eigen rol is sluitstuk op zelfregulering, en moet niet die zelfregulering willen overnemen.
5	Kennis (frontier)	Tzh is goed geïnformeerd over state of the art technologie en manieren om KP te traceren en aan te (laten) pakken.
6	Samenwerking	Prikkels voor samenwerking met stakeholders, en netwerkpartners (EOKM, OM, politie)

Varianten.

Zoals eerder gezegd gaan we ervan uit dat de bestaande zelfregulering en zelfhandhaving blijft. Als er bijv. voor gekozen wordt om alle meldingen voortaan bij de autoriteit te laten plaatsvinden i.p.v. bij het EOKM wordt de zelfregulering in feite overgenomen en omgezet in overheidsregulering.

Bij de varianten wordt hieronder ook betrokken de positie van het EOKM. Als er veel ruimte voor zelfregulering wordt gegeven past daarbij dat het EOKM zijn huidige positie behoudt. Als er weinig ruimte voor zelfregulering wordt gegeven, zou de taak van het EOKM worden overgenomen door de autoriteit. Een mogelijkheid is ook, om het EOKM om te vormen tot de autoriteit.

Variant 1. Stand alone: EOKM wordt ZBO

Op dit moment is het EOKM dé expertorganisatie die de zelfregulering invult. Die rol wordt vervolledigd door het EOKM ook gezag taken toe te kennen. De autoriteit is dan een zelfstandige en stand alone organisatie en vervult A, B en C-taken.

² tzh=toezichthouder

Voordelen: de toezichthouder heeft eigen profiel en (initieel) draagvlak bij de sector. Er zijn goede mogelijkheden voor een blijvende frontierspositie.

Nadelen: het is de vraag of het EOKM als hybride organisatie op termijn toekomstbestendig is. Een risico van de combinatie van zelfreguleringsorgaan en bestuursorgaan is dat het draagvlak gaandeweg afbrokkelt als publieke rol stevig optreden betekent. De andere kant van dezelfde medaille is dat een (wenselijke) stevige publieke positionering wordt belemmerd door belangen van de achterban van het EOKM als zelfreguleringsorganisatie.

In de volgende varianten gaan we ervan uit dat EOKM blijft zoals deze is en de A-taken vervult. De B en C taken worden vervuld door een Autoriteit (ZBO).

Variant 2. Stand alone: aparte autoriteit

Er komt een nieuwe, kleine autoriteit, die de B en C taken vervult.

Voordelen: De zelfregulering blijft volop de eigen rol houden. De toezichthouder heeft een eigen profiel. Er is een duidelijke functiescheiding tussen beide.

Nadelen: De samenwerking met EOKM is logistieke opgave, gezien de afhankelijkheid van de autoriteit van medewerking EOKM. De autoriteit is een kleine organisatie, die inherent minder stabiel is. Zij kan de neiging hebben om ook de A-taken naar zich toe te trekken.

Variant 3. Inbedding bij bestaande JenV toezichthouder.

De toezichthouder is een aparte "kamer" bij een toezichthouder die (mede) ICT en/of economische actoren overziet. Kandidaten zijn de kansspelautoriteit, het Bureau Financieel Toezicht (Notariaat) en het College van Toezicht Auteursrechten.

Voordeel: De toezichthouder wordt ingebed in een bestaande organisatie die reeds een gezagspositie heeft. De zelfregulering behoudt haar rol.

Nadeel: Er ontstaat een toezichthouder met nogal ongelijksoortige taken. Ook hier kan de neiging bestaan om A-taken (de zelfregulerings taken) over te nemen.

Variant 4. Nieuwe multi-toezichthouder op internet-sanity.

Overwogen wordt om voor andere activiteiten dan kinderporno waar het internet een cruciale transportfunctie vervult, een bestuursrechtelijke aanpak te hanteren. Denk aan terrorisme, maar ook aan hatespeech (discriminatie) of illegaal downloaden (auteursrecht). Dit opent de mogelijkheid voor een meervoudige internet sanity regulator (ISR), een toezichthouder die op verschillende domeinen werkzaam is, waarvan de gemeenschappelijke noemer is dat content via internet wordt getransporteerd.

De autoriteit is dan een kamer binnen deze nieuwe sanity regulator. Deze krijgt ook taken op het gebied van terrorisme en andere gebieden waar de inhoudelijke integriteit van internet schoon gehouden wordt. Daarbij zijn per domein samenwerkingsafspraken met bedrijven (zelfregulering) en met strafrechtelijke autoriteiten te organiseren.

Voordeel: de nieuwe toezichthouder wordt ingebed in een grotere organisatie met gelijksoortige taken. De zelfregulering behoudt haar rol inclusief de financiering daarvan door het bedrijfsleven. De neiging om zelfregulering over te nemen is – wellicht – minder groot dan in stand alone varianten, omdat de toezichthouder de opdracht meekrijgt om een model van privaat-publieke samenwerking toe te passen. De nieuwe toezichthouder heeft een eigen stevig profiel.
Nadeel: De ISR als totaalorganisatie is nieuw en moet zich nog zetten. Een ander nadeel is dat het bedrijfsleven grote bezwaren heeft tegen een dergelijke bredere online content toezichthouder.

Variant 5. Inbedding bij de ACM

De autoriteit is een aparte kamer bij de ACM, de Raad van Bestuur ACM is bestuurlijk bevoegd.

Voordeel: ACM is een grote en ervaren markttoezichthouder. Daardoor is er meer stabiliteit. ACM heeft ervaring en kennis op het terrein van internettoezicht. De bestuursrechtelijke toezichtfunctie is een (kleinblijvend) sluitstuk op de zelfregulering, er is geen aandrang bij de toezichthouder om dit te laten uitdijen.

Nadeel: De ACM is een ZBO in ander domein, relatief klein onderdeel, minder directe sturing JenV, stevige betrokkenheid van EZK is noodzakelijk.

Geclassificeerd naar twee dimensies zijn de vijf varianten als volgt weer te geven:

Toezichthouder	Nieuw	Bestaand
Mono	Stand alone (2)	EOKM (1),
Multi	ISR (4)	JenV-toezichthouder (3), ACM (5)

Toepassing afwegingskader en nadere beschouwing

Het afwegingskader toegepast op de varianten ontstaat het volgende beeld.

		1	2	3	4	5
		EOKM	stand alone	inbedding JenV	ISR	ACM
1	Stabiliteit	-	-	-	+-	+
2	Onafhankelijkheid	-	+	+	+-	+
3	Sensitiviteit publieke rol	+-	-	+	+-	+
4	Complementariteit op zelfregulering	+-	-	+-	+-	+-
5	Kennis (frontier)	+-	-	-	+-	+-
6	Samenwerking	+	-	+	+-	+
	Score ³	-1	-4	+1	0	+4

Zoals aangegeven gaan we hier uit van een blijvende primaire rol voor zelfregulering. Dan is een afweging of we het EOKM gezagsbevoegdheden geven; EOKM wordt dan een geïntegreerde stand alone organisatie. Het lijkt niet raadzaam om het EOKM publieke gezag taken te geven.

In andere varianten gaan we uit van een scheiding tussen (een blijvende) rol voor zelfregulering en EOKM en een bestuursrechtelijke toezichtfunctie als sluitstuk.

Stand alone: Als sprake is van een aparte, nieuwe toezichthouder lijkt het niet raadzaam om die in een stand alone model te organiseren, dit is een te kleine schaal. Het is niet stabiel en kan leiden tot veel frictie en onderlinge discussie met EOKM.

Varianten 3, 4 en 5 gaan om inbedding in een andere toezichthouder. Inbedding bij een bestaande JenV toezichthouder geeft weinig voordelen, vanwege de ongelijksoortigheid en de schaal.

Als er een mono toezichthouder komt – alleen KP – lijkt aansluiting bij de ACM het meest logisch. Voor de marktpartijen is ook wenselijk dat zij met een ervaren toezichthouder te maken krijgen die ruimte biedt voor zelfregulering.

De multi toezichthouder scoort op papier hoog (alle dimensies een +), maar deze score is gecorrigeerd voor de (grote) onzekerheidsfactor dat het om een niet bestaande toezichthouder gaat. Bovendien is van belang dat bij het bedrijfsleven zeer grote bezwaren tegen een dergelijke nieuwe ZBO bestaan.

Voorstel voor nadere uitwerking

Variant 1 (EOKM wordt toezichthouder) is niet raadzaam. Niet verder uitwerken. Wel goed onderbouwen waarom we hiervoor niet kiezen.

Varianten 2 en 3 lijken niet interessant. Niet verder uitwerken.

Variant 4 is beleidsmatig interessant. Verdere uitwerking is wenselijk, waarbij de uitdaging is om te bezien hoe de grote bedenkingen bij het bedrijfsleven kunnen worden ondervangen.

Variant 5 is interessant om verder te verkennen.

³ Optelling en plussen en minnen; +- telt neutraal

Bijlage: Posities SpelersEigenaar (JenV)

- er is geen algemeen afwegingskader voor de vraag waar nieuwe toezichtstaken kunnen worden belegd binnen JenV. Sommige diensten hebben wel een eigen kader.
- ZBO's met toezichttaken binnen JenV zijn: AP, BFT (notarissen), CvTA (auteursrechten) en Ksa.
- JenV heeft neiging om ook voor kleine taken een aparte club op te richten, ondanks rapport 5.1.2e 5.1.2e voor clustering ZBO-taken. Bij DEA bestaat wel de notie van samenvoeging, maar nog niet van gekomen om dat op te pakken.
- Binnen JenV ligt combinatie met BFT of CvTA wellicht het meest voor de hand.
- ACM lijkt ook een optie om te verkennen.

OM (Landelijk Officier KP)

- Aanpak open web via zelfregulering en bestuursrecht is essentieel. OM heeft niet de tools (elk plaatje is een casus in Sr) en ook niet de capaciteit.
- OM wil zich focussen op TOR, niet op open web. Wel is, op open web, strafrecht sluitstuk. Drietrapsraket: zelfregulering – bestuursrechtelijk toezicht – strafrecht.
- EOKM is hybride; vervult publieke taak, is trusted party. OM empowert via vrijwaring EOKM zodat die kan functioneren.
- Anderen dan EOKM moeten niet ook hiermee aan de slag: "containment": OM houdt een overall verantwoordelijkheid.
- Samenwerking met bedrijven belangrijk. Zij zijn beducht voor nieuwe tzh en uitdijen van nieuwe regelgeving. EOKM heeft goodwill, te overwegen om EOKM rol bij het nieuwe toezicht te geven.
- Monitor/EOKM misschien beter via samenwerking te koppelen met tzh dan door te integreren. Samenwerking lijkt betere conditie om vóór te blijven in de wapenwedloop: frontier-argument.
- Kijk naar USA/NECMEC m.b.t. rol van NGO bij opsporing/publieke taak.

EOKM (directeur)

- Bestuursrechtelijk sluitstuk is nodig. EOKM heeft geen formele gezagspositie. Er zijn enkelen die echt niet willen.
- Samenwerking bedrijven is essentieel. Zij zijn beducht voor uitwaaiende regels en toezicht.
- Strafrecht is niet geschikt, vanwege massaliteit.
- Bij toezichthouder: nagaan of de private sector zelf dwingende bevoegdheden kan krijgen, vgl. stichting Brein. Heeft bedrijven als leden en treedt handhavend op.
- Mogelijk kan EOKM zelf een bestuursrechtelijke partij worden.
- TU monitor is ingebed bij EOKM, wij beheren/opereren die samen met de TU. EOKM maakt analyses, signaleert rode draden.
- Voor kleine bedrijven moet de actienom soepeler zijn dan voor grote. Hebben minder personeel en middelen en zakelijke belangen kunnen groot zijn.
- Toezichthouder moet een netwerk-toezichthouder zijn: veel afhankelijkheid van acties van andere (bedrijven, OM). Niet overnemen wat goed gaat, maar complementair.

ICT-NL

- Ziet geen meerwaarde in een bestuursrechtelijk sluitstuk.
- Kritiek op (AKD) brede scope en de voorstellen voor normering. Algemene kritiek: niet proportioneel, want te beperkend.
- Bepleit eerst onderzoek te doen naar nut en noodzaak.
- Als er een bestuursrechtelijke aanpak komt, moeten er harde normen zijn, omdat ISP's (e.d.) anders bekneld raken tussen publieke gedragsregels en klantenbelangen.
- Er zou cf stichting Brein een privaatrechtelijke norm moeten komen met zelfhandhaving via de civiele rechter. Hieraan wordt gewerkt.
- Als er een bestuursrechtelijk sluitstuk zou moeten komen, voorkeur bij EOKM – hoewel men erkent dat dit een pettenprobleem oplevert; second/third best zou dan zijn om een zeer slank bemenst sluitstuk bij de ACM onder te brengen. Dan heb je de beste kans dat dit niet uitdijt naar andere terreinen.
- Er zijn zeer principiële bezwaren tegen het uitdijen van dit type normering naar andere domeinen (hatespeech e.d.).

Van: 5.1.2e - BD/KS
Aan: 5.1.2e - BD/PNDV; 5.1.2e - BD/PNDV; 5.1.2e - BD/PACT;
5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/NCTV; 5.1.2e - BD/NCTV
Cc: 5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e - BD/KS;
5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e - BD/KS;
BD/PNDV
Onderwerp: Terugkoppeling presentatie OTT aan MinJenV (encryptie)
Datum: vrijdag 4 oktober 2019 11:29:05
Bijlagen: Inbreng anno AUS NCTV bezoek oktober 2019.docx

Beste collega's,
Afgelopen woensdag zat ik met DGRR 5.1.2e 5.1.2e bij MJenV t.b.v. een presentatie over de Over The Top diensten (OTT: Signal, telegram, whatsapp etc). In het bijzonder: het dilemma voor opsporing (en inlichtingen) dat zij geen toegang meer kunnen krijgen tot versleutelde communicatie vanwege de wijdverspreide end-to-end encryptie, en het ontbreken van wetgeving over interceptie die van toepassing is op OTTs. De Telecomwet (hoofdstuk 13 interceptie) is wel van toepassing op ISPs, maar niet van toepassing op OTTs.

Sonderen

Minister is gewezen op de risico's van het openbreken van het encryptiestandpunt van 2016; dat wetende is hij akkoord met het inventariseren van een Europese oplossing voor het interceptievraagstuk v.w.b. OTT diensten. Dit inventariseren gaat gebeuren met bepaalde EU partners en hij heeft graag dat we dit snel afronden. Hij vroeg nadrukkelijk waarom we dit niet eerst nationaal gingen regelen m.h.o.o. de snelheid; daar hebben we beiden negatief op geadviseerd gezien beperkte effectiviteit en handhaafbaarheid (Skype zaak België; OTTs vaak in buitenland gevestigd). Minister is zich bewust van de waardenspanning. De minister heeft geen akkoord gegeven op het direct inzetten op Europese regelgeving hierop, maar ingestemd met het Europees sonderen hiervan. Zaak is om het klein en vertrouwelijk te houden. Voorkeur heeft een Europese Regeling ivm handhaafbaarheid van een bevel/concurrentie positie NL bedrijven en level playing field tussen telco's en OTT's.

Luistert erg nauw, raakt aan encryptiestandpunt en we willen geen E-evidence voorstel voor tappen.

DGRR zal via hun beleidscollega's informeel gaan inventariseren hoe zij tegen een mogelijke Europese regeling hiervoor aankijken (FRA, DUI, BEL). Voor het bezoek van 5.1.2e aan AUS is bijgaande anno terzake opgemaakt.

Tweede kamer

Minister wilde dit punt ook in bilat binnenkort met 5.1.2e 5.1.2e bespreken. Hier zullen we terughoudend in adviseren; hooguit probleemstelling delen. Mogelijk komt dit nog in een staf (DGRR of NCTV) aan de orde. Relevant is dat 5.1.2e in AO cyber jaarlijks aan Minister vraagt of het kabinet het encryptiestandpunt nog steeds onderschrijft; AO cyber zal op 31 oktober plaatsvinden. Het standpunt is dusdanig gevoelig in TK (mede nav CC III en WIV) dat we niet zouden adviseren om in deze voorzichtig verkennende fase met 5.1.2e te bespreken.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK
Aan: 5.1.2e - 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Nota toezichthouder KP
Datum: woensdag 16 oktober 2019 17:49:18
Bijlagen: [Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op online content van seksueel kindermisbruik.docx](#)
[Business Case Autoriteit Kindermisbruik v.0.82.docx](#)

Ha 5.1.2e

Bijgaand vind je de eerste volledige versie van de nota voor besluitvorming door de minister van JenV over een nadere invulling van de bestuursrechtelijke toezichtconstructie ihkv de aanpak Kinderporno. Eindelijk!!!

Graag ontvang ik je reactie, svp in de vorm van concrete tekstsuggesties.

Donderdag even bellen en bijpraten? Dank en groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Nota Toezichthouder Online seksueel kindermisbruik
Datum: woensdag 30 oktober 2019 15:52:33
Bijlagen: [Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op online content van seksueel kindermisbruik2.docx](#)

Ha 5.1.2e na overleg met jou en input van eenieder heb ik de nota aangepast.
Verneem graag wat je van bijgaande vindt.
Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op online content van seksueel kindermisbruik2 (4).docx
Datum: woensdag 6 november 2019 15:54:28
Bijlagen: [Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op online content van seksueel kindermisbruik2 \(4\).docx](#)

Van: 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op oline content van seksueel kindermisbruik2.docx
Datum: donderdag 14 november 2019 13:40:42
Bijlagen: [Toezichthouder voor bestuursrechtelijk toezicht op oline content van seksueel kindermisbruik2.docx](#)

Hoi 5.1.2e lees nog even mee tav gele alinea's.
Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/PACT
Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Cc: 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: TCO en KiPo
Datum: dinsdag 26 november 2019 17:05:29

Hallo 5.1.2e

5.1.2e en ik hebben vandaag met collega van BZK 5.1.2e gesproken over de ZBO constructie en uiteraard eea toegelicht over de TCO verordening. Het verhaal aanhorend, adviseerde hij ook om geen ZBO op te richten, maar een inspectie. Waarbij het dan uiteraard ook nog een optie is om aan te sluiten bij een bestaande inspectie.

Los van de vorm, is positionering misschien nog wel de allerbelangrijkste eerste stap om te zetten in de besluitvorming. Wij vinden het onderbrengen bij een inspectie qua positionering geen gekke plek. Dat is ons inziens een plek waar vrij autonoom gewerkt kan worden. Ik sprak overigens een oud inspectie collega, die wel gelijk zei dat deze taken hem vrij operationeel klinken, maar denkt tegelijkertijd dat een gesprek met het hoofd van de inspectie ook nuttig kan zijn. De inspectie wilde eerder graag heel justitie 'bedienen' en leek open te staan voor nieuwe dossiers. Ook leek de financiering hem erg belangrijk.

Ik verwacht dat jullie morgen in het gesprek van de minister wel richtinggevende uitspraken zullen meekrijgen, maar zullen we om verdere besluitvorming te forceren ook over 2 weken een afspraak plannen tussen jou en mijn directeur? Het lijkt mij ook goed om in datzelfde gesprek afspraken te maken over hoe wij de verdere samenwerking gaan vormgeven? Moeten we bijvoorbeeld overwegen om een projectteam in te richten oid?

Zullen wij in ieder geval na het gesprek met de minister van morgen weer bijpraten? Of even telefonisch? Wat bij jou past in de agenda. Hoor graag!

Gr 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/PACT
Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Cc: 5.1.2e ; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: TCO en KiPo
Datum: dinsdag 26 november 2019 17:05:29

Hallo 5.1.2e

5.1.2e en ik hebben vandaag met collega van BZK 5.1.2e gesproken over de ZBO constructie en uiteraard eea toegelicht over de TCO verordening. Het verhaal aanhorend, adviseerde hij ook om geen ZBO op te richten, maar een inspectie. Waarbij het dan uiteraard ook nog een optie is om aan te sluiten bij een bestaande inspectie.

Los van de vorm, is positionering misschien nog wel de allerbelangrijkste eerste 5.1.2e om te zetten in de besluitvorming. Wij vinden het onderbrengen bij een inspectie qua positionering geen gekke plek. Dat is ons inziens een plek waar vrij autonoom gewerkt kan worden. Ik sprak overigens een oud inspectie collega, die wel gelijk zei dat deze taken hem vrij operationeel klinken, maar denkt tegelijkertijd dat een gesprek met het hoofd van de inspectie ook nuttig kan zijn. De inspectie wilde eerder graag heel justitie 'bedienen' en leek open te staan voor nieuwe dossiers. Ook leek de financiering hem erg belangrijk.

Ik verwacht dat jullie morgen in het gesprek van de minister wel richtinggevende uitspraken zullen meekrijgen, maar zullen we om verdere besluitvorming te forceren ook over 2 weken een afspraak plannen tussen jou en mijn directeur? Het lijkt mij ook goed om in datzelfde gesprek afspraken te maken over hoe wij de verdere samenwerking gaan vormgeven? Moeten we bijvoorbeeld overwegen om een projectteam in te richten oid?

Zullen wij in ieder geval na het gesprek met de minister van morgen weer bijpraten? Of even telefonisch? Wat bij jou past in de agenda. Hoor graag!

Gr 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx
Datum: dinsdag 3 december 2019 17:03:13
Bijlagen: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx

Beste 5.1.2e Bijgaande notitie wil ik graag aan BZK voorleggen per mail, heb jij nog aanvullingen? Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx
Datum: woensdag 4 december 2019 11:00:26

Dank 5.1.2e we gaan nog een slag maken. Groet, 5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Datum: woensdag 04 dec. 2019 9:49 AM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx

Ha 5.1.2e ik heb wat opmerkingen en vragen in de kantlijn geplaatst. Klopt mijn indruk dat dit stuk is bedoeld om van BZK een ambtelijke beslissing af te dwingen over wel/geen zbo? Dan zou ik het daar iets meer naartoe schrijven, door scherper te zijn over welke taken we beogen (nu is het te algemeen, met algemene verwijzingen naar de Awb en toekomstgezichten, terwijl we zelf toch al een duidelijk beeld hebben). Ook de laatste alinea kan iets krachtiger: als we vinden dat het een zbo moet worden omdat het onafhankelijkheidsargument doorslaggevend is, dan zou ik dat meer uitwerken. Anders is het voor BZK te gemakkelijk om te zeggen: "Een dienstonderdeel kun je ook op enige afstand plaatsen, waarom direct een zbo?".

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 3 december 2019 17:03
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik.docx

Beste 5.1.2e Bijgaande notitie wil ik graag aan BZK voorleggen per mail, heb jij nog aanvullingen? Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBB; 5.1.2e - BD/PACT
Onderwerp: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 Ind 5.1.2e.docx
Datum: vrijdag 6 december 2019 10:02:05
Bijlagen: [Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 ind 5.1.2e.docx](#)

5.1.2e 5.1.2e ,
Bijgaande notitie wil ik graag aan BZK voor schriftelijke reactie voorleggen. Eerdere
opmerkingen van 5.1.2e zijn verwerkt. Graag jullie akkoord. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e
Cc: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PACT
Onderwerp: ZBO Online seksueel kindermisbruik
Datum: maandag 9 december 2019 13:11:16
Bijlagen: [Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v8ZK.docx](#)

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Eerder spraken mijn collega 5.1.2e 5.1.2e en ik met jullie over het voorstel om een Autoriteit op te richten die bedrijven bestuursrechtelijk aanpakt die niet accuraat omgaan met het verwijderen van kinderporno van hun servers. Wij denken daarbij aan een ZBO en jullie gaven aan dat andere rechtsvormen (bijv. inspectie) de voorkeur van BZK hebben. We spraken af dat wij ons voorstel even schriftelijk bij jullie inbrengen, zodat jullie ook schriftelijk hierop een standpunt kunnen innemen.

Daarom bijgevoegd ons voorstel. Ik stel het op prijs dat jullie hierop willen reageren, lukt eind deze week?

Als het handig is nogmaals bij elkaar te komen is dat natuurlijk prima.

Groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Organisatievorm autoriteit kindermisbruik

Doel notitie

Deze notitie¹ gaat in op de organisatievorm van een nieuwe toezichthouder voor de bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno, verder: Autoriteit Kindermisbruik (AKM). De notitie wordt aan het ministerie van BZK voorgelegd voor een schriftelijke reactie, of desgewenst ter bespreking. Zie als achtergrond de betreffende Kamerstukken en het advies m.b.t. de business case.

Taken en bevoegdheden

In de opzet van het wetsvoorstel heeft de AKM grofweg de volgende taken:

- Het geven van een bindende aanwijzing, die ertoe strekt dat kinderpornografische content ontoegankelijk wordt gemaakt;
- Het opleggen van bestuurlijke sancties, in het bijzonder een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete;
- Het openbaar maken van boetebesluiten;
- Uitvoeren van de monitor Delft;
- Overleg met marktpartijen over aanpak kipo, geven van voorlichting (PPS-bijeenkomsten).

De toezichthouder moet over een palet aan bevoegdheden beschikken dat nodig is om zijn taak integraal uit te voeren. Zie hiervoor hoofdstuk 5 Awb. Gezien het belang van onafhankelijkheid moet de autoriteit geheel zelfstandig (en dus niet bijv. een directie WJZ van een ministerie) sanctiebesluiten nemen, alsook de bezwaar- en beroepsprocedures voeren. Het verrichten van onderzoek, analyse en het ontwikkelen van risico gestuurd toezicht zijn activiteiten die de AKM zal uitwerken in het kader van haar taak.

Daarnaast wordt ook rekening gehouden met het scenario dat bij de AKM uitvoeringstaken voortvloeiend uit de TCO-verordening zullen worden ondergebracht. Deze taken zijn vergelijkbaar met die tegen kinderporno.

De business case geeft aan dat de AKM tussen de 10 en 20 fte's in omvang is. Wanneer het toezicht op de TCO erbij komt, zal dat toenemen.

Uitgangspunten voor toezicht en organisatietype

Beleidskader zbo's.

Het beleid ten aanzien van de instelling van zbo's is terughoudend. Dat ligt besloten in de uitgangspunten van de Kaderwet zbo's. De memorie van toelichting noemt drie motieven voor de instelling van een zbo:

- Onafhankelijkheid – er is behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van een specifieke deskundigheid;
- Regel gebonden uitvoering – er is sprake van strikt regel gebonden uitvoering in een groot aantal individuele gevallen;
- Participatie – de participatie van maatschappelijke organisaties is van bijzonder belang.

¹ De notitie is van DRC (bestrijding kinderporno) en wordt onderschreven door de NCTV (TCO Verordening).

Het kabinet Rutte I heeft de eisen voor het instellen van nieuwe zbo's aangescherpt en alle bestaande zbo's laten doorlichten.² Het toenmalige regeerakkoord zegt dat per zbo moet worden bekeken of een taak binnen publiek of privaat domein kan worden uitgevoerd. Als het publiek is, dan bij voorkeur een agentschap. En als het een zbo moet zijn, dan is in beginsel alleen het bestuur een zbo.

ABD topconsult heeft genoemde doorlichting in 2013 uitgevoerd.³ Daaruit blijkt dat de taken van zbo's met regel gebonden uitvoering doorgaans kunnen worden belegd bij een agentschap of ambtelijke dienst. Het participatiemotief is alleen geldig voor de KvK's. Bij zbo's die zijn ingesteld vanwege onafhankelijkheid blijft dat motief geldig, waarbij er soms wel kan worden geclusterd. Het ABD-rapport adviseert om alleen nog het onafhankelijkheidsmotief toe te passen bij de vraag of er een nieuw zbo moet komen. Onafhankelijkheid is dan onafhankelijkheid ten aanzien van de minister en niet vanwege de benodigde expertise.⁴ Het toenmalige kabinet nam deze analyse en de normatieve kaders ten aanzien van zbo's over.⁵ Daarbij is voor markttoezichthouders het onafhankelijkheidsmotief bevestigd.

Sindsdien zijn er geen inhoudelijke koerswijzigingen voor de instelling van zbo's geweest. De terughoudende benadering geldt dus nog steeds. De Kaderwet zbo's is inmiddels tweemaal geëvalueerd; de jongste evaluatie is in 2018 aan de Kamer gezonden.⁶ Daarbij ging de aandacht vooral uit naar een goede borging van de beheersmatige aspecten in het opdrachtgevers-eigenaar-opdrachtnemersmodel. Ook wordt belang gehecht aan de efficiëntie van de bedrijfsvoering, het toepassen van het shared services principe. De inhoudelijke criteria voor de instelling van zbo's zijn niet veranderd.

De evaluatie laat zien dat het zbo-landschap niet stilstaat. In de periode 2012-2016 zijn er zes nieuwe zbo's opgericht⁷.

Beoordeling AKM aan de hand van het beleidskader zbo's,

Voor de toezichthouder op kinderporno zijn de toezichtprincipes zonder meer van toepassing. Dat geldt niet alleen voor de basisprincipes van het IAK en Kaderstellende visie op toezicht maar ook voor de aanvullingen van de WRR⁸. De taak van de AKM is een brede maatschappelijke opgave, waarbij in een sterke samenwerking (coöperatiemodel) met andere stakeholders en de bedrijven wordt samengewerkt. De wetgeving geeft algemene kaders en veel zal afhangen van de discretionaire ruimte van de toezichthouder en zijn "regierol" bij het voortdurend ontwikkelen van nieuwe aanpakken in een digitale wedloop met (potentiële) overtreders.

Om deze toezichttaak goed te vervullen is een vorm van extern toezicht passend. De taak van de AKM leidt ertoe dat deze toezichthouder in de categorie van markttoezichthouders is te positioneren. Voor de bedrijven is politieke onafhankelijkheid, voorspelbaarheid en reguleringszekerheid van groot belang.

Onafhankelijkheid is voor de AKM temeer van belang, omdat hij werkt op de scheidslijn van netwerk(infrastructuur) en content. De inhoud van internetverkeer kan direct raken aan fundamentele vrijheden (censuur door overheid, "Chinese praktijken"). Dat geldt zeker als we de mogelijkheden van een groeimodel van deze vorm van toezicht op onlineverkeer beschouwen, denk aan TCO.

² Bruggen slaan, Regeerakkoord 2012.

³ Rapport Onderzoek naar de herpositionering van zbo's, bijlage bij brief van de minister van Wonen en Rijksdienst, Kamerstuk 25268, nr. 79. In de doorlichting zijn 118 (clusters van) ZBO's betrokken.

⁴ Rapport Onderzoek naar de herpositionering van zbo's, par. 5.2, pag. 37.

⁵ Brief van de minister voor wonen en rijksdienst, kamerstuk 25268 nr. 83.

⁶ Brief Stas BZK, 8 juni 2018, Kamerstuk 33147, nr. 4.

⁷ Evaluatie Kaderwet zelfstandige bestuursorganen 2012-2016, bijlage bij voetnoot 10.

⁸ WRR, Toezien op publieke belangen, 2013.

Verder is de online infrastructuur een essentiële functie voor het economisch verkeer. Het toepassen van open normen op bedrijven moet daarop voldoende waarborgen geven m.b.t. vrijheden en reguleringszekerheid. Hierbij is ook relevant om dit vanuit internationaal perspectief te bezien, gezien het landsgrensoverschrijdend karakter van het internetverkeer.

Beide aspecten (fundamentele en economische vrijheden) pleiten ervoor dat deze functie nadrukkelijk op afstand van politiek en minister worden georganiseerd, net zoals dat bijv. geldt t.a.v. toezicht op financiële markten, toezicht op privacy, toezicht op media en toezicht op de mededinging.

De zbo-vorm is de organisatievorm die zich het beste leent voor het positioneren van onafhankelijk toezicht.

Verdere besluitvorming ten aanzien van de AKM

Een aparte kwestie is dat de AKM een zelfstandige organisatie is en dus dat de taakuitoefening niet wordt belegd bij een bestaand zbo.

De argumenten daarvoor zijn:

- Er is geen gereede kandidaat met wiens taken de clustering van AKM-taken logisch is.
- Voorzien wordt dat er meer online toezichttaken met die van de AKM worden samengevoegd. In elk geval wordt een taak omtrent terroristische content verwacht, maar in een groeimodel kunnen er meer volgen.

Voor de start van het nieuwe zbo wordt wel gedacht aan een shared services benadering, waarbij het nieuwe zbo onder dak komt bij een bestaand zbo. Er is dan een zelfstandig zbo-bestuur, maar een aantal belangrijke functies kan worden ingeleend bij het gastgever-zbo, denk aan huisvesting, ICT, juridische zaken, HRM.

Van: 5.1.2e - BD/PACT
Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Cc: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 incl 5.1.2e.docx
Datum: maandag 9 december 2019 12:18:06
Bijlagen: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 RA.docx

Hoi 5.1.2e

Goede notitie, ik was alleen in het begin van de notitie al aan het schrijven over de argumenten, terwijl die later heel goed staan omschreven. Dus misschien is dat alleen nog een vorm-ding.

Verder paar tekstuele dingen toegevoegd voor wat betreft TCO!

Ben benieuwd waar deze zoektocht ons heen gaat leiden.

Grts 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 6 december 2019 10:02

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Organisatievorm autoriteit kindermisbruik v0.2 incl 5.1.2e .docx

5.1.2e 5.1.2e
Bijgaande notitie wil ik graag aan BZK voor schriftelijke reactie voorleggen. Eerdere opmerkingen van 5.1.2e zijn verwerkt. Graag jullie akkoord. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e [BD/DRC/CV](#)
Aan: 5.1.2e <5.1.2e - [BD/DWJZ/SBR](#)>
Onderwerp: RE: ZBO online kindermisbruik
Datum: donderdag 12 december 2019 12:30:30

Lijkt me prima 5.1.2e Liefst wel na het AO zeden en kp op woensdag. Sowieso bel ik je maandag even. Groet vanuit addis abeba!

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - [BD/DWJZ/SBR](#) <5.1.2e [@minjenv.nl](#)>
Datum: donderdag 12 dec. 2019 1:40 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - [BD/DRC/CV](#) <5.1.2e [@minjenv.nl](#)>
Onderwerp: FW: ZBO online kindermisbruik

Ha 5.1.2e

BZK wijst opnieuw op de mogelijkheid van een inspectie wijst. Zullen we dat volgende week even doorspreken? Als je een idee wilt krijgen, is de [Regeling vaststelling Aanwijzingen inzake de Rijksinspecties](#) een mooi startpunt. Rijksinspecties vallen onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid (ze zijn organisatorisch direct onder een SG gepositioneerd), en de verantwoordelijke minister kan algemene en bijzondere aanwijzingen geven. De bevoegdheid om aanwijzingen te geven is wel (een klein beetje) ingeperkt. Zo moet de Staten-Generaal (Tweede Kamer) worden betrokken als er bijzondere aanwijzingen worden gegeven, kan de minister niet in lopende onderzoeken treden en kan een aanwijzing niet zien op de bevindingen, oordelen en adviezen van een inspectie. Zie in het bijzonder aanwijzing 14, vijfde lid, van de Regeling en de toelichting daarop. Dat lijkt me geen slecht startpunt, even verkennen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e [@minbzk.nl](#)>
Verzonden: donderdag 12 december 2019 09:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - [BD/DRC/CV](#) <5.1.2e [@minjenv.nl](#)>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e [@minbzk.nl](#)>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - [BD/DWJZ/SBR](#) <5.1.2e [@minjenv.nl](#)>; 5.1.2e - [BD/PACT](#) <5.1.2e [@nctv.minjenv.nl](#)>
Onderwerp: ZBO online kindermisbruik

Beste 5.1.2e

5.1.2e is momenteel ziek, maar hierbij kan ik je wel zijn antwoord doorsturen, afgestemd met 5.1.2e 5.1.2e

Beste 5.1.2e

Aan het einde van ons gesprek gaven we aan niet overtuigd te zijn van een noodzaak van een (nieuw) zbo, omdat we meenden dat de taken ook bij een rijksinspectie, bijvoorbeeld Agentschap Telecom, konden worden belegd. In het document gaat het echter alleen over de zbo-mogelijkheid, terwijl 'bewezen' zou moeten worden dat andere vormen niet kunnen. Nu wordt het woord 'inspectie' niet genoemd, maar diens onafhankelijkheid is niet vergelijkbaar "een direct e WJZ" die wel wordt genoemd, en ook bedrijven hebben te maken met inspecties dus dat AKM daarop toezicht houdt veronderstelt geen zbo-vorm. We zouden ook niet durven stellen dat rijksinspecties geen "reguleringszekerheid" kunnen bieden. Het feit dat een zbo alleen nog maar kan worden ingericht met als motief 'onafhankelijkheid' maakt niet

dat dit motief ook voldoende is: het is nog steeds nodig te beargumenteren dat een beperking van de ministeriële verantwoordelijkheid noodzakelijk is. Daarnaast blijven de argumenten staan dat juist vanwege de politieke gevoeligheid je kunt beredeneren dat het beter onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid past en dat je kunt beredeneren dat bestaande markttoezichthouders, soms lang geleden ingesteld, even goed als inspectie zouden kunnen worden ingericht. BZK is kortom nog steeds niet overtuigd van de noodzaak van een zbo, of een nieuwe inspectie, en kan hiermee ook niet akkoord gaan.

Groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....
Directie Ambtenaar & Organisatie

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Ministerie van Binnenlandse zaken & Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Etage Zuid 10

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag
.....

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e - BD/DRC/CV
Cc: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PACT
Onderwerp: RE: ZBO online kindermisbruik
Datum: donderdag 12 december 2019 12:28:00

Beste 5.1.2e

Dank voor je mail, we gaan hier even intern kortsluiten over de inhoud.

Groet, 5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e @minbzk.nl>
Datum: donderdag 12 dec. 2019 11:13 AM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>
Kopie: 5.1.2e <5.1.2e @minbzk.nl>, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
<5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e - BD/PACT <5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: ZBO online kindermisbruik

Beste 5.1.2e

5.1.2e is momenteel ziek, maar hierbij kan ik je wel zijn antwoord doorsturen, afgestemd met 5.1.2e

Beste 5.1.2e

Aan het einde van ons gesprek gaven we aan niet overtuigd te zijn van een noodzaak van een (nieuw) zbo, omdat we meenden dat de taken ook bij een rijksinspectie, bijvoorbeeld Agentschap Telecom, konden worden belegd. In het document gaat het echter alleen over de zbo-mogelijkheid, terwijl 'bewezen' zou moeten worden dat andere vormen niet kunnen. Nu wordt het woord 'inspectie' niet genoemd, maar diens onafhankelijkheid is niet vergelijkbaar "een directe WJZ" die wel wordt genoemd, en ook bedrijven hebben te maken met inspecties dus dat AKM daarop toezicht houdt veronderstelt geen zbo-vorm. We zouden ook niet durven stellen dat rijksinspecties geen "reguleringszekerheid" kunnen bieden. Het feit dat een zbo alleen nog maar kan worden ingericht met als motief 'onafhankelijkheid' maakt niet dat dit motief ook voldoende is: het is nog steeds nodig te beargumenteren dat een beperking van de ministeriële verantwoordelijkheid noodzakelijk is. Daarnaast blijven de argumenten staan dat juist vanwege de politieke gevoeligheid je kunt beredeneren dat het beter onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid past en dat je kunt beredeneren dat bestaande markttoezichthouders, soms lang geleden ingesteld, even goed als inspectie zouden kunnen worden ingericht. BZK is kortom nog steeds niet overtuigd van de noodzaak van een zbo, of een nieuwe inspectie, en kan hiermee ook niet akkoord gaan.

Groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....
Directie Ambtenaar & Organisatie
Directoraat-generaal Overheidsorganisatie
Ministerie van Binnenlandse zaken & Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Etage Zuid 10
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

.....

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: bestuursrechtelijke aanpak kipo
Datum: vrijdag 17 januari 2020 11:49:52

Hi 5.1.2e

Heel graag lees ik mee! Dank je wel!
Echt interessant hoor, hoe koeien en hazen hier lopen ☺
Zal ik je die jaarplanning sturen? Althans, die wij hebben gekregen.

Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 10:57
Aan: 5.1.2e Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @nationaalrapporteur.nl>
Onderwerp: RE: bestuursrechtelijke aanpak kipo

Ha 5.1.2e ,

Leuk van je te horen. Bevalt het goed bij de rapporteur?

Ik was in de veronderstelling dat de jaarplanning nog niet uit was. Het traject hoort er in ieder geval gewoon op te staan. Die zak geld gaat helaas nog steeds naar een bestuursrechtelijke aanpak. Ik heb het concept bijna gereed, maar wacht nu op onze beleidscollega's. Het blijkt erg moeilijk een geschikt bestuursorgaan te vinden of aan te wijzen. We zijn met BZK in gesprek over een mogelijk zbo, maar die rechtsvorm kan daar nog niet op veel enthousiasme rekenen. Ik hou er rekening mee dat we toch onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid gaan werken. Dat zou de wet overigens wel eenvoudiger maken ☺.

Als je mee wilt lezen, kan dat natuurlijk. Planning is nog wat ongewis, dat is afhankelijk van het bovenstaande. Ik hoop zelf begin Q2 in consultatie te gaan.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @nationaalrapporteur.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 10:14
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: bestuursrechtelijke aanpak kipo

Hi 5.1.2e

How's life? Still going strong? Ik heb een vraagje vanuit de andere toren ☺.

Ik keek op de jaarplanning JenV voor 2020 en daar zag ik de bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno niet bij staan? Wat is daar mee gebeurd? Is het toch een zak extra geld voor politie en OM geworden (vroeg zij hoopvol) of ben je nog druk aan het Tom Poezen hoe je het bestuursrechtelijk moet rijmen? 🙄

Dank je wel alvast!
Hartelijke groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 13 november 2019 11:00

Valt niet onder verzoek

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e & 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: bestuursrechtelijke aanpak kipo
Datum: vrijdag 17 januari 2020 13:12:25
Bijlagen: [Jaarplanning 2020 JenV met onze aandachtsgebieden.pdf](#)

Dank je wel, 5.1.2e Don't worry ik gebruik met alle mitsen en maren uiteraard.
Hierbij de jaarplanning JenV zoals wij die hebben gekregen.
Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 12:39
Aan: 5.1.2e - Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @nationaalrapporteur.nl>
Onderwerp: RE: bestuursrechtelijke aanpak kipo

Graag! Dan controleer ik 'm even. Bijgaand de stukken tot nu toe. Nog niet in consultatie noch extern verspreid, dus de gebruikelijke mitsen en maren zijn van toepassing. Suggesties zijn natuurlijk welkom!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @nationaalrapporteur.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 11:50
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: bestuursrechtelijke aanpak kipo

Hi 5.1.2e

Heel graag lees ik mee! Dank je wel!
Echt interessant hoor, hoe koeien en hazen hier lopen ☺
Zal ik je die jaarplanning sturen? Althans, die wij hebben gekregen.

Groeten
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 10:57
Aan: 5.1.2e Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @nationaalrapporteur.nl>
Onderwerp: RE: bestuursrechtelijke aanpak kipo

Ha 5.1.2e ,

Leuk van je te horen. Bevalt het goed bij de rapporteur?

Ik was in de veronderstelling dat de jaarplanning nog niet uit was. Het traject hoort er in ieder geval gewoon op te staan. Die zak geld gaat helaas nog steeds naar een bestuursrechtelijke aanpak. Ik heb het concept bijna gereed, maar wacht nu op onze beleidscollega's. Het blijkt erg moeilijk een geschikt bestuursorgaan te vinden of aan te wijzen. We zijn met BZK in gesprek over een mogelijk zbo, maar die rechtsvorm kan daar nog niet op veel enthousiasme rekenen. Ik hou er rekening mee dat we toch onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid gaan werken. Dat zou de wet overigens wel eenvoudiger maken ☺.
Als je mee wilt lezen, kan dat natuurlijk. Planning is nog wat ongewis, dat is afhankelijk

van het bovenstaande. Ik hoop zelf begin Q2 in consultatie te gaan.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @nationaalrapporteur.nl>

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 10:14

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: bestuursrechtelijke aanpak kipo

Hi 5.1.2e

How's life? Still going strong? Ik heb een vraagje vanuit de andere toren ☺.

Ik keek op de jaarplanning JenV voor 2020 en daar zag ik de bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno niet bij staan? Wat is daar mee gebeurd? Is het toch een zak extra geld voor politie en OM geworden (vroeg zij hoopvol) of ben je nog druk aan het Tom Poezen hoe je het bestuursrechtelijk moet rijmen?

Dank je wel alvast!

Hartelijke groeten

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 11:00

Aan: 5.1.2e - Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: nieuw adres

Top, dank je. Alvast veel succes op je nieuwe plek ☺

Van: 5.1.2e Nationaal Rapporteur < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 10:08

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: nieuw adres

Beste 5.1.2e

Zoals beloofd hierbij mijn nieuwe gegevens.

Veel succes met je moeilijke klus!

Ik denk en lees graag mee.

Hartelijke groeten

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en

Seksueel Geweld tegen Kinderen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @nationaalrapporteur.nl

www.nationaalrapporteur.nl

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: Standpunt BZK inzake Autoriteit KP
Datum: maandag 3 februari 2020 15:53:49

Hierbij de reactie van BZK.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 30 januari 2020 14:00

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Standpunt BZK inzake Autoriteit KP

Beste 5.1.2e

Wij zijn niet overtuigd van de noodzaak van het beleggen van deze taak op afstand, hetzij bij een bestaand zbo, hetzij een nieuwe. Onvoldoende is duidelijk waarom een zbo beter past dan een rijksinspectie. De noodzaak van een nieuwe rijksinspectie is daarnaast onvoldoende inzichtelijk gemaakt. We hebben onze afdelingshoofden op de hoogte gesteld van het voorstel.

Overigens begrijp ik van mijn collega's hier bij CZW dat er volgende week nog overleg plaats moet vinden in het kader van de constitutionele toets van dit wetsvoorstel.

Groeten 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
Wetgevingsjurist

.....
Afdeling Wonen en Rijksdienst
Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Z-toren, 16e verdieping
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag
.....

5.1.2e
E 5.1.2e @minbzk.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 30 januari 2020 12:52

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Standpunt BZK inzake Autoriteit KP

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Graag nog even aandacht voor onderstaande vraag.

Dank en groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV

Verzonden: dinsdag 28 januari 2020 12:17

Aan: 5.1.2e @minbzk.nl' < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: Standpunt BZK inzake Autoriteit KP

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

We spraken eerder over een Autoriteit voor de bestuursrechtelijke aanpak bedrijven die kinderporno niet accuraat van servers verwijderen. Jullie zouden nog intern kijken welk standpunt definitief door BZK ingenomen zou worden. Op 17 januari heb ik de conceptwet en de businesscase nog even nagezonden.

Ik zou graag het definitieve standpunt van BZK vernemen: kunnen jullie deze aangeven?

Dank en groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: memo opschalen BZK
Datum: woensdag 5 februari 2020 15:42:24
Bijlagen: [Organisatievorm autoriteit kindermisbruik - BDLAGE.docx](#)
[Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit voor commentaar.docx](#)

Hoi 5.1.2e

Graag je reactie op bijgaande stukken. Kijk svp vooral even naar de tekst onder afstemming; dit geef ik graag mijn directeur nog even mee.
Wat mij betreft is dit stuk tevens de basis voor tzt opschaling naar minister. Groet,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

T 5.1.2e
5.1.2e 0minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit
Datum: vrijdag 7 februari 2020 12:25:14
Bijlagen: Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit.docx

Dag 5.1.2e

Bijgaand memo vanuit DRC ligt momenteel in het bakje van 5.1.2e ter visie vooraf. Ik neem aan dat het met jou is afgestemd?

Naar aanleiding van de inhoud ervan kwamen een paar dingen bij mij op, die wellicht nog dienstig zijn in het vervolgproces.

Allereerst het vraagstuk of het passend (en gebruikelijk is) een ZBO te belasten met een taak als in het stuk besproken. Het doet mij sterk denken aan een taak die was opgenomen in het wetsvoorstel Kansspelen op afstand (KOA), waarin in een nieuw art 34n van de Wet op de kansspelen kort gezegd de bevoegdheid werd gegeven aan de kansspelautoriteit (ksa), inderdaad een zbo, om een internetprovider de opdracht te geven bepaalde websites ontoegankelijk te maken (waarbij de zogenoemde notice and take down procedure gevolgd zou worden). Dat is misschien niet helemaal hetzelfde als wat er nu wordt beoogd met de materie in de nota, maar komt er wel dicht bij in de buurt. En het laat iig zien dat de regering in het verleden er geen overwegende bezwaren tegen had zulke bevoegdheden aan een zbo toe te kennen. Overigens is die bevoegdheid er later, bij amendement, weer uitgesloopt, kort gezegd omdat de TK bang was dat het internet "stuk" zou worden gemaakt.

Het valt idd op dat BZK hoge, en vooral onduidelijke, eisen wil stellen aan het begrip onafhankelijke oordeelsvorming. Die onafhankelijke oordeelsvorming, in het licht van voorkomen dat een minister zich te zeer gaat bemoeien met iets waar hij van uit de buurt moet blijven, zien we op andere dossiers ook wel terug. Voor wat betreft de gesubsidieerde rechtsbijstand is dat aspect nu een van de overwegingen om de beslissing op verzoeken om rechtsbijstand bij het zbo raad voor rechtsbijstand te laten. Een minister die in procedures ook de wederpartij kan zijn van een procespartij, moet niet ook degene zijn die beslist of zo iemand ook in aanmerking komt voor rechtsbijstand. Een vergelijkbare redenering kun je hier ook opzetten, en geeft het memo ook, namelijk dat het – gelet op aspecten van vrijheid van meningsuiting – en het bewaren van gepaste afstand van de politiek tot ingrijpen daarin, niet gek is om zo iets aan een zbo over te laten. Overigens: de hoop dat een minister in de TK niet wordt aangesproken op beslissingen hieromtrent door een zbo valt te prijzen, maar ik vrees dat de TK daar – als het erop aan komt – weinig boodschap aan heeft en een minister alsnog op het matje roept voor wat die zbo heeft gedaan.

Dan nog twee elementen in het memo waarvan ik mij afvraag of die wel helemaal kloppen. Er staat over de verhouding met het OM:

"Een derde, bijkomend argument is dat volledige ministeriële verantwoordelijkheid onduidelijkheid schept in de verhouding tot het Openbaar Ministerie. In het wetsvoorstel is voorzien in samenwerking en afstemming met het OM. Deze regierol op de keten past bij het OM, omdat het over strafbaar gestelde content gaat. Deze rol vervult het OM nu ook al richting EOKM en politie, in de toekomst komt daar de Autoriteit bij. De *sui generis*-positie van het OM, dat bewust op enige afstand van de minister van JenV is geplaatst, komt onder druk te staan als diezelfde minister in zijn hoedanigheid als Autoriteit, overleg voert over de uitoefening van de taken onder deze wet."

Als de gedachte achter deze passage is dat de minister niet volledig verantwoordelijk is voor het OM, en iedere handeling van ieder lid van het OM, dan is die gedachte onjuist. Dat is de minister wél. De aanwijzingsbevoegdheid die hem toekomt ex art. 127 en 128 Wet RO richting OM, is blijkens de wetsgeschiedenis in beginsel onbegrensd (Kamerstukken II 1996/97, 25 392, nr. 3, p. 22; wel gelden in bepaalde gevallen

procedurele waarborgen ex art. 128 Wet RO).

Tot slot de volgende passage:

"Een tweede argument is dat een inspectie, in de visie van JënV, geen oplossing biedt voor de gewenste onafhankelijkheid. Een inspectie is weliswaar met bijzondere waarborgen omgeven, maar is staatsrechtelijk onder de minister gepositioneerd en valt onder diens volledige ministeriële verantwoordelijkheid."

Tja, dat hangt er maar helemaal van af hoe je zo'n inspectie vorm geeft en wat je onder een "inspectie" verstaat. Ik vind het ook wat zwaar aangezet om nou te zeggen dat het *staatsrecht* een inspectie onder de minister plaats. Uiteindelijk is dat denk ook een keuze bij de inrichting. Als je kijkt naar de Aanwijzingen voor de rijksinspecties, dan is een rijksinspectie een onder een minister ressorterende dienst, belast met het toezicht op naleving en uitvoering van wetregelgeving. Maar dat zijn maar aanwijzingen, en er is geloof ik nog geen enkele vormgeving van een rijksinspectie die helemaal aan die aanwijzingen voldoet. Als bedoeld is te zeggen met de passage: BZK wil dat er een dienst, ressorterend onder de minister, wordt belast met de mogelijkheid aanwijzingen te geven (en BZK noemt dat een inspectie), dan klopt het dat dit geen oplossing biedt voor de gewenste onafhankelijkheid. Theoretisch is niet ondenkbaar dat je bij wet een club instelt waarbij personen werken die deze taak geattribueerd krijgen, die wel onder de minister ressorteren, en waarbij tevens is geregeld dat de minister geen invloed mag uitoefenen op de uitoefening van die bevoegdheden (en dus geen politieke verantwoording hoeft af te leggen over die uitoefening van bevoegdheden), maar dan kom al gauw in de sfeer van overtreding van art. 44 Grondwet – en dat zou BZK ook moeten aanspreken. En dan is de vraag ook al heel gauw: waarom wordt dat dan geen zbo?

Gr. 5.1.2e

directeur DRC

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

memo

Opschalen naar BZK.
ZBO als Autoriteit voor verwijderen van kinderporno

5.1.2e

Doel memo

JenV wenst een Zelfstandig Bestuursorgaan (zbo) als rechtspersoon voor de beoogde Autoriteit voor het verwijderen van kinderporno van internet. Doel is BZK te bewegen voor een akkoord hierop.

Datum
5 februari 2020

Projectnaam
Hernieuwde aanpak KP

Ons kenmerk
2820270

Aanleiding

- Om het internet te schonen van kinderporno, wordt een Autoriteit opgericht. Deze kan een hostingbedrijf dat kinderporno heeft opgeslagen een bindende aanwijzing geven. De aanwijzing houdt het bevel in om de afbeelding te verwijderen. Naleving van deze verplichting kan worden afgedwongen met een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete.
- Een wetgevingstraject loopt hiertoe en is in vergevorderd stadium. De belangrijkste vraag die nog openstaat is: wie gaat het uitvoeren?
- Op basis van een opgestelde Business Case, gesprekken met de ACM en met EZK en met onze minister, zet DRC in op een nieuwe zbo als rechtspersoon voor de Autoriteit.¹ Deze lijn krijgt steun van NCTV, EZK en nadrukkelijk van de private sector.
- De oprichting van een zbo vraagt om akkoord van BZK. Er zijn daarom twee overleggen met BZK gevoerd, betrokken waren Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving (5.1.2e 5.1.2e) en Directie Ambtenaar en Organisatie (5.1.2e 5.1.2e). De Business Case, de conceptwet en een speciale nota voor BZK zijn gedeeld en besproken.
- BZK heeft ambtelijk aangegeven definitief niet akkoord te zijn en motiveert dat in een mail:
"Wij zijn niet overtuigd van de noodzaak van het beleggen van deze taak op afstand, hetzij bij een bestaand zbo, hetzij een nieuwe. Onvoldoende is duidelijk waarom een zbo beter past dan een rijksinspectie. De noodzaak van een nieuwe rijksinspectie is daarnaast onvoldoende inzichtelijk gemaakt. We hebben onze afdelingshoofden op de hoogte gesteld van het voorstel."
BZK geeft verder geen nadere onderbouwing.
- **Conclusie:** Het DRC-standpunt en het BZK-standpunt zijn contrair. Daarom wordt nu opgeschaald. BZK is hierover bericht.

¹ Conform verzoek van onze minister, kan de zbo in een shared-service constructie met een bestaande zbo worden samengebracht.

Advies

- Geadviseerd wordt contact op te nemen met de directeur Ambtenaar en Organisatie van BZK: 5.1.2e - 5.1.2e ².
- Telefonisch of in een overleg bespreken of er ruimte is voor een zbo-constructie.
- Zo niet: dan wordt de MJenV geadviseerd af te stemmen met minister Knoop (en evt. stass Keijzer) op politiek niveau (waarbij de alternatieve keuze voor de minister het beleggen van de taak onder zijn eigen ministeriële verantwoordelijkheid is).

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
5 februari 2020

Ons kenmerk
2820270

Toelichting

De Kaderwet zelfstandige bestuursorganen schrijft voor dat een zbo slechts kan worden ingesteld onder specifiek omschreven omstandigheden. Eén van die omstandigheden is de behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van specifieke deskundigheid. JenV is van mening dat hiervan in dit geval sprake is, want de beoogde bevoegdheden zien op het (laten) verwijderen van uitingen van internet. Het is van belang dat deze bevoegdheid niet wordt uitgeoefend door enige politieke ambtsdrager. Het gaat hier immers om het verwijderen van uitingen, vanwege de *inhoud* van die uitingen. Dit zou principieel geen taak moeten zijn van enige politieke ambtsdrager (overheidsensuur). Bovendien is het uitermate onwenselijk als de minister in de Tweede Kamer tekst en uitleg moet geven over de vraag waarom er in een specifiek geval al dan niet is opgetreden, of dat er politieke discussie ontstaat over de vraag of in een specifiek geval sprake was van kinderpornografische content.

Een tweede argument is dat BZK geen helderheid kan verschaffen over welke mate van onafhankelijke oordeelsvorming is vereist, voordat aan een zbo kan worden gedacht. Als voorbeeld is genoemd de Kiesraad (daarover zal inderdaad geen enkele discussie bestaan), maar BZK is verder niet in staat gebleken om aan te geven waar de grens ligt in andere minder kennelijke gevallen, zoals het onderhavige. Daardoor wordt het voor JenV zeer moeilijk om te onderbouwen waarom in dit geval een zbo geen aangewezen optie is. Mede omdat alle andere markttoezichthouders wel een zbo zijn: AP en Kansspelautoriteit (in JenV-domein), ACM (EZK), AFM (Financiën) en NZa (VWS). Duidelijkheid daarover is van belang voor de onderbouwing van (te maken) keuze in het wetsvoorstel.

Een derde, bijkomend argument is dat volledige ministeriële verantwoordelijkheid onduidelijkheid schept in de verhouding tot het Openbaar Ministerie. In het wetsvoorstel is voorzien in samenwerking en afstemming met het OM. Deze regierol op de keten past bij het OM, omdat het over strafbaar gestelde content gaat. Deze rol vervult het OM nu ook al richting EOKM en politie, in de toekomst komt daar de Autoriteit bij. De *sui generis*-positie van het OM, dat bewust op enige afstand van de minister van JenV is geplaatst, komt onder druk te staan als diezelfde minister in zijn hoedanigheid als Autoriteit, overleg voert over de uitoefening van de taken onder deze wet.

Het door BZK geopperde idee van een inspectie kan niet op steun rekenen. Een kerntaak van een inspectie is het houden van toezicht op de uitoefening van

² Dit kan telefonisch of in een (bestaand) overleg. We sluiten kort met het secretariaat van DRC wat opportuun is. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ;
5.1.2e @minbzk.nl

taken en bevoegdheden van (veelal) andere bestuursorganen. Daarvan is in dit geval geen sprake: het gaat om het opschonen van het internet. Dat is naar zijn aard geen toezichtstaak. Het wetsvoorstel bevat ook geen algemene (zorgvuldigheids)norm of enige andere norm waar de betrokken bedrijven aan moeten voldoen, en waarop toezicht kan worden gehouden. Een tweede argument is dat een inspectie, in de visie van JenV, geen oplossing biedt voor de gewenste onafhankelijkheid. Een inspectie is weliswaar met bijzondere waarborgen omgeven, maar is staatsrechtelijk onder de minister gepositioneerd en valt onder diens volledige ministeriële verantwoordelijkheid.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
5 februari 2020

Ons kenmerk
2820270

Een uitgebreide toelichting staat in bijgevoegde 2-pager, waarin inhoudelijk staat onderbouwd waarom DRC inzet op een zbo en waarom het voorstel van BZK wordt afgeraden.

Politiek bestuurlijke context

- Verwacht wordt dat de ambtelijke speelruimte van BZK nihil is, opschalen naar politiekniveau is een reële optie.
- Betrokken spelers op politiek niveau zijn allen van CDA-huize. De staatssecretaris van EZK is actief betrokken en steunt de Aanpak Kinderporno nadrukkelijk. Minister Knops neemt tijdelijk de functie bij BZK (van D66) waar en is niet actief betrokken.
- De Aanpak van Kinderporno is veelal een politieke "no-brainer", maar komt van een toezichthouder voor content op internet is dat niet. Het fundament dat nu wordt gelegd is toekomstbestendig indien er wat breder gekeken wordt dan alleen naar kinderporno. Dat is politiek nadrukkelijk géén punt van inzet, maar ambtelijk wél van belang. Een toekomstbestendig systeem pleit voor rechtswaarborgen en afstand tot de politiek.
- De kans dat in het wetgevingstraject bij de (internet)consultatie of in de Tweede of Eerste Kamer wordt aangedrongen op afstand tot de politiek is aanwezig. Het frame dat *'de Minister van Justitie en Veiligheid gaat bepalen wat er op internet staat'* is reëel.
- Dit is het oogstjaar voor de Aanpak van kinderporno. Met een vlotte internetconsultatie doen we recht aan de inspanningen van minister Grapperhaus.

Communicatie

Nu niet aan de orde.

Afstemming

- De DRC-inzet is afgestemd met NCTV, DWJZ, EZK.
- EZK heeft een zeer uitgesproken voorkeur voor een zbo. Een vorm dichterbij de politiek vindt EZK zowel politiek riskant als bestuurlijk rommelig.
- DWJZ heeft geen uitgesproken voorkeur voor een zbo, maar wanneer de zbo-optie niet zou lukken, vindt ze de enige logische overgebleven optie de taak onder te brengen bij het departement, onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid.

Bijlage

- Organisatievorm toezichthouder online kindermisbruik.

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit voor ezk
Datum: maandag 10 februari 2020 16:17:43

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e <5.1.2e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 7 februari 2020 12:16
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit voor ezk

Hi 5.1.2e

Heb vanmorgen met 5.1.2e gesproken over wenselijke organisatievorm van de Autoriteit Kindermisbruik (AKM).

Wij steunen jullie standpunt en dus advies om de AKM een ZBO status te laten hebben. In de bestuurlijke aanpak is per definitie een stevige onafhankelijke toezichthouder nodig. Ergo, gegeven het feit dat uitbreiding van toezicht op TCO (*terroristische content*) reëel is, achten we van cruciaal belang dat onafhankelijkheid - en dus onafhankelijke oordeelsvorming door een derde onafhankelijke partij - van politiek gewaarborgd blijft. Een ZBO is de enige organisatievorm die dat i.i.g. kan waarborgen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
sr. policy advisor
Digitale Veiligheid / ePrivacy
T: 5.1.2e
M: 4

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 6 februari 2020 14:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @minezk.nl>
Onderwerp: Memo opschalen BZK voor ZBO status van beoogde Autoriteit voor ezk

Zoals besproken zojuist de memo voor opschalen. Groet! 5.1.2e

.....
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet

de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Opschalen naar BZK: ZBO als Autoriteit voor verwijderen van kinderporno.pdf
Datum: maandag 10 februari 2020 21:46:35
Bijlagen: Opschalen naar BZK ZBO als Autoriteit voor verwijderen van kinderporno.pdf

5.1.2e

Deze nota krijg ik visie vooraf in DJ, heb jij hem gezien?

Groot

5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Nota
Datum: dinsdag 11 februari 2020 14:09:26

Ha 5.1.2e

Dank: ik kan me er in vinden, dus fijn als het gemuteerd kan worden en kan worden doorgezet!
Zoiest NCTV aan de lijn, zij hebben ook tot op directeurs niveau het standpunt zbo inmiddels onderschreven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 11 februari 2020 11:16

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Nota

Ha 5.1.2e zie bijgaand tekstvoorstel, na overleg met 5.1.2e en sectorhoofd. Kun je je hierin vinden? Zo ja, dan plak ik het in de nota in Digijust.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

Verzonden: maandag 10 februari 2020 12:10

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Nota

Ha 5.1.2e ter update: nota is gezien maar mijn hoofd ziet graag wat aanpassingen. Lijkt niet te leiden tot een andere inhoud, wel tot aanscherping van de huidige argumenten. Ik stem even met 5.1.2e af en kom erop terug.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: nota ter bespreking met minister
Datum: dinsdag 10 maart 2020 17:39:22

5.1.2e

Misschien toch goed dat er iemand van ons (extra, naast jou) meegaat? Ik moet op hetzelfde tijdstip naar de stas voor de Prostitutiewet, dat heeft gezien de stand van dat voorstel uit het RA voor mij voorrang. Ik heb 5.1.2e al verteld over dit overleg over kipo. Hoe zie jij dit? Als het goed lijkt om 5.1.2e mee te nemen, is het goed hem dat morgen even te melden.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Datum: dinsdag 10 mrt. 2020 3:04 PM
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: FW: nota ter bespreking met minister

Dit kreeg ik net van 5.1.2e Ik zag het niet eerder, en heb vraagtekens bij het bespreekpunt (?) over de financiering en de daaraan gekoppelde uitspraak dat toezichthouders vaak door de markt worden gefinancierd. Dat is ook niet een louter beleidsmatige vraag. Wat mij betreft parkeren we die vraag en ligt de focus donderdag op de vraag of de beoogde bevoegdheden op afstand moeten worden belegd, en dus bij een nieuwe of bestaande zbo, of onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid.

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 10 maart 2020 13:46
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: nota ter bespreking met minister

Ha 5.1.2e hierbij de nota ter bespreking met minister a.s. donderdag. Laat je later vandaag nog even weten of je bij de MKB-toets kunt zijn? Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e - BD/DGRR; 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e - BD/PNDV; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DSenJ/BenD; 5.1.2e - BD/DJOA/JBOZ; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e - BD/DGRR; 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK; 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: Overleg n.a.v. Uitspraken MinJenV over toegang tot versleutelde chatberichten in relatie tot kabinetsreactie onderzoek "Blockchain en het recht"
Datum: maandag 4 november 2019 17:12:22

Hallo 5.1.2e

Goed om even bij te praten 'blockchain en het recht' ken ik niet.

De uitspraak van de minister moet worden gezien in het licht van de publiciteit rond de brief van de Amerikaanse minister van Justitie Barr aan Facebook om ondanks end-to-end encryptie toegang te blijven behouden tot data. In het breder verband wordt deze discussie gevoerd in het interceptie dossier.

Vanochtend in het DGRR stafoverleg is de uitzending van de minister kort besproken en vastgesteld dat we op basis van een gespreksnotitie het vervolgtraject verder bespreken.

Zoals je waarschijnlijk weet betreft het ontsleutelen van end-to-end encryptie een gevoelig onderwerp waarbij nauw moet worden samengewerkt met private partijen en de politieke lijn nauw luistert.

Binnen DRC stemmen we de gespreksnotitie af, daarna zal deze ook worden gedeeld met DWJZ en de NCTV. Voor jouw beeld, de oplossing waar we naar zoeken zou geen structurele beperking van encryptie teweeg moeten brengen. Dus geen algemene 'achterdeur', maar inzicht in gegevens in het specifieke geval.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Beleidsadviseur cybercrime

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Cybercrime unit
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2e
 5.1.2e
www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 4 november 2019 17:01

Aan: 5.1.2e - BD/DGRR; 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e - BD/PNDV; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/DRC/CV
CC: 5.1.2e - BD/DSenJ/BenD; 5.1.2e - BD/DJOA/JBOZ; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e - BD/DGRR

Onderwerp: Overleg n.a.v. Uitspraken MinJenV over toegang tot versleutelde chatberichten in relatie tot kabinetsreactie onderzoek "Blockchain en het recht"

Tijd: woensdag 6 november 2019 09:00-09:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: N.12.412

Beste collega's,

Afgelopen zondag heeft MinJenV in Nieuwsuur uitgesproken dat hij vindt dat de justitie toegang moet krijgen tot versleutelde chatberichten op diensten als WhatsApp en Telegram als daarin kinderporno wordt gedeeld. Sociale mediabedrijven zouden een sleutel moeten hebben die kan worden gevorderd door de rechter-commissaris, aldus de NOS:

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2308847-minister-grapperhaus-wil-toegang-tot-chat-en-berichtendiensten.html>

Naar ik heb begrepen houdt collega 5.1.2e zich bezig met Kamervragen over het kabinetsbeleid inzake encryptie (bijgesloten) en is er net (30-10) een uitstelbriefje gestuurd.

Waarom begin ik hierover? Er is onder mijn coördinatie een kabinetsreactie in voorbereiding n.a.v. het onderzoek "Blockchain en het recht" (ook bijgesloten). Deze is ambtelijk in de afrondende fase. eigenlijk wilde ik morgen (5-11) de lijn in naar de MRb, met het oog op aanbieding aan het voorportaal (CFEZIXL). In de brief staat nu in een passage over blockchain en de AVG:

De techniek staat niet stil. Door middel van nieuwe cryptografische technieken, zoals Zero Knowledge proofs, lijken toepassingen in zicht te komen waarmee bewijs van een bepaald feit kan worden geleverd, zonder de achterliggende gegevens te onthullen. Een mogelijk veelbelovende toepassing van deze nieuwe technieken is het concept van Self Sovereign Identity. Dit houdt in dat mensen zelf en 'op maat' online identiteiten kunnen scheppen en zo niet meer informatie prijs hoeven te geven dan nodig. Vanuit een identiteit kan een claim worden gedaan (bijvoorbeeld het behalen van een diploma), welke de betrokken instantie op verzoek kan bevestigen (verifiable claims).

Naar mijn idee is de uitspraak van Min JenV voor 'mijn brief' van belang, omdat de onderliggende boodschap toch wel lijkt: Justitie wil in het kader van de opsporing een achterdeur hebben in versleutelde systemen. Dit terwijl men bij ZK-proof systemen nu juist alle moeite doet om dit te voorkomen, is mijn indruk. (Let op: ZK-proofs is niet alleen de techniek achter Self Sovereign identity, maar ook achter betalingssystemen als ZCash en Monero waarin zender, ontvanger en bedrag worden verhuld).

Graag zou ik met jullie bespreken:

- Inhoudelijk: wat schrijven we op in de kabinetsreactie "Blockchain en het recht". Hierbij is ook van belang welke brief het eerst naar de TK gaat; de kabinetsreactie naar ik hoop half december. 5.1.2e : ik neem aan het antwoord op de kamervragen eerder?
- Procedureel: moeten we MinJenV gaan meenemen in de kabinetsreactie (die dus al in de afrondende fase is) en zo ja hoe? Het leek me tot dusver niet nodig, want het onderzoek is vooral veel privaatrecht en gegevensbescherming en wat we schrijven over AMLD5 is geen nieuw beleid. Maar nu wordt het mogelijk wat gevoeliger wat we opschrijven over encryptie? Ik hoor graag het standpunt van DJOA, NCTV en DRC.

Mvg 5.1.2e

<< Bestand: tm000001.eml >> << Bestand: 20191031 Concept kabinetsreactie Blockchain
en het recht CLEAN.docx >>

5.1.2e
raadadviseur wetgevingsbeleid

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Bezoekadres: Turfmarkt 147 | Den Haag (13^e etage, toren Noord)
Postadres: Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
5.1.2e

E 5.1.2e @minjenv.nl (vanaf 15-4 graag dit adres gebruiken)

I <http://www.minjenv.nl/>
Geen dienst: elke vrijdagmiddag.

.....

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Memo voor commentaar
Datum: donderdag 23 april 2020 15:21:10
Bijlagen: DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Programmaplan 2020 Digijust-versie.docx

Hoi 5.1.2e

Dank, fijn! Ik heb je opmerkingen verwerkt, op twee punten na:

- De wens om in de juli-brief stelling te nemen komt van de minister zelf, ik houd die er even in;
- De Kwartiermaker blijf ik even Preludium Autoriteit noemen, om zo de lijn te stimuleren geld te blijven zoeken. Maar ik verwacht dat deze term het niet haalt...

Ik doe het stuk alvast in digijust. Dan kan mijn hoofd er naar kijken. De opmerkingen die nakomen van 5.1.2e verwerk ik er later in. Pas na mijn hoofd komt jou sectorhoofd en ik verwacht dat dat pas maandag of later zal zijn. Zo hou ik er nog wat vaart in.
Groet! 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 22 april 2020 14:05

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Ha 5.1.2e ziet er een stuk beter uit! Ik heb wat opmerkingen en suggesties geplaatst. Ik kan het stuk nog niet aan 5.1.2e voorleggen, zij is te druk met corona. Dat komt dus later, hoop ik ☺.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 21 april 2020 15:39

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Hoi 5.1.2e

Zie hierbij een nieuwe versie van de nota. Je opmerkingen vind je als het goed is terug. Ik ben benieuwd wat je er van vindt. Deze nota moet voor akkoord naar de minister, incl. medeparaaf 5.1.2e.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 16 april 2020 12:26

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Ha 5.1.2e

Ik heb ernaar gekeken, maar heb (helaas) wel moeite met dit memo. Kort gezegd: we gaan nu een wetsvoorstel in consultatie geven zonder dat de kern vast staat (wel/geen zbo), en zonder dat duidelijk is of het wetsvoorstel er wel komt (want dat schuiven we door naar een nieuw kabinet, met alle risico's van dien). Zie mijn opmerkingen in de kantlijn. Vandaag even overleg over hoe verder?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 15 april 2020 16:39

Aan: 5.1.2e BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: Memo voor commentaar

Hoi 5.1.2e Zou je even willen meelezen op bijgaande memo? Ik wil hem bespreken in DG-stafoverleg van a.s. maandag en moet hem morgen door de lijn brengen. Het is maar 2 pagina's! Dank en groet, 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister JenV

nota

Bestuursrechtelijke aanpak kinderporno en
Programmaplan voor 2020

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.njksveiligheid.nl/jenv

Contactpersoon
S.1.2e S.1.2e

T
F 5.1.2e

Datum
16 april 2020

Projectnaam
Hernieuwde aanpak online
seksueel kindermisbruik

Ons kenmerk
000

Algemene leiding

Minister

Datum/eindparaaf

SG

Datum/paraaf

Concipiënt

S.1.2e S.1.2e

Datum/paraaf

Aanleiding

Als sluitstuk van de PPS-aanpak van kinderporno, is een bestuursrechtelijke aanpak van hostingbedrijven ontworpen om internet te schonen¹. Een wetsvoorstel is in voorbereiding. Voor de uitvoering is een toezichtfunctie nodig, die op basis van een opgestelde Businesscase begroot is op € 2,5 mln. structureel². DGRR heeft zelf geen middelen en een claim t.b.v. de voorjaarsnota is niet doorgedaan. Zonder een structurele financiële dekking komt het benodigde wetsvoorstel niet langs de MR.

Advies

¹ In diverse brieven en AO's aan de Tweede Kamer gemeld.

² De businesscase waarop de claim van 2,5 mln. is gebaseerd geeft een marge van 1,8 mln. (voor een basisscenario) tot 3,1 mln. (voor een proactief scenario).

Welke stappen kunnen worden gezet? In deze nota wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

1. Concrete acties om de bestuursrechtelijke aanpak tot de verkiezingen in maart 2021 verder te brengen.
2. Het integrale programmaplan voor 2020 van de 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik', waarin ook andere PPS-onderdelen, preventie, opsporing en internationale inzet staan benoemd.

In juli 2020 zal een "stand van zakenbrief" over de Hernieuwde aanpak aan de Tweede Kamer worden verzonden. De geaccordeerde stappen en acties worden daarin meegenomen.

Toelichting

1. Concrete acties om de bestuursrechtelijke aanpak tot de verkiezingen in maart 2021 verder te brengen.

De volgende stappen worden voorgesteld om de bestuursrechtelijke aanpak komend jaar verder te brengen:

- a) Op zoek naar medefinanciering en opnieuw claimen;
- b) Samen met NCTV optrekken richting BZK voor ZBO-status Autoriteit;
- c) Wetsvoorstel ter internet consultatie;
- d) Instellen van een kwartiermaker als 'Preludium Autoriteit'.

a) Opzoek naar medefinanciering en opnieuw claimen

Komende maanden wordt verder gezocht naar (mede)financiering. Denk hierbij ten eerste aan een structurele bijdrage van EZK, gezien het economisch belang van een "cleane" hostingsector waar EZK primair verantwoordelijk voor is. Ten tweede is medefinanciering door de ICT-sector aan deze vorm van bestuursrechtelijke handhaving een vraag die verder moet worden uitgewerkt. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de kosten niet worden doorberekend, omdat toezicht op de naleving een overheidstaak is in het algemeen belang en dus wordt bekostigd uit publieke middelen. Van dit uitgangspunt kan alleen worden afgeweken als daar een overtuigende onderbouwing voor wordt gegeven, in lijn met het rapport *Maat Houden*³. Een derde optie is om de ICT-sector de rijksbijdrage aan het Meldpunt Kinderporno (als onderdeel van het EOKM) te laten overnemen en deze structurele middelen te besteden aan de Autoriteit⁴. Inschatting is echter dat de andere bronnen niet dekkend worden: een aanvullende claim blijft dan nodig.

Verder kan samen met NCTV worden bepaald welke synergievoordelen zich voordoen bij een gezamenlijke Autoriteit voor TCO⁵ en Kinderporno. Er zal namelijk hoe dan ook geld moeten worden vrijgemaakt voor een (nieuw) bestuursorgaan, omdat de TCO-verordening moet worden uitgevoerd van de EU. Kinderporno kan daar als onderdeel bij aansluiten. Het is dus niet de vraag of er geld wordt vrijgemaakt voor een bestuursorgaan, maar of (daarbij) ook geld

³ Het rapport "*Maat Houden, een kader voor doorberekening van toelatings- en handhavingskosten*", biedt samen met de daarna vastgestelde checklist een rijksbreed kader voor het wetgevingsbeleid ten aanzien van de vragen of, en zo ja, onder welke voorwaarden, doorberekening van handavings- en toezichtskosten mogelijk is.

⁴ Dit betreft €275.000,-

⁵ TCO=Terroristische Content Online

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
16 april 2020

Ons kenmerk
000

wordt vrijgemaakt voor KP. Het delen van bestuurs- en staffuncties levert voor zowel het toezicht op KP als TCO voordelen op.

b) Samen met NCTV optrekken richting BZK voor ZBO-status Autoriteit

In een eerder kort overleg tussen minJenV en DGRR is bevestigd om in te zetten op een ZBO als Autoriteit. Beleidsmatig volgt NCTV hierin grofweg dezelfde lijn ten aanzien van de verplichtingen die voortvloeien uit de aankomende TCO-verordening (triloog in Brussel loopt nog). De NCTV streeft ernaar een advies hierover in de loop van het voorjaar af te ronden en in de zomer een nadere businesscase uit te werken.

Het gesprek met BZK over een ZBO-status van de Autoriteit zal daarom gezamenlijk met DGRR en NCTV worden gevoerd. JenV opereert zo met één breed argumentenpalet. Dat geeft meer overtuigingskracht en doet recht aan het beoogde punt op de horizon: één Autoriteit voor zowel TCO als Kinderporno. De wetten (en wetgevingstrajecten) blijven wel afzonderlijk van elkaar lopen.

c) Wetsvoorstel ter internetconsultatie

Voorgesteld wordt om het wetsvoorstel ter internetconsultatie te laten gaan wanneer met BZK op hoofdlijnen overeenstemming is over de constructie (zie b) én er commitment is op de benodigde financiële dekking (zie a).

De vraag welk bestuursorgaan bevoegd wordt om de beoogde taken uit te voeren, en of dat een zbo wordt, raakt de kern van het wetsvoorstel. Het verwijderen van uitingen van het internet is –zoals besproken in een overleg tussen minJenV en DGRR– principieel geen taak voor een politieke ambtsdrager. De vraag of voor een zbo wordt gekozen heeft bovendien invloed op de vormgeving van het wetsvoorstel. Het is daarom niet zinvol het wetsvoorstel in consultatie te geven voordat hier duidelijkheid over bestaat.

Na de internetconsultatie kunnen de uitkomsten daarvan worden verwerkt. Andere opvolgende stappen worden niet meer in deze kabinetsperiode gezet wanneer de dekking niet meer dan een commitment is. Het traject richting de MR kan pas worden gestart zodra er financiële dekking is (akkoord van DFEZ). Mocht de dekking wel rondkomen, dan is er mogelijk nog tijd om het wetsvoorstel aan de MR aan te bieden, zodat het in deze kabinetsperiode bij de TK kan worden ingediend.

In aanloop naar de consultatie kan worden besloten om de beoogde ZBO-vraagstuk of de financiële dekking in de Kamerbrief van juli te benoemen. Zo kan worden gepeild hoe het parlement hiernaar kijkt. Het bedrijfsleven zal hoe dan ook een 'afstand tot de politiek' betogen om het risico op 'overheidscensuur' in te dammen.

De voortgang op het wetstraject is van groot belang, omdat zo voortgang zichtbaar blijft voor Tweede Kamerleden, voor de EU, voor PPS-partners, politie en OM. Ook bad-hosters blijven alert, het bestuursrechtelijk sluitstuk blijft zo op de agenda.

d) Instellen van een kwartiermaker als 'Preludium Autoriteit'

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV – Programma KP

Datum
16 april 2020

Ons kenmerk
000

Voorgesteld wordt om medio 2020 een informele voorloper van de Autoriteit in te stellen. Het betreft hier concreet het aantrekken van een Kwartiermaker⁶ die als 'Preludium Autoriteit' gaat opereren. Het voorstel hiervoor heeft eigenlijk een dubbele functie. Juist omdat 2020 het laatste jaar is van dit programma, is het zaak om het vervolg institutioneel te beleggen. Daarnaast laat JenV al voordat er wettelijke instrumenten zijn zien dat JenV het maximale doet om een "kop" te zetten op de zelfregulering, waardoor die wordt ondersteund. De kosten hiervan kunnen in 2020 worden gefinancierd uit het programmabudget en moeten voor 2021 incidenteel worden begroot.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
16 april 2020

Ons kenmerk
000

De opdracht voor Preludium Autoriteit (ondersteund door de kwartiermaker) is driedelig:

- Extern zichtbare actie, waar de zelfregulering te weinig effect heeft: denk aan de opvolging van de Delft-monitor: het aanspreken van hosters die slecht scoren.
- Het verstevigen van de PPS-acties, het aanjagen van de zelfregulering, de coördinatie van werkgroepen en het borgen van de Delft-monitor, die als instrument kan worden belegd bij de Autoriteit.
- Opbouwen van de Autoriteit, door processen op te stellen, een blauwdruk uit te werken en een eerste concrete aanzet van de Autoriteit te realiseren. Hier is samenwerking met de NCTV van belang, al dan niet door een gedeeld opdrachtgeverschap.

2. Programmaplan "Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik"

Naast de bestuursrechtelijke acties loopt het brede programma, met acties op het gebied van preventie, PPS, opsporing en internationaal. Geadviseerd wordt om bijgaand programmaplan te accorderen. Dit is het laatste jaar waarin het programma loopt, het eindpunt is voorzien rond de verkiezingen van maart 2021.

De belangrijkste resultaten die in 2020 worden bereikt zijn:

- Preventie: Diverse voorlichtingscampagnes (gericht op verschillende leeftijdsgroepen), Stop-It-Now intensivering; Oplevering 'Sociale kaart' waarmee instanties elkaar beter weten te vinden.
- PPS: Monitor TU-Delft gaat naar Tweede Kamer, waarmee namen bekend worden van hosters die veel kinderporno hosten (naming and shaming).
- Bestuursrecht: zie deze nota.
- Opsporing: handhaven activiteiten conform afspraken in Veiligheidsagenda. Daarnaast innoveren door toepassing van nieuwe ICT-technologieën.
- Internationaal: Met name PPS-aanpak voor voetlicht brengen. Naast expliciete aandacht van de Commissie is ook de VS inmiddels geïnteresseerd.

Het programmaplan is doorgenomen in en kreeg instemming van het Topberaad Kinderporno (14 april jl.) met OM, politie, EZK en JenV (directeureniveau). De financiën zijn gedekt.

⁶ Dit moet verder worden uitgewerkt, mogelijk is bijvoorbeeld een klein college voor beslissingen en een kwartiermaker voor het institutioneel borgen van het PPS-overleg en de ontwikkelde instrumenten (zoals de monitor).

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid
en
Directie Rechtshandhaving
en Criminaliteitsbestrijding
Contactpersoon

Datum
30 april 2020

Ons kenmerk

Notulist
5.1.2e

verslags

Verbinden bestuursrechtelijke Aanpak Kinderporno (DRC)
en TCO verordening (NCTV)

Vergaderdatum en -tijd	30 april 2020, 15:15 uur
Vergaderplaats	Telefonisch
Aanwezig	5.1.2e 5.1.2e (directeur DRC/DGRR) 5.1.2e 5.1.2e (Directeur CT/NCTV) 5.1.2e 5.1.2e (programmamanager Aanpak Kinderporno) 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (Programmamanager CTER Online) 5.1.2e 5.1.2e (beleidsmedewerker CTER online)

Beslispunten

1. Gemeenschappelijke stip op de horizon

DRC en de NCTV zich committeren aan een samenwerking die toewerkt naar de volgende stip op de horizon:

In de toekomst heeft Nederland één bestuursrechtelijke autoriteit die de online aanpak van zowel kinderporno als terroristische content.

NB: Het gaat hier nadrukkelijk om de *bestuursrechtelijke* aanpak van de *online* manifestatie van beide fenomenen en niet om de strafrechtelijke aanpak.

Belangrijk is dat rekening wordt gehouden met van elkaar afwijkende tijdspaden (faseverschil in realisatie). Het betreft twee op zichzelf staande wets-/beleidstrajecten. 5.1.2e en 5.1.2e brengen nadere randvoorwaarden (o.a. financien) in beeld.

2. Gesprek met BZK over een ZBO

DGRR en DCT schalen gezamenlijk op richting BZK. NCTV neemt initiatief tot gezamenlijk gesprek van directeur CT en directeur DRC met directeur Ambtenaar en Organisatie van BZK. 5.1.2e en 5.1.2e bereiden gesprek voor, inclusief reactie op belangrijkste argumenten BZK.

3. Synergievoordelen

De adviseur die voor DRC de business case KiPo heeft opgesteld, zal worden gevraagd een quick scan uit te voeren naar de (financiële) synergie voordelen van het onderbrengen van de bestuursrechtelijke online aanpak van KiPo en TCO bij één autoriteit. Bekostiging vindt in beginsel plaats vanuit programmabudget DRC.

Datum
30 april 2020
Ons kenmerk

4. Kwartiermaker

Het voornemen wordt uitgesproken om gezamenlijk een kwartiermaker aan te stellen voor het (voorbereiden van) de inrichting van de autoriteit. Mede op basis van de business case KiPo en de nog uit te werken business case TCO streven DRC en NCTV ernaar om in de loop van de zomer hiervoor een gezamenlijke opdracht formuleren en uit te zetten. Bij de inrichting van de autoriteit is flexibiliteit van belang, zodat kan worden ingespeeld op ontwikkelingen in beide dossiers (o.a. fase verschil in realisatie).

5. Informeren MJV

DRC en NCTV zullen MJV op korte termijn (ca. 4 weken) informeren over het voornemen gezamenlijk op te trekken en de gezamenlijke stip op de horizon.

Afgesproken wordt periodiek te overleggen. Volgend overleg na hierboven genoemde stappen (BZK, quick scan, MJV) en mhoo opdracht kwartiermaker.

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Digijust document "Bestuursrechtelijke aanpak kinderporno en Programmaplan voor 2020"
Datum: donderdag 30 april 2020 15:42:14
Bijlagen: [DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Programmaplan 2020 Digijust-versie.docx](#)

5.1.2e

Heb jij deze nota gezien? Ik krijg hem visie vooraf in DJ. Ik begrijp dat we nog even wachten met een wetsvoorstel in consultatie totdat de financiering rond is en we het met BZK eens zijn over de ZBO status van de toezichthouder.

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Programmaplan 2020 Digijust-versie
Datum: maandag 4 mei 2020 11:11:41
Bijlagen: DRC - Nota bestuursrechtelijke aanpak en Programmaplan 2020 Digijust-versie.docx

Ha 5.1.2e

Ben ik weer, met wat ik vermoed de rechtsopvolger is van de vorige nota over bestuursrechtelijke aanpak kinderporno, waar ik je een kleine twee weken terug over mailde. De nota van toen wilde je nog eens samen met 5.1.2e bekijken. Kennelijk is er inmiddels een nieuwe werkstroom gestart met een – naar ik aanneem - aangepaste versie van de nota. Deze ligt nu weer bij 5.1.2e in het bakje. Is deze wat DWJZ betreft akkoord?

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Memo voor commentaar
Datum: maandag 18 mei 2020 14:52:04

Hoi 5.1.2e

Even een korte updat, misschien goed om later deze week weer even te bellen:

- De memo met de aanpak (over hoe verder) is dit weekend geaccordeerd door de minister, de verschillende stappen zet ik verder in ingang.
- Een gesprek met BZK over ZBO op directeureniveau DRC en NCTV wordt eind mei gepland maar staat nog niet vast.
- Een quickscan naar synergievoordelen TCO en KP is gestart, oplevering over een paar weken....

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 28 april 2020 16:46

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Ha 5.1.2e prima. Ik stuurde 'm alvast aan 5.1.2e Mijn hoofd is er later deze week, en 5.1.2e is er maandag weer (beiden verlof i.v.m. reces).

Iets anders: we spraken eerder over een nieuwe slag die ik zou maken. Dat doe ik nog steeds, maar blijft iets langer liggen. Helpt het jou als ik nog een paar punten op papier zet die wat nadere uitwerking nodig hebben? Ik denk bijvoorbeeld aan de afstemming met het OM/de Politie (wanneer, in welke gevallen) en . Of wacht je liever op het nieuwe concept voor het totaalbeeld?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 28 april 2020 16:29

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Hoi 5.1.2e Het stuk is inmiddels bij je sectorhoofd aangekomen voor paraaf. Groet!
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 22 april 2020 14:05

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Ha 5.1.2e ziet er een stuk beter uit! Ik heb wat opmerkingen en suggesties geplaatst. Ik kan het stuk nog niet aan 5.1.2e voorleggen, zij is te druk met corona. Dat komt dus later, hoop ik 😊.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 21 april 2020 15:39

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Hoi 5.1.2e

Zie hierbij een nieuwe versie van de nota. Je opmerkingen vind je als het goed is terug. Ik ben benieuwd wat je er van vindt. Deze nota moet voor akkoord naar de minister, incl. medeparaaf DW.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 16 april 2020 12:26

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Memo voor commentaar

Ha 5.1.2e

Ik heb ernaar gekeken, maar heb (helaas) wel moeite met dit memo. Kort gezegd: we gaan nu een wetsvoorstel in consultatie geven zonder dat de kern vast staat (wel/geen zbo), en zonder dat duidelijk is of het wetsvoorstel er wel komt (want dat schuiven we door naar een nieuw kabinet, met alle risico's van dien). Zie mijn opmerkingen in de kantlijn. Vandaag even overleg over hoe verder?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 15 april 2020 16:39

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Memo voor commentaar

Hoi 5.1.2e Zou je even willen meelezen op bijgaande memo? Ik wil hem bespreken in DG-stafoverleg van a.s. maandag en moet hem morgen door de lijn brengen. Het is maar 2 pagina's! Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Afspraken DRC-NCTV
Datum: woensdag 27 mei 2020 11:43:09
Bijlagen: beslispunten overleg CT-DRC over KiPo-TCO 30 april 2020.docx

Ha 5.1.2e ter info zoals zojuist besproken. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: voorbeelden van nieuwe zbo's.
Datum: woensdag 3 juni 2020 16:25:07

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 28 mei 2020 08:48

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Dag 5.1.2e

Ik heb nog een aantal voorbeelden gevonden van vrij recente zbo's. hierbij een lijstje, dat ik, o.a. na raadpleging van het zbo register (www.almanak.overheid.nl) heb gemaakt.

		Ingesteld per	Bijzonderheden/aanleiding
Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)	I&W	2017	Internationale verplichting
Instituut voor Bouwkwiteit	BZK	2021	Toezicht op private kwaliteitsborging
Dopingautoriteit	VWS	2019	
Keurmerkinstuut Jeugdzorg	JenV	2015	Gevolg decentralisatie jeugdzorg
Huis voor klokkenluiders	BZK	2016	
Nederlandse Emissieautoriteit	EZK	2012	EU verplichting
Kansspelautoriteit	JenV	2012	

Verder nog van belang dat ZBO-toezichthouder vaak hun bron vinden in EU regelgeving, die onafhankelijkheid van de nationale politiek borgt.
Dat geldt voor AFM, ACM, AP, DNB, Nea.

Het lijkt logisch dat de TCO verordening die een 'competente autoriteit' verplicht, tot een ZBO leidt. Zeker omdat het bij TCO om potentieel politiek gevoelige onderwerpen gaat, bijv. op het grensvlak tussen vrijheid van meningsuiting en terrorisme.

Interessant is dat in dit lijstje twee recente ZBO's op terrein van BZK zelf zijn.

Je kunt deze info natuurlijk delen met de collega's van NCTV.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/PNI
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/PLR; 5.1.2e
5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/KS
Onderwerp: RE: zbo's
Datum: woensdag 17 juni 2020 10:37:38

Ha 5.1.2e

Dit heb ik met een glimlach gelezen – universitaire specialisatie op het gebied van toxicologie vs cursus van twee weken. Ik geloof dat het je punt duidelijk is ☺.

Groeten en dank voor de toelichting,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2020 10:26
Aan: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV
< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e -
BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/KS
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: zbo's

Ja, 'een boekje' was misschien te terughoudend geformuleerd. Hij heeft het overigens niet zelf geschreven, maar voerde de redactie. Mogelijk scheelt dat ☺.

Over de deskundigheid: tja, ook dat is een begrip dat voor meerderlei uitleg vatbaar is. Maar als ik kijk naar zbo's die op deze grondslag zijn opgericht, gaat het om een zeer hoge mate van deskundigheid met onafhankelijke deskundigen. Een voorbeeld is het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden: het merendeel van de medewerkers heeft een universitaire specialisatie op het gebied van toxicologie en milieueffecten, en een derde is daarop zelfs gepromoveerd. Zie ook de Autoriteit nucleaire veiligheid, die beslist over nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.

Zonder af te doen aan de kwalificatie van kipo en TCO – maar dat lijkt van een andere orde. In een eerder gesprek met de OvJ over kipo werd verteld dat hun medewerkers een cursus van 2 weken volgen om kipo als zodanig te herkennen. De zorgvuldige afweging van grondrechten blijft natuurlijk een punt, maar als iets eenmaal is gekwalificeerd als kinderpornografisch of als terroristisch, dan is die afweging niet moeilijk meer. Ter illustratie; bij de IND worden ook aan de lopende band afwegingen gemaakt over grondrechten, door beslismedewerkers schaal 9 en 10. En ook bij gemeenten vinden afwegingen plaats over grondrechten (bijvoorbeeld bij het al dan niet toestaan van betogingen), en dat zijn ook 'gewoon' ambtenaren. Dan blijft over het treffen van proactieve maatregelen; dat vergt technische kennis, waar ik eigenlijk geen goed beeld van heb. Wellicht valt daar nog wat te halen? Overigens: ik geef dit allemaal voor beter, maar op het eerste gezicht ligt de lat hoog.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2020 09:58
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e -
BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/KS
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: zbo's

Veel dank, 5.1.2e

Een boekje? Van 168 blz. Wauw. Dat ze dat niet met wat meer trots uitventen. Met geen woord over gerept in dat gesprek laatst. Daar doe je het toch voor als ambtenaar, zou ik zeggen.

Als in mijn mail hiervoor. Veel dank voor deze aanvullende gedachten. We nemen ze mee.

Vraag, waarom doet het argument van specifieke deskundigheid zich niet voor? Voor het herkennen van content, de zorgvuldige afweging met grondrechten en de dialoog met de sector over pro actieve maatregelen heb je specifieke deskundigheid nodig. Of wordt dat door de wetgever anders uitgelegd?

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 09:05

Aan: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: zbo's

Ha allen,

Na ons overleg van gisteren over zbo's nog wat losse gedachten, in vervolg op wat we gisteren bespraken. Wellicht helpt het bij het aanscherpen van onze argumentatie.

Hoofddregel is dat publieke taken onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid worden uitgeoefend. Reden: als er een overheidstaak wordt uitgeoefend buiten de ministeriële verantwoordelijkheid, is er een 'leemte'. De overheid grijpt in en oefent bevoegdheden uit, terwijl de er geen minister is die volledig verantwoordelijk en bevoegd is. Daardoor kan ook de Kamer haar controlerende rol minder goed vervullen. Een zbo kan daarom alleen bij wet worden ingesteld: de minister kan niet zonder het parlement zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheid inperken.

De drie in de Kaderwet neergelegde hoofdmotieven om te verzelfstandigen zijn deels achterhaald. Het tweede hoofdmotief (strikt regel gebonden uitvoering) en het derde hoofdmotief (participatie van maatschappelijke organisaties) zijn geen overtuigende redenen meer om te verzelfstandigen. Zij spelen als zelfstandig motief geen rol meer. Dat is ook verklaarbaar. Er is een veelheid aan dienstonderdelen die (in principe) voldoen aan het tweede hoofdmotief (regelgebonden uitvoering). Denk aan de IND, en aan de Belastingdienst. Toch zijn dit geen zbo's. Het tweede motief is dus nauwelijks onderscheidend. Dat geldt ook voor het derde motief (participatie). Er staat weinig aan in de weg dat een onderdeel van de Rijksoverheid naar buiten treedt en in overleg en in samenwerking met 'de markt' zijn taak vervult. Ook dat komt regelmatig voor, en daar is geen zbo voor nodig. Zie voor meer informatie hierover:

- BZK heeft in 2019 een boekje uitgebracht over zbo's. In dat boekje staan voorbeelden van zbo's en wordt ingegaan op de redenen om voor een zbo te kiezen. Dat boekje stond overigens onder redactie van 5.1.2e en 5.1.2e ☺. Het eerste hoofdmotief komt daar aan bod. Zoek op 'onafhankelijke oordeelsvorming'.
- De Raad van State heeft afgelopen maandag advies uitgebracht over de ministeriële verantwoordelijkheid. Dat gaat ook over zbo's en de voor- en nadelen daarvan. Zoek ook daar op 'zelfstandig bestuursorgaan'.

Het kabinetsbeleid is dan ook dat een zbo alleen kan worden gemotiveerd met het

instellingsmotief onafhankelijke oordeelsvorming. Dat roept de vraag op wanneer de behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming voldoende zwaarwegend is om tot een zbo te komen. De Kaderwet biedt daarvoor geen heldere criteria. Kennelijk heeft BZK die criteria ook niet. Duidelijk is dat zbo's als de Kiesraad hieraan voldoen, maar onze casus is wat minder duidelijk (maar wel verdedigbaar!). Dat betekent dat er een grijs gebied is.

Afrondend:

1. Ik denk dat de hoofdvraag daarom is: in hoeverre zou het departement deze taak kunnen vervullen, en in hoeverre is de onafhankelijke oordeelsvorming in de departementale en ambtelijke context nog voldoende gegarandeerd? Vinden we dat het de taak is van een politieke ambtsdrager om meningen en uitingen van het internet te schonen? Omdat het tweede en derde hoofdmotief niet meer relevant is, moet onze nota zich vooral toespitsen op het eerste hoofdmotief, dus de onafhankelijke oordeelsvorming. Het tweede onderdeel van dat hoofdmotief (specifieke deskundigheid) doet zich in onze casus niet voor. Voor het vaststellen of iets kipo of terroristische content is, heb je geen specifieke deskundigheid nodig.
 - o Eventuele andere argumenten (financiële voordelen, steun van de markt) zijn niet zwaarwegend. Wij wegen ze natuurlijk mee, maar alleen de Kaderwet biedt het toetsingskader.
2. Die gewenste onafhankelijke oordeelsvorming moet worden afgezet tegen het verlies van ministeriële bevoegdheid en verantwoordelijkheid. BZK heeft een punt als ze zeggen dat de minister daardoor minder goed kan sturen, en dat dit juist bij een onderwerp als dit mogelijk wel van belang is. Wat weegt voor ons zwaarder? Dat moeten we expliciet maken, zo mogelijk door dat af te zetten tegen andere zbo's die in de afgelopen jaren zijn opgericht (zie ook het boekje van 5.12e en 5.12e).
3. We spraken gisteren ook nog even over aanvullende redenen om een zbo in te stellen. De suggestie van 5.12e om te kijken of er (internationale) normen zijn over de vrijheid van meningsuiting en onafhankelijk ingrijpen daarin, lijkt me goed. Echter, dat blijft dan bij niet-bindende aanbevelingen of andere vormen van 'soft law'. Er zijn geen harde juridische regels of bindende normen waaruit volgt dat een organisatie die ingrijpt in de vrijheid van meningsuiting onafhankelijk moet zijn. Een voorbeeld: uit oogpunt van Unierecht is het eigenlijk altijd al voldoende als er een onafhankelijke rechter naar kijkt (6 EVRM/47 Handvest). Ter illustratie: de organisatie die in Frankrijk het web schoont van terroristische content, PHAROS, zit bij de politie en is dus niet 'onafhankelijk'.
4. Ten slotte: 5.12e heeft kennelijk geopperd dat een inspectie ook voldoet. Ik zie daar (redenerend vanuit een zbo) twee argumenten tegen. 1) een rijksinspectie houdt primair toezicht op de uitvoering van wet- en regelgeving. In de Aanwijzingen voor de rijksinspecties is daarom geregeld dat een Rijksinspectie 'op afstand' is geplaatst. Zo kan de minister slechts algemene, en geen bijzondere, aanwijzingen geven. Dat is nodig, omdat Rijksinspecties mede onderzoek doen naar het reilen en zeilen van de overheid, zodat het niet passend is dat diezelfde overheid sturend optreedt. Ik zie niet goed in welk onderzoek 5.12e voor ogen heeft bij kipo en TCO. Volgens mij gaat het daar meer over een uitvoeringstaak (schonen van het web), die niet goed rijmt met de kerntaak van een inspectie. Het gaat in onze casus om een ander soort onafhankelijkheid: het is niet aan de politiek om te bepalen welke uitingen wel, en welke niet door de beugel kunnen. Dat is een andere insteek dan het onafhankelijke onderzoek dat Rijksinspecties uitvoeren. 2) Het tweede argument is bekend: inspecties vallen gewoon onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid, en zijn reeds daarom niet te vergelijken met een zbo. Al zal dit laatste argument, in de ogen van BZK, vast een voordeel zijn.

Wat ook de uitkomst is van dit gesprek met BZK – het is van belang dat we de argumentatie scherp krijgen. BZK moet dus met meer komen en moet duidelijk maken waarom dit niet voldoende is. Uiteindelijk gaat het er niet alleen om of we een politiek akkoord krijgen, maar of we in de toelichting bij beide wetten overtuigend kunnen uitleggen waarom een zbo wel (of niet) aangewezen is. We moeten immers ook nog langs de Raad van State, en die zal zich weinig aantrekken van een politiek akkoord: alleen argumentatie die is gestoeld op de Kaderwet is dan van belang.

Groet, 5.12e

Van: 5.1.2e - BD/KS
Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e -
BD/PLR; 5.1.2e - BD/PNI
Cc: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Motivering voor plaatsing op afstand bij andere ZBO's in MvT's
Datum: donderdag 18 juni 2020 13:09:15

Voor zover nog niet bekend maar wellicht nuttig: de lijst met ZBO's die anno 2020 onder verantwoordelijkheid van Jenv vallen

http://www.rijksbegroting.nl/2020/voorbereiding/begroting,kst264845_31.html

Groeten

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 18 juni 2020 12:43

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e
BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/KS
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Motivering voor plaatsing op afstand bij andere ZBO's in MvT's

Beste collega's,

Eenduidig is het allemaal niet. In de businesscase Kipo staat dat tussen 2012-2016 6 ZBO's zijn opgericht. Hierbij wordt gewezen naar het evaluatierapport ZBO's 2012-2016, noot 17, maar daar staat:

Daarbij moet worden gerealiseerd dat het zbo-landschap niet stilstaat. Naast de per 1 januari 2012 aangekondigde voornemens zijn gedurende de evaluatieperiode zes nieuwe zbo's opgericht. Deze zijn op één na onder de toepassing van Kaderwet gebracht.

Om welke ZBO's het gaat wordt niet gemeld. Hier schieten we dus niets mee op. Maar op basis van het mailtje van Mindert (zie onder), is mijn voorstel in de MvT's bij de instellingswetgeving, de motivering bij de volgende ZBO's te bekijken:

ANVS - 2017 - 5.1.2e (vanwege internationale verplichting)

Kansspel autoriteit - 2012 - DRC

Huis voor de Klokkenluiders - 2016 - DRC

Doping autoriteit - 2019 - 5.1.2e

En los daarvan

Commissariaat van de media - 5.1.2e (misschien is CvM te oud)

Autoriteit Consument en Markt (NB: dit is een samenvoeging van NMA, CA en OPTA, dus mogelijk doorklikken naar deze) - 5.1.2e (eventueel 5.1.2e bijspringen als NMA, CA, OPTA afzonderlijk moeten).

Mochten jullie andere suggesties hebben, laat het weten.

Planning: verzoek was om tekstjes met argumentatie voor de toetsingscriteria aan te leveren vrijdag einde dag (zie mail gisteren).

Dit dan maar dinsdag 23/6 doen? Einde dag. Graag sturen naar 5.1.2e en mij. Dan kunnen wij dat woensdag naast elkaar leggen. En bij de argumentatie voor de toetsingscriteria voegen.

Thanks en groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 28 mei 2020 12:19

Aan: 5.1.2e - BD/PACT <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: FW: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Ter info, we bellen aan t einde van de dag!

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAcnV/IcnK <5.1.2e@minjenv.nl>

Datum: donderdag 28 mei 2020 8:47 AM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Dag 5.1.2e

Ik heb nog een aantal voorbeelden gevonden van vrij recente zbo's. hierbij een lijstje, dat ik, o.a. na raadpleging van het zbo register (www.almanak.overheid) heb gemaakt.

		Ingesteld per	Bijzonderheden/aanleiding
Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)	I&W	2017	Internationale verplichting
Instituut voor Bouwkwaliteit	BZK	2021	Toezicht op private kwaliteitsborging
Dopingautoriteit	VWS	2019	
Keurmerkinstituut Jeugdzorg	JenV	2015	Gevolg decentralisatie jeugdzorg
Huis voor klokkenluiders	BZK	2016	
Nederlandse Emissieautoriteit	EZK	2012	EU verplichting
Kansspelautoriteit	JenV	2012	

Verder nog van belang dat ZBO-toezichthouder vaak hun bron vinden in EU regelgeving, die onafhankelijkheid van de nationale politiek borgt.
Dat geldt voor AFM, ACM, AP, DNB, Nea.

Het lijkt logisch dat de TCO verordening die een 'competente autoriteit' verplicht, tot een ZBO leidt. Zeker omdat het bij TCO om potentieel politiek gevoelige onderwerpen gaat,

bijv. op het grensvlak tussen vrijheid van meningsuiting en terrorisme.

Interessant is dat in dit lijstje twee recente ZBO's op terrein van BZK zelf zijn.

Je kunt deze info natuurlijk delen met de collega's van NCTV.

Groet, 5.1.2a

Van: 5.1.2e - BD/PNI
Aan: 5.1.2e 5.1.2e BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/PLR; 5.1.2e - BD/PNI
Cc: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/KS
Onderwerp: Motivering voor plaatsing op afstand bij andere ZBO's in MvT's
Datum: donderdag 18 juni 2020 12:42:42

Beste collega's,

Eenduidig is het allemaal niet. In de businesscase Kipo staat dat tussen 2012-2016 6 ZBO's zijn opgericht. Hierbij wordt gewezen naar het evaluatierapport ZBO's 2012-2016, noot 17, maar daar staat:

Daarbij moet worden gerealiseerd dat het zbo-landschap niet stilstaat. Naast de per 1 januari 2012 aangekondigde voornemens zijn gedurende de evaluatieperiode zes nieuwe zbo's opgericht. Deze zijn op één na onder de toepassing van Kaderwet gebracht.

Om welke ZBO's het gaat wordt niet gemeld. Hier schieten we dus niets mee op. Maar op basis van het mailtje van Mindert (zie onder), is mijn voorstel in de MvT's bij de instellingswetgeving, de motivering bij de volgende ZBO's te bekijken:

ANVS – 2017 – 5.1.2e (vanwege internationale verplichting)
Kansspel autoriteit – 2012 – DRC
Huis voor de Klokkenluiders – 2016 – DRC
Doping autoriteit – 2019 – 5.1.2e

En los daarvan

Commissariaat van de media – 5.1.2e (misschien is CvM te oud)
Autoriteit Consument en Markt (NB: dit is een samenvoeging van NMA, CA en OPTA, dus mogelijk doorklikken naar deze) – 5.1.2e (eventueel 5.1.2e bijspringen als NMA, CA, OPTA afzonderlijk moeten).

Mochten jullie andere suggesties hebben, laat het weten.

Planning: verzoek was om tekstjes met argumentatie voor de toetsingscriteria aan te leveren vrijdag einde dag (zie mail gisteren).

Dit dan maar dinsdag 23/6 doen? Einde dag. Graag sturen naar 5.1.2e en mij. Dan kunnen wij dat woensdag naast elkaar leggen. En bij de argumentatie voor de toetsingscriteria voegen.

Thanks en groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 28 mei 2020 12:19
Aan: 5.1.2e - BD/PACT <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: FW: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Ter info, we bellen aan t einde van de dag!

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2c - BD/DBAcnV/IenK <5.1.2e @minjenv.nl>

Datum: donderdag 28 mei 2020 8:47 AM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: voorbeelden van nieuwe zbo's.

Dag 5.1.2e

Ik heb nog een aantal voorbeelden gevonden van vrij recente zbo's. hierbij een lijstje, dat ik, o.a. na raadpleging van het zbo register (www.almanak.overheid) heb gemaakt.

		Ingesteld per	Bijzonderheden/aanleiding
Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)	I&W	2017	Internationale verplichting
Instituut voor Bouwkwaliiteit	BZK	2021	Toezicht op private kwaliteitsborging
Dopingautoriteit	VWS	2019	
Keurmerkinstituut Jeugdzorg	JenV	2015	Gevolg decentralisatie jeugdzorg
Huis voor klokkenluiders	BZK	2016	
Nederlandse Emissieautoriteit	EZK	2012	EU verplichting
Kansspelautoriteit	JenV	2012	

Verder nog van belang dat ZBO-toezichthouder vaak hun bron vinden in EU regelgeving, die onafhankelijkheid van de nationale politiek borgt.
Dat geldt voor AFM, ACM, AP, DNB, Nea.

Het lijkt logisch dat de TCO verordening die een 'competente autoriteit' verplicht, tot een ZBO leidt. Zeker omdat het bij TCO om potentieel politiek gevoelige onderwerpen gaat, bijv. op het grensvlak tussen vrijheid van meningsuiting en terrorisme.

Interessant is dat in dit lijstje twee recente ZBO's op terrein van BZK zelf zijn.

Je kunt deze info natuurlijk delen met de collega's van NCTV.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: Nota aanwijzing CA voor uitvoering TCO-verordening
Datum: maandag 20 juli 2020 11:05:13
Bijlagen: Oplegnota verkenning Competente Autoriteit voor de uitvoering van de verordening Terroristische Content Online.docx

Beste 5.1.2e

Ter info onderstaande mailwisseling. Bijgaand ook de nota die ik heb afgedaan.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

Verzonden: maandag 20 juli 2020 11:04

Aan: 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Nota aanwijzing CA voor uitvoering TCO-verordening

Beste 5.1.2e

OK, dank. Ik ga er dan vanuit dat het in orde is. Heb de nota zojuist afgedaan.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: maandag 20 juli 2020 10:21

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Nota aanwijzing CA voor uitvoering TCO-verordening

Beste 5.1.2e

In de bijlage tref je een e-mail met dat 5.1.2e de nota heeft gezien en dat ik zijn track-changes heb verwerkt. Wellicht helpt dat bij de keuze de nota toch af te doen. Nota heeft geen bloedspoed, maar zal wel fijn als de minister deze week ernaar kijkt, gezien ZBO-discussie naar alle waarschijnlijk in augustus nog gaat plaatsvinden. Hoor het graag, dank!

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 20 juli 2020 10:11

Aan: 5.1.2e - BD/PLR < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Nota aanwijzing CA voor uitvoering TCO-verordening

Beste 5.1.2e

Als 5.1.2e | SBR bij DWJZ kreeg ik bovengenoemde nota voor visie vooraf. Ik zou graag even willen checken bij 5.1.2e 5.1.2e of de nota akkoord is, maar hij is deze week afwezig en is er volgende week maandag weer. Ook mijn collega 5.1.2e is op vakantie.

Graag hoor ik even of het op bezwaren stuit als ik de nota deze week nog niet afdoe.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken | Sector Staats- en bestuursrecht
tel. 5.1.2e
e-mail: 5.1.2e @minjenv.nl

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/PACT;
 BD/NCTV; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e -
 BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e - BD/KS;
 5.1.2e - BD/PPAC
Onderwerp: RE: MJV akkoord met ZBO voor autoriteit TCO/KiPo
Datum: dinsdag 22 september 2020 09:17:41

Ha 5.1.2e dat is erg goed nieuws, heel mooi.

De minister heeft in februari gesproken met de bestuursvoorzitter 5.1.2e van de ACM (niet met autoriteit telecom voor zover ik weet). Dat was een kennismaking en daar heeft hij het ook over aanpak KP gehad. De ACM zag daar geen rol voor zichzelf.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: maandag 21 september 2020 16:52

Aan: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT
 < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - 5.1.2e < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>;
 5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI
 < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e
 5.1.2e P.T. - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV
 < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>;
 5.1.2e - BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/KS
 < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PPAC < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: MJV akkoord met ZBO voor autoriteit TCO/KiPo

Beste collega's,

Goed nieuws!

MJV heeft vanochtend in het staf overleg NCTV laten weten graag op hele korte termijn het gesprek aan te gaan met BZK/stas Knops over een ZBO voor de autoriteit TCO/KiPo.

Vraagt om strakke annotatie cf lijn: zo gaan we het doen, geen nader onderzoek meer (Verkenning vindt ie goed onderbouwd en voor KiPo heeft ie al gesprekken gevoerd met autoriteit Telecom (? Was het die, 5.1.2e

Wenst dat we ook samengaan TCO en Kipo benadrukken en de voordelen daarvan benoemen. Benadrukte verder de toekomstbestendigheid, nu TCO & KiPo, in de toekomst mogelijk meer, afhankelijk van de ontwikkelingen in de discussie over toezicht/normstelling op internet.

Wij gaan secretariaten een datum laten plannen en komen bij jullie op de lijn mhoo op de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

+ 5.1.2e

Van: 5.1.2e BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e -BD/PNI; 5.1.2e -BD/KS; 5.1.2e -BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e -BD/KS; 5.1.2e -BD/PNI; 5.1.2e -BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e -BD/PNI; 5.1.2e -BD/KS; 5.1.2e -BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Stukken voor gesprek MJV-BZK - oplegnota en bijlage argumenten - laatste toevoegingen graag vandaag voor 14h00
Datum: donderdag 1 oktober 2020 17:56:12
Bijlagen: 20200929 Nota ZBO tlv gesprek MJV-BZK [papijn.docx](#)

Hoi 5.1.2e, de stukken zijn prima, heel mooi.

Tav je vragen onder 1)

- Wij hebben op gewoon ambtelijk niveau contact gehad met BZK op 5 november 2019 en op 16 januari 2020.
- De alternatieve opties heb ik op twee punten aangevuld (hoop dat dit OK is). De terugvaloptie bij de politie is voor KP niet zo logisch als voor TCO. Dit omdat de aanleiding voor KP juist was om de politie te ontlasten zodat ze meer en beter kunnen gaan opsporen. Mijn voorkeur zit dus meer op terugval opties 1 en 2.

Excuses voor de late reactie, groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e -BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 09:59

Aan: 5.1.2e -BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e -BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e -BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e -BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e -BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e -BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Stukken voor gesprek MJV-BZK - oplegnota en bijlage argumenten - laatste toevoegingen graag vandaag voor 14h00

Beste collega's

Als gemeld, we streven ernaar vandaag een aantal stukken af te ronden, zodat ze mee kunnen in de weekend tas. Hierbij mijn iets herziene stuk(ken) met de ZBO motivatie, nu opgeknipt in een oplegnota en bijlage.

Mochten jullie nog opmerkingen hebben graag voor 14 uur. Met bijzondere aandacht voor:

- 1) Oplegnota - ik heb deze iets uitgerkt mhoop op het doel van het gesprek.
 @ 5.1.2e 5.1.2e: ik wil nog even toevoegen welke gesprekken we met BZK hebben gehad. Ik weet van juni op directieureniveau, maar jullie hebben nog een keer gesproken. Kunnen jullie aangeven wanneer ongeveer en op welk niveau?
 @ 5.1.2e / 5.1.2e voor de volledigheid heb ik de alternatieve opties genoemd (wat hebben we verkend en waarom past het niet). Kunnen jullie aangeven of deze toevoeging (laatste stukje van de nota) ook voor jullie kan.
- 2) Bijlage met argumenten - hiervoor geldt dat ik de opmerkingen van 5.1.2e heb overgenomen (veel dank 5.1.2e).
 @ 5.1.2e - ik zou nog - heel kort, twee zinnen - graag een verwijzing opnemen over hoe de verordening zich verhoudt tot het punt van 'onafhankelijkheid' en dat dit nog onderdeel van onderhandeling is. Dit kan bijvoorbeeld op blz 2 waarover internationale verplichtingen wordt gesproken.

Verder sturen we voor het weekend dus de factsheets TCO/KiPo mee. Na het weekend de spreeklijn (incl. overzicht met motivering) en eventuele aanvullingen, zoals een reactie op de concept kabinetsreactie op het Advies van de RvS.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/PNI

Verzonden: maandag 28 september 2020 18:12

Aan: 5.1.2e - BD/KS < 5.1.2e@nctv.minienv.n>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
< 5.1.2e@minienv.n>; 5.1.2e - BD/KS < 5.1.2e@nctv.minienv.n>; 5.1.2e
5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e@nctv.minienv.n>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV
< 5.1.2e@minienv.n>; 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e@minienv.n>
CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e@nctv.minienv.n>; 5.1.2e - BD/PNI
< 5.1.2e@nctv.minienv.n>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e@nctv.minienv.n>

Onderwerp: voorbereiding gesprek MJV- stas BZK 9 oktober

Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Eerder vanmiddag, spraken 5.1.2e en ik over de voorbereiding van het dossier voor MJV voor zijn gesprek met BZK op vrijdag 9 oktober. Wij dachten aan de volgende documenten, waarbij we jullie een verzoek doen om mee te lezen/bij te dragen.

1. MJV heeft DRC gevraagd om een A4 toe te voegen met een toelichting/beschrijving van wat hij al doet op online KiPo en waarom een bestuursrechtelijke aanpak een noodzakelijke aanvulling is. Vanuit de NCTV vullen wij dit aan (waarom is TCO een probleem en waarom de verordening). Eea vanuit de gedachte dat stas BZK niet bekend is met problematiek. Een gesprek dat hiermee begint wordt 'politeker'.
2. Daarnaast voegen we de argumentatie toe waarom we een ZBO de meest wenselijke optie vinden. Hiertoe gebruiken we de concept nota die we eerder met jullie input hebben gemaakt (zie bijlage).
Deze vullen we kort aan met 1) suggesties DEA: het feit dat de autoriteit openbaar gezag uitoefenend is een belangrijke extra argument aldus DEA en 2) korte reactie op concept kabinets reactie op advies RvS inzake ministeriele verantwoordelijkheid (zie bijlage paragraaf 2.1. en 2.2.)
3. We maken een spreeklijn op basis hiervan waarmee we beginnen met benoemen problematiek (hierboven 1) en toewerken naar argumentatie waarom dan een ZBO wenselijk is (2).

Taakverdeling

- DRC maakt toelichting aanpak KiPo + bullets spreeklijn
- 5.1.2e maakt toelichting aanpak TCO + bullets spreeklijn
5.1.2e, *kunnen jullie 5.1.2e van input voorzien op de strafrechtelijk aanpak van CT content (om het plaatje voor BZK compleet te maken)?* 5.1.2e *komt even op de lijn.*
- 5.1.2e vult ZBO nota aan legt contact met DEA + bullets spreeklijn
5.1.2e, *kan jij nog een keer je kritisch oog laten gaan over de nota (morgen eind van de dag zou fijn zijn). En meedenken over reactie op kabinetsreactie RvS (maar daarvoor ga ik eerst even langs DEA).*

Sprak BZK zojuist. Afgesproken dat we de beschrijving van de problematiek (1) en de ZBO nota (2) sturen we ook aan BZK. BZK stuurt ons hun argumentatie (die we deels al hebben).

Op basis hiervan beoordelen we even of nog meer nodig is (bv overzichtje met argumenten BZK en reactie daarop).

DBO heeft het liefst dat we donderdag aanleveren. Dat is vrij strak. Hierover overleggen we nog intern. We mikken voor nu om woensdag 12.00 eerste versie 1 en 2 rond te hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Name

20200929 Nota ZBO tbv gesprek MJV-BZK 5 1.2e .docx

Comment

Size Modified
92,799

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e
5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK
Datum: donderdag 1 oktober 2020 11:26:02

Thanks, ik kijk er even naar,

Maar strikt genomen gaan ze niet in op ons belangrijkste argument (weer niet)

5.1.2e spreekt over toezicht dat onder ministeriele verantwoordelijkheid kan worden uitgevoerd

Ons belangrijkste argument is niet dat toezicht niet kan worden uitgevoerd, maar dat het ten principale niet aan een minister zou moeten zijn om te moeten oordelen of content wel of niet op internet mag staan.

BZK geeft met onderstaande argumentatie reactie op dit argument.

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 11:17
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK

Volgens mij is dit inderdaad de kern van BZK: de door JenV gewenste onafhankelijkheid is niet zwaarwegend genoeg om een zbo op te richten ('haalt de lat niet'). Daarom wordt met op afstand zetten van taken de ministeriële verantwoordelijk onnodig doorkruist en de controlemogelijkheden door het parlement teveel beperkt. Ik heb in de nota een tekstje geopperd zodat MJenV dit standpunt in één zin scherp heeft, want BZK zal hier ongetwijfeld op terugkomen in het gesprek.

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 10:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK - reactie BZK

T.i.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 10:02
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
< 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag 5.1.2e

Vanuit Justitie heeft 5.1.2e 5.1.2e meegewerkt aan het nader rapport, volgens mij zit hij bij DWJZ.

Het advies van de Raad van State waar dit nader rapport een reactie op is, gaat over ministeriële verantwoordelijkheid. De RvS heeft om meerdere redenen aanleiding gezien om aandacht te besteden aan ministeriële verantwoordelijkheid. Een van die redenen betreft de hoeveelheid onafhankelijke organisaties en commissies die we inmiddels kennen. Onze representatieve democratie draait onder meer op een verantwoordelijke minister die informatie/inlichtingen verstrekt aan het parlement zodat zij hun controleren rol kunnen vervullen. Een minister moet over die informatie kunnen beschikken. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee dus ook controlemogelijkheden door het parlement.

Zowel het ongevraagd advies van de Raad van State als het nader rapport onderstrepen dus het beleid waar 5.1.2e Reinders en 5.1.2e met jou over gesproken hebben. Het ongevraagd advies is nog nieuw; het nader rapport is afgelopen vrijdag door de 5.1.2e gegaan. Dat betekent dat de politiek zich nogmaals heeft gevoegd bij het beleid dat er terughoudendheid betracht moet worden bij het op afstand zetten van taken. Ook vanuit onze BZK-verantwoordelijkheid voor een goed en slagvaardig openbaar bestuur houden we in deze casus vast aan het idee dat toezicht ook onder ministeriële verantwoordelijkheid plaats kan vinden.

Hopelijk heb ik je zo voldoende geïnformeerd,

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI · 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 09:12

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV

< 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

In afwezigheid van 5.1.2e een vraag naar aanleiding van deze concept kabinetsreactie. 5.1.2e stuurt hem toe zonder verdere toelichting. We vernemen graag wat jullie precies aan de orde willen stellen in het gesprek stellen en wie vanuit J&V bij het opstellen van deze kabinetsreactie betrokken is.

Veel dank,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 10:03

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI · 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT

< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

Dat is prima. Ter informatie geef ik je het nader rapport als kabinetsreactie op het ongevraagd advies van de RvS over ministeriële onafhankelijkheid mee, zie 2.1 voor organisaties op afstand, onder meer zbo's.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 24 september 2020 14:52

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

Het is alweer enige tijd geleden dat wij elkaar gesproken over de mogelijkheid om de competente autoriteit die wij dienen in te richten om uitvoering te geven aan de EU TCO Verordening (Terrorist Content Online) vorm te geven als een ZBO. Helaas nam het, mede door de zomerperiode, wat meer tijd in beslag dan verwacht om een richtinggevende uitspraak van de Minister van Justitie en Veiligheid te verkrijgen ten aanzien hiervan.

Afgelopen maandag hij evenwel aangeven graag met staatssecretaris Knops het gesprek te voeren over de inrichting van één autoriteit met twee taken, namelijk de bestuursrechtelijke aanpak van online terroristische uitingen én de bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal.

Het secretariaat van de Minister zal contact leggen met het secretariaat van stas BZK om een afspraak te plannen. Ik stel voor dat we zodra er een datum geprikt is, even contact hebben over de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

+

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2a - BD/PNI
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/PACT; 5.1.2e - BD/PACT
Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK
Datum: vrijdag 9 oktober 2020 12:11:50

Ha 5.1.2e en collega's

Voor de zekerheid. Het gesprek maandag tussen MJV en Stas BZK gaat niet door. BZK insisteert op een gesprek op DG niveau, met de volgende argumentatie in de mail aan 5.1.2e 5.1.2e

Namens 5.1.2e bij deze de vraag of jullie bereid zijn tot nader (hoog) ambtelijk overleg over mogelijke oplossingen, bij voorkeur op dg-niveau. Wij sluiten niet uit dat er mogelijk een oplossingsrichting worden gevonden: er zijn oplossingen denkbaar die J&V zouden kunnen accommoderen in de organisatorische vraag, zonder af te doen aan de bestuurbaarheid van de rijksdienst of de democratische controle (via de ministeriele verantwoordelijkheid).

BZK lijkt ook wat meer in de meedenk stand. Hieronder een mailtje van 5.1.2e 5.1.2e waarin alvast een alternatief wordt benoemd.

Er wordt nu gezocht naar een moment voor een afspraak op DG niveau.

Met vriendelijke groet en goed weekend.

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 8 oktober 2020 15:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag 5.1.2e

Dank voor je reactie. Onze DG vroeg ons of wij gezamenlijk nog andere opties zien dan een zbo of een inspectie. Daarop dachten wij aan onderstaande.

Belastinginspecteurs zijn zogenaamde 'gedeconcentreerde organen'. Dat wil zeggen dat ze wel onder ministeriële verantwoordelijkheid vallen, maar bij wet zelf taken geattribueerd hebben gekregen. Ook bij belastinginspecteurs geeft de minister geen aanwijzingen in concrete gevallen, maar kan hij wel beleidsregels stellen als in een aantal gevallen dezelfde vraag of bijzonderheid opkomt. Ook voor deze casus zou je een constructie kunnen kiezen waarbij je een aantal 'contentinspecteurs' aanwijst die de taak geattribueerd krijgen en waarvoor de minister niet in kan grijpen in individuele gevallen. De waarborgen neem je dan in het wetsvoorstel op.

Zien jullie nog andere, creatieve opties om mee te geven voor het DG-overleg?

Ik hoor het graag,
Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 8 oktober 2020 11:14

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Vooruitlopend op een meer formele beantwoording van de mail van 5.1.2e aan 5.1.2e laat ik jullie weten dat we akkoord gaan met een gesprek op DG niveau, zoals voorgesteld. Dat zal waarschijnlijk met 5.1.2e 5.1.2e zijn. Ik informeer het secretariaat van de Minister terzake.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e van < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 11:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Hallo 5.1.2e

Dank, wat zijn de twee namen van de topambtenaren die erbij zijn betrokken (ik dacht dat iemand was vertrokken)? Onze DG overweegt nog een keer te bellen.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 10:46

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag 5.1.2e

Dank voor bericht. We zullen je ze snel mogelijk antwoorden.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 09:17

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Hallo 5.1.2e

5.1.2e, onze 5.1.2e, wil eerst proberen er hoog-ambtelijk (DG-niveau) uit te komen; ze was verrast door de afspraak omdat er eerder iets anders was afgesproken. Tot dan zou het gesprek tussen de bewindspersonen on hold worden gezet. Ik hoor graag jullie reactie.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 13:08

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
<5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

Dank voor je reactie. Helder. Voor nu – voorbereiding vrijdag - goed om te lezen dat het RvS advies een nadere bevestiging van eerder benoemde uitgangspunten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 10:02

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
<5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Dag 5.1.2e

Vanuit Justitie heeft 5.1.2e 5.1.2e meegewerkt aan het nader rapport, volgens mij zit hij bij DWJZ.

Het advies van de Raad van State waar dit nader rapport een reactie op is, gaat over ministeriële verantwoordelijkheid. De RvS heeft om meerdere redenen aanleiding gezien om aandacht te besteden aan ministeriële verantwoordelijkheid. Een van die redenen betreft de hoeveelheid onafhankelijke organisaties en commissies die we inmiddels kennen. Onze representatieve democratie draait onder meer op een verantwoordelijke minister die informatie/inlichtingen verstrekt aan het parlement zodat zij hun controleren rol kunnen vervullen. Een minister moet over die informatie kunnen beschikken. Het op afstand zetten van taken betekent een doorkruising van die ministeriële verantwoordelijk en daarmee dus ook controlemogelijkheden door het parlement.

Zowel het ongevraagd advies van de Raad van State als het nader rapport onderstrepen dus het beleid waar 5.1.2e en 5.1.2e met jou over gesproken hebben. Het ongevraagd advies is nog nieuw; het nader rapport is afgelopen vrijdag door de MR gegaan. Dat betekent dat de politiek zich nogmaals heeft gevoegd bij het beleid dat er terughoudendheid betracht moet worden bij het op afstand zetten van taken. Ook vanuit onze BZK-verantwoordelijkheid voor een goed en slagvaardig openbaar bestuur houden we in deze casus vast aan het idee dat toezicht ook onder ministeriële verantwoordelijkheid plaats kan vinden.

Hopelijk heb ik je zo voldoende geïnformeerd,

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 09:12

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
< 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

In afwezigheid van 5.1.2e een vraag naar aanleiding van deze concept kabinetsreactie. 5.1.2e stuurt hem toe zonder verdere toelichting. We vernemen graag wat jullie precies aan de orde willen stellen in het gesprek stellen en wie vanuit J&V bij het opstellen van deze kabinetsreactie betrokken is.

Veel dank,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 10:03

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

Dat is prima. Ter informatie geef ik je het nader rapport als kabinetsreactie op het ongevraagd advies van de RvS over ministeriële onafhankelijkheid mee, zie 2.1 voor organisaties op afstand, onder meer zbo's.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 24 september 2020 14:52

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: gesprek Minister J&V - stas BZK

Beste 5.1.2e

Het is alweer enige tijd geleden dat wij elkaar gesproken over de mogelijkheid om de competente autoriteit die wij dienen in te richten om uitvoering te geven aan de EU TCO Verordening (Terrorist Content Online) vorm te geven als een ZBO. Helaas nam het, mede door de zomerperiode, wat meer tijd in beslag dan verwacht om een richtinggevende uitspraak van de Minister van Justitie en Veiligheid te verkrijgen ten aanzien hiervan.

Afgelopen maandag hij evenwel aangeven graag met staatssecretaris Knops het gesprek te voeren over de inrichting van één autoriteit met twee taken, namelijk de bestuursrechtelijke aanpak van online terroristische uitingen én de bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal.

Het secretariaat van de Minister zal contact leggen met het secretariaat van stas BZK om een afspraak te plannen. Ik stel voor dat we zodra er een datum geprikt is, even contact hebben

over de voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2a

+ 5.1.2a

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PNI
Cc: 5.1.2e - BD/PNI
Onderwerp: RE: platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen TCO
Datum: woensdag 18 november 2020 15:09:48

Dank 5.1.2e ik neem je opmerkingen over. Met DCOM stem ik nu nog af: een laatste versie volgt nog.

Ik zal BZK, wanneer de teksten gereed zijn, meenemen. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 18 november 2020 15:05

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen TCO

5.1.2e keek er inmiddels ook naar. De verwijzing naar de Kaderwet vond ze te sterk. Het is duidelijk dat BZK die grond nauwelijks meer wil toepassen, dus daarover tamboereren vond ze wat te sterk. Hoe minder we verder zeggen, hoe minder last we daarvan verderop hebben. Ook de verwijzing naar het aanspreekpunt ziet ze er ook liever uit: het gaat hier om een deel van de sector dat niet vrijwillig meewerkt. Om dan te spreken van een aanspreekpunt, is wat vreemd.

Afstemming met BZK lijkt me inderdaad vereist, omdat we ons nu publiekelijk uitlaten over bereikte overeenstemming. En eigenlijk: het is een zeer bijzonder briefje. Het komt nooit voor dat we zo'n briefje sturen over een wetsvoorstel dat nog (niet eens) in internetconsultatie is geweest, en over een verordening waarvan de onderhandelingen nog niet eens zijn afgerond. Zeer prematuur, lijkt me, maar het moet maar...

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

Verzonden: woensdag 18 november 2020 12:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI <s.van.schilt1@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen TCO

Hierbij! Ik geef het allemaal voor beter, maar ik heb geprobeerd het iets meer te onderbouwen. Zal ook nog even met 5.1.2e afstemmen, hopelijk lukt dat vandaag nog (corona-wetgeving vraagt enorm veel tijd).

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 18 november 2020 11:18

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen TCO

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Hierbij mijn aanvullingen wat betreft TCO (heel algemeen en procedureel, 5.1.2e vul/pas

gerust aan).

Ik denk wel dat we BZK tenminste op de hoogte moeten stellen dat dit naar de TK gaat.

Groeten,

512e

Van: 5.1.2e - BD/PNI
Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/PNI
Onderwerp: platte tekst briefje over ZBO - aanvulligen TCO
Datum: woensdag 18 november 2020 11:18:16
Bijlagen: platte tekst briefje over ZBO.docx
Prioriteit: Hoog

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Hierbij mijn aanvullingen wat betreft TCO (heel algemeen en procedureel, @ 5.1.2e vul/pas gerust aan).

Ik denk wel dat we BZK tenminste op de hoogte moeten stellen dat dit naar de TK gaat.

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: Brief aan TK
Datum: donderdag 19 november 2020 12:13:32
Bijlagen: [Autoriteit kinderpornografische en terroristische content \(incl besliskader 2\).docx](#)

Hoi 5.1.2e zie hieronder een mailwisseling met BZK. Dit leidde tot een aanvullend tekstdeel in de brief over het "Besliskader privatisering en verzelfstandiging" in de eerste alinea. De brief ligt nu voor akkoord bij je sectorhoofd. Kun jij hem vragen er naar te kijken? Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 19 november 2020 12:00
Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dit lijkt me de beste optie inderdaad.
Ik voeg dit stuk bij in digidoc om voor te leggen aan de staatssecretaris.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:59
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Goed punt! Dat weet ik inderdaad niet zeker....
Schrijven is schrappen: dus ik heb de tussenzin er even uit gehaald. Zie bijgaand.
Zou je deze versie willen voorleggen aan de staatssecretaris? Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Dank voor je snelle toevoegingen, wat mij betreft akkoord. Gekke vraag: Kun je de staatssecretaris een ambtsgeenoot van de minister noemen? Het is een ander ambt toch? Wat denk jij?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Zie bijgaand de aanpassingen in de brief:

- Tweede deel eerste alinea (over besliskader en stap 1)
- Extra zin laatste alinea (over stap 2)

Ben benieuwd naar je reactie!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Aanvullend op onderstaande mail nog twee zaken:

1. De staatssecretaris van BZK moet akkoord gaan met het verzenden van de brief omdat er een zbo wordt aangekondigd. Dat betekent dat ik de, met het besliskader aangevulde, brief ook aan hem voor moet leggen. Brief hoeft niet mede namens, akkoord is voldoende.
2. Is het mogelijk om al mee te kunnen lezen op het conceptwetsvoorstel? Voordat het voorstel in consultatie kan gaan is een akkoord van de staatssecretaris wederom nodig. Dan kunnen we tijdig meelesen. Laat maar weten wanneer je een concept zou kunnen delen.

Verder geen opmerkingen bij de brief zelf, heel duidelijk.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:34

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Bij dezen in ieder geval een ontvangstbevestiging. Morgenochtend ga ik de brief gedetailleerd lezen, op dit moment is het AO functioneren rijksdienst bezig dat voor nu voorrang moet krijgen.

Zou je bijgevoegde besliskader in de brief kunnen verwerken (inclusief een verwijzing naar het besliskader)? Het besliskader is een document dat opgesteld is door de Eerste Kamer om tijdig geïnformeerd te worden over het privatiseren of verzelfstandigen van overheidstaken. Er is een aantal vragen per stap opgenomen. Je hoeft die niet allemaal letterlijk te beantwoorden, maar wel goed om in de geest van dit besliskader de Kamer te informeren.

De Kamer is alert op het gebruik van het besliskader, en heeft een jaar of 2 geleden zelf een evaluatie gedaan van het gebruik van het besliskader. Vandaar dat het goed is om het besliskader expliciet te benoemen.

Hartelijke groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:17

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Brief aan TK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Minister Grapperhaus wil voor het begrotingsdebat van JenV aan de Kamer melden dat hij met de beoogde autoriteit-kinderporno voortgang maakt. Daarvoor moet ik met spoed bijgaande brief bij hem aanleveren. De tekst is in lijn met wat we hebben afgesproken en heeft m.i. geen verrassingen, zijn jullie hiermee akkoord?

Vriendelijke groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen

aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Persbericht
Datum: donderdag 19 november 2020 12:18:23
Bijlagen: pb zbo.docx

Ter info: opgesteld bij de brief ZBO.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

T 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

5.1.2e kreeg onderstaande vragen binnen vanuit de ChristenUnie. Dit zijn voor het grootste deel vragen die woensdag gesteld kunnen worden, dus dan kunnen jullie nu beginnen met voorbereiden.
De twee moties die de CU eerder had ingediend (zie onderstreept stuk) willen we echter bespreken tijdens het overleg met MJenV vanmiddag. 5.1.2e, kan jij uitzoeken hoe het daarmee staat?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBO < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 09:24

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/GC < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/DBO/ADVIES < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - 5.1.2e
< 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: CU begroting

Voor nu 3 grote thema's:

- aanpak kinderporno en misbruik : zie uitvoering eerder aangenomen moties
- Ondernijning : banken
- aanpak drugs (waarschijnlijk ook nog wel met een nieuwspunt)

Aanpak kindermisbruik / kinderporno

- Blij met ZBO aanpak kindermisbruik/kinderporno
- eerder heeft CU 2 moties op dit terrein ingediend: hoe staat het met de uitvoering
- De eerste is online opsporingsstrategie. De tweede Stop it Now: veel bellers krijgen niemand aan de lijn. De capaciteit zou met eerdere motie op orde worden gebracht. Is niet gebeurd volgens CU > wat gaat kabinet doen.

Ondernijning

- pleiten voor beter benutten bankgegevens om criminaliteit op te sporen. Bijvoorbeeld arbeidsuitbuiting
- kan dit (samenwerking banken, financiële gegevens benutten) ook meegenomen worden in het MIT?
- LAW Delta Zeeland: wat zijn nu de plannen? Komt dit wel voldoende van de grond?

Wetgeving

- pleiten voor drugsvrije samenleving
- mogelijk komt lachgas aan de orde: stand van zaken, wil meer voortgang
- pact van de rechtsstaat van Noordanus biedt goede suggesties
- we moeten het gebruik terug dringen
- hiervoor moeten we ook de webshops aanpakken ; die komen nu nog overal mee weg . Kan dat bijvoorbeeld via de warenwetgeving?
- leeftijd coffeeshops naar 21 jr
- organisatoren evenementen hun vergunning afnemen als er (vaker) harddrugs op hun evenement wordt aangetroffen?
- Rond drugs komen nog moties of verzoeken voor toezeggingen
- (intern opletten op kaders regeerakkoord)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: MvT nieuwe aanvullingen
Datum: donderdag 17 december 2020 17:04:56
Bijlagen: [Wetsartikelen Autoriteit Kindermisbruik dec 2020.docx](#)
[MvT 202001217 DRC2.docx](#)

Hoi 5.1.2e

Zoals afgesproken hierbij een versie met opmerkingen vanuit DRC. Alles is in de vorm van concrete suggesties en optioneel om over te nemen.

Verder stuur ik je begin volgende week opnieuw een versie, waarin vooral paragraaf 4.1 is verbeterd. Ik stel voor vragen bij deze paragraaf nu even te laten voor wat ze zijn.

Daarnaast vind je ook bijgevoegd een aantal aanvullende artikelen waar 5.1.2e mee kwam, deze had hij eerder al uitgezocht. Mogelijk zijn dit goede aanvulling op het ZBO-onderdeel.

Mocht ik je niet meer spreken: een hele fijne kerstvakantie en tot in het nieuwe jaar! En natuurlijk bedankt voor de leuke samenwerking afgelopen jaar.

Groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e
5.1.2e dmijnenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DBAenV/tenK
Onderwerp: MvT nieuwe aanvullingen 4.1
Datum: dinsdag 22 december 2020 13:52:14
Bijlagen: [MvT 202001215 PTS en MM - paragraaf 4.1.docx](#)
[Derogatie tav e-privacy voor KP-materiaal.pdf](#)

Ha 5.1.2e

Bijgaand een nieuwe tekst voor paragraaf 4.1 (let op: de andere paragrafen zijn gedateerd). Deel 1 van 4.1 gaat over de taak en inrichting van de Autoriteit (gericht op de private partijen), deel 2 over de positie in de keten en samenwerking met ketenpartners (OM, politie, EOKM). Ik denk dat we hiermee je vragen in de kantlijn hebben beantwoord. Het zijn heel erg veel revisies, tip is daarom deze paragraaf in zijn geheel opnieuw te beoordelen en daarna in de laatste versie van de MvT te knippen/plakken.

Voor de zorgplicht stuur ik bijgaande derogatie mee. Het gaat om een uitzondering tav kinderporno op de recent (22 dec) inwerking getreden e-privacy richtlijn. Deze derogatie ligt nu nog voor akkoord bij het Europees Parlement en we verwachten het eerste trimester groenlicht hierop. Op dat scenario kunnen we m.i. wel anticiperen. Zou je kunnen beoordelen of met deze derogatie het wel mogelijk wordt de zorgplicht dwingender op te leggen? Ik vermoed namelijk van wel.

Met 5.1.2a (c.c.) heb ik afgesproken dat de gevraagde nadere uiteenzetting voor de financiële paragraaf in het begin van de eerste werkweek van jan volgt.

Ik ga nu afronden voor de kerstvakantie. Vanaf dinsdag 5 jan ben ik weer van de partij. Nogmaals fijne dagen en tot in 2021.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Brief aan TK
Datum: donderdag 7 januari 2021 16:41:41

Hoi 5.1.2e

Gelukkig!

Inderdaad 5.1.2e . Maar CZW heeft vandaag een studiemiddag, dus hij redde het niet vandaag.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 7 januari 2021 16:41

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Veel dank hiervoor. Hier kan ik zeker iets mee. Ik zie de reactie van 5.1.2e (5.1.2e ? Hij las namelijk al eerder mee op de grondrechten) en de aanvullingen van 5.1.2e graag tegemoet. Ik hoop dan eind volgende week een versie gereed te hebben voor jullie en onze lijn.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 7 januari 2021 12:40

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Zie bijgevoegd alvast reactie waar je mee verder kunt. 5.1.2e is er nog niet aan toegekomen en 5.1.2e heeft ook nog iets meer tijd nodig. Je vindt in de opmerkingen nog wat vragen van 5.1.2e en mij aan 5.1.2e waar hij nog naar moet kijken. Heb de reacties van 5.1.2e op mijn opmerkingen laten staan zodat je de gedachtegang kunt volgen.

Laat maar weten of je hier alvast mee aan de slag kan.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:30

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Prima! Ik vroeg het (je raadt het al) omdat we eind deze maand in consultatie moeten, en de stukken daarvoor nog bij ons en bij jullie de lijn door moeten. Mocht het donderdag toch niet lukken, kun je dan opsturen wat er tot dat moment ligt? Dan kan ik daar alvast mee aan de slag. Veel dank!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 16:34

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Voor jou ook de beste wensen!

Ik hoop ze je donderdagmiddag te kunnen sturen. Mocht dat niet lukken laat ik het tijdig weten.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 11:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Allereerst: een goed 2021!

Heb je een indicatie wanneer ik jullie opmerkingen kan ontvangen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 18 december 2020 13:58

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Mede namens mijn collega's: veel dank, en tot in het nieuwe jaar.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 18 december 2020 13:53

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Bijgaand de geüpdatet versie van zowel de conceptwet, als de toelichting daarop. In de kantlijn staan nog enkele opmerkingen van mij aan DRC. Die kun je negeren, omdat die paragraaf nog wordt aangevuld.

Ik ben vanaf morgen met verlof, en op 4 januari weer aan het werk. Alvast een fijne feestdagen, en tot volgend jaar!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 13:36

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e
Ook goed, dankjewel!
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 13:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Dat is prima. Laten we het dan zo doen: ik heb inmiddels nieuwe teksten van 5.1.2e ontvangen. Die verwerk ik nog, dan stuur ik jullie eind deze week de laatste versies van wet en toelichting.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 13:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Het lukt mijn collega van wetgeving niet om de stukken deze week te lezen. Zij werkt volgende week wel en gaat er dan mee aan de slag. Begin van het nieuwe jaar heb je dan onze opmerkingen. Hopelijk is dat oké.

Alvast fijne dagen gewenst en een beter-dan-2020 2021!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 11 december 2020 15:14

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Bijgaand alvast een eerste versie van de toelichting, en het bijbehorende voorstel van wet. Het is nog in concept, maar omwille van de tijd en het komende reces stuur ik het alvast toe. Latere versies ontvangen jullie natuurlijk ook. Opmerkingen en suggesties zijn zeer welkom. Je kunt me ook altijd bellen, mijn nummer staat onder deze e-mail.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Wetgevingsjurist
T 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
sector Staats- en bestuursrecht

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: maandag 7 december 2020 14:54

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

We leveren begin deze week vanuit beleid de laatste benodigde teksten bij JenV-Wetgeving aan. 5.1.2e 5.1.2e (cc) coördineert het verder voor de afstemming met jullie, zodat een gedragen tekst jullie kant op komt. Hij weet er van en stemt graag af.
Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e van < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

Verzonden: maandag 7 december 2020 12:37

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hallo 5.1.2e

Graag zouden we het conceptwetsvoorstel ontvangen om erop mee te lezen, hoever zijn jullie daarmee?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 16:00

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Dank voor je mail. Excuses voor de te snelle verzending door JenV, dat is vrijdag niet goed gegaan. Een volgende keer zal ik ervoor waken dat het niet opnieuw gebeurt. Je vroeg nog eerder of je kon meelezen op het conceptwetsvoorstel. Dat lijkt me een prima plan. Ik overleg het even met 5.1.2e 5.1.2e omdat hij bij Wetgeving de wet beheert.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 13:14

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2a

Beetje mosterd na de maaltijd zag ik op nu.nl, maar de StassBZK is akkoord met de brief.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 20 november 2020 09:19

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e >@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Goedemorgen 5.1.2e hoe doorloopt de brief de lijn bij jullie? Mijn minister wil er graag snel mee naar buiten. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e >@minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 12:00

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e >minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e >@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dit lijkt me de beste optie inderdaad.
Ik voeg dit stuk bij in digidoc om voor te leggen aan de staatssecretaris.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:59

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e >@minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e >minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e >@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Goed punt! Dat weet ik inderdaad niet zeker....
Schrijven is schrappen: dus ik heb de tussenzin er even uit gehaald. Zie bijgaand.
Zou je deze versie willen voorleggen aan de staatssecretaris? Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e >@minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e >minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e >@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Dank voor je snelle toevoegingen, wat mij betreft akkoord. Geke vraag: Kun je de staatssecretaris een ambtsgeenoot van de minister noemen? Het is een ander ambt toch? Wat denk jij?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:57

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Zie bijgaand de aanpassingen in de brief:

- Tweede deel eerste alinea (over besliskader en 5.1.2e 1)
- Extra zin laatste alinea (over 5.1.2e 2)

Ben benieuwd naar je reactie!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Aanvullend op onderstaande mail nog twee zaken:

1. De staatssecretaris van BZK moet akkoord gaan met het verzenden van de brief omdat er een zbo wordt aangekondigd. Dat betekent dat ik de, met het besliskader aangevulde, brief ook aan hem voor moet leggen. Brief hoeft niet mede namens, akkoord is voldoende.
2. Is het mogelijk om al mee te kunnen lezen op het conceptwetsvoorstel? Voordat het voorstel in consultatie kan gaan is een akkoord van de staatssecretaris wederom nodig. Dan kunnen we tijdig meelesen. Laat maar weten wanneer je een concept zou kunnen delen.

Verder geen opmerkingen bij de brief zelf, heel duidelijk.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:34

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Bij dezen in ieder geval een ontvangstbevestiging. Morgenochtend ga ik de brief gedetailleerd lezen, op dit moment is het AO functioneren rijksdienst bezig dat voor nu voorrang moet krijgen.

Zou je bijgevoegde besliskader in de brief kunnen verwerken (inclusief een verwijzing naar het besliskader)? Het besliskader is een document dat opgesteld is door de Eerste Kamer om tijdig geïnformeerd te worden over het privatiseren of verzelfstandigen van overheidstaken. Er is een aantal vragen per stap opgenomen. Je hoeft die niet allemaal letterlijk te beantwoorden, maar wel goed om in de geest van dit besliskader de Kamer te informeren.

De Kamer is alert op het gebruik van het besliskader, en heeft een jaar of 2 geleden zelf een evaluatie gedaan van het gebruik van het besliskader. Vandaar dat het goed is om het besliskader expliciet te benoemen.

Hartelijke groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e <minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:17

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Brief aan TK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Minister Grapperhaus wil voor het begrotingsdebat van JenV aan de Kamer melden dat hij met de beoogde autoriteit-kinderporno voortgang maakt. Daarvoor moet ik met spoed bijgaande brief bij hem aanleveren. De tekst is in lijn met wat we hebben afgesproken en heeft m.i. geen verrassingen, zijn jullie hiermee akkoord?

Vriendelijke groet, 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat

aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/DCOM/WS&O
Cc: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: wetsvoorstel autoriteit aanpak online kinderporno
Datum: donderdag 7 januari 2021 12:57:25
Bijlagen: [VSO Kindermishandeling.docx](#)

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

Ook van mij de beste wensen voor 2021 ☺

Ter info bijgaande SO vragen die wij van de VKC hebben ontvangen naar aanleiding van de brief over de autoriteit die in november 2020 naar de TK is gestuurd. DGRR/DRC zal deze vragen samen met de NCTV beantwoorden.

Goed om hiervan op de hoogte te zijn om mee te nemen in de voorbereiding van de communicatie. DJWZ zal gevraagd worden voor aanvullingen en een medeparaaf.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 6 januari 2021 13:52
Aan: I 5.1.2e - BD/DCOM/WS&O < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e J. - BD/DCOM/WS&O < 5.1.2e @minjenv.nl>; I 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: wetsvoorstel autoriteit aanpak online kinderporno

Ha 5.1.2e

 Dank, ook voor jou een goed 2021!

Met DRC streven we ernaar het wetsvoorstel eind week 4 in consultatie te geven. Het zal niet voor de 25^e kunnen, omdat de afstemming met BZK nog loopt: nu voor een zbo is gekozen, is hun instemming vereist. 5.1.2e en ik ontvangen morgen hun input. Na verwerking daarvan kunnen we het wetsvoorstel afronden en in de lijn brengen naar MJenV en de staatssecretaris van BZK. De voorbereiding op de communicatie hoeft daar overigens niet op te wachten, want de contouren van het wetsvoorstel zullen niet meer veranderen. Als het helpt kunnen we het wetsvoorstel alvast met elkaar doorspreken – ik hoor het graag. Je krijgt natuurlijk hoe dan ook een seintje zodra de stukken de lijn in gaan.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DCOM/WS&O < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 6 januari 2021 13:11
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DCOM/WS&O < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: wetsvoorstel autoriteit aanpak online kinderporno

Beste 5.1.2e
Nog de beste wensen voor het nieuwe jaar!

Met 5.1.2e van DRC heb ik nog gesproken diverse nieuwswaardige momenten in de aanpak online kinderporno. Naar ik begreep is het streven om het wetsvoorstel voor de autoriteit in consultatie te brengen voordat het verkiezingsreces aanbreekt. Hoe snel kunnen we dat verwachten? Want hiervoor willen we graag vanuit DCom de communicatie goed voorbereiden. Het zou mooi zijn als het nog in januari zou lukken, dit gezien de toenemende drukte steeds dichter op het voorjaars/verkiezingsreces. Bovendien hebben we eind januari (25/1) nog een Europees overleg over de aanpak online kinderporno. Als het wetsvoorstel in de week daarvoor in consultatie kan, zou helemaal top zijn. Maar ik begreep dat er ook nog bijv afstemming met BZK moet plaatsvinden... Wat is jouw verwachting?

Groeten,

5.1.2a

5.1.2a

5.1.2a

Woordvoerder

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Communicatie

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M

5.1.2a

@minjenv.nl

www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Brief aan TK
Datum: vrijdag 8 januari 2021 09:51:56
Bijlagen: [Wet kipo 202001216 SR FK.docx](#)
[MvT Kipo 202001216 SR FK.docx](#)

Hoi 5.1.2e

Bijgevoegd vind je de opmerkingen van 5.1.2e

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 7 januari 2021 16:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Veel dank hiervoor. Hier kan ik zeker iets mee. Ik zie de reactie van 5.1.2e (? Hij las namelijk al eerder mee op de grondrechten) en de aanvullingen van 5.1.2e graag tegemoet. Ik hoop dan eind volgende week een versie gereed te hebben voor jullie en onze lijn.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 7 januari 2021 12:40
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Zie bijgevoegd alvast reactie waar je mee verder kunt. 5.1.2e is er nog niet aan toegekomen en 5.1.2e heeft ook nog iets meer tijd nodig. Je vindt in de opmerkingen nog wat vragen van 5.1.2e en mij aan 5.1.2e waar hij nog naar moet kijken. Heb de reacties van 5.1.2e op mijn opmerkingen laten staan zodat je de gedachtegang kunt volgen.

Laat maar weten of je hier alvast mee aan de slag kan.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Brief aan TK

Prima! Ik vroeg het (je raadt het al) omdat we eind deze maand in consultatie moeten, en de stukken daarvoor nog bij ons en bij jullie de lijn door moeten. Mocht het donderdag toch niet lukken, kun je dan opsturen wat er tot dat moment ligt? Dan kan ik daar alvast mee aan de slag. Veel dank!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 16:34

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Voor jou ook de beste wensen!

Ik hoop ze je donderdagmiddag te kunnen sturen. Mocht dat niet lukken laat ik het tijdig weten.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 11:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Allereerst: een goed 2021!

Heb je een indicatie wanneer ik jullie opmerkingen kan ontvangen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 18 december 2020 13:58

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Mede namens mijn collega's: veel dank, en tot in het nieuwe jaar.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 18 december 2020 13:53

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Bijgaand de geüpdatet versie van zowel de conceptwet, als de toelichting daarop. In de kantlijn staan nog enkele opmerkingen van mij aan DRC. Die kun je negeren, omdat die paragraaf nog wordt aangevuld.

Ik ben vanaf morgen met verlof, en op 4 januari weer aan het werk. Alvast een fijne feestdagen, en tot volgend jaar!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 13:36

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e
Ook goed, dankjewel!
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 13:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Dat is prima. Laten we het dan zo doen: ik heb inmiddels nieuwe teksten van 5.1.2e ontvangen. Die verwerk ik nog, dan stuur ik jullie eind deze week de laatste versies van wet en toelichting.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 13:04

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Het lukt mijn collega van wetgeving niet om de stukken deze week te lezen. Zij werkt volgende week wel en gaat er dan mee aan de slag. Begin van het nieuwe jaar heb je dan onze opmerkingen. Hopelijk is dat oké.

Alvast fijne dagen gewenst en een beter-dan-2020 2021!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 11 december 2020 15:14

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Bijgaand alvast een eerste versie van de toelichting, en het bijbehorende voorstel van wet. Het is nog in concept, maar omwille van de tijd en het komende reces stuur ik het alvast toe. Latere versies ontvangen jullie natuurlijk ook. Opmerkingen en suggesties zijn zeer welkom. Je kunt me ook altijd bellen, mijn nummer staat onder deze e-mail.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Wetgevingsjurist

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
sector Staats- en bestuursrecht

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 7 december 2020 14:54

Aan: ' 5.1.2e ' < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

We leveren begin deze week vanuit beleid de laatste benodigde teksten bij JenV-
Wetgeving aan. 5.1.2e 5.1.2e (cc) coördineert het verder voor de afstemming met
jullie, zodat een gedragen tekst jullie kant op komt. Hij weet er van en stemt graag af.
Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: maandag 7 december 2020 12:37

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hallo 5.1.2e

Graag zouden we het conceptwetsvoorstel ontvangen om erop mee te lezen, 5.1.2e zijn jullie
daarmee?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 16:00

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Dank voor je mail. Excuses voor de te snelle verzending door JenV, dat is vrijdag niet
goed gegaan. Een volgende keer zal ik ervoor waken dat het niet opnieuw gebeurt.

Je vroeg nog eerder of je kon meelesen op het conceptwetsvoorstel. Dat lijkt me een
prima plan. Ik overleg het even met 5.1.2e 5.1.2e omdat hij bij Wetgeving de wet
beheert.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 24 november 2020 13:14

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Ha 5.1.2e

Beetje mosterd na de maaltijd zag ik op nu.nl, maar de StassBZK is akkoord met de brief.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV <p.t.sleyfer@minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 20 november 2020 09:19

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Goedemorgen 5.1.2e hoe doorloopt de brief de lijn bij jullie? Mijn minister wil er graag snel mee naar buiten. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 12:00

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dit lijkt me de beste optie inderdaad.

Ik voeg dit stuk bij in digidoc om voor te leggen aan de staatssecretaris.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:59

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Goed punt! Dat weet ik inderdaad niet zeker....

Schrijven is schrappen: dus ik heb de tussenzin er even uit gehaald. Zie bijgaand.

Zou je deze versie willen voorleggen aan de staatssecretaris? Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:32

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Dank voor je snelle toevoegingen, wat mij betreft akkoord. Gekke vraag: Kun je de staatssecretaris een ambtsgenoot van de minister noemen? Het is een ander ambt toch? Wat denk jij?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:57

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Hoi 5.1.2e

Zie bijgaand de aanpassingen in de brief:

- Tweede deel eerste alinea (over besliskader en 5.1.2a 1)
- Extra zin laatste alinea (over 5.1.2a 2)

Ben benieuwd naar je reactie!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:04

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e 5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Aanvullend op onderstaande mail nog twee zaken:

1. De staatssecretaris van BZK moet akkoord gaan met het verzenden van de brief omdat er een zbo wordt aangekondigd. Dat betekent dat ik de, met het besliskader aangevulde, brief ook aan hem voor moet leggen. Brief hoeft niet mede namens, akkoord is voldoende.
2. Is het mogelijk om al mee te kunnen lezen op het conceptwetsvoorstel? Voordat het voorstel in consultatie kan gaan is een akkoord van de staatssecretaris wederom nodig. Dan kunnen we tijdig meelesen. Laat maar weten wanneer je een concept zou kunnen delen.

Verder geen opmerkingen bij de brief zelf, heel duidelijk.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:34

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e 5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e 5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Brief aan TK

Dag 5.1.2e

Bij dezen in ieder geval een ontvangstbevestiging. Morgenochtend ga ik de brief gedetailleerd lezen, op dit moment is het AO functioneren rijksdienst bezig dat voor nu voorrang moet krijgen.

Zou je bijgevoegde besliskader in de brief kunnen verwerken (inclusief een verwijzing naar het besliskader)? Het besliskader is een document dat opgesteld is door de Eerste Kamer om tijdig geïnformeerd te worden over het privatiseren of verzelfstandigen van overheidstaken. Er is een aantal vragen per stap opgenomen. Je hoeft die niet allemaal letterlijk te beantwoorden, maar wel goed om in de geest van dit besliskader de Kamer te informeren.

De Kamer is alert op het gebruik van het besliskader, en heeft een jaar of 2 geleden zelf een evaluatie gedaan van het gebruik van het besliskader. Vandaar dat het goed is om het besliskader expliciet te benoemen.

Hartelijke groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:17

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e >minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e >@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: Brief aan TK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Minister Grapperhaus wil voor het begrotingsdebat van JenV aan de Kamer melden dat hij met de beoogde autoriteit-kinderporno voortgang maakt. Daarvoor moet ik met spoed bijgaande brief bij hem aanleveren. De tekst is in lijn met wat we hebben afgesproken en heeft m.i. geen verrassingen, zijn jullie hiermee akkoord?

Vriendelijke groet, 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind

resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's

verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1
Datum: vrijdag 8 januari 2021 16:59:56

Dag 5.1.2e
Dank voor deze suggestie, ik kijk ook daar naar.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 16:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Nog een nabrander: deze cijfers werken ook door in de paragraaf over regeldruk. Wil je daar ook naar kijken, in lijn met het Handboek meting regeldrukkosten? Ik kan me voorstellen dat de ATR bij dit wetsvoorstel kritischer dan gebruikelijk zal zijn, omdat het redelijke consequenties kan hebben voor bedrijven. Goed om die gevolgen (pxq) voor het bedrijfsleven zo scherp mogelijk in beeld te hebben.

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 16:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Dag 5.1.2e

Dank voor je snelle reactie.

Ik zal er begin komende week naar kijken en kom er dan snel op terug.

Groet en goed weekend.

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 15:56
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Veel dank. Zie bijgaand de laatste versie van de wet en toelichting. Daarin zijn de opmerkingen van BZK verwerkt. 5.1.2e stuurt nog wat na, maar dat zal niet ingrijpend zijn, denk ik.

Ik heb bij paragraaf 4.2 (was: 4.1) een aantal opmerkingen geplaatst. Wat mij betreft kan daar een deel uit, omdat dat weinig toevoegt aan de rest van de paragraaf. Zie mijn opmerkingen aldaar.

Ik heb verder een aantal vragen gesteld bij de financiële paragraaf (7.1) Het beoogde aantal van 100 zaken lijkt me wel erg weinig, als uit de cijfers in de inleiding en hoofdstuk 2 volgt dat ongeveer 25.000 Nederlandse meldingen niet binnen de

zelfregulering worden opgepakt.

Dat geldt ook voor de incidentele kosten. Omvat dat niet (veel) meer dan een fractie van de structurele kosten, zoals er nu staat? Het inrichten van een pand, initiële bemensing, inrichting, een systeem voor elektronische bekendmaking van besluiten, etc. lijken mij kostbare aangelegenheden. Of zie ik dat verkeerd? Kunnen jullie daar nog eens naar kijken?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 11:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Beste 5.1.2e

Zie bijgaand een paragraaf tav de financiële effecten met dank aan 5.1.2e .

Ik heb een laatste stand van zaken tav de claim: deze staat nog steeds, terwijl er een flinke afvalrace tussen claims is geweest. Kortom: dit is dus erg hoopvol. Desalniettemin is het bedrag nu 2 mln. structureel, terwijl is ingezet op 2,5. Ik zoek nu uit waarom dit zo is: mogelijk is de kaasschaaf over alle claims gegaan. In dat geval moeten we de tekst over financiële effecten aanpassen met een regel waarbij er synergie voordeel wordt ingeboekt van .5 mln vanwege samenloop TCO. Ik zal die regel dan aanleveren.

Fijn weekend!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 6 januari 2021 13:19

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Dag 5.1.2e

Nog de beste wensen voor 2021.

Dank voor het in-cc-en.

Ik heb zojuist bij 5.1.2e aangeleverd een wat verder uitgewerkte specificatie van het jaarlijks budget .

Nadat hij dit bekeken heeft komt het naar jou.

Alvast een korte melding hierover: ik heb de business case er bij gepakt, en het is wel mogelijk om een samenvatting van de fte-opbouw te geven en kort te beschrijven in de MvT.

Toch zal het niet heel uitgebreid zijn wat we kunnen zeggen over de kosten. Het is met name nogal inschatten, hoeveel zaken er komen.

Een korte opmerking m.b.t wat je zegt over de zorgplicht hieronder: ik begrijp idd dat er beperkingen zijn m.b.t. filteren omdat dat de content raakt. Maar zorgplicht kan wel zijn het nemen van preventieve maatregelen: geen zaken doen met dubieuze partijen,

nieuwe technieken om verboden content te detecteren (denk aan wat de TU Delft doet met zijn monitor) of het bieden van goede info en procedures aan consumenten/gebruikers om te melden. Er is een heleboel te bedenken dat bedrijven kunnen doen, zonder dat ze zich direct mengen in de inhoud van wat er op hun servers staat.

m.b.t. zorgplicht heb ik evt nog wat suggesties, zo ook over de inrichtingsartikelen voor de zbo.

Als 5.1.2e dat akkoord vindt kan ik je die ook nog sturen, desgewenst.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Veel dank! BZK liet overigens weten dat ze eind deze week op de lijn komen met hun comments op het eerdere stuk.

De tijdelijke derogatie aan de e-privacyrichtlijn biedt geen soelaas voor een verplichting tot filteren. Die derogatie maakt het alleen mogelijk dat tussenpersonen hun huidige, *vrijwillige* filtering van online content kunnen voortzetten. Zolang dat vrijwillig gebeurt, is er geen probleem. Maar als de overheid een dergelijke verplichting gaat afdwingen, ontstaat er strijd met artikel 7, derde lid, van onze Grondwet, en artikel 15 van richtlijn 2000/31/EC. Onze grondwet verbiedt elke vorm van filtering van overheidswege, ook als het om onrechtmatig of illegaal materiaal gaat, en artikel 15 van de richtlijn bepaalt dat tussenpersonen geen verplichting mag worden opgelegd om in het algemeen toe te zien op door hem opgeslagen informatie, of om in het algemeen actief te zoeken naar onrechtmatige of onwettige informatie. Om deze redenen voorziet ook de TCO-verordening niet in een dergelijke verplichting. Dus ook daar is een zorgplicht, die erop neerkomt dat tussenpersonen verplicht worden te filteren, of verplicht zoeken naar online terroristisch materiaal, niet toegestaan.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 22 december 2020 13:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Bijgaand een nieuwe tekst voor paragraaf 4.1 (let op: de andere paragrafen zijn gedateerd). Deel 1 van 4.1 gaat over de taak en inrichting van de Autoriteit (gericht op de private partijen), deel 2 over de positie in de keten en samenwerking met ketenpartners (OM, politie, EOKM). Ik denk dat we hiermee je vragen in de kantlijn hebben beantwoord. Het zijn heel erg veel revisies, tip is daarom deze paragraaf in zijn geheel opnieuw te beoordelen en daarna in de laatste versie van de MvT te knippen/plakken.

Voor de zorgplicht stuur ik bijgaande decoratie mee. Het gaat om een uitzondering tav kinderporno op de recent (22 dec) inwerking getreden e-privacy richtlijn. Deze derogatie ligt nu nog voor akkoord bij het Europees Parlement en we verwachten het eerste trimester groenlicht hierop. Op dat scenario kunnen we m.i. wel anticiperen. Zou je kunnen beoordelen of met deze decoratie het wel mogelijk wordt de zorgplicht dwingender op te leggen? Ik vermoed namelijk van wel.

Met 5.1.2e (c.c.) heb ik afgesproken dat de gevraagde nadere uiteenzetting voor de financiële paragraaf in het begin van de eerste werkweek van jan volgt.

Ik ga nu afronden voor de kerstvakantie. Vanaf dinsdag 5 jan ben ik weer van de partij. Nogmaals fijne dagen en tot in 2021.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK
Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1
Datum: vrijdag 8 januari 2021 11:04:29
Bijlagen: paragraaf MvT Financiële effecten en gevolgen regeldruk v1.1.docx

Beste 5.1.2e

Zie bijgaand een paragraaf tav de financiële effecten met dank aan 5.1.2e .

Ik heb een laatste stand van zaken tav de claim: deze staat nog steeds, terwijl er een flinke afvalrace tussen claims is geweest. Kortom: dit is dus erg hoopvol. Desalniettemin is het bedrag nu 2 mln. structureel, terwijl is ingezet op 2,5. Ik zoek nu uit waarom dit zo is: mogelijk is de kaasschaaf over alle claims gegaan. In dat geval moeten we de tekst over financiële effecten aanpassen met een regel waarbij er synergie voordeel wordt ingeboekt van .5 mln vanwege samenloop TCO. Ik zal die regel dan aanleveren.

Fijn weekend!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/IenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 6 januari 2021 13:19

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Dag 5.1.2e

Nog de beste wensen voor 2021.

Dank voor het in-cc-en.

Ik heb zojuist bij 5.1.2e aangeleverd een wat verder uitgewerkte specificatie van het jaarlijks budget .

Nadat hij dit bekeken heeft komt het naar jou.

Alvast een korte melding hierover: ik heb de business case er bij gepakt, en het is wel mogelijk om een samenvatting van de fte-opbouw te geven en kort te beschrijven in de MvT.

Toch zal het niet heel uitgebreid zijn wat we kunnen zeggen over de kosten. Het is met name nogal inschatten, hoeveel zaken er komen.

Een korte opmerking m.b.t wat je zegt over de zorgplicht hieronder: ik begrijp idd dat er beperkingen zijn m.b.t. filteren omdat dat de content raakt. Maar zorgplicht kan wel zijn het nemen van preventieve maatregelen: geen zaken doen met dubieuze partijen, nieuwe technieken om verboden content te detecteren (denk aan wat de TU Delft doet met zijn monitor) of het bieden van goede info en procedures aan consumenten/gebruikers om te melden . Er is een heleboel te bedenken dat bedrijven kunnen doen, zonder dat ze zich direct mengen in de inhoud van wat er op hun servers staat.

m.b.t. zorgplicht heb ik evt nog wat suggesties ,
zo ook over de inrichtingsartikelen voor de zbo.

Als 5.1.2e dat akkoord vindt kan ik je die ook nog sturen, desgewenst.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Veel dank! BZK liet overigens weten dat ze eind deze week op de lijn komen met hun comments op het eerdere stuk.

De tijdelijke derogatie aan de e-privacyrichtlijn biedt geen soelaas voor een verplichting tot filteren. Die derogatie maakt het alleen mogelijk dat tussenpersonen hun huidige, *vrijwillige* filtering van online content kunnen voortzetten. Zolang dat vrijwillig gebeurt, is er geen probleem. Maar als de overheid een dergelijke verplichting gaat afdwingen, ontstaat er strijd met artikel 7, derde lid, van onze Grondwet, en artikel 15 van richtlijn 2000/31/EC. Onze grondwet verbiedt elke vorm van filtering van overheidswege, ook als het om onrechtmatig of illegaal materiaal gaat, en artikel 15 van de richtlijn bepaalt dat tussenpersonen geen verplichting mag worden opgelegd om in het algemeen toe te zien op door hem opgeslagen informatie, of om in het algemeen actief te zoeken naar onrechtmatige of onwettige informatie. Om deze redenen voorziet ook de TCO-verordening niet in een dergelijke verplichting. Dus ook daar is een zorgplicht, die erop neerkomt dat tussenpersonen verplicht worden te filteren, of verplicht zoeken naar online terroristisch materiaal, niet toegestaan.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 22 december 2020 13:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Bijgaand een nieuwe tekst voor paragraaf 4.1 (let op: de andere paragrafen zijn gedateerd). Deel 1 van 4.1 gaat over de taak en inrichting van de Autoriteit (gericht op de private partijen), deel 2 over de positie in de keten en samenwerking met ketenpartners (OM, politie, EOKM). Ik denk dat we hiermee je vragen in de kantlijn hebben beantwoord. Het zijn heel erg veel revisies, tip is daarom deze paragraaf in zijn geheel opnieuw te beoordelen en daarna in de laatste versie van de MvT te knippen/plakken.

Voor de zorgplicht stuur ik bijgaande derogatie mee. Het gaat om een uitzondering van kinderporno op de recent (22 dec) inwerking getreden e-privacy richtlijn. Deze derogatie ligt nu nog voor akkoord bij het Europees Parlement en we verwachten het eerste trimester groenlicht hierop. Op dat scenario kunnen we m.i. wel anticiperen. Zou je kunnen beoordelen of met deze derogatie het wel mogelijk wordt de zorgplicht dwingender op te leggen? Ik vermoed namelijk van wel.

Met 5.1.2e (c.c.) heb ik afgesproken dat de gevraagde nadere uiteenzetting voor de financiële paragraaf in het begin van de eerste werkweek van jan volgt.

Ik ga nu afronden voor de kerstvakantie. Vanaf dinsdag 5 jan ben ik weer van de partij.
Nogmaals fijne dagen en tot in 2021.
Groet, 5.12e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1
Datum: maandag 11 januari 2021 15:50:01

Top! Dan pak ik de versie van vanochtend en haal ik de gele arceringen nog even weg:
Ziet er mooi uit!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: maandag 11 januari 2021 15:45

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e natuurlijk geen probleem. Je kunt deze versies zonder meer delen. In de versie die ik vanochtend aan BZK stuurde zijn nog wat tekstuele wijzigingen gemaakt, mocht je helemaal up to date willen zijn ☺.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: maandag 11 januari 2021 15:44

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Hoi 5.1.2e

Dank! Ik heb deze versie gedeeld met mijn hoofd 5.1.2e zodat ze zich alvast kan inlezen en vragen kan stellen. Dat maakt de lijn wat vlotter.

Morgen kunnen we het ook nog even hebben over EZK. Ik weet dat ze erg beroerd waren in reageren, maar is het desalniettemin OK als ik een versie deel met mijn beleids-counterpart? Ik wil voorkomen dat ze "van niks wisten". Tot morgen!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 15:56

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Veel dank. Zie bijgaand de laatste versie van de wet en toelichting. Daarin zijn de opmerkingen van BZK verwerkt. 5.1.2e stuurt nog wat na, maar dat zal niet ingrijpend zijn, denk ik.

Ik heb bij paragraaf 4.2 (was: 4.1) een aantal opmerkingen geplaatst. Wat mij betreft kan daar een deel uit, omdat dat weinig toevoegt aan de rest van de paragraaf. Zie mijn opmerkingen aldaar.

Ik heb verder een aantal vragen gesteld bij de financiële paragraaf (7.1) Het beoogde aantal van 100 zaken lijkt me wel erg weinig, als uit de cijfers in de inleiding en hoofdstuk 2 volgt dat ongeveer 25.000 Nederlandse meldingen niet binnen de zelfregulering worden opgepakt.

Dat geldt ook voor de incidentele kosten. Omvat dat niet (veel) meer dan een fractie van de structurele kosten, zoals er nu staat? Het inrichten van een pand, initiële

bemensing, inrichting, een systeem voor elektronische bekendmaking van besluiten, etc. lijken mij kostbare aangelegenheden. Of zie ik dat verkeerd? Kunnen jullie daar nog eens naar kijken?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 11:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e >[@minjenv.nl](mailto:minjenv.nl)>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e >[@minjenv.nl](mailto:minjenv.nl)>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Beste 5.1.2e

Zie bijgaand een paragraaf tav de financiële effecten met dank aan 5.1.2e

Ik heb een laatste stand van zaken tav de claim: deze staat nog steeds, terwijl er een flinke afvalrace tussen claims is geweest. Kortom: dit is dus erg hoopvol. Desalniettemin is het bedrag nu 2 mln. structureel, terwijl is ingezet op 2,5. Ik zoek nu uit waarom dit zo is: mogelijk is de kaasschaaf over alle claims gegaan. In dat geval moeten we de tekst over financiële effecten aanpassen met een regel waarbij er synergie voordeel wordt ingeboekt van .5 mln vanwege samenloop TCO. Ik zal die regel dan aanleveren.

Fijn weekend!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e >[@minjenv.nl](mailto:minjenv.nl)>

Verzonden: woensdag 6 januari 2021 13:19

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e >[@minjenv.nl](mailto:minjenv.nl)>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e >minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Dag 5.1.2e

Nog de beste wensen voor 2021.

Dank voor het in-cc-en.

Ik heb zojuist bij 5.1.2e aangeleverd een wat verder uitgewerkte specificatie van het jaarlijks budget .

Nadat hij dit bekeken heeft komt het naar jou.

Alvast een korte melding hierover: ik heb de business case er bij gepakt, en het is wel mogelijk om een samenvatting van de fte-opbouw te geven en kort te beschrijven in de MvT.

Toch zal het niet heel uitgebreid zijn wat we kunnen zeggen over de kosten. Het is met name nogal inschatten, hoeveel zaken er komen.

Een korte opmerking m.b.t wat je zegt over de zorgplicht hieronder: ik begrijp idd dat er beperkingen zijn m.b.t. filteren omdat dat de content raakt. Maar zorgplicht kan wel zijn het nemen van preventieve maatregelen: geen zaken doen met dubieuze partijen, nieuwe technieken om verboden content te detecteren (denk aan wat de TU Delft doet met zijn monitor) of het bieden van goede info en procedures aan consumenten/gebruikers om te melden . Er is een heleboel te bedenken dat bedrijven kunnen doen, zonder dat ze zich direct mengen in de inhoud van wat er op hun servers

staat.

m.b.t. zorgplicht heb ik evt nog wat suggesties ,
zo ook over de inrichtingsartikelen voor de zbo.

Als 5.1.2e dat akkoord vindt kan ik je die ook nog sturen, desgewenst.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Veel dank! BZK liet overigens weten dat ze eind deze week op de lijn komen met hun comments op het eerdere stuk.

De tijdelijke derogatie aan de e-privacyrichtlijn biedt geen soelaas voor een verplichting tot filteren. Die derogatie maakt het alleen mogelijk dat tussenpersonen hun huidige, *vrijwillige* filtering van online content kunnen voortzetten. Zolang dat vrijwillig gebeurt, is er geen probleem. Maar als de overheid een dergelijke verplichting gaat afdwingen, ontstaat er strijd met artikel 7, derde lid, van onze Grondwet, en artikel 15 van richtlijn 2000/31/EC. Onze grondwet verbiedt elke vorm van filtering van overheidswege, ook als het om onrechtmatig of illegaal materiaal gaat, en artikel 15 van de richtlijn bepaalt dat tussenpersonen geen verplichting mag worden opgelegd om in het algemeen toe te zien op door hem opgeslagen informatie, of om in het algemeen actief te zoeken naar onrechtmatige of onwettige informatie. Om deze redenen voorziet ook de TCO-verordening niet in een dergelijke verplichting. Dus ook daar is een zorgplicht, die erop neerkomt dat tussenpersonen verplicht worden te filteren, of verplicht zoeken naar online terroristisch materiaal, niet toegestaan.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 22 december 2020 13:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DBAenV/lenK < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: MvT nieuwe aanvullingen 4.1

Ha 5.1.2e

Bijgaand een nieuwe tekst voor paragraaf 4.1 (let op: de andere paragrafen zijn gedateerd). Deel 1 van 4.1 gaat over de taak en inrichting van de Autoriteit (gericht op de private partijen), deel 2 over de positie in de keten en samenwerking met ketenpartners (OM, politie, EOKM). Ik denk dat we hiermee je vragen in de kantlijn hebben beantwoord. Het zijn heel erg veel revisies, tip is daarom deze paragraaf in zijn geheel opnieuw te beoordelen en daarna in de laatste versie van de MvT te knippen/plakken.

Voor de zorgplicht stuur ik bijgaande derogatie mee. Het gaat om een uitzondering tav kinderporno op de recent (22 dec) inwerking getreden e-privacy richtlijn. Deze derogatie ligt nu nog voor akkoord bij het Europees Parlement en we verwachten het eerste

trimester groenlicht hierop. Op dat scenario kunnen we m.i. wel anticiperen. Zou je kunnen beoordelen of met deze decoratie het wel mogelijk wordt de zorgplicht dwingender op te leggen? Ik vermoed namelijk van wel.

Met 5.1.2e (c.c.) heb ik afgesproken dat de gevraagde nadere uiteenzetting voor de financiële paragraaf in het begin van de eerste werkweek van jan volgt.

Ik ga nu afronden voor de kerstvakantie. Vanaf dinsdag 5 jan ben ik weer van de partij. Nogmaals fijne dagen en tot in 2021.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo
Datum: dinsdag 12 januari 2021 09:59:09
Bijlagen: [MvT 20210108 MD.docx](#)
[Wet 20210108 MD.docx](#)

Ha 5.1.2e

Dank voor de stukken. Zie enkele vragen en opmerkingen in bijgaande documenten. Merendeel is wat ondergeschikt. Wat betreft het punt van 5.1.2e over het overleg met politie en OM: zie in 35079 A (initiatiefvoorstel Kuiken) artikel 2, tweede lid. Dit artikel is er in geamendeerd en beoogt ook doorkruising strafrechtelijke traject te voorkomen. De term 'horen' is misschien wat minder gelukkig in de situatie tussen zbo en OM/politie, maar de koppeling aan een te nemen besluit is wel bruikbaar. Daar waar ik verder niet reageer op de punten van 5.1.2e ben ik akkoord met verwerking ervan.

De vormgeving van het zbo roept bij mij vragen op. Het is me niet helder wat daarbij leidend is geweest. Ik probeer je zo even te bellen, dat lijkt me met het oog op jouw tijdsdruk het handigst.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2a 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 11 januari 2021 10:29

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Zoals besproken - bijgaand de laatste concepten voor de wet bestuurlijke aanpak online kinderpornografisch materiaal. De geel gearceerde delen zijn nieuw: de oprichting van een nieuw zbo, elektronisch berichtenverkeer en de zorgplicht. Opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom. Ik heb met 5.1.2e besproken dat zij nog een blik werpt op de bepaling over het elektronische berichtenverkeer en de toelichting daarop. Die bepaling is geïnspireerd door (onder meer) de Wet elektronisch berichtenverkeer belastingdienst. De bepaling over de zorgplicht is geïnspireerd door artikel 7 Wbni en artikel 6 van de TCO-verordening (al gaat 'onze' bepaling aanmerkelijk minder ver).

De financiële paragraaf vergt nog uitwerking. Een tweetal eerdere concepten van deze paragraaf heb ik aan DRC teruggestuurd met het verzoek deze meer te concretiseren. Die uitwerking verwacht ik nog deze week.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: Wet kipo: stukken
Datum: donderdag 14 januari 2021 13:52:33

Hoi 5.1.2e

Dankjewel! Lijkt me een mooie nota! Daar maak ik graag gebruik van bij het opstellen van een nota aan onze bewindspersonen.

Één suggestie, maar doe ermee wat je wil.

Je zou kunnen opnemen dat het zbo in het driehoeksmodel van eigenaar/opdrachtgever/opdrachtnemer gebracht zal worden, conform Circulaire governance ten aanzien van zbo's. Met het traject Werk aan Uitvoering (is niet alleen een ambtelijk, maar ook politiek traject) wordt aandacht gevraagd voor een versterking van die driehoeksverhouding ten opzichte van de verschillende uitvoeringsorganisaties. Bij het instellen van een nieuwe organisatie wil je het van begin af aan goed op orde hebben met de werkafspraken/relatiestatuten op basis van de visie op toezicht die DEA heeft gemaakt.

De 5.1.2e van J&V is één van de trekkers voor het versterken van de driehoek.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 14 januari 2021 11:48

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: Wet kipo: stukken

Ha 5.1.2e

Zie bijgaand de laatste versies van de wettekst, en de toelichting daarop. De wijzigingen zijn met tracks bijgehouden. Het merendeel is tekstueel. Twee punten die eruit springen:

- Indachtig de opmerking van 5.1.2e over artikel 138g Sv heb ik daar nog eens naar gekeken: ik denk dat hij gelijk heeft, en dat het beter is daar direct bij aan te sluiten in plaats van een nieuwe definitie te introduceren. Dat is geen inhoudelijke wijziging, maar zorgt wel voor veel tekstuele aanpassingen.
- Kijk ook vooral nog even naar de nieuwe paragraaf 4.2, waarin de gemaakte keuzes m.b.t. het zbo zijn toegelicht. Het stramen is daar: de inrichting is conform het kabinetsbeleid.

Ik voeg ook de conceptnota bij aan MJenV. Die gaat 20 januari de lijn in, voel je vrij hieruit te knippen en plakken voor jullie nota. Ook daarvoor geldt: opmerkingen zijn welkom.

Groet, 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo
Datum: vrijdag 15 januari 2021 12:51:28
Bijlagen: [MvT 20210108 Concept schoon.docx](#)
[Benoemingen bij ZBO's DEF.PDF](#)
[Wet kipo opmerkingen Danielle.docx](#)

Hoi 5.1.2e alvast ter info. Ik moet het nog even goed lezen. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - 5.1.2e < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 12:29

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e

Jullie hebben al veel werk verzet zo te zien! Goed hoor!

In zijn algemeenheid denken wij dat jullie goed op weg zijn maar nog wel in de wet een aantal punten van aandacht opgenomen. Sommige daarvan zijn wel uitgewerkt in de memorie maar komen nog onvoldoende tot zijn recht in de instellingswet. Met name de taakomschrijving mag denk ik scherper en het onderscheid met wat de politie/om doen. Denk verder goed na over de inrichting van het zbo. Jouw collega 5.1.2e 5.1.2e spraken we daar al even over. Op welke punten willen jullie wellicht afwijken van wat in de kaderwet staat (waarbij over het algemeen genomen we een sterke voorkeur hebben voor zo min mogelijk afwijkingen, echter soms is maatwerk toch noodzakelijk)? En begrijpen wij het goed dat deze autoriteit qua bedrijfsvoering/ondersteuning wordt samengevoegd met tco maar dat beide organisaties een eigen instellingswet en voorzitter/bestuur krijgen/hebben?

Wat we ons verder afvragen maar dat hoeft niet per se in de instellingswet, is hoe jullie het toezicht organiseren (wordt er een raad van advies ingesteld)?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 15:02

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,

Na aanleiding van onderstaand groen-licht van BZK, hebben we de Conceptwet voor de Autoriteit Kipo kunnen afschrijven. We zitten nu in de fase dat deze week de puntjes op de i worden gezet. In de Conceptwet sluiten we overigens 1 op 1 aan bij de Kaderwet ZBO, BZK is inmiddels ambtelijk akkoord met de huidige versie van de Conceptwet.

Graag verneem ik jullie reactie op de Conceptwet en de MvT. Het zou fijn zijn als dat deze week kan, zodat we eventuele aanvullingen begin volgende week kunnen doorvoeren. Voor vragen ben ik natuurlijk beschikbaar.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 10:46
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
Alphen, 5.1.2e van - 5.1.2e < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: ZBO - autoriteit TCO/KiPo - groen licht BZK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

We zijn er uit met BZK! Het DG overleg dat op verzoek van BZK plaatsvond, was verrassend constructief. BZK wilde er graag uitkomen, zonder dat we op bewindslieden niveau met elkaar zouden moeten spreken. Dit gesprek – uiteindelijk gepland op woensdag 11/11 – is dan ook niet door gegaan.

BZK had intern overlegd en ook de directie constitutionele zaken betrokken. Kort en goed: een motivering gebaseerd op het grondrechten argument, met als belangrijk aandachtspunt dat het geen olievlek of precedent werking zou mogen hebben voor andere dossiers (departementen)

Hierbij de tekst waar we uiteindelijk akkoord op hebben. Nadere uitwerking is nodig voor opname in onze eigen wetgeving. De passage aan het eind over MIND, onder overig, is niet van toepassing. Wij voorzien geen uitbreiding met andere taken.

We moeten nu even kijken hoe verder. DRC/KiPo zal samen met DWJZ de eigen wetgeving gaan afronden (deze is al bijna af, ZBO is een van de laatste openstaande punten), de wetgeving TCO volgt (begin) volgende jaar. Eerst dienen de onderhandelingen over de EU verordening in Brussel te worden afgerond (hier staat nu veel druk op agv de recente aanslagen in FRA en OOST).

Wij gaan met KiPo bezien hoe we het traject verder gezamenlijk voor ons zien. We stellen jullie meedenken zeer op prijs en zullen jullie op de hoogte houden en aanhaken waar nodig. Het kan zijn dat we de besturingsystematiek of het sturingsmodel justitie voor zowel wetgeving als de daadwerkelijk inrichting van de autoriteit, nog scherper moeten krijgen.

Vanzelfsprekend bereid tot een nadere (telefonische) toelichting,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team CTER Online

5.1.2e

Benoemingen bij ZBO's

VERSIE: DEFINITIEF – JULI 2019

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Wat is waar geregeld met betrekking tot (her)benoemen, schorsen en bezoldiging?	4
3	Aanbevelingen (her)benoemingsproces bestuursleden en leden raad van toezicht	5
3.1	Jaarlijks informeren minister en staatssecretaris	5
3.2	Jaarlijks gesprek raad van toezicht en de eigenaar	5
3.3	Benoemingstermijnen en mogelijkheden herbenoemen	6
3.4	Benoemingsproces leden raad van toezicht en bestuursleden	6
3.4.1	Opstellen profiel (toelichting/aanvulling beleidsregel 1a)	6
3.4.2	Openstellen van de vacature (toelichting op beleidsregel 1b)	8
3.4.3	Concept-voordracht (toelichting/aanvulling op beleidsregel 1b)	9
3.4.4	Kennismakingsgesprek (toelichting/aanvulling op beleidsregel 1c)	9
3.4.5	Voordracht (toelichting/aanvulling beleidsregel 1d)	9
3.4.6	Advisering minister over benoeming (toelichting/aanvulling beleidsregel 1e)	9
3.4.7	Benoeming (toelichting/aanvulling beleidsregel 1f)	10
3.4.8	Herbenoemingen (toelichting/aanvulling beleidsregel 2)	10
3.5	Eed of belofte	10
3.6	Exitgesprek vertrekkend bestuurslid of lid raad van toezicht	10
4	Procedures ten aanzien van schorsing en ontslag	12
5	Bezoldiging	13
	Bijlage 1 Overzicht relevante artikelen Kaderwet	14
	Bijlage 2 Overzicht relevante artikelen Instellingswet	15
	Huidige benoemingstermijnen bestuur en raad van toezicht van grootste zbo's	15
	Bijlage 3 Overzicht relevante beleidsregels	16
	Procedure benoeming nieuwe leden bestuur en nieuwe leden raad van toezicht	16
	Procedure herbenoeming leden bestuur en leden raad van toezicht	16
	Procedure schorsing en ontslag leden bestuur	16
	Procedure bezoldiging leden bestuur	16
	Bijlage 4 Regels specifiek Handboek Toezicht	18
	Invulling ministeriële bevoegdheid voor (her)benoeming leden bestuur/directie	18
	Aanvullende regels voor (her)benoeming leden RvT	18
	Beoordelingscriteria bij benoeming leden bestuur/directie	18
	Beoordelingscriteria bij benoeming leden RvT	18
	Invulling ministeriële bevoegdheid voor schorsing en ontslag leden bestuur/directie en leden RvT	19

Redenen schorsing en ontslag leden bestuur/directie en leden RvT.....	19
Aanvullende redenen voor schorsing en ontslag leden Raad van Toezicht:.....	19
Stappen bezoldiging directie/vergoedingen leden raad van toezicht	20

1 Inleiding

In de Kaderwet, diverse instellingswetten en de voor de verschillende zbo's geldende beleidsregels zijn voorschriften opgenomen voor het benoemen en bezoldigen van bestuursleden en leden raden van toezicht van de publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen. Deze regels zijn niet in alle gevallen consistent voor alle zbo's. Daarnaast bestaat onduidelijkheid over de praktische invullingen van de voorschriften.

Deze notitie is opgesteld, omdat een consistente aanpak en transparant benoemingen- en bezoldigingsbeleid voor alle zbo's gewenst is, een uniform beleid duidelijkheid geeft aan de zbo's en bijdraagt aan kwalitatief hoogwaardig samengestelde raden. In deze notitie worden voorstellen gedaan voor uniformering waar dat nodig is en een praktische invulling gegeven aan de wijze waarop de processen volgens het ministerie van lenW ingevuld dienen te worden.

Uitgangspunt is dat de minister van lenW als eigenaar de bevoegdheid heeft tot het benoemen van kandidaten en het vaststellen van de bezoldiging en dat dit eigenaarschap binnen lenW gemandateerd is aan de eigenaar. Het initiatief voor het benoemingsproces ligt bij de raad van toezicht van het desbetreffende zbo. De rol van de ABD in het benoemingsproces is binnen lenW beperkt; de ABD toetst of de bezoldiging conform wet- en regelgeving is. In deze notitie zal verder, waar wenselijk, worden aangesloten op het ABD-proces.

Afbakening

Deze notitie gaat in op de benoemingen bij zbo's waar sprake is van een raad van toezicht en waar sprake is van benoeming door de Minister van lenW. Hiervan is sprake bij de LVNL, CBR en de RDW. Bij de ANVS en het NIWO is sprake van een raad van advies in plaats van een raad van toezicht. Hoe hier in de praktijk mee moet worden omgegaan zal in een aparte notitie worden uitgewerkt.

Na inwerkingtreding Wnra

In aanvulling op deze notitie is de aanbeveling te kijken naar de rechtspositie van de bestuursleden ná benoeming, hoe verhouden het benoemingsbesluit van de minister en de arbeidsovereenkomst met het zbo zich ten opzichte van elkaar en welke gevolgen heeft dit? Mede met het oog op de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020. Op dit moment is hiervoor nog geen uniform beleid op de zbo's van toepassing.

2 Wat is waar geregeld met betrekking tot (her)benoemen, schorsen en bezoldiging?

De voorschriften en procedures voor het benoemen, herbenoemen en schorsen zijn getrappt geregeld, van de Kaderwet via Instellingswet en de Beleidsregels. Ook in het Handboek Toezicht zijn richtlijnen opgenomen. Hieronder volgt een korte toelichting wat waar is geregeld.

Kaderwet

In de Kaderwet wordt bepaald dat de Minister benoemt, de bezoldiging vaststelt en dat een bestuurslid van een zbo geen ongewenste nevenfuncties vervult. De Kaderwet kent geen raden van toezicht of advies. Middels de instellingswet van een zbo kan een raad van toezicht of advies worden ingesteld. Ook de wijze van benoeming wordt dan in de instellingswet geregeld. Zie bijlage 1 voor een weergave van de relevante artikelen.

Instellingswet

Vervolgens zijn in de instellingswet nadere regels opgenomen over (her)benoeming, schorsing, ontslag en bezoldiging van leden van de raad van toezicht en advies.

Per instellingswet zijn nadere eisen gesteld aan de termijnen en mogelijkheden tot herbenoeming van zowel bestuursleden als de toezichthouder en adviseur. De eisen met betrekking tot de termijnen verschillen van vier tot vijf jaar. Daarnaast verschillen ook de mogelijkheden met betrekking tot de mate waarin bestuurders en leden raad van toezicht en advies kunnen worden herbenoemd. Een overzicht van de relevante artikelen en een overzicht van termijnen en mogelijkheden tot herbenoeming is opgenomen in bijlage 2.

Beleidsregels

In de beleidsregels van de verschillende zbo's zijn op hoofdlijnen de (her)benoemingsprocedures voor zowel bestuursleden als leden raad van toezicht voorgeschreven. De opgestelde procedures zijn gelijk voor zowel bestuursleden als voor leden van de raad van toezicht.

Specifiek voor bestuursleden zijn er daarnaast ook regels opgenomen voor schorsing, ontslag en bezoldiging. Voor leden van de raad van toezicht ontbreekt deze regelgeving. Zie bijlage 3 voor een weergave van de desbetreffende beleidsregels.

Handboek Toezicht

Tot slot geeft het Handboek Toezicht invulling aan de ministeriële bevoegdheid en beoordelingscriteria voor zowel (her)benoeming, schorsing, ontslag als bezoldiging van bestuursleden en van leden van raad van toezicht. Het Handboek is gedeeld met de zbo's, maar heeft geen formele status. Voor een uitgebreid overzicht zie bijlage 4.

3 Aanbevelingen (her)benoemingsproces bestuursleden en leden raad van toezicht

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat er al veel geregeld is op het gebied van het (her)benoemen van bestuursleden en leden raad van toezicht. Toch zien we mogelijkheden tot optimalisatie en verdere uniformering van de processen.

3.1 Jaarlijks informeren minister en staatssecretaris

De minister en staatssecretaris, en in afschrift de SG en loco-SG, worden jaarlijks geïnformeerd over de samenstelling van de raden van bestuur en raden van toezicht.

Hiertoe wordt jaarlijks een notitie aan de minister opgesteld met als bijlage een overzicht van alle zittende bestuursleden, toezichthouders adviseurs van de zbo's. In de notitie wordt een rooster van aftreden opgenomen waarbij zichtbaar zal zijn waar het komende jaar vacatures ontstaan. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van de vacatures zullen worden vermeld. Per zbo wordt kort teruggeblikt op de benoemingen in het voorgaande jaar en een overzicht van de lopende (her)benoemingsprocedures. Bij alle raden dient te worden gestreefd naar een complementaire samenstelling op alle fronten. In de begeleidende notitie zal dus aandacht worden besteed aan de diversiteit, in brede zin, binnen zowel bestuur, raad van toezicht en raad van advies. Tevens zullen, indien nodig, bijzonderheden ten aanzien van het functioneren van de raden worden vermeld.

3.2 Jaarlijks gesprek raad van toezicht en de eigenaar

In het jaarlijks overleg met de raad van toezicht wordt nadrukkelijk stilgestaan bij de samenstelling van het bestuur, de raad van toezicht zelf en het rooster van aftreden.

De eigenaar spreekt de raad van toezicht minimaal één keer in het jaar. Jaarlijks wordt tussen de eigenaar en de raad van toezicht de reflectie van de raad van toezicht op het functioneren van het bestuur en het eigen functioneren besproken.

Doel van dit gesprek is om een goede basis te leggen voor het moment dat een specifieke vacature ontstaat of een herbenoeming moet plaatsvinden. Door jaarlijks de samenstelling te bespreken, wordt voorkomen dat een goed begrip van de samenstelling moet worden gecreëerd op het moment dat een vacature voorligt. Het opstellen van het profiel en de invulling van de vacature kan dan objectiever en voortvarender plaatsvinden.

Bij voorkeur is de voorzitter van de raad van toezicht en het lid dat binnen de raad van toezicht benoemingen in portefeuille heeft aanwezig.

Onderstaande punten kunnen worden geagendeerd voor dit gesprek:

- A. Strategische wijzigingen die impact kunnen hebben op de gezochte kennis en ervaring binnen de raden (en daarmee op de profielschets).
- B. De huidige samenstelling van beide raden en de aansluiting daarvan op het profiel. Het doel hiervan is primair om tot een oordeel te komen over de samenstelling van beide raden en niet het presteren van de individuele leden te beoordelen.
- C. Een mondeling verslag op hoofdlijnen van het functioneren van het bestuur en de raad van toezicht. Hierin kan ook de samenwerking met en werkwijze van de driehoek eigenaar-opdrachtgever-opdrachtnemer aan bod komen (feedback).
- D. Tot slot komt het rooster van aftreden aan de orde in het gesprek.

3.3 Benoemingstermijnen en mogelijkheden herbenoemen

De benoemingstermijn zijn uniform en sluiten aan bij de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners¹. Bestuurders kunnen maximaal tweemaal voor een periode van maximaal vier jaar benoemd worden en bij hoge uitzondering is het mogelijk dat een bestuurder nog een derde keer wordt herbenoemd voor maximaal twee jaar, indien voorzien van voldoende motivatie. Het is noodzakelijk om de Instellingswet van het zbo te wijzigen.

De benoemingstermijn en het aantal keer dat herbenoemd kan worden is voor leden raad van toezicht en raad van advies bij alle zbo's gelijk. Leden van de raad van toezicht kunnen worden benoemd voor vier jaar en eenmaal voor eenzelfde termijn worden herbenoemd. Dit is vastgelegd in de instellingswet van desbetreffend zbo.

Tussen de verschillende zbo's verschilt de benoemingstermijn en het aantal termijnen dat een bestuurslid kan worden benoemd. Bestuursleden bij LVNL, ANVS en RDW worden voor 5 jaar benoemd, terwijl bestuursleden bij CBR en NIWO voor 4 jaar worden benoemd. Daarbij kunnen bestuursleden van LVNL en RDW onbeperkt worden herbenoemd, bij CBR, NIWO en ANVS is dit één keer mogelijk.

Volgens de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners kan een bestuurslid maximaal tweemaal voor de periode van maximaal vier jaar zitting hebben in het bestuur. De Code biedt de mogelijkheid voor een extra benoemingstermijn. Deze kan pas plaatsvinden na formele evaluatie met bijvoorbeeld de eigenaar en de tegenkracht. Aanbevolen wordt om deze laatste optie te maximeren op twee jaar en alleen bij hoge uitzondering en bij voldoende motivatie hiervan gebruik te maken.

Voorkomen wordt dat een bestuurder te lang blijft zitten en zich teveel vereenzelvigt met het zbo.

Voor zittende bestuurders, die benoemd zijn op basis van de huidige benoemingstermijnen, zal op verzoek maatwerk worden toegepast en individuele afspraken worden gemaakt.

3.4 Benoemingsproces leden raad van toezicht en bestuursleden

Door het jaarlijkse gesprek met de raad van toezicht over het rooster van aftreden, bestaat tijdig een beeld van de komende vacatures en heeft de eigenaar een goed beeld van de samenstelling van het bestuur en de raad van toezicht als geheel.

In de beleidsregels van de verschillende zbo's zijn de processtappen voor de benoeming van een nieuw bestuurslid en lid raad van toezicht vastgelegd (zie bijlage 3). Hieronder volgt een toelichting bij en invulling van deze processtappen.

3.4.1 Opstellen profiel (toelichting/aanvulling beleidsregel 1a)

Op basis van de beleidsregels verzoekt de minister de raad van toezicht om voor een nieuw bestuurslid dan wel lid raad van toezicht een profiel op te stellen. Het profiel wordt aan de minister ter goedkeuring voorgelegd. Voordat de profielschets aan de minister wordt voorgelegd zal deze gedeeld worden met de opdrachtgever.

Het profiel kan grofweg in twee delen worden onderverdeeld, een algemeen deel en een specifiek deel.

Het algemene deel bevat een beschrijving van de belangrijkste activiteiten van het zbo en het strategisch perspectief; de uitdagingen waar het zbo op korte en lange termijn voor staat. Deze activiteiten/strategische richting vormen de basis bij het vaststellen van de benodigde ervaring en

¹ November 2015

persoonlijke kwaliteiten van de bestuursleden en de leden van de raad van toezicht. Het gaat om kennis en ervaring die in beginsel bij alle leden van beide raden terugkomen. Bij de beschrijving van de gezochte kennis en ervaring legt de raad van toezicht ook een link met de commissies die bestaan binnen de raad (zoals de auditcommissie) en het algemeen voorzitterschap. Daarover vermeldt de raad van toezicht welke kennis en ervaring deze commissies en het voorzitterschap specifiek vragen.

In het specifieke deel van het profiel wordt, in aanvulling op het algemene deel, ingegaan op de volgende aspecten, gegeven de huidige samenstelling van de raad en de actuele bedrijfsstrategie:

- de benodigde kennis en ervaring; in de raad van toezicht worden zoveel mogelijk verschillende deskundigheidsgebieden afgedekt, zoals bijvoorbeeld politiek bestuurlijk, ICT, financiën, pensioenen, klanten, personeel en juridisch;
- de gewenste persoonlijke kwaliteiten;
- de mate waarin diversiteit een rol speelt bij de gezochte kandidaat.

In de beleidsregels is opgenomen dat, voordat het profiel ter goedkeuring aan de minister wordt voorgelegd, het profiel wordt besproken tussen de eigenaar en de raad van toezicht.

De werving van kandidaten vindt plaats op basis van het goedgekeurde profiel. Een gedragen beeld tussen eigenaar en raad van toezicht over de benodigde competenties, kennis en ervaring is gewenst. Hiertoe zal er tussen de raad van toezicht en de eigenaar een contactmoment zijn waar het profiel wordt besproken.

De raad van toezicht toetst het profiel voor een nieuw bestuurslid aan het ABD-profiel 'publiek leiderschap' en licht deze toets toe bij de aanbidding van het profiel aan de eigenaar.

De ABD heeft een nieuw profiel 'publiek leiderschap' in ontwikkeling. Het profiel is geënt op de visie publiek leiderschap en gaat in op wat van een publiek leider wordt verwacht. Het geeft invulling aan wat in de huidige rijksdienst van een bestuurder wordt verwacht en kent de volgende zeven kerncompetenties/capaciteiten; bestuur sensitiviteit, omgevingsbewustzijn, conceptuele flexibiliteit, gedeeld leiderschap, aansturen organisatie; reflecteren en stressbestendigheid.

Diversiteit

Bij beide raden dient te worden gestreefd naar een complementaire samenstelling op alle fronten. Naast de voor het vervullen van de taak van bestuurder/toezichthouder benodigde algemene kennis en bestuurlijke ervaring, is het daarbij van belang dat rekening wordt gehouden met persoonlijke kwaliteiten en diversiteit op alle fronten zoals nationaliteit, leeftijd, geslacht², achtergrond inzake opleiding en beroepservaring³. Gestreefd dient sowieso te worden naar een evenwichtige samenstelling van ten minste 30% man en 30% vrouw.⁴

Nevenfuncties

Ook zal aandacht worden besteed aan de cumulatie van functies. Hierbij is aandacht voor de tijd die het vraagt voor het goed kunnen vervullen van functie enerzijds en tegenstrijdige belangen anderzijds. Het profiel maakt melding van het feit dat bestuursleden en raad van toezicht onafhankelijke personen zijn.

Met het oog op de gewenste onafhankelijkheid of tenminste het voorkomen van de schijn van belangenverstrengeling worden op de reeds aanwezige beleidslijn de volgende punten aanvullend opgenomen:

² Criterium geslacht is specifiek benoemd in de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

³ Nederlandse Corporate Governance Code

⁴ Hiermee wordt aangesloten bij de wettelijke regeling van boek 2 BW

- Als ongewenst, zoals genoemd in artikel 13 Kaderwet, worden gezien personen die werken bij een organisatie of in een functie die in een hiërarchische relatie staat tot een minister of staatssecretaris van lenW;
- Bestuursleden/toezichthouders die in een andere onderneming hiërarchisch tot elkaar verhouden.
- Naast zoals in artikel 9 Kaderwet genoemd moet aangenomen worden dat het niet wenselijk wordt geacht dat een lid van een bestuur of raad van toezicht van zbo X ambtenaar is bij ministerie Y.⁵
- Bestuurders/leden raad van toezicht kunnen tot slot ook niet zijn personen die een functie bekleden waardoor zij regelmatig niet zouden mogen meevergaderen als gevolg van tegenstrijdige belangen. Een tegenstrijdig belang bestaat in ieder geval wanneer het zbo voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon waarin een lid een persoonlijk materieel financieel belang houdt; waarvan een bestuurslid een familierechtelijke verhouding heeft met een lid van de tegenkracht van de publieke dienstverlener; of waarbij een lid van de tegenkracht van de publieke dienstverlener een bestuurs- of toezichthoudende functie vervult. Een lid van het bestuur zal niet in concurrentie met de publieke dienstverlener treden. Dit geldt ook voor de leden van de raad van toezicht.⁶

Omvang

De omvang van het bestuur en de raad van toezicht is vastgelegd in de verschillende instellingswetten. Het heeft de voorkeur om in het profiel op te nemen hoeveel leden het bestuur en de raad van toezicht telt.

Rol Ondernemingsraad

Bij de drie grote zbo's is in de (her)benoemingsprocedure aandacht voor het draagvlak van de kandidaat bij de ondernemingsraad. Hiertoe wordt vooraf de zienswijze van de OR gevraagd bij de benoeming van een bestuurslid. Dit geldt ook bij (her)benoemingen van leden raad van toezicht bij LVNL en RDW. Bij het CBR wordt één lid van de raad van toezicht op voordracht van de Ondernemingsraad benoemd. De raad van toezicht doet pas een niet-bindende concept-voordracht nadat de ondernemingsraad heeft aangegeven dat deze zich kan vinden in de concept-voordracht. Hiervan wordt melding gemaakt in de concept-voordracht. Op termijn zal lenW verkennen wat de mogelijkheden zijn om dit te uniformeren.

3.4.2 Openstellen van de vacature (toelichting op beleidsregel 1b)

De werving van nieuwe leden voor het bestuur en raad van toezicht dient openbaar plaats te vinden – bijvoorbeeld via advertenties in landelijke dagbladen – op basis van het profiel. Dit is voor de werving van leden van de raad van toezicht nogmaals bevestigd in het normenkader financieel beheer. Conform dit kader dient vanaf 1 januari 2018 de werving van toezichthouders openbaar plaats te vinden, gebruik makend van diverse communicatiemiddelen.

De raad van toezicht zorgt voor de publicatie van vacatures door de ABD op de website van de ABD publiceren.

Door de ABD worden vacatures gemiddeld twee weken opengesteld op de ABD-website.

⁵ Leeswijzer Kaderwet zbo's

⁶ Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners.

3.4.3 Concept-voordracht (toelichting/aanvulling op beleidsregel 1b)

In de beleidsregels is/of wordt opgenomen dat, bij belangrijke posities, de raad van toezicht een shortlist van minimaal drie kandidaten opstelt en deze deelt met de eigenaar en toelicht.

Door de raad van toezicht wordt aan de minister een niet-bindende concept-voordracht gedaan van minimaal één potentiële kandidaat. Voorgesteld wordt dat bij belangrijke posities, te beoordelen door de eigenaar, voordien door de raad van toezicht een shortlist wordt opgesteld van minimaal drie kandidaten en deze (mondeling) wordt gedeeld met de eigenaar. De raad van toezicht geeft een mondelinge toelichting waarom de kandidaten op de shortlist passen bij het opgestelde profiel en een goede aanvulling zijn voor het bestuur of de raad van toezicht als geheel en wordt een CV bijgevoegd. Door de eigenaar zal getoetst worden of de voorgestelde kandidaten aansluiten op het profiel. De eigenaar kan aangeven of er bezwaren bestaan tegen bepaalde kandidaten of juist een sterke voorkeur.

3.4.4 Kennismakingsgesprek (toelichting/aanvulling op beleidsregel 1c)

Na akkoord van de minister op de niet-bindende concept-voordracht wordt door de eigenaar met de voorkeurskandidaat een kennismakingsgesprek gevoerd. In dit gesprek worden verwachtingen van de minister ten aanzien van de organisatie geschetst (voorziene ontwikkelingen in beleid, de verwachte bijdrage van de desbetreffende organisatie hieraan, de bijdrage van het specifiek te benoemen lid, de onderlinge werkwijze en relatie).

Het kennismakingsgesprek tussen de eigenaar en de kandidaat heeft ten doel om:

- kennis te maken;
- te bezien of ook de eigenaar van mening is dat de kandidaat past binnen het profiel;
- de kandidaat te informeren over de visie en werkwijze van de minister.

Bij belangrijke posities, te beoordelen door de eigenaar, vindt er ook een kennismakingsgesprek plaats tussen de kandidaat en de minister. Dit kan voor of na de benoeming plaatsvinden.

De raad van toezicht vraagt referenties op van de voorkeurskandidaat en deelt deze met de eigenaar.

Hiermee ontstaat een breder beeld van de voorkeurskandidaat en kan er een meer gewogen beslissing worden genomen.

3.4.5 Voordracht (toelichting/aanvulling beleidsregel 1d)

De eigenaar stelt de voorzitter van de raad van toezicht op de hoogte van zijn bevindingen naar aanleiding van het kennismakingsgesprek en verzoekt de raad van toezicht een, met de bevindingen van de eigenaar rekening houdende, niet-bindende voordracht voor een nieuw bestuurslid of nieuw lid raad van toezicht te doen. De voordracht is schriftelijk en voorzien van een motivatie.

Iedere voorgenomen benoeming wordt tijdig aangekondigd bij de opdrachtgever van het zbo.

De eigenaar informeert de DG en/of directeur tijdig over een voorgenomen benoeming.

3.4.6 Advisering minister over benoeming (toelichting/aanvulling beleidsregel 1e)

De minister besluit uiteindelijk definitief over de (her)benoeming. De minister ontvangt hiervoor een advies van de eigenaar. In het advies aan de minister zal tenminste worden ingegaan op:

- het met de raad van toezicht doorlopen proces en bijzonderheden daaruit;
- de specifieke vacature en de wijze waarop de kandidaat daarbij aansluit;

- andere argumenten waarom de raad van toezicht de kandidaat voordraagt;
- de diversiteit binnen de raad en de wijze waarop de kandidaat daaraan bijdraagt;
- de reden waarom we de minister positief (of negatief) over de voordracht adviseren, eventueel geïllustreerd met punten die uit het kennismakingsgesprek naar voren kwamen.

3.4.7 Benoeming (toelichting/aanvulling beleidsregel 1f)

Een benoeming geschiedt middels de ondertekening van een beschikking door de minister. De minister besluit tot benoeming of gemotiveerd tot afwijzing van de kandidaat. Indien de minister besluit tot afwijzing van de kandidaat, wordt de procedure herhaald.

3.4.8 Herbenoemingen (toelichting/aanvulling beleidsregel 2)

De herbenoeming van een bestuurder of lid raad van toezicht is geen automatisme. Alle herbenoemingen worden, gelijk aan nieuwe benoemingen, voorgelegd aan de minister. Bij een herbenoeming van zowel een bestuurslid als een lid raad van toezicht vindt er overleg plaats tussen de eigenaar en de voorzitter raad van toezicht.

In de beleidsregels is opgenomen dat bij een herbenoeming een actualisatie plaatsvindt van het profiel.

Bij de actualisatie van het profiel wordt gekeken naar de uitdagingen waar het zbo de komende periode voor staat en welke specifieke competenties en kennis dit vraagt van het bestuur of de raad van toezicht. Het profiel wordt aan de minister ter goedkeuring voorgelegd. Zo kan worden getoetst of de te herbenoemen kandidaat nog steeds de juiste persoon op de juiste plek is.

De raad van toezicht toetst of de kennis en kwaliteiten van de herbenoemingskandidaat aansluiten bij het actuele profiel. De raad van toezicht doet gemotiveerd een niet-bindende concept-voordracht voor herbenoeming van een bestuurslid of lid raad van toezicht aan de minister. De rol van de ondernemingsraad is bij een herbenoeming gelijk als bij een eerste benoeming.

In de beleidsregels is de mogelijkheid opgenomen dat tussen de eigenaar en de herbenoemingskandidaat een hernieuwd kennismakingsgesprek kan plaatsvinden.

In het gesprek zal aandacht worden geschonken aan gebeurtenissen van de afgelopen termijn en zullen uitdagingen voor de komende termijn worden besproken. De eigenaar koppelt het gesprek terug aan de voorzitter van de raad van toezicht en adviseert de minister over de herbenoeming.

Op basis van het advies van de eigenaar besluit de minister tot herbenoeming van het desbetreffende bestuurslid of lid raad van toezicht of gemotiveerd tot afwijzing. In geval van afwijzing wordt een nieuw lid benoemd.

3.5 Eed of belofte

De verplichting van artikel 51 lid 1 ARAR, om een eed of belofte af te leggen, is van toepassing op de bestuursleden van een zbo, tenzij zij zijn aangesteld op basis van een arbeidsovereenkomst.

3.6 Exitgesprek vertrekkend bestuurslid of lid raad van toezicht

Indien daar behoefte aan is bij de eigenaar of de vertrekkende bestuurder/toezichthouder vindt er een exitgesprek plaats.

In dit gesprek kunnen de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- terugzien op de afgelopen periode, wat waren de opvallendste gebeurtenissen;

- belangrijke aandachtspunten voor het zbo de komende jaren;
- visie van het bestuurslid of lid raad van toezicht over het functioneren van het bestuur en raad van toezicht;
- specifieke vragen over de portefeuille van het vertrekkend bestuurslid, lid raad van toezicht of raad van advies;
- eventuele verbeterpunten in de driehoek eigenaar - opdrachtgever - opdrachtnemer.

4 Procedures ten aanzien van schorsing en ontslag

Voorafgaand aan schorsing of ontslag van de leden van het bestuur informeert de minister, conform de beleidsregels, de raad van toezicht over zijn voornemen. Voor schorsing en ontslag van leden van de raad van toezicht zijn in de beleidsregels geen voorschriften opgenomen. De zorgvuldigheid (uitgewerkt in artikel 4:8 Awb) vereist echter dat je in beginsel de betrokkene hoort voordat je deze schorst of ontslaat.

In het Handboek Toezicht zijn aanvullende regels opgenomen; deze gelden zowel voor leden van bestuur als voor leden van de raad van toezicht. Welke beoordelingscriteria specifiek van toepassing zijn voor bestuursleden en leden raad van toezicht is opgenomen in bijlage 4. Ten opzichte van deze regels worden geen aanvullende aanbevelingen gedaan.

5 Bezoldiging

Bestuurders ontvangen een bezoldiging op grond van de WNT

Op grond van artikel 14 van de Kaderwet stelt de minister voor publiekrechtelijke zbo's de bezoldiging of schadeloosstelling van het bestuur vast. Een eventuele regeling voor reis-, verblijf- of andere functionele vergoeding kan onderdeel uitmaken van de afspraken over de bezoldiging.

De minister hanteert ten aanzien van de vaststelling van de bezoldiging van bestuurders het uitgangspunt dat deze is gemaximeerd op grond van de WNT. In de WNT is het bedrag van de bezoldiging die van rechtswege ten hoogste is toegestaan geregeld. De te nemen stappen zijn opgenomen in het Handboek Toezicht (bijlage 4).

Bij een voordracht voor benoeming van een bestuurder wordt door de raad van toezicht een voordracht gedaan voor bezoldiging. Dit gebeurt nu per benoeming op ad-hocbasis. De ABD toetst of het bezoldigingsvoorstel van de raad van toezicht voor een nieuwe bestuurder voldoet aan de eisen van de WNT.

Op dit moment ontbreekt beleid over hoe wordt omgegaan met de bezoldiging van een nieuwe bestuurder. Te denken valt aan hoe de bezoldiging van de bestuurder van zbo X zich verhoudt tot de bezoldiging van de bestuurder van zbo Y. Het gaat over de verhouding tussen bezoldiging van bestuurders van de zbo's binnen lenW en om de verhouding interdepartementaal. Wat op dit moment opvalt is dat er vaak een voorstel wordt gedaan dat tegen het maximum van de WNT aanzit. De vraag is of een min of meer gelijkwaardige bezoldiging gerechtvaardigd is bij de diverse zbo's binnen lenW of dat hier sprake is van een zekere gradatie.

lenW kent een uniform bezoldigingsbeleid voor alle raden van toezicht van zbo's.

Om te komen tot lenW-brede uitgangspunten kan worden afgestemd met BZK en de ABD. Dit bezoldigingsbeleid vormt voor de raden van toezicht de basis voor het bezoldigingsvoorstel aan de minister voor een individuele bestuurder. Het bezoldigingsvoorstel zal door de eigenaar getoetst worden aan het uniforme bezoldigingsbeleid van lenW.

Voor de vergoeding van de raad van toezicht is in 2015 een uniforme regeling lenW opgesteld en vormt een afgeleide van de WNT. Deze wordt door alle zbo's bij de raden van toezicht toegepast.

Sinds de invoering van de uniforme regeling heeft er geen indexatie plaatsgevonden van de vergoeding.

Met ingang van 1 augustus 2019 geldt dat de bezoldiging van de voorzitter en leden van de raad van toezicht direct wordt gekoppeld aan de ontwikkelingen van de WNT. Hierdoor ontstaat een automatische indexatie wanneer het normbedrag van de WNT wijzigt. De voorzitter ontvangt 13% van het WNT-maximum. Leden ontvangen 8% van dit maximum.

De hoogte van de vergoedingen van de raden van advies worden niet door de minister of staatssecretaris vastgesteld en zijn dus niet meegenomen in de indexatie.

Bijlage 1 Overzicht relevante artikelen Kaderwet

Artikel 9

Een lid van een zelfstandig bestuursorgaan kan niet tevens zijn een aan Onze Minister ondergeschikte ambtenaar.

Artikel 12

1. Onze Minister benoemt, schorst en ontslaat de leden van een zelfstandig bestuursorgaan.
2. Schorsing en ontslag vindt slechts plaats wegens ongeschiktheid of onbekwaamheid voor de vervulde functie dan wel wegens andere zwaarwegende in de persoon van de betrokkene gelegen redenen. Ontslag vindt voorts plaats op eigen verzoek.

Artikel 13

1. Een lid van een zelfstandig bestuursorgaan vervult geen nevenfuncties die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn functie of de handhaving van zijn onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin.
2. Een lid van een zelfstandig bestuursorgaan meldt het voornemen tot het aanvaarden van een nevenfunctie anders dan uit hoofde van zijn functie aan Onze Minister.
3. Nevenfuncties van een lid van een zelfstandig bestuursorgaan anders dan uit hoofde van zijn functie worden openbaar gemaakt. Openbaarmaking geschiedt door het ter inzage leggen van een opgave van deze nevenfuncties bij het zelfstandig bestuursorgaan en bij Onze Minister.

Artikel 14

1. Aan het lidmaatschap van een zelfstandig bestuursorgaan is een bezoldiging dan wel een schadeloosstelling verbonden.
2. Onze Minister stelt de bezoldiging of de schadeloosstelling vast.
3. Buiten de bezoldiging of de schadeloosstelling en de vergoeding van bijzondere kosten in verband met zijn functie geniet een lid van een zelfstandig bestuursorgaan dat geen onderdeel is van de Staat, geen inkomsten ten laste van de rechtspersoon waartoe het zelfstandig bestuursorgaan behoort.
4. Ten aanzien van de leden van een zelfstandig bestuursorgaan dat geen onderdeel uitmaakt van de Staat, wordt met overeenkomstige toepassing van artikel 383 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek verslag gedaan in het jaarverslag, bedoeld in artikel 18.

Bijlage 2 Overzicht relevante artikelen Instellingswet

Huidige benoemingstermijnen bestuur en raad van toezicht van grootste zbo's

	Bestuur/directie	Raad van toezicht/raad van advies	Instellingswet
LVNL	Benoeming voor een periode van ten hoogste vijf jaren. Bij afloop van deze termijn kunnen zij worden herbenoemd.	Benoeming voor een tijdvak van vier jaren en zijn eenmaal voor een tijdvak van vier jaren herbenoembaar.	Artikel 5.25 Wet luchtvaart Artikel 5.31 Wet luchtvaart
CBR	Benoeming voor een periode van ten hoogste vier jaren en kunnen terstond eenmaal opnieuw worden benoemd.	Benoeming voor een tijdvak van vier jaren en zijn aansluitend eenmalig voor een tijdvak van vier jaren herbenoembaar.	Artikel 4ad Wegenverkeerswet 1994 Artikel 4ai Wegenverkeerswet 1994
RDW	Benoeming voor een periode van vijf jaren en kunnen terstond opnieuw worden benoemd.	Benoeming voor een tijdvak van vier jaren en zijn aansluitend eenmalig voor een tijdvak van vier jaren herbenoembaar.	Artikel 4e Wegenverkeerswet 1994 Artikel 4k Wegenverkeerswet 1994
ANVS	Benoeming voor een periode van vijf jaar. De leden kunnen eenmaal worden herbenoemd voor eenzelfde periode.	n.v.t.	Artikel 5 jo. Artikel 6 Kernenergiewet
NIWO	Benoeming voor een periode van ten hoogste vier jaren en kunnen terstond eenmaal opnieuw worden benoemd.	Benoeming voor een tijdvak van vier jaren en zijn aansluitend eenmalig voor een tijdvak van vier jaren herbenoembaar.	Artikel 4.3a Wet wegvervoer goederen Artikel 4.3b Wet wegvervoer goederen

Bijlage 3 Overzicht relevante beleidsregels

Procedure benoeming nieuwe leden bestuur en nieuwe leden raad van toezicht

1. Bij de benoeming van een nieuw lid van het bestuur worden de volgende processtappen gevolgd:
 - a. de minister verzoekt de RvT een deskundigheidsprofiel op te stellen voor het nieuwe bestuurslid/nieuw lid RvT.
 - b. na goedkeuring van het profiel door de minister, al dan niet in aangepaste vorm, verzoekt de minister de RvT potentiële kandidaten te selecteren en een niet-bindende concept-voordracht van minimaal één kandidaat voor de invulling van de vacature te doen.
 - c. na het akkoord van de minister op de concept-voordracht worden door de eigenaar⁷ gesprekken met de kandida(a)t(en) gevoerd waarin verwachtingen van de minister ten aanzien van de organisatie worden geschetst. (voorzien ontwikkelingen in beleid, de verwachte bijdrage van de desbetreffende organisatie hieraan, de bijdrage van het specifiek te benoemen lid, de onderlinge werkwijze en relatie).
 - d. de eigenaar stelt de RvT op de hoogte van zijn bevindingen en verzoekt de RvT een met de bevindingen van de eigenaar rekening houdende, niet-bindende voordracht voor een nieuw lid van het bestuur/nieuw lid Raad van Toezicht te doen.
 - e. de minister besluit tot benoeming of gemotiveerd tot afwijzing van de kandidaat;
 - f. in de brief waarmee het benoemingsbesluit wordt toegezonden aan de betrokkene worden onder verwijzing naar het gesprek met de eigenaar de verwachtingen van de minister ten aanzien van de organisatie geschetst.
2. Indien de minister besluit tot afwijzing van de kandidaat, wordt de procedure herhaald.

Procedure herbenoeming leden bestuur en leden raad van toezicht

1. Bij de herbenoeming van een lid van het bestuur/lid Raad van Toezicht worden de volgende processtappen gevolgd:
 - a. de minister voert overleg met de RvT over de herbenoeming van een lid van het bestuur/lid RvT.
 - b. de RvT doet een niet bindende voordracht voor de herbenoeming van het betreffende lid van het bestuur/lid RvT.
 - c. de minister besluit tot herbenoeming van het betreffende lid van het bestuur/lid RvT of gemotiveerd tot afwijzing.
2. In geval van afwijzing wordt conform de daarvoor geldende procedure een nieuw lid aangesteld.

Procedure schorsing en ontslag leden bestuur

Voorafgaand aan schorsing of ontslag van de leden van het bestuur informeert de minister de raad van toezicht over zijn voornemen.

Procedure bezoldiging leden bestuur

Ten behoeve van het vaststellen van de bezoldiging van het bestuur conform artikel 14, tweede lid, van de Kaderwet, verzoekt de minister de raad van toezicht om een voorstel voor de bezoldiging van het bestuur op te stellen, rekening houdend met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

⁷ In de oorspronkelijk tekst staat hier 'secretaris-generaal'. In deze notitie is dit gewijzigd naar eigenaar.

publieke en semipublieke sector. De raad van toezicht kan binnen een door de minister vastgestelde marge jaarlijks een variabele component toekennen aan de directie, afhankelijk van de prestaties en de realisatie van vooraf tussen de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen doelen. Die marge blijft binnen de grenzen die de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector stelt.

Bijlage 4 Regels specifiek Handboek Toezicht

Invulling ministeriële bevoegdheid voor (her)benoeming leden bestuur/directie

- IenM stelt als uitgangspunt dat een kandidaat geen lid is van het bestuur/directie dan wel de raad van toezicht van andere onder de minister ressorterende zbo's.
- Aanvulling ten aanzien procedure conform beleidsregels: Voorafgaand aan de voordracht wordt de OR om zijn zienswijze gevraagd.

Aanvullende regels voor (her)benoeming leden RvT

- De leden van een raad van toezicht hebben op persoonlijke titel zitting in de raad en oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak. Het betreffen derhalve onafhankelijke leden.

Beoordelingscriteria bij benoeming leden bestuur/directie

1. Voldoet het voorstel tot voordracht (door de raad van toezicht ingediend) aan het deskundigheidsprofiel?
2. Beschikt de kandidaat bestuurder over voldoende politieke sensitiviteit?
3. Beschikt de kandidaat bestuurder over natuurlijk overwicht binnen de organisatie?
4. Is de kandidaat bestuurder in staat om te fungeren als verbindende schakel tussen de uitvoeringsorganisatie en de relevante publieke en private organisaties?
5. Staat de kandidaat bestuurder voldoende open voor signalen uit de omgeving?
6. Is de bestuurder de juiste persoon in de ontwikkelfase waarin de organisatie zich bevindt?
7. Sluit het beeld van de strategische koers van de bestuurder aan bij het beeld van de eigenaar?
8. Heeft de OR zijn zienswijze gegeven op de voorgedragen kandidaat/kandidaten?
9. Is de voorgedragen kandidaat van onbesproken gedrag? (integriteit): eventueel met aanvullend antecedentenonderzoek.
10. Beschikt de kandidaat over een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)?
11. Is er sprake van conflicterende, dan wel te veel nevenfuncties?
12. Wordt de motivering van de raad van toezicht, waarom de kandidaat geschikt is, onderschreven?

Beoordelingscriteria bij benoeming leden RvT

1. Voldoet het voorstel tot voordracht door de raad van toezicht aan het deskundigheidsprofiel?
2. Beschikt de kandidaat over voldoende expertise en ervaring?
3. Is het kandidaat lid in staat om te fungeren als adviseur voor de directie en als intern toezichthouder?
4. Staat het kandidaat lid voldoende open voor signalen uit de omgeving?
5. Is het kandidaat lid de juiste persoon in de ontwikkelfase waarin de organisatie zich bevindt?
6. Sluit het beeld van de strategische koers van het kandidaat lid aan bij het beeld van de eigenaar?
7. Is de voorgedragen kandidaat van onbesproken gedrag? (integriteit): eventueel met aanvullend antecedenten onderzoek.
8. Beschikt de kandidaat over een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)?
9. Is er geen sprake van conflicterende, of te veel nevenfuncties?
10. Wordt de motivering van de raad van toezicht, waarom de kandidaat geschikt is, onderschreven?

Invulling ministeriële bevoegdheid voor schorsing en ontslag leden bestuur/directie en leden RvT

(voor schorsing en ontslag leden Raad van Toezicht wordt verwezen naar artikel 8 en 9 uit de beleidsregels. In deze beleidsregels is echter in zijn geheel niet voorzien in schorsing en ontslag leden Raad van Toezicht)

- Schorsing en ontslag vindt slechts plaats wegens ongeschiktheid of onbekwaamheid voor de vervulde functie dan wel wegens andere zwaarwegende in de persoon van de betrokkene gelegen redenen.
- Het opleggen van een schorsing is een disciplinaire maatregel, maar is feitelijk hetzelfde als het op non-actief stellen.
- De maatregel kan getroffen worden vooruitlopend op een voorgenomen ontslag, maar ook hangende een onderzoek naar een eventuele misdraging, dan wel ernstig verwijtbaar gedrag.
- lenM zal zich bij de toepassing van de instrumenten houden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- De bestuurder wordt altijd in de gelegenheid gesteld om de eer aan zichzelf te houden.
- Aangezien een schorsing, dan wel op non-actiefstelling leidt tot gezichtsverlies van de desbetreffende bestuurder, wordt de bevoegdheid van schorsing niet eerder toegepast dan nadat er een gedegen onderzoek is uitgevoerd, dan wel is onderzocht of er voldoende bewijsmateriaal voorhanden is en de bestuurder tevens in de gelegenheid is gesteld zijn of haar zienswijze toe te lichten.
- Een bestuurder wordt slechts op non-actief gesteld indien dat voor de uitvoering van het hiervoor genoemde onderzoek wenselijk is, of dat er bij een voorgenomen ontslag sprake is van een onwerkbare situatie.
- Een voornemen voor een maatregel moet voorafgaand aan de OR kenbaar worden gemaakt, waarbij de OR in de gelegenheid wordt gesteld zijn zienswijze aan te geven.
- In geval van een voorgenomen schorsing of ontslag wordt de RvT vooraf gevraagd om haar zienswijze aan te geven. Uitzondering daarop kan zijn een situatie die onomstootbaar noopt tot schorsing/ontslag op staande voet. Uiteraard kan ook de RvT de minister op de noodzaak tot het treffen van maatregelen wijzen.
- Voor alle hiervoor genoemde stappen wordt geadviseerd om juridisch advies in te winnen bij HBJZ (eventueel i.o.m. de Landsadvocaat).

Redenen schorsing en ontslag leden bestuur/directie en leden RvT

Redenen voor ontslag kunnen zijn gelegen in:

1. Het in strijd handelen met wet- en regelgeving en of bestuursreglement (eventueel n.a.v. uitkomsten onderzoek schorsing).
2. Wanbeheer.
3. Het niet willen meewerken aan een onderzoek van het Openbaar Ministerie of het Parlement.
4. Het niet goed kunnen functioneren vanwege langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid.
5. Misdragingen (n.a.v. uitkomsten onderzoek schorsing).
6. Verstoorde arbeidsrelatie/onverenigbaarheid van karakters.
7. Ontslag op eigen verzoek.

Aanvullende redenen voor schorsing en ontslag leden Raad van Toezicht:

- een reden voor schorsing of ontslag voor een lid van de raad van toezicht kan ook zijn gelegen in het feit dat in de tussentijd een conflicterende nevenactiviteit wordt aanvaard.

- een lid van een raad van toezicht kan ook op eigen verzoek afstand kan doen van de functie. In dat geval zal er sprake zijn van eervol ontslag en zal een bedankbrief door de minister worden opgesteld.

Stappen bezoldiging directie/vergoedingen leden raad van toezicht

- De directie (of raad van toezicht) stelt een voorstel voor de bezoldiging op en legt voor aan de minister.
- De Unit Toezicht beoordeelt of het voorstel voldoet aan de WNT.
- Indien een voorstel afwijkt van de WNT, wordt gezien of er valide argumenten zijn om van de WNT-norm af te wijken. In dat geval voor het voornemen van de minister voorgelegd aan de ministerraad.
- Indien de minister instemt met het voorstel voor de bezoldiging, wordt het bestuur (of raad van toezicht) schriftelijk geïnformeerd over het besluit.
- Het besluit wordt door de minister in de Staatscourant geplaatst.

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo
Datum: maandag 18 januari 2021 13:18:36
Bijlagen: [Nota MJenV consultatie.docx](#)

Ha 5.1.2e

Zie bijgaand twee kleinigheden bij de nota.

Wat mij betreft is art 8 (met toelichting) zo verbeterd. Ook de toelichting over de vormgeving van het zbo biedt zo meer houvast. Er resteerde voor mij één onduidelijkheid. Op p. 13 van de toelichting, waar het gaat over het uitgangspunt om het zbo cfm de Kaderwet in te richten, wordt gemeld dat er geen nadere regels nodig zijn "over (...) kwalificaties van leden...". Over die kwalificaties van leden rept nog wel artikel 3, tweede lid. Hoe zie jij dat?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 14 januari 2021 11:42
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Zie bijgaand een aangepast concept van zowel wettekst als toelichting. De opmerkingen van 5.1.2e zijn daarin ook verwerkt. Ik heb tevens een conceptnota voor MJenV opgesteld. Opmerkingen zijn zeer welkom. Voor alle zekerheid: dat hoeft natuurlijk niet vandaag, ik heb begin volgende week tijd vrijgehouden om eventuele opmerkingen nog te verwerken.

Met BZK is afgestemd dat het wetsvoorstel en de bijbehorende nota ook bij hen, rond 20 januari, de lijn in gaat. 5.1.2e 5.1.2e (BZK) stuurt nog enkele tekstuele opmerkingen na op de nota, maar die zullen niet inhoudelijk van aard zijn. De afstemming met DEA loopt, de uitkomsten daarvan verwacht ik eind deze week.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e i@minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 09:59
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Dank voor de stukken. Zie enkele vragen en opmerkingen in bijgaande documenten. Merendeel is wat ondergeschikt. Wat betreft het punt van 5.1.2e over het overleg met politie en OM: zie in 35079 A (initiatiefvoorstel Kuiken) artikel 2, tweede lid. Dit artikel is er in geamendeerd en beoogt ook doorkruising strafrechtelijke traject te voorkomen. De term 'horen' is misschien wat minder gelukkig in de situatie tussen zbo en OM/politie, maar de koppeling aan een te nemen besluit is wel bruikbaar. Daar waar ik verder niet reageer op de punten van 5.1.2e ben ik akkoord met verwerking ervan.

De vormgeving van het zbo roept bij mij vragen op. Het is me niet helder wat daarbij leidend is geweest. Ik probeer je zo even te bellen, dat lijkt me met het oog op jouw

tijdpad het handigst.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 11 januari 2021 10:29

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e i@minjenv.nl>

Onderwerp: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Zoals besproken - bijgaand de laatste concepten voor de wet bestuurlijke aanpak online kinderpornografisch materiaal. De geel gearceerde delen zijn nieuw: de oprichting van een nieuw zbo, elektronisch berichtenverkeer en de zorgplicht. Opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom. Ik heb met 5.1.2e besproken dat zij nog een blik werpt op de bepaling over het elektronische berichtenverkeer en de toelichting daarop. Die bepaling is geïnspireerd door (onder meer) de Wet elektronisch berichtenverkeer belastingdienst. De bepaling over de zorgplicht is geïnspireerd door artikel 7 Wbni en artikel 6 van de TCO-verordening (al gaat 'onze' bepaling aanmerkelijk minder ver).

De financiële paragraaf vergt nog uitwerking. Een tweetal eerdere concepten van deze paragraaf heb ik aan DRC teruggestuurd met het verzoek deze meer te concretiseren. Die uitwerking verwacht ik nog deze week.

Groet, 5.1.2e

de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

S.1.2e S.1.2e S.1.2e

Wetgevingsjurist

S.1.2e

S.1.2e @minvenj.nl

Datum

20 januari 2021

Ons kenmerk

nrb

Bijlagen

5

nota

(internet)consultatie wetsvoorstel bestuursrechtelijke
aanpak online kinderpornografisch materiaal

Gevraagde beslissing

Instemmen met het in (internet)consultatie geven van bijgevoegd wetsvoorstel over een bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal, gedurende 8 weken.

Samenvatting

Dit wetsvoorstel is erop gericht het internet te schonen van online kinderpornografisch materiaal. Het wordt mogelijk om aanbieders van communicatiediensten (waaronder aanbieders van hostingdiensten) een bindende aanwijzing te geven, waarmee zij worden verplicht om online kinderpornografisch materiaal ontoegankelijk te maken. Het wetsvoorstel introduceert tevens een verplichting voor aanbieders van hostingdiensten om evenredige maatregelen te nemen om de opslag en doorgifte van online kinderpornografisch materiaal te beperken. Naleving van zowel de zorgplicht als de aanwijzing wordt afgedwongen met een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete. Aan een aanbieder die stelselmatig nalaat opvolging te geven aan een aanwijzing kan bovendien een bestuurlijke boete worden opgelegd van maximaal 4% van de jaarlijkse omzet. Een dergelijke boete wordt openbaar gemaakt.

De voorgestelde taken en bevoegdheden worden belegd bij een nieuw op te richten zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De vormgeving van dit bestuursorgaan is in lijn met het kabinetsbeleid inzake zbo's. Omdat een nieuw zbo wordt opgericht is de Staatssecretaris van BZK medeondertekenaar van dit wetsvoorstel. Daarom wordt deze nota en het wetsvoorstel ook aan hem voorgelegd. Er is ambtelijk overeenstemming met BZK.

Toelichting

Dit wetsvoorstel maakt het mogelijk om middels een bestuursrechtelijk instrumentarium op te treden tegen aanbieders van communicatiediensten middels wier diensten online kinderpornografisch materiaal wordt opgeslagen of doorgegeven, maar nalaten daar (uit eigen beweging) actie tegen te ondernemen. Voorbeelden van dergelijke tussenpersonen zijn aanbieders van hostingdiensten of internet service providers. De contouren van dit wetsvoorstel zijn eerder met u besproken (bijlage 4). Hieronder worden de belangrijkste aspecten van het wetsvoorstel kort besproken.

Aanwijzing

Het wordt mogelijk om aan deze aanbieders een bindende aanwijzing te geven. De aanwijzing houdt het bevel in om online kinderpornografisch materiaal binnen een korte termijn ontoegankelijk te maken. Onder ontoegankelijkmaking wordt verstaan: het beperken van de toegang tot het materiaal, of het verwijderen daarvan. Het is niet relevant of de desbetreffende aanbieder weet had van de aanwezigheid van het kinderpornografisch materiaal. Evenmin is relevant op

wiens verzoek dit materiaal is opgeslagen of wordt doorgegeven. Relevant is slechts of de aanbieder het in zijn macht heeft het online kinderpornografisch materiaal ontoegankelijk te maken.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Datum
20 januari 2021

Ops kenmerk
nmb

De aanwijzing wordt primair gericht aan aanbieders van hostingdiensten. Als dat niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld omdat de betrokken aanbieder niet is te identificeren of in het buitenland is gevestigd, wordt de aanwijzing gericht tot een andere tussenpersoon, zoals een internet service provider, zoals Ziggo.

Zorgplicht

Het wetsvoorstel introduceert tevens een verplichting voor aanbieders van hostingdiensten om passende en evenredige maatregelen te nemen om de opslag en doorgifte van online kinderpornografisch materiaal te beperken. Deze inspanningsverplichting geeft uitdrukking aan de eigen verantwoordelijkheid van dergelijke aanbieders om niet alleen reactief (na een aanwijzing), maar ook proactief op te treden. Gedacht kan worden aan maatregelen van technische aard, zoals het onderhouden van een systeem waarmee gebruikers online kinderpornografisch materiaal kunnen melden. De zorgplicht kan er niet toe strekken aanbieders te verplichten actief toe te zien op de inhoud van gegevens die via hun diensten worden verspreid (filtering).¹

Bestuurlijke boete en last onder dwangsom

Naleving van een aanwijzing of de zorgplicht wordt afgedwongen met een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete.

In lijn met de Algemene wet bestuursrecht wordt de hoogte van de dwangsom per geval vastgesteld en gemaximeerd op een bedrag waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.

De hoogte van de boete voor het niet opvolgen van een aanwijzing is gelijk aan de boetehoogte voor het niet voldoen aan een ambtelijk bevel op grond van artikel 184 Sr. Voor de boetehoogte mag het immers geen verschil maken of een aanbieder wordt aangesproken middels de bestaande strafrechtelijke notice and take down-procedure, of via de met dit wetsvoorstel geopende bestuursrechtelijke weg. Aan een aanbieder die stelselmatig nalaat opvolging te geven aan een aanwijzing, kan een fors hogere boete worden opgelegd, van maximaal 4% van de jaarlijkse omzet. Het feit dat een bestuurlijke boete is opgelegd wegens het stelselmatig nalaten opvolging te geven aan een aanwijzing, wordt openbaar gemaakt.

Aanvulling op zelfregulering en strafrecht

Het voorgestelde instrumentarium strekt niet ter vervanging van de huidige zelfregulering en strafrechtelijke aanpak van kinderpornografisch materiaal, maar is ter aanvulling daarop. Het wetsvoorstel brengt ook geen verandering in de geldende uitgangspunten dat aanbieders van communicatiediensten in beginsel niet aansprakelijk zijn voor de inhoud van door derden middels hun diensten verspreide gegevens.

Een nieuw zelfstandig bestuursorgaan

De in dit wetsvoorstel voorgestelde taken en bevoegdheden worden belegd bij een nieuw op te richten zelfstandig bestuursorgaan: de Autoriteit aanpak online kinderpornografisch materiaal. De Autoriteit wordt vormgegeven als een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Deze vormgeving is in lijn met het kabinetsbeleid inzake zelfstandige bestuursorganen. Van dit beleid is niet afgeweken. Over deze invulling is

¹ Artikel 7, derde lid, Grondwet en artikel 15 van Richtlijn 2000/31/EC staan daaraan in de weg.

overeenstemming met BZK. Na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen van toepassing op de Autoriteit. De Kaderwet geeft algemene regels over de positionering van de Autoriteit ten opzichte van de Minister van Justitie en Veiligheid.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Datum
20 januari 2021

Ons kenmerk
nnb

De Autoriteit heeft de wettelijke taak de ontoegankelijkmaking van online kinderpornografisch materiaal te bevorderen en zo nodig af te dwingen. De Autoriteit heeft tevens tot taak onderzoek te doen naar de aanwezigheid van online kinderpornografisch materiaal, zodat de verspreiding daarvan wordt voorkomen of beperkt, zo mogelijk in samenwerking met private en publieke partijen. Hieronder wordt mede verstaan het (zelfstandig) op internet speuren naar dergelijk materiaal, bijvoorbeeld door middel van een webcrawler.

Zoals in de Kamerbrief van 20 november 2020 is aangekondigd, zal de Autoriteit zich tevens gaan richten op de ontoegankelijkmaking van online terroristisch materiaal ter uitvoering van de aankomende TCO-verordening (bijlage 5). Hiertoe wordt een afzonderlijk voorstel van wet opgesteld.

Financiering

Dit wetsvoorstel leidt tot structurele kosten ter hoogte van € 2,5 miljoen per jaar. Voor deze kosten is nog geen dekking gevonden. Dat staat niet aan (internet)consultatie in de weg. Het wetsvoorstel kan echter niet aanhangig worden gemaakt bij de ministerraad voordat deze dekking is gevonden.

Proces (internet)consultatie

Het wetsvoorstel en de toelichting worden op www.internetconsultatie.nl geplaatst. Eenieder kan daarop reageren. Tevens worden enkele organisaties per brief benaderd (bijlage 3): het College van procureurs-generaal, de Raad voor de Rechtspraak, de Nederlandse Orde van Advocaten, de Autoriteit Persoonsgegevens en het Adviescollege toetsing regeldruk.

Dilemma's

Geen.

Politieke en bestuurlijke context

De Kamer is in verschillende brieven geïnformeerd over de hernieuwde aanpak van online seksueel kindermisbruik. Dit wetsvoorstel is onderdeel van die aanpak. In enkele van deze brieven zijn de contouren van het wetsvoorstel geschetst. Het wetsvoorstel geeft verder uitvoering aan enkele moties waarin wordt opgeroepen tot een intensievere bestrijding van online kinderpornografisch materiaal en een strengere aanpak van aanbieders die weigeren hieraan medewerking te verlenen.

De internetconsultatie van dit wetsvoorstel en de oprichting van een nieuw zbo is aangekondigd in de Kamerbrief van 20 november 2020.

Communicatie

DCOM is op de hoogte. Bij de start van de (internet)consultatie wordt een persbericht uitgebracht.

Afstemming

DGRR (DRC), DEA, BZK en EZ.

Bijlagen (5)

1. Wetsvoorstel;
2. Memorie van toelichting;
3. Consultatiebrief;
4. Nota van 19 november 2019;
5. Kamerbrief van 20 november 2020.

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo
Datum: maandag 18 januari 2021 13:18:36
Bijlagen: [Nota MJenV consultatie.docx](#)

Ha 5.1.2e

Zie bijgaand twee kleinigheden bij de nota.

Wat mij betreft is art 8 (met toelichting) zo verbeterd. Ook de toelichting over de vormgeving van het zbo biedt zo meer houvast. Er resteerde voor mij één onduidelijkheid. Op p. 13 van de toelichting, waar het gaat over het uitgangspunt om het zbo cfm de Kaderwet in te richten, wordt gemeld dat er geen nadere regels nodig zijn "over (...) kwalificaties van leden...". Over die kwalificaties van leden rept nog wel artikel 3, tweede lid. Hoe zie jij dat?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 14 januari 2021 11:42
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Zie bijgaand een aangepast concept van zowel wettekst als toelichting. De opmerkingen van 5.1.2e zijn daarin ook verwerkt. Ik heb tevens een conceptnota voor MJenV opgesteld. Opmerkingen zijn zeer welkom. Voor alle zekerheid: dat hoeft natuurlijk niet vandaag, ik heb begin volgende week tijd vrijgehouden om eventuele opmerkingen nog te verwerken.

Met BZK is afgestemd dat het wetsvoorstel en de bijbehorende nota ook bij hen, rond 20 januari, de lijn in gaat. 5.1.2e 5.1.2e (BZK) stuurt nog enkele tekstuele opmerkingen na op de nota, maar die zullen niet inhoudelijk van aard zijn. De afstemming met DEA loopt, de uitkomsten daarvan verwacht ik eind deze week.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e i@minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 09:59
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Dank voor de stukken. Zie enkele vragen en opmerkingen in bijgaande documenten. Merendeel is wat ondergeschikt. Wat betreft het punt van 5.1.2e over het overleg met politie en OM: zie in 35079 A (initiatiefvoorstel Kuiken) artikel 2, tweede lid. Dit artikel is er in geamendeerd en beoogt ook doorkruising strafrechtelijke traject te voorkomen. De term 'horen' is misschien wat minder gelukkig in de situatie tussen zbo en OM/politie, maar de koppeling aan een te nemen besluit is wel bruikbaar. Daar waar ik verder niet reageer op de punten van 5.1.2e ben ik akkoord met verwerking ervan.

De vormgeving van het zbo roept bij mij vragen op. Het is me niet helder wat daarbij leidend is geweest. Ik probeer je zo even te bellen, dat lijkt me met het oog op jouw

tijdpad het handigst.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 11 januari 2021 10:29

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e i@minjenv.nl>

Onderwerp: Concepten wet kipo

Ha 5.1.2e

Zoals besproken - bijgaand de laatste concepten voor de wet bestuurlijke aanpak online kinderpornografisch materiaal. De geel gearceerde delen zijn nieuw: de oprichting van een nieuw zbo, elektronisch berichtenverkeer en de zorgplicht. Opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom. Ik heb met 5.1.2e besproken dat zij nog een blik werpt op de bepaling over het elektronische berichtenverkeer en de toelichting daarop. Die bepaling is geïnspireerd door (onder meer) de Wet elektronisch berichtenverkeer belastingdienst. De bepaling over de zorgplicht is geïnspireerd door artikel 7 Wbni en artikel 6 van de TCO-verordening (al gaat 'onze' bepaling aanmerkelijk minder ver).

De financiële paragraaf vergt nog uitwerking. Een tweetal eerdere concepten van deze paragraaf heb ik aan DRC teruggestuurd met het verzoek deze meer te concretiseren. Die uitwerking verwacht ik nog deze week.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: FW: Wet en MvT Autoriteit KP
Datum: dinsdag 19 januari 2021 15:34:12
Bijlagen: [Wet 20210108 Concept schoon.docx](#)
[MvT 20210108 Concept schoon.docx](#)

Ha 5.1.2e

Mijn collega van OCW wil graag kennis nemen van Wet en MvT. Is dat OK wat jou betreft?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 11 januari 2021 15:02

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV
< 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Wet en MvT Autoriteit KP

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Zie bijgaand de wet voor de Autoriteit KP zoals die er nu in concept ligt. We zitten erg dicht tegen het punt aan om de stukken de lijn in te doen, daarom hierbij een leesversie, ik verwacht geen (grote) aanpassingen meer. Morgenmiddag heb ik met DW overleg over de laatste puntjes op de i. Het is inmiddels best een fraai stukje werk geworden. Svp niet verder verspreiden: dat laat ik aan DW.

Groet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

T 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: MvT 20210108 - opm 5.1.2e - reactie 5.1.2e
Datum: dinsdag 19 januari 2021 16:57:18
Bijlagen: MvT 20210108 - opm mindert- reactie 5.1.2e .docx
MvT 20210108 - paragraaf 7 schoon.docx

Hoi 5.1.2e

Conform afspraak hierbij nieuwe tekstdelen voor paragraaf 7.1 en voor 7.3

Ik heb ook even een schone versie erbij gedaan: dat leest makkelijker.

Ik neem nog even contact op voor vragen, groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e
Onderwerp: RE: Wet kipo: stukken
Datum: dinsdag 19 januari 2021 12:52:00
Bijlagen: [Wet Kipo 20210111 opmIK-FK.docx](#)

Dag 5.1.2e

Bijgevoegd vind je de opmerkingen die 5.1.2e en 5.1.2e nog bij de wettekst hebben.

Zou je me de stukken die je zelf de lijn in doet toe willen sturen? Dan kan ik die in Digidoc opnemen voor onze bewindspersonen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 14 januari 2021 11:48

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: Wet kipo: stukken

Ha 5.1.2e

Zie bijgaand de laatste versies van de wettekst, en de toelichting daarop. De wijzigingen zijn met tracks bijgehouden. Het merendeel is tekstueel. Twee punten die eruit springen:

- Indachtig de opmerking van 5.1.2e over artikel 138g Sv heb ik daar nog eens naar gekeken: ik denk dat hij gelijk heeft, en dat het beter is daar direct bij aan te sluiten in plaats van een nieuwe definitie te introduceren. Dat is geen inhoudelijke wijziging, maar zorgt wel voor veel tekstuele aanpassingen.
- Kijk ook vooral nog even naar de nieuwe paragraaf 4.2, waarin de gemaakte keuzes m.b.t. het zbo zijn toegelicht. Het stramien is daar: de inrichting is conform het kabinetsbeleid.

Ik voeg ook de conceptnota bij aan MJenV. Die gaat 20 januari de lijn in, voel je vrij hieruit te knippen en plakken voor jullie nota. Ook daarvoor geldt: opmerkingen zijn welkom.

Groet, 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: Nota MJenV consultatie 5.1.2e
Datum: woensdag 20 januari 2021 16:41:28
Bijlagen: [Nota MJenV consultatie 5.1.2e.docx](#)

Hoi 5.1.2e zie mijn aanvullingen in concrete tekstdelen. Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DEA
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DEA
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo
Datum: vrijdag 22 januari 2021 12:31:11

Moet wel in lijn, als jij hem erbij kan zetten fijn!

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:24
Aan: 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Fijn, dank! Moet dat in de lijn worden opgenomen of stemmen jullie dat af?

Van: 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:22
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Heeft ze gedaan en ze kunnen door ☺ maar omdat in nota is opgenomen dat zij onderdeel worden van het sturingmodel worden ze ook nog via pSG gestuurd.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 11:23
Aan: 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e ,

Zoals besproken – de stukken zitten inmiddels in de lijn en liggen nu bij Directeur DEA. Ik voeg ze ook bij deze e-mail. Wil je haar vragen hier een blik op te werpen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 16:16
Aan: 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA <5.1.2e@minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e en 5.1.2e ,

Veel dank voor jullie scherpe blik. Zeer welkom! Ik begrijp van 5.1.2e en 5.1.2e dat we elkaar volgende week nog spreken, maar hierbij alvast een korte reactie op jullie suggesties bij de wettekst.

Alvast een goed weekend, en tot volgende week,

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 12:29

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e

Jullie hebben al veel werk verzet zo te zien! Goed hoor!

In zijn algemeenheid denken wij dat jullie goed op weg zijn maar nog wel in de wet een aantal punten van aandacht opgenomen. Sommige daarvan zijn wel uitgewerkt in de memorie maar komen nog onvoldoende tot zijn recht in de instellingswet. Met name de taakomschrijving mag denk ik scherper en het onderscheid met wat de politie/om doen. Denk verder goed na over de inrichting van het zbo. Jouw collega 5.1.2e spraken we daar al even over. Op welke punten willen jullie wellicht afwijken van wat in de kaderwet staat (waarbij over het algemeen genomen we een sterke voorkeur hebben voor zo min mogelijk afwijkingen, echter soms is maatwerk toch noodzakelijk)? En begrijpen wij het goed dat deze autoriteit qua bedrijfsvoering/ondersteuning wordt samengevoegd met tco maar dat beide organisaties een eigen instellingswet en voorzitter/bestuur krijgen/hebben?

Wat we ons verder afvragen maar dat hoeft niet per se in de instellingswet, is hoe jullie het toezicht organiseren (wordt er een raad van advies ingesteld)?

Groet,
5.1.2e en 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 15:02

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,

Na aanleiding van onderstaand 5.1.2e van BZK, hebben we de Conceptwet voor de Autoriteit KiPo kunnen afschrijven. We zitten nu in de fase dat deze week de puntjes op de i worden gezet. In de Conceptwet sluiten we overigens 1 op 1 aan bij de Kaderwet ZBO, BZK is inmiddels ambtelijk akkoord met de huidige versie van de Conceptwet.

Graag verneem ik jullie reactie op de Conceptwet en de MvT. Het zou fijn zijn als dat deze week kan, zodat we eventuele aanvullingen begin volgende week kunnen doorvoeren. Voor vragen ben ik natuurlijk beschikbaar.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 10:46
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: ZBO - autoriteit TCO/KiPo - groen licht BZK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,

We zijn er uit met BZK! Het DG overleg dat op verzoek van BZK plaatsvond, was verrassend constructief. BZK wilde er graag uitkomen, zonder dat we op bewindslieden niveau met elkaar zouden moeten spreken. Dit gesprek – uiteindelijk gepland op woensdag 11/11 – is dan ook niet door gegaan.

BZK had intern overlegd en ook de directie constitutionele zaken betrokken. Kort en goed: een motivering gebaseerd op het grondrechten argument, met als belangrijk aandachtspunt dat het geen olievlek of precedent werking zou mogen hebben voor andere dossiers (departementen)

Hierbij de tekst waar we uiteindelijk akkoord op hebben. Nadere uitwerking is nodig voor opname in onze eigen wetgeving. De passage aan het eind over MIND, onder overig, is niet van toepassing. Wij voorzien geen uitbreiding met andere taken.

We moeten nu even kijken hoe verder. DRC/KiPo zal samen met DWJZ de eigen wetgeving gaan afronden (deze is al bijna af, ZBO is een van de laatste openstaande punten), de wetgeving TCO volgt (begin) volgende jaar. Eerst dienen de onderhandelingen over de EU verordening in Brussel te worden afgerond (hier staat nu veel druk op agv de recente aanslagen in FRA en OOST).

Wij gaan met KiPo bezien hoe we het traject verder gezamenlijk voor ons zien. We stellen jullie meedenken zeer op prijs en zullen jullie op de hoogte houden en aanhaken waar nodig. Het kan zijn dat we de besturingssystematiek cf het sturingsmodel justitie voor zowel wetgeving als de daadwerkelijk inrichting van de autoriteit, nog scherper moeten krijgen.

Vanzelfsprekend bereid tot een nadere (telefonische) toelichting,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team CTER Online
5.1.2e

Van: 5.12e -BD/DRC/CV
Aan: 5.12e -BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo
Datum: maandag 25 januari 2021 10:45:07

Ha 5.12e ik denk:

http://portal.ro.njksweb.nl/ro/portal/?NavigationTarget=HLFFS://cisrijksportaal/cisorganisatie/cisvenj_2/cisplaatssvervangendsecretarisgeneraalpsg_4/cisover_het_psg_cluster/ciswelkom

Van: 5.12e BD/DWJZ/SBR < 5.12e @minjenv.nl>
Verzonden: maandag 25 januari 2021 09:43
Aan: 5.12e -BD/DRC/CV < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: FW: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

5.12e

Van: 5.12e BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:31
Aan: 5.12e -BD/DWJZ/SBR < 5.12e @minjenv.nl>
CC: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Moet wel in lijn, als jij hem erbij kan zetten fijn!

Van: 5.12e -BD/DWJZ/SBR < 5.12e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:24
Aan: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
CC: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Fijn, dank! Moet dat in de lijn worden opgenomen of stemmen jullie dat af?

Van: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:22
Aan: 5.12e -BD/DWJZ/SBR < 5.12e @minjenv.nl>
CC: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Heeft ze gedaan en ze kunnen door maar omdat in nota is opgenomen dat zij onderdeel worden van het sturingmodel worden ze ook nog via 5.12e gestuurd.
Groet,
5.12e

Van: 5.12e -BD/DWJZ/SBR < 5.12e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 11:23
Aan: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
CC: 5.12e -BD/DRC/CV < 5.12e @minjenv.nl>; 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.12e

Zoals besproken - de stukken zitten inmiddels in de lijn en liggen nu bij 5.12e DEA. Ik voeg ze ook bij deze e-mail. Wil je haar vragen hier een blik op te werpen?

Groet, 5.12e

Van: 5.12e BD/DWJZ/SBR
Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 16:16
Aan: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>; 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
CC: 5.12e -BD/DRC/CV < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.12e en 5.12e

Veel dank voor jullie scherpe blik. Zeer welkom! Ik begrijp van 5.12e en 5.12e dat we elkaar volgende week nog spraken, maar hierbij alvast een korte reactie op jullie suggesties bij de wettekst.

Alvast een goed weekend, en tot volgende week,

Groet, 5.12e

Van: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 12:29
Aan: 5.12e -BD/DRC/CV < 5.12e @minjenv.nl>
CC: 5.12e -BD/DEA < 5.12e @minjenv.nl>
Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.12e

5.12e hebben al veel werk verzet zo te zien! Goed hoor!

In zijn algemeenheid denken wij dat jullie goed op weg zijn maar nog wel in de wet een aantal punten van aandacht opgenomen. Sommige daarvan zijn wel uitgewerkt in de memorie maar komen nog onvoldoende tot zijn recht in de instellingswet. Met name de taakomschrijving mag denk ik scherper en het onderscheid met wat de politie/om doen. Denk verder goed na over de inrichting van het zbo. Jouw collega 5.12e 5.12e

spraken we daar al even over. Op welke punten willen jullie wellicht afwijken van wat in de kaderwet staat (waarbij over het algemeen genomen we een sterke voorkeur hebben voor zo min mogelijk afwijkingen, echter soms is maatwerk toch noodzakelijk)? En begrijpen wij het goed dat deze autoriteit qua bedrijfsvoering/ondersteuning wordt samengevoegd met tco maar dat beide organisaties een eigen instellingswet en voorzitter/bestuur krijgen/hebben?

Wat we ons verder afvragen maar dat hoeft niet per se in de instellingswet, is hoe jullie het toezicht organiseren (wordt er een raad van advies ingesteld)?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 15:02

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA

< 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Na aanleiding van onderstaand groen-licht van BZK, hebben we de Conceptwet voor de Autoriteit KiPo kunnen afschrijven. We zitten nu in de fase dat deze week de puntjes op de i worden gezet. In de Conceptwet sluiten we overigens 1 op 1 aan bij de Kaderwet ZBO, BZK is inmiddels ambtelijk akkoord met de huidige versie van de Conceptwet.

Graag verneem ik jullie reactie op de Conceptwet en de MvT. Het zou fijn zijn als dat deze week kan, zodat we eventuele aanvullingen begin volgende week kunnen doorvoeren. Voor vragen ben ik natuurlijk beschikbaar.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechts handhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl
www.tksvoertied.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: maandag 15 november 2020 10:46

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA

< 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PACT

< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: ZBO - autoriteit TCO/KiPo - groen licht BZK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

We zijn er uit met BZK! Het DG overleg dat op verzoek van BZK plaatsvond, was verrassend constructief. BZK wilde er graag uitkomen, zonder dat we op bewindsleden niveau met elkaar zouden moeten spreken. Dit gesprek - uiteindelijk gepland op woensdag 11/11 - is dan ook niet door gegaan.

BZK had intern overlegd en ook de directie constitutionele zaken betrokken. Kort en goed: een motivering gebaseerd op het grondrechten argument, met als belangrijk aandachtspunt dat het geen opleveling of precedent werking zou mogen hebben voor andere dossiers (departementen).

Hierbij de tekst waar we uiteindelijk akkoord op hebben. Nadere uitwerking is nodig voor opname in onze eigen wetgeving. De passage aan het eind over MIND, onder overig, is niet van toepassing. Wij voorzien geen uitbreiding met andere taken.

We moeten nu even kijken hoe verder. DRC/KiPo zal samen met DWJZ de eigen wetgeving gaan afronden (deze is al bijna af, ZBO is een van de laatste openstaande punten), de wetgeving TCO volgt (begin) volgende jaar. Eerst dienen de onderhandelingen over de EU verordening in Brussel te worden afgerond (hier staat nu veel druk op agv de recente aanslagen in FRA en OOST).

Wij gaan met KiPo bezien hoe we het traject verder gezamenlijk voor ons zien. We stellen jullie meedenken zeer op prijs en zullen jullie op de hoogte houden en aanhalen waar nodig. Het kan zijn dat we de besturingsystematiek of het sturingsmodel justitie voor zowel wetgeving als de daadwerkelijk inrichting van de autoriteit, nog scherper moeten krijgen.

Vanzelfsprekend bereid tot een nadere (telefonische) toelichting,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team CTER Online
+ 5.1.2e

Handtekening bewindspersoon

5.1.2e

Minister van Justitie en Veiligheid

Rijksoverheid

Aanbiedingsformulier

voor MCEV

Aanbieding

Van 1 *	Minister van Justitie en Veiligheid
Van 2	N.v.t.
Mede namens 1	Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
Mede namens 2	N.v.t.
Mede namens 3	N.v.t.
Type voorstel *	Wetsvoorstel

Titel en inhoud

Titel *	Wetsvoorstel aftapbaarheid OTT-communicatiediensten
Inhoud en doelstelling van het voorstel *	<p>Bijgesloten nota is door JenV en EZK opgesteld en besproken in de ACEV van 11 februari 2021. Het verslag van die bespreking is tevens toegevoegd.</p> <p>Doel van de nota is u te informeren over de dilemma's die ten grondslag liggen aan de vraag hoe zorgvuldig invulling gegeven kan worden aan het MCEV-besluit van mei 2020 om Over-The-Top-communicatiediensten (OTT) - zoals WhatsApp e.d. - net als telecommunicatiediensten wettelijk te verplichten om hun communicatiediensten, in het bijzonder met betrekking tot encryptie, zodanig in te richten dat communicatie daarover afgetapt kan worden ten behoeve van de opsporing of nationale veiligheid. De communicatie via OTT-communicatiediensten is vaak beveiligd met end-to-end encryptie en daardoor, in tegenstelling telecommunicatiediensten, niet inhoudelijk af te luisteren. Dit heeft in toenemende mate gevolgen voor de effectiviteit van de opsporing en risico's voor de nationale veiligheid. EZK voorziet ondanks eerdere besluitvorming en debat hierover toch risico's ten aanzien van veilige encryptie als OTT-communicatiediensten aftapbaar worden. Vervolgens is het doel dat u, na kennisname over de gevolgen en risico's, een keuze maakt uit de in de nota geschetste opties.</p>

Voorgesteld besluit *	Anders nl.
Eigen formulering	De MCEV wordt gevraagd om op basis van de bijgesloten nota en stukken kennis te nemen van de impasse m.b.t. de uitvoering van een onderdeel van het MCEV besluit van mei 2020 - aftapbaarheid van OTT-communicatiediensten - en een besluit te nemen over hoe hiermee om te gaan. In de bijgevoegde nota worden vier opties voor een vervolg geschetst.

Behandeltraject

Datum aanbieding *	16-feb-2021
Kenmerk *	Digijust 2638005
Hamerstuk *	☐ Ja ☒ Nee
Voorgaande behandeling *	☒ Ja ☐ Nee
Behandeld door *	Ambtelijke Commissie Economie en Veiligheid (ACEV)
Datum voorgaande behandeling *	11 februari 2021

Gevolgen en juridisch kader

- Gevolgen rijksbegroting * ☐ Ja ☒ Nee
- Gevolgen apparaatsuitgaven * ☐ Ja ☒ Nee
- Gevolgen voor regeldruk * ☐ Ja ☒ Nee
- Overeenstemming met JenV inzake wetgevingstoets en effectenanalyse * ☐ Ja ☐ Nee, met bijlage ☐ Nee, zonder bijlage ☒ N.v.t.
- Overeenstemming met JenV inzake fouten- en misbruiksignalering * ☐ Ja ☐ Nee, met bijlage ☐ Nee, zonder bijlage ☒ N.v.t.
- Aan EU Notificatie voldaan * ☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
- Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving * ☐ Ja ☒ Nee

Interdepartementale afstemming

- Overeenstemming BZK inzake beoordelingskader financiële/ bestuurlijke consequenties decentrale overheden en/of Caribisch Nederland * ☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
- Overeenstemming Aruba, Curaçao en Sint Maarten * ☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
- Ambtelijk afgestemd * ☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t. in ACEV
- Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau * ☐ Ja ☒ Nee ☐ N.v.t.
- Geen overeenstemming bereikt met ☐ AZ ☐ BZK ☒ EZK ☐ I&W ☐ SZW ☐ VWS ☐ LNV
☐ BZ ☐ Def ☐ Fin ☒ OCW ☐ JenV ☒ BH&OS
- Omschrijving geschilpunten Verschil van inzicht of en op welke wijze uitvoering moet worden gegeven aan het MCEV besluit van mei 2020 om OTT-communicatiediensten onder de verplichtingen (zoals aftapbaarheid) van hoofdstuk 13 van de Telecommunicatiewet te brengen.

Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *	5.1.2e	5.1.2e
Afdeling *	JenV/DGRR/DRC/F&O	EZK
Telefoonnummer *	5.1.2e	5.1.2e
E-mailadres *	5.1.2e dmijnenv.nl	5.1.2e dminezk.nl

ACEV en MCEV

**Minister van Justitie en
Veiligheid**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
31 januari 2021

Ons kenmerk
3224530

nota

Interceptie 5G en OTT diensten

Doel

- U te informeren over de dilemma's die ten grondslag liggen aan de vraag hoe zorgvuldig invulling gegeven kan worden aan het MCEV-besluit van mei 2020 om Over-The-Top-communicatiediensten (OTT) net als telecommunicatiediensten wettelijk te verplichten om hun communicatiedienst, in het bijzonder met betrekking tot encryptie, zodanig in te richten dat communicatie daarover afgetapt kan worden ten behoeve van de opsporing of nationale veiligheid.
- Vervolgens is het doel dat u, na kennisname over de gevolgen en risico's, een keuze maakt uit de hieronder geschetste opties en deze ter besluitvorming doorgeleidt aan de MCEV, conform het verzoek daartoe van de Minister van Justitie en Veiligheid.

Beslispunt

In de MCEV van mei 2020 is, op basis van eerdere besluitvorming en een beleidstraject van JenV en EZK in de ACEV en MCEV in 2019 en 2020, ingestemd met bijgesloten beleidsnota '5G en de opsporing'. Op basis daarvan is gestart met de uitwerking van de daarbij beoogde wet- en regelgeving. Onderdeel van dat besluit is dat de verplichtingen uit hoofdstuk 13 van de Telecommunicatiewet – waaronder interceptie/kunnen tappen – die nu enkel gelden voor openbare telecommunicatiediensten ook van toepassing worden voor alle aanbieders van elektronische communicatiediensten, waaronder OTT-communicatiediensten, zoals WhatsApp, Signal, Telegram, etc. Dat is nodig om interceptie van gesprekken tussen personen als effectief middel voor de opsporings- en veiligheidsdiensten te behouden, omdat de laatste tien jaar het merendeel van de interpersoonlijke communicatie via versleutelde OTT-communicatiediensten is gaan verlopen. De communicatie via OTT-diensten is beveiligd met end-to-end encryptie en daardoor, in tegenstelling telecommunicatiediensten, niet inhoudelijk af te luisteren. Dit heeft in toenemende mate grote gevolgen voor de effectiviteit van de opsporing en risico's voor de nationale veiligheid.

Bij het MCEV-besluit is tevens bepaald dat verkend zal worden of de realisatie van dit besluit kan worden meegenomen in het reeds lopende wetsvoorstel voor het behoud van interceptiemogelijkheden bij de komst van 5G. Dat kan, maar EZK voorziet ondanks eerdere besluitvorming en debat hierover toch risico's ten aanzien van veilige encryptie als OTT-diensten aftapbaar worden.

Een voor dit beslispunt relevante recente ontwikkeling is dat de Kamer de brief van de Minister van JenV over de EU-Raadsconclusies over rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs van 14 december jl. controversieel heeft verklaard (zie bijlage voor de brief).

Minister van Justitie en
Veiligheid

Datum
31 januari 2021

Ons kenmerk
3224530

Om een vervolg te geven aan het MCEV-besluit ligt een viertal opties voor:

1. De MCEV handhaaft haar besluit van mei 2020 dat OTT-communicatiediensten in de Telecommunicatiewet (Tw) tot dezelfde inrichtings- en medewerkingseisen worden verplicht als telecommunicatiediensten.
2. Hetzelfde als 1, maar de gewijzigde wet treedt nog niet in werking voor OTT-communicatiediensten. Een besluit over eventuele inwerkingtreding wordt pas later genomen, mede op basis van de verkenning naar toegang tot versleuteld digitaal (bewijs)materiaal door de Europese Commissie. De Commissie gaat dit verkennen naar aanleiding van de EU raadsverklaring van december jl. Dit kan worden uitgelegd in de Memorie van Toelichting van het wetsvoorstel.
3. De MCEV besluit om nog geen wijzigingen in de Tw op te nemen en eerst de effecten van een verplichting tot ontsluiting t.b.v. aftappen in kaart te brengen. Hiertoe kan de Europese technische inventarisatie benut worden, waarbij ook de OTT-spelers worden betrokken. Vervolgens kan er een belangenafweging plaatsvinden op grond waarvan de MCEV kan besluiten tot het al dan niet alsnog opnemen van een dergelijke bepaling in de Tw.
4. De MCEV neemt het besluit om voorlopig af te zien van het opnemen van een verplichting tot het aftappen OTT-dienstverleners.

Standpunt JenV

JenV onderschrijft vanuit haar verantwoordelijkheid voor cyberveiligheid het belang van goed beveiligde communicatie door encryptie, maar acht het ook van groot belang dat rechtmatige toegang tot communicatie en bewijs voor opsporings- en veiligheidsdiensten mogelijk blijft, in lijn met het MCEV besluit van mei 2020. De operationele noodzaak hiertoe is groot en neemt in een hoog tempo toe. Sinds 2016 (het encryptiestandpunt) is de wereld steeds verder gedigitaliseerd en is de versleuteling en omvang van de communicatie via OTT-communicatiediensten sterk toegenomen. Met als gevolg dat onze opsporings- en veiligheidsdiensten steeds minder toegang daartoe hebben. Ook bedienen steeds meer criminaliteitsvormen zich in toenemende mate van de online communicatiemogelijkheden en zien we een grote verschuiving van off- naar online criminaliteit.

De noodzaak voor het realiseren van toegang tot versleutelde informatie voor de opsporingen is ook in het encryptiestandpunt van het Kabinet uit 2016 opgenomen. Het netto resultaat tot nu toe is echter - ondanks vele inspanningen en wetgevingstrajecten vanuit JenV - dat er steeds minder toegang tot versleutelde communicatie en informatie is.

Een derde belangrijk argument om OTT-communicatiediensten te verplichten om aan de inrichtings- en medewerkingseisen van hoofdstuk 13 te laten voldoen is het ongelijke speelveld dat er is tussen deze diensten en de traditionele telecommunicatiediensten. Ze leveren dezelfde dienst - communicatie tussen personen - maar alleen de telecommunicatiediensten moeten aan die eisen van hoofdstuk 13 van de Tw voldoen.

5.1.2f

5.1.2f

Daarnaast vinden we tot op heden de encryptie en

andere maatregelen die de telecommunicatiediensten toepassen om communicatie via hun diensten te beschermen ook niet onveilig. Zij kunnen door de verplichtingen van hoofdstuk 13 Tw – o.a. om aftapbaar te zijn – geen end-to-end encryptie toepassen zoals de OTT-diensten dat doen. Toch hebben zij alsnog voldoende mogelijkheden om onze communicatie adequaat te beschermen tegen het af luisteren door kwaadwillende derden.

JenV erkent dus het dilemma op basis waarvan EZK zich genoodzaakt ziet om het MCEV besluit te heroverwegen, maar ziet daarin geen nieuw argument voor en reden toe. De argumenten – gevolgen voor de versleuteling, alternatieven, Europees traject etc. – zijn ook in het gezamenlijk beleidstraject dat aan het MCEV besluit vooraf is gegaan meegenomen en –gewogen. De keuzes is toen gezamenlijk gemaakt om, ondanks het dilemma, OTT-communicatiediensten in de Tw te verplichten om hun dienst zodanig in te richten dat communicatie daarover door de opsporings- en veiligheidsdiensten afgetapt kan worden.

JenV stelt daarom voor om het MCEV besluit van mei 2020 te herbevestigen en om te zetten in een wetsvoorstel, maar om ter compromis deze wettelijke verplichting voor OTT-communicatiediensten nog niet in werking te laten treden; optie 2 uit de mogelijkheden hierboven. Dan houden we vast aan de normatief duidelijke keuze dat ook OTT-communicatiediensten evenals telecommunicatiediensten, die een zelfde product leveren, aftapbaar moeten zijn. En dus ook evengoed beveiligd kunnen worden. Omdat de bepaling niet in werking treedt heeft deze echter nog geen gevolgen voor de encryptiewijze van OTT-communicatiediensten. Een besluit over het al dan niet in werking laten treden zal dan later, mede gebaseerd op de uitkomsten van de verkenning door de Europese Commissie, door het Kabinet en de Kamers worden genomen. Hiermee nemen we een stapje om uit de impasse te komen die sinds het encryptiestandpunt bestaat en steeds meer gevolgen heeft voor de opsporing en nationale veiligheid. Tevens geeft de overheid daarmee een duidelijk signaal dat zij bepaalt wat veilig is, moet en mag en niet de (grote) technologiebedrijven. Zonder dat meteen een onverantwoorde stap wordt genomen. Mogelijk dat het de technologiebedrijven – waarvan de grootste spelers de rijkste en technologisch meest geavanceerde bedrijven ter wereld zijn – ook welwillender maakt om zelf met proportionele oplossingsvoorstellen te komen, hetgeen ze tot nu toe niet doen.

JenV wijst de deelnemers er wel op dat met optie 2, 3 en 4 uit deze nota de reeds bestaande en steeds verder toenemende ineffectiviteit van interceptie voor opsporings- en veiligheidsdiensten en gevolgen daarvan voor onze veiligheid blijft en daarmee gezamenlijk door de leden van de ACEV en MCEV wordt aanvaard.

Standpunt EZK

Communicatie van OTT-diensten wordt beveiligd door middel van end-to-end encryptie. Hierbij heeft de dienstverlener zelf geen sleutel (lees: toegang) tot de communicatie. De communicatieboodschap wordt op het apparaat van de eindgebruiker pas ontsleuteld. Encryptie is van belang voor de beveiliging van gecommuniceerde en opgeslagen informatie en voor de integriteit van ICT-systemen, die in toenemende mate van belang zijn voor het functioneren van de samenleving (burgers en bedrijfsleven). Daarmee vormt end-to-end encryptie in het digitale communicatieverkeer een belangrijke waarborg voor de bescherming van privacy en het communicatiegeheim (incl vertrouwelijke bedrijfsinformatie). EZK erkent volmondig het belang van de digitale opsporing, maar wijst op het kabinetsstandpunt van 2016 dat stelt dat er "op dit moment geen zicht [is] op mogelijkheden om [...] encryptie producten te verzwakken zonder daarmee de

Minister van Justitie en
Veiligheid

Datum
31 januari 2021

Ons kenmerk
3224530

veiligheid van digitale systemen die van encryptie gebruik maken te compromitteren." Hetzelfde kabinetsstandpunt benadrukt ook dat *"door een technische ingang in een encryptie product te introduceren die het voor opsporingsinstanties mogelijk zou maken versleutelde bestanden in te zien, kunnen digitale systemen kwetsbaar worden voor bijvoorbeeld criminelen, terroristen en buitenlandse inlichtingendiensten."* Dit standpunt is wat EZK betreft nog steeds actueel: technisch gezien is het tot op heden niet mogelijk communicatie via OTT-diensten af te tappen zonder deze systemen kwetsbaar te maken voor misbruik door kwaadwillenden. Bovendien is nog steeds niet helder in kaart gebracht wat de precieze negatieve effecten van ontsleuteling zijn, en is nog niet (afdoende) verkend of er technische mogelijkheden zijn die voldoende rekening houden met de negatieve effecten. De Tweede Kamer heeft meermaals aangegeven dat het sterke encryptie als een belangrijk speerpunt ziet binnen onze samenleving.¹ Inmiddels is de meest recente kabinetsbrief omtrent versleuteld bewijs (14 december jl.) controversieel verklaard.

Minister van Justitie en
Veiligheid

Datum
31 januari 2021

Ons kenmerk
3224530

Om die reden wil EZK inzetten op optie 3: eerst de effecten van een verplichting tot ontsleuteling t.b.v. aftappen in kaart te brengen alvorens wijzigingen in de Tw op te nemen. Dit kan door opvolging te geven aan de EU-raadsverklaring van 14 december jl. waarin de Europese Commissie wordt gevraagd samen met internetdienstverleners en de wetenschap een inventarisatie uit te voeren naar technische mogelijkheden voor rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs. Naar aanleiding van de inventarisatie volgen er mogelijk technische oplossingen. Deze dienen beoordeeld te worden aan de hand van noodzakelijkheid, evenredigheid en proportionaliteit.

In aanvulling hierop stelt EZK dat een Europese aanpak ook de voorkeur verdient ten behoeve van het belang van een gelijk speelveld op de Europese interne markt, mede gelet op het grensoverschrijdende karakter van OTT-dienstverlening. In de genoemde brief van 14 december jl. aan de Tweede Kamer onderschrijft het kabinet ook dat er een focus moet liggen op onderzoek naar technische oplossingen en dat tevens een Europese aanpak genomen zou moeten worden.²

Wat betreft het door JenV aangestipte gelijk speelveld tussen de internationale OTT-dienstverleners en nationale aanbieders van openbare telecommunicatiediensten merkt EZK op dat de dienstverlening (klassieke spraakverkeer en SMS-verkeer) van deze telecommunicatiedienstaanbieders nimmer op sterke encryptie is gestoeld. Destijds was end-to-end encryptie nog niet gebruikelijk, het kan nu niet worden ingevoerd vanwege de bestaande aftapverplichting en het betreft alleen communicatie binnen het eigen netwerk van de nationale aanbieder van openbare telecommunicatiediensten. Bij OTT-dienstverlening gaat het berichtenverkeer over meerdere onbekende (ook buitenlandse) netwerken. Sterke encryptie is nodig om de communicatie van OTT-dienstverleners over deze onbekende netwerken adequaat te kunnen beschermen, anders wordt de communicatie voor derden, waaronder kwaadwillenden, eenvoudig toegankelijk. OTT-spelers, die internationaal actief, zijn zullen technologie niet aanpassen wegens de wensen van enkel Nederland. Indien een dergelijke nationale bepaling van kracht wordt zullen de OTT-dienstverleners naar verwachting hun diensten niet meer aanbieden.

¹ Kamerstukken II 21 501-02, 2232 (motie Baudet).

² Kamerstukken II 21 501-02, 2232 (motie Baudet).

Goedwillende gebruikers, consumenten en bedrijfsleven, zullen hierdoor benadeeld worden. De Nederlandse gebruikers zullen zich vervolgens wenden tot buitenlandse OTT-aanbieders (die niet behoeven te voldoen aan de Tw). Dit is geen goede ontwikkeling van de Nederlandse digitale economie, noch voor de wens om grip te krijgen op versleutelde communicatie. Een dergelijke mogelijke ontwikkeling onderstreept dat een Europese aanpak sterk prevaleert ten opzichte van een nationale aanpak.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**

Datum
31 januari 2021

Ons kenmerk
3224530

Bijlage

- MCEV beleidsnota '5G en de opsporing'
- Kamerbrief d.d. 14 december 2020 'raadsconclusies over rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs'

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

verslag ACEV

Omschrijving	ACEV, verslag
Vergaderdatum en -tijd	11 februari 2021, 13.30 - 15.00 uur
Vergaderplaats	Trêveszaal
Aanwezig	Mevr. 5.1.2e (FIN), mevr. 5.1.2e (I&W), dhr. 5.1.2e (OCW), dhr. 5.1.2e (AZ), dhr. 5.1.2e (KNP), mevr. 5.1.2e (LNV), dhr. 5.1.2e (DEF), dhr. 5.1.2e (AZ), dhr. 5.1.2e (BHOS), dhr. 5.1.2e (J&V, alleen voor agendapunt 4), mevr. 5.1.2e (AZ), mevr. 5.1.2e (NCTV), dhr. 5.1.2e (MIVD), dhr. 5.1.2e 5 5.1.2e 5.1.2e (AIVD), dhr. 5.1.2e (EZK), dhr. 5.1.2e (BZ), mevr. 5.1.2e (BZK).
Afwezig	

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

5.1.2e
Adviseur

T

5.1.2e @minaz.nl

Datum

11 februari 2021

Onze referentie

3749740

1. Opening en mededelingen

- Geen mededelingen.

2. NVS Midterm Review

Buiten reikwijdte

Kabinet Minister-President

Datum

11 februari 2021

Onze referentie

3749740

Buiten reikwijdte

 3! BNC-fiche CER-richtlijn

Buiten reikwijdte

Pagina 2 van 6

Buiten reikwijdte

5.1.2e

4. Interceptie OTT-communicatiediensten

Dhr. 5.1.2e heet dhr. 5.1.2e (J&V) welkom voor de bespreking van dit agendapunt.

Dhr. 5.1.2e meldt dat de voorliggende nota ditmaal door alle partijen wordt gesteund. Spreker meldt dat de MCEV in mei 2020 de beleidsnota '5G en de opsporing' heeft geaccordeerd, om de huidige mogelijkheden voor interceptie in het kader van opsporing en nationale veiligheid te behouden en verdere benodigde wet- en regelgeving uit te werken. Volgens spreker wordt een onderdeel van dit besluit (om de aftapverplichtingen uit hoofdstuk 13 en de Telecommunicatiewet ook te laten gelden voor OTT-communicatiediensten als Whatsapp) niet meer door EZK gesteund, ondanks dat er ten opzichte van het MCEV-besluit van mei 2020 geen nieuwe argumenten ingebracht zijn. Omdat dit een negatieve impact op de nationale veiligheid zou hebben, en omdat daarmee zou worden afgeweken van het MCEV-besluit, wil de minister van J&V dat bespreken in de MCEV. Spreker meldt dat het ministerie van J&V een voorkeur heeft voor optie 2 (herbevestiging van het MCEV-besluit van mei 2020, maar de inwerkingtreding afhankelijk maken van de uitkomst van de verkenning door de Europese Commissie).

Dhr. 5.1.2e meldt dat EZK de eigen argumentatie inderdaad wel herkent in de nota die nu voorligt. Spreker stelt dat er naast het inhoudelijke bezwaar (dat een aftapbaarheidsvereiste mogelijk een te grote (negatieve) impact heeft op de encryptie van elektronische communicatiediensten en dus op de veiligheid van het berichtenverkeer), nu ook een procesmatig bezwaar is bijgekomen. Door de demissionaire status van het kabinet is encryptie controversieel verklaard in de Tweede Kamer. Voorts meldt spreker dat het niet verstandig zou zijn om nationaal stappen te ondernemen nu het Europese traject is opgestart. EZK opteert om deze redenen voor optie 3 (OTT-communicatiediensten voorlopig nog niet onder de verplichtingen van hoofdstuk 13 van de Telecommunicatiewet laten vallen, maar eerst de effecten van ontsluiting t.b.v. het aftappen in kaart brengen).

Dhr. 5.1.2e meldt dat het belang van de nationale veiligheid in voorliggende kwestie te groot is, en dat het daarom ondanks de bezwaren van EZK wenselijk is dat de OTT-communicatiediensten ook opgenomen worden in de Telecommunicatiewet. Spreker pleit voor optie 2.

Dhr. 5.1.2e sluit zich bij de dhr. 5.1.2e aan; aftapbaarheid van OTT-diensten is vanuit het oogpunt van de nationale veiligheid cruciaal. Spreker steunt daarom optie 2.

Dhr. 5.1.2e meldt dat de balans in dergelijke dilemma's soms wellicht te snel doorslaat in het voordeel van het veiligheidsbelang. Op basis van de gehoorde argumenten heeft spreker een voorkeur voor optie 3.

Mevr. 5.1.2e spreekt zich eveneens uit voor optie 2, maar vraagt tevens aan de indiener of die optie qua voorgestelde route juridisch haalbaar is.

Dhr. 5.1.2e meldt dat de politie een voorkeur heeft voor optie 1 (Herbevestiging van het MCEV-besluit van mei 2020, waardoor OTT-diensten tot dezelfde medewerkingseisen worden verplicht als andere communicatiediensten). De andere opties houden uitstel of afstel in, terwijl ondertussen de uitrol van het 5G-netwerk doorgaat wat de opname van OTT-communicatiediensten in de wet des te dringender maakt.

Dhr. 5.1.2e meldt dat het ministerie van BHOS opteert voor de derde optie, vanwege de controversieel verklaring in de Kamer. Tevens pleit spreker er voor om het EU-traject af te wachten en vraagt hij zich af wat de situatie is in andere Europese landen.

Dhr. 5.1.2e meldt in antwoord op de vraag van mevr. 5.1.2e dat de voorgestelde route (van optie 2) juridisch inderdaad haalbaar is. In antwoord op dhr. 5.1.2e meldt spreker dat veel andere landen (5.1.2a) de OTT-diensten al aan een aftaphaardvereiste hebben onderworpen. Spreker wijst er voorts op dat het immers om een nationale bevoegdheid gaat.

Dhr. 5.1.2e meldt dat het kabinet over deze thematiek ook al wel eens gecommuniceerd heeft dat het tevens internationale dimensies bevat.

Mevr. 5.1.2e spreekt haar voorkeur uit voor optie 2, omdat het proces anders te lang gaat duren.

Dhr. 5.1.2e spreekt een voorkeur uit voor optie 2 en stelt tevens dat het van belang is om het voorliggende dilemma ook spoedig politiek te (laten) wegen.

Mevr. 5.1.2e onthoudt zich van het uitspreken van een voorkeur.

Mevr. 5.1.2e stelt dat het van belang is om eerst de gevolgen te wegen, en spreekt daarom een lichte voorkeur uit voor optie 3. Optie 2 zou voor FIN echter ook acceptabel zijn.

Dhr. 5.1.2e benadrukt dat het in voorliggende kwestie om een nationale competentie gaat, dus er feitelijk niet op de Europese Commissie hoeft te worden gewacht. Defensie heeft een voorkeur voor optie 1, maar kan eventueel ook leven met optie 2.

Dhr. 5.1.2e meldt dat AZ een voorkeur heeft voor optie 2.

Dhr. 5.1.2e concludeert dat er verschil van inzicht blijft bestaan en dat het van belang is om voorliggende vraag politiek te laten wegen en daarom door te leiden naar de MCEV van 23 februari. Daarbij ligt dan zowel de inhoudelijke vraag voor ('willen we dit?'), als de procesmatige taxatie ('willen we dit doen nu het kabinet demissionair is?'). De nota wordt daarom doorgeleid naar de MCEV.

5. Verslag ACEV d.d. 18 januari 2021

Kabinet Minister-President

Datum

11 februari 2021

Onze referentie

3749740

Buiten reikwijdte

6. W.v.t.t.k.

Buiten reikwijdte

Pagina 5 van 6

75032745

0089

0561

Kabinet Minister-President

Datum

11 februari 2021

Onze referentie

3749740

Buiten reikwijdte

Dep. **VERTROUWELIJK**
MCEV

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2e
beleidsadviseur

T 5.1.2e
F

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Beleidsnota 5G en de opsporing

Doel nota

U wordt verzocht de voorstellen tot benodigde wettelijke aanpassingen te accorderen om te bevorderen dat bestaande noodzakelijke opsporingsmethodieken ook met de uitrol van 5G behouden blijven. Na uw akkoord kan onder coördinatie van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken van het ministerie van Justitie en Veiligheid de benodigde aanpassing van wet- en regelgeving worden voorbereid.

Inleiding

Op 11 juni 2019 is de MCEV geïnformeerd over de negatieve gevolgen van de uitrol van 5G voor de opsporing en zijn mitigerende functionele eisen vastgesteld die een juridische basis in wet- en regelgeving moeten hebben. Er heeft vervolgens overleg plaatsgevonden met de Nederlandse telecomaandbieders, waarna de functionele eisen op 27 augustus 2019 akkoord zijn bevonden door de ACEV. Hierop is opdracht gegeven tot het opstellen van een beleidsnota waarin wordt aangegeven of, en zo ja hoe, het wet- en regelgevendkader moet worden geactualiseerd om bestaande noodzakelijke opsporingsmethodieken in de nieuwe 5G netwerken te behouden. Wat voor de opsporingsdiensten geldt, is ook van toepassing op de inlichtingendiensten. In het belang van de nationale veiligheid moet gewaarborgd worden dat ook de inlichtingendiensten toegang blijven behouden tot telecommunicatie via de netwerk- en dienstenaanbieders. Deze nota is opgesteld in de werkgroep 5G en de opsporing onder coördinatie van JenV (DGRR), in nauwe samenwerking met BZK, EZK, Defensie, politie, OM en het Agentschap Telecom.

De opsporingsmethodieken die zijn geanalyseerd zijn interceptie (zowel het tappen als vorderen van gegevens), de inzet van de IMSI-catcher en de stealth SMS. Gegeven de negatieve consequenties voor de effectiviteit van deze bestaande methodieken is het gevoel van urgentie binnen de werkgroep groot. Dit komt ook omdat in de werkgroep is vastgesteld dat een wijziging van de Telecommunicatiewet nodig is en dit geruime tijd in beslag kan nemen. De termijnen waarin aanbieders de uitrol van een (volwaardig) 5G netwerk starten is onzeker.

5.1.2c

De benodigde

wijzigingen komen voort uit twee kernbeginselen die reeds volgen uit hoofdstuk 13 Telecommunicatiewet:

13.1) 1) Aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten zijn uitsluitend beschikbaar aan gebruikers indien deze aftapbaar zijn

Dep. **VERTROUWELIJK**

Pagina 1 van 9

Dep. VERTROUWELIJK

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

13.2 1.) Aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken zijn verplicht medewerking te verlenen aan de uitvoering van een bevel tot het aftappen of opnemen van telecommunicatie die over hun telecommunicatienetwerken wordt afgewikkeld.

2.) Aanbieders van openbare telecommunicatiediensten zijn verplicht medewerking te verlenen aan de uitvoering van een bevel tot het aftappen of opnemen van door hen verzorgde telecommunicatie

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Functionele eisen

De functionele eisen die worden uitgewerkt zijn:

1. Aanbieders dienen bij een tap (near)realtime een exacte en complete kopie van de data stroom van de communicatie aan te leveren.

Buiten reikwijdte

Vanaf september 2019 is in de werkgroep geïnventariseerd welke oplossingsrichtingen het meeste draagvlak hebben binnen de werkgroep. In deze inventarisatie stond centraal dat bestaande opsporingsmethodieken effectief inzetbaar moeten blijven voor opsporings- en inlichtingendiensten in 5G netwerken. Hierbij is tevens aandacht besteed aan het niveau van wet- of regelgeving dat zou moeten worden aangepast, aan uitvoeringsconsequenties van betrokken organisaties en er heeft overleg plaatsgevonden met de betrokken aanbieders. De invulling van de functionele eisen is ook besproken met de huidige drie (grote) aanbieders. Specifiek commentaar komt terug in de invulling van de onderstaande eisen. In het algemeen werd in januari door aanbieders

5.1.2f
Tevens werd door hen
benadrukt dat 5.1.2i
. Daarnaast werd door hen toegelicht dat 5.1.2i
. Als
laatste werd geopperd dat 5.1.2f
5.1.2f

Invulling functionele eisen

1. Aanbieders dienen bij een tap (near)realtime een exacte en complete kopie van de data stroom van de communicatie aan te leveren.

Taps moeten kunnen worden gezet op alle toegangs- en communicatiediensten zodat al het verkeer van en naar een device en/of een uniek kenmerk wordt getapt, ongeacht het gebruikte netwerk en ongeacht de netwerkconfiguratie. Bijvoorbeeld ook lokaal in een basisstation of tussen devices afgehandeld verkeer

Deze eis komt onder andere voort uit de eis dat de aanbieder zijn netwerk of dienst inricht zodat afgetapte communicatie onverwijld ter beschikking wordt gesteld aan de bevoegde autoriteit en de kwaliteit van de communicatie,

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 2 van 9

Dep. VERTROUWELIJK

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

verkregen door aftappen, vergelijkbaar is met het origineel.¹ Bij deze eis staan twee problemen centraal. Ten eerste wordt in het huidige wet- en regelgevend kader gesproken over 'openbare telecommunicatienetwerken en openbare telecommunicatiediensten'. Onder 5G wordt het onderscheid tussen openbare en niet-openbare aanbieders diffuser. Ten tweede loopt het communicatieverkeer niet meer per se via het centrale netwerk of basisstation, maar kan dit ook aan de randen van het netwerk worden afgehandeld.

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Daarnaast speelt het punt dat het onderbrengen van OTT-diensten onder de medewerkingsverplichting door de geconsulteerde aanbieders

5.1.2f

Gegeven de gelijksoortige diensten die worden geleverd kan

5.1.2i

Ter illustratie, het aantal Nederlandse gebruikers van WhatsApp is gegroeid tot 10 miljoen in december 2014.² WhatsApp kent op dit moment geen medewerkingsverplichting.

Advies:

Ad 1) In lijn met de implementatiewetgeving van het Europees wetboek voor elektronische communicatie, de Telecomcode, wordt ook in hoofdstuk 13 van de Telecommunicatiewet het begrip 'elektronische communicatiedienst' gehanteerd. Dit begrip omhelst diverse soorten diensten, waaronder 'nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten (zogenaamde Over The Top diensten (OTT) zoals WhatsApp en Signal), die nu geen medewerkings- en aftapbaarheidsverplichting kennen in hoofdstuk 13. De werkgroep 5G ziet op het effectief houden van bestaande opsporingsbevoegdheden onder 5G. Echter, gegeven de signalen uit het gesprek met de netwerkaanbieders en de opsporingspraktijk worden de mogelijkheden verkend om nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten mee te nemen in het wijzigingstraject van 5G. Tenzij dit leidt tot vertraging van de invoering van de benodigde wet- en regelgeving van de functionele eisen.³

Bekeken wordt nog in hoeverre de huidige, niet-openbare netwerken, die ook onder de nieuwe definitie van Hoofdstuk 13 komen te vallen, aftapbaar moeten worden gemaakt. Gegeven de compensatieregeling voor aanbieders die meewerken aan de aftapverplichting kan het financiële gevolgen hebben voor de Staat als de betrokken aanbieders hiervoor compensatie eisen.

Ad 2) Het is een implementatiekwestie voor de aanbieder om taps centraal af te kunnen leveren. In regelgeving zoals het Besluit Aftappen kunnen nadere eisen

¹ Art. 2 (d)(f)(i) Besluit aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten

² TNO e.a. (2016), Study on future trends and business models in communication services, EU DG Home, Brussels

³ Besloten netwerken hoeven in beginsel niet bij voorbaat te investeren in een aftapfaciliteit of een ontheffing daarvoor aan te vragen. Op dit moment ziet deze eis op aanbieders die nu als 'openbaar telecommunicatienetwerk of openbare telecommunicatiedienst' kunnen worden aangewezen, maar onder 5G niet meer of aanbieders die soortgelijke diensten gaan aanbieden onder 5G. Pas bij een regulier verzoek zullen voorzieningen moeten worden getroffen of worden verzocht om een ontheffing.

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 3 van 9

Dep. VERTROUWELIJK

worde gesteld om af te dwingen dat lokaal afgehandeld verkeer nog wel via het netwerk centraal geleverd kan worden bij een tap.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Buiten reikwijdte

5.1.2c

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 4 van 9

75032745

0089

0566

Dep. VERTROUWELIJK

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Buiten reikwijdte

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 5 van 9

75032745

0089

0567

Dep. **VERTROUWELIJK**

zorgplicht. Indien een partij hier niet aan voldoet, is vervolgens het handelingsperspectief complex. Het weigeren van dienstverlening door de betreffende partij af te sluiten heeft verregaande consequenties voor alle klanten van deze aanbieder in het bezoekende land en in algemene zin voor het vrije verkeer van diensten in Europa.

Ten tweede bestaat in de werkgroep een verschil van mening over hoe het uitschakelen van aanvullende versleuteling zich verhoudt tot het kabinetsstandpunt inzake encryptie van 2016. EZK is van mening dat deze voorwaarde op gespannen voet staat met het standpunt dat er in Nederland geen wettelijke beperkingen zouden moeten komen voor de ontwikkeling, beschikbaarheid en toegang tot encryptie en staat ook op gespannen voet met Europese privacybepalingen. Echter, vanuit de technische standaardisatiegremia komt naar voren dat de veiligheid van het 5G netwerk zodanig is dat aanvullende versleuteling niet hoeft te worden aangezet. OM, politie, BZK, Def en DGRR zijn van mening dat de encryptie niet structureel wordt verzwakt, aangezien de encryptie van binnenlandse aanbieders wordt toegepast. Daarnaast doet deze regeling recht aan het uitgangspunt van rechtmatige toegang tot bewijs dat ook onderdeel is van het encryptiestandpunt.

Ten derde wordt door de aanbieders gesuggereerd dat deze regulering vanuit de EU moet komen. EZK staat hierbij op het standpunt dat gezien het grensoverschrijdende karakter van deze oplossing, eerst binnen Europa consensus dient te worden gevonden over de aanpak. Regelgeving voor de aftapbevoegdheid betreft echter een nationale bevoegdheid. Gegeven het nationale opsporing- en veiligheidsbelang zien DGRR, OM, politie, IenV diensten, BOD'en geen oplossing in het afwachten van de Europese route. Zij moedigen Europese regelgeving aan, echter bedacht moet worden dat er vele niet-Europese aanbieders actief zijn op de Nederlandse markt en het tijdsgewricht waarin oplossingen in Nederland nodig zijn is relatief kort.

Advies:

Voor de oplossing met betrekking tot buitenlandse dienstverleners of andere netwerkaanbieders wordt geadviseerd een nadere verkenning uit te voeren naar de praktische uitvoering van de oplossingsrichtingen. Deze verkenning ziet ten eerste op de toepassing van versleuteling van communicatie bij de verschillende technische oplossingsrichtingen. Hierbij wordt bijvoorbeeld inzicht verkregen in hoeverre eventuele (aanvullende) encryptie, en de extra bescherming die dit biedt, zich verhoudt tot rechtmatige toegang tot informatie. Ten tweede worden de internationaal privaatrechtelijke gevolgen van deze oplossingsrichtingen verkend. Dit is bijvoorbeeld van belang voor de handhaafbaarheid een oplossing. Het belang van de consequenties voor de handhaafbaarheid ligt met name in het gegeven dat (roaming)afspraken tussen partijen plaatsvinden binnen het internationaal privaatrechtelijke domein en dat ten aanzien van de totstandkoming van overeenkomsten, alsmede de nakoming en afdwingbaarheid daarvan, binnen dit domein eigenstandige wettelijke regels en beginselen gelden. De verkenning stelt de beleidsdirecties van EZK en JenV beter in staat een oordeel te vormen over de verhouding van de oplossingsrichting tot het kabinetsstandpunt op encryptie en maakt inzichtelijk wat men van Nederlandse aanbieders kan verwachten.

De verkenning dient snel te worden afgerond om geen vertragend effect op de uitwerking van de wet- en regelgeving te hebben. Het opsporingsbelang dat is

Dep. **VERTROUWELIJK**

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Pagina 6 van 9

Dep. VERTROUWELIJK

geformuleerd in functionele eis twee is het uitgangspunt bij deze verkenning en staat niet ter discussie.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

3. Aanbieders dienen hun dienst of netwerk zodanig in te richten dat unieke identificatie van een device/gebruiker altijd mogelijk is.

Aanbieders dienen derhalve medewerking te verlenen om de volgende functionaliteiten te faciliteren:

- a. Het real time op een gegeven locatie bepalen van het unieke kenmerk (van een device), aan de hand waarvan een gebruiker van een communicatiedienst kan worden geïdentificeerd in het netwerk.*
- b. Het real time bepalen van de aanwezigheid van bepaalde unieke kenmerken in een bepaald gebied.*
- c. Het real time nauwkeurig kunnen bepalen van de feitelijke locatie van een device.*

Kern van het probleem is dat de identiteit van een gebruiker van een telefoon, de IMSI, niet meer wordt verzonden over de radioweg. De permanente identiteit blijft op het apparaat, een versleutelde identiteit wordt verzonden over de radioweg tezamen met een tijdelijke identiteit. Deze identiteiten moeten door de opsporing zelfstandig te koppelen zijn om identificatie en lokalisatie plaats te laten vinden. Voor behoud van de functionaliteit genoemd in functionele eis 3 is nodig dat de *credentials* van het netwerk beschikbaar worden gesteld zodat de catcher zich als basisstation kan laten identificeren. Welke *credentials* en/of aanvullende gegevens nodig zijn wordt nog onderzocht in de diverse standaardisatiegremia. Naar verwachting heeft men hier nog een half jaar voor nodig. De verstrekking van de benodigde informatie moet op zodanige wijze gebeuren dat de opsporing een eigenstandige mogelijkheid heeft om apparaten te lokaliseren en identificeren. Dit is nodig omdat rekening gehouden moet worden met gevallen waarin het doelwit geen bereik heeft, bijvoorbeeld midden in een natuurgebied, een afgelegen loods, etc. Omdat onduidelijk is welke gegevens de opsporing nodig heeft en of deze vallen onder de definitie van art. 13.4 Tw is onduidelijk of de Tw reeds een grondslag biedt om een medewerkingsverplichting voor de aanbieder uit te werken in een apart besluit.

Advies: Op dit moment is het nog onduidelijk welke gegevens nodig zijn zodat de opsporing zelfstandig een verdachte kan identificeren en lokaliseren. Daarom is onduidelijk of de Telecommunicatiewet moet worden aangepast om een medewerkingsverplichting te creëren voor aanbieders, of dat deze in een apart besluit vorm kan krijgen. Er wordt geadviseerd de beleidsnota niet te vertragen tot hierover duidelijkheid bestaat, maar deze afweging mee te nemen in het wetgevingsproces. Met het accorderen van deze nota blijft het uitgangspunt dat de opsporing een eigenstandige mogelijkheid houdt om apparaten te lokaliseren en identificeren en voorts dat netwerkaanbieders in voorkomende gevallen medewerking verlenen.

4. Aanbieders dienen hun dienst of netwerk zodanig inrichten dat van alle communicatiepaden locatie-informatie geleverd kan worden.

De locatie van gebruikers moet real-time (en historisch indien beschikbaar voor de eigen bedrijfsvoering) kunnen worden bepaald, tenminste op antenne niveau. Onder het begrip antenne valt ook bijvoorbeeld een radiocel en een zendmast.

Een aanbieder genoemd in de Regeling aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten moet onverwijld uitvoering geven aan een

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 7 van 9

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

bijzondere last.⁵ Verder is voorgeschreven dat locatiebepalingen moeten worden overgeleverd en dat telecommunicatie en identificerende gegevens uitsluitend gekoppeld ter beschikking worden gesteld.⁶

In 5G-netwerken is het niet langer vanzelfsprekend dat de dienstaanbieder dezelfde partij is als de netwerkaanbieder. Tot nog toe is dit veelal wel het geval, waardoor een tap op een communicatiedienst (bellen) kan worden verrijkt met netwerkinformatie, waaronder locatiegegevens. Om de huidige functionaliteit te behouden zal een dienstaanbieder die gebruik maakt van het netwerk van een andere partij moeten worden verplicht in zijn contracten met netwerkaanbieders te bepalen dat deze laatsten, in geval van een tap op een gebruiker van de dienstaanbieder, locatie-informatie uit het netwerk aanleveren opdat de dienstaanbieder die informatie gecorreleerd met zijn eigen tapgegevens kan aanleveren. Aanbieders geven aan dat deze verplichting tot medewerking niet kan gelden voor OTT-diensten en dat men geen bedrijfsgevoelige informatie wil overdragen aan concurrenten. In reactie hierop kan worden aangegeven dat, voor zover dit al wordt gevraagd, bedrijven hier onderling nadere afspraken over kunnen maken.

Advies: De koppeling die nu reeds plaatsvindt moet ook onder 5G kunnen worden gemaakt. In de Regeling aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten wordt een verplichting geïntroduceerd dat de ontvanger van een bevel, hetzij een dienstaanbieder of netwerkaanbieder, de inhoud van de elektronische communicatiesessie deelt gepaard met de locatiegegevens met medewerking van de benodigde partij. Om dit te bewerkstelligen wordt ook een medewerkingsverplichting geïntroduceerd om deze informatie te leveren aan de ontvanger van een bevel, zowel voor de dienstenaanbieder richting de netwerkaanbieder en vice versa. Dit betreft een actualisering van de eis in artt. 10 en 11 (c) van de Regeling aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten dat telecommunicatie en identificerende gegevens gekoppeld worden voor de situatie onder 5G. Bij een eventuele actualisering zal aandacht zijn voor het kostenaspect.

5. De huidige security-eisen gesteld aan tappen blijven ook in de toekomst onverkort van toepassing

Dit is onafhankelijk van het gebruikte netwerk en ongeacht de netwerkconfiguratie.

De beveiligingsvereisten zijn voldoende en techniekneutraal vastgelegd in het Besluit beveiliging gegevens telecommunicatie. Dit onderwerp wordt ook meegenomen in de standaardisatiegremia, zodat er apparatuur wordt gebouwd die voldoet aan de vereisten. Er is geen discussie over deze eis, wel bestaan er onderlinge verschillen van inzicht tussen de aanbieders over de invulling hiervan. Dit onderwerp zal verder bilateraal worden besproken met aanbieders.

Advies: Gesprekken met aanbieders hebben niet geleid tot benodigde aanpassingen in regelgeving. Men kan in het wetgevingstraject ruimte bieden om eventuele zorgen te adresseren.

⁵ Art. 3 ev. Regeling aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten

⁶ Art. 10 en 11 Regeling aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten

Dep. VERTROUWELIJK

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Bijlage:

Leden van de werkgroep: DGRR, DJOA, DWJZ JenV, ministeries van AZ, EZK, Def, en BZK, plus het Agentschap Telecom, de Politie, OM, bijzondere opsporingsdiensten (FIOD, KMAR), PIDS

Datum
12 december 2019

Ons kenmerk
3224529

Hieronder vindt u het juridisch kader dat daarvoor is geanalyseerd.

Bevoegdheid opsporing/ I&V	Verplichting telecomeaanbieder	Uitwerking AMVB	Regeling
Wetboek van Strafvordering	Telecommunicatie wet hoofdstuk 13	Besluit aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten	Regeling aftappen openbare telecommunicatienetwerken en -diensten
WIV 2017		Besluit bijzondere vergaring nummergegevens telecommunicatie	Vrijstellingsregeling afwijkend gebruik frequentieruimte Justitie; Vrijstellingsregeling afwijkend gebruik frequentieruimte IVD
		Besluit verstrekking gegevens telecommunicatie	
		Frequentiebesluit 2013	
		Besluit beveiliging gegevens telecommunicatie	

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 9 van 9

75032745

0089

0571

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechts-handhaving**
Directie Rechts-handhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Projectnaam
Encryptie

Ons kenmerk
3133258

Datum 14 december 2020

Onderwerp Raadsconclusies over rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs

Op 14 december heeft de Raad een resolutie aangenomen welke het startpunt vormt om tezamen met internet dienstverleners een inventarisatie uit te voeren naar technische mogelijkheden voor rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs. In opvolging van mijn toezegging richting het lid Yeşilgöz-Zegerius (VVD) tijdens de begrotingsbehandeling van 26 november jl. informeer ik bij deze uw Kamer over de voorgenomen inventarisatie.

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Sterke encryptie is en blijft een belangrijk beginsel voor de veiligheid van onze maatschappij, het bedrijfsleven en de overheid. Tegelijkertijd moeten we oog hebben voor het effect van encryptie op het werk van opsporings- inlichtingen en veiligheidsdiensten. Daarom steun ik het initiatief om in EU verband gezamenlijk te onderzoeken of technische oplossingen mogelijk zijn. Met deze resolutie worden geen onomkeerbare stappen gezet. Uit de inventarisatie van de Commissie komen hopelijk meerdere technische mogelijkheden die vervolgens kunnen worden afgewogen. Deze technische oplossingen moeten adequaat en evenwichtig zijn. Hierbij is het beginsel van de proportionaliteit van groot belang bij de beoordeling van eventuele mogelijkheden. Tevens moeten technische oplossingen werkbaar zijn, om deze reden worden technologie bedrijven bij de inventarisatie betrokken. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Noodzaak van toegang tot versleutelde data

De beschikbaarheid, het gebruik en de ontwikkeling van sterke encryptie moet blijvend worden aangemoedigd. Dit is belangrijk voor de systeem- en informatiebeveiliging van de maatschappij, bedrijven en overheid. Eveneens is dit belangrijk voor de bescherming van fundamentele rechten, zoals het recht op de persoonlijke levenssfeer en het communicatiegeheim. Tegelijkertijd kan het nadelige effect van versleuteling op de uitvoering van de wettelijke taak van opsporings- en inlichtingen en veiligheidsdiensten niet worden genegeerd. De resolutie van 14 december is de eerste stap in de inventarisatie of een betere balans in de afweging van beide gerechtvaardigde belangen mogelijk is.

Rechtmatige toegang tot digitale gegevens is steeds belangrijker voor bevoegde autoriteiten om strafbare feiten op te sporen en de nationale veiligheid te beschermen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanpak van zware en ernstige criminaliteit en terrorisme. In onze digitale samenleving is bewijs immers steeds vaker alleen digitaal beschikbaar. Tegelijkertijd wordt toegang tot deze informatie door encryptie belemmerd of is dit praktisch onmogelijk. Bijvoorbeeld wanneer

door encryptie geen effectieve toegang tot gegevens kan worden verkregen via een vordering aan een dienstverlener. Dit beperkt ook de mogelijkheden van dienstverleners zelf om criminele actoren via hun dienst te weren en criminele activiteiten tegen te gaan. Tevens zijn de uitkomsten van de EU inventarisatie relevant voor het onderzoek naar mogelijkheden om toegang te verkrijgen tot communicatie via OTT-diensten¹.

Om deze redenen beoogt de inventarisatie naar technische oplossingen de beschermende waarde van versleuteling hoog te houden, terwijl de negatieve effecten voor opsporings- en inlichting- en veiligheidsdiensten worden verminderd.

Adequaat en evenwichtig

Een technische oplossing moet adequaat en evenwichtig zijn. Belangrijk hierbij zijn de principes van proportionaliteit en subsidiariteit. Ten eerste moet de technische oplossing proportioneel zijn en bijdragen aan een veilige maatschappij of de bescherming van kwetsbaren in onze samenleving. Het middel moet aanvaardbaar zijn, dit betekent dat er geen onverantwoorde beslissingen worden genomen wanneer het de (digitale) veiligheid van burgers, het bedrijfsleven en de overheid aangaat. In de besluitvorming omtrent een eventuele technische oplossing is ook het effect op de uitvoering van fundamentele rechten belangrijk, zoals het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, het communicatiegeheim en de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting. Dit geldt ook voor de bescherming van journalisten en de verdedigers van mensenrechten in repressieve regimes.² Het recht op privacy is echter niet absoluut. Artikel 8 van het EVRM bepaalt dat een staat dit recht mag beperken, als dat bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is op grond van een aantal nader aangegeven gronden, waaronder de nationale veiligheid en het voorkomen van strafbare feiten.³

Indien een acceptabele technische oplossing wordt gevonden, moet ten tweede de inzet van de eventuele technische oplossing proportioneel en subsidiair zijn in de opsporingspraktijk. Een technische oplossing zou moeten kunnen worden ingezet ter bestrijding van zware criminaliteit zoals ernstige of georganiseerde misdrijven, cybercrime, zedendelicten als kinderporno of terrorisme. Ook moet de inzet van de bevoegdheid door de opsporing - zoals voor alle opsporingsbevoegdheden geldt - niet met minder ingrijpende bevoegdheden hetzelfde resultaat kunnen bereiken.

In de geannoteerde agenda voor de JBZ-raad van december als in het schriftelijk overleg heb ik reeds de voorwaarden en waarborgen geschetst die bij de inventarisatie in acht worden genomen.⁴ In de Raadsresolutie wordt ook opgeroepen om de EU-coördinatie te verbeteren op onderwerpen zoals het vinden van innovatieve mogelijkheden bij nieuwe technologieën en het analyseren van technische en operationele oplossingen om digitale opsporingsmogelijkheden te verbeteren.

¹ Kamerstukken TK 2019/2020, 28 684, 621

² Kamerstukken TK 2020/2021, 22 112, 35 535, 29 279, nr. 662

³ Kamerstukken TK 2020/2021, 32 761, nr. 174

⁴ Kamerstukken TK 2020/2021, 32 317, nr. 661; Kamerstukken TK 2020/2021, 22 112, 35 535, 29 279, nr. 662

Kabinetstandpunt 2016

Ten slotte geef ik een toelichting over hoe dit traject zich verhoudt tot het kabinetsstandpunt inzake encryptie.⁵ In het kabinetsstandpunt staat dat er geen zicht is op mogelijkheden om in algemene zin, bijvoorbeeld via standaarden, encryptie producten te verzwakken zonder daarmee de veiligheid van digitale systemen die van encryptie gebruik maken te compromitteren. De conclusie in het standpunt luidt dat "het kabinet van mening [is] dat het op dit moment niet wenselijk is om beperkende wettelijke maatregelen te nemen ten aanzien van de ontwikkeling, de beschikbaarheid en het gebruik van encryptie binnen Nederland."⁶

Tegelijkertijd heeft "het kabinet tot taak de veiligheid van Nederland te waarborgen en strafbare feiten op te sporen. Het kabinet onderstreept hierbij de noodzaak tot rechtmatige toegang tot gegevens en communicatie."⁷ Daarnaast werd geconstateerd dat gelet op dit belang dat encryptie noopt tot het zoeken naar nieuwe oplossingen. Gegeven de afhankelijkheid van samenwerking met aanbieders, is overleg nodig met hen over effectieve gegevensverstrekking bij gebruik van hun diensten door kwaadwillenden met inachtneming van ieders rol en verantwoordelijkheden en de wettelijke kaders.⁸

Via de EU-inventarisatie naar rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs wordt invulling gegeven aan het zoeken naar nieuwe oplossingen voor effectieve gegevensverstrekking. Zoals eerder aan uw Kamer gemeld wordt bij inventarisaties gestreefd om binnen het kabinetsstandpunt te blijven.⁹

Uit het bovenstaande blijkt dat in het kabinetsstandpunt van 2016 het grote belang van encryptie wordt benadrukt en daarbij erkent dat dit (tijdig) inzicht door bevoegde autoriteiten in digitale gegevens bemoeilijkt, vertraagt of het geheel onmogelijk maakt. Sinds 2016 heeft de digitale ontwikkeling niet stilgestaan, zowel op het vlak van versleuteling als nieuwe bevoegdheden van de opsporing. Daarom heb ik het WODC gevraagd om het effect van encryptie op de opsporing nader te onderzoeken. Dit geactualiseerde beeld helpt bij de weging van de proportionaliteit van een eventuele oplossing.

⁵ Kamerstukken 2015/2016, 26643, nr. 383

⁶ Idem.

⁷ Idem.

⁸ Idem.

⁹ Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nrs. 758 en 1095

Motie inzake het verbieden van encryptie

Op 11 november jl. heeft het lid Baudet(FvD) een motie ingediend die constateert dat binnen de EU stemmen opgaan om het versleutelen van digitale berichten te verbieden, zodat overheden mee kunnen lezen.¹⁰ De motie roept de regering op zich tegen deze ontwikkeling te verzetten en niet akkoord te gaan met enig voorstel om versleuteling van berichtgeving te verbieden. Deze motie is door uw Kamer aangenomen.

Er is geen sprake van een voornemen om versleuteling te verbieden en het kabinet zal het verbieden van encryptie in de toekomst niet steunen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

¹⁰ 21 501-02, nr. 2232

To: 5.1.2e 5.1.2a, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]
Cc: 5.1.2e (Landelijk Parket)[5.1.2e @om.nl]; 5.1.2e (Landelijk Parket)[5.1.2e @om.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e (Parket-Generaal)[5.1.2e @om.nl]
From: 5.1.2e (PaG Den Haag)
Sent: Tue 2/16/2021 9:10:38 PM
Subject: RE: Verzoek NOS | Telegram
Received: Tue 2/16/2021 9:10:40 PM

Ha 5.1.2e,

Zoals vanmiddag besproken hierbij onze reactie. Ik begin even met twee algemene punten en zal vervolgens enkele suggesties onder de conceptbeantwoording plaatsen (hieronder in rood weergegeven).

Algemeen:

- T.a.v. het encryptievraagstuk in brede zin is het departement natuurlijk goed op de hoogte en lezen we geen onjuistheden. Wél vinden we de gekozen formuleringen minder toegesneden op de doelgroep en zijn de gehanteerde begrippen niet consequent toegelicht. Wellicht volgt dit nog in een volgende versie van de beantwoording, maar het leek ons toch een aandachtspunt;
- Het ontbreken van inrichtingseisen en een medewerkingsplicht voor OTT-diensten is en blijft uiteraard een enorme handicap, maar we benutten de kansen die er wel liggen om toegang tot versleutelde informatie te verkrijgen indien deze relevant is voor het opsporingsonderzoek. De inspanningen die politie en OM zich in deze getroosten komen nog niet helemaal tot zijn recht. Denk aan de internationale samenwerking met buitenlandse (justitiële) autoriteiten en het technisch vernuft dat daarbij komt kijken (bijv. EncroChat). Uiteraard betreft dit een incident, maar wél een incident dat aantoont welke ernstige vormen van criminaliteit schuil kunnen gaan achter het schild van encryptie.

Zie hieronder voor de overige opmerkingen (in blauw weergegeven).

Succes en groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @minjenv.nl

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 17:25

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e (Landelijk Parket); 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e @minjenv.nl

CC: 5.1.2e Afd Bestuursondersteuning ; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) (5.1.2e @politie.nl) ; 5.1.2e (Parket-Generaal); 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e @politie.nl; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e (PaG Den Haag)

Onderwerp: FW: Verzoek NOS | Telegram

Hallo 5.1.2e, 5.1.2e

We hebben enkele vragen binnengekregen over Telegram van de NOS (NOS Stories). Zouden jullie ons kunnen helpen aan enkele antwoorden en evtueel meelesen op de overige antwoorden?

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Beleidsadviseur cybercrime

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl >

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 12:57

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl >

Onderwerp: FW: Verzoek NOS | Telegram

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DCOM/WS&O < 5.1.2e @minjenv.nl >

Verzonden: maandag 8 februari 2021 18:39

Aan: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl >; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl >

Onderwerp: FW: Verzoek NOS | Telegram

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie onderstaande vragen van NOS Stories. Ik begrijp van 5.1.2e dat jullie meer weten over dit onderwerp. Kunne jullie mij helpen met de beantwoording van de vragen? Kan me voorstellen dat we niet op alle vragen een antwoord hebben.

Maken we daarna de afweging of we vinden dat de minister hierover iets op camera zou moeten zeggen. Dank alvast!

Met vriendelijke groet

5.1.2e 5.1.2e

Woordvoerder

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Communicatie

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | P.O. Box 20301 | 2500 EH | Den Haag | The Netherlands

75032765

0090

0576

M 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl
<http://www.rijksoverheid.nl/jenv>

Beste mevrouw 5.1.2e ;

Ik ben voor <http://youtube.com/nosstories>, het jongerenplatform van de NOS, bezig met een reportage over chatapp Telegram. De video heeft als invalshoek: Waarom lijkt het alsof op het platform alles kan en wordt toegestaan (denk aan wapenhandel, drugshandel, criminele organisatie) en ben je als gebruiker wel écht zo anoniem als je denkt?

We besteden aandacht aan dit item omdat het aantal gebruikers stevig toeneemt, ook onder onze doelgroep, en de app natuurlijk recentelijk aandacht heeft gekregen vanwege de rellen. Vanuit deze (internationale) belangstelling ben ik benieuwd naar de volgende informatie, om te verwerken in onze video.

- Maakt u zich zorgen om een platform zoals Telegram? Waarom?

Een van de uitgangspunten die ik hanteer is dat de overheid geen vrijplaatsen voor criminelen accepteert. Enkele uitgangspunten en dilemma's waar internet criminaliteit ons voor stelt zet ik uiteen in deze [brief](#). Uit deze brief volgt ook dat de opsporing naar internet criminaliteit door een aantal factoren wordt bemoeilijkt, bijvoorbeeld het internationale karakter van het internet, anonimiserende technologieën, en de schaal waarop via internet slachtoffers worden gemaakt. Als legitieme diensten door criminelen worden misbruikt is dat onwenselijk. Het is daarom belangrijk te benadrukken dat Nederland beschikt over internationaal gerenommeerde opsporingsdiensten die zeer bekwaam is in het tegengaan van digitale criminaliteit. Maar helaas lopen ook zij aan tegen de grenzen van wat mogelijk is. Het is daarom belangrijk onze opsporing zo hoogwaardig mogelijk te houden en daarom zijn we constant zoekende naar hoe we de digitale opsporing kunnen verbeteren, naast capaciteit en expertise wijs ik op de [E-evidence verordening](#) en de [inventarisatie naar rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs](#).

Opmerking: In het kader van Modernisering Strafvordering wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om onderzoek op dergelijke platforms beter mogelijk te maken. Zie voor een voorbeeld de toelichting op de bevoegdheid stelselmatige inwinning van informatie en de ruimere kring van personen tegen die bevoegdheid in het voorstel kan worden ingezet.

- In hoeverre kijkt u/opsporingsdiensten mee met wat er op Telegram gebeurt? Wie doen dat, en hoe?

Op basis van Sv kan de politie (onder de voorwaarden en met de waarborgen die Sv daarbij voorschrijft; bevel OvJ met machtiging RC) internetverkeer aftappen. Vaak is het problematisch dat dit verkeer doorgaans is versleuteld. Daardoor kan de inhoud van berichten niet worden gelezen, terwijl dat voor de opsporing wel nodig is, en de rechter daar machtiging voor heeft verleend. In de bovengenoemde brief over internetcriminaliteit benoem ik ook de aftapbaarheid voor dergelijke diensten als Telegram. Het effectief invoeren van een dergelijke verplichting is niet eenvoudig en vergt nadere uitwerking. Hierbij moet aandacht worden besteed aan het feit dat veel OTT-diensten worden aangeboden door bedrijven die niet in Nederland gevestigd zijn. Dit zou een bevoegdheid tot grensoverschrijdend vorderen kunnen betekenen, waar bij ook aandacht moet worden besteed aan handhaving. Ook gebruiken meerdere OTT-diensten end-to-end versleuteling waardoor voor effectieve toegang tot deze versleutelde data de voortgang van de in relatie tot encryptie bovengenoemde inventarisatie van belang is.

Aanvullingen [OM/DGPenV/politie](#), ook art. 3 Pw?

Opmerking: Wij zouden wegblijven bij het art. 3 Pw-vraagstuk in relatie tot Telegram. In meer algemene zin kan wel worden opgemerkt dat naast de eventuele inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden ook handmatig onderzoek naar open bronnen plaatsvindt waarbij wordt gekeken naar de ontwikkeling van criminaliteitsvormen via platforms als Telegram. Politieambtenaren (en het OM) hoeven de ogen niet te sluiten voor hetgeen zij net als ieder ander op internet en social media kunnen waarnemen zolang daarmee niet meer dan een beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer wordt gemaakt. Zie voor het kader ook de toelichting bij de nieuwe bevoegdheid 'stelselmatige vastlegging van persoonsgegevens uit open bronnen' in Modernisering Strafvordering.

- In [https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/02/19/reactie-bericht-criminele-telegramgroepen-jagen-op-namen-en-adressen-van-agenten\(feb, 2020\)](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/02/19/reactie-bericht-criminele-telegramgroepen-jagen-op-namen-en-adressen-van-agenten(feb, 2020)) zegt demissionair minister Grapperhaus het volgende: "Ten eerste zijn dat [aansprakelijk] de platformen en providers op wiens fora de uitingen zijn geplaatst. Zij zijn wettelijk verplicht zo spoedig mogelijk berichten te verwijderen waarvan voldoende aannemelijk is dat er sprake is van onrechtmatige content. Ze moeten wel wetenschap van de uiting hebben, maar na een melding of klacht, wordt die wetenschap verondersteld. Als ze de content niet verwijderen, handelt de provider zelf onrechtmatig en kan een politieambtenaar verwijdering afdwingen bij de civiele rechter...Er zijn platformen en providers die, ondanks dat ze wettelijk verplicht zijn content te verwijderen, dit niet doen." Geldt bovenstaand ook voor Telegram? Is het platform wettelijk verplicht berichten zo spoedig mogelijk te verwijderen? Over welke wet gaat dat?

@DGPenV

- Aan welke regels/wetten moeten applicaties zich houden als ze zich hier aanbieden?

In beginsel is de Nederlandse wet van toepassing op diensten die in Nederland worden geleverd of relevante Europese regelgeving. Specifiek voor berichtenapps is voor het aftappen relevant dat zij geen telecomaandbieder zijn in de zin van H13 van de Telecommunicatiewet, en daarom niet verplicht zijn de encryptie ongedaan te kunnen maken.

Opmerking: Specifiek voor het aftappen is de juiste (ontbrekende) wetgeving aangehaald. Als met de vraag is bedoeld het bredere wettelijke kader voor OTT-diensten inzichtelijk te krijgen, kan ook aan overige ordeningswetgeving (EECC) en bijvoorbeeld de AVG worden gedacht.

- Heeft u dus contact met Telegram over het verwijderen van illegale content/channels? Wie benadert u daarvoor, en wat is daarvan het proces?

DGPenV/politie

- Wat verstaat u onder illegale online content?

5.1.2e , hebben we hiervoor een standaard definitie?

- Heeft u contact met Telegram over het geven van metadata/informatie over gebruikers? Wie benadert u daarvoor, en wat is daarvan het proces?

In het kader van de opsporing kunnen dergelijke gegevens worden gevorderd, op grond van de relevante artikelen in Sv. Complicerende factor hierbij is dat deze dienstverleners vaak niet in Nederland of de Europese Unie gevestigd zijn en de opsporing afhankelijk is van rechtshulp. Met de E-evidence verordening die nu in Brussel wordt behandeld worden internet dienstverleners die in de Europese Unie diensten aanbieden verplicht om bevelen voor het verkrijgen van opgeslagen data in behandeling te nemen van opsporingsinstanties uit de Lidstaten.

Aanvulling OM/DGPenV/politie

- Geeft Telegram u metadata/informatie over gebruikers?

OM/politie

Opmerking: Als hiermee wordt bedoeld het op enigerlei wijze achterhalen van de identiteit van de gebruikers door het platform, dan niet. Wel kan bepaalde informatie natuurlijk ook worden achterhaald via de uitingen van gebruikers. Zoals gebruikersnamen en soms ook bepaalde informatie die men zelf prijsgeeft middels het posten van een bericht.

- Kan Nederland stappen zetten om Telegram toch informatie te laten geven? Maakt het daarin uit waar de app gevestigd is?

OM/politie. Waar de app gevestigd is kan uitmaken bij de handhaving van vorderingen. Vaak zijn deze dienstverleners niet in Nederland of de Europese Unie gevestigd en is de opsporing afhankelijk van rechtshulp. Met de E-evidence verordening die nu in Brussel wordt behandeld worden internet dienstverleners die in de Europese Unie diensten aanbieden verplicht om bevelen voor het verkrijgen van opgeslagen data in behandeling te nemen van opsporingsinstanties uit de Lidstaten.

Opmerking: Wij zien de link met e-Evidence niet als oplossing voor de versleuteling van Telegram. Daarnaast zijn opgeslagen data niet zaligmakend en wil je in voorkomende gevallen (ook) rechtmatige toegang tot stromende data hebben om tijdig en succesvol te kunnen interveniëren.

- Zou u Telegram willen verbieden, zoals Rusland en Iran dat ook probeerden?

Telegram is een applicatie die zowel door welwillende burgers wordt gebruikt als criminelen die deze dienstverlening misbruiken. Dit is helaas een bekend dilemma. Misbruik door criminelen tegengaan schept niet alleen een bijzondere verantwoordelijkheid voor de Nederlandse overheid, maar ook voor het bedrijfsleven, om misbruik van internetvrijheden tegen te gaan op een manier die past bij hun rol als ondernemer en met inachtneming van de rechten en vrijheden van hun klanten. Het tegengaan van strafbaar gedrag is een gedeeld belang van alle partijen. Het moet vanzelfsprekend worden dat we met een actieve, open houding, publiek en privaat, ons gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor het bestrijden van misbruik van internetvrijheden. Zowel op nationaal als op Europees en internationaal niveau span ik mij in om bedrijven optimaal te laten bijdragen aan het veilig gebruik van een open internet.

- Over bovenstaande zou ik vervolgens graag met demissionair minister Grapperhaus praten op camera. Ons item wordt gepubliceerd op YouTube en mogelijk andere platformen van de NOS.

Ik hoor graag wanneer het lukt om op bovenstaande terug te komen. Alvast hartelijk bedankt!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Journalplein 1 | Postbus 26600 1202 JT Hilversum

Mobiel 5.1.2e | <http://www.nos.nl/>

P Spaar het milieu, print deze e-mail alleen als het nodig is.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: FW: oprichting zbo ivm EU-verordening
Datum: woensdag 12 mei 2021 10:23:34

Hoi 5.1.2e

Zie bijgaand ook voor jou uiteraard. Ik heb even contact gehad met de Algemene Rekenkamer over de noodzaak tot overleg maar omdat het zbo geen eigen rechtspersoonlijkheid krijgt is dat verder niet nodig dus dat is mooi om die bevestiging te krijgen,

Groeten van 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

Verzonden: woensdag 12 mei 2021 10:22

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rekenkamer.nl>; 5.1.2e - BD/PNI

<5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rekenkamer.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@rekenkamer.nl>

Onderwerp: RE: oprichting zbo ivm EU-verordening

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Bij deze kan ik bevestigen dat het inderdaad gaat om een zbo zonder eigen rechtspersoonlijkheid, die taken gaat uitvoeren zowel op het terrein van de bestrijding van terroristische content online als op het terrein van kinderpornografische content. Er zijn daartoe twee wetsvoorstellen in voorbereiding. Het wetsvoorstel Bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal is inderdaad al in consultatie geweest. De Uitvoeringswet verordening terroristische online-inhoud is in voorbereiding en zal in juni direct na vaststelling en inwerkingtreding van de verordening naar buiten gaan. De uiteindelijke oprichting zal middels een van de twee plaatsvinden, waaraan door beide voorstellen taken worden toegekend op de twee onderwerpen.

Goed om te horen dat dat inderdaad betekent dat er geen nader overleg nodig is. Mocht er ergens in het proces iets wijzigen op dit punt (wat overigens niet ons voornemen is en ook niet de verwachting is), dan komen we uiteraard weer even op de lijn.

Veel dank voor de snelle reactie ook en leuk om zo weer even contact te hebben,

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

mw. 5.1.2e
Wetgevingsjurist

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en Bestuursrecht
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

5.1.2e 5.1.2e

b.g.g. 5.1.2e @minjenv.nl @minjenv.nl

5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Van: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @rekenkamer.nl>

Verzonden: dinsdag 11 mei 2021 12:23

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

CC 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @rekenkamer.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @rekenkamer.nl>

Onderwerp: FW: oprichting zbo ivm EU-verordening

Beste 5.1.2e,

Dat is inderdaad alweer een hele tijd geleden, en je hebt geluk ☺: 5.1.2e en ik houden ons bij de Rekenkamer nog steeds bezig met instellingen op afstand. Leuk om weer van je te horen!

In principe zijn er eerste aanspreekpunten voor de CW-overlegprocedure bij de onderzoeksdirecties binnen de AR; voor JenV is dat 5.1.2e (zie cc). Maar nu je al bij ons bent beland, even een snelle reactie van onze kant.

Op grond van de Comptabiliteitswet 2016 moet de minister voorafgaand overleg voeren met de Algemene Rekenkamer over de oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen, en over wet- en regelgeving die gevolgen heeft voor de taak of bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer. T.a.v. de voorgenomen oprichting van een zbo komt dit erop neer dat overleg in principe alleen is voorgeschreven als het zbo eigen rechtspersoonlijkheid krijgt. Als een zbo zonder eigen rechtspersoonlijkheid wordt opgericht, hoeft er geen overleg te zijn. Er is dan namelijk geen vraagstuk voor onze taak of bevoegdheden: het zbo maakt dan onderdeel uit van de rechtspersoon Staat en de Algemene Rekenkamer is volledig bevoegd.

Of overleg nodig is over de uitwerking van de verordening terroristisch online-materiaal is dus afhankelijk van hoe e.e.a. vorm krijgt. Enige tijd geleden zagen we een Kamerbrief waarin minister Grapperhaus één autoriteit kinderpornografische en terroristische content aankondigt. Uit het *wetsvoorstel Bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal* (via internetconsultatie.nl) maakten we op dat het kabinet kiest voor een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan, zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Is dit nog steeds de laatste stand van zaken? En worden binnen deze autoriteit ook de activiteiten i.h.k.v. de verordening terroristisch online-materiaal ondergebracht?

Als er gekozen wordt voor een zbo met eigen rechtspersoonlijkheid, is het denk ik het handigst om binnenkort een afspraak te maken met 5.1.2e erbij. Dan kunnen we de te volgen procedure en planning bespreken.

Het overleg wordt gevoerd over het concept wetsvoorstel waarin het zbo wordt opgericht. Meer informatie over de procedure kun je vinden op onze [website](#).

Vriendelijke groet, ook namens 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 10 mei 2021 15:48

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @rekenkamer.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @rekenkamer.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Onderwerp: oprichting zbo ivm EU-verordening

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Het is alweer een aantal jaren geleden, maar wij troffen elkaar ooit bij het maken van een wegwijzer over de governance van publieke belangen bij verzelfstandiging toen ik nog werkzaam was bij de sector juridische zaken en wetgevingsbeleid. Inmiddels ben ik werkzaam bij de sector staats- en bestuursrecht (SBR), maar wel nog steeds dus bij de Directie Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Ik hoop dat ik bij jullie aan het juiste adres ben, zo niet dan hoor ik dat uiteraard graag.

Bij SBR heb ik een wetgevingsdossier overgenomen van een collega, dat gaat over de verordening terroristisch online-materiaal. Deze verordening wordt naar verwachting begin juni vastgesteld. Na de inwerkingtreding eind juni hebben lidstaten een jaar de tijd om de benodigde uitvoeringsregelgeving vast te stellen en inwerking te laten treden. Binnen datzelfde jaar moeten de lidstaten een instantie aanwijzen die de verordening gaat uitvoeren.

In het voortraject is de conclusie al getrokken dat dit alleen goed mogelijk is door de oprichting van een zbo, oa ivm onafhankelijkheidseisen die de verordening stelt. Daar zijn al een aantal stappen voor gezet. Zo is er al contact geweest met BZK en is conform het besliskader verzelfstandiging de Kamer geïnformeerd over de op handen zijnde oprichting. Wat bij mijn weten nog niet is gebeurd is contact leggen met de Algemene Rekenkamer gelet op artikel 7.40 van de Comptabiliteitswet 2016, vandaar deze mail.

In de cc heb ik mijn collega 5.1.2e van de NCTV opgenomen die zich eveneens met dit dossier bezig houdt en de oprichting van het zbo. We horen graag welke vervolgstappen er nodig zijn ten aanzien van de oprichting van het zbo en welke informatie jullie bijvoorbeeld nodig hebben.

Alvast veel dank voor de reactie,

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

mw, 5.1.2e
Wetgevingsjurist

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en Bestuursrecht
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

5 5.1.2e 5.1.2i @minjenv.nl
b.g.g. 5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Bezoekt u binnenkort de Algemene Rekenkamer of een andere locatie van de Rijksoverheid?

Dan dient u in het bezit te zijn van een geldige Rijkspas of een geldig identiteitsbewijs (paspoort, identiteitskaart, rijbewijs of vreemdelingendocument).
Indien u bij controle geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt de toegang geweigerd.
Legitimatiebewijzen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

To: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - 5.1.2e [5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e - 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e - BD/PNDV[5.1.2e @nctv.minjenv.nl]; 5.1.2e - BD/KS[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/FO[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e - 5.1.2e [5.1.2e @minjenv.nl]
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl] 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e DEIA/J&V Attachés[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DCOM/WS&O[5.1.2e @minjenv.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV
Sent: Wed 5/19/2021 3:06:26 PM
Subject: Terugkoppeling gesprek MJenV met het veld over encryptie en toegang tot informatie
Received: Wed 5/19/2021 3:06:26 PM

Beste allen,

We hebben zojuist een goed gesprek gevoerd over encryptie en toegang tot (versleutelde) informatie met vertegenwoordigers uit het veld. Uit het veld waren aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e (wetenschap), 5.1.2e 5.1.2e (cybersecurity), 5.1.2e 5.1.2e (Facebook), 5.1.2e de 5.1.2e (branchevereniging NLdigital), 5.1.2e (Bits of Freedom).

Vanuit het veld kwam de roep om het doel te scheiden van de techniek. Het doel is dat je toegang tot de informatie wilt. Belangrijke noties bij toegang tot versleuteld bewijs via OTT-diensten zijn a) dat men altijd mogelijkheden blijft behouden om een applicatie op te zetten waar de opsporing geen toegang toe heeft, b) dat een aftapverplichting voor OTT-diensten en de internationale wijze van opereren van deze bedrijven een mondiale bevoegdheid wordt (denk aan de wenselijkheid mbt China, Turkije), en c) dat er alternatieven zijn zoals het beter uitvoerbaar maken van de hackbevoegdheid, het opvragen van beschikbare verkeersgegevens, de drempel verlagen voor infiltratie of beschikbare openbare social media profielen. Er is behoefte aan een maatschappelijk/politieke uitspraak of discussie over de toegang tot informatie in den brede, los van de techniek. Er was brede bereidwilligheid om een actieve bijdrage te leveren aan het tegengaan van misstanden op het internet. Facebook refereerde aan de 400.000 meldingen die alleen al voor Whatsapp zijn overgeleverd aan het Amerikaanse centrum tegen kinderuitleiding en -misbruik. Terwijl Signal en Telegram nul meldingen hebben gemaakt, Apple 256 (of 265), en Google 500.000 voor de gehele infrastructuur van Google. Verder werd de voorkeur uitgesproken om deze discussie internationaal te benaderen, bijvoorbeeld het Europese traject.

De minister sprak zich duidelijk uit voor end-to-end encryptie(E2E), dit moet blijven bestaan. Er wordt nu veelal vanuit de analoge wereld gedacht en dat denken moeten we rebooten. De minister gaf aan naar de volgende mogelijkheid op zoek te zijn: voor iedere reguliere gebruiker blijft de communicatie E2E versleuteld, maar in het individuele geval moet er een mogelijkheid voor rechtmatige toegang worden verschaft. Hij gaf zelf het voorbeeld van een condominium, alle appartementen zijn in principe goed beveiligd, maar als ik één appartement in wil moet dat mogelijk zijn. De minister sprak zijn vertrouwen uit dat de maatschappij wilt dat we in de strijd tegen zware criminaliteit en kinderporno in beginsel toegang tot informatie moeten kunnen hebben. Verder gaf de minister aan dat het in de toekomst wellicht goed zou zijn om een technische briefing aan de Kamer aan te bieden, maar gaf daarbij wel aan afhankelijk te zijn van de voortgang van de formatie. Wanneer de formatie vlot verloopt is dit niet aan hem.

Unaniem was er de behoefte om vanuit de wens van de maatschappij verder te gaan, hierbij heeft de minister vier "pilaren" geformuleerd: I) In het verdere traject moeten we samen optrekken, II) wat betekent de maatschappelijke wens voor het inrichting van de onze instituties (denk aan de mondiale impact), III) het effectief houden van bestaande bevoegdheden moet goed worden uitgelopen, IV) hierbij worden ook de huidige alternatieven of potentie daarvan betrokken.

Dhr. 5.1.2e stelde nog voor om het volgend kabinet te vragen naar het voorbeeld van Commissie Koops een commissie samen te stellen die deze materie verder onderzoekt (zoals grosso modo wordt voorgesteld in ons fiche Interceptie OTT-communicatiediensten).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
 Beleidsadviseur cybercrime
 5.1.2e
 5.1.2e @minjenv.nl

Van: 5.1.2e - BD/PNI
Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/DRC/Lv; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: RE: voorbespreking overleg BZK
Datum: donderdag 17 juni 2021 17:48:49

Hoi 5.1.2e ,

Hopelijk is het gelukt met je andere NCTV-deadline!

We hebben overleg gehad en ik heb afzonderlijk ook nog met DRC hierover gebeld. In eerste instantie is dit een breekpunt voor ons. Echter zie ik de opmerking in de nota. Ik wil toch sterk aanraden om het wel in de MR te behandelen van 9 juli gezien het korte tijdsbestek en dat we alvorens de consultatie in gaan eruit komen met BZK.

Aanvullend argumentatie van die in de nota om artikel 21 van toepassing te verklaren is dat onderstaande twee criteria zoals opgenomen in de evaluatie van de kaderwet niet gelden voor deze autoriteit naar ons inziens:

Het buiten werking stellen van de bevoegdheid om beleidsregels te stellen, wordt uitsluitend als valide beschouwd als:

- a) internationale verdragen of internationale context daartoe aanleiding geven;
- b) het beschikken over deze bevoegdheid zich niet verdraagt met de aard van de taken, te weten bij semi-rechterlijke taken. Het kabinet heeft deze criteria als leidraad overgenomen.¹⁹ Het parlement is steeds akkoord gegaan met de afwijkingen, die in nagenoeg alle voorkomende gevallen in de memorie van toelichting bij de instellingswet werden gemotiveerd met verwijzing naar een van die criteria.

Zie ook bijlage beleidsevaluatie onder paragraaf 3.3 (dank 5.1.2e en 5.1.2e)

Verder kwamen we tot het inzicht dat de autoriteit zich bevindt tussen het spanningsveld van partners die zich bezighouden met zelfregulering (sector) en strafrecht/opsporing (veiligheidspartners). Als de autoriteit goed functioneert is het een hele goede bestuursrechtelijke aanvulling maar als het slecht functioneert wil je kunnen bijsturen op organisatie en samenwerkingsprocessen met partners. Daarvoor wil je de mogelijkheid openhouden om beleidsregels te kunnen stellen. Door artikel 21 hoef je het niet te laten aankomen dat je bevoegdheden gaat inzetten onder artikel 23, namelijk als de autoriteit zijn taak verwaarloost. Dan ben je eigenlijk al te laat.

Ook geldt vooral voor TCO het argument dat je de schijn van politieke beïnvloeding wilt tegengaan gezien de terroristische content politiek gemotiveerd kan zijn en daarom de minister zoveel mogelijk buiten boord wilt houden bij de inhoudelijke beoordeling, maar dat argument geldt minder voor KIPO-content.

Kortom we willen meer inzicht krijgen in de argumentatie van BZK waarom ze artikel 21 buiten werking willen stellen en zelf hebben we vooral een goed verhaal waarom we wel beleidsregels willen stellen en wordt het lastiger (vooral voor wetgeving KiPo) waarom we het niet willen.

Ook ben ik benieuwd welke compromissen je eventueel ziet. Wij hebben de volgende besproken:

- Artikel 21 niet van toepassing verklaren in TCO-wetgeving en wel bij KIPO-wetgeving. Wel onwenselijk om hier verschil in aan te brengen.
- Eventueel in TCO wetgeving opnemen dat er beleidsregels opgesteld kunnen worden alleen niet voor de taken zoals omschreven in artikel 12, lid 1.

Concluderend voor gesprek met BZK dinsdag:

- Goed uitvragen argumentatie BZK
- Inzetten op van toepassing verklaren Kaderwet artikel 21. (zoals eerder bij KiPo door BZK is mee ingestemd)
- Eventuele compromissen zoeken in vervolgesprek

Ik ben morgen bereikbaar om het hier verder over te hebben. Anderen vul gerust aan of verbeter mij als het net anders ligt.

Fijne avond!

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 17 juni 2021 15:37

Aan: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWIZ/SBR

< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV

< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: voorbespreking overleg BZK

Beste allemaal,

Hierbij het evaluatiestuk dat Madelon aanhaalde. De opsomming waarom af te wijken van artikel 21 staat onder 3.3 afwijkingen en aanvullingen.

[Evaluatie Kaderwet zelfstandige bestuursorganen 2012-2016 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Met hartelijke groet,

5.1.2e
Beleidsmedewerker

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Contra terrorisme afdeling

T 5.1.2e
E 5.1.2e @nctv.minjenv.nl
www.nctv.nl

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 17 juni 2021 10:11

Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWIZ/SBR; 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e

- BD/KS; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/DRC/CV

Onderwerp: voorbespreking overleg BZK

Tijd: donderdag 17 juni 2021 15:00-15:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: webex

Hoi allen,

Bij deze vooroverleg agendaverzoek voor afspraak BZK over toepassing artikel 21 (toepassing beleidsregels) Kaderwet op de ZBO.

Groet, ^{5.1.20}

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Vergaderingsnummer (toegangscode): 175 902 6552

Wachtwoord voor vergadering: a2QPyYMpm73

Deelnemen aan vergadering

Tik om deel te nemen vanaf een mobiel apparaat (alleen deelnemers)

+31-2072-19842..1759026552## Netherlands Toll

+1-650-215-5226..1759026552## United States Toll

Deelnemen via telefoon

+31-2072-19842 Netherlands Toll

+1-650-215-5226 United States Toll

Algemene inbelnummers

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies 1759026552@rijksvideo.webex.com

U kunt ook 62.109.219.4 kiezen en uw vergaderingsnummer invoeren.

Deelnemen met Microsoft Lync of Microsoft Skype voor Bedrijven

Kies 1759026552.rijksvideo@lync.webex.com

Als u een host bent, klik dan hier om hostgegevens weer te geven.

Hebt u hulp nodig? Ga naar <http://help.webex.com>

Achtergrond over tapbare digitale communicatie

Door: 5.1.2e ;

Inleiding voor CSR, 17 juni 2021

In de fysieke wereld kan een burger niet echt iets voor de overheid geheimhouden wanneer die alle beschikbare machtsmiddelen in mag zetten. Met snijbranders en slijptollen is meestal wel toegang tot een brandkast te krijgen. Het bij de betrokkene opeisen van de sleutel van de brandkast mag niet, vanuit het *nemo tenetur*-beginsel: niemand is gehouden tegen zichzelf bewijs te leveren. Er mag wel gezocht worden naar de sleutel. In de digitale wereld daarentegen kan iedereen met eenvoudige digitale middelen een "brandkast" voor een geheim maken, via versleuteling/encryptie waar niemand bij kan, behalve degene die de (cryptografische) sleutel bezit. De laagdrempelige beschikbaarheid van zulke sterke versleuteling heeft voor- en nadelen, waar we als samenleving mee moeten leren leven. Voor zowel de *good guys* als de *bad guys* is versleuteling essentieel geworden, voor de eigen bescherming. Afdwongen verzwakking van bepaalde vormen van versleuteling zal het gebruik van andere (eigen) vormen van encryptie bevorderen. In 2016 heeft het kabinet het brede belang van versleuteling erkend.

Bij traditionele telefonie is er sprake van centrale knooppunten, onder controle van telecomaandieners, waar alle communicatie voorbij komt en waar taps geplaatst kunnen worden, onder nationale jurisdictie. Daar zijn telefoniecentrales voor ingericht, via internationale standaarden. Moderne berichtendiensten, zoals WhatsApp, Signal, Telegram en iMessage, werken via internet en zijn zogenaamde *over-the-top* (OTT) diensten, waardoor er geen nationale tappunten zijn. Bovendien gebruiken ze sinds een paar jaar allemaal *end-to-end-encryption* (E2EE). Het tapbaar maken van zulke OTT-diensten vereist bijzondere technische en organisatorische maatregelen.

De versleuteling van Signal is open source en werkt transparant. Dat is essentieel voor het vertrouwen van gebruikers. WhatsApp heeft deze (open) aanpak gekopieerd. Technisch zijn er wel mogelijkheden te verzinnen om zulke versleuteling gericht tapbaar te maken – bijv. via *golden keys* of via *partial key escrow* – maar daar zal eerst brede overeenstemming over moeten ontstaan tussen overheden, bedrijven en academici. Zulke technieken moeten in internationale open standaarden opgenomen worden. Dat vergt misschien wel tien jaar. Maar stel dat dat technisch allemaal lukt. Dan kunnen we een mondiale interceptie-infrastructuur bouwen. Is de mensheid daaraan toe? Is er overeenstemming te krijgen over welke landen deze tap-infrastructuur voor welke delicten mogen gebruiken? Wie beheert dat? Mogen China en Rusland, of Turkije, Israël en Polen er ook bij? Mag bewijs daaruit leiden tot doodstraffen? Mogen OTT-taps dan *wel* ingezet worden bij relatief oncontroversiële zaken als moord en doodslag en kinderporno, maar *niet* bij politiek gevoeligere beschuldigingen van terrorisme of staatsondermijnende activiteiten?

De aanpak van kinderporno en zware criminaliteit wordt vaak genoemd als argument om OTT-diensten tapbaar te maken. Maar harde informatie ontbreekt om de effectiviteit daarvan te onderbouwen. In Nederland gaat het WODC eerst nog onderzoek doen. Producenten en consumenten van kinderporno lijken meer gebruik te maken van het *dark web* dan van WhatsApp – en zullen WhatsApp zeker niet gebruiken wanneer het tapbaar is. Tegen activiteiten op het *dark web* zijn andere methoden mogelijk effectiever, zoals hacken en/of infiltratie. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat zware criminelen vaak (zo dom zijn om) hun eigen crypto te gebruiken – zoals Ennetcom, Encrochat, IronChat, PGP-SAFE, Sky ECC – die vervolgens door internationaal samenwerkende politiediensten gebroken wordt. Aftapbaarheid van OTT-berichtendiensten zal deze criminelen bij die diensten weggagen en het gebruik van eigen crypto alleen maar bevorderen.

De effectiviteit van alternatieven voor tapbaarheid van OTT-diensten kan verbeterd worden. Hacken wordt door de politie nog weinig gebruikt, onder andere door de vele regels en beperkingen. Volgens WhatsApp/Facebook staat Nederland onderaan in de lijstjes van opvragingen van metadata vanuit

Europese landen. Medewerking van betrokken bedrijven zou juridisch beter geregeld kunnen worden, bijv. met expliciete reactietermijnen. De wetgeving voor online infiltratie zou verruimd kunnen worden.

Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten hebben een eigen positie en een eigen perspectief op deze materie. Internationaal hebben de *Five Eyes* aangedrongen op aftapbaarheid van OTT-diensten. Er lijkt echter weinig animo om voor toegang van hen of hun methoden afhankelijk te zijn. Als we iets willen op dit gebied, dan is een open, transparante en bredere regeling gewenst.

In het begin van 2021 ontstond het idee om bij herziening van de Nederlandse Telecomwet (vanwege 5G) een bepaling toe te voegen om OTT-dienstverleners te verplichten tot tapbaarheid. Dat gaf aanleiding tot veel onrust en leidde tot de website stimuleer-encryptie.nl, waarop een brede coalitie van maatschappelijke organisaties, bedrijven en individuen het volgende kabinet opriep tot het stimuleren van “de ontwikkeling, de beschikbaarheid en de toepassing van alle vormen van encryptie”. Opvallend is het grote belang dat ICT-bedrijven – naast privacy-organisaties – aan versleuteling hechten. Daarmee is het onderwerp niet alleen juridisch maar ook economisch relevant voor Nederland, als vestigingsland met een betrouwbare ICT-infrastructuur. De plannen voor een OTT-clausule in de Telecomwet verdwenen. Ondertussen is er informeel overleg gaande tussen verschillende partijen. Er lijkt daarbij overeenstemming te ontstaan dat een Nederlandse *alleingang* via nationale wetgeving zin/kansloos is en dat een internationale benadering en consensus noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd moet de discussie niet alleen gaan over mogelijke technieken en hun risico's, maar ook over wenselijkheid en effectiviteit van afgedwongen toegang tot versleutelde gegevens in relatie tot alternatieven, ten behoeve van effectieve rechtshandhaving en vervolging, en over de vereiste internationale arrangementen die benodigd zijn voor de mogelijke realisatie van OTT-interceptie.

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e - RN/PNI; 5.1.2e
- BD/DRC/CV; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PNI
Cc: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e : 5.1.2e
Onderwerp: RE: Toepassing artikel 21 Kaderwet
Datum: woensdag 23 juni 2021 11:14:10

Dankjewel 5.1.2e, ik sluit me graag bij de mail van 5.1.2e aan. Fijn dat we het zo hebben kunnen oplossen.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 23 juni 2021 09:13

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e
5.1.2e de - BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/CV

< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>;

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Toepassing artikel 21 Kaderwet

Beste BZK-collega's,

Veel dank nog inderdaad, bijgaand ter info het MR formulier zoals hier de lijn in is
gegaan waarin we dus BZK akkoord hebben opgenomen en mede namens Stas BZK
zoals eerder doorgegeven

Groeten van 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 17:54

Aan: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e de - BD/KS < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>;

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Toepassing artikel 21 Kaderwet

Beste 5.1.2e en alle andere collega's van JenV,

Hartelijk bedankt voor deze terugkoppeling en goed om te zien dat beide wetsvoorstellen zullen
worden aangepast. Mocht het voorstel voor de Uitvoeringswet nog voor 1 juli langskomen dan
kijk ik mee met de aanbieding ervan aan onze staatssecretaris (voor de zbo-aspecten). Ook
zullen we onze minister alvast informeren i.v.m. de aspecten die raken aan de vrijheid van
meningsuiting.

Ik wens jullie in ieder geval veel succes met het verdere wetgevingstraject.

Groet,

5.1.2e

Telefoon 5.1.2e

Werkdagen maandag t/m donderdag

Van: 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 15:48

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/KS
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e
5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI
< 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Toepassing artikel 21 Kaderwet

Beste collega's,

Fijn dat jullie vanuit BZK een toelichting hebben gegeven waarom artikel 21 van de Kaderwet niet van toepassing moet zijn. Wij gaan mee in jullie argumentatie en zullen opnemen in de wetgeving (zowel voor CSAM als TCO) dat we artikel 21 over het stellen van beleidsregels niet van toepassing verklaren. Verder is ons eerste reactie dat we in eerste instantie geen aanvullende mogelijkheden willen regelen om regels te stellen over de samenwerkingsprocessen bijv. Echter kunnen we dit nog bezien tijdens de consultatieprocedure.

Dank ieder geval en we houden jullie op de hoogte.

Hartelijke groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e - BD/PNI

Verzonden: woensdag 16 juni 2021 10:15

Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e 5.1.2e - BD/KS; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Toepassing artikel 21 Kaderwet

Tijd: dinsdag 22 juni 2021 14:00-15:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: webex

Beste collega's,

Bij deze een afspraak op korte termijn om verder te overleggen over de toepassing van artikel 21 van de Kaderwet betreffende de ZBO voor de implementatie van de TOI-verordening. Hoop dat het schikt voor ieder.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Vergaderingsnummer (toegangscode): 175 720 4629

Wachtwoord voor vergadering: vFjX4fyn99S

Deelnemen aan vergadering

Tik om deel te nemen vanaf een mobiel apparaat (alleen deelnemers)

+31-2072-19842..1757204629## Netherlands Toll

+1-650-215-5226..1757204629## United States Toll

Deelnemen via telefoon

+31-2072-19842 Netherlands Toll

+1-650-215-5226 United States Toll

Algemene inbelnummers

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies 1757204629@rijksvideo.webex.com

U kunt ook 62.109.219.4 kiezen en uw vergaderingsnummer invoeren.

Deelnemen met Microsoft Lync of Microsoft Skype voor Bedrijven

Kies 1757204629.rijksvideo@lync.webex.com

Als u een host bent, klik dan hier om hostgegevens weer te geven.

Hebt u hulp nodig? Ga naar <http://help.webex.com>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the

sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2e - BD/DEA
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DEA
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo
Datum: maandag 5 juli 2021 12:58:45

Dag 5.1.2e

Goede stap gezet, graag voor vervolgtraject pSG en dDEA in lijn opnemen.
Deadline 7 juni 2022 wordt wel steeds krappere om de boel dan gerealiseerd te hebben.
Wat is meest actuele planning voor afronding wetstraject?

Dank!

Mvg,

5.1.2e

5.1.2e
adviseur

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Eigenaarsadvisering (DEA)
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | N.15
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

M 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl

Van: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: maandag 5 juli 2021 08:41
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: FW: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 2 juli 2021 17:23
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e ,

Enige maanden later zijn we uit consultatie. De reacties zijn verwerkt, en met het oog daarop stuur ik je het wetsvoorstel opnieuw toe. Uit de consultatie zijn geen punten gekomen die raken aan het zbo. Wel zijn op verzoek van BZK enkele artikelen uit de Kaderwet buiten toepassing verklaard, gelet op de vereiste onafhankelijkheid van het beoogde zbo, de samenloop met de TCO-verordening en in aansluiting bij andere zbo's waar hetzelfde motief speelt (AP, CRM, Huis Klokkenluiders). Zie de artikelen 2 t/m 2c.

Het stuk gaat medio juli de lijn in, zodat het na het zomerreces naar de Raad van State kan voor advies. Is het nuttig als we 5.1.2e DEA en de 5.1.2e hier weer in opnemen? Ik hoor het graag, en bij vragen weet je 5.1.2e of mij hopelijk te vinden.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:31

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Moet wel in lijn, als jij hem erbij kan zetten fijn!

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:24

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Fijn, dank! Moet dat in de lijn worden opgenomen of stemmen jullie dat af?

Van: 5.1.2e 2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 12:22

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Heeft ze gedaan en ze kunnen door ☺ maar omdat in nota is opgenomen dat zij onderdeel worden van het sturingmodel worden ze ook nog via 5.1.2e gestuurd.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 11:23

Aan: 5.1.2e 2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e ,

Zoals besproken – de stukken zitten inmiddels in de lijn en liggen nu bij 5.1.2e
Ik voeg ze ook bij deze e-mail. Wil je haar vragen hier een blik op te werpen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR

Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 16:16

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e en 5.1.2e ,

Veel dank voor jullie scherpe blik. Zeer welkom! Ik begrijp van 5.1.2e en 5.1.2e dat we elkaar volgende week nog spreken, maar hierbij alvast een korte reactie op jullie

suggesties bij de wettekst.

Alvast een goed weekend, en tot volgende week,

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 12:29

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e

Jullie hebben al veel werk verzet zo te zien! Goed hoor!

In zijn algemeenheid denken wij dat jullie goed op weg zijn maar nog wel in de wet een aantal punten van aandacht opgenomen. Sommige daarvan zijn wel uitgewerkt in de memorie maar komen nog onvoldoende tot zijn recht in de instellingswet. Met name de taakomschrijving mag denk ik scherper en het onderscheid met wat de politie/om doen. Denk verder goed na over de inrichting van het zbo. Jouw collega 5.1.2e 5.1.2e spraken we daar al even over. Op welke punten willen jullie wellicht afwijken van wat in de kaderwet staat (waarbij over het algemeen genomen we een sterke voorkeur hebben voor zo min mogelijk afwijkingen, echter soms is maatwerk toch noodzakelijk)? En begrijpen wij het goed dat deze autoriteit qua bedrijfsvoering/ondersteuning wordt samengevoegd met tco maar dat beide organisaties een eigen instellingswet en voorzitter/bestuur krijgen/hebben?

Wat we ons verder afvragen maar dat hoeft niet per se in de instellingswet, is hoe jullie het toezicht organiseren (wordt er een raad van advies ingesteld)?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 15:02

Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e en 5.1.2e ,

Na aanleiding van onderstaand groen-licht van BZK, hebben we de Conceptwet voor de Autoriteit Kipo kunnen afschrijven. We zitten nu in de fase dat deze week de puntjes op de i worden gezet. In de Conceptwet sluiten we overigens 1 op 1 aan bij de Kaderwet ZBO, BZK is inmiddels ambtelijk akkoord met de huidige versie van de Conceptwet.

Graag verneem ik jullie reactie op de Conceptwet en de MvT. Het zou fijn zijn als dat deze week kan, zodat we eventuele aanvullingen begin volgende week kunnen doorvoeren. Voor vragen ben ik natuurlijk beschikbaar.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2e
5.1.2a @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e 5.1.2a 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 10:46
Aan: 5.1.2a 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2a 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: ZBO - autoriteit TCO/KiPo - 5.1.2a licht BZK

Beste 5.1.2e en 5.1.2a ,

We zijn er uit met BZK! Het DG overleg dat op verzoek van BZK plaatsvond, was verrassend constructief. BZK wilde er graag uitkomen, zonder dat we op bewindslieden niveau met elkaar zouden moeten spreken. Dit gesprek – uiteindelijk gepland op woensdag 11/11 – is dan ook niet door gegaan.

BZK had intern overlegd en ook de directie constitutionele zaken betrokken. Kort en goed: een motivering gebaseerd op het grondrechten argument, met als belangrijk aandachtspunt dat het geen olievlek of precedent werking zou mogen hebben voor andere dossiers (departementen)

Hierbij de tekst waar we uiteindelijk akkoord op hebben. Nadere uitwerking is nodig voor opname in onze eigen wetgeving. De passage aan het eind over MIND, onder overig, is niet van toepassing. Wij voorzien geen uitbreiding met andere taken.

We moeten nu even kijken hoe verder. DRC/KiPo zal samen met DWIJZ de eigen wetgeving gaan afronden (deze is al bijna af, ZBO is een van de laatste openstaande punten), de wetgeving TCO volgt (begin) volgende jaar. Eerst dienen de onderhandelingen over de EU verordening in Brussel te worden afgerond (hier staat nu veel druk op agv de recente aanslagen in FRA en OOST).

Wij gaan met KiPo bezien hoe we het traject verder gezamenlijk voor ons zien. We stellen jullie meedenken zeer op prijs en zullen jullie op de hoogte houden en aanhaken waar nodig. Het kan zijn dat we de besturingsystematiek cf het sturingsmodel justitie voor zowel wetgeving als de daadwerkelijk inrichting van de autoriteit, nog scherper moeten krijgen.

Vanzelfsprekend bereid tot een nadere (telefonische) toelichting,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team CTER Online
5.1.2a

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e 5.1.2e BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn
Datum: donderdag 8 juli 2021 14:39:26
Bijlagen: MvT 20210629 - bekeken 5.1.2e opm., 5.1.2e docx

Hoi 5.1.2e

Op de valreep nog wat opmerkingen van mijn collega's in de kantlijn.
Procesvoorstel is prima.
Zoals gezegd ben ik vanaf morgen 2 weken niet bereikbaar, maar ik heb je de namen van collega's doorgegeven. 5.1.2e @minbzk.nl is ook altijd beschikbaar voor jullie als het nodig is.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 7 juli 2021 09:38
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Dank, zal ik doen. Ik bied het stuk hoe dan ook nog formeel aan voor een grondrechtentoets via het toetsloket ☺.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: woensdag 7 juli 2021 09:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Dag 5.1.2e

Ik heb je stukken en planningsvraag van 30 juni doorgezet naar de collega van CZ (constitutionele zaken) maar nog geen reactie ontvangen. Vanwege mijn vakantie van 9 tot en met 23 juli raad ik je aan om direct contact te zoeken met 5.1.2e
(, 5.1.2e @minbzk.nl) en 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @minbzk.nl)
Zij kunnen het beste zeggen of de verhouding met artikel 7 Grondwet voldoende uitgelegd is.

Zal vandaag nog een rappel sturen.

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 30 juni 2021 15:55
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Enige maanden later zijn we uit consultatie. Ik leg het wetsvoorstel graag opnieuw aan

jou en je collega's voor. Uit de consultatie zijn geen punten gekomen die raken aan het zbo. Wel heb ik de bepalingen aangepast naar aanleiding van de besprekingen die tussen BZK en JenV zijn gevoerd over de uitvoeringswet TCO. Als het goed is staan er dus geen verrassingen in, maar kijk er vooral goed naar.

We hopen het wetsvoorstel voor het zomerreces bij JZW aan te bieden voor de wetgevingstoets, zodat het medio juli de lijn in kan naar MJenV en (neem ik aan) jullie staatssecretaris. Past dat in jullie planning? Als dat niet lukt, hoor ik het natuurlijk graag – dan vinden we vast een oplossing. Het traject richting de CBJ en 5.1.2e starten we pas na het zomerreces. Veel dank alvast, en bij vragen weet je me hopelijk te vinden.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Wetgevingsjurist
5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
sector Staats- en bestuursrecht

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 17:45

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Dank voor je snelle reactie.

Ik hoor dan op termijn van 5.1.2e. Komt mooi uit want ik wil een ander wetsvoorstel op mijn beurt graag met haar afstemmen op korte termijn.

Groeten en fijne avond gewenst,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 17:22

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Top. Ik laat de stukken dan morgen indienen bij de 5.1.2e

De uitvoeringswet voor de TCO-verordening is nog in voorbereiding, ik denk dat deze eind maart gereed zal zijn. De Vo treedt hoogstwaarschijnlijk begin april in werking, we willen voor die tijd de wet gereed hebben. Hij gaat dan direct naar de 5.1.2e en dus niet eerst in consultatie. Dat gaat overigens een collega van mij doen (5.1.2e), zij komt daarover nog op de lijn.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 17:17

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Anders dan ik vanmorgen reageerde heb ik een paraaf van de staatssecretaris terug. Hij is dus akkoord met consultatie.

Ik had het een tijdje terug 5.1.2e ook gevraagd, maar via deze weg ook aan jou. Heb je een planning voor stukken voor het terroristische content-deel van de autoriteit?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 10:07

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Ons bereikte het bericht dat MJenV het wetsvoorstel graag in de eerstvolgende 5.1.2e wil hebben (dat zal vast met de verkiezingen te maken hebben). Heb je enig zicht op afdoening door jullie stas?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 29 januari 2021 13:13

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Fijn nieuws. Ik laat het inderdaad weten als we een akkoord hebben.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 29 januari 2021 12:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

MJenV is akkoord. Laat je het weten wanneer jullie stas dat ook is? Dan kan ik het naar de MR sturen.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 16:25

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e
Dank voor je signaal. Ik zal het toevoegen!
Groeten, 5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 1 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Datum: vrijdag 22 jan. 2021 4:24 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

In de MR van vanochtend is besloten dat elk voornemen tot internetconsultatie aan de 5.1.2e moet worden voorgelegd. Dat geldt dus ook voor dit wetvoorstel. Wellicht kun je dat nog aan je nota toevoegen. Dat betekent dat zodra beide bewindspersonen met de stukken hebben ingestemd, ik het wetsvoorstel aanhangig maak voor de eerstvolgende 5.1.2e Na instemming van de MR (of eigenlijk: geen bezwaar, het is een 'piepsysteem') start de consultatiefase.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 21 januari 2021 10:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Will do. Zodra ik reactie krijg laat ik het jullie beiden weten.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 21 januari 2021 10:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Hierbij de stukken zoals ze bij ons in de lijn zitten. Wil je ze bij jullie ook in de lijn brengen?

Groet, 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen

aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Aan: | 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: Business case
Datum: vrijdag 16 juli 2021 17:03:54
Bijlagen: [Business Case Autoriteit Kindermisbruik v.1.0.pdf](#)

Naar deze versie van de Business case verwijs ik in een tekstsuggestie in de MvT.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
| 5.1.2e

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
5.1.2e
5.1.2e minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Voor een rechtvaardige en veilige samenleving
.....

Business Case Autoriteit Kindermisbruik (AKM)

Oktober 2019

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @regulator-nl.com
<https://nl.linkedin.com/in/>

5.1.2e

Inhoudsopgave

Inleiding.

1. De taak van de toezichthouder. Twee scenario's.
2. Taken in het basisscenario.
 - 2.1. Handhaven van zelfregulering.
 - 2.2. De bestuursrechtelijke norm.
 - 2.3. Meldingen, afbakening met EOKM.
 - 2.4. Andere taken in het basisscenario.
 - 2.5. Het werkgebied van het OM.
3. Taken in het proactief scenario.
 - 3.1. Zorgplicht.
 - 3.2. Monitoring, analyse, horizon scanning.
 - 3.3. Knooppuntfunctie.
 - 3.4. Preventie, voorlichting, educatie.
4. Relaties en samenwerking.
 - 4.1. AKM – EOKM.
 - 4.2. Relatie EOKM – OM.
 - 4.3. Relatie AKM – OM.
 - 4.4. Gezamenlijke kennisfunctie en gezamenlijke teams.
 - 4.5. Internationale samenwerking.
5. Bevoegdheden.
6. Criteria en uitgangspunten voor toezicht; het organisatietype; het zbo.
 - 6.1. Principes.
 - 6.2. Beleidskader zbo's.
 - 6.3. Beoordeling AKM aan de hand van het beleidskader zbo's.
7. Governance - sturingsrelatie JenV – inbedding in het veld.
 - 7.1. Uitvoeringstoezicht (driehoek eigenaar – opdrachtnemer – opdrachtgever).
 - 7.2. Participatie van het maatschappelijk veld.
8. Benodigde mensen en middelen.
 - 8.1. Fte inzet.
 - 8.2. Competenties.
 - 8.3. Schatting van middelen.
9. Wie bekostigt de AKM?
10. Varianten organisatie AKM.
 - 10.1. Een Autoriteit Online Veiligheid.
 - 10.2. De AKM als onderdeel van een multi-taak toezichthouder.
 - 10.3. De ACM als multi-taak toezichthouder.
 - 10.4. Andere varianten.
 - 10.5. Toezicht bij andere Europese initiatieven.
 - 10.6. Afweging.
11. Transitieautoriteit/kwartiermaker.

Inleiding

JenV heeft het voornemen om bestuursrechtelijk toezicht in te richten om de aanpak van kinderporno effectiever te maken. Dit toezicht is een sluitstuk op de aanpak van zelfregulering en moet ook aansluiten op de strafrechtelijke aanpak.

De bestuursrechtelijke normering is nog in ontwikkeling. Rapporten van AKD en Dialogic bieden daarvoor materiaal.¹

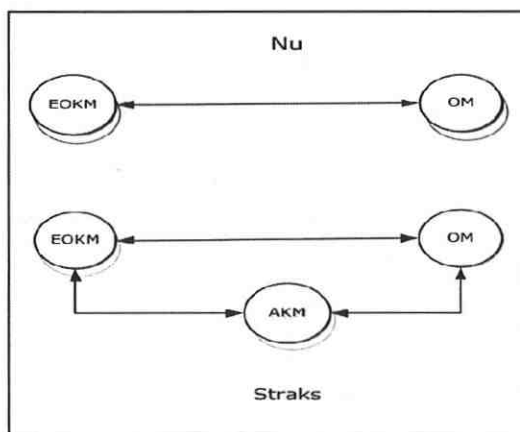
Parallel hieraan moet worden uitgewerkt hoe het toezicht vorm kan krijgen en wie dat gaat doen. Hiervoor dient deze verkenning van de business case. Die richt zich in de eerste plaats op de functies en de organisatie van de toezichthouder. Uitgewerkt wordt hoe de toezichthouder eruitziet, naar organisatievorm, taak, plaats, bevoegdheden en relaties met stakeholders.

Daarna wordt ingegaan op een aantal varianten, te weten het inbedden van deze toezichthouder binnen een bestaande organisatie en het ontwikkelen van een zelfstandige toezichthouder. Ook wordt kort ingegaan op de mogelijke uitbreiding van toezichttaken m.b.t. de online veiligheid (o.a. terroristische content).

In deze notitie duiden we de toezichthouder aan als Autoriteit Kindermisbruik (AKM). "Autoriteit" geeft de gezagspositie aan en volgt de aanduiding die gebruikelijk is voor onafhankelijke bestuursrechtelijke markttoezichthouders. "Kindermisbruik" duidt beter dan 'kinderporno' op de harde connotatie van het achterliggende misdrijf.

1. Taak van de toezichthouder. Twee scenario's.

Zoals in de Kamerbrief van 3 juli 2019 is aangegeven, is een taak van de AKM om opvolging te geven aan notificaties van het EOKM.² Bedrijven die geen of te traag gehoor geven aan een melding dat er een afbeelding van kinderporno op hun server staat, worden dwingend aangesproken door de toezichthouder. Als daaraan geen gevolg wordt gegeven volgen sancties.

De AKM positioneert zich tussen EOKM en OM. Hij treedt op als sluitstuk op zelfregulering en treedt daarvoor niet in de plaats.

¹ Dialogic en Bureau Beke, Mogelijkheden voor het aanpakken van kinderporno op basis van bestuursrechtelijke handhaving. April 2019.

² Tweede Kamer, 2018-2019, 31 015, nr. 175.

De minister geeft als bredere doelstelling aan dat bedrijven hun servers en websites moeten schoonhouden van kinderporno. Naast de handhavingstaak noemt de brief diverse andere initiatieven: het ter beschikking komen van een hashcheckserver door het EOKM, het aanpakken van downloaders, het versterken van zelfregulering, de ontwikkeling van een monitor door de TU Delft, preventie, notificatie van slachtoffers, voorlichtingscampagnes, het organiseren door de politie van liaisons voor de aanpak van kindersekstoerisme.

In deze business case worden twee scenario's beschreven. Het basis scenario is dat de AKM louter een sluitstuk is op de zelfregulering, zoals hierboven beschreven. De AKM wordt zo klein en beperkt mogelijk gehouden, óók om de bedrijven volop probleem eigenaar te laten zijn.

In het proactieve scenario krijgt de AKM over de volle breedte een aanjagende taak om er alles aan te doen, dit probleem aan te pakken. Hier wordt de AKM regisseur, en loopt hij het risico om tegen de bedoeling in ook probleem eigenaar te worden.

Basisscenario

Het initiatief en de te nemen activiteiten worden zoveel mogelijk bij de business sector gelegd. 'Stok achter de deur' is het motto: kerntaak van de AKM is het als "last resort" handhaven van de zelfregulering. De AKM zal geen eigen analytische functie vervullen en dan ook beperkt aan eigen kennisopbouw doen. Het is zaak dat de sector probleem eigenaar is en blijft.

De AKM zal op beperkte schaal initiatieven nemen om partijen, samen met wetenschappers, aan het werk te zetten en te houden om de maatregelen door te ontwikkelen. Alle andere activiteiten, die de brief van 3 juli noemt, vinden buiten de AKM plaats en worden door bedrijven en door ministeries, politie en OM ondernomen. De AKM schakelt met EOKM en OM de sluitstukvoorziening zo goed mogelijk te laten lopen.

In het basisscenario wordt de AKM beperkt gehouden; dat betekent een prioritering van de zaken die EOKM overdraagt voor handhaving. Het risico is dat de AKM in de praktijk een reactieve en volgende opstelling tegenover de zelfregulering heeft

Proactief scenario

De AKM heeft een eigen missie. Voor dit scenario is inspiratie opgedaan uit de aanpak die in het Verenigd Koninkrijk wordt voorgestaan ten aanzien van een brede aanpak van illegale online-activiteiten.³

Voor hostingbedrijven en andere relevante partijen geldt een brede zorgplicht om gebruikers te beschermen tegen KP. Zelfregulering kan daarbij een invulling zijn, als de AKM die als voldoende bestempelt. Geen opvolging geven aan een notificatie van het EOKM leidt tot een bindende aanwijzing en uiteindelijk tot sancties. Ook aan andere bedrijven dan hosters kan AKM een aanwijzing geven. Voor bedrijven geldt een brede accountability: rapportageverplichtingen, transparantie.

Er is veel aandacht voor de gebruikers (burgers, consumenten). Dat komt terug in de zorgplicht voor de bedrijven (voorlichting aan gebruikers, toegankelijke meldingsprocedures, rapportages over maatregelen en preventie-inspanningen). De AKM heeft een actief communicatiebeleid.

De AKM is ontwikkelings- en innovatiegericht, stimuleert EOKM en bedrijven om voortdurend te innoveren en investeren in betere tools voor signalering, analyse en verwijdering. En om onderling samen te werken en kennis te delen op dit thema.

³ UK Government, Online Harms, White Paper, April 2019. Een samenvatting is opgenomen in bijlage 5.

AKM doet zelf horizon scanning en ontwikkelt risico gestuurd toezicht. Hij monitort en reviewt voortdurend de effectiviteit van zelfregulering. Hij probeert zelf én anderen on top te brengen van een maximaal inzicht en begrip in de onlinewereld, businessmodellen en de ontwikkeling daarin.

Brede knooppuntrol: AKM organiseert het discours over beste technieken, over kennisontwikkeling en stimuleert best practices, tools en verspreiding van kennis en samenwerking tussen bedrijven. Wetenschap en NGO's worden betrokken. Deze rol is ook bedoeld om de bedrijven maximaal aan de bal te zetten, zodat optreden van AKM zoveel mogelijk in de tweede lijn/ als sluitstuk kan blijven. Hiervoor wordt een institutioneel arrangement gemaakt: een Nationaal Platform Online Kindermisbruik.

Ruime bevoegdheden. De AKM heeft ruime informatiebevoegdheden en een breed sanctie-instrumentarium: last onder dwangsom, last onder bestuursdwang, boete, publicatie (*'naming & shaming'*). De AKM kan ook maatregelen nemen tegen bedrijven met wie hosters zakendoen (bijv. leveringsverboden, verbod verrichten betaaldiensten).

De AKM doet maximale inspanningen tot handhaving, ook als het om bedrijven in het buitenland gaat. Hij onderneemt actie tot internationale samenwerking.

Tot slot neemt de AKM initiatieven voor scholing, voorlichting, educatie, om gebruikers zoveel mogelijk weerbaar te maken.

In deze missie past dat AKM sterk aanstuurt op het pakken van verantwoordelijkheid door bedrijven en ruimte geeft dat zij zelf hun servers en netwerken schoonhouden. Lukt dat niet, of gaat dat te langzaam, dan zal de AKM zelf ingrijpen.

In de proactieve aanpak zorgt de toezichthouder voor een aanpak voor alle typologieën van bedrijven:

- 1) "Weet niet": een operator is zich niet bewust van het probleem.
- 2) "Kan niet": de operator weet dat het probleem speelt, maar heeft niet de kennis of vaardigheden om actie te nemen.
- 3) "Wil niet": de operator kan het probleem aanpakken, maar vindt het niet belangrijk, het aanpakken beperkt zijn zakelijke mogelijkheden, of het kost hem te veel geld en moeite.
- 4) "Wil kwaad": de operator praktiseert verboden handelingen willens en wetens en pleegt bewust crimineel gedrag.

2. Taken in het basisscenario

2.1 Handhaven van zelfregulering

De kerntaak van de AKM is om de kinderporno-specifieke normstelling te handhaven van de Gedragscode Notice-and-takedown (NTD) van 13 december 2018.⁴ Deze geeft een procedure voor meldingen van onrechtmatige en strafbare inhoud op internet. Hij richt zich op aanbieders van een telecommunicatiedienst op internet ("tussenpersonen" in de definitie van de gedragscode) die een openbare dienst in Nederland leveren. Tussenpersonen hebben een eigen NTD en publiceren die.

⁴ www.noticeandtakedowncode.nl

Voor kinderporno geldt een specifieke regeling.⁵ Bij een melding die bij het EOKM binnenkomt doorloopt het EOKM een procedure die is afgesproken met het OM. Dit past ook bij de rolverdeling in het online verkeer: de ISP's en andere infrastructuurproviders treden niet in de content.⁶

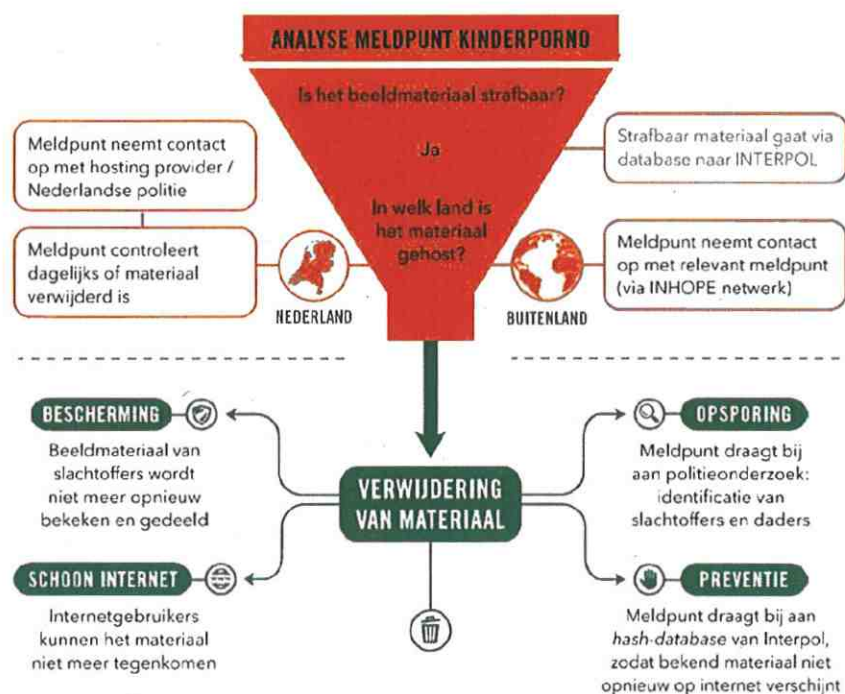
Bovendien gaat het hier om strafrechtelijk verboden terrein. Het EOKM en haar medewerkers is/zijn door het OM gevrijwaard van vervolging omdat zij een beoordeling moeten kunnen maken van de verboden content om te bepalen of het OM daarvan in kennis moet worden gesteld, dan wel dat de zelfreguleringscode toepassing kan krijgen.

De tussenpersonen merken het EOKM aan als vertrouwde melder. Zij gaan er zonder meer van uit dat sprake is van onmiskenbaar illegaal aanbod. Zij zullen het EOKM dan geen vrijwaring vragen tegen aanspraken van de inhoudsaanbieder (degene die de inhoud op internet heeft gezet) ten gevolge van maatregelen ter afhandeling van de melding.

Binnen 24 uur na melding verwijdt de tussenpersoon de inhoud waarop de melding betrekking heeft. Hij neemt daarbij de nodige zorgvuldigheid in acht.

De code regelt ook een escalatie-aanpak; als de eerst aangesproken tussenpersoon niet reageert of niet kan zorgen voor verwijdering, wordt de meest nabije tussenpersoon aangesproken.

Zie het plaatje voor een schematische schets van de gang van zaken.⁷

⁵ Addendum nummer 1 bij de gedragscode.

⁶ E-commerce richtlijn.

⁷ Bron: Jaarverslag EOKM 2016

2.2 De bestuursrechtelijke norm

Er komt een bestuursrechtelijke norm voor alle bedrijven in de ICT-sector m.b.t. het snel en adequaat verwijderen van kinderporno op hun servers, netwerken, e.d.

Bij verwijderen kan het gaan om:

- Het fysiek verwijderen,
- Het blokkeren van de toegang, of
- Het filteren van content.⁸

In het Dialogic rapport is dit nader beschreven, zie p.25. Dialogic geeft aan dat het feitelijk verwijderen een complexe zaak kan zijn. Daarvoor zijn drie oorzaken:

- Er zijn vele partijen betrokken tussen de daadwerkelijke plaatser van schadelijke content en de aflevering van content aan onlinegebruikers (p.21).
- Er zijn partijen in het buitenland actief, waarop geen Nederlandse rechtsmacht is toe te passen.
- Er is Europeesrechtelijke regulering die een functiescheiding oplegt aan ondernemingen die netwerkdiensten leveren, om zich niet te mengen in de content.

Welwillende partijen kunnen worden belemmerd door partijen die niet meewerken. In hoeverre kunnen zij worden gehouden om onwelwillende partijen aan te pakken, hebben zij daarvoor de mogelijkheden en hoe groot is hun zorgplicht?

In het basisscenario sluit de norm aan bij de gedragscode NTD. Daarbij wordt gedacht aan een bindende aanwijzing aan hostingbedrijven om KP-afbeeldingen te verwijderen of ontoegankelijk te maken.⁹

In het proactieve scenario is er een breder geformuleerde zorgplicht. De huidige zelfregulering is dan een startpunt. De AKM kan werkende weg de zorgplicht verder specificeren, waarbij de partijen deze via ontwikkeling van de gedragscode verder kunnen invullen.

Daarnaast moeten bedrijven doen of nalaten wat redelijkerwijs kan worden verlangd, om te zorgen dat er geen kinderporno op hun systemen terecht komt.

De toezichthouder heeft de gebruikelijke bevoegdheden, kan onderzoeken en heeft het instrumentarium ter beschikking van waarschuwing, aanwijzing, last onder dwangsom en boete.

2.3. Meldingen, afbakening met EOKM

Het EOKM doet de intake van meldingen en beoordeelt die op de gebruikelijke wijze. Daarin verandert in principe niets. Dit betekent ook dat de AKM niet zelf meldingen inneemt, maar dat zij een tweedelijns-rol heeft. Meldingen e.d. zal de AKM doorverwijzen naar het EOKM.

De demarcatielijn met het optreden van het EOKM is daar, waar het EOKM vaststelt dat een melding niet binnen het afgesproken tijdvak wordt opgepakt, of ingeval er na het verwijderen van een plaatje dit weer opduikt op een ander IP-adres bij een andere partij, dan wel anderszins naar het oordeel van het EOKM sprake is van niet juiste naleving van de zelfreguleringscode.

Deze demarcatielijn is niet ex ante scherp af te bakenen, omdat kort na verwijdering hetzelfde plaatje opnieuw kan opduiken op een ander IP-adres. Het verwijderen wordt gemonitord door het EOKM.

Over de *handover* nadere werkafspraken gemaakt tussen het EOKM en de AKM. Daarbij zijn wel een aantal principes te hanteren. Te denken is aan een signalerende rol voor het EOKM. Bij een persistente herhaal-melding neemt de AKM de zaak over en verdiept zich in de casus. Ook zal het EOKM geen direct contact zoeken met de vermoede overtreder. Waar het EOKM een beoordeling

⁸ Mits dit volgt uit een wettelijk voorschrift is dit mogelijk. Ook kan het gaan om hashtag-coderingen.

⁹ Intern Werkdocument ministerie van JenV, DWJZ, augustus 2019.

moet maken over wel/niet handover zijn de contouren van een beoordelingskader ook een onderwerp voor afspraken.

Wanneer de AKM een zaak krijgt overgedragen zal zijn onderzoek doen, contact zoeken met de vermeende overtreder en zo nodig alle mogelijke routes nagaan om vast te stellen wie de uiteindelijke overtreder is. Zie hiervoor de flowchart in bijlage 1 en ook het Dialogic rapport.

Onderdeel van dit onderzoek is ook om vast te stellen of voor- of achterliggende partijen moeten en kunnen worden aangesproken op de verwijdering of het ontoegankelijk maken van materiaal.

Voor bedrijven die niet zijn aangesloten bij het convenant zal de bestuursrechtelijke norm inhouden dat zij na meldingen van de aanwezigheid van kinderporno op hun systemen terstond moeten berichten aan de AKM, en dat zij op instructie van de toezichthouder actie nemen. Voor deze bedrijven geldt verder dezelfde normering als bij aangesloten bedrijven.

In het wetgevingstraject worden de bestuursrechtelijke normen geformuleerd voor de marktpartijen. Daarbij zullen, mede in het licht van handhavingsmogelijkheden, verplichtingen worden gesteld (via wettelijke regels, lagere regelgeving of eisen die de toezichthouder via beleidsregels kan stellen). In dit proces ligt de vraag voor hoe handhaving kan plaatsvinden, in hoeverre dat ook mogelijk is ten aanzien van partijen in het buitenland en hun vertegenwoordigers in Nederland, en in hoeverre eisen kunnen worden gesteld aan andere betrokken partijen dan hosters. Het is te verwachten dat over deze onderwerpen met experts en met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven overleg zal plaatsvinden. Bijlage 1 geeft een illustratie van de complexiteit van de relaties die hierbij aan de orde kunnen zijn; ook de reeds uitgevoerde studies leveren input voor de formulering van de norm.

2.4 Andere taken in het basisscenario.

Het EOKM is op regelmatige basis in gesprek met de sector om de dienstverlening en de analyse door te ontwikkelen en om de performance van bedrijven te verbeteren.

Een recent initiatief is de ontwikkeling van een monitor, door de TU Delft, en met financiële ondersteuning van de ministeries van JenV en EZK. De monitor stelt in staat om het nalevingsgedrag van marktpartijen systematisch na te gaan. Daarnaast geeft de monitor ook feedback aan het EOKM op haar werkwijze.

Een tweede initiatief is het ontwikkelen en beschikbaar stellen van een hashcheck database, die hostingbedrijven kunnen gebruiken om na te gaan of de content op hun servers KP-afbeeldingen bevat, zonder dat deze afbeeldingen hoeven te worden gedownload. Deze database is een instrument die bedrijven faciliteert om hun netwerken schoon te houden.

In het basisscenario is het de taak van AKM om het bedrijfsleven te stimuleren, de naleving van de gedragscode te verbeteren en om het signaleren, melden en verwijderen van kinderporno te bevorderen.

De AKM neemt hierbij geen taken over, maar stuurt erop en zorgt ervoor dat bedrijven zelf aan de bal zijn om problemen aan te pakken.

2.5. Het werkgebied van het OM.

De reden om een AKM in te stellen is dat het OM onvoldoende capaciteit heeft om over de breedte alle kinderporno aan te pakken. Bovendien is het strafrecht minder goed toegerust op het "schoonhouden" van internet. Dat is beter op systeemniveau te organiseren, met marktordening en bijbehorend bestuursrechtelijk toezicht. Het bijeffect daarvan, gelijke concurrentieverhoudingen, is ook goed passend bij deze marktordeningstaak.

Er is nu geen tussenweg tussen de zelfreguleringsaanpak en strafrechtelijke aanpak, terwijl de het volume aan meldingen zeer hoog blijft.

Algemeen gezegd is de focus van het OM gericht op het produceren van nieuw KP-materiaal en het aanpakken van zaken waarvan slachtoffers bekend zijn. Het dark web speelt hierin de belangrijkste verspreidingsfunctie. Het kan daarnaast ook voorkomen dat 'oud' materiaal aanleiding geeft tot vervolging, of dat het gedrag van downloaders aanknopingspunten geeft voor vervolging. Er is geen categorische strakke lijn te trekken tussen het domein van zelfregulering met AKM-follow-up en het strafrecht.

Omdat niet is uitgesloten dat het OM werk maakt van 'oud' materiaal is het van belang dat er een bewaarplicht komt voor verwijderd materiaal.

Is het werkgebied preciezer af te bakenen? Zo nee, bijv. omdat de casuïstiek leidend is, dan is dit een onderwerp voor een (openbaar) samenwerkingsprotocol.

3. Taken in het proactief scenario

3.1 Zorgplicht

Een verschil met het basisscenario is hier dat er een (brede) zorgplicht geldt voor aanbieders van telecommunicatiediensten en voor alle andere relevante partijen, om servers en netwerken schoon te houden van kinderporno en hun gebruikers zo goed mogelijk te beschermen.

Dit is een brede formulering, die in de tijd tot ontwikkeling komt. De AKM heeft de taak om de ontwikkeling van de zorgplicht in te vullen of in te kaderen. Als vertrekpunt kan de AKM daarbij de huidige gedragscode NTD nemen. Aan de zorgplicht kan worden gekoppeld dat bedrijven goede algemene voorwaarden hanteren met het oog op bescherming van gebruikers, dat zij transparante procedures hebben m.b.t. melding en follow-up.

Het naleven van de zorgplicht moet blijken uit rapportages en berichtgeving van bedrijven aan de AKM.

In dit kader is het opvolgen van meldingen door het EOKM een belangrijke kerntaak, zoals beschreven in het basisscenario. De AKM zal hier meer middelen en inspanning aan besteden en minder selecteren en prioriteren.

Met name t.a.v. moeilijke cases (partijen in het buitenland) zal de AKM meer inspanningen leveren om resultaat te boeken.

De ontwerp EU-verordening tegen verspreiding van terroristische content online (2018/0331(COD)) voorziet in een zorgplicht voor hosting serviceproviders, vgl. artikel 3 van het ontwerp. Ook overigens wordt in dat dossier een proactieve aanpak voorgesteld.

3.2 Monitoring, analyse, horizon scanning.

Een tweede taak van de AKM is om risico gestuurd toezicht te ontwikkelen op basis van de meest ernstige kwalijke praktijken.

De TU-monitor wordt beheerd door de AKM, als reviewmechanisme van zelfregulering en van het EOKM. De toezichthouder verdiept zich hier zelf in de inhoud om maximaal zicht te hebben op de ontwikkelingen en patronen in de markt, in businessmodellen en technologie. Hij is gericht op innovatie en stimuleert de partijen sterk om zelf tools te ontwikkelen en breed te verspreiden en om processen m.b.t. detectie en verwijdering te optimaliseren.

De AKM oriënteert zich in de breedte op alle ontwikkelingen die van invloed zijn op de risico's omtrent de verspreiding van kinderporno (horizon scanning) en ontwikkelt daarop zijn visie.

De monitoractiviteit kan leiden tot het aanspreken van individuele bedrijven, benchmarking en geeft input voor risico gestuurd toezicht.

3.3 Knooppuntfunctie

De AKM heeft tot taak om bovenliggende trends te signaleren en beleidsmakers te adviseren. Ook heeft de toezichthouder tot taak om alle relevante partijen bijeen te brengen, het discours te organiseren over ieders rol en verantwoordelijkheid. Een onderwerp is daarbij het organiseren, ontwikkelen en het mobiliseren van kennis en ervaring.

In het basisscenario heeft de AKM eveneens deze knooppuntfunctie, zij het dat zij minder mandaat heeft om eisen te stellen aan de inspanningen van partijen. In het proactieve scenario kan de AKM – bij het uitblijven van voldoende actie, zelf interventies plegen en heeft daarvoor ook de kennis en menskracht.

3.4 Preventie, voorlichting, educatie

In het proactieve scenario vallen ook initiatieven en inspanningen m.b.t. voorlichting, scholing en opleiding, het stimuleren van diepteonderzoek binnen het taakgebied.

4. Relaties en samenwerking

Deze paragraaf geeft de belangrijkste relaties aan in de driehoek EOKM – AKM en OM. Zowel in het basisscenario als in het proactieve scenario is er intensieve samenwerking tussen deze drie partijen nodig.

4.1 AKM - EOKM

De AKM opereert naast het EOKM en het OM. Het is van belang dat de rol van zelfregulering en van het EOKM als "trusted melder" volledig intact blijft. De neutrale positie van het EOKM is daarbij voor het succes naar het publiek (geen overheid, anonimiteit geborgd) een essentiële succesfactor.

Het EOKM beoordeelt binnengekomen meldingen op strafbaarheid van het materiaal en geeft - bij een positieve vaststelling - de melding door aan de betreffende marktpartij. Die moet binnen 24 uur het betreffende plaatje verwijderen.

Met de AKM komt een samenwerkingsafpraak voor de follow-up van meldingen die het EOKM doorgeeft aan marktpartijen. De meldingen die binnen 24 uur worden verwijderd, behoeven geen aandacht van de AKM.

EOKM en AKM maken afspraken over het moment en de manier van de hand-over van EOKM naar AKM. Een beslisregel kan zijn direct na 24 uur, waarbij de AKM een rappel doet uitgaan naar de betreffende marktpartij en een strakke escalatieladder formuleert voor de follow-up.

Het is met de komst van de AKM nuttig dat er een duidelijke functiescheiding is. Het EOKM is aan zet voor de intake, duiding, bepaling van de marktpartij die tot actie moet overgaan en de doorgifte van een melding. Ook het registreren van actie binnen 24 uur en het registreren van niet-actie binnen 24 uur hoort daarbij. De rol van het EOKM stopt bij het doorgeven van de lijst van non-respons aan de AKM, direct na 24 uur.

De AKM is vervolgens aan zet. De lijst van "geen actie na 24 uur" is de start van de workflow van de AKM. Hierop volgt contact en escalatie.

De bedrijfsvoering van de AKM moet zijn ingesteld op korte tijdsintervallen en snelle interventies.

Te overwegen is om de handhavingsfunctie van de AKM zo niet als 24 uursdienst dan toch 7 dagen per week in functie te laten zijn.

4.2 Relatie EOKM – OM.

Het EOKM onderhoudt een relatie met het OM. Zware zaken, t.w. 'nieuwe' content, die nog niet eerder op het open net is geconstateerd, worden gemeld bij het OM.

Ook is er overleg i.v.m. het informatieverkeer met de politie voor het voeden van de "hashtag-server", een faciliteit waarmee bedrijven zelf kunnen checken of hun servers schoon zijn.

Verder onderhoudt het EOKM contact over de werking en naleving van de vrijwaring die het OM geeft m.b.t. het mogen werken met verboden materiaal en de voorwaarden die daarvoor gelden. Het OM zal in de praktijk behoefte kunnen hebben aan contact m.b.t. haar containment beleid: het OM vindt het ongewenst dat anderen dan het EOKM optreden als partij die meldingen behandelt of doorgeeft van kinderporno.

4.3 Relatie AKM - OM

De AKM onderhoudt relaties met het OM. Het OM bepaalt de strafrechtelijk grenzen die invloed hebben op het werkgebied van de AKM. Ook kan materiaal dat de AKM bij de zaakbehandeling ter beschikking krijgt voor een strafrechtelijk onderzoek van belang zijn. De bewaring van materiaal is een onderwerp voor afspraken tussen beide organen. Daarnaast kan het OM mogelijk een rol vervullen als het nodig is om de strafbaarheid van afbeeldingen, die onderwerp zijn van een bestuursrechtelijke zaak, vast te stellen.

Het is mogelijk dat de AKM in de loop van een zaak blijkt dat een marktpartij (die onder de bestuursrechtelijke toezichtnorm valt) of andere personen die zich mogelijk schuldig maken aan criminele activiteiten. De AKM zal daar dan melding aan het OM doen, waarna de zaak zo nodig wordt overgedragen. Ook als de AKM aan het einde van zijn bestuursrechtelijke mogelijkheden is, kan overleg nodig zijn over de vraag of er een strafrechtelijk onderzoek moet komen.

4.4 Gezamenlijke kennisfunctie en gezamenlijke teams

Omdat de kennis over de werking van internet, de businessmodellen en het online kindermisbruik schaars is, is een optie om zoveel mogelijk kennis te delen.

Hiervoor is te denken aan:

- Een netwerk van experts bij de verschillende organisaties: bedrijfsleven, universiteiten, EOKM, AKM en politie (high tech crime), ministeries en toezichthouders.
- Gemeenschappelijke teams tussen EOKM en AKM.
- Assistentie-afspraken tussen de betrokken partijen.

Het is wenselijk dat ook het OM aan deze kennisdelingsfunctie meedoet.

In het basisscenario is de rol van AKM is de afhankelijkheid van AKM van andere partijen groter. In het proactieve scenario zal het AKM een meer stuwende rol vervullen en een eigen stempel drukken op de ambities en inspanningen die alle partijen leveren.

In beide scenario's geldt nog het volgende. Voor de overheidstoezichthouders zal het samenwerken op kennis zich richten op generieke 'systeem'-vragen en -informatie. Dit kennisdelen zal niet kunnen gaan om een specifieke casus van één bedrijf dat (mogelijk) onderwerp van onderzoek en vervolgens van maatregelen is. Er zal dus een strakke scheiding nodig zijn met individuele zaken, waar het gaat om kennisdeling met vertegenwoordigers/experts van bedrijven of van koepelorganisaties.

4.5 Internationale samenwerking

Niet alle zaken kunnen worden opgelost met maatregelen van de AKM. Het is te voorzien dat soms de medewerking van buitenlandse overheden of NGO's nodig is.

In het basisscenario is er voor internationale samenwerking weinig menskracht en middelen. Het EOKM maakt onderdeel uit van een internationaal netwerk en heeft de nodige samenwerkingsrelaties. Dat geldt ook voor politie en OM.

De AKM zal eveneens internationaal actief moeten zijn om haar missie verder te helpen. Dergelijke activiteiten zullen complementair moeten zijn aan wat de andere twee partijen doen (geen duplicatie) en in samenwerking met hen worden ontwikkeld.

5. Bevoegdheden

Het ligt voor de hand om voor de AKM het palet aan bevoegdheden toe te passen dat de Awb kent. Zie hiervoor hoofdstuk 5 Awb. Het gaat samengevat om de volgende kernelementen:

- Bestuurlijke sancties, te onderscheiden naar een herstelsanctie en een bestraffende sanctie. (Artikel 5:2).
- Het invorderen van geldsommen die bij bestuurlijke sancties worden verplicht. (5:10).
- Toezichthouders bevoegdheden, waaronder het binnentreden van bedrijfsruimten en het inzien, kopiëren en zo nodig meenemen van zakelijke gegevens en bescheiden. (5:15, 5:17)
- Het vorderen van medewerking aan toezichthouders (5:20)

Onder de herstelsanctie valt ook de last onder bestuursdwang (afdeling 5.3.1). Dit houdt in een last tot herstel van de overtreding en de bevoegdheid van het bestuursorgaan om de last door feitelijk handelen ten uitvoer te leggen, als de last niet (tijdig) wordt uitgevoerd.

Het AKD-rapport geeft aan dat een last onder bestuursdwang mogelijk lijkt, terwijl Dialogic oordeelt dat zo'n last moeilijk realiseerbaar is. Zo dat al kan, is er risico op nevenschade voor andere belanghebbenden, zoals bedrijven die in een datacenter serverruimte huren.

Deze sanctie zou n.m.m. toch in de toolkit thuishoren. Het is hierbij mogelijk – voor zover de Awb dat al niet doet – om een evenredigheidsnorm te formuleren voor de AKM. Die kan dan zelf bepalen of daaraan in een voorkomend geval wordt voldaan. Het niet opnemen van dit instrument kan onder omstandigheden weleens als gemis worden ervaren.

De last onder dwangsom (afdeling 5.3.2) houdt eveneens een last tot herstel van een overtreding in en van een geldsom als daar aan niet (tijdig) wordt voldaan.

De bestuurlijke boete (Titel 5.4) is een bestraffende sanctie die een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom inhoudt. De Awb kent bepalingen om te voorkomen dat er voor eenzelfde gedraging via strafrechtelijke en bestuurlijke routes dubbele sancties zouden worden opgelegd (zie bijv. artikel 5:44).

Ten aanzien van de procedure die voorafgaat aan het besluit om een sanctie op te leggen geeft de Awb regels.

In de Awb zijn geen regels gegeven ten aanzien van een voorafgaande waarschuwing of aanwijzing dat er (naar voorlopig oordeel) sprake is van een overtreding. Het lijkt nuttig om die mogelijkheid ook in de toolkit op te nemen.

Een andere maatregel voor de AKM is het uitbrengen van waarschuwingen en van naming & shaming. Ook het publiceren van benchmarks (op basis van de TU Monitor), waarin de namen van ondernemingen worden genoemd, is onderdeel van het handelingsrepertoire van de AKM.

Te bezien is nog of de bevoegdheden hiervoor expliciete wettelijke regeling vragen, of dat kan worden volstaan met algemene regels, bijv. dat de AKM al hetgeen doet wat nodig is voor het verrichten van haar taak.

Ook het verrichten van onderzoek, analyse en het ontwikkelen van risico gestuurd toezicht zijn activiteiten die de AKM zal uitwerken in het kader van haar taak.

In het **proactieve scenario** is te overwegen om de bevoegdheden verder uit te breiden. In ernstige situaties valt daarbij te denken aan de mogelijkheid om ondernemingen te verbieden gebruik te maken van diensten of toegang te geven aan diensten van hosters die zich pertinent niet aan de wettelijke normen houden. Hierbij is ook te denken aan een verbod voor betaaldienstverleners om (klanten van) illegale partijen toegang tot hun betaaldiensten te verlenen.

6. Criteria en uitgangspunten voor toezicht; het organisatietype; het zbo.

6.1 Principes

Voor de eisen aan en inrichting van het toezicht op de naleving geeft het IAK de principes die zijn ontwikkeld in de Kaderstellende visie op toezicht (KVoT). ¹⁰Dit zijn:

1. Selectief. Toezichthouders maken keuzes op basis van risico's en kosten en baten. Het sluit aan op andere vormen van controle en verantwoording. Bij goed gedrag is er minder toezicht, zo niet is er meer toezicht.
2. Slagvaardig. Toezicht is zacht waar het kan en hard waar het moet. Toezichthouders stimuleren compliance door bedrijven en burgers. Toezichthouders grijpen stevig in als het nodig is.
3. Samenwerken. De lasten voor bedrijven en burgers worden beperkt doordat toezichthouders samenwerken en het delen van informatie.
4. Onafhankelijk. Toezichthouders komen onafhankelijk tot feitenvaststelling en oordeelsvorming. Ze treden zelfstandig naar buiten.
5. Transparant toezicht. De toezichthouder maakt zijn bevindingen zoveel mogelijk actief openbaar. Hij maakt keuzes in het toezicht inzichtelijk en verantwoordt zich over resultaten.
6. Professioneel toezicht. De individuele toezichthouder is flexibel en integer, de toezichtorganisatie is onafhankelijk en vervult een samenhangende rol in het beleidsproces, de beroepsgroep van toezichthouders werkt aan ontwikkeling.

Meer recent is het rapport van de WRR "Toezien op publieke belangen". ¹¹ De WRR vindt dat in het kabinetsbeleid de lasten en de handhaving een te dominante plek hebben gekregen. De Raad pleit ervoor om het toezicht een ruimer perspectief te geven en de publieke belangen centraal te stellen. Daarmee bedoelt hij dat het toezicht niet louter een verlengde arm van de minister is, en de functie heeft om maatschappelijke problemen op te lossen en doelen te borgen. Het toezicht heeft een plaats in het brede palet van maatschappelijke krachten en actoren en heeft een reflectieve rol. Dit is de terugkoppeling naar beleidsmakers en politiek: 'werkt de wet en heeft hij het bedoelde effect?'

Het kabinet heeft op de visie van de WRR een reactie gegeven en onderschrijft de aanbevelingen. ¹²

6.2 Beleidskader zbo's.

Het beleid ten aanzien van de instelling van zbo's is terughoudend. Dat ligt besloten in de uitgangspunten van de Kaderwet zbo's. De memorie van toelichting noemt drie motieven voor de instelling van een zbo:

- Onafhankelijkheid – er is behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van een specifieke deskundigheid;
- Regel gebonden uitvoering – er is sprake van strikt regel gebonden uitvoering van een groot aantal individuele gevallen;
- Participatie – de participatie van maatschappelijke organisaties is van bijzonder belang.

Het kabinet Rutte I heeft de eisen voor het instellen van nieuwe zbo's aangescherpt en alle bestaande zbo's laten doorlichten. ¹³ Reden was de beperking van de ministeriële

¹⁰ Kaderstellende visie op toezicht. Minder last, meer effect, 2005

¹¹ WRR, Toezien op publieke belangen, 2103.

¹² Tweede Kamer, 2013-2014, 33 822, nr.3.

¹³ Bruggen slaan, Regeerakkoord 2012.

verantwoordelijkheid en daarmee van de democratische controle. Het toenmalige regeerakkoord zegt dat per zbo moet worden bekeken of een taak binnen publiek of privaat domein kan worden uitgevoerd. Als het publiek is, dan bij voorkeur een agentschap. En als het een zbo moet zijn, dan is in beginsel alleen het bestuur een zbo.

ABD topconsult heeft genoemde doorlichting in 2013 uitgevoerd.¹⁴ Daaruit blijkt dat de taken van zbo's met regel gebonden uitvoering doorgaans kunnen worden belegd bij een agentschap of ambtelijke dienst. Het participatiemotief is alleen geldig voor de KvK's. Bij zbo's die zijn ingesteld vanwege onafhankelijkheid blijft dat motief geldig, waarbij er soms wel kan worden geclusterd.

Het ABD-rapport adviseert om alleen nog het onafhankelijkheidsmotief toe te passen bij de vraag of er een nieuw zbo moet komen. Onafhankelijkheid is dan onafhankelijkheid ten aanzien van de minister en niet vanwege de benodigde expertise.¹⁵ Het toenmalige kabinet nam deze analyse en de normatieve kaders ten aanzien van zbo's over.¹⁶ Daarbij is voor markttoezichthouders het onafhankelijkheidsmotief bevestigd.

Sindsdien zijn er geen inhoudelijke koerswijzigingen voor de instelling van zbo's geweest. De terughoudende benadering geldt dus nog steeds. De Kaderwet zbo's is inmiddels tweemaal geëvalueerd; de jongste evaluatie is in 2018 aan de Kamer gezonden.¹⁷ Daarbij ging de aandacht vooral uit naar een goede borging van de beheersmatige aspecten in het opdrachtgevers-eigenaar-opdrachtnemersmodel. De inhoudelijke criteria voor de instelling van zbo's zijn niet veranderd.

De evaluatie laat zien dat het zbo-landschap niet stilstaat. In de periode 2012-2016 zijn er zes nieuwe zbo's opgericht.¹⁸

6.3 Beoordeling AKM aan de hand van het beleidskader zbo's,

Voor de toezichthouder op kinderporno zijn de toezichtprincipes zonder meer van toepassing. Dat geldt niet alleen voor de basisprincipes van het IAK (en KVoT) maar ook voor de aanvullingen van de WRR. De taak van de AKM is een brede maatschappelijke opgave, waarbij in een sterke samenwerking (coöperatiemodel) met andere stakeholders en de bedrijven wordt samengewerkt. De wetgeving geeft algemene kaders en veel zal afhangen van open normen (zorgplicht), het voortdurend ontwikkelen van nieuwe aanpakken in een digitale wedloop met (potentiële) overtredders.

Om deze toezichttaak goed te vervullen is een vorm van extern toezicht passend. De taak van de AKM leidt ertoe dat deze toezichthouder in de categorie van markttoezichthouders is te positioneren. Voor de bedrijven is politieke onafhankelijkheid, voorspelbaarheid en reguleringszekerheid van groot belang. Onafhankelijkheid is voor de AKM temeer van belang, omdat hij werkt op de scheidslijn van netwerk(infrastructuur) en content. Omdat content direct raakt aan fundamentele vrijheden is het voor draagvlak en gezag voor de AKM belangrijk dat hij op afstand staat van de politiek en van de minister. Een inspectie is minder onafhankelijk dan een zbo, omdat hij ondergeschikt is aan de minister. Daarom heeft een zbo de voorkeur.

De conclusie is dat voor de AKM de organisatievorm van zbo geschikt is. Een aparte vraag is of dit een nieuw zbo is, dan wel dat de AKM kan worden ondergebracht bij een bestaand zbo.

Overeenkomstig staand beleid is het logisch dat voor de AKM als zbo dan ook de Kaderwet zbo's wordt toegepast.

Gelet op het belang van maximale politieke onafhankelijkheid zou artikel 22 Kaderwet (vernietigingsbevoegdheid) hier m.i. buiten toepassing moeten blijven.

¹⁴ Rapport Onderzoek naar de herpositionering van zbo's, bijlage bij brief van de minister van Wonen en Rijksdienst, Kamerstuk 25268, nr. 79. In de doorlichting zijn 118 (clusters van) ZBO's betrokken.

¹⁵ Rapport Onderzoek naar de herpositionering van zbo's, par. 5.2, pag. 37.

¹⁶ Brief van de minister voor wonen en rijksdienst, kamerstuk 25268 nr. 83.

¹⁷ Brief Stas BZK, 8 juni 2018, Kamerstuk 33147, nr. 4.

¹⁸ Evaluatie Kaderwet zelfstandige bestuursorganen 2012-2016, bijlage bij voetnoot 10.

Verderop in deze verkenning worden twee varianten besproken:

- Een stand alone zbo, die eventueel verder kan worden uitgebreid met andere nieuwe taken rond digitale/online veiligheid.
- Een multi toezichthouder, waarbij de AMK als onderdeel wordt ingebed.

Gelet op de taak van de AKM is te denken aan een sterk onafhankelijke Raad van bestuur waarin vertegenwoordigd zijn de 'waarden' van (online) veiligheid en vrijheid (van meningsuiting, ondernemen) en kennis van de onlinewereld.

7. Governance, sturingsrelatie JenV en inbedding in het veld.

7.1 Uitvoeringstoezicht (Driehoek Eigenaar-Opdrachtnemer-Opdrachtgever)

Uitgaande van de zbo als organisatievorm bekijken we de aansturing en het beheer. De Kaderwet zbo's geeft algemene regels voor de inrichting, organisatie en het beheer. In de loop van de tijd is het beleid hieromtrent verder uitgewerkt.

Het eerdergenoemde ABD-rapport maakt ook evaluatieve opmerkingen over de governance (hoofdstuk 4). Mede als gevolg hiervan worden in het beheer van zbo's de rollen van eigenaar en opdrachtgever onderscheiden. De (p)SG is eigenaar, die zorgt voor continuïteit en financieel beheer en de DG is opdrachtgever, die zorgt voor heldere opdrachten.

Sinds 2013 geldt binnen het Rijk een gemeenschappelijk normenkader voor het financieel beheer. Daarbij geldt ook een circulaire voor de governance van zbo's.¹⁹

Bij deze professionalisering van de sturing zijn er vaste acties en activiteiten, zoals een jaarplan, meerjarenraming, jaarlijkse opdrachtbrief, bespreking van ontwikkelingen en incidenten. Ook de jaarrapportage over beheer en inhoudelijke terugkoppeling van het zbo ("wetgevingsbrief") komt hier op tafel. In het driehoek model komen de uitvoering van het beheer en de inhoudelijke opdracht samen. Dat maakt het ook mogelijk dat er een dynamische matching van middelen en taak kan plaatsvinden.

Zie het Sturingsmodel JenV²⁰ en de Visie op toezicht²¹ voor de verdere uitwerking van het driehoek model. Dit model geeft in feite vorm en inhoud aan het zgn. uitvoeringstoezicht: het toezicht op de uitvoering van taken door het zbo.

7.2 Participatie van het maatschappelijk veld

Voor de AKM is er een grote opgave om samenwerking te zoeken en te praktiseren met EOKM, OM, andere autoriteiten op het gebied van internet en tal van experts uit de samenleving (wetenschap, bedrijfsleven, individuen).

Voor de governance betekent dit dat een Raad van advies nuttig is. Daarbij wordt geselecteerd op basis van deskundigheid. Deze raad is niet bedoeld als een vorm van representatie van private belangen. Vooral de wetenschap (ICT, cyberwereld, financiële sector) en

In discussies over de governance van zbo's komt regelmatig de figuur van raad van toezicht op tafel. Deze figuur plaatst een autoriteit tussen het zbo-bestuur en de minister. Om deze reden leidt dit tot discussie over de vraag of de minister wel voldoende verantwoordelijkheid kan dragen voor het zbo. Zoals het ABD rapport opmerkt, kan deze figuur tot verwarring leiden en is daarom niet aan te raden.²² Daarom wordt dit hier niet verder uitgewerkt.

¹⁹ Tweede Kamer, 2013-2014, Kamerstuk 33 822, nr. 1 met bijlagen; circulaire "Governance ten aanzien van zbo's".

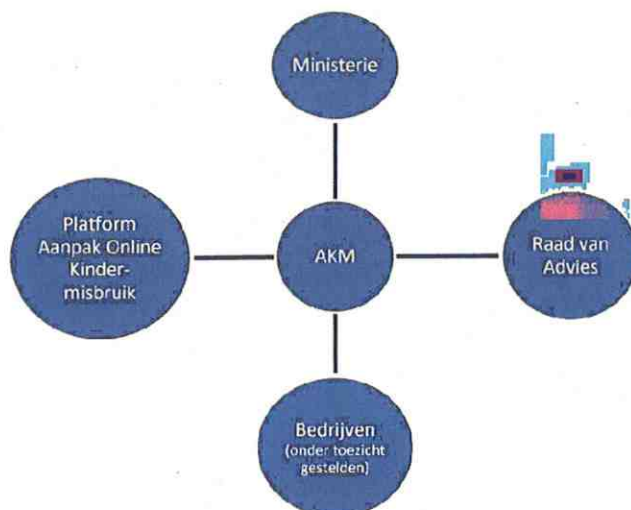
²⁰ Sturingsmodel JenV, Directie Eigenaarsadviesing (DEA), november 2018 (interne notitie).

²¹ Visie op toezicht, bespreknotitie voor het strategisch bestuurlijk beraad, DEA (interne notitie).

²² Onderzoek naar de herpositionering van zbo's, ABD, pagina 36.

Intensieve horizontale samenwerking met stakeholders is van veel belang. Dat vindt plaats via een door de AKM georganiseerd structureel overleg, een "Platform Aanpak Online Kindermisbruik" of "Nationaal Overleg Online Kindermisbruik". Het ontwikkelen van tools, van detectiemethoden, het delen van kennis en best practices, het ondersteunen van kleinere partijen, dit zijn in principe activiteiten langs de horizontale lijn. Ook zal de AKM via openbare consultaties bij de sector input en feedback vragen op haar eigen strategische koers en optreden als toezichthouder.

De AKM kenmerkt zich door een "flexibele mix" van verticaal en horizontaal opereren. Deze mix kan variëren naar "gedragscategorie", waarin bedrijven zijn te onderscheiden: zie paragraaf 1. De mix wordt verder ook bepaald door escalatieprincipes en dosering: waar mogelijk zelfinitiatief en zelfregulering bij de sector, als het moet stevig tot hard optreden langs de gezag lijn.

8. Benodigde mensen en middelen

8.1 Fte-inzet

Bij de inschatting van benodigde mensen en middelen wordt het volgende onderscheid gemaakt tussen basis- en proactief scenario.

Tabel: taken in het basis- en proactieve scenario.

	Taak	Basis		Proactief	
		Doen?	intensiteit	Doen?	intensiteit
1	Handhaving zelfregulering	Ja	*	Ja	**
2	Zorgplicht	Nee		Ja	*
3	Monitoring, analyse	Nee		Ja	*
4	Knooppuntrol, samenwerking	Ja	*	Ja	*
5	Bevoegdheden	Ja	*	Ja	**
6	Voorlichting, educatie	Nee		Ja	*

Taak 1. Handhaving zelfregulering

Uit het jaarverslag EOKM 2018 kunnen de aantallen meldingen worden afgeleid. Op basis daarvan kan een schatting worden gemaakt van de caseload voor de AKM. Zie de onderstaande tabel.

Tabel: Individuele zaken

(Aantallen zaken)	Aantallen 2018	Gehost in Nederland	Gehost buiten Nederland
EOKM			
Onderzochte URL's	224.000		
Strafbaar materiaal	163.000	112000	51000
AKM			
Caseload bij 1 %		1000	500
Caseload bij 0,1 %		100	50
Caseload bij 0,01 %		10	5

Globaal gezien is er een jaarlijkse groei over de laatste 5 jaar van ongeveer 50%, zo blijkt uit cijfers van het EOKM.

Laten we aannemen dat er 100 zaken met Nederlandse hosters zijn en 50 met buitenlandse hosters en dat een buitenlandse zaak tweemaal zoveel inspanning kost als een Nederlandse.

In alle gevallen moet eerst een aanschrijving worden gedaan. Bij geen respons is er een onderzoek nodig, evenals een rapport van bevindingen. Als er dan geen oplossing is, moet er een maatregel worden opgelegd. Vervolgens komt er mogelijk bezwaar en beroep.

We nemen aan dat er een reductie per stap is van 50%, doordat de kwestie tijdens het doorlopen van die stap wordt opgelost. Uitgaande van 100 zaken zijn er 50 rapporten, 25 maatregelen, 13 bezwaarzaken en 7 beroepszaken.

Stel verder dat een aanschrijving 4 uur kost, een onderzoek met rapport 80 uur, een beslissing 40 uur, een bezwaarzaak 80 uur en een beroepszaak 160 uur. Dan is de totale urenbesteding ca. 15.000 per jaar, zie de tabel.

Tabel: urenbesteding individuele zaken

(in uren)	Aanschrijving	Onderzoek	Maatregel	Bezwaar	Beroep	totaal
Per zaak NL	4	80	40	80	160	
Per zaak niet-NL	8	160	80	160	320	
100 zaken NL	100*4=400	50*80=4000	25*40=1000	13*80=1000	6*160=1000	7400
50 zaken niet-NL	50*8=400	25*160=4000	13*80=1000	6*160=1000	3*320=1000	7400

Uitgaande van 1440 effectieve uren per fte per jaar is met deze activiteit een capaciteit gemoeid van 10 fte. Een groep van 50% per jaar zou dit in 5 jaar tijd op 50 fte brengen. Als we uitgaan van het gemiddelde over 5 jaar, komt dat op 25 fte.

Stel vervolgens dat er in het basisscenario een prioriteitsstelling is die ertoe leidt dat 25% van de zaken worden behandeld. Dan is de inzet 6 fte.

In het proactieve scenario gaan we ervan uit dat de inzet 6 fte blijft. Er zijn namelijk tegengestelde volume effecten. Er komen meer zaken omdat de detectie beter wordt, het toezicht intensiever is en er enkele minder ruime prioriteitscriteria zijn. Er komen minder zaken doordat bedrijven zelf meer oppakken.

Deze capaciteitsschatting gaat uit van aantallen meldingen die onafhankelijk van elkaar zijn. In de praktijk is echter waarschijnlijk dat meerdere meldingen eenzelfde partij (hoster) betreffen. Vanwege de verwijdertermijn worden meldingen in eerste aanleg per geval bekeken. Echter, downstream, in een later behandelstadium, kan blijken dat meldingszaken kunnen worden geclusterd met synergie-effecten ten opzichte van de hier gemaakte schatting.

De onzekere factoren in deze schatting zijn: aantallen meldingen bij het EOKM, de caseload-ratio, de inzet per zaak en de mate waarin clustering mogelijk is. In een consultatie kan op deze schattingen feedback worden gevraagd.

Een onzekere factor met invloed op de benodigde inzet zijn de handhavingsmogelijkheden ten aanzien van partijen in het buitenland. Het is nog niet zeker in hoeverre hier effectieve en efficiënte handhavingsmogelijkheden zijn te bewerkstelligen.²³ Daarnaast kunnen ook handhavingsmogelijkheden ten aanzien van andere marktpartijen dan hosters bewerkelijk zijn.

Taak 2. Zorgplicht

Een zorgplicht voor de online bedrijven is een aanzienlijk verdergaande maatregel dan de handhaving van de zelfregulering. Bij een zorgplicht komen er meer verplichtingen voor bedrijven, om ook proactief te handelen, om samen te werken, om aandacht te geven aan gebruikers, om redelijke voorwaarden te hanteren.

Hoeveel fte dit kost is moeilijk in te schatten. De ontwikkeling van beleidsregels voor de zorgplicht, het bevorderen van zelfreguleringscodes, en de handhaving van de zorgplicht zijn activiteiten die inzet vragen.

Alleen in het proactieve scenario is er een zorgplicht. Schatting: 2 fte.

Taak 3. Monitoring, Analyse.

Het zorgen voor monitoring van de markt betreft het beheer en onderhoud van de TU-monitor. Ook het volgen van de ontwikkelingen op de markt, de technologische innovaties, het beschikbaar komen en maken van nieuwe tools en het uitzetten van nieuw onderzoek is een taak van de toezichthouder om op top of de ontwikkelingen te blijven. Hij zal verder horizon scanning doen om alle relevante ontwikkelingen in de onlinewereld en de relevante beleidswereld in de gaten te houden en na te gaan wat die betekenen voor zijn visie en toezicht beleid.

Schatting: 2 fte in het proactieve scenario.

Taak 4: Knooppuntrol, samenwerking.

Op basis van monitoring en analyse neemt de AKM gerichte actie om de compliance te verhogen. Daarbij wordt nauw samengewerkt met alle andere autoriteiten, EOKM, OM, overheden, bedrijfsleven. Ook met buitenlandse counterparts worden relaties opgebouwd en onderhouden voor best practices en voor effectieve aanpak van offshore hosters. Er komt een Nationaal Platform Online kindermisbruik, waar alle partijen samenkomen, kennis en visie delen en afspraken maken over initiatieven. In het basisscenario is de bezetting van de AKM beperkt. De visie is daar, om de focus te zetten op stol achter de deur, en verder de bedrijven zoveel mogelijk probleem eigenaar te laten zijn. In het proactieve scenario is de AKM veel sturender op ambitie, maar zal ook dan streven naar zo veel mogelijk eigen initiatief door de bedrijven. De schatting is dat de knooppuntrol in beide scenario's evenveel inzet vraagt.

Schatting: 2 fte.

Taak 5. Vergt niet separaat inzet, dit is verdisconteerd in de taken 1 en 2.

Taak 6. Voorlichting, scholing, educatie

De AKM verricht in het proactieve scenario tal van activiteiten voor preventie, voorlichting, scholing, maar ook wetenschappelijk onderzoek.

Schatting: 2 fte.

²³ Vgl. paragraaf 2.3

Dit geeft voor de bezetting het volgende beeld.

Tabel: fte's in het basis- en proactief scenario

Taak	Basis	Proactief
1 Handhaving zelfregulering	6	6
2 Zorgplicht	-	2
3 Monitoring, analyse	-	2
4 Knooppuntrol	2	2
6 Voorlichting e.d.	-	2
Ondersteuning (10%)	1	2
Bestuur/management	2	2
Totaal	11	18

8.2 Competenties

De AKM heeft specifiek behoefte aan ervaren medewerkers met expertise van de werking van onlinemarkten, van de werking van het internet, van businessmodellen en platforms. Een deel van die kennis kan worden gemobiliseerd via de knooppuntfunctie en samenwerking, maar ook zelf zal zij die kennis in huis moeten hebben. Dit geldt in het basisscenario, en in nog aanzienlijk sterkere mate in het proactieve scenario.

Als zelfstandig zbo zullen er twee bestuurders zijn, die tevens de AKM managen. Als de AKM onderdeel is van een bestaand zbo, moet de besturing van de AKM worden afgestemd op die van de ontvangende organisatie.

8.3 Schatting van middelen

De benodigde middelen worden geschat op basis van de geschatte fte-inzet (paragraaf 8.1) en een vergelijking met de personeels- en beheerskosten van andere in dit opzicht relevante zbo's. Zie bijlage 2.

Het personeelsbestand is relatief zwaar bezet, daarom gaan we uit van de hoogste gemiddelde personeelskosten.

Omdat de AKM relatief ICT intensief zal werken gaan we ook uit van de relatief hoogste gemiddelde ICT kosten per fte.

Omdat de AKM kleinschalig is gaan we voor de huisvestingskosten uit van de kosten van de kleinste zbo in de vergelijking.

Voor de overige kosten gaan we uit van de gemiddelde kosten per fte. Dit betekent de volgende schatting, zie de tabel.

Tabel: benodigde middelen

	Gemiddeld per fte	Basisscenario 11 fte	Proactief scenario 18 fte
personeelskosten	€ 131.000		
ICT	€ 19.000		
Huisvesting	€ 13.000		
Overige	€ 14.000		
Totaal	€ 177.000	€ 1,9 miljoen	€ 3,1 miljoen

Als de AKM onderdeel van de ACM zou worden, zouden we kunnen uitgaan van het gemiddeld kostenniveau voor de ACM (€120.000).

Uitgaande van het gemiddelde kostenniveau ACM komt het totale budget uit op € 1,3m, resp. €2,2m. De kosten zijn dan dus ongeveer een derde lager.

9. Wie bekostigt de AKM?

Een vraag is of de kosten van de AKM moeten worden doorbelast aan het betrokken bedrijfsleven. Als beleidskoers hiervoor geldt het rapport Maat houden 2014.²⁴

Het toetsingskader van Maat houden 2014 toepassend is er bij de AKM sprake van repressieve handhaving (basisscenario) en toezicht op de naleving (bij proactief scenario).

De aanwezigheid van systeemprofijs voor een duidelijk te identificeren groep bedrijven is een eerste voorwaarde voor doorbelasting. Zo'n profijs is voor de groep hostingbedrijven duidelijk aanwezig. Het schoon houden van servers en websites is voor de reputatie en het imago van deze sector van veel belang. Ook heeft de sector belang bij het effect van level playing field. De groep bedrijven is aanzienlijk, maar wel goed identificeerbaar.

Voor repressieve handhaving zijn er kosten die individueel toerekenbaar zijn, zoals de kosten van last onder dwangsom, (eventueel:) last onder bestuursdwang en boete.

Andere toets punten voor doorbelasting:

- Is doorbelasting niet in strijd met principes van goed toezicht? Antwoord: nee.
- Wegen de baten van doorbelasting op tegen de lasten? Antwoord: Dit hangt af van het aantal hosters, de perceptiekosten van doorbelasting en het bedrag van de door te belasten kosten. A prima facie lijkt aan dit criterium initieel niet te worden voldaan.
- Leidt het tot onaanvaardbare verhoging van de regeldruk? Antwoord: nee, de kosten lijken beperkt.
- Beïnvloedt het de inzet/sturing van de toezichthouder? Antwoord: nee, dit is te borgen via verantwoordingsregels.

Voor de afweging van baten en lasten is verder van belang dat bedrijven probleemeigenaar zijn. Naarmate zij minder zelf doen, (en dus minder kosten maken), moet de AKM meer doen. Het kan een verkeerde prikkel opleveren als de kosten van AKM niet worden doorbelast. Omgekeerd leidt het wél doorbelasten van de kosten aan bedrijven tot een prikkel om zelf verantwoordelijkheid te nemen: dat reduceert namelijk de kosten van de AKM. Anders gezegd: dat de sector probleemeigenaar is, pleit ervoor om de kosten van de AKM door te belasten.

Een optie is om in eerste instantie geen doorbelasting toe te passen, en dat pas te doen nadat een kritische ondergrens v.w.b. het bedrag per bedrijf wordt gepasseerd.²⁵

10. Varianten organisatie AKM. Transitie.

10.1 Een Autoriteit Online Veiligheid

Het is goed mogelijk dat onder het thema van online veiligheid er in navolging van de aanpak van kinderporno (veel) meer nieuwe toezichtstaken komen op andere beleidsterreinen. Dat is al waarschijnlijk op het gebied van terroristische online content. Andere gebieden waar het schoon houden van servers en websites eveneens een publiek belang is, kunnen dan snel volgen.

Het is in dit licht een optie om een zelfstandige toezichthouder voor deze taak in te stellen. Het voordeel daarvan is dat er een *dedicated* autoriteit is met de volle focus op de nieuwe taak. Uit een oogpunt van zichtbaarheid en signaal naar het bedrijfsleven kan dat een voordeel zijn. Punt blijft dat een geheel nieuwe organisatie met gezagspositie moet worden opgebouwd.

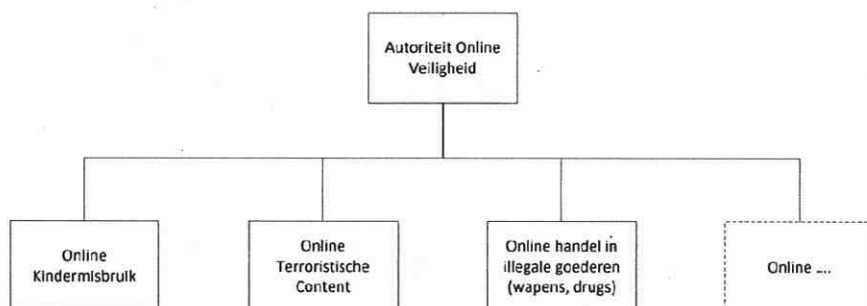
Voor alle terreinen van de online veiligheid geldt dat het zaak is de bedrijven maximaal probleemeigenaar te laten zijn, dat er een grote dynamiek en adaptiviteit is, en er dus een "nieuwe" aanpak voor deze autoriteit nodig is. De uitdaging is om horizontale en verticale relaties

²⁴ Tweede Kamer, 24 036, nr. 407. Zie ook Tweede Kamer 24 036, nr. 417.

²⁵ Denk (indicatief) aan minimaal € 1.000 per jaar.

in een maximaal effectieve mix te modelleren en beheren. Dat kan een argument zijn om een nieuwe aparte toezichthouder in te richten.

Schets van een "Autoriteit Online Veiligheid"

10.2 De AKM als onderdeel van een multi-toezichthouder

Een tweede optie is om de AKM te organiseren als onderdeel (Kamer) van een grotere toezichthouder. Dit is het model van de multi-toezichthouder. Deze opereert als toezichthouder op meerdere markten of voor meerdere complexen van wet- en regelgeving. Voorbeelden zijn de ILT, de AFM en de ACM.

De overwegingen om de taken van de AKM in te bedden in een multi-taak toezichthouder zijn met name:

- **Stabiliteit.** De AKM is geen stand alone organisatie maar kan profiteren van de expertise (juridisch, bedrijfsvoering, inhoudelijk) van een bestaande toezichthouder.
- **Kosten.** Doordat er een vorm van cost sharing plaatsvindt en door schaalvoordelen zijn huisvesting, ICT, andere ondersteunende taken goedkoper.
- **HRM.** De toezichthouder is een aantrekkelijker partij vanuit arbeidsmarktperspectief omdat er *in house* meer variëteit en carrièremogelijkheden kunnen worden geboden.
- De toezichthouder moet geen eigen organisatiebelang hebben. Hij moet sterk sturen op het probleem-eigenaarschap en het probleemoplossend vermogen van de sector. Dat is beter te realiseren in de context van een bestaande toezichthouder dan door een nieuwe toezichthouder in te stellen.
- Als de partner goed wordt gekozen zijn er inhoudelijke synergie-effecten te bereiken. Dit is van belang op het gebied van kennis, ICT, ervaring op onlinemarkten, de internetwereld, en de daar geldende businessmodellen.

Gezien de zelfstandige functie van AKM zal de AKM als een aparte organisatie-eenheid (Kamer) binnen een groter organisatie worden. Daarbij heeft de AKM zelfstandige relatienetwerken met de buitenwereld. Voor de juridische functie en andere ondersteunende functies wordt gebruik gemaakt van de bestaande onderdelen binnen de multi toezichthouder.

In dit model wordt de eigenaarsrelatie onderhouden door de minister onder wiens verantwoordelijkheid de multi toezichthouder valt. Dat kan de minister van JenV zijn, maar hoeft niet. De minister van JenV stelt in elk geval wel de middelen voor de taken van de AKM ter beschikking.

10.3 De ACM als multi-taak toezichthouder

In de opdracht wordt de ACM genoemd als potentiële partij. De ACM kan om de volgende redenen worden overwogen:

- De taken van de AKM vragen veel expertise van het internet en van onlinemarkten. De ACM kan in staat worden geacht die te organiseren. Zij heeft de digitale economie als speerpunt en heeft zicht op de werking van telecommunicatienetwerken en het internet vanuit de toezichttaken ingevolge de Telecommunicatiewet.
- De ACM is een markttoezichthouder die ervaring en expertise heeft met het toepassen van ordeningsregels. Kennis van en ervaring met bedrijven als economische operators is van belang voor gedoseerde en effectieve interventies in de markt.
- Het beschermen van gebruikers van onlinediensten ligt ook in het verlengde van de consumentenbeschermingstaken die de ACM overigens in haar pakket heeft.
- Een bedenking is dat de taak van de AKM op het grensvlak van content ligt. Daarbij geldt wel dat het gaat om het "schoonhouden" van servers en websites, waarvoor het niet per se nodig is om kennis te hebben van de content. Sterker: niemand, behalve opsporingsautoriteiten, mag kennisnemen van de content. Het gaat om metasturing, waarbij o.b.v. attributen wordt geacteerd.

De Instellingswet Autoriteit Consument en Markt regelt de bevoegdheden van de ACM en de sturingsrelatie tot de betrokken ministers. Deze wet kan ook worden toegepast voor de taken van de AKM, die dan een dienstonderdeel van de ACM wordt.

De minister van JenV heeft een opdrachtgeversrelatie met de ACM wat betreft de uitvoering van de taken van de AKM. Daarbij wordt voorzien in een jaarplan, opdrachtbrief, wetgevingsbrief van de ACM en jaarrapportage, en in periodiek overleg.

Als wordt overwogen om de ACM de AKM-toezichttaak op te dragen, zal de ACM op grond van de Regeling gegevensuitwisseling ACM en ministers gevraagd worden een uitvoeringstoets uit te voeren.

10.4 Andere varianten.

Hieronder bespreken we kort enkele andere varianten.

a. EOKM wordt zbo

Het EOKM zou zbo kunnen worden gemaakt, en zou dan de taken van AKM samen met de huidige kerntaken verrichten.

Voordeel is de bundeling van kennis, het voortbouwen op een bestaande organisatie en de kosten. Nadeel is dat een private organisatie een publieke status krijgt. Dit is in het beleidskader zbo's expliciet uitgesloten. Bovendien is de neutrale intakepositie (geen overheid) in de profilering essentieel voor het vertrouwen van het publiek om anoniem te melden.

b. Autoriteit Persoonsgegevens

De AP is een zbo in het JenV domein. De taak van de AP raakt een belangrijk facet van die van de AKM.

Voordeel is hier het bouwen op een bestaande organisatie. Nadeel is dat de missie van de AP en die van de AKM tegengesteld zijn. Verder is er geen specifiek synergievoordeel omdat de AKM kennis vereist (de online wereld) die niet tot de kerncompetentie van AP hoort.

c. Kansspelautoriteit

De Ksa heeft de nodige kennis op het gebied van onlinemarkten en operators. De Ksa is een relatief kleine stand alone zbo-toezichthouder.

Voordeel is dat de gezamenlijke organisatie meer stabiliteit heeft en de bundeling van kennis. Nadeel is dat taken ongelijksoortig zijn. Er is weinig overeenkomst tussen kansspelmarkten en online veiligheid.

d. OM

Het OM zou zelf de bestuursrechtelijke taak van het AKM kunnen aannemen.

Voordeel is dat kennis en de diverse bevoegdheden en rollen in één organisatie zijn belegd. Nadeel is dat het niet makkelijk is een scheiding tussen bestuursrecht en strafrecht te maken. Bovendien vraagt de taak van AKM een andere aansturing en cultuur dan die van het OM.

10.5 Toezicht bij andere Europese initiatieven

In het **Verenigd Koninkrijk** bestaat het voornemen om een brede toezichthouder op te richten voor online veiligheid. Hierover heeft de regering een *white paper* uitgebracht.²⁶ Deze bevat de volgende onderwerpen:

- Kindermisbruik
- Terroristische content
- Haat, geweld, bedreiging, cyberstalking
- Verkoop van wapens, drugs
- Disinformatie, trolling, manipulatie

De white paper voorziet in een brede scope, een uitgebreide zorgplicht en een proactieve aanpak. Het plan is om een aparte toezichthouder volgens het regulatormodel in te stellen, dan wel toezichttaken onder te brengen bij *Ofcom*: de in het VK bestaande regulator voor telecom- en communicatiemarkten, die ook vergunningen uitdeelt voor radiofrequenties content toezichthouder is op de media.^{27 28}

In **Frankrijk** wordt overwogen om voor 'sociale netwerken', en platforms die daarvan onderdeel uitmaken, een stelsel van regulering te ontwerpen. Het doel is het beschermen van gebruikers, van fundamentele rechten (o.a. vrijheid van meningsuiting), de sociale cohesie en de integriteit van deze platforms. Het (brede) thema van online veiligheid maakt hiervan deel uit. De Franse overheid overweegt om een nieuwe onafhankelijke autoriteit op te richten als toezichthouder op dit stelsel.

Duitsland kent sinds 2018 de NetzDG (Netzwerkdurchsetzungsgesetz), dat sociale netwerken met meer dan 2 miljoen leden verplicht om op te treden illegale content. Zij moeten "evidente" illegale content binnen 24 uur verwijderen en andere verdachte content binnen 7 dagen onderzoeken en zo nodig blokkeren. Er is een brede scope: onder meer hate speech, kinderporno, aanzetten tot geweld, "propaganda voor ongrondwettelijke instituties", vallen onder het bereik. Er geldt een bewaarplicht voor illegale content en er zijn rapportageverplichtingen. Deze wetgeving wordt gehandhaafd via het ministerie van justitie en directe klachten bij de gerechtshoven (in Nederlandse termen zou dat het OM zijn). Er is geen aparte onafhankelijke toezichthouder.

Binnen de EU heeft de **Commissie** een ontwerp ingediend voor een verordening die tot doel heeft terroristische online content te bestrijden.²⁹ Het voorstel voorziet in een grensoverschrijdende take

²⁶ UK Government, Online Harms, White Paper, april 2019.

²⁷ In het van oorsprong Angelsaksische regulatormodel zijn toezicht en handhaving in één organisatie gecombineerd met reguleringstaken op uitvoerend niveau (zoals de invulling van open normen en vaststelling van tarieven en productspecificaties).

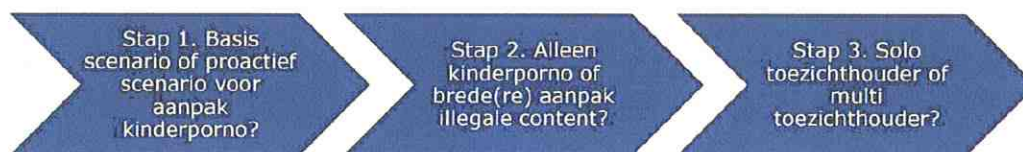
²⁸ In Nederland zijn deze taken belegd bij de ACM (communicatiemarkten), Agentschap Telecom (vergunningen radiofrequenties) en Commissariaat voor de Media (content toezicht).

²⁹ Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad ter voorkoming van de verspreiding van terroristische online-inhoud (2018/0331(COD)).

down met samenwerkingsverplichtingen voor de Lidstaten. Artikel 17 van de (concept) verordening verplicht de Lidstaten om een autoriteit in te stellen of aan te wijzen die belast is met de verwijdering van deze content en met het toezicht op de naleving van de regels van de verordening. Dit voorstel bevat een zorgplicht met een proactieve opdracht voor hostingproviders.

10.6 Afweging

De afweging voor de organisatie van de AKM kan het best langs de volgende stappen worden gemaakt (zie plaatje):

1. Bepaal eerst of je de aanpak van kinderporno via een basisscenario of een proactief scenario aanpakt.
2. Beslis vervolgens of er op afzienbare termijn behalve kinderporno ook een bestuursrechtelijke aanpak komt ten aanzien van andere illegale content (terroristisch, handel, hate speech, etc.).
3. Beslis dan of de toezichtorganisatie als aparte entiteit voor illegale content, dan wel als onderdeel van een grotere toezichthouder wordt ontwikkeld.

Bijlage 3 laat voor verschillende keuzes bij stappen 1 en 2 zien, dat die de mogelijkheden bepalen voor de keuze bij stap 3.

De keuze tussen een basisscenario of proactief scenario bij de aanpak van kinderporno is niet van dominante betekenis voor de uiteindelijke organisatie. Dat ligt anders ten aanzien van de keuze tussen het alleen aanpakken van kinderporno en een bredere aanpak van illegale content.

Als gekozen wordt voor alleen het aanpakken van kinderporno, dan is niet aan te raden om een *stand alone* toezichthouder in te richten. Dat geldt onafhankelijk van de keuze voor basis of proactief scenario. Een *stand alone* toezichthouder is namelijk te klein en er zijn dan risico's voor expertise, gezag en stabiliteit. Hij kan dan bijv. grote verschillen in piekbelasting niet opvangen, de organisatie moet van nul af een gezagspositie en kennispositie opbouwen, de stabiliteit is beperkt en dat geldt ook voor de aantrekkelijkheid voor medewerkers (groeiperspectief, afwisseling).

Als gekozen wordt voor een brede aanpak van illegale content, is het risico dat deze taak te omvangrijk wordt voor inpassing bij een bestaande toezichthouder. De aanpak per soort illegale content zal maatwerk vragen. Een AOV zal dan zijn eigen verscheidenheid kennen. Het kan goed zijn dat voor de ene vorm een basisscenario geldt en voor de andere vorm een proactief scenario.

Ook speelt mee dat, in de hier bepleite visie, de nieuwe toezichthouder een hybride focus heeft met veel accent op horizontale activiteiten (samenwerking, kennisontwikkeling) met de sector. Die gewenste cultuur matcht niet automatisch met de cultuur van een ontvangende, bestaande organisatie. Het kan dan de voorkeur hebben om een AOV als 'dedicated' organisatie op te bouwen. Daarom is in de casus van brede aanpak van illegaliteit een keuze voor het inbedden bij een multi-toezichthouder een tweede keus.

Het voorgaande geeft een 'in beginsel'-betoog. Het bouwen van de nieuwe toezichthouder is maatwerk en de constructie, inclusief checks & balances, luistert nauw. Daarom is het belangrijk om de hier besproken en eventuele andere alternatieven, als die worden overwogen, verder door te lichten op te verwachten effectiviteit en efficiëntie.

11. Transitieautoriteit/kwartiermaker.

Het zal nog geruime tijd duren voordat er een wettelijke regeling is en de AKM van start kan gaan. Het beleids- en wetgevingsproces zal dan ook de nodige capaciteit en inzet vergen.

Intussen vindt er al toenemend 'operationeel' overleg plaats vanuit JenV met de sector, OM en EOKM. Er wordt een monitor ontwikkeld, een hashcheck-server en er is een regelmatige PPS-werkgroep met partijen. Dit zijn activiteiten langs de horizontale as, gericht op samenwerking en ontwikkeling van tools en van gedrag.

Een optie is nu om in de aanloop naar een wettelijke regeling, een tijdelijke autoriteit in te richten. Deze kan het horizontale overleg alle partijen organiseren en verder ontwikkelen. Het is ook de kwartiermaker voor de wettelijke autoriteit en gaat daarin op, zodra de wetgeving gereed is.

Deze aanpak heeft als voordeel dat beide sporen (beleid/wetgeving en uitvoering/toezicht) voldoende aandacht en capaciteit hebben. De transitieautoriteit zou bij beschikking van de minister worden ingesteld en op afstand van het ministerie opereren. Afhankelijk van de keuze m.b.t. het eindplaatje is dat een zelfstandige positie dan wel een inbedding bij een zbo dat multi-taak toezichthouder is.

..

5.1.2e)

Bijlage 2. Beheerskosten van een aantal zbo's.

Om een inschatting te maken van de kosten van personeel, ICT, huisvesting en overige algemene kosten is gekeken naar een aantal markttoezichthouders, die een zbo-status hebben. Daarbij zijn enkele grote en enkele kleine zbo's in ogenschouw genomen.

Alle bekeken toezichthouders hebben gemeen dat zij een staf van medewerkers op een relatief hoog professionaliteitsniveau hebben. Sommige werken met een kas/verplichtingen omdat zij onderdeel van een ministerie zijn (zgn. klein zbo), anderen hebben een baten/lastenstelsel, werken met een kapitaaldienst en dus met afschrijvingen (zgn. groot zbo).

	ACM	BFT	Ksa	CvTA	NZa	AFM
fte	530	46,8	74,7	4,74	422	657
Personeel-, inhuur	51224444	5584355	7511000	621798	42953791	74616000
Huisvesting	3311330	332760	1008000	45159	2491397	N/A
ICT	5283985	293846	351000	1035	8144215	N/A
Overige bureaunkosten	4019413	452734	724000	71031	4457625	20079000
totale kosten	63404549	6663695	8937000	739022	55555631	94696000
Gemiddeld per fte						
Personeel	96650	119324	100549	131181	101786	113571
Huisvesting	6248	7110	13494	9527	5904	N/A
ICT	9970	6279	4699	218	19299	N/A
Overige kosten	7584	9674	9692	14985	10563	30562
Totale kosten	119631	142387	119639	155912	131648	144134
jaar	2018	2018	2018	2017	2017	2018
Ministerie	EZK	JenV	JenV	JenV	VWS	Financiën

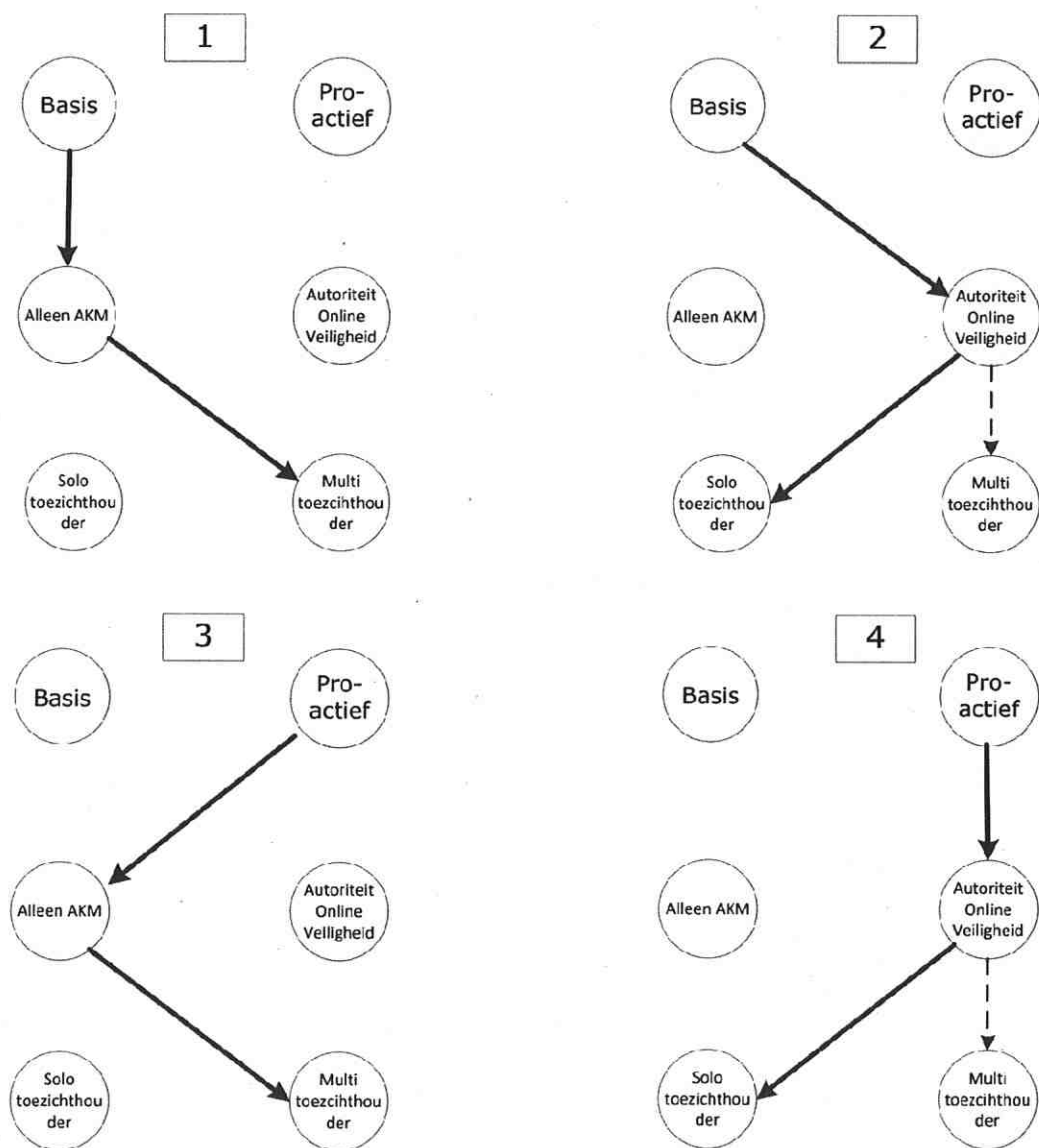
Bron: jaarverslagen van deze organisaties.

Uit de vergelijking kunnen we de volgende kengetallen afleiden (afgerond op €1000 op jaarbasis)

Per fte	Laagste	Hoogste	Gemiddeld
Personeelskosten	97000	131000	111000
Huisvesting	6000	13000	8000
ICT	0	19000	8000
Overig	8000	15000	14000
Totale kosten	120000	156000	136000
Totaal binnen categorie	111000	178000	141000

Bijlage 3. Organisatie opties

De pijlen laten de afhankelijkheid van keuzes zien. Er zijn drie stappen: 1^e rij: keuze tussen basisscenario of proactief scenario. 2^e rij: keuze tussen 'alleen AKM' aanpakken of een bredere aanpak van illegale online content, 3^e rij: keuze tussen een alleenstaande en een meervoudige toezichthouder. Een stippellijn betekent: dit is een optie.

Bijlage 4 Geïnterviewde personen

	5.1.2e		EOKM	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	Ministerie van EZK	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	Ministerie van JenV, DEA	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	DINL	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	KPN	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	NL-ICT	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	OM	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	TU Delft	

Bijlage 5. Samenvatting: Online Harms White Paper - UK Government - April 2019

Zie voor de volledige authentieke tekst: <https://www.gov.uk/government/consultations/online-harms-white-paper>

Het probleem: illegale en onacceptabele content is wijdverspreid in de onlinewereld. Dit bedreigt de nationale veiligheid, de bescherming van kinderen. Online platforms en diensten kunnen een middel van misbruik zijn die democratische waarden ondermijnen.

Het is tijd om dit fundamenteel en integraal aan te pakken. Dat gaat de UK doen door een raamwerk van veelzijdige regulering en een sterke regulator. Hierbij wordt een multi-stakeholder model van online governance nagestreefd, waar industrie, maatschappelijke organisaties en overheid nauw samenwerken.

Scope naar onderwerpen

1. Kinderuitbuiting en seksuele exploitatie
2. Terrorisme
3. Georganiseerde immigratiemisdad
4. Extreme pornografie
5. Wraakpornografie
6. Moderne slavernij
7. Aanzetten tot en hulp bij suicide
8. Oproepen tot geweld
9. Haatmisdriven
10. Bedreiging en cyberstalking
11. Verkoop verboden goederen (wapens, drugs)
12. Sexting, maken, verspreiden, kopiëren van onzedelijk beeldmateriaal van minderjarigen.
13. Cyberintimidatie en "trolling"
14. Extremistische content en activiteiten
15. Afpersing
16. Aanzetten tot zelfverminking (incl. vrouwenbesnijdenis)
17. Intimidatie
18. Gewelddadige content
19. Blootstellen van minderjarige aan legale content
20. Online disinformatie
21. Online manipulatie
22. Verslaving 'by design'.
23. Online werving en reclame.

Wat valt niet onder de scope?

- Schade/nadeel aan organisaties is uitgesloten. Bijv. fraude, concurrentie, inbreuken merkenrecht.
- Schade/nadeel aan individuen als gevolg van het niet-naleven van de AVG.
- Schade/nadeel aan individuen door hacking of andere cyber security (ransomware, e.d.)
- Alle schade/nadelen aan individuen op het dark web i.p.v. het internet.

Op deze gebieden worden aparte initiatieven ondernomen.

Kern van de regulering

- Wettelijke zorgplicht voor bedrijven om gebruikers te beschermen.
- De regulator vult de zorgplicht in met gedragscodes.
- Transparantie, vertrouwen en verantwoording. Jaarlijkse rapportages: omvang van schadelijke content, tegenmaatregelen. Rapporten openbaar.
- Ruime informatie-opvraagbevoegdheid.
- Brede samenwerking bedrijven – overheid
- Permanente monitoring, verbetering van instrumenten
- Optie van ingrijpende sancties, naast boetes en dwangsommen.
- Breed programma van onderzoek, voorlichting, educatie.
- Internationale samenwerking.

Vrijwillige initiatieven

Terrorisme

- Internet forum, bedrijven gebruiken geautomatiseerde detectie-tools en AI om content snel te spotten: Speciale aandacht voor kleine bedrijven, opdat die meekunnen.
- Overheid jaagt het forum aan: meer deelnemende bedrijven, meer inspanningen voor gerichte interventies, ontwikkeling van betere technieken, ontwikkelen meetmethoden om inspanningen te volgen.

UK Council for Internet Safety

- Samenwerking overheid, tech community, maatschappelijke organisaties: internet veilig krijgen.
- Guidance voor scholen m.b.t. sexting, voor leraren
- Onderzoekprogramma
- Programma om digitale kennis van kinderen te vergroten.

WeProtect Global Alliance (WPGA)

- CSEA internationaal aanpakken. 85 landen zijn lid, 20 global tech bedrijven, 25 NGO's.
 - Overheid, opsporingsautoriteiten, industry en maatschappelijke organisaties samengebracht.
- Project Arachnid: tool dat het web doorzoekt op CSEA-materiaal.

Er is een grote variëteit in commitment van bedrijven aan overheidsbeleid tegen online harms, er is geen mechanisme om bedrijven de maat te nemen, er is geen omvattend stelsel van zelfregulering en coördinatie.

Initiatieven in het buitenland

- Duitsland: online platforms met >2m gebruikers hebben verwijderplicht (24u).
- Australië: eSafety Commissioner. Verwijderplicht.
- EC: voorstel voor Terrorist Content Online verordening. Verwijderplicht voor online hosting providers. Zorgplicht voor bedrijven.
- EC: voorstel tegen disinformatie.

Reguleringsmodel

Kern: zorgplicht voor bedrijven. Onafhankelijke regulator vult die in en ziet toe op de naleving.

- Redelijke stappen nemen om gebruikers te beschermen
- Voorkomen dat anderen dan de gebruiker schade/nadeel oplopen als direct gevolg van activiteiten via hun diensten

Proportionaliteit

- Actie moet in verhouding staan tot de schade/het nadeel dat kan ontstaan. Ook relatie tot omvang, middelen en de populatie van gebruikers. Regulator beoordeelt dit.
- Naarmate er meer schade/nadeel, zwaardere eisen.

Invulling zorgplicht

- Regulator stelt richtsnoeren op voor de verschillende 'harms': systemen, procedures, technologie, investeringen, medewerkers, training.
- Ook als er geen richtsnoeren zijn moeten bedrijven goed omgaan met risico's van nieuwe harms en technologie.
- Comply or explain.
- Bedrijven moeten duidelijk maken hoe ze hun code of practice toepassen.
- Duidelijke algemene voorwaarden hanteren.
- Regulator ziet toe op naleving

Specifieke actie voor CSEA en terrorisme

- Robuuste actie van bedrijven geëist.
- Minister stuurt regulator aan en keurt zelf codes goed.
- Alternatieve werkwijzen in principe niet, tenzij er aan hoge bewijslast wordt voldaan.
- Overwogen om specifieke monitoring-plicht op te leggen voor alle verkeer op netwerken.

Transparantie, vertrouwen, verantwoording

- Jaarlijks rapport aan de regulator: effectieve toepassing van algemene voorwaarden – processen voor melding van illegale/schadelijke content en aantallen meldingen en follow up
- Rapport van tools die worden gebruikt voor detectie en verwijdering,
- Maatregelen en beveiliging m.b.t. grondrechten, beroepsmogelijkheden (bij verwijdering van content)
- Samenwerking met andere autoriteiten en bedrijven
- Investerings- en inspanningen in de aanpak van online harms.
- Regulator publiceert de prestaties van bedrijven en hun jaarverslagen.
- Regulator informeert zich over inzichten bij user groepen, maatschappelijke organisaties, opsporingsdiensten over de adequaatheid van de inspanningen van bedrijven (en van de codes of practice).
- Bedrijven hebben informatieplicht m.b.t. de naleving van hun zorgplicht. Incl. intern onderzoek
- Bedrijven moeten samenwerken met regulator om inzicht in de werking van platforms en diensten te vergroten. Ook inzicht geven in werking van algoritmes die ze toepassen.
- Bedrijven moeten toegang geven aan onafhankelijke onderzoekers – omwille van beter inzicht in de online harms.
- De regulator zorgt voor een cultuur van samenwerking tussen bedrijven en voor het delen van informatie over online harms. Samenwerking is nodig om onnodige verspreiding van online harms tussen platforms te voorkomen.

Gebruikersrechten

- Bedrijven moeten een makkelijk toegankelijke klachtenfunctionaliteit hebben. Regulator kan functionele eisen stellen.
- Klachten/meldingen moeten snel en adequaat worden behandeld.
- Eventueel: aangewezen organisaties kunnen super-klachten bij de regulator aanbrengen, in duidelijk afgebakend gevallen.
- De regulator ziet toe dat er correcte interne procedures zijn. Hij heeft geen rol als scheidsrechter tussen een bedrijf en een individu.
- Signalen van gebruikers kunnen de regulator doen besluiten tot gerichte actie. De regulator neemt dit mee bij zijn 'horizon scanning'.
- De regulators onderzoeksbevindingen kunnen door gebruikers worden betrokken bij civiele acties.

Bedrijven die onder de scope van het reguleringskader vallen

Een categorisering naar bedrijfssectoren is niet zinvol. Het gaat om bedrijven die gebruikers faciliteren om gebruikers-gegenereerde content te delen of te ontdekken, dan wel met elkaar online informatie uit te wisselen. Twee typen activiteiten zijn hier dominant:

- Hosten, delen en ontdekken van gebruikers-gegenereerde content (melding op een forum of het delen van en video);
- Faciliteren van publieke en private online interactie tussen gebruikers (instant messaging of commentaar achterlaten op berichten).

Deze beschrijving includeert een grote verscheidenheid aan bedrijven en organisaties, groot en klein, for profit en not for profit, publiek en privaat. Het gaat o.a. om sociale media platforms, discussiesites, zoekmachines, berichten-services, hosting providers, opslagdiensten.

Een alomvattende benadering is nodig voor een effectieve aanpak.

Zorgplichtmodel geldt voor iedereen, maar wel proportioneel: grootte, middelen, aard van de bedreiging.

Regulering in de praktijk

Er komt een regulator die onafhankelijk is en die bevoegdheden, middelen en expertise heeft.

De regulator en zijn taken

- Bepalen wat bedrijven moeten doen rond hun zorgplicht, incl. codes of practice,
- Toepassen van een raamwerk van transparantie – vertrouwen – verantwoording om te beoordelen of bedrijven voldoen aan de zorgplicht. Toepassen info-verzamelings-bevoegdheden.
- Ondersteuning van MKB en startups
- Toezien op gebruikers-rechten
- Prompte actie bij non-compliance
- Bevorderen voorlichting, onderwijs
- Bevorderen ontwikkeling technologie en tools
- Ondernemen van onderzoek rond beter inzicht in online harms en de impact daarvan.

Risico-gestuurd toezicht

- Focus op de grootste risico's en de bedrijven waar die zich voordoen.
- Proactieve benadering bij beoordelen van compliance (zoals bij zorg, veiligheid en financiële diensten).
- Zorgplicht is ook: bedrijven moeten hun begrip verbeteren van de risico's van hun diensten en effectieve maatregelen daartegen.
- Regulator beoordeelt wat redelijkerwijs kan worden verwacht aan acties.
- Delen van kennis tussen bedrijven.

Proportionele aanpak

- De regulator betracht een proportionele benadering: hij houdt rekening met het vermogen van bedrijven om aan regels te voldoen, incl. omvang, reikwijdte van hun platform, en het risico en het vóórkomen van harm.
- De regulator past best practice regulering ("better regulation") toe, en houdt rekening met effecten op concurrentie en effecten voor kleine bedrijven en startups.
- De regulator krijgt de taak om innovatie te stimuleren. Het raamwerk moet zó worden ontwikkeld, dat de beste prikkels voor innovatie zijn, en er geen onmogelijke eisen aan nieuwkomers en kleine bedrijven worden gesteld. Bijv. regulatory sandboxes.
- Hulp aan mkb en startups.
- De regulator beschermt rechten en vrijheid van meningsuiting van online gebruikers.
- Het optreden van de regulator moet fair, redelijk en transparant zijn.
- Empirisch gedrag: regulator heeft een evidence based optreden. Daarvoor praktiseert hij consultatie, voert onderzoeksprojecten uit, doet horizon scanning. Dynamische benadering

stelt de regulator in staat om ontwikkelingen in online harms, de risico's ervan en hoe dit zich manifesteert.

- De regulator werkt samen met Ngo's, met overheden, koepels, onderzoeksprogramma's.

De organisatie van de regulator

Twee opties:

- Nieuwe regulator. Voordeel: gebruik maken van gezagspositie en ervaring & expertise. Criteria voor geschiktheid zijn: aansluiting bij bestaande taken, het type regulering, trackrecord om samen te werken met complexe sectoren, capaciteit om nieuwe taken op zich te nemen, compatibiliteit met juridische status en organisatievorm.
- Bestaande regulator. Voordeel: duidelijke en coherente focus op de nieuwe taak, nieuw leiderschap voor online veiligheid naar publiek en industrie. Nadelen: duurder, kost meer tijd, nog een regulator erbij.

Verdere eisen aan de regulator: publiek vertrouwen winnen, onafhankelijkheid, onpartijdigheid, vermogen en effectiviteit. Ook: het vermogen om expertise, skills, ervaring aan te trekken.

Bevoegdheden en capaciteiten van de regulator

De regulator heeft een asymmetrische verhouding tot de bedrijven. Om zijn taak m.b.t. online harms effectief te verrichten is sterke expertise in technologie, platforms en de praktijk vereist.

Regulator moet de capaciteit hebben om te begrijpen hoe online technologie in relatie tot platforms werkt. Hij moet data verzamelen, analyseren en daarop handelen. Plus capaciteit om research en horizon scanning te doen.

De regulator moet geheel kostendekkend worden gefinancierd door de bedrijven die onder de regulering vallen.

Naleving

De Regulator heeft bevoegdheden die prikkels geven tot naleving en technisch uitvoerbaar zijn. Deze moet hij naar evenredigheid toepassen, rekening houdend met effect op de economie. De bevoegdheden moeten ook bijdragen aan een level playing field: geen onevenredige nadelen voor bedrijven die in de UK zijn gevestigd.

Sancties tegen non-compliance moeten:

- Bedrijven incentives geven tot snelle en effectieve compliance;
- Bruikbaar zijn voor bedrijven die sterk verschillen in omvang en die offshore kunnen zijn;
- Evenredig zijn met feitelijke of potentiële schade.

Kern-bevoegdheden:

- Bestuurlijke boetes (civil fines) voor bewezen tekortkomingen in helder omschreven omstandigheden. Dit kan worden aangeduid in omzet, volume van illegaal materiaal, volume van views van illegaal materiaal, reactietijd op aanwijzingen van de regulator.
- Aanwijzing/ waarschuwing aan een bedrijf die regels niet nakomt, met een tijdperiode om daaraan alsnog te voldoen.
- Informatie opvragen van een bedrijf dat (vermoedelijk) een inbreuk maakt.
- Publiceren van aanwijzingen t.a.v. een bedrijf waarvan bewezen is dat dit inbreuk maakt.

Gezien het ernstige karakter van online harms en de beperkte prikkels voor bedrijven om hun gedrag te veranderen, zijn er mogelijk extra bevoegdheden voor de regulator nodig. Gedacht wordt aan:

- Disruptie van zakelijke activiteiten. Bij zeer ernstige inbreuken (bv: bedrijf wil geen actie nemen tegen terroristen op zijn netwerk) kan het gepast zijn om derde bedrijven te verplichten om elke directe en indirecte dienstverlening aan/van dat bedrijf te staken. Denk aan apps, links op sociale media, zoekresultaten. Het EVRM stelt daar beperkingen aan.
- ISP-blokkade. Een last resort actie tegen non-compliant websites of apps is dat de platforms van deze bedrijven worden geblokkeerd voor toegang in het VK. Dit is een optie bij ernstige inbreuken, het niet reageren op herhaalde aanwijzingen, etc.
- Aansprakelijkheid van leidinggevendenden. Bij ernstige inbreuken zouden bepalende leidinggevendenden persoonlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld, zowel met bestuurlijke boetes, als strafrechtelijk.

Samenwerking met opsporingsdiensten en andere overheidsdiensten

- De regulator stelt beleidsregels (codes of practice) op voor de verschillende soorten online harms.
- Voor CSEA en terrorisme voorzien de codes of practice in regels om te verwijzen naar opsporingsdiensten en andere overheidsdiensten.
- De regulator consulteert deze diensten bij het opstellen van de codes.

Internationale handhaving

Het nieuwe regime heeft betrekking op bedrijven die diensten aan UK-gebruikers leveren. De regulator krijgt bevoegdheden om op te treden tegen bedrijven die buiten de UK zijn gevestigd, zoals het blokkeren van hun platforms voor UK-gebruikers. (Internationale) samenwerking is vereist om effectief op te treden tegen offshorebedrijven.

Overwogen worden om de regulator bevoegdheid te geven om een UK-vertegenwoordiger te eisen voor offshorebedrijven, naar analogie met de AVG.

De regulator heeft een internationale blik en werkt samen met collega-regulators in andere landen.

Aansprakelijkheid voor illegale content

Onder de e-commerce richtlijn zijn bedrijven niet aansprakelijk voor content, tenzij ze een notificatie ontvangen dat content illegaal is en ze nalaten dat tijdig te verwijderen.

Deze beperkte aanpak heeft niet de prikkels die nodig zijn om proactief gedrag te ontwikkelen om te voorkomen dat illegale content voorkomt. Daarom is de aanpak van het nieuwe regime nodig: die leidt ertoe dat bedrijven maatregelen nemen om online harms zoveel mogelijk te voorkomen.

De zorgplicht

- Bedrijven moeten hun algemene voorwaarden afstemmen op de standaarden van de regulator en de codes of practice erin verwerken.
- Bedrijven moeten deze algemene voorwaarden effectief en consistent toepassen.
- Bedrijven moeten voorkomen dat bekende CSEA/terroristische content beschikbaar is voor gebruikers.
- Bedrijven moeten prompte, transparante en effectieve actie nemen op meldingen van gebruikers.

- Bedrijven zorgen dat gebruikers die schade/nadeel lijden, snel en goed worden verwezen naar hulp.
- Bedrijven reviewen hun procedures regelmatig en verbeteren die voortdurend.

De regulator stelt beleidsregels (codes of practice) op die:

- Zorgen dat producten en diensten safe by design zijn;
- Richtsnoeren geven voor duidelijke en begrijpelijke algemene voorwaarden
- Maatregelen voorschrijven voor heldere en effectieve meldingsprocedures
- Stappen beschrijven om illegale/schadelijke content snel te behandelen;
- Gebruikers beschermen tegen onterechte verwijdering van content.
- Stappen voorschrijven voor monitoren en verbeteren van processen.

Invulling voor specifieke harms.

CSEA

Bedrijven moeten serieuze actie, proactief en reactief, nemen tegen deze zeer ernstige dreiging van de fysieke en emotionele veiligheid van kinderen.

Onderwerpen voor de code of practice:

- Stappen tegen het voorkomen van nieuwe en bekende CSEA content, incl. links voor gebruikers.
- Stappen tegen CSEA-activiteit als grooming.
- Stappen tegen CSEA in samenhang met of in livestreams.
- Stappen om accounts te identificeren die indicaties hebben van CSEA en het beschermen van kinderen, incl. blokkeren van accounts en informeren van opsporingsautoriteiten.
- Stappen om searches die linken naar CSEA te voorkomen
- Stappen om te zorgen dat diensten by design safe zijn.
- Stappen om effectieve systemen voor kind-gebruikers om te melden, verwijderen en verdere verspreiding van beelden van henzelf te voorkomen.
- Stappen voor effectieve maatregelen om te bepalen welke gebruikers kinderen zijn en versterkte veiligheidsmaatregelen te nemen voor die gebruikers.
- Stappen om prompt opsporingsdiensten te informeren.
- Stappen om voortdurend hun inspanningen te verbeteren om CSEA aan te pakken.
- Guidance over de CSEA content die bedrijven proactief moeten voorkomen en identificeren en waarop ze moeten handelen. Dit helpt ook de ontwikkeling van nieuwe tools.
- Stappen en eisen m.b.t. bewaren en delen van illegale content i.v.m. onderzoek en opsporing.
- Stappen om te zorgen dat getroffen gebruikers snel en adequate hulp krijgen.

Terroristisch online gebruik

Robuuste actie is vereist tegen prevalent gebruik en proactief gedrag om gebruik te voorkomen.

Grote bedrijven hebben actie genomen (vrijwillig), maar kleine moeten actief worden ondersteund om zich te beveiligen. Ook moeten alle platforms, groot en klein, samenwerken en meewerken met autoriteiten.

Elementen van de zorgplicht in een op te stellen code of practice:

- Stappen die bedrijven nemen ter voorkoming en bestrijding van bekende content, en links. Inclusief guidance over tools voor identificatie, blokkering en verwijdering.

- Guidance over welke content als terroristisch geldt en wat bedrijven moeten aanpakken. Dit helpt ook het ontwerpen van tools.
- Verduidelijking van de adequate timeframes voor verwijdering
- Guidance over informatieplichten aan autoriteiten, incl. bewaarplichten.
- Stappen voor de omgang met accounts die hebben gediend voor verspreiding van t-content, incl. blokkering ervan.
- Stappen voor identificering en behandeling van t-content, incl. livestreams
- Stappen om searchgedrag naar t-content te voorkomen, incl. automatische suggesties.
- Stappen om diensten safe-by-design te maken.
- Stappen voor permanente review en verbetering van processen en technologie.

Andere terreinen voor specifieke codes of practice³⁰

- Ernstige gewelddadigheid
- Haatmisdrijven
- Bedreiging
- Disinformatie
- Aanzetten tot zelfverminking of suicide
- Belediging van publieke figuren
- Belemmering van gerechtelijke procedures
- Cyberbedreiging
- Toegang van ongeschikte content voor kinderen

Technologie, onderwijs, bewustzijn

Technologie heeft een grote rol om online gebruikers veilig te houden. De tech industrie kan bedrijven en individuen de tools verstrekken om online harms tegemoet te treden.

De overheid stimuleert innovatieve bedrijven met subsidies voor nieuwe vondsten.

Er is een (conceptueel) ecosysteem voor online veiligheid, dat bestaat uit verschillende markten: 3rd party technische oplossingen, menselijke moderation systemen, hashing & finger printing technologie, AI-machine learning oplossingen voor de automatische detectie van schadelijke content.

De regulator gebruikt zijn spilfunctie in de markt om nieuwe technologie aan te jagen en best practice te verspreiden door kennisdeling en ter beschikking stellen van tools.

De overheid zal met partners vanuit de industrie werken om de innovatie in veiligheidstechnologie te ondersteunen.

Safety by design: bij het ontwerp al rekening houden met: welke content acceptabel is, systemen om schadelijke content te detecteren (AI), easy reporting voor gebruikers, dataminimalisatie, regie voor gebruikers over hun data.

Regie voor gebruikers

Initiatieven voor onderwijs, programma- en lesmateriaal, online safety apps, screen time apps, digitale scholing.

Zoals de regulator er nog niet is, neemt de overheid diversie initiatieven rond stimuleringsprogramma's.

³⁰ In deze samenvatting noemen we alleen de onderwerpen.

Van: 5.1.2e <5.1.2e>
Aan: 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DRC/CV
Onderwerp: RE: Stukken voor lijn
Datum: maandag 30 augustus 2021 08:42:22

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Dankjewel voor het delen!

Aangezien er geen grote wijzigingen zijn doorgevoerd, hoeft mijn staatssecretaris op dit moment de stukken niet nogmaals te zien. Prima om ze te agenderen voor CBJ van 12 oktober.

Groeten en geniet van je verlof!

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e> @minjenv.nl>

Verzonden: zondag 29 augustus 2021 20:02

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e> @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Gedurende mijn afwezigheid kun je overigens 5.1.2e 5.1.2e (in de cc) benaderen, mocht er iets zijn.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DWJZ/SBR

Verzonden: vrijdag 27 augustus 2021 09:57

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

De wetgevingstoets is afgerond. Dat heeft niet tot inhoudelijke wijzigingen geleid, behoudens een nieuwe samenloopbepaling m.b.t. de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Wij brengen de stukken hier de lijn in voor aanbidding bij de CBJ van 12 oktober (omdat ik de komende weken met verlof ben). Wil je ze bij jullie ook de lijn in brengen (voor zover dat noodzakelijk is)? Als je het fijn vindt kan ik onze nota ook met je delen, wellicht kun je daaruit putten 😊.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 8 juli 2021 14:39

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e> @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DRC/CV <5.1.2e> @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Op de valreep nog wat opmerkingen van mijn collega's in de kantlijn. Procesvoorstel is prima.

Zoals gezegd ben ik vanaf morgen 2 weken niet bereikbaar, maar ik heb je de namen van collega's doorgegeven. 5.1.2e @minbzk.nl is ook altijd beschikbaar voor jullie als het nodig is.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e> @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 7 juli 2021 09:38

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Dank, zal ik doen. Ik bied het stuk hoe dan ook nog formeel aan voor een grondrechtentoets via het toetsloket ☺.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 7 juli 2021 09:09

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Dag 5.1.2e

Ik heb je stukken en planningsvraag van 30 juni doorgezeten naar de collega van CZ (constitutionele zaken) maar nog geen reactie ontvangen. Vanwege mijn vakantie van 9 tot en met 23 juli raad ik je aan om direct contact te zoeken met 5.1.2e (, 5.1.2e @minbzk.nl) en 5.1.2e (, 5.1.2e @minbzk.nl). Zij kunnen het beste zeggen of de verhouding met artikel 7 Grondwet voldoende uitgelegd is.

Zal vandaag nog een rappel sturen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 30 juni 2021 15:55

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Enige maanden later zijn we uit consultatie. Ik leg het wetsvoorstel graag opnieuw aan jou en je collega's voor. Uit de consultatie zijn geen punten gekomen die raken aan het zbo. Wel heb ik de bepalingen aangepast naar aanleiding van de besprekingen die tussen BZK en JenV zijn gevoerd over de uitvoeringswet TCO. Als het goed is staan er dus geen verrassingen in, maar kijk er vooral goed naar.

We hopen het wetsvoorstel voor het zomerreces bij JZW aan te bieden voor de wetgevingstoets, zodat het medio juli de lijn in kan naar MJenV en (neem ik aan) jullie staatssecretaris. Past dat in jullie planning? Als dat niet lukt, hoor ik het natuurlijk graag – dan vinden we vast een oplossing. Het traject richting de CBJ en MR starten we pas na het zomerreces. Veel dank alvast, en bij vragen weet je me hopelijk te vinden.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Wetgevingsjurist
5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
sector Staats- en bestuursrecht

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 17:45

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Dank voor je snelle reactie.

Ik hoor dan op termijn van 5.1.2e. Komt mooi uit want ik wil een ander wetsvoorstel op mijn beurt graag met haar afstemmen op korte termijn.

Groeten en fijne avond gewenst,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 17:22

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Top. Ik laat de stukken dan morgen indienen bij de 5.1.2e

De uitvoeringswet voor de TCO-verordening is nog in voorbereiding, ik denk dat deze eind maart gereed zal zijn. De Vo treedt hoogstwaarschijnlijk begin april in werking, we willen voor die tijd de wet gereed hebben. Hij gaat dan direct naar de 5.1.2e en dus niet eerst in consultatie. Dat gaat overigens een collega van mij doen (5.1.2e zij komt daarover nog op de lijn.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 17:17

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e P.T. - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

< 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Anders dan ik vanmorgen reageerde heb ik een paraaf van de staatssecretaris terug. Hij is dus akkoord met consultatie.

Ik had het een tijdje terug 5.1.2e ook gevraagd, maar via deze weg ook aan jou. Heb je een planning voor stukken voor het terroristische content-deel van de autoriteit?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 10:07

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Ons bereikte het bericht dat MJenV het wetsvoorstel graag in de eerstvolgende MR wil hebben (dat zal vast met de verkiezingen te maken hebben). Heb je enig zicht op afdoening door jullie stas?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 29 januari 2021 13:13

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Fijn nieuws. Ik laat het inderdaad weten als we een akkoord hebben.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 29 januari 2021 12:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

MJenV is akkoord. Laat je het weten wanneer jullie stas dat ook is? Dan kan ik het naar de MR sturen.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 16:25

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Dank voor je signaal. Ik zal het toevoegen!

Groeten, 5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Datum: vrijdag 22 5.1.2e 2021 4:24 PM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

In de MR van vanochtend is besloten dat elk voornemen tot internetconsultatie aan de MR moet worden voorgelegd. Dat geldt dus ook voor dit wetvoorstel. Wellicht kun je dat nog aan je nota toevoegen. Dat betekent dat zodra beide bewindspersonen met de stukken hebben ingestemd, ik het wetsvoorstel aanhangig maak voor de eerstvolgende MR. Na instemming van de MR (of eigenlijk: geen bezwaar, het is een 'piepsysteem') start de consultatiefase.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 21 januari 2021 10:12

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Stukken voor lijn

Hoi 5.1.2e

Will do. Zodra ik reactie krijg laat ik het jullie beiden weten.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 21 januari 2021 10:11

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Stukken voor lijn

Ha 5.1.2e

Hierbij de stukken zoals ze bij ons in de lijn zitten. Wil je ze bij jullie ook in de lijn brengen?

Groet, 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de

geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind

resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2e BD/DWJZ/JZW
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR;
 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e - BD/DWJZ/PR; 5.1.2e - BD/DRC/GC; 5.1.2e
 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A; 5.1.2e - BD/DRB;
 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Onderwerp: CBJ 12/10: adviezen
Datum: dinsdag 5 oktober 2021 15:20:10
Bijlagen: Advies CBJ.docx
01 Agenda CBJ 12 oktober 2021.docx

Buiten reikwijdte

Beste collega's,

Bijgevoegd de agenda en de BZK-stukken voor de CBJ van 12 oktober a.s.
 Aan jullie het verzoek een advies te schrijven voor de JenV-vertegenwoordiger in de CBJ
 5.1.2e 5.1.2e dWJZ).

3. Wet bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal (JenV)
--

5.1.2e

en

5.1.2e

Buiten reikwijdte

Bijgevoegd vind je het adviesformat voor de CBJ.
 Dit format is hetzelfde als het format dat op een later moment voor de MR wordt
 gebruikt.
 Graag ontvang ik het advies uiterlijk donderdag 7 oktober 2021, 16.30 uur.

Verder staat een vooroverleg met 512e gepland op maandag 11 oktober 2021 van 11.00 uur tot 11.45 uur.
Hiervoor is apart een webex-uitnodiging verstuurd.

Hartelijke groet,

512e

To: 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e - BD/PNI[5.1.2e @minjenv.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e
5.1.2e - BD/KS[5.1.2e @minjenv.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP
Sent: Tue 12/21/2021 7:48:29 AM
Subject: RE: Bilateraal Overleg MJenV- 5.1.2e - Telegram
Received: Tue 12/21/2021 7:48:30 AM

Dag allen,

Dank voor jullie input! Ook contact gehad met ambassaderaad in Berlijn: we gaan eerst ook even goed uitzoeken wat de Duitsers precies willen. Duitsers melden dat MinJenV heeft toegezegd tijdens een bilateraal overleg met VAE dit op te brengen. Dat overleg is nog niet gepland.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV

Verzonden: maandag 20 december 2021 09:31

Aan: 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP

CC: 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - BD/KS

Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV- 5.1.2e - Telegram

Dat vind ik ook prima. Laten we er wel voor zorgen dat we dan ook goed op de hoogte blijven van elkaars input.

Van: 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 17 december 2021 17:26

Aan: 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/KS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV- 5.1.2e - Telegram

Dank 5.1.2e , allen, even korte reactie op 'dat DRC contact met NCTV zal onderhouden': als de discussie direct gelinkt is aan extremisme en terrorisme (op internet) dan handiger als DEIA ook direct blijft schakelen met NCTV. Fijn weekend!

Van: 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>

Datum: vrijdag 17 dec. 2021 4:19 PM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP <5.1.2e @minjenv.nl>

Kopie: 5.1.2e - BD/PNI <5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e - BD/DRC/CV <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Bilateraal Overleg MJenV- 5.1.2e Telegram

Hallo 5.1.2e ,

Je mag mij en mijn collega 5.1.2e 5.1.2e hiervoor benaderen. Wij zullen ook het contact met de NCTV onderhouden. Voor nu kunnen we het volgende melden:

- We zien, mede gezien Europese afspraken met de grote platformen als Facebook (waar ook WhatsApp onderdeel van is), dat ongewenste activiteiten als haat en opruiing zich verplaatsen van online platformen en berichten-apps als WhatsApp en Signal naar platformen en berichten-apps die geen zetel in de EU hebben (en dus niet of in ieder geval lastiger aanspreekbaar zijn), zoals V-Kontakte en Telegram.
- Telegram speelt ook een belangrijke rol als platform waar vooral op het gesloten gedeelte strategievorming en netwerkvorming plaatsvinden voor extremistische en terroristische doeleinden. Tot nu toe zijn deze alt-tech platformen lastig aan te pakken of überhaupt lastig om mee in contact te komen.
- Op dit moment is Telegram (oorspronkelijk Russische eigenaar) nergens bij aangesloten. Ze hebben echter wel in het verleden samengewerkt met Europol in 2018 voor het verwijderen van content gelinkt aan IS. Binnen rechts-extremistische bewegingen (accelerationisme) is Telegram een populair platform. NCTV heeft geen inzicht of UAE of Telegram hier ook tegen optreedt. De verwachting is van niet gezien ze daar weinig belang bij hebben.
- In Duitsland hebben ze ook last van het accelerationisme wat flink groeit en willen daarom waarschijnlijk met Telegram in contact komen. De Duitsers willen graag een contactpersoon en klachtmechanismes voor autoriteiten.

BOODSCHAP MINISTER:

- Het is zeer wenselijk dat bedrijven die hun diensten aanbieden binnen de EU ook een zetel hebben in tenminste één van de EU-landen. Op den duur kan de minister ook niet uitsluiten dat bedrijven die hier niet aan voldoen geen toegang meer krijgen tot het web in de EU. Zo bevat het e-evidencepakket bevat een verplichting om een wettelijke vertegenwoordiger in de EU aan te wijzen tbv vorderingen voor digitaal bewijs in opsporingsonderzoeken.
- De minister kan pleiten voor een contactpersoon en een klachtmechanisme voor autoriteiten. Daarnaast kan het helpen om platformen aan te moedigen om aan te sluiten bij fora als GIFCT (Global Internet Forum to Counter Terrorism) of het EU internetforum.
- Er is nog steeds een encryptieprobleem met betrekking tot de berichten in Telegram. Handhavingsdiensten den daardoor gehinderd in hun taakuitvoering

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 17 december 2021 12:53
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e, - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: FW: Bilateraal Overleg MJenV- 5.1.2e - Telegram
Ook (en met name) voor jullie
Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Datum: donderdag 16 dec. 2021 4:10 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Kopie: 5.1.2e - BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e - BD/DRC/FO
5.1.2e

Onderwerp: Bilateraal Overleg MJenV- 5.1.2e - Telegram

Dag collega's,
Gister had MJenV Grapperhaus een kennismakingsgesprek met de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken van Duitsland, Faeser. Daarbij merkte Faeser op dat haat en opruiing via virtuele media toenemen m.n. via Telegram. Gaat daarbij om een combinatie van rechtsextremisme en geweldbereidheid in samenhang met coronaprotesten. Duitse regering heeft moeite om Telegram meer verantwoordelijkheid te laten nemen. Het bedrijf zetels in de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). Faeser wil graag in gesprek treden met Telegram, zodat mensen niet naar Dubai hoeven met hun klacht, maar in de EU in actie kunnen komen.

Grapperhaus heeft goede contacten met VAE minister van binnenlandse zaken en heeft aangeboden zijn contact in te willen zetten om het probleem het Telegram over het voetlicht te brengen daar.

Ik begreep van Gerald dat ik hiervoor bij jullie moet zijn. Is dit in NL ook een probleem? Is dit iets waar we iets in kunnen betekenen? Wanneer we dit bij VAE insteken, wat zou dan de boodschap moeten zijn?

Wellicht kunnen we hier kort een overlegje voor inplannen, wmb samen met de NCTV.

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

Senior beëidsmedewerker Internationale Betrekkingen en Projecten

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
Noord toren, etage 11

5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl

Maandag afwezig

To: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP[5.1.2e @minjenv.nl];
5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 12/23/2021 3:58:44 PM
Subject: RE: Bezoek 5.1.2e VAE - telegram
Received: Thur 12/23/2021 3:58:45 PM

Hoi 5.1.2e ,

Dank voor opstellen van notitie! Paar aanvullingen.

Groet, 5.1.2e

Spreektekst

- The Dutch (and German) security services are concerned about the growing international right-wing extremist world online, which organizes on messenger services, like Telegram.
- Would be appreciated to notify this concern to Telegram and to ask to fully support our EU efforts to counter the dissemination of terrorist content online.
- It would be helpful if Telegram establishes a point of contact and complaint mechanism for authorities.

Achtergrondinformatie

Messengerdienst Telegram

- ✓ Binnen de rechts-extremistische bewegingen (accelerationisme) is Telegram een populair platform. Ook wordt het veelal gebruikt voor haatzaaien en opruiing in relatie tot de Covid-rellen. Er zijn toenemende zorgen over de vermenging van rechts-extremisten met coronademonstranten.
- ✓ Tot nu toe is de berichtgeving op Telegram lastig aan te pakken of mee in contact te komen, gezien ze geen zetel hebben in de EU. Telegram (oorspronkelijk van een Russische eigenaar) is nergens bij aangesloten, maar heeft een hoofdkwartier in Dubai. In 2018 heeft Telegram wel samengewerkt met Europol om content te verwijderen die gelinkt is aan IS.
- ✓ Op Europees-niveau is wetgeving (TOI-verordening) aangenomen dat voorziet in het uitvaardigen van verwijderingsbevelen zodat terroristische content snel offline kan worden gehaald van publiek toegankelijke platformen. Hiervoor *moet* iedere aanbieder van hostingdiensten een contactpunt op te richten. Bij in gebreke blijven kunnen boetes worden opgelegd (tot max 4% van de jaarlijkse wereldwijde omzet), ook al is het gevestigd buiten de EU. Deze wetgeving geldt niet voor het gesloten gedeelte. Telegram heeft zowel een open als gesloten gedeelte.
- ✓ Ook in DUI maakt minister van BiZa Faeser zich ernstig zorgen om opkomst (rechts)extremisme op Telegram en wil graag een contactpersoon en klachtmechanisme voor autoriteiten om mee in contact te treden.
- ✓ MinJenV Grapperhaus heeft in gesprek met Faeser aangeboden zijn contacten met VAE te gebruiken om Telegram te kunnen aanspreken. Gelet op continuïteit wordt u gevraagd deze boodschap mee te nemen tijdens uw gesprek met president Khalifa bin Zayed al Nahayan en minister van binnenlandse zaken Sheikh Saif bin Zayed al Nahayan.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV

Verzonden: donderdag 23 december 2021 15:39

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP; 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV

Onderwerp: RE: Bezoek 5.1.2e VAE - telegram

Wat mij betreft prima zo.

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 22 december 2021 17:40

Aan: I 5.1.2e - 5.1.2e : 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Bezoek 5.1.2e VAE - telegram

Dag collega's,

75032754

0107

0688

MP Rutte zal op 17 en 18 januari een bezoek afleggen aan VAE (onder voorbehoud van maatregelen). Daar spreekt hij onder meer met president Khalifa. Insteek is om Rutte mee te geven een opmerking te maken over toegang tot Telegram, omdat Grapperhaus tegen die tijd mogelijk weg is en het voor de continuïteit beter is om dat door Rutte te laten doen. Ik heb, op basis van jullie informatie, onderstaande spreektekst en achtergrond geformuleerd. Is dit wat jullie betreft ok?

Wel nog een vraag aan jullie allen: speelt dit probleem in NL ook, zoals het in DUI speelt? We kunnen makkelijker hier een opmerking over maken als we er zelf ook last van hebben en baat bij hebben dat het opgepakt gaat worden.

Groet,

5.1.2e

Spreektekst

- NL (and Germany) worried about uprising of extreme right-wing nationalism, which organizes on messenger services like Telegram. Telegram does not have point of contact within the EU. Would be appreciated to have a point of contact and complaint mechanism for authorities.

Achtergrondinformatie

Messengerdienst Telegram

- ✓ Ongewenste activiteiten als haat en opruiing verplaatsen zich van online platformen en berichten-apps als Whatsapp en Signal naar platformen en berichten-apps die geen zetel hebben in de EU (en daardoor niet of lastiger aanspreekbaar zijn), zoals V-Kontakte en Telegram. In 2018 heeft het wel samengewerkt met Europol om content te verwijderen die gelinkt is aan IS. Telegram (oorspronkelijk van een Russische eigenaar) is nergens bij aangesloten, maar heeft een hoofdkwartier in Dubai.
- ✓ Telegram speelt ook een belangrijke rol als platform waar vooral op het gesloten gedeelte strategie- en netwerkvorming plaatsvinden voor extremistische en terroristische doeleinden. Tot nu toe zijn deze alt-tech platformen lastig aan te pakken of mee in contact te komen. Binnen rechts-extremistische bewegingen (accelerationisme) is Telegram een populair platform.
- ✓ In Nederland is dit een groeiend probleem. Ook in DUI maakt minister van BiZa Faeser zich ernstig zorgen om opkomst (rechts)extremisme op Telegram en wil graag een contactpersoon en klachtmechanisme voor autoriteiten om mee in contact te treden. MinJenV Grapperhaus heeft in gesprek met Faeser aangeboden zijn contacten met VAE te gebruiken om Telegram te kunnen aanspreken. Gelet op continuïteit wordt u gevraagd deze boodschap mee te nemen tijdens uw gesprek met president Khalifa bin Zayed al Nahayan en minister van binnenlandse zaken Sheikh Saif bin Zayed al Nahayan.

To: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DGPenV/PPBT/PBO
Sent: Tue 2/1/2022 9:30:06 PM
Subject: RE: Vraag
Received: Tue 2/1/2022 9:30:07 PM

Aan 5.1.2e bedoel je? Ik had hem al geappt of Telegram voor deel OTT-dienst was, maar nog geen reactie. Een collega zei mij dat jij met dit onderwerp bezig bent.

Groet,
5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Datum: dinsdag 01 feb. 2022 10:28 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DGPenV/PPBT/PBO < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Vraag

Hallo 5.1.2e,
Het is het handigst wanneer je de vraag zelf even doorstuurt. Zou je dat willen doen?
Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DGPenV/PPBT/PBO
Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 21:59
Aan: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV
Onderwerp: Vraag

Hoi 5.1.2e,
5.1.2e coördineert een set kamervragen. Ik zou graag willen weten of een deel van Telegram een OTT-dienst is en wanneer de TK voor het laatst daarover is geïnformeerd (toch niet de brief over dilemma's internetcriminaliteit uit 2020?).
Vriendelijke groet,
5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

To: 5.1.2e - Directie Innovatie, Kennis en Strategie[5.1.2e @minjenv.nl]
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e @minbuza.nl[5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e -
Directie Innovatie, Kennis en Strategie[5.1.2e @minjenv.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV
Sent: Thur 5/19/2022 10:31:29 AM
Subject: RE: DHS Criminal Investigations and Network Analysis (CINA)
Received: Thur 5/19/2022 10:31:29 AM

Ah wat goed. Jullie hebben jullie eigen wetenschap/kennis-netwerk bij de organisaties van JenV dus kan ik deze bij DX laten.

Van: 5.1.2e - Directie Innovatie, Kennis en Strategie

Verzonden: donderdag 19 mei 2022 11:54

Aan: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV

CC: 5.1.2e - BD/PIDS; 5.1.2e @om.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e.); 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV;
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - Directie Innovatie, Kennis en Strategie

Onderwerp: RE: DHS Criminal Investigations and Network Analysis (CINA)

Dank 5.1.2e, Ja de JenV Directie Innovatie, Kennis en Strategie ondersteunt met veel enthousiasme samenwerking (onder de vlag van het Science & Technology Verdrag dat we hebben) van JenV onderdelen met de VS. Zie bijgevoegd A4tje (enigszins gedateerd) dat op hoofdlijnen een indruk geeft.

We kunnen daarbij trouwens rekenen op met 5.1.2e onze JenV Ambassadeeraad in Washington (in cc).

Belangrijk vertrekpunt daarbij voor DX is de behoefte vanuit JenV organisaties zoals bv. Politie, NFI, etc. maar ook speerpunten vanuit het Coalitie Akkoord en prioriteiten genoemd in strategische (kennisontwikkelings-) agenda's van JenV zoals bv. de NCTV Onderzoeksagenda of bv. de recente S&T agenda van de Politie.

Na Trump en het post-Corona tijdperk hebben we nu de wind weer mee en hebben we volgende week US DHS voor de 2^e keer op-bezoek, ditmaal op directeureniveau

Kortom, we overleggen graag verder met enthousiaste collegae om de mogelijkheden en kansen te verkennen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 19 mei 2022 11:00

Aan: 5.1.2e - Directie Innovatie, Kennis en Strategie < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/PIDS < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e @om.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e.)
< 5.1.2e @politie.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: DHS Criminal Investigations and Network Analysis (CINA)

Hey 5.1.2e,

Bij het uitzetten van de mails lijkt mij de mogelijke samenwerking op CINA eigenlijk het meest bij DX zitten.

Zaken als samenwerking met de wetenschap op onderwerpen als: criminal network analysis and predictive modeling, analysis of dynamic patterns of criminal activity, traditional and digital forensics, improving investigative processes and education and training.

Eens?

5.1.2a

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Beleidsadviseur cybercrime
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minvenj.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV[5.1.2e @minjenv.nl]
From: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Sent: Thur 6/30/2022 8:29:07 AM
Subject: FW: Antw: Vraag telegram
Received: Thur 6/30/2022 8:29:08 AM

-Voor wat betreft het vraagstuk van encryptie heeft de Europese Raad in 2020 een verklaring uitgebracht die de Commissie oproept om oplossingen te zoeken. In 2022 komen ze met een way forward. Over het nationale standpunt in dit traject verwijs ik naar de beantwoording van eerdere Kamervragen van de leden Rajkowsky en Van Ginneken.

Van: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV

Verzonden: woensdag 29 juni 2022 19:34

Aan: 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e - BD/DRB; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI; 5.1.2e - 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV

CC: 5.1.2e 2e)

Onderwerp: RE: Antw: Vraag telegram

Hallo allen,

Voor wat betreft de opsporing:

-In de Europese Unie wordt een wetgevingspakket onderhandeld dat het mogelijk maakt om dienstverleners die diensten aanbiedt in de Unie te bevragen om data voor opsporingsonderzoeken, ook bedrijven als Telegram. Dit voorstel kent geen ontsleutelverplichting.

-Voor wat betreft het vraagstuk van encryptie heeft de Europese Raad in 2020 een verklaring uitgebracht die de Commissie oproept om oplossingen te zoeken. In 2022 komen ze met een way forward. Over het nationale standpunt in dit traject verwijs ik naar de beantwoording van eerdere Kamervragen van de leden Rajkowsky en Van Ginneken.

Van: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>

Verzonden: woensdag 29 juni 2022 19:10

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e - BD/DRB < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e : 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Antw: Vraag telegram

Dat dacht ik al. Maar dat zijn slechts details. Want het zijn toch goede afspraken? Dus dan verplichten we Telegram toch gewoon om aan de CoP te voldoen? Sterker nog; waarom heeft StasBZK dat niet allang geregeld? Dat ligt toch voor de hand?! Waarom had nog niemand bij BZK daar aan gedacht? **

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>

Datum: 29 juni 2022 om 19:01:13 CEST

Aan: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e - BD/DRB' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV' < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Antw: Vraag telegram

Ja kan, of iets over terroristische content?

Telegram heeft de CoP alleen nooit ondertekend dus er is dan ook geen sprake van iets niet naleven **

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>

Datum: woensdag 29 jun. 2022 6:58 PM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e - BD/DRB' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNI' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl' < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DRC/CV' < 5.1.2e @minjenv.nl>

Kopie: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>

Onderwerp: Antw: Vraag telegram

Thx. Goed om alvast te weten.

En zou Rajkowski niet de CoP bedoelen als ze het heeft over die EU afspraken? ; -p

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>
Datum: 29 juni 2022 om 18:39:01 CEST
Aan: 5.1.2e - BD/DRB' < 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI'
< 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e - BD/PNI' < 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e @minjenv.nl'
< 5.1.2e @minjenv.nl>, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV' < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>, 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>
Onderwerp: Vraag telegram
Hoi allen,

Zoals ook via de app aangegeven aan 5.1.2e, is er in het debat over de inlichtingen en veiligheidsdiensten vandaag een vraag gesteld over telegram.

Ik heb de vraag net zelf terug geluisterd dus heb iets meer context.

Vraag werd gesteld door Rajkowski (VVD), toen de minister vertelde over het verschil tussen anti-overheidsactivisme en extremisme en dat er online ook plannen door extremisten worden beraamd.

Rajkowski vroeg specifiek naar Telegram als middel waar deze groep zich organiseert en vroeg de minister om Europese afspraken te maken zodat platformen als Telegram hier iets tegen doen.

Ze noemde in deze context dat er op telegram ook dingen als 'self harm' gepromoot worden, dus het werd ook breder getrokken door haar.

De Europese afspraken zouden er al zijn, waar Telegram zich niet aan zou houden.

Ik heb MBZK meegegeven de vraag door te geleiden naar digitalisering debat morgen, dat heeft ze ook gedaan en Rajkowski ging daarmee akkoord.

Ik weet niet bij welke BWP deze vraag terecht gaat komen, maar er zijn naar mijn weten geen Europese afspraken met dit soort messaging services toch, juist vanwege encryptie en dat zij daarom zelf ook niet weten wat er op hun dient wordt verspreid?

Ook niet een soort law enforcement afspraak of een uitzondering op waar het gaat om terroristische/extremistische content (daarom ook 5.1.2e en 5.1.2e)?

5.1.2e Rajkowski scheen ook gevraagd te hebben naar de stand van zaken DSA (geen idee waarom ze dit vroeg bij dit debat). Deze ook door laten geleiden naar morgen.

Groeten,

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

.....
Afdeling Democratie
Directie Democratie en Bestuur
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag
.....

E 5.1.2e 5.1.2e @minbzk.nl
M 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

minister JenV

nota

Autoriteit Online seksueel kindermisbruik

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechts handhaving**
Directie Rechts handhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.njksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
5.1.2e

T 5.1.2e
F

Datum
29 oktober 2019

Projectnaam
Hernieuwde aanpak online
seksueel kindermisbruik

Ons kenmerk
XXXXX

Bijlagen
3

Algemene leiding
Minister
Datum/eindparaaf

SG
Datum/paraaf

1 Doel nota

- Kennisnemen van de conceptwetstekst voor bestuursrechtelijk toezicht op online kinderpornografisch materiaal (bijlage 1).
- Besluitvorming over het oprichten van een nieuw bestuursorgaan en over drie aanvullende taken.

2 Aanleiding en advies

In het kader van de Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik, loopt een wetgevingstraject om bedrijven die online kinderporno niet accuraat verwijderen bestuursrechtelijk aan te pakken. Bijgevoegd vindt u een eerste versie van de conceptwetstekst. In voorliggende nota wordt deze in paragraaf 3.1 toegelicht.

In paragrafen 3.2 en 3.3 worden u keuzes voorgelegd over het bestuursorgaan waar de beoogde taken worden belegd. De advisering hierover is gebaseerd op recent opgeleverde 'Businesscase Autoriteit Kindermisbruik' (bijlage 2).

Voorgesteld wordt om:

- a) Te kiezen voor een nieuw op te richten bestuursorgaan;

b) De handhavende taak van de autoriteit naast de bestaande zelfregulering te versterken met drie aanvullende taken:

- De reikwijdte van de handhavingstaak uitbreiden naar de brede ICT-sector;
- Het zelfstandig zoeken naar online kinderpornografisch materiaal mogelijk maken;
- Een coördinerende taak voor de aanpak van kinderporno beleggen.

Bij akkoord wordt dit verder uitgewerkt. Indien gewenst bespreken we zowel de adviezen als de bijgevoegde wettekst graag.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
29 oktober 2019

Ons kenmerk
XXXXXX

3 Toelichting

3.1 Conceptwettekst

Een werkversie van de wettekst bijgevoegd, hier volgt een samenvatting van het beoogde systeem.

Het bevoegde bestuursorgaan (hierna: de Autoriteit) krijgt als wettelijke taak online kinderpornografisch materiaal te lokaliseren en de ontoegankelijkmaking daarvan af te dwingen. De Autoriteit kan op twee manieren in actie komen. Ten eerste kan de Autoriteit, anders dan het EOKM nu, gericht naar de aanwezigheid van online kinderpornografisch materiaal zoeken. Ten tweede kan de Autoriteit acteren na een melding over online kinderpornografisch materiaal.

De beoordeling of in een concreet geval sprake is van kinderpornografisch materiaal ligt bij de Autoriteit. Omdat het in de kern echter gaat om strafbaar beeldmateriaal, is voorzien in een coördinatiebepaling met het Openbaar Ministerie. Ingevolge deze bepaling overlegt de Autoriteit regelmatig met het OM over de uitoefening van zijn taken. Op deze manier wordt voorkomen dat de bestuursrechtelijke 'opschoning van het internet' de strafrechtelijke opsporing en vervolging van daders doorkruist. Tevens treedt de Autoriteit alleen op in gevallen waarin 'kennelijk' sprake is van een kinderpornografische afbeelding. Daarmee wordt voorkomen dat de beoordeling van de Autoriteit over de vraag of een afbeelding kinderpornografisch is, afwijkt van de beoordeling van het OM. De beoordeling of een afbeelding kinderpornografisch is, is en blijft immers in de kern een strafrechtelijke.

Aan een hostingbedrijf dat een kennelijk kinderpornografische afbeelding blijkt te hosten, wordt een aanwijzing gegeven. Deze aanwijzing houdt het bevel in om de kinderpornografische afbeelding binnen een in de aanwijzing opgenomen (korte) termijn ontoegankelijk te maken. De aanwijzing is bindend. Voor het opleggen van een aanwijzing is niet vereist dat het hostingbedrijf enig verwijt kan worden gemaakt van de aanwezigheid van kinderpornografisch materiaal. Het is voldoende als het hostingbedrijf het in zijn macht heeft dit materiaal ontoegankelijk te maken.

Indien na het verstrijken van de in de aanwijzing opgenomen termijn blijkt dat het kinderpornografisch materiaal niet of niet volledig ontoegankelijk is gemaakt, wordt de naleving daarvan afgedwongen met een last onder dwangsom. Ook voor het opleggen van de last onder dwangsom is niet vereist dat het hostingbedrijf enig verwijt kan worden gemaakt van de aanwezigheid van kinderpornografisch materiaal. Conform de algemene bestuursrechtelijke uitgangspunten wordt de hoogte van de dwangsom afgestemd op het concrete geval. Uitgangspunt is dat deze dusdanig hoog is dat daarvan een effectieve prikkel uitgaat om de kinderpornografische afbeelding ontoegankelijk te maken.

Het niet of niet tijdig nakomen van de aanwijzing kan tevens worden bestraft met een bestuurlijke boete. Bij het bepalen van de boetehoogte is aansluiting gezocht bij de boetehoogte voor het niet voldoen aan een ambtelijk bevel op grond van artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht (WSr). Voor de hoogte van de

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
29 oktober 2019

Ons kenmerk
XXXXX

strafmaat mag het immers geen verschil maken of een hostingbedrijf wordt aangesproken middels een strafrechtelijke notice and take down-procedure, of via de bestuursrechtelijke weg. Aan een hostingbedrijf dat systematisch en stelselmatig nalaat opvolging te geven aan een aanwijzing, kan een bestuurlijke boete worden opgelegd ten hoogte van 4% van de omzet van de onderneming.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
29 oktober 2019

Ons kenmerk
XXXXX

Ten slotte wordt het mogelijk het feit dat een bestuurlijke boete is opgelegd, openbaar te maken. Met openbaarmaking zijn meerdere doelen gediend. De openbaarmaking is erop gericht de naleving van deze wet te bevorderen, en tevens inzicht te geven in de manier waarop op deze naleving toezicht wordt gehouden. Voorts gaat er een zekere afschrikwekkende werking uit van het feit dat een bestuurlijke boete is opgelegd, zeker als deze is opgelegd wegens het systematisch en stelselmatig nalaten opvolging te geven aan een gegeven aanwijzing.

Tegen een aanwijzing, een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete (en de besluiten tot invordering daarvan), staat de gebruikelijke bestuursrechtelijke rechtsbescherming open (bezwaar, beroep en hoger beroep). Er is niet voorzien in schorsende werking: schorsende werking kan slechts worden verkregen na een toegewezen verzoek om een voorlopige voorziening. Dit betekent dat deze besluiten in de regel direct uitvoerbaar zijn.

3.2 Welk bestuursorgaan?

Wie kan de beoogde wettelijke taken gaan uitvoeren? In de 'Businesscase Autoriteit Kindermisbruik' (verder: BC) is een afweging gemaakt tussen drie mogelijkheden:

- Oprichting van een Kamer (directie) binnen een bestaande brede toezichthouder (ILT, AFM, ACM), specifiek uitgewerkt voor de ACM;
- Oprichting van een nieuwe Autoriteit;
- Aanhaken bij een organisatie als het EOKM, de Autoriteit Persoonsgegevens, de Kansspelautoriteit en het Openbaar Ministerie.

Beslispunt: nieuw bestuursorgaan

Geadviseerd wordt een nieuwe eigenstandige autoriteit op te richten. Het voordeel hiervan is dat er een specifieke autoriteit komt met de volle focus op de nieuwe taken en de sector. Dit geeft direct een stevig signaal aan de sector en is in het belang van zichtbaarheid. Omdat er een grote dynamiek en aanpassingsvermogen in de ICT-sector bestaat, is een nieuwe vorm van toezicht passend. De BC adviseert een hybride vorm, waarbij de autoriteit een unieke combinatie van verticale toezichtsinterventies richting ICT-bedrijven doet en horizontale samenwerking met de sector organiseert. Dit is innovatief voor het bestaande toezichtdomein, schakelen daartussen vraagt om een flexibele cultuur, een nieuwe autoriteit kan dat direct introduceren.

Het blijkt niet mogelijk de beoogde taken onder te brengen bij een bestaande autoriteit. Met de ACM zijn ambtelijk meerdere gesprekken gevoerd. De ACM heeft daarin consequent aangegeven niets te zien in de voorziene taak, onder andere omdat de functie fundamenteel ongelijksoortig is aan haar bestaande toezichtfuncties, zich in een onbekende keten bevindt, gevoelige materie betreft en gericht is op een voor de ACM onbekende hostingsector. Overigens past de beoogde hybride focus van de autoriteit niet in de cultuur van de ACM. Ook is het aanhaken bij het EOKM, de Autoriteit Persoonsgegevens, de Kansspelautoriteit en

het Openbaar Ministerie overwogen. Per organisatie zijn er specifieke oorzaken die belemmerend werken. Bijvoorbeeld omdat de aanpak van zowel de ICT-sector als van content vraagstukken specifieke vaardigheden, kennis en maatwerk vereist. Verder sluit de nieuwe taak niet aan bij de huidige werkzaamheden en positie en te snel kan uitgroeien tot een te dominante factor ten opzichte van de bestaande taken.

3.3 Welke taken krijgt het bestuursorgaan?

Conform eerdere besluitvorming na de contourennota van 24 mei jl. en toezeggingen aan de Tweede Kamer, fungeert de autoriteit naast de bestaande zelfregulering. De taak van de autoriteit is het handhaven van de zelfregulering en op te treden als deze niet voldoende fungeert, door de verwijdering van kinderpornografisch materiaal bestuursrechtelijk af te dwingen. In de BC is dit uitgewerkt in het "Basisscenario". Hierin neemt de autoriteit enerzijds geen taken over van bijvoorbeeld het EOKM (want dat werkt al voor 95% succesvol). Anderzijds is de impact van de autoriteit op foute bedrijven groot door toepassing van instrumenten als dwangsommen en bestuurlijke boetes. Deze focus maakt het toezichtsmodel efficiënt: toegesneden, relatief goedkoop en snel te realiseren. Ook heeft dit scenario draagvlak bij het bedrijfsleven¹. Op drie vlakken wordt echter een uitbreiding op dit basisscenario geadviseerd, dit zijn extra taken die voortkomen uit het proactieve scenario van de BC. Ze staan hieronder als afzonderlijke beslispunten geformuleerd.

Besispunt: uitbreiding reikwijdte

Geadviseerd wordt de reikwijdte van het wettelijk instrumentarium niet te beperken tot louter hostingbedrijven. Een te rigide afbakening is niet in het belang van het hoofddoel: internet schonen van kinderporno. Hoewel de Nederlandse markt zich onderscheidt in de grootte van de hostingsector en daarom de pijlen van toezicht primair hierop gericht zullen zijn, zou een afbakening naar enkel de hostingsector betekenen dat andere bedrijven² niet kunnen worden aangepakt. Door dit wel mogelijk te maken, kan de autoriteit zelf bepalen waar een interventie het meest effectief is. Wel wordt opgemerkt dat het toezicht primair gericht zal zijn op de grote Nederlandse hostingsector. Verwijdering bij de Nederlandse bron blijft daarmee het uitgangspunt.

Besispunt: zelfstandig zoeken naar kinderpornografisch materiaal

Het toegang verschaffen tot kinderpornografisch materiaal is een strafbare gedraging (artikel 240b Sr), maar voor het schonen van internet is het effectief als de autoriteit ook zelfstandig op internet kinderpornografisch materiaal kan zoeken en laten verwijderen. Positief neveneffect is dat dit de autoriteit minder afhankelijk van maakt de meldingenstroom vanuit de zelfregulering. Concreet kan de autoriteit daarvoor een webcrawler gebruiken. Er ligt een motie³ van de Kamer om hierover met het EOKM in gesprek te gaan, maar het beleggen bij de autoriteit lijkt geschikter vanwege de positie en rechtswaarborgen van een autoriteit. Ook blijft het EOKM zo een passief meldpunt, wat beter past in het model van zelfregulering.

¹ Zie onder 5. "steun van het bedrijfsleven" en zie bijlage 3.

² Het gaat hier om: Internet Service Providers, Internet Acces Providers, bedrijven met (porno)websites.

³ Motie Van Nispen, Kuiken, Van Toorenburg; Tweede Kamer, 2017-2018, 31 015, nr. 138

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
29 oktober 2019

Ons kenmerk
XXXXXX

Beslispunt: coördinerende taak voor de aanpak van kinderporno

In het kader van de PPS-aanpak coördineert het departement nu verschillende taken en projecten. In de BC wordt voorgesteld dit op den duur te beleggen bij de autoriteit, denk hierbij aan:

- Organiseren PPS-overleggen;
- Structureel uitvoeren van de monitor van TU-Delft;
- Duiden van cijfers, naming & shaming;
- Bijhouden en implementeren van nieuwe ontwikkelingen.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
29 oktober 2019

Ons kenmerk
XXXXXX

Deze taken bundelen bij de autoriteit is verstandig, want het borgt de integrale aanpak van kinderporno structureel en zijn het taken die op den duur vooral uitvoerend van aard zijn. Ook geeft het de autoriteit een stevige informatiepositie. De BC stelt dat met deze taken het gewenste hybride toezicht kan ontstaan, waarbij de Autoriteit een unieke combinatie uitvoert van verticale toezichtsinterventies en horizontale samenwerking. Ook het bedrijfsleven vraagt om het structureel beleggen van de huidige PPS-aanpak en steunt de hybride opzet. Het bedrijfsleven stelt dat zo "de unieke manier van samenwerken die tot het huidige resultaat binnen de Ronde Tafel heeft geleid" het beste aansluiting kan houden "op de dynamiek van op internet opererende bedrijven".

4 Dilemma's

Rechtsvorm

Eerder is besloten naar ZBO's te kijken voor de uitvoering van het toezicht, vooral omdat het beoogde toezicht daarmee onafhankelijk van de politiek kan worden belegd. Dat past bij de aard van de bevoegdheid (het reguleren van uitingen op internet - censuur) en bij de verwachte omvang van de beoogde taak. Het kabinetsbeleid ten aanzien van nieuwe ZBO's is zeer terughoudend: uitgangspunt is dat publieke taken worden uitbesteed of uitgevoerd binnen het publieke domein, en de oprichting van een nieuw ZBO slechts in uiterste noodzaak mogelijk is. De minister van BZK is verantwoordelijk voor het generieke beleid over ZBO's. Ambtelijk zijn daarom gesprekken met BZK gestart. In eerste aanleg geeft BZK de voorkeur aan (de oprichting van) een inspectie, omdat ook een inspectie "onafhankelijk op afstand" kan opereren.

Financiering

Uit een indicatieve berekening in de BC volgt dat het basisscenario € 1,9 miljoen per jaar kost. Een proactieve autoriteit kost € 3,1 miljoen. De kosten van het geadviseerde basisscenario met drie extra taken worden geschat op € 2,5 miljoen per jaar. Wanneer wordt aangehaakt bij een bestaand bestuursorgaan, dan vallen de kosten wat lager uit. Het dragen van deze kosten zal tussen EZK en JenV besproken worden. Daarna wordt met DFEZ overleg gevoerd over de benodigde structurele financiële dekking.

5 Politieke en bestuurlijke context

Bedrijfsleven

Met partijen uit het bedrijfsleven vindt structureel overleg plaats in werkgroepverband. De BC is daar gepresenteerd. Een reactie per mail namens koepelorganisaties op de BC is bijgevoegd. Het bedrijfsleven heeft liever geen toezicht. Maar indien daartoe wordt besloten, dan krijgt het advies uit deze nota steun van deze organisaties, voorzien van enkele kanttekeningen.

Wat volgt na kinderporno

Het introduceren van bestuursrechtelijk toezicht in de ICT-sector is onconventioneel voor deze "digitale sector", hoewel deze vorm van handhaving voor "fysieke sectoren" een staande norm is en succesvol werkt. De kans bestaat dat in de toekomst andere beleidsinitiatieven aan willen haken bij de geïntroduceerde toezichtconstructie.

Voor de verordening Terroristische Content Online (TCO) speelt dit actueel. De verwachting is dat de verordening begin volgend jaar in werking treedt. De nationale uitvoering daarvan vergt dat een bestuursorgaan wordt opgericht of aangewezen dat online terroristische content van internet verwijdt. Inhoudelijk zijn er dus grote raakvlakken. Door de overlap met de nationale bestrijding van kinderporno worden al verbanden gelegd. Met de NCTV vinden gesprekken plaats.

Politierchercheurs en OvJ's zijn enthousiast over de ingezette bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno en zien daarbij mogelijkheden voor vraagstukken als DDOS, malware en internetfraude als fishing en phishing. Er is nu geen beleid dat een onmiskenbaar punt op de horizon geeft voor toezicht op deze of andere vraagstukken. Het huidige beleid houdt daarom ruimte voor een groeimodel, zonder dit verder concreet te maken.

6 Communicatie

Voor nu is hierover geen media aandacht voorzien. Op 18 december staat een AO over zeden (waaronder kinderporno) gepland. Doel is de wet in consultatie geven aan het einde van 2019.

7 Afstemming

Dit is een nota van DRC en DWJZ. Afstemming vond plaats met NCTV en met EZK/directie Digitale Economie.

8 Bijlagen

1. Conceptwetstekst bestuursrechtelijke aanpak online seksueel kindermisbruik;
2. Businesscase Autoriteit Kindermisbruik;
3. Mail met reactie koepelorganisaties bedrijfsleven.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
29 oktober 2019

Ons kenmerk
XXXXXX

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e - BD/DRC/CV
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR; 5.1.2e - BD/PACT
Onderwerp: ZBO online kindermisbruik
Datum: donderdag 12 december 2019 09:13:25

Beste 5.1.2e

5.1.2e is momenteel ziek, maar hierbij kan ik je wel zijn antwoord doorsturen, afgestemd met
5.1.2e 5.1.2e

Beste 5.1.2e

Aan het einde van ons gesprek gaven we aan niet overtuigd te zijn van een noodzaak van een (nieuw) zbo, omdat we meenden dat de taken ook bij een rijksinspectie, bijvoorbeeld Agentschap Telecom, konden worden belegd. In het document gaat het echter alleen over de zbo-mogelijkheid, terwijl 'bewezen' zou moeten worden dat andere vormen niet kunnen. Nu wordt het woord 'inspectie' niet genoemd, maar diens onafhankelijkheid is niet vergelijkbaar "een directie WIJZ" die wel wordt genoemd, en ook bedrijven hebben te maken met inspecties dus dat AKM daarop toezicht houdt veronderstelt geen zbo-vorm. We zouden ook niet durven stellen dat rijksinspecties geen "reguleringszekerheid" kunnen bieden. Het feit dat een zbo alleen nog maar kan worden ingericht met als motief 'onafhankelijkheid' maakt niet dat dit motief ook voldoende is: het is nog steeds nodig te beargumenteren dat een beperking van de ministeriële verantwoordelijkheid noodzakelijk is. Daarnaast blijven de argumenten staan dat juist vanwege de politieke gevoeligheid je kunt beredeneren dat het beter onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid past en dat je kunt beredeneren dat bestaande markttoezichthouders, soms lang geleden ingesteld, even goed als inspectie zouden kunnen worden ingericht. BZK is kortom nog steeds niet overtuigd van de noodzaak van een zbo, of een nieuwe inspectie, en kan hiermee ook niet akkoord gaan.

Grcet, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....
Directie Ambtenaar & Organisatie
Directoraat-generaal Overheidsorganisatie
Ministerie van Binnenlandse zaken & Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Etage Zuid 10
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

directeur DRC

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechts-handhaving
Directie Rechts-handhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.njksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

memo

Opschalen naar BZK.
ZBO als Autoriteit voor verwijderen van kinderporno

5.1.2e

Doel memo

- JenV wenst een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) als rechtspersoon voor de beoogde Autoriteit voor het verwijderen van kinderporno van internet. Doel is BZK te bewegen voor een akkoord hierop.

Datum
5 februari 2020

Projectnaam
Hernieuwde aanpak KP

Ons kenmerk
2820270

Aanleiding

- Om het internet te schonen van kinderporno, wordt een Autoriteit opgericht. Deze kan middels een bestuursrechtelijk handavingsinstrumentarium een hostingbedrijf beboeten, wanneer het bedrijf een melding over kinderporno niet-accuraat opvolgt.
- Een wetgevingstraject loopt hiertoe, de conceptwet is vrijwel gereed en met de minister besproken. De belangrijkste vraag die nog openstaat is: wie gaat het uitvoeren?
- Op basis van een opgestelde Business Case, gesprekken met de ACM, met EZK en met onze minister, zet DRC in op een nieuwe ZBO als rechtspersoon voor de Autoriteit.¹ Deze lijn krijgt steun van DWJZ, NCTV, EZK en nadrukkelijk van de private sector.
- De oprichting van een ZBO vraagt om akkoord van BZK. Er zijn daarom twee overleggen met BZK gevoerd, betrokken waren Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving (5.1.2e 5.1.2e) en Directie Ambtenaar en Organisatie (5.1.2e 5.1.2e). De Business Case, de conceptwet en een speciale nota voor BZK zijn gedeeld en besproken.
- BZK heeft ambtelijk aangegeven definitief niet akkoord te zijn en motiveert dat in een mail:

"Wij zijn niet overtuigd van de noodzaak van het beleggen van deze taak op afstand, hetzij bij een bestaand zbo, hetzij een nieuwe. Onvoldoende is duidelijk waarom een zbo beter past dan een rijksinspectie. De noodzaak van een nieuwe rijksinspectie is daarnaast onvoldoende inzichtelijk gemaakt. We hebben onze afdelingshoofden op de hoogte gesteld van het voorstel."

BZK geeft verder geen nadere onderbouwing.

- **Conclusie:** Het DRC-standpunt en het BZK-standpunt zijn contrair. Ook is er enige spoed, omdat het wetsvoorstel verder vrijwel gereed is. Daarom wordt nu opgeschaald. BZK is hierover bericht.

Advies

¹ Conform verzoek van onze minister, kan de ZBO in een shared-service constructie met een bestaande ZBO worden samengebracht.

- Geadviseerd wordt contact op te nemen met de directeur Ambtenaar en Organisatie van BZK: 5.1.2e_5.1.2e_2.
- Telefonisch of in een overleg bespreken of er ruimte is voor een ZBO-constructie.
- Zo niet: dan kan verder worden opgeschaald naar politiek niveau.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
5 februari 2020

Ons kenmerk
2820270

Toelichting

Een toelichting staat in bijgevoegde 2-pager, waarin inhoudelijk staat onderbouwd waarom DRC inzet op een ZBO en waarom het voorstel van BZK wordt afgeraden.

Politiek bestuurlijke context

- Verwacht wordt dat de ambtelijke speelruimte van BZK nihil is, opschalen naar politiek niveau is een reële optie.
- Betrokken spelers op politiek niveau zijn allen van CDA-huize. De staatssecretaris van EZK is actief betrokken en steunt de Aanpak Kinderporno nadrukkelijk. Minister Knoops neemt tijdelijk de functie bij BZK (van D'66) waar en is niet actief betrokken.
- De Aanpak van Kinderporno is veelal een politieke "no-brainer", maar komt van een toezichthouder voor content op internet is dat niet. Het fundament dat nu wordt gelegd is toekomstbestendig indien er wat breder gekeken wordt dan alleen naar kinderporno. Dat is politiek nadrukkelijk géén punt van inzet, maar ambtelijk wél van belang. Een toekomstbestendig systeem pleit voor rechtswaarborgen en afstand tot de politiek.
- Dit is het oogstjaar voor de Aanpak van kinderporno. Met een vlotte internetconsultatie doen we recht aan de inspanningen van minister Grapperhaus.

Communicatie

- Nu niet aan de orde.

Afstemming

- De DRC-inzet is afgestemd met NCTV, DWJZ, EZK.
- DWJZ voegt daaraan toe: wanneer de ZBO-optie niet zou lukken, dan vindt DWJZ de enige logische optie om de taak onder te brengen bij het departement, onder verantwoordelijkheid van de minister. De BZK-lijn inzake een inspectie vindt DWJZ niet passend. De kans dat vervolgens in het wetgevingstraject bij de Internetconsultatie (bedrijfsleven), Grondwettoets, Raad van State, Tweede of Eerste Kamer wordt aangedrongen op afstand tot de politiek is reëel.

Bijlage

- Organisatievorm toezichthouder online kindermisbruik.

² Dit kan telefonisch of in een (bestaand) overleg. We sluiten kort met het secretariaat van DRC wat opportuun is. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @minbzk.nl

BIJLAGE

Organisatievorm toezichthouder online kindermisbruik.

Samenvatting en advies

Deze bijlage gaat in op de organisatievorm van een nieuwe toezichthouder voor de bestuursrechtelijke aanpak van kinderporno, verder: Autoriteit Kindermisbruik (AKM). In de Business Case is geadviseerd om de AKM een ZBO-status te laten hebben. Met BZK is hierover twee keer overleg geweest. BZK is van mening dat een ZBO-niet de juiste vorm is en de taak daar niet belegd mag worden. Volgens BZK kan de AKM een inspectie zijn. Verder vindt BZK het ongewenst dat er een nieuw ZBO of nieuwe rijksinspectie komt. Kortom: BZK vindt dat deze taak alleen bij een bestaande inspectie kan worden ingebed. BZK geeft geen verdere onderbouwing van hun standpunt.

U wordt geadviseerd om over deze zaak met uw counterpart van BZK contact te hebben en aan te geven dat een ZBO de wenselijke organisatievorm is, vanwege:

- Onafhankelijkheid van de politiek: het verwijderen van content betekent een (forse) ingreep in vrijheden. Niet alleen de kans op overheidsensuur moeten we minimaliseren. Ook is het zaak om zoveel mogelijk te voorkomen dat deze beeldvorming ontstaat.
- De gewenste hybride aanpak van de toezichthouder werkt het best met plaatsing op afstand van de minister: het vrij kunnen schakelen tussen het (horizontaal) aangaan van de verbinding met de sector (rondetafel continueren, werkgroepen) evenals het (verticaal) afdwingen middels bestuursrechtelijke sancties (last onder dwangsom, bestuurlijke boete);
- Het bedrijfsleven (koepelorganisaties) vraagt zeer nadrukkelijk om een onafhankelijke toezichthouder met afstand tot de politiek;
- Reële kans op een groeimodel: wanneer er meer taken komen die onder deze toezichthouder vallen, worden de eerste twee punten alleen maar belangrijker.

Waarom een AKM? Taken en bevoegdheden

In de bestuursrechtelijke aanpak is er een sterke onafhankelijke toezichthouder nodig. Die moet namelijk de volgende taken uitvoeren:

- Het geven van een bindende aanwijzing, die ertoe strekt dat KP ontoegankelijk wordt gemaakt;
- Het opleggen van bestuurlijke sancties, in het bijzonder een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete;
- Het openbaar maken van boetebesluiten;
- Het structureel uitvoeren en openbaar maken van de monitor Delft;
- Overleg met marktpartijen over de optimale aanpak van KP, bijvoorbeeld maken van werkafspraken en geven van voorlichting (PPS-bijeenkomsten).

Voorzien wordt dat de AKM (met andere naam) ook wordt belast met de uitvoering van de TCO-verordening, met soortgelijke taken maar dan gericht op terroristische online content.

Verder wordt verwacht dat, in de eerste fase, de AKM tot 10 fte's in omvang zal groeien. Wanneer het toezicht op de TCO erbij komt, neemt dat toe. Met de NCTV is inmiddels nauw contact. De NCTV steunt de DRC-lijn inzake een ZBO.

Inspectie of ZBO

In een kort overzicht zijn de + punten en de - punten van ZBO en inspectie de volgende:

Taakelement	ZBO	Inspectie
Open normen	+ geëquipeerd om beleid te ontwikkelen	- Regel gebonden cultuur: beperkt ontwikkelings-gerichte opstelling van AKM
Hybride cultuur	+ afstand tot minister maakt AKM een partij die ook horizontaal kan opereren	- Binding aan regels maakt AKM minder flexibel in schakelen
Raakvlak met 'content'	+ onafhankelijke oordeelsvorming	- politieke sturing mogelijk
Samenwerking met EOKM/OM	+ afstand tot minister maakt AKM gelijkwaardiger partij	- Verlengstuk minister

Beleidskader ZBO's

BZK onderbouwt niet scherp waarom een bestaande rijksinspectie de enige optie kan zijn. Kijken we vanuit DRC naar het beleid ten aanzien van ZBO's, dan blijkt de instelling daarvan terughoudend, wat ligt besloten in de uitgangspunten van de Kaderwet ZBO's. De memorie van toelichting noemt drie motieven voor de instelling van een ZBO:

- Onafhankelijkheid: er is behoefte aan onafhankelijke oordeelsvorming op grond van een specifieke deskundigheid;
- Regel gebonden uitvoering: er is sprake van strikt regel gebonden uitvoering in een groot aantal individuele gevallen;
- Participatie: de participatie van maatschappelijke organisaties is van bijzonder belang.

Dit beleidskader geldt nog steeds. Wel is inmiddels het onafhankelijkheidsmotief geherformuleerd als "onafhankelijkheid van de minister" en niet vanwege "expertise". En als het een ZBO moet zijn, dan is in beginsel alleen het bestuur een ZBO.

De Kaderwet ZBO's is inmiddels tweemaal geëvalueerd; de jongste evaluatie is in 2018 aan de Kamer gezonden.¹ Daarbij ging de aandacht vooral uit naar een goede borging van de beheersmatige aspecten in het opdrachtgevers-eigenaar-opdrachtnemersmodel. Ook wordt belang gehecht aan de efficiëntie van de bedrijfsvoering, het toepassen van het shared services principe. De inhoudelijke criteria voor de instelling van ZBO's zijn niet veranderd. De evaluatie laat zien dat het ZBO-landschap niet stilstaat. In de periode 2012-2016 zijn er zes nieuwe ZBO's opgericht.²

Beoordeling AKM aan de hand van het beleidskader ZBO's,

Naar onze mening voldoet de AKM aan de eisen van het beleidskader ZBO's:

- De AKM is qua aard een markttoezichthouder, vergelijkbaar met AP, Kansspelautoriteit (beide in JenV-domein) en met ACM (EZK), AFM (Financiën) en NZa (VWS). Het onafhankelijkheidsmotief geldt voor markttoezichthouders.
- Het optreden van de AKM moet voor de bedrijven waarborgen hebben van onafhankelijkheid van de politiek. Dit is ook de reden dat onze PPS-partners aandringen op een ZBO.
- Onafhankelijkheid is voor de AKM temeer van belang, omdat hij werkt op de scheidslijn van netwerk(infrastructuur) en content. De inhoud van internetverkeer kan direct raken aan fundamentele vrijheden. Dat geldt zeker als we de mogelijkheden van meer toezicht op onlineverkeer beschouwen, denk hierbij aan het beoogde verordening TCO (Terroristische Content Online - NCTV).
- Verder is de online infrastructuur een essentiële functie voor het economisch verkeer. Het toepassen van open normen op bedrijven moet daarop voldoende waarborgen geven m.b.t. vrijheden en reguleringszekerheid. Hierbij is ook relevant om dit vanuit internationaal perspectief te bezien, gezien het landsgrensoverschrijdend karakter van het internetverkeer.

Conclusie

Beide aspecten (fundamentele en economische vrijheden) pleiten ervoor dat deze functie nadrukkelijk op afstand van politiek en minister worden georganiseerd, net zoals dat bijv. geldt t.a.v. toezicht op financiële markten, toezicht op privacy, toezicht op media en toezicht op de mededinging. Hierbij is punt van aandacht dat de AKM een groeimodel is, waardoor de onafhankelijke positie t.a.v. de taakelementen alleen maar aan belang wint. De ZBO-vorm is de organisatievorm die zich het beste leent voor het positioneren van onafhankelijk toezicht. We voorzien hierbij dat alleen het bestuur een ZBO is (cf het ZBO-beleidskader).

Overleg met BZK

Overleg met BZK wijst uit dat men een zware bewijslast neerlegt m.b.t. onafhankelijkheid van de politiek. Dat komt met name omdat men geen nieuwe zbo's wenselijk vindt. Dit laatste geldt overigens ook m.b.t. rijksinspecties. Omdat een zelfstandige autoriteit de beste vorm is, biedt de inspectievorm dus ook geen soelaas.

Met minister JenV is eerder gesproken over een start van de AKM als shared service ZBO. Zo'n startmodel zou nog steeds een optie kunnen zijn als uitkomst, omdat dan de beoogde ZBO wordt gekoppeld aan een bestaande, bijvoorbeeld de KSA. Dan ontstaat ook niet het beeld, dat er een enorme nieuwe en grote toezichthouder komt. In een latere fase, als zowel de KP-taken als de TCO-taken goed lopen, zou de autoriteit zelfstandig verder kunnen gaan.

¹ Brief Staatssecretaris BZK, 8 juni 2018, Kamerstuk 33147, nr. 4.

² Evaluatie Kaderwet zelfstandige bestuursorganen 2012-2016, bijlage bij voetnoot 10.

Minister van JenV
Stafoverleg MJenV-DGRR

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechts-handhaving
Directie Rechts-handhaving
en Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
5.1.2e 5.1.2e

T 5.1.2e

Datum
14 april 2020

Projectnaam
Hernieuwde aanpak online
seksueel kindermisbruik

memo

Bestuursrechtelijke aanpak kinderporno

Als sluitstuk van de PPS-aanpak van kinderporno, is een bestuursrechtelijke aanpak van hostingbedrijven ontworpen om internet te schonen. Een wetsvoorstel is in voorbereiding. Voor de uitvoering is een Autoriteit nodig, die op basis van een opgestelde Businesscase begroot is op € 2,5 mln. structureel¹. DGRR heeft zelf geen middelen en een claim t.b.v. VJN is niet doorgegaan. Zonder een structurele financiële dekking komt het benodigde wetsvoorstel niet langs de MR. Een conceptbrief aan de TK over prestaties van OM en politie in 2019 is nog niet verzonden, vanwege een passage over deze bestuursrechtelijke aanpak.

Ter bespreking in het stafoverleg: vier voorstellen over hoe nu verder.

1. Wetsvoorstel wel ter internetconsultatie

Voorgesteld wordt om het wetsvoorstel gewoon ter internetconsultatie te laten gaan en de uitkomsten daarvan daarna te verwerken. Opvolgende stappen worden niet gezet: het wetsvoorstel wordt vanwege de ontbrekende financiële dekking niet aan de MR aangeboden, waarna de stappen RvSt en Tweede Kamer niet meer in deze kabinetsperiode worden plaatshebben.

- **Voordelen:** Voortgang blijft zichtbaar: voor TK-leden, voor de EU, voor PPS-partners, politie en OM. Ook bad-hosters blijven alert. Het bestuursrechtelijk sluitstuk blijft zo op de agenda.
- **Risico:** Na een consultatie is het alsnog intrekken van het voorstel geen makkelijk besluit.

2. Opzoek naar medefinanciering en opnieuw claimen

Voorgesteld wordt lopende dit jaar te zoeken naar medefinanciering, bijvoorbeeld door EZK. Medefinanciering door de ICT-sector aan deze vorm van bestuursrechtelijke handhaving lijkt geen begaanbare weg volgens directie Wetgeving. Wat echter wel een optie is om de ICT-sector de rijksbijdrage aan het EOKM te laten overnemen en deze structurele middelen te besteden aan de

¹ De businesscase waarop de claim van 2,5 mln. is gebaseerd geeft een marge van 1,8 mln. (voor een basisscenario) tot 3,1 mln. (voor een proactief scenario). De hoogte van de claim van 2,5 mln. zit hier tussenin, om daarmee enerzijds niet voor de duurste variant te opteren (teveel van het goede) en anderzijds ook niet voor de uitgeklede variant (erg mager).

Autoriteit². Verder wordt samen met NCTV bepaald welke synergievoordelen zich voordoen bij een gezamenlijke Autoriteit voor TCO³ en Kinderporno, waar verstandig kan samen worden opgetrokken voor dekking. Tenslotte zal bij het nieuwe Kabinet opnieuw een claim worden ingediend.

- **Voordeel:** Er is ruimte in tijd om andere bronnen van financiering aan te boren.
- **Risico:** Inschatting is dat de andere bronnen niet dekkend worden: een aanvullende claim blijft nodig. Gelden weghalen bij EOKM ligt gevoelig en het bedrijfsleven is nimmer bereid geweest de portemonnee voor het meldpunt kinderporno écht te trekken.

3. Samen met NCTV optrekken richting BZK voor ZBO-status Autoriteit

In een eerder kort overleg tussen minJenV en DGRR is bevestigd om in te zetten op een ZBO als Autoriteit. Beleidsmatig volgt NCTV hierin grofweg dezelfde lijn, maar besluitvormend is NCTV in een andere fase.

Nu het KP-traject wat meer tijdsruimte krijgt, wordt voorgesteld om het gesprek met BZK over een ZBO-status van de Autoriteit gezamenlijk met NCTV te voeren. Dat geeft meer overtuigingskracht en doet recht aan het beoogde punt op de horizon: één Autoriteit voor zowel TCO als Kinderporno. De wetten (en wetgevingstrajecten) blijven wel afzonderlijk van elkaar lopen.

- **Voordeel:** JenV opereert als één met een breder argumentenpalet.
- **Risico:** wanneer BZK niet wordt overtuigd, heeft dit impact op beide JenV-trajecten.

4. Brief aan TK inclusief passage over bestuursrecht verzenden

Wanneer de internetconsultatie plaats zal vinden, behoudt de bestuursrechtelijke aanpak voortgang. Daarmee kan hierover gewoon gecommuniceerd blijven worden. Een passage hierover in de conceptbrief aan de TK, kan conform wens minister gewoon worden opgenomen.

- **Voordeel:** signaal naar buitenwereld blijft expliciet en in lijn met eerdere uitingen en doet recht aan stappen die nog zullen worden gezet.
- **Risico:** door te blijven communiceren over de bestuursrechtelijke aanpak wordt het moeilijker tzt een besluit te nemen om geen Autoriteit in te stellen.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
14 april 2020

² Dit is niet dekkend, betreft €275.000,-

³ TCO=Terroristische Content Online

Minister JenV

nota

Bestuursrechtelijke aanpak kinderporno en
Programmaplan voor 2020

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.mjksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2e

Datum

16 april 2020

Projectnaam

Hernieuwde aanpak online
seksueel kindermisbruik

Ons kenmerk

2896888

Algemene leiding

Minister

Datum/eindparaaf

SG

Datum/paraaf

Concipiënt

5.1.2e

Datum/paraaf

Aanleiding

Als sluitstuk van de PPS-aanpak van kinderporno, is een bestuursrechtelijke aanpak van hostingbedrijven ontworpen om internet te schonen¹. Een wetsvoorstel is in voorbereiding. Voor de uitvoering is een toezichtfunctie nodig, die op basis van een opgestelde Businesscase begroot is op € 2,5 mln. structureel². DGRR heeft zelf geen middelen en een claim t.b.v. de voorjaarsnota is niet doorgedaan. Zonder een structurele financiële dekking komt het benodigde wetsvoorstel niet langs de MR.

Advies

¹ In diverse brieven en AO's aan de Tweede Kamer gemeld.

² De businesscase waarop de claim van 2,5 mln. is gebaseerd geeft een marge van 1,8 mln. (voor een basisscenario) tot 3,1 mln. (voor een proactief scenario).

Welke stappen kunnen worden gezet? In deze nota wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

1. Concrete acties om de bestuursrechtelijke aanpak tot de verkiezingen in maart 2021 verder te brengen.
2. Het integrale programmaplan voor 2020 van de 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik', waarin ook andere PPS-onderdelen, preventie, opsporing en internationale inzet staan benoemd.

In juli 2020 zal een "stand van zakenbrief" over de Hernieuwde aanpak aan de Tweede Kamer worden verzonden. De geaccordeerde stappen en acties worden daarin meegenomen.

Toelichting

1. Concrete acties om de bestuursrechtelijke aanpak tot de verkiezingen in maart 2021 verder te brengen.

De volgende stappen worden voorgesteld om de bestuursrechtelijke aanpak komend jaar verder te brengen:

- a) Op zoek naar medefinanciering en opnieuw claimen;
- b) Samen met NCTV optrekken richting BZK voor ZBO-status Autoriteit;
- c) Wetsvoorstel ter internet consultatie;
- d) Instellen van een kwartiermaker als 'Preludium Autoriteit'.

a) Opzoek naar medefinanciering en opnieuw claimen

Komende maanden wordt verder gezocht naar (mede)financiering. Denk hierbij ten eerste aan een structurele bijdrage van EZK, gezien het economisch belang van een "cleane" hostingsector waar EZK primair verantwoordelijk voor is. Ten tweede is medefinanciering door de ICT-sector aan deze vorm van bestuursrechtelijke handhaving een vraag die verder moet worden uitgewerkt. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de kosten niet worden doorberekend, omdat toezicht op de naleving een overheidstaak is in het algemeen belang en dus wordt bekostigd uit publieke middelen. Van dit uitgangspunt kan alleen worden afgeweken als daar een overtuigende onderbouwing voor wordt gegeven, in lijn met het rapport *Maat Houden*³. Een derde optie is om de ICT-sector de rijksbijdrage aan het Meldpunt Kinderporno (als onderdeel van het EOKM) te laten overnemen en deze structurele middelen te besteden aan de Autoriteit⁴. Inschatting is echter dat de andere bronnen niet dekkend worden: een aanvullende claim blijft dan nodig.

Verder kan samen met NCTV worden bepaald welke synergievoordelen zich voordoen bij een gezamenlijke Autoriteit voor TCO⁵ en Kinderporno. Er zal namelijk hoe dan ook geld moeten worden vrijgemaakt voor een (nieuw) bestuursorgaan, omdat de TCO-verordening moet worden uitgevoerd van de EU. Kinderporno kan daar als onderdeel bij aansluiten. Het is dus niet de vraag of er geld wordt vrijgemaakt voor een bestuursorgaan, maar of (daarbij) ook geld

³ Het rapport "*Maat Houden, een kader voor doorberekening van toelatings- en handhavingskosten*", biedt samen met de daarna vastgestelde checklist een rijksbreed kader voor het wetgevingsbeleid ten aanzien van de vragen of, en zo ja, onder welke voorwaarden, doorberekening van handavings- en toezichtskosten mogelijk is.

⁴ Dit betreft €275.000,-

⁵ TCO=Terroristische Content Online

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
16 april 2020

Ons kenmerk
000

wordt vrijgemaakt voor KP. Het delen van bestuurs- en staffuncties levert voor zowel het toezicht op KP als TCO voordelen op.

b) Samen met NCTV optrekken richting BZK voor ZBO-status Autoriteit

In een eerder kort overleg tussen minJenV en DGRR is bevestigd om in te zetten op een ZBO als Autoriteit. Beleidsmatig volgt NCTV hierin grofweg dezelfde lijn ten aanzien van de verplichtingen die voortvloeien uit de aankomende TCO-verordening (triloog in Brussel loopt nog). De NCTV streeft ernaar een advies hierover in de loop van het voorjaar af te ronden en in de zomer een nadere businesscase uit te werken.

Het gesprek met BZK over een ZBO-status van de Autoriteit zal daarom gezamenlijk met DGRR en NCTV worden gevoerd. JenV opereert zo met één breed argumentenpalet. Dat geeft meer overtuigingskracht en doet recht aan het beoogde punt op de horizon: één Autoriteit voor zowel TCO als Kinderporno. De wetten (en wetgevingstrajecten) blijven wel afzonderlijk van elkaar lopen.

c) Wetsvoorstel ter internetconsultatie

Voorgesteld wordt om het wetsvoorstel ter internetconsultatie te laten gaan wanneer met BZK op hoofdlijnen overeenstemming is over de constructie (zie b) én er commitment is op de benodigde financiële dekking (zie a).

De vraag welk bestuursorgaan bevoegd wordt om de beoogde taken uit te voeren, en of dat een zbo wordt, raakt de kern van het wetsvoorstel. Het verwijderen van uitingen van het internet is –zoals besproken in een overleg tussen minJenV en DGRR– principieel geen taak voor een politieke ambtsdrager. De vraag of voor een zbo wordt gekozen heeft bovendien invloed op de vormgeving van het wetsvoorstel. Het is daarom niet zinvol het wetsvoorstel in consultatie te geven voordat hier duidelijkheid over bestaat.

Na de internetconsultatie kunnen de uitkomsten daarvan worden verwerkt. Andere opvolgende stappen worden niet meer in deze kabinetsperiode gezet wanneer de dekking niet meer dan een commitment is. Het traject richting de MR kan pas worden gestart zodra er financiële dekking is (akkoord van DFEZ). Mocht de dekking wel rondkomen, dan is er mogelijk nog tijd om het wetsvoorstel aan de MR aan te bieden, zodat het in deze kabinetsperiode bij de TK kan worden ingediend.

In aanloop naar de consultatie kan worden besloten om het beoogde ZBO-vraagstuk of de financiële dekking in de Kamerbrief van juli te benoemen. Zo kan worden gepeild hoe het parlement hiernaar kijkt. Het bedrijfsleven zal hoe dan ook een 'afstand tot de politiek' betogen om het risico op 'overheids censuur' in te dammen.

De voortgang op het wetstraject is van groot belang, omdat zo voortgang zichtbaar blijft voor Tweede Kamerleden, voor de EU, voor PPS-partners, politie en OM. Ook bad-hosters blijven alert, het bestuursrechtelijk sluitstuk blijft zo op de agenda.

d) Instellen van een kwartiermaker als 'Preludium Autoriteit'

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Crimineliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
16 april 2020

Ons kenmerk
000

Voorgesteld wordt om medio 2020 een eerste stap richting de Autoriteit te zetten. Het betreft hier concreet het aantrekken van een Kwartiermaker⁶ die als 'Preludium Autoriteit' gaat opereren. Het voorstel hiervoor heeft eigenlijk een dubbele functie. Juist omdat 2020 het laatste jaar is van dit programma, is het zaak om het vervolg institutioneel te beleggen. Daarnaast laat JenV al voordat er wettelijke instrumenten zijn zien dat JenV het maximale doet om een "kop" te zetten op de zelfregulering, waardoor die wordt ondersteund. De kosten hiervan kunnen in 2020 worden gefinancierd uit het programmabudget en moeten voor 2021 incidenteel worden begroot.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
CV - Programma KP

Datum
16 april 2020

Ons kenmerk
000

De opdracht voor Preludium Autoriteit (ondersteund door de kwartiermaker) is driedelig:

- Extern zichtbare actie, waar de zelfregulering te weinig effect heeft: denk aan de opvolging van de Delft-monitor: het aanspreken van hosters die slecht scoren.
- Het verstevigen van de PPS-acties, het aanjagen van de zelfregulering, de coördinatie van werkgroepen en het borgen van de Delft-monitor, die als instrument kan worden belegd bij de Autoriteit.
- Opbouwfase voorbereiden, door processen op te stellen, een blauwdruk uit te werken en een eerste concrete aanzet van de Autoriteit te realiseren. Hier is samenwerking met de NCTV van belang, al dan niet door een gedeeld opdrachtgeverschap.

2. Programmaplan "Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik"

Naast de bestuursrechtelijke acties loopt het brede programma, met acties op het gebied van preventie, PPS, opsporing en internationaal. Geadviseerd wordt om bijgaand programmaplan te accorderen. Dit is het laatste jaar waarin het programma loopt, het eindpunt is voorzien rond de verkiezingen van maart 2021.

De belangrijkste resultaten die in 2020 worden bereikt zijn:

- Preventie: Diverse voorlichtingscampagnes (gericht op verschillende leeftijdsgroepen), Stop-It-Now intensivering; Oplevering 'Sociale kaart' waarmee instanties elkaar beter weten te vinden.
- PPS: Monitor TU-Delft gaat naar Tweede Kamer, waarmee namen bekend worden van hosters die veel kinderporno hosten (naming and shaming).
- Bestuursrecht: zie deze nota.
- Opsporing: handhaven activiteiten conform afspraken in Veiligheidsagenda. Daarnaast innoveren door toepassing van nieuwe ICT-technologieën.
- Internationaal: Met name PPS-aanpak voor voetlicht brengen. Naast expliciete aandacht van de Commissie is ook de VS inmiddels geïnteresseerd.

Het programmaplan is doorgenomen in en kreeg instemming van het Topberaad Kinderporno (14 april jl.) met OM, politie, EZK en JenV (directeureniveau). De financiën zijn gedekt.

⁶ Dit moet verder worden uitgewerkt, mogelijk is bijvoorbeeld een klein college voor beslissingen en een kwartiermaker voor het institutioneel borgen van het PPS-overleg en de ontwikkelde instrumenten (zoals de monitor).

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dep. VERTROUWELIJK
Minister van Justitie en Veiligheid

Visie vooraf: DWJZ, DGP&V en DGRR

Directie Contraterrorisme

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon

5.1.2e

Datum

7 juli 2020

Ons kenmerk

x

nota

Oplegnota verkenning Competente Autoriteit voor de
uitvoering van de verordening Terroristische Content

Aanleiding

Nederland dient op grond van EU-verordening 'ter voorkoming van verspreiding van terroristische content online' (TCO-verordening) een competente autoriteit in te richten die uitvoering geeft aan de uit de TCO-verordening voortvloeiende maatregelen. Met het oog op de inrichting van een dergelijke autoriteit heeft de NCTV een verkenning uitgevoerd met een advies over de juridische grondslag en organisatievorm (bijlage 1).

Advies

- Kennisnemen van deze nota;
- Instemmen met het advies om de competente autoriteit TCO op bestuursrechtelijke grondslag vorm te geven en daartoe een nieuw zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in te richten (zie bijgevoegde Verkenning voor onderbouwing van dit advies).
- Instemmen met voornemen om de bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografische content (KiPo) en online terroristische content (TCO) -voor zover mogelijk- onder te brengen in een gezamenlijke autoriteit.
- Instemmen met de agendering van een gesprek met staatssecretaris Knops (BZK) om overeenstemming te bereiken over de inrichting van een nieuwe ZBO (hierover wordt u separaat geïnformeerd).

Toelichting

Taken competente autoriteit (zie ook p.4 Verkenning)

De onderhandelingen over de verordening met als doel het voorkomen van de verspreiding van terroristische content online (COM 2018, 640 final) worden na verwachting voor het einde van 2020 afgerond onder het per 1 juli gestarte EU-voorzitterschap van Duitsland. Na akkoord is er een periode van 12 maanden voor implementatie van de verordening. De in te richten competente autoriteit (CA) monitort het internet op terroristische content en verstuurt verwijderbevelen (verplicht) en verwijderverzoeken (vrijwillig) aan internetbedrijven (hostingservice providers) die diensten aanbieden binnen de EU. Het verwijderbevel gaat vergezeld van een termijn van 1 uur waarbinnen de betreffende content van het internet dient te zijn verwijderd. Daarnaast ontvangt de Nederlandse CA van CA's in andere EU lidstaten verwijderbevelen en -verzoeken, gericht aan in Nederland gevestigde internetbedrijven. Zij kan hier bezwaar tegen maken, maar dit

bezwaar is niet binnend voor de uitvaardigende autoriteit. De Nederlandse CA kan daarnaast sancties en proactieve maatregelen opleggen aan in Nederland gevestigde hostingbedrijven.

Bestuursrechtelijke invulling (zie ook p.8 Verkenning)

De belangrijkste reden om te kiezen voor een bestuursrechtelijke grondslag boven een strafrechtelijke, is dat de verordening geen bestraffend maar een reparatoir karakter heeft. Het doel van de verordening is het voorkomen van verspreiding van terroristische content op het internet en niet strafrechtelijke vervolging. Belangrijk is nog dat de bestuursrechtelijke grondslag meer passend is bij de toezichthoudende taken die de verordening voorschrijft, zoals het opleggen van proactieve maatregelen en toezicht houden op de maatregelen die internetbedrijven nemen tegen het verschijnen van terroristische content op hun platformen.

Nieuw op te richten zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) (zie ook p.11 Verkenning)

In aanvulling daarop volgt uit de verkenning het advies om de CA vorm te geven als nieuw in te richten zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Deze keuze wordt met name gemotiveerd uit de wens om de CA op afstand te plaatsen van politieke besluitvorming. Dit vanwege het feit dat de taak van de autoriteit raakt aan de vrijheid van meningsuiting, en vanwege de kritische houding van Tweede Kamer jegens de verordening, juist vanwege de bescherming van grondrechten en de afwezigheid van een nationale rechtsgang tegen verwijderbevelen van buitenlandse CA's.

Het gaat hier in het bijzonder om de afweging of specifieke content als terroristisch dient te worden beoordeeld en dient te worden verwijderd (casuïstiek). Het lijkt passend dit niet onder directe ministeriele verantwoordelijkheid te plaatsen om de schijn van politieke beïnvloeding te voorkomen.

Samen optrekken met KiPo

Dit advies sluit aan bij de voorstellen voor een bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografische content (KiPo) van DGRR. Zowel vanuit het oogpunt van de opbouw van kennis en expertise als vanuit efficiëncyperspectief lijkt het voordelig om zowel de aanpak van KiPo en als die van TCO onder te brengen bij een gezamenlijke bestuursrechtelijke autoriteit. Dit schept ook het perspectief op ontwikkeling tot een volwaardige autoriteit die kan uitgroeien tot een geaccepteerde gesprekspartner voor de sector. DRC en NCTV verkennen hiertoe de mogelijkheden. Een autoriteit met twee taken verstrekt de argumentatie voor een nieuwe organisatie (boven het onderbrengen bij een bestaande organisatie).

Overleg met BZK over ZBO

Voor de oprichting van een ZBO is instemming vereist van het ministerie van BZK. Het kabinet voert een terughoudend beleid voor de oprichting van nieuwe ZBO's om wildgroei te voorkomen en vanwege de noodzaak van politieke verantwoordelijkheid bij de uitoefening van publieke taken. De uitoefening van

Dep. VERTROUWELIJK

Datum
7 juli 2020

taken door een zelfstandig bestuursorgaan geschiedt immers in beginsel buiten de ministeriële verantwoordelijkheid, en dat beïnvloedt de ruimte voor parlementaire controle op deze publieke taken.

Ons kenmerk
x

Uit overleg dat recentelijk door NCTV en DRC gezamenlijk is gevoerd met het verantwoordelijke onderdeel van BZK, is gebleken dat BZK niet overtuigd is van de noodzaak voor een nieuwe ZBO. Wij adviseren u om dit gesprek op politiek niveau te voeren met BZK. Hierover zult u op korte termijn nader over worden geïnformeerd, waarbij een meer uitgebreide motivering voor de ZBO-keuze zal worden gedaan.

Terugvalopties (Zie ook p.9 t/m 11 Verkenning)

Op basis van de verkenning is onder partners een breed gedragen voorkeur voor een inrichting van een CA langs de lijnen zoals in de verkenning geschetst. Deze verkenning heeft de ondersteuning gekregen van de leden van het directeurenoverleg CTER¹.

Mocht het evenwel toch nodig zijn om alternatieven voor de inrichting van een ZBO te overwegen, dan kunnen de volgende opties worden verkend. Een optie is om de CA onder ministeriële verantwoordelijkheid te brengen en in te richten als een dienstonderdeel van het ministerie van J&V. Gezien de gewenste afstand tot de politie-bestuurlijke besluitvorming heeft deze optie niet de voorkeur. Daarbij heeft u eerder in overleg met DRC aangegeven een dergelijk model voor KiPo niet wenselijk te vinden, maar wel mogelijkheden te zien voor het gezamenlijk onderbrengen van KiPo en TCO in één autoriteit.

Andere mogelijkheden zijn het uitbreiden van de functie van de Internet Referral Unit bij de Nationale Politie of het opknippen van de taken van de CA tussen de Autoriteit Telecom, die verwijderbevelen kan uitvaardigen en handhaven, en een partij die het internet kan monitoren, bijvoorbeeld de IRU. Deze twee terugvalopties zijn eveneens suboptimaal. Bij geen van beiden wordt voorzien in de gewenste afstand tot de politieke besluitvorming. Verder verhouden 1) de taken die voortvloeien uit de verordening zich moeilijk tot de kerntaak van de politie zoals neergelegd in de politiewet en 2) zou opknippen het werkproces (te) complex maken en slechts via een mandaatconstructie kunnen worden gerealiseerd (de AT valt onder EZK).

Vervolgstappen (zomer 2020)

Ervan uitgaande dat de onderhandelingen over de EU verordening in het najaar worden afgerond en de implementatietermijn van 12 maanden begin 2021, worden thans de volgende stappen gezet:

- Het uitwerken van een voorstel (business case) met een meer gedetailleerde beschrijving van de inrichting van de CA (taken, financiën, capaciteit, werkprocessen, governance etc.).
- Binnen de termijn van 12 maanden dient ook het nationale wetgevingstraject te zijn afgerond. Dit betekent dat voor het

¹ Leden van het directeurenoverleg CTER: IND, Politie (IRU), DGPenV, DGM, DGRR, DS&J, KMar, AIVD, BZK, Gemeente Den Haag, OM, BZ, SZW, AZ. DO vond plaats op 30 juni 2020

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 3 van 4

Dep. VERTROUWELIJK

Datum
7 juli 2020

Ons kenmerk
x

wetgevingsproces spoedprocedures (bij o.a. de Raad van State) nodig zijn. Voorbereidende werkzaamheden als het schrijven van een uitvoeringswet en de Memorie van Toelichting worden op dit moment samen met DWJZ opgestart.

- Wat de financiering betreft wordt totale kostenraming in kaart gebracht. Daarnaast wordt in overleg met DGP&V, de Nationale Politie en FEZ bezien welk deel van het reeds geormerkte budget voor de Internet Referral Unit kan worden benut voor (gedeeltelijke) financiering van de autoriteit, indien er gekozen wordt voor een ZBO en ook de taken van de IRU daar worden ondergebracht. Het betreft hier zowel de onderbesteding over 2018, 2019 en 2020 waarmee mogelijk een deel van de implementatie kan worden bekostigd, als de structurele financiering na afloop van de implementatie termijn (de IRU ontvangt ca. 1,7 miljoen euro structureel). De verwachting is dat vrijvallende middelen niet voldoende zijn om de volledige kosten van de autoriteit te dekken.
- DRC en de NCTV zullen in de zomer de mogelijkheden verkennen voor de aanstelling van één gezamenlijke kwartiermaker, die ook een brug moet slaan tussen de business case KiPo en de – nog uit te werken – operationalisatie TCO.

Afstemming

Leden van het directeurenoverleg CTER plus DWJZ, Agentschap Telecom, Inspectie Justitie en Veiligheid, EZK

Bijlage

Bijlage 1 De verkenning voor een competente autoriteit voor de uitvoering van de verordening Terroristische Content Online.

Dep. VERTROUWELIJK

Pagina 4 van 4

Van: 5.1.2e - BD/DEA
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Cc: 5.1.2e - BD/DEA
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo
Datum: vrijdag 22 januari 2021 12:22:17

Heeft ze gedaan en ze kunnen door ☺ maar omdat in nota is opgenomen dat zij onderdeel worden van het sturingmodel worden ze ook nog via pSG gestuurd.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 22 januari 2021 11:23
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e ,

Zoals besproken – de stukken zitten inmiddels in de lijn en liggen nu bij I 5.1.2e DEA. Ik voeg ze ook bij deze e-mail. Wil je haar vragen hier een blik op te werpen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 16:16
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Ha 5.1.2e en 5.1.2e ,

Veel dank voor jullie scherpe blik. Zeer welkom! Ik begrijp van 5.1.2e en 5.1.2e dat we elkaar volgende week nog spreken, maar hierbij alvast een korte reactie op jullie suggesties bij de wettekst.

Alvast een goed weekend, en tot volgende week,

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: vrijdag 15 januari 2021 12:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e

Jullie hebben al veel werk verzet zo te zien! Goed hoor!

In zijn algemeenheid denken wij dat jullie goed op weg zijn maar nog wel in de wet een aantal punten van aandacht opgenomen. Sommige daarvan zijn wel uitgewerkt in de memorie maar komen nog onvoldoende tot zijn recht in de instellingswet. Met name de

taakomschrijving mag denk ik scherper en het onderscheid met wat de politie/om doen. Denk verder goed na over de inrichting van het zbo. Jouw collega 5.1.2e spraken we daar al even over. Op welke punten willen jullie wellicht afwijken van wat in de kaderwet staat (waarbij over het algemeen genomen we een sterke voorkeur hebben voor zo min mogelijk afwijkingen, echter soms is maatwerk toch noodzakelijk)? En begrijpen wij het goed dat deze autoriteit qua bedrijfsvoering/ondersteuning wordt samengevoegd met tco maar dat beide organisaties een eigen instellingswet en voorzitter/bestuur krijgen/hebben?

Wat we ons verder afvragen maar dat hoeft niet per se in de instellingswet, is hoe jullie het toezicht organiseren (wordt er een raad van advies ingesteld)?

Groet,
5.1.2e en 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 15:02
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: Conceptwet en MvT Autoriteit KiPo

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Na aanleiding van onderstaand groen-licht van BZK, hebben we de Conceptwet voor de Autoriteit Kipo kunnen afschrijven. We zitten nu in de fase dat deze week de puntjes op de i worden gezet. In de Conceptwet sluiten we overigens 1 op 1 aan bij de Kaderwet ZBO, BZK is inmiddels ambtelijk akkoord met de huidige versie van de Conceptwet.

Graag verneem ik jullie reactie op de Conceptwet en de MvT. Het zou fijn zijn als dat deze week kan, zodat we eventuele aanvullingen begin volgende week kunnen doorvoeren. Voor vragen ben ik natuurlijk beschikbaar.

Vriendelijke groet,
5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Afdeling Criminaliteit en Veiligheid
Programma 'Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik'
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/PNI < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 10:46
Aan: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>
CC: 5.1.2e - BD/DEA < 5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e 5.1.2e - BD/PACT < 5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e - BD/DRC/CV < 5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: ZBO - autoriteit TCO/KiPo - groen licht BZK

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

We zijn er uit met BZK! Het DG overleg dat op verzoek van BZK plaatsvond, was verrassend constructief. BZK wilde er graag uitkomen, zonder dat we op bewindslieden niveau met elkaar zouden moeten spreken. Dit gesprek – uiteindelijk gepland op woensdag 11/11 – is dan ook niet door gegaan.

BZK had intern overlegd en ook de directie constitutionele zaken betrokken. Kort en goed: een motivering gebaseerd op het grondrechten argument, met als belangrijk aandachtspunt dat het geen olievlak of precedent werking zou mogen hebben voor andere dossiers (departementen)

Hierbij de tekst waar we uiteindelijk akkoord op hebben. Nadere uitwerking is nodig voor opname in onze eigen wetgeving. De passage aan het eind over MIND, onder overig, is niet van toepassing. Wij voorzien geen uitbreiding met andere taken.

We moeten nu even kijken hoe verder. DRC/KiPo zal samen met DWJZ de eigen wetgeving gaan afronden (deze is al bijna af, ZBO is een van de laatste openstaande punten), de wetgeving TCO volgt (begin) volgende jaar. Eerst dienen de onderhandelingen over de EU verordening in Brussel te worden afgerond (hier staat nu veel druk op agv de recente aanslagen in FRA en OOST).

Wij gaan met KiPo bezien hoe we het traject verder gezamenlijk voor ons zien. We stellen jullie meedenken zeer op prijs en zullen jullie op de hoogte houden en aanhaken waar nodig. Het kan zijn dat we de besturingsystematiek cf het sturingsmodel justitie voor zowel wetgeving als de daadwerkelijk inrichting van de autoriteit, nog scherper moeten krijgen.

Vanzelfsprekend bereid tot een nadere (telefonische) toelichting,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team CTER Online

+ 5.1.2e